

*Despre mândrie
și smerenie*

Păcatele mândriei

Zgârcenia și dărnicia

Dezmățul sufleteșc

*Despre idolatria
în creștinism*

*Despre curăția
sufletului*

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

de Protos. Nicodim Mândiță

*Binefacerile curăției
sufletești*

Despre zavistie

VOLUMUL 5

AGAPIS

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

- volumul 5 -

Protos. NICODIM MĂNDIȚĂ

OGLINDA DVHOVNICEASCĂ

- volumul 5 -

Se tipărește cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte CALINIC
Episcopul Argeșului și Muscelului

AGAPIS
2008

Consultant de specialitate:
*Prea Sfințitul Părinte **CALINIC**,
Episcopul Argeșului și Muscelului*

Redactor șef: *Pr. Nicolae Tănase*

© Copyright și difuzare:

AGAPIS - București

Str. Mențiunii nr. 7 sector 2
Cod poștal 022654
Tel.: 021 2410673

Tipărit la TIPOGRAFIA **NEKTARIOS** Botoșani
www.nektarios.ro
Tel. 0231 511511

ISBN: 978-973-8440-42-5

CUVÂNT ÎNAINTE

În vremile acestea de lupte și de masacrări înfricoșătoare, în grelele încercări și refugieri, când parcă balaurul apocaliptic s-a încolăcit peste tot pământul și cu otrava lui ucigătoare a mortificat sumedenii de suflete, din care pe multe le-a atras în iad din zborul lui prin văzduh, pe pământ și ape; sprijiniți de milostivul Dumnezeu, am săvârșit și lucrarea de față: volumul V din „Oglinda Duhovnicească”... Rugăm pe Atotțiitorul și proniatorul Dumnezeu, a-i da acestei lucrări, daruri și puteri îmbelșugate de sus, ca să străbată cu putere, rapiditate și pace multă, în lumea aceasta plină de zbucium, în adâncurile ființei cititorilor și ascultătorilor celor scrise într-însa, în mințile, cuvintele, lucrările și activitățile lor, spre mântuirea tuturor de orice rele, spre binele obștesc și slava lui Dumnezeu.

Cel mai mic între Iereii-Monahi
Nicodim Măndiță
Protosinghel

Șă ne uităm în oglindă !

Ce fel de oglindă ? În oglinda
sufletului nostru, așa cum ne îndeamnă
cu stăruință Părintele Nicodim Mândiță,
această mare trîmbiță a neamului
nostru monahal, în cartea sa numită:
OGLINDA DUHOVNICEASCĂ !

A ne cunoaște pe noi înșine, a ne
vedea inima și sufletul cu toată grija,
este cea dintîi îndatorire a noastră
aici pe pămînt.

A fi curăți, a trăi frumos, a stărui
în rugăciune, a ne spovedi păcatele,
a înceta de a le mai săvârși, a
depune efort și voință tare, a spune
NU ispitelelor de toate felurile,
iată o bucurie a împlinirii !

A citi cărți bune, a îndemna și
pe alții : vecini, prieteni, casnici noștri,
însămună o bucurie a comuniunii
în Hristos ! Sfințenia se câștigă cu
durere și osteneală. Ajută-ne Doamne !
f. Calinic, episcopul Ruzului

MÂNDRIA

CELE ȘAPTE CAPETE ALE DRACONULUI

Educația cea mai bună, statornică și folositoare, se face numai și numai prin Cuvântul și Darul lui Dumnezeu, însoțit de felurite exemple bune, care capacitează cu succes pe toți oamenii, mari și mici, care sunt sadul lui Dumnezeu (a). De o astfel de educație iluminată și împluternicitoare avem absolută trebuință toți Creștinii, care avem a duce o luptă foarte grea, pe viață și pe moarte, cu balaurul infernal, șarpele cel vechi, dracul cel cu șapte capete vărsătoare de otravă infernală ucigătoare de suflete.

Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, pe lângă alte multe descoperiri minunate, în cartea Apocalipsului, ne istorisește și aceasta: „*Semn mare s-a arătat în cer. O femeie îmbrăcată cu soarele, avea luna sub picioarele ei și o cunună de douăsprezece stele. Și având în pânțele se chinuia muncindu-se să nască*”. Sub chipul acestei femei ni se înfățișează Sfânta Biserică Creștină Ortodoxă universală, îmbrăcată cu Soarele Dreptății, Lumina lumii, Hristos Dumnezeu, prin învățăturile Sale, cuvintele Evangheliei, Darurile, Sfîntenia și Dumnezeirea Lui; având sub picioarele ei, argintiile lumini ale Vechiului Testament și cunună din strălucitoarele activități și prețioasele învățături luminaătoare ale celor 12 Apostoli; care pururea având în pânțelele său fii și fiice, strigă, chemând pe toți oamenii în sânul ei, propovăduindu-le Cuvântul lui Dumnezeu, chinuindu-se și muncindu-se astfel pururea, pentru a-i naște pe cei ce cred, prin baia Botezului și a pocăinței, după rânduilele Divine, puse într-însa de Dumnezeu.

Sfântul Andrei și Metodie, pe această femeie o înțeleg a fi Sfânta Biserică, cu Hristos Soarele îmbrăcată, iar luna sub picioarele ei, socotesc a fi viața cea lumească, care se schimbă după asemănarea lunii.

Iar pe capul ei cunună de douăsprezece stele, o tâlcuiesc a fi dogmele și bunătățile Sfinților Apostoli. Și a avut în pânțele și a strigat chinuindu-se ca să nască, răspund acești Dascăli, că la fiecare, Biserica se chinuie pentru cei ce se nasc prin apă și prin Duh, până când se închipuie întru dânsii Hristos, după cuvântul lui Pavel, iar cei ce cad de la Biserică, lepădați sunt, iar nu fii. Adevărat este cuvântul și vrednic de toată primirea. Plângea de demult Reveca, pentru că avea în pânțele ei doi fii învrăjbiți, Iacob și Isav și făceau războaie între ei și sfârâmau pânțele maicii lor, cu cumplită luptare a lor cea frățească (a).

O, cu cât mai vârtos plânge și bolește Maica noastră, Sfânta Biserică, pentru fiii săi cei învrăjbiți, dintre care unii prin năravul cel răzvrătit urmând lui Isav, urâsc și batjocoresc pe fratele lor cel dintr-un pânțele și pânțele maicii sale, al Sfintei Biserici, Locașul lor cel iubit, cumplit îl rup cu hulele, cu ocările și cu cuvinte bârfitoare, împletite cu meșteșug și mușcă ucizând cu otravă nevindecată de aspidă și de viperă, neaducându-și aminte de porunca lui Dumnezeu: „De va zice rău cineva tatălui său sau maicii sale, cu moarte să moară” (b).

Niște făcători de gâlceavă ca aceștia, rup haina lui Hristos; scopurile cele cumplite mușcă pânțele maicii sale, varsă hule și ocări grele asupra Bisericii lui Hristos și seamănă pleavă din nepriceperea lor pentru venirea lui Antihrist. Și necinstesc cu multe ocări turma Dumnezeului Celui viu, măcar că nu se cade a-i auzi nici a le răspunde împotriva nebuniei lor, pentru că nici Hristos n-a dat răspuns la cuvintele cele bune ale lui Irod. Și Duhul Sfânt zice: „Nu răspunde nebunului după răutatea lui, ca să nu fii asemenea lui” (c).

„Alt semn s-a văzut în cer: un mare balaur roșu, având șapte capete și zece coarne și pe capetele lui șapte cununi și cu coada lui trăgea a treia parte din stelele cerului, pe care le-a aruncat pe pământ. Balaurul a stat înaintea femeii ce avea să nască, ca îndată ce va naște pe Fiul Ei, să-L mănânce” (d). Sub chipul balaurului acestuia, ni se înfățișează aici, Lucifer, Satana, domnul dracilor, diavolul acela trufaș, căpetenia tuturor dracilor, stăpânitorul lumii ce se trage și zace în întuneric și al iadului vremelnic și veșnic, conducătorul general al îngerilor căzuți din Dar. Cele șapte capete sunt cele șapte păcate de moarte: mândria, avariția (zgârcenia), necurăția (desfrâ-

narea), pizma (zavistia), lăcomia, mânia și lenea, pe care diavolul le iubește și folosește foarte mult în lume. Cele zece coarne ne arată zece hule sau lucrările satanice, cu care el luptă și îndeamnă lumea pentru a răsturna și călca cele zece porunci Dumnezeiești, ale iubirii de Dumnezeu și aproapele, după Decalog, precum am arătat până aici. Stelele trase cu coada lui din cer și aruncarea lor pe pământ, sunt îngerii trufași, răzvrățiți contra Dumnezeirii și a tot binele, care sunt lepădați desăvârșit din cer, în văzduh, pe pământ, în ape și sub pământ în subteranele iadului... Stele trase de balaur cu coada lui din cer și aruncate pe pământ, sunt și sumedeniile creștinilor falși și creștinilor ușuratece, nestatornici, care nesocotind făgăduințele date la Sf. Botez și spovedanie, prin călcarea acestora, se întorc la vechiul lor stăpân, Satana, la slujirea și păsterea porcilor lui, retrăgându-se astfel din Maica Biserică, care-i cer, pe pământul blestemat al feluritelor patimi și păcate ucigătoare de suflete, în iadul vremelnic și veșnic. Toți creștinii dornici de mântuirea sufletelor lor, să fie foarte atenți, cu ochii veghetori, păzindu-se pe sineși pururea, ca să nu fie înghițiți de ispitele, capetele balaurului, camuflate sub felurite plăceri și deșertăciuni lumești, care au înșelat și ucis pe foarte mulți nepăsători!

Vipera în coșul cu flori. Într-o frumoasă dimineață, doamna Boureanu stătea lângă măsuța ei de lucru, cu șase copii împrejur. Doi băieți citeau și scriau, două fete coseau, iar celelalte două mai mici se jucau cu păpușile lor. Peste puțin timp grădinarul intră în casă, punând jos un coș cu flori. Copiii, plini de bucurie, se îngrămădiră împrejurul lui, ba chiar și mama lor, sculându-se de la lucru, se duse lângă dâșii. Plăcerea ce-o simțea ea, văzând bucuria întipărită pe fețele copiilor, o făcea să uite frumusețea florilor.

Deodată însă, florile începură să se miște și o viperă scoase capul suierând deasupra lor. Copiii, înspăimântați, fugiră în toate părțile. Grădinarul ucise repede vipera, șarpe veninos și spuse că venise de cu seară ca să le aducă, dar că, negăsindu-i acasă, le dusesese iarăși în grădină ca să stea la răcoare și că vipera s-o fi strecurat peste noapte în coș.

Doamna Boureanu adunând pe copii împrejurul ei, le zise:

– Spaima ce v-a cuprins acum poate să vă fie de folos în toată viață voastră. Nu uitați niciodată această întâmplare. Tot astfel lenea, minciuna, neînfrânarea, beția și toate relele, se ascund sub plăcerile

și bucuriile acestei lumi. Fiți dar totdeauna cu luare-aminte și feriți-vă de orice faptă, care ar putea să tulbure curățenia inimilor voastre.

Când te dai fără de minte, la plăceri, adeseori,
Cată să-ți aducii aminte, că sunt vipere-ntre flori (a).

Lanțul păcatului. Într-un port, niște marinari, care băuseră într-o crâsmă de pe mal, voiră să meargă la vaporul lor, să se culce. Se urcară, așadar, într-o barcă legată la țărm. Începură ei să vâslească cu putere, dar toată truda lor era zadarnică, căci nu puteau ajunge cu nici un chip la vapor. În zorii zilei abia, ei băgară de seamă că truda le fusese zadarnică, de vreme ce barca era legată de țărm și ei, în beția de care erau cuprinși, nu-și dădură seama, uitând s-o dezlege. Asemenea este și cu noi. Degeaba vrem să vâslim spre Dumnezeu, spre vasul de mântuire al sufletelor noastre, atâta vreme cât suntem legați cu lanțul păcatului. Ci trebuie mai întâi să rupem acest lanț și după aceea vom putea să ne îndreptăm cu nădejde spre Dumnezeu. Unii zic că puțin le pasă de păcat și rău fac, deoarece vine vremea să li se arate toată stricăciunea și toată otrăvirea pe care păcatul le-o aduce în sufletul lor (b).

Păcatele greleucid sufletul. Păcat greu este acela pe care îl săvârșește omul de bunăvoie, cu intenție rea și cu deplină cunoștință. Păcatele acestea se numesc păcate grele, de moarte, pentru că precum corpul omenesc moare când se desparte de sufletul său, tot astfel și sufletul omului care păcătuiește cu voia, cu știința și cu puterea sa, moare la despărțirea lui de Dumnezeu, Care-i Vistieria nemărginită a vieții și fericirii lui... Dumnezeu ne-a răscumpărat pe noi prin Unicul Său Fiu Iisus Hristos și ne-a promis, în desăvârșita ascultare de El, o viață vremelnică și veșnică, fericită, prin urmare, bunul cel mai înalt. Aceasta însă trebuie să o păzim și s-o păstrăm cu orice osteneală și sacrificiu pentru a o avea. Oare bine ar face acela care ar da o monedă de aur pe un ban de aramă? O casă bună de zid, pe o colibă de trestie? O moșie mare, pe o grădiniță mlăștinoasă? Sau aceia care s-ar depărta de bunii lor părinți și ar alerga pe căi rele, rușinoase, întristându-i? Nu! Nu!... Iată aceasta o face omul păcătos; căci el, călcând porunca lui Dumnezeu pentru vreo plăcere oarecare, pierde bunul cel mai înalt și mai plăcut, se depărtează de Dumnezeu și se face mort pentru viața veșnică. Fiecare din noi Creștinii deci, să ne ferim de tot păcatul, chiar

și de cele mai ușoare. Nimeni să nu se înșele cu gândul lor că păcatele ușoare sunt nestricăcioase. Ele strică foarte mult, căci îndrăznind a face cineva din acestea, se deprinde a săvârși și pe cele mai mari. O prietenie nu e bună, când cineva se laudă, că-i prieten bun și intim cuiva, însă neconținut îl mârșăiește prin vorbe nesocotite. Copiii sunt buni când ascultă de părinții lor în tot ceea ce-i învață de bine; însă ei devin răi, când își permit în fața lor a grăi și a face tot ceea ce-i necuviincios și tulburător... Tot astfel și noi creștinii, suntem buni cât timp rămânem în ascultarea și slujba lui Dumnezeu cu trup și suflet; iar atunci când Îl mâniem prin păcate ușoare și mai ales prin păcate grele, ne facem nedemni de numele Sfânt ce-l purtăm (a).

Stăpânești peste fiare. Fiecare om, parte bărbătească și femeiască, este zidit de Dumnezeu, în prima și a doua oară, după „Chipul și Asemănarea lui Dumnezeu”. Fiecare om sau femeie are trup și suflet. Trupul acestora e mai de cinste decât al tuturor vietăților pământului, apelor și văzduhului, prin structura lui artistică și maiestruoasă, dar mai ales prin sufletul minunat, care-i pus de Dumnezeu în el, deși acesta nu se vede de mulți. Omul inteligent, prin sufletul său mare și luminat, devine superior tuturor fapturilor, fiindcă prin sufletul său înzestrat cu felurite bogății spirituale, poate înțelege, poate iubi și voi, ceea ce nu pot face celelalte făpturi. Aceste Daruri Divine se cultivă și se înmulțesc cu adevărat în om prin: bunătate, răbdare, suferirea relelor ce-i vin asupra-i, prin împrăștierea către aproapele, prin miluirea celor lipsiți și necăjiți, prin iubire curată și sfântă, prin dragoste frățească și urârea răului, prin stăpânirea și biruirea patimilor și a păcatului.

„Să stăpânească, zice Dumnezeu Creatorul, *ei peste fiare*” (b). Aici – zice Marele Vasile – poate vei întreba: „Oare peste care fiare voi stăpâni și unde-mi sunt acestea de față?” Dragul meu! Au nu știi că milioane de fiare sunt împrejurul tău? Nu pricepi, că mulțime multă de acestea porți în sineți, care înăuntru tău petrec totdeauna? Oare mică fiară este mânia aceea care latră în inimă și mai rău decât tot câinele se sălbățește? Oare vicleșugul acela care este adânc în suflet ca într-o vizuină și sfătuirile acelea pe ascuns, care felurite rele împletesc și le lucrează, oare nu sunt fiare mai sălbatice decât vulpea și mai cu greu de îmblânzit decât ursoaica? Oare cel iute spre ocară nu

este chiar scorpie? Oare cel ce pe ascuns face izbândă nu este mai cumplit decât vipera? Care fiară nu o hrănim noi în ascuns înăuntrul nostru, în noi înșine? Iată, cel ce este turbat spre femei, cal este, înnebunindu-se, că zice: „*Cai nebuni spre femei s-au făcut; fiecare asupra femeii vecinului său nechează?*” (a). Aceia s-au mutat și s-au schimbat pe sineși în firea celor necuvântătoare pentru patima lângă care s-au lipit și cu care s-au împrietenit... Deci, multe fiare sunt cu noi, pe care silește-te, creștine, să le stăpânești. Că dacă pe fiarele cele de afară le stăpânești, iar pe cele dinăuntru le lași neîmpărățite, adică le vei lăsa nesupuse, socotește, cum vei părea celor ce te vor vedea? Că pe leul care este dobitoc necuvântător îl biruiești și defaimi răcnetul lui, iar de mânia cea dimprejurul inimii tale ești biruit și scrâșnești din dinți și glas nedeslușit și neînțeles de multe ori slobozi din nebunia care te ține, poate că și mâinile ți le întinzi spre izbânda celui ce stă de față, oare nu ești tu mai ticălos decât tot animalul cel stăpânit și supus ție, dar sănătos și întreg la minte? Din această pricină ești și mai de râs, că te stăpânește mai vârtos mânia, după ce aceasta a izgonit afară socoteala cea cuvântătoare; și după ce a luat de la tine puterea cea stăpânitoare a sufletului, te duce mânia, zic, ori unde s-ar fi întâmplat, întocmai ca pe un legat, pe tine, pe care Dumnezeu te-a pus stăpânitor peste toate!!

Cele șapte fete ale diavolului. O veche povestire din popor spune că dracul și-a adus aminte într-o zi să se însoare și el, să-și ia o femeie și să facă cu ea fete pe care să le mărite și pe ginerii lui să-i ducă cu el în pustiu. Așa, se apucă dracul și își luă de femeie pe Nedreptataea, cu care născu șapte fetișcane.

La cea dintâi îi puse numele Trufia și o mărită după oamenii cei mari.

A doua fu Pizma și o mărită după oamenii de la sate.

A treia fu înșelăciunea și o mărită după negustori.

A patra fu Zgârcenia și o mărită după cei bogătani

A cincea fu Fățaria și o mărită după fețele bisericești.

A șasea fu Înălțarea și o trimise în femei.

A șaptea fu Desfrânarea și pe aceasta nu vru s-o mai mărite, ci o ținu în casă și îmbie cu ea pe tot omul.(b)

(a) Ier. 5, 8; Iez. 22, 11; 33, 26. (b) Din „Duminica Ortodoxă”, și clișeu de Pr. I. Trifă

Însă tu, creștine, păzește vrednicia cea dată ție. Stăpânitor te-au zidit, stăpânește-ți patimile. Stăpânește peste fiare, stăpânește peste cele târătoare, stăpânește peste cele zburătoare... Nu te înalța cu socotelile, nu fii ușor cu mintea și nestatornic. Te-ai rânduie de Dumnezeu a stăpâni pe cele zburătoare, dar nu te asemeni celor zburătoare. Să nu te îngâmfi așadar, să nu te înalți, să nu cugeți mai înalt decât firea cea omenească și pământească. Nu sufla înalt când te lauzi, nu te slăvi pe sineți, nici mări pe ale tale, ca să nu fii socotit împreună cu cele zburătoare, deopotrivă cu acelea înălțându-te și aici și acolo cu zburarea învărtindu-te. Stăpânește judecățile cele ce sunt în tine, ca să te faci stăpânitor peste toate cele ce sunt. Astfel, stăpânirea ceea ce ni s-a dat asupra dobitoacelor, ne silește pe toți spre a ne stăpâni pe noi înșine. Căci necuviincios este, ca cel ce este supus stăpânirii în casa sa, să stăpânească peste neamuri; și cel ce înăuntru este supus robiei de altă stăpânire, în obște să fie mai mare stăpânitor și poruncitor cetății. Că se cuvine după ce cineva mai întâi au așezat și au pus la bună rânduială pe ale sale și pe cele dinăuntru cu bună rânduială le-au împodobit, apoi să ia stăpânirea și purtarea de grijă a celor dinafară și străine, fiindcă altfel se va întoarce cuvântul de la cei stăpâniți și supuși și-i va zice: „*Doctore, vindecă-te pe sine-ți*” (a). Să ne silim dar mai întâi ca să ne vindecăm pe noi înșine; că nimeni n-a fost muștrat vreodată pentru că n-a vânat leu; iar pentru că nu și-a stăpânit mânia, batjocorit a fost de ori și cine. Fiindcă cel ce n-a putut să biruiască fiarele sălbatice, nu e vrednic de prihănire, iar cel ce a slăbit de a-și stăpâni patima care îl supără, sub osândă este cu adevărat. A birui fiarele sălbatice, nimic nu folosește celui ce s-a învrednicit stăpânirii celei cuvântătoare; iar aceasta, a-și stăpâni Creștinul patimile, de nevoie este și de mare trebuință (b).

„Domnul Dumnezeu Cel ce ne-a învrednicit pe noi a vă învăța cele de folos și luminare sufletească, să vă facă pe voi pe toți, iubitorilor cititori și ascultători, stăpânitori peste felurile patimi și desăvârșiți în tot lucrul bun. Amin”.

PĂCATUL MÂNDRIEI

Luminătorul universal și etern al lumii, prin smerenia ascultării Sale de Tatăl Ceresc până la sacrificiu și moartea pe Cruce, ne-a dat nouă pildă vrednică de urmat și putere ca să călcăm peste acest cap drăcesc al mândriei satanicești, spre dobândirea vieții veșnice: „*Veniți la Mine – ne strigă El – toți cei osteniți și însărcinați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu peste voi și vă învățați de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul Meu este bun și sarcina Mea ușoară este...*” (a). Deși Mântuitorul, prin Cuvântul, activitatea, Jertfa și Proslăvirea Sa, ne-a dat și ne dă putința a ne feri de mușcătura acestui cap diavolesc, înveninător și ucigător a sumedenii de suflete, noi adeseori lăsându-ne seduși de: pofta ochilor, pofta trupului și trufia vieții, cu diferitele ei dulcetți și deșertăciuni, am păcătuیت de moarte prin acest drăcesc păcat al mândriei.

Mândria este dorința nesocotită de a se înălța omul pe sine fără dreptate, spre a întrece pe alți semeni ai săi, pe drept sau pe nedrept. Acest păcat a fost cel dintâi, care s-a născut în Lucifer. Din el au izvorât toate celelalte păcate, ca dintr-o fântână otrăvitoare. Despre dânsul zice înțelepciunea: „*Frica, Domnului urăște nedreptatea, îngâmfarea și mândria și căile celor răi*” (b). Și iarăși: „*Urâtă este înaintea Domnului și a oamenilor, mândria*” (c). Acestui păcat îi stă împotrivă fapta bună a smereniei, pe care Domnul nostru Iisus Hristos lăudând-o, ne îndeamnă a o păstra, zicând: „*Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre*” (d). „*Cel ce se va înălța pe sine, se va smeri; iar cel ce se va smeri pe sine, se va înălța*” (e).

Acestea știindu-le, după ce ne-am cercetat bine trecutul și am văzut în câte feluri am căzut în păcatul acesta, să răspundem la toate întrebările unde ne vedem vinovați:

1. M-am mândrit?

Mândria este o iubire neregulată a propriei noastre excelențe. Numai Dumnezeu este fără margini de bun, El este excelent, fiindcă este desăvârșit și cel ce-și însușește această calitate, păcătuiește în

(a) Mat. 11, 28-30. (b) Pilde Sol. 13, 8. (c) Is. Sir. 10, 7. (d) Mt. 11, 29; Mărt. Ort. p. III. într. 24. (e) Mt. 23, 12; Lc. 14, 11; 18, 14; Iac. 4, 6; 1 Petru 5, 5

contra lui Dumnezeu. Putem foarte bine să iubim în noi tot ce este bun, fie în suflet, fie în trup, dar ca să nu păcătuiam, trebuie să recunoaștem, că tot ce este bun în noi, de la Dumnezeu este și tot ce este rău, numai de la noi este. După Sf. Grigorie cel Mare sunt patru feluri de mândrii.

Întâiul fel de mândrie este a-și atribui sieși ceea ce vine numai de la Dumnezeu, precum: talent, succese... Aceasta este o mare injurie față de Dumnezeu, fiindcă precum scrie Sf. Ap. Iacob: „Toată darea cea bună și tot Darul desăvârșit, de sus este, pogorându-se de la Părintele Luminilor” (a). Așa Sf. Pavel îndreptându-se către un corintean plin de mândrie, îi scrie: „Ce ai, care n-ai luat? iar dacă și ai luat, ce te lauzi, ca și cum n-ai fi luat?” (b).

Al doilea fel de mândrie este când, cu toate că recunoaștem că bunurile și foloasele noastre ne vin de la Dumnezeu, totuși, le privim ca pe o răsplată pentru meritele noastre. Marele Apostol scriind către Efeseni ca să se apere de o asemenea gândire, le spune: „Cu Darul sunteți mântuiți prin credință: și aceasta nu de la voi, al lui Dumnezeu este Darul. Nu din fapte, ca să nu se laude cineva” (c). Și unește învățătura cu exemple, când scrie despre sine: „Pe mine, cel ce eram mai înainte hulitor și gonitor și ocărător, ci am fost miluit” (d).

Al treilea fel de mândrie este a aceuia, care se laudă grozav de a posedea ceea ce nu are, precum ne învață Proorocul Ieremia despre Moab (e). Asemenea Sfântului Evanghelist Ioan, îndreptându-se în Apocalips către Îngerul Bisericii din Laodiceea, scrie: „Că zici, că bogat sunt... Și de nimic n-am lipsă; și nu știi că tu ești cel ticălos și mișel și sărac și orb și gol” (f).

Al patrulea fel de mândrie este a aceuia care numai el singur și cu înlăturarea altora, vrea să păstreze foloasele ce le are. Pentru acest păcat, fariseul, care s-a suit în Biserică să se roage, s-a pogorât neîndreptat, fiindcă a mulțumit lui Dumnezeu „că nu era ca ceilalți oameni” (g), numai el era drept, curat, milostiv, religios, după gândul lui. Dar de orice specie ar fi mândria, ea este păcatul cel mai comun dintre toate celelalte, ea se arată la toată vârsta și la orice treaptă socială. Copil, tânăr, bărbat, bătrân, bogat, sărac, învățat, neștiutor de carte, stăpân, servitor, fiecare trebuie să se ferească de păcatul acesta, fiindcă el atrage după sine o mulțime de păcate (h).

*a) Iac. 1, 17. (b) 1 Cor. 4, 7. (c) Efs. 2, 8-9. (d) 1 Tim. 1, 13. (e) Ier. 48, 16-18, 29. (f) Apc. 3, 17. (g) Lc. 18, 11. (h) T.M.C. pg. 84-85

Mândria a ucis pe Irod. Regele iudeilor, Irod Agripa, nepotul lui Irod, care căuta viața pruncului Iisus, cu ocazia unei serbări populare din Cesareia a ținut poporului o cuvântare, fiind îmbrăcat în veșminte strălucitoare. La sfârșitul cuvântării, câțiva lingușitori strigară:

– Nu un om, ci Dumnezeu ne-a vorbit nouă. Regele a primit cu plăcere îndumnezeirea persoanei sale, dar imediat l-a pedepsit Îngerul Domnului, simțind grozave dureri interne și viermii ce s-au produs în intestinalele lui au mistuit în cinci zile de viu pe regele trufaș, ce se asemana cu Dumnezeu. Mare, cel mai mare păcat este mândria. Sfântul Ambrozio zice: „De orice păcat poate scăpa cel ce cheamă în ajutor pe Creatorul său, dar dacă cineva a căzut prin mândrie, acestuia nimic nu-i mai ajută, deoarece semețul cu greu își recunoaște păcatul său, chiar dacă le recunoaște, nu merge la medic, ci singur vrea să se vindece pe sine. Dar nimic nu folosește medicina, care însăși produce mare „boală” (a).

„Începutul oricărui păcat e mândria. Cel cuprins de mândrie va fi cuprins de blestem și mândria îi va aduce ruina sa” (b).

Despuierea împăratului mândru. Un împărat văzându-se îmbrăcat cu haine împărătești strălucitoare și însoțit de suita sa împărătească, în ale cărui veșminte aurite se răsfrângeau razele strălucitorului soare, a uitat pe Dumnezeu și a început a se încrede în sine. Odată intrând în Sfânta Biserică pentru a asculta Sf. Slujbă, așa cam de obicei, cum fac și mulți din creștinii noștri, a auzit pe Episcop, citind: „Bogații au sărăcit și au flămânzit; iar cei ce-L caută pe Domnul, nu se vor lipsi de tot binele” (c).

Vorbele acestea sfinte i-au răsturnat voia bună a împăratului și mâniindu-se, zise cu asprime:

– Părinte, i-a să ștergi minciunile care le citești acum din cartea aceea, că n-am plăcere să le mai aud. Bietul Episcop se mâhnește. Cum să ștergă el Cuvântul lui Dumnezeu din Sfintele Scripturi! Dar cum să n-asculte iarăși porunca dată de împăratul cu asprime! Ce să facă? După săvârșirea Slujbei, Episcopul se aruncă cu fața la pământ înaintea Dumnezeiescului Jertfelnic și se rugă cu lacrimi Atotputer-nicului Dumnezeu, ca să înțeleptească pe împăratul cu judecățile Sale. Cu nădejdea în iconomia lui Dumnezeu, Episcopul plecă acasă ușurat.

Dumnezeu primește rugăciunea și economisește îndreptarea împăratului trufaș astfel: La vreo câteva zile după porunca dată Episcopului, împăratul vru să se ducă pentru a se scălda într-un frumos bazin din grădina sa. Ajungând, se dezbracă și se scaldă. În acest timp, Dumnezeu trimite un Înger, care luând chipul lui, îi ia hainele împărătești, se îmbracă și se duce în palat. Când împăratul a ieșit din apă, ia hainele de unde nu-s! Slujitorii care au păzit hainele împăratului, s-au dus după Înger, crezând că acela ar fi adevăratul împărat. Ce să facă el! Doi paznici ai grădinii văzându-l, l-au luat la goană, ocărându-l.

– Măi, da ce mă batjocoriți voi, nu vedeți că eu sunt împăratul vostru?!

– Ce vorbești prostii, împăratul nostru e în palat, fugi de aici, om nebun? Împăratul le-a vorbit în tot chipul pentru a-i convinge, dar degeaba, ei au crezut că-i un om nebun... Sărmanul de el! Ori la cine se jelea, nimeni nu vrea să-l creadă. Oamenii cetății au văzut pe Îngerul-împărat ieșind la plimbare cu toată suita împărătească. Asta întărea și mai mult pe oameni în credința că cel despuiat e un om nebun. Cine era să-l creadă? Sărmanul, când s-a văzut așa gol din toate ale sale și batjocorit, în loc de a fi slăvit, nici el nu știa pe ce lume să se mai creadă. Ajunsese ca vai de el. Din împărat rămăsese sărac ticăloșit și silit să cerșească și să trăiască din mila altora. Prin cetate se răspândește vestea, care ajunge până la urechile împăratului-Înger, că un nebun strigă în gura mare că el e împăratul. Acesta auzind, i s-a făcut milă de el și a poruncit să-l aducă acolo în palatul împărătesc. Îl aduc. Atunci Îngerul luându-l la o parte, i-a zis:

– Acum crezi în minciunile Sfintei Scripturi? Că bogații pot a săraci și a flămânzi? Vedeți, numai minuni de astea pot a vă deschide ochii vouă, care singuri, nu vă osteniți a le înțelege. Ia seama deci ca pilda asta să-ți slujească de lecție și ție, ca și altor trufași care uitați de Dumnezeu și vedeți ca în viitor să nu vă mai împotriviți cuvintelor Dumnezeiești, ca să nu o pățiți și mai rău.

Acestea zicându-le Îngerul, s-a înălțat la ceruri și l-a lăsat pe adevăratul împărat la locul lui. A doua zi după reîntoarcerea sa, împăratul mergând la Biserică, însuflețit de o credință vie, a zis către Episcop:

– Cum sunt vorbele acelea din Scriptură pe care ți-am poruncit să le ștergi?

Episcopul îi răspunse cam cu teamă:

– Bogații au sărăcit și au flămânzit; iară cei ce-L caută pe Domnul, nu se vor lipsi de tot binele.

Împăratul i-a poruncit, zicându-i:

– De-acum să nu le mai citești, ci să le cânti. Această poruncă dată contra celei dintâi, pe toți boierii i-a pus în mirare. Însă dintre toți, nimeni nu înțelegea mai bine rostul acestor cuvinte scripturistice, fără numai împăratul pățit.

Ca și împăratul de mai sus, creștinii dacă nu vreau de voie a cunoaște pe Dumnezeu și că e păcat a călca Legile Lui, apoi vor cunoaște mai pe urmă și acest „pe urmă” poate fi chiar și azi, dar atunci va fi prea târziu” (a).

„*Neamul viclean și preacurvar caută semn și semn nu i se va da lui... Că dacă n-ascultă de Moise și de Prooroci (b) măcar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede*”. Mândrii înnebuniți de plăcerile și deșertăciunile lumești, se împotrivesc rânduielilor Sfinte și învățăturilor Dumnezeiești și astfel dezbrăcându-se de Darurile Divine se fac moștenitori cu dracii, muncilor veșnice; iar Creștinii binecredincioși lucrând cu statornicie, după rânduielele Dumnezeiești ale Ortodoxiei Sfinte, devin și rămân fii ai lui Dumnezeu și moștenitori ai fericirilor luminatei Împărății a Cerurilor.

Căderea mândrului rege Croesus. Înțeleptul Solon fu invitat odată la regele Croesus, care îi arată toate comorile și avuțiile sale, în speranța, că filozoful îl va lauda și îl va socoti drept cel mai fericit om. Dar Solon îi răspunse:

– O, Croesus, nimeni nu poate fi socotit fericit înainte de moarte, căci în orice zi încă i s-ar putea întâmpla o nefericire.

Pe Croesus îl supărara cuvintele acestea și nu-și putea închipui cum este socotit de înțelept un astfel de om. Dar nu peste mult se convinge de înțelepciunea lui Solon, căci multe nefericiri i-au fost rezervate. Fiul său mai mare fu ucis într-o vânătoare și toate avuțiile sale nu-l putură recompensa pentru pierderea aceasta. Fiul al doilea era surdo-mut. Mai târziu Croesus ajunsese prizonier la regele Cyrus; el își pierdu avuțiile și țara și fu condamnat la moarte. Atunci exclamă:

(a) vezi și „Părășiți calea pierzării”. pg. 161-163 de aut. (b) de Preoții Bisericii

– O, Solon! Solon! Cyrus îl întrebă de însemnătatea acestor cuvinte și Croesus îi istorisi tot; aceasta îi scăpă cel puțin viața.

Unde-i mândria ta? Socrate, văzând pe Alcibiade cum se mândrește cu bogățiile sale, iar pe alții nu-i ia în seamă, îi arătă acestuia o hartă cu întreaga suprafață a pământului și îi zise:

– Dragul meu Alcibiade, te rog, caută pe hartă Attica, țara noastră. Alcibiade i-o arătă.

– Acum caută te rog moșiile tale, pe care le ai.

Alcibiade le căută dar nu le-a aflat. Atunci Socrate i-a zis:

– De ce te mândrești tu, dar cu ceea ce nu găsești în nici o parte a pământului?

Prăbușirea femeii mândră. În anul 1831 bântuia o holeră groaznică în Silezia, îndeosebi între oamenii săraci. Acest fapt îndemnă pe soția unui comerciant bogat să facă obiecțiunea:

– Această boală e numai pentru populația de jos.

Nu dură mult și muriră și mulți bogătași, însăși soția comerciantului fu apucată de această boală așa de cumplit, ca nimeni altul. Toată lumea se ferea de ea și fugea dinaintea ei, căci devenise cu totul neagră. Când muri, cioclii, căci nici aceștia nu voră să se atingă de stârvul ei, cu furcile o luară din pat și o puseră în coșciug. Patul și hainele ei trebuiră arse. La înmormântarea ei lumea fu cuprinsă de groază, în așa măsură, că nu a participat nimeni. Moartea acesteia era privită de conlocuitori ca o pedeapsă Dumnezeiască pentru atitudinea ei îngâmfată.

Mai bine dormi! Un tată evlavios, citea Biblia, seara înainte de culcare, iar copiii adunați în jurul lui îl ascultau cu atenție. Într-o seară doi dintre copii, obosiți de alergătura de peste zi, fură biruiți de somn și adormiră. Văzând aceasta cel de-al treilea zise:

– Vezi tată, cei de colo dorm, iar eu mă rog. Tatăl însă privindu-l, îi răspunse dojenitor:

– Dragul meu, mai bine să dormi, decât să te mândrești cu binele pe care îl faci!

Mândrindu-ne cu faptele bune ce le facem, faptele noastre își pierd tot meritul înaintea lui Dumnezeu (a).

Nu te mândri, ci smerește-te. Să știți – zicea un bătrân – că alt drum către mântuire nu este, fără numai smerenia, după cum scrie Sfânta Evanghelie pentru vameșul. De va fi cineva neatins de păcate spurcate, să nu cumva să se înalțe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcate, ci unul ca acela mai vârtos să se smerească și să se păzească, socotindu-se pe sine mai păcătos decât toți oamenii. Iar de se va înalța cu gândul său, socotindu-se pe sine că el este neatins de păcate spurcate, pentru că n-a căzut nici într-un păcat trupesc și lumesc, ci este curat tot și pururea gata și vrednic de împărtășirea Sfintelor Taine; iar pe altul, pe care îl știe el că a căzut cândva în vreun păcat, îl socotește nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela, cu astfel de gând înalt și fără de smerenie, este nevrednic, necurat și urât lui Dumnezeu și în pieire merge și nu-i va folosi curățenia lui, neavând smerenie. Că mult mai plăcut și mai iubit este lui Dumnezeu păcătosul smerit, decât dreptul mândru” (a).

Smerenia biruiește pe draci. Odinioară Sf. Macarie se întorcea, obosit de munca zilei, la chilia sa. Deodată îi apără Satana înainte cu o seceră mare în ghiare și vru să-l lovească; dar n-a putut. Atunci, constrâns de puterea Divină care umbrea pe Cuviosul, a zis:

– Multă nevoie și supărări rabd eu de la tine, o Macarie! pentru că nu pot să te biruiesc... Iată că tot ceea ce faci tu, aceea fac și eu. Tu postești, dar eu nu mănânc nimic. Tu priveghezi noaptea, eu însă nu dorm de loc. Tu iubind sărăcia de bunăvoie ai renunțat la bogății și la agonisirile avuției, dar eu trăiesc în cea mai neagră mizerie. Dar una ai tu ceea ce eu nu am și cu aceea îmi cauzezi sumedenii de suferințe și mă biruiești pe mine!...

– Și care e una ca aceasta? întrebă Cuviosul Macarie.

– E smerenia ta, strigă Satana și a dispărut rușinat (b).

2. M-am trufit?

Cu acest păcat s-a îngreunat Lucifer cu oștirea lui și din îngeri luminați, au ajuns draci întunecați (c). Adam și Eva prin păcatul trufiei s-au prăbușit din Rai în această vale a plângerii, pe pământul blestemat de Dumnezeu (d). Proorocul David, care a zis: „Nu mă voi clăti în veac” (e), s-a prăpăstuit în grozavele păcate: în preacurvie și ucidere (f). Fariseul din Sfânta Evanghelie socotindu-se cu fală că-i

(a) „Pateric”, o.c. pg. 339. (b) „Pateric” și V. Sf. 19 Ian. (c) Is. 14, 9-20. (d) Fac. 3. (e) Ps. 29, 6. (f) 2 Împ 12; 13

mai bun decât toți oamenii și decât vameșul și-a pierdut plata ostenelilor sale (a).

Trufie și trufie. Filosoful Plato poftise la un ospăț pe prietenii săi. Între alții a chemat și pe filosoful Diogen, care era cam închipuit. Acela venind, a văzut cu mirare covoarele care erau așternute pe jos în odaia unde era ospățul. Diogen intrând, îndată începu a-și șterge picioarele prăfuite de covoarele cele scumpe. Plato văzându-l, l-a întrebat de ce se poartă așa? Diogen i-a răspuns:

– Eu calc cu picioarele trufia lui Plato!

Plato mirându-se, i-a răspuns îndată lui Diogen:

– Tu calci trufia mea, cu a ta trufie!

De aici vedem că trufia era înrădăcinată adânc și în ființa celor mai vestiți filosofi dinaintea Mântuitorului. Trufia prin care au căzut protopărinții noștri, care voiau să se ridice prin ei înșiși spre a fi ca Dumnezeu... stăpânește inimile tuturor oamenilor, care nu s-au dezbrăcat de omul cel vechi și nu s-au îmbrăcat în Omul cel Nou.

„Oamenii trufași sunt urâciune înaintea lui Dumnezeu și pe-deapsa va fi moștenirea lor” (b).

Pustnicul și prințul. Un prinț, care era foarte încrezut pentru frumusețea, averea și rangul său, vâna odată într-un ținut pustiu și stâncos, printre munți. Deodată a zărit un Pustnic bătrân, care șezând înaintea colibei sale, privea foarte serios la o căpățână de mort. Prințul s-a dus la dânsul și l-a întrebat cu un zâmbet batjocoritor:

– De ce te uiți cu atâta încordare la căpățâna aceasta? Ce înțelepciune vrei să scoți din ea?

Pustnicul s-a uitat foarte serios la prinț și i-a zis:

– Tare aș vrea să știu, oare căpățâna aceasta este de împărat sau de cerșetor? Dar nu pot să aflu nicidecum!

Căpățâna de mort să ne învețe, cât de deșarte sunt: rang și frumusețe! (c).

Pustnicul și ispita trufiei. Unui Pustnic i s-a arătat diavolul într-o noapte în chip de înger luminat și i-a zis:

– Eu sunt arhanghelul Gavriil și sunt trimis la tine să-ți aduc cuvânt de laudă pentru râvna și privegherile tale.

Dar Pustnicul simțind ispita, răspunse:

(a) Lc. 18, 10-14; comp. Mt. 6; Gal. 5, 26. (b) Prov. 16, 5; comp. Lc. 16, 15; 18, 9. (c) I.M.C.ist. 96

– Sfinte arhanghele, ia seama că ai greșit adresa, vei fi trimis poate la un altul, căci eu sunt un biet păcătos; eu sunt cel mai păcătos și mai ticălos om din lume. Diavolul scrâșni din dinți și o rupse la fugă.

Diavolul umblă și lucrează și azi cu trufie în lume. Biblia ne spune clar acest lucru. „Și a zis șarpele către Eva: „Nu veți muri – când veți gusta din pomul cel oprit – ci se vor deschide ochii voștri și veți fi și voi ca niște dumnezei, cunoscând binele și răul” (a). Cu aceste vorbe a trezit diavolul trufia în Adam și Eva și acest păcat i-a scos din Rai. Să luăm aminte că diavolul lucrează și azi cu trufie în sute și mii de feluri. Trufia grăiește din sfătoșii și isteții cei mulți de azi, care nu primesc de la nimeni nici un sfat, nici învățătură, spunând că ei „știu toate acelea”. Trufia grăiește din cei ce au apucat la bani și suduie în dreapta și în stânga și chefuiesc și strigă cât îi ține gura că „nu le pasă de nimeni”. Și oare cel ce se îmbată și înjură de cele Sfinte, nu se ridică cu hulă și trufie împotriva lui Dumnezeu? Și oare când femeia ce se sulemenește și pleacă la Sfânta Biserică, nu este și ea o dovadă că trufia umblă și la Sf. Locaș? Și oare zavistiile și împerecherile, de care sunt pline satele și orașele, nu sunt și ele roade răsărite din sămânța trufiei?

Să fugim de trufie, fraților și surorilor. „Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima”, zice Domnul Hristos (b). Smerenia este semnul cel mai bun și dovada cea mai bună că cineva trăiește cu adevărat în Duhul Evangheliei Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Doi frați primejdioși. Trufia și căderea sunt doi frați; întocmai cum e somnul și moartea. De la somn până la moarte este numai un pas mic. Întocmai așa, de la trufie până la cădere. Cel căzut în trufie, zace într-un somn sufletească ce-i frate bun cu moartea cea sufletească. Și vai, ce de oameni dorm în acest somn! Pe cele mai multe suflete, diavolul le pescuiește și azi cu ispita trufiei.

Sfântul Cristofor. Între Sfinții creștinătății noastre este și Cristofor, purtătorul de Dumnezeu. A trăit prin anul 384 după Hristos. Istoria lui pe scurt e aceasta: Cristofor era un păgân uriaș la statură. El îi întrecea pe toți oamenii în mărime și putere. Fiind cuprins de păcatul trufiei, își zicea:

– Cine-i mai tare decât mine, s-ascult de el?... Și de mulți își bătea joc cu puterea lui, ba poate și moarte de om a făcut. Acest uriaș se așezase la vadul unui râu, unde nu era pod și își câștiga traiul vieții ducând pe spatele lui, cel puternic, pe cei ce voiau să treacă vadul.

Pe vreme bună, ca și pe furtună, când apa era mică și când era mare – uriașul trecea vadul, înfruntând cu puterea lui orice primejdie. Într-o dimineață sosește un Copilaș și îl roagă să-L treacă vadul.

– Un fleac de copil, își zise uriașul în sine și luându-L pe spate, plecă cu El prin vad. Dar, o minune, din ce mergea, Copilul tot mai greu se făcea. La început uriașul birui această greutate, dar pe la mijlocul vadului începu a se clătina... nu mai putea merge... simțea că greutatea îl doboară?

– Cine ești Tu, Copile dragă? strigă uriașul prăbușindu-se în apă. Atunci se auzi un glas ceresc:

– Eu sunt Iisus, Fiul lui Dumnezeu.

Când se ridică uriașul din apă, Copilul dispăruse, iar cel căzut era acum un om nou... aflase în sfârșit pe Cel „mai tare decât el”. Păgânul cel trufaș s-a făcut un vestitor al Domnului și oamenii îl numiră Cristofor, ceea ce pe românește înseamnă purtător de Hristos.

O, de ne-am da seama că și noi suntem – și trebuie să fim – niște purtători de Dumnezeu. „*Au nu știți – zice Ap. Pavel – că voi sunteți casa lui Dumnezeu și Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi*” (a). „*De acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine*” (b).

Și încă un adânc înțeles este istoria acestui Sfânt. O, de-am înțelege din ea că cea dintâi cerință a mântuirii noastre este și azi tot aceasta: să fii biruit de Domnul; să-ți simți toată slăbiciunea puterilor tale, căci „*puterea lui Dumnezeu tocmai în această slăbiciune se adevărește*” (c). Unul din dușmanii mântuirii noastre sufletești, este tocmai „puterea” firii noastre celei vechi (trufia, încrederea în noi, etc). Această „putere” trebuie biruită și înfrântă de Domnul. Din această înfrângere se ridică Creștinii cei biruitori, așa cum s-a ridicat Saul pe drumul Damascului, când mergea plin de trufie și „putere” și din această înfrângere s-a ridicat Pavel Apostolul.

Pilda păunului. Păunul cu penele sale mândre, e pilda obișnuită a trufiei. Și totuși nu este tocmai așa. „Păunul – spune un cunosător al vieții păunilor – se uită cu un fel de trufie la penele sale, dar

îndată după aceasta caută în jos și privindu-și picioarele negre și urâte, rămâne parcă umilit de rușine”.

Ori câte daruri ai avea, dragă cititorule, de la Domnul de sus – avere, înțelepciune, sănătate, daruri sufletești, etc. – uită-te mereu în jos la neputințele și slăbiciunile tale și vei scăpa de ispita trufiei (a).

Fugea de slava deșartă. „Șezând eu la Sinai – zice Avva Iosif – era acolo un frate bun și nevoitor, dar și la trup cu chip frumos. Și venea la Sf. Biserică la slujbă, purtând o haină plină de cârpituri și un mafarion mic și vechi. Și văzându-l odată venind așa la slujbă, i-am zis:

– Frate, nu vezi pe frați că sunt ca îngerii la slujbă, în Biserică? Cum tu totdeauna așa vii aici, purtând vechituri?

Iar el a zis:

– Iartă-mă, Avvo, că nu am altele! Deci l-am luat în chilia mea și i-am dat un leviton și orice îi mai trebuia. Și se purta de acum ca și ceilalți frați și era cu puțință a-l vedea ca pe un înger. Și au avut odată nevoie părinții să trimită zece frați la împăratul pentru oarecare trebuință și l-au hotărât și pe dânsul împreună cu cei ce erau să meargă. Iar după ce a auzit, a făcut metanie la Părinți, zicând:

– Pentru Domnul, iertați-mă, că am fost rob al unuia din cei mari de acolo și de mă va cunoaște, ia călugăria de pe mine și mă duce iarăși ca să-i robesc lui.

Deci după ce s-au plecat Părinții și l-au lăsat, am aflat pe urmă, de la unul care îl știa bine, că în vremea când era în lume, era eparh al pretorilor și ca să nu fie cunoscut și să aibă supărare din partea oamenilor, a pricinuit aceasta. Atâta silință aveau Părinții ca să fugă de slavă și de odihna lumii acesteia (b).

Smerenia. Se spune că un distins teolog fiind întrebat odată să spună care ar fi virtutea de căpetenie a bunului creștin, el a răspuns: „Smerenia”. Și cu adevărat, dintre toate virtuțile numai ea singură împodobește pe adevăratul Creștin. De câte ori văd o femeie mândră purtând cununa de glorie a tinereții, un om de afaceri sătul de îndestulare privind cu condescență în jur, înalți demnitari așteptând să li se tămâieze înaintea pașilor lor, îmi apare înaintea, din negura vremurilor trecute, chipul lui Canut cel Mare, rege al Danemarcei și al Angliterei, temut în lupte, măreț în fapte și plin de înțelepciune,

plimbându-se odată cu suita pe malul Mării. Curtenii vorbeau despre mărețele fapte și domnia înțeleaptă a regelui. Atunci unul dintre ei își ridică glasul:

– O, tu stăpân a două împărății, ce putere în lume este mai mare ca a ta!

Regele nu răspunse, ceru însă să i se aducă un scaun și se așează pe malul Mării, privind cu nesaț refluxul. Undele veneau din ce în ce mai aproape și atunci regele strigă:

– O, Mare, nu este putere în lume mai mare ca a mea, deci oprește-ți valurile ca să nu atingă picioarele stăpânului tău.

Dar undă după undă lovea țărmul și curând valurile ajunseră la picioarele regelui. Atunci el se sculă și zise către lingușitori:

– Vedeți ce slabă este puterea mea în lume? Eu nu pot să fac valurile să mă asculte. Lăsați deci lauda și mărirea pentru Cel de sus. Lui numai și nu creaturilor Lui, se cuvine slavă, căci El singur e Atotputernic.

Și din ziua aceea, se spune, că el n-a mai pus coroana pe capul său! (a)

„Cel ce se smerește, se va înălța... Fiți toți împodobiți cu smerenie, că Dumnezeu... smeriților le dă Dar. Deci, smeriți-vă sub Mâna cea Puternică a lui Dumnezeu, ca să vă înalțe pe voi în timp cuvenit...” (b).

3. Am iscodit?

Iscodirea este un păcat care a silit pe protopărinții noștrii Adam și Eva a călca porunca lui Dumnezeu și a ceda vicleniei și minciunării diavolului, mascat sub chipul șarpelui. Păcatului acestuia au urmat: groaznica rupere de Dumnezeu a omului, prăbușirea lui din fericire în nefericire, din frumusețe în urâciune, din strălucire în schimonosire, din viguroși în slăbănogiți, din voioși în tulburați, din pașnici în tulburători, din sănătoși în bolnăvicioși, din sortiți ai vieții în prăbușiți morții vremelnice. Acestea toate le-au moștenit și le moștenim și noi oamenii toți, de la protopărinții noștri, împreună cu păcatul lor, supranumit păcatul strămoșesc, original, etc., de care ne curățim prin dreapta credință în Hristos Dumnezeu, botezarea în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh... pecetluirea cu Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci cu untdelemn sfințit și cu Sf. Mir și prin Împărtășirea

cu Dumnezeu! Trup și Sânge al Mântuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu...

Iscodirea-i pomul morții. Dumnezeu făcând Raiul pământesc a sădit în mijlocul lui Pomul vieții și pomul morții. Iată că și în acel prea înfrumusețat, bun și Sfânt loc, s-a aflat pusă, chiar de Dumnezeu, ispitirea sau slobozirea răului, adică putința omului de a cădea în păcat și-n nefericiri. De aici se vede clar, că chiar întru sfințenie și-n bunătăți de s-ar afla omul viețuind, totuși, e absolută trebuință a privegheea cu multă trezvie, pentru că aproape de el este răutatea, diavolul cu pofta rea și păcatul, prin care omul se împiedică și cade. Pentru aceasta Mântuitorul ne învață zicând: „*Luați aminte de voi înșivă... Privegheați și vă rugați, ca să nu cădeți în ispite...*” (a). Și Apostolul ne sfătuiește, zicând: „*Celui ce i se pare că stă, să i-a aminte ca să nu cadă*” (b).

Pomul vieții este ascultarea de Dumnezeu și împlinirea voilor Lui în toate cele ce-i sunt plăcute; luarea-aminte de sine pentru câștigarea Împărăției lui Dumnezeu și dobândirea vieții și a fericirii veșnice, prin luarea-aminte de sine, credincioșia și viețuirea după Dreptarul Ortodoxiei. Pomul cunoștinței binelui și al răului, sau pomul morții, este iubirea de iscodire, prin care unele persoane iscodesc viața și lucrările aproapelui lor cu răutate, după care urmează gândurile rele, ponegrirea și osândirea; căroră urmează pedeapsa morții veșnice în iad, fiindcă cel ce judecă și osândește pe fratele său, este Antihrist. Iscoditorii sunt uneltele diavolului (c). Psalmistul David se ruga lui Dumnezeu să-l izbăvească de aceste unelte ale diavolului, adică de iscoditori, zicând: „*Dumnezeule, acopere-mă de adunarea celor ce viclenesc și de mulțimea celor ce lucrează nedreptate. Care și-au ascuțit ca o sabie limbile lor, lucru amar, ca să săgeteze întru ascunsuri pe cel nevinovat... Întărit-au loruși cuvânt viclean. Vorbitu-s-au ca să ascundă cursă. Zis-au: cine îi va vedea pe dâșii? Iscodit-au fărădelegi, stinsu-s-au iscodind iscodiri*” (d).

Diavolul camuflat în chip de babă, iscodește pe Sfânta Muceniță Iustina. Diavolul plecând de la vestitul vrăjitor Ciprian, prefăcându-se pe sineși în chip de femeie, a intrat la Iustina fecioara și șezând a început a grăi cu dânsa din cuvintele cele Dumnezeiești.

(a) Lc. 21, 34-36. (b) 1 Cor. 10, 18. (c) Prov. Sol. 1, 10-19; 16, 27-30; 1 Tim. 2, 14; 2 Tim. 3, 13. (d) Ps. 63, 1-6

Prefăcându-se femeia că ar vrea să urmeze vieții și curăției ei, a întreat-o:

– Ce fel de plată o să ai pentru această viață sfântă și feciorie a ta? Iustina a zis:

– Mare și negrăită este plata celor ce viețuiesc în curăție și măhnire mare am în suflet când văd că oamenii nu bagă seamă de o visticierie mare ca aceasta, a curăției îngerești!

Diavolul descoperindu-și nerușinarea sa, cu meșteșug a început a o amăgi, zicându-i:

– Apoi, în ce chip ar fi putut să existe lumea și cum s-ar naște oamenii, dacă ar rămâne toți feciorelnici? De ar fi păzit Eva fecioria, apoi de unde s-ar fi făcut înmulțirea neamului omenesc? Cu adevărat, bună este însoțirea pe care singur Dumnezeu a rânduit-o și Sfânta Scriptură o laudă, zicând: *„Cinstită este nunta întru toate și patul nespurcat...”*. Au nu știi că mulți Sfinți ai lui Dumnezeu au fost în însoțire, pe care a dat-o Dumnezeu spre mângâierea omului, ca privind la copiii săi, să se veselească și să laude pe Dumnezeu...?

Niște cuvinte ca acestea auzindu-le Iustina, a cunoscut îndată pe diavolul cel maestru amăgitor. Ea însă mai bine decât Eva l-a biruit pe el. Deci neintrând mai mult în vorbă cu dânsul a alergat degrabă la limanul Crucii lui Hristos. Altfel însemnându-se cu Semnul cel cinstit al Sf. Cruci pe fața sa și-a ridicat inima spre Dumnezeu Mirele său, rugându-se fierbinte în duh și adevăr și îndată a pierit diavolul, cu mai mare rușine, decât cei dintâi, dinaintea ei. Apoi venind și acel mândru boier drăcesc la Ciprian, tulburat, a cunoscut Ciprian că nici acela n-a sporit nimic. Deci a zis către diavol:

– Cum, nici tu n-ai putut să biruiești pe fecioara aceia, fiind boier puternic și mai iscusit decât alții în acest lucru? Apoi cine oare din voi va putea face ceva acelei nebiruite inimi feciorești? Deci spune-mi mie, cu ce fel de arme se împotrivesște ea vouă și cum puterea voastră cea tare o face neputincioasă?

Atunci diavolul, de puterea lui Dumnezeu fiind silit, chiar nevrând a mărturisit:

– Ascultă Cipriane, noi nu putem nici să privim spre Semnul Crucii; ci fugim de dânsul, căci ca focul ne arde pe noi și departe ne izgonește... (a).

4. Am căutat slavă deșartă?

Dorul neregulat de a fi lăudat de oameni se numește: „Slavă deșartă”. Dorul regulat de a fi aprobat în binele făcut de noi, nu este vinovat, fiindcă însuși Mântuitorul ne spune: *„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă ei lucrurile voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri”* (a). Dar altceva este de a făptui bine înaintea oamenilor, ca Dumnezeu să fie slăvit prin faptele noastre cele bune și altceva de a le făptui ca să ne laude lumea. Omul care se dă în patima mândriei, va căuta să fie lăudat, sau pentru frumusețe, sau pentru bogăție, sau pentru deșteptăciune, sau pentru măreția strămoșilor, sau pentru virtuți, sau chiar și pentru viciile lui. O! Ce mare nebulie mai e și aceasta, a căuta laudele oamenilor! Ele nu numai că sunt nesigure și indiferente; ci chiar când vor fi sincere, sunt trecătoare! Cine nu se va cutremura la schimbarea Ierusalimului, când azi aude strigând despre Iisus Hristos: *„Osana, bine este cuvântat Cel ce vine întru Numele Domnului, Împăratul lui Israel!”* și mâine: *„Ia-L! Ia-L! Răstignește-L pe El!”* (b). De aceea, scrie Sf. Ap. Pavel creștinilor Galateni, îndemnându-i de a nu fi: *„Măreți în deșert”* (c), urmând astfel învățătura Mântuitorului: *„Vai, vouă, când vă vor zice bine toți oamenii...”*; așa că foarte bine e scris în Sf. Scriptură: *„De aș plăcea încă oamenilor, n-aș fi slugă lui Hristos”* (d).

Slava deșartă este o mândrie acoperită sub paravanul faptelor bune, prin care omul caută să-și dea pe față vrednicia și priceperea sa, pentru a culege lauda lumii. Ea se întrevade în gesturi, în cuvinte, în fapte, în tăcere, în post, în rugăciune, în bunătate, ș.a. Dacă omul nu bagă de seamă ca să-și smerească cugetele inimii, de unde pornește tot răul, atunci acest duh al slavei deșarte îl aruncă în păcatele exterioare, ca: lăudăroșie, iscodire, fățarnicie, minciună, invidie, disprețul acoperit și vădit, hulă, neascultare, erezie, apostazie, ș.a.

Slava deșartă e mamă a mai multor păcate, d.p.: fala, aflarea de lucruri noi păgubitoare mântuirii sufletești, lăudăroșie, iscodire, fățarnicia, pizma, minciuna, nepotrivirea, pricirile, neascultarea, disprețul acoperit ori vădit, hulă, erezie, apostazie, etc.

Slava deșartă a prăbușit pe Simon vrăjitorul. Cu acest păcat al slavei deșarte s-a îngreunat fostul creștin Simon Vrăjitorul... Și

(a) Mt. 5, 15. (b) Ioan 12, 13; 19, 15. (c) Gal. 5, 26. (d) Mt. 23, 12-39; Lc. 6, 26; Gal. 1, 10

s-a prăbușit în pierzare. „Și văzând Simon că prin punerea mâinilor Apostolilor se dă Duhul Sfânt, a adus lor bani, zicând:

– Dați și mie această putere, ca ori pe care voi pune mâinile, să ia Duh Sfânt.

Iar Petru a zis către el:

– Argintul tău să fie cu tine într-o pierzare, căci ai socotit că Darul lui Dumnezeu cu bani se agonisește. Nu este ție parte, nici soartă într-o cuvântul acesta, pentru că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu. Pocăiește-te, drept aceea, de răutatea ta aceasta și te roagă lui Dumnezeu, ca doar s-ar ierta ție cugetul inimii tale. Pentru că într-o amărăciune a fiecei și într-o legătură a nedreptății te văd că ești (a).

Regele Persiei la Helespont. În anul 480 înainte de Hr. Xerxes, regele Persiei, a pornit asupra Greciei cu armatele sale, în număr de 1.600.000 de oameni. Ajungând la Helespont, a vrut să-și treacă trupele în revistă. Pentru a putea îmbrățișa cu o singură privire toată acea nesfârșită mulțime de oameni, a trebuit să pună să se construiască un turn înalt și s-a suit în vârful lui. Dar abia văzu acea armată fără număr în strălucirea armelor ei, când începu să plângă pe neașteptate. Îi fulgerase prin minte gândul că, până într-o sută de ani, nici un singur om nu era să mai fie în viață din toată acea mulțime de soldați. Acest gând al morții fusese deajuns ca să umilească astfel pe acel rege puternic, în cea mai mare strălucire a gloriei lui. Deci, dacă oamenii s-ar gândi mai des la moarte și la mormânt, ei n-ar mai fi mândri. „Mormântul e școala unde se învață umilința” (b).

Sfântul Pahomie și ispita laudei. Sfântul Pahomie, fiind starețul unei Mănăstiri, își pusese odată călugării să facă coșuri de nuiele. Și le-a zis lor Sfântul Pahomie:

– Fraților, pe ziua de azi, fiecare din voi să îndeplinească un coș de nuiele. Și s-au dus frații într-ale lor fiecare văzându-și de lucrul său. Iar unul dintre frați, dorind să fie lăudat, în loc de un coș, s-a silit și a împletit trei.

Sosind seara, stăteau frații cu coșurile în fața Sfântului Pahomie, fiecare cu coșul lui. Iar cel ce făcuse 3 coșuri, aștepta să fie lăudat. Dar Sf. Pahomie simțind diavolescul îndemn al laudei, pentru care fratele făcuse cele trei coșuri, stătu în fața lui și zise cu glas înalt:

– Vedeți-l, dragii mei, a lucrat toată ziua pentru dracul...!

Ori ce faptă bună făcută din îndemnul de a fi lăudat de oameni, o atrage diavolul de partea lui (a).

Diavolul luptă cu slava deșartă și pe Sfinți. Odinioară diavolul a năvălit asupra Sfântului Nifon cu slavă deșartă, zicând:

– De acum vei face semne și se va mări numele tău în tot pământul, pentru că ai plăcut lui Dumnezeu. Iar fericitul a zis către diavolul acela:

– Așteaptă că iată îți voi arăta ție semn. Și aflând o piatră înaintea sa, a zis:

– Ție îți grăiesc piatră, du-te de aici și mută-te în alt loc. Iar piatra a stat neclintită. Atunci Sfântul a zis către diavol:

– Iată darul tău, diavole și l-a scuipat în față. Apoi s-a rugat lui Dumnezeu și îndată a pierit diavolul (b).

În sat te hrăneai din urechile tale. Spuneau Părinții că era într-un sat unul, care postea mult, încât se chema numele lui: pustnicul. Și auzind Avva Zinon pentru dânsul, l-a chemat pe el; iar el s-a dus cu bucurie. Și rugându-se ei, au șezut. Deci a început bătrânul să lucreze tăcând. Iar pustnicul neaflând cu cine să vorbească, a început să se supere de trândăvie. Și a zis bătrânului:

– Roagă-te pentru mine, Avvo, căci vreau să mă duc.

Zis-a lui bătrânul:

– Pentru ce? Iar el răspunzând, a zis:

– Căci inima mea este ca arzându-se și nu știu ce are. Căci pe când eram la sat, până seara posteam și niciodată așa nu mi s-a făcut.

Zis-a lui bătrânul:

– În sat te hrăneai din urechile tale; ci mergi de acum și mănâncă la ceasul al nouălea. Și ori ce faci, întru ascuns fă.

Și cum a început să facă așa, cu necaz a așteptat ceasul al nouălea și ziceau cei ce-l știau pe el, că pustnicul s-a îndrăcit și venind el, a spus bătrânului toate. Iar el i-a zis lui:

– Această cale este după Dumnezeu.

În lume mă hrăneam din lauda oamenilor. Erau doi frați mireni în Constantinopole, foarte evlavioși și posteau mult. Deci unul venind la Rait, s-a lepădat de toate și s-a făcut monah. După câțeva vreme a venit și fratele lui cel mirean, în Rait, ca să-l vadă. Și zăbovind

la dânsul, a văzut pe fratele său monahul, mâncând la al nouălea ceas și smintindu-se, i-a zis lui:

– Când erai mirean în lume, nu mâncai mai înainte de a apune soarele.

Atunci i-a zis lui monahul:

– Cu adevărat, frate, când eram în lume, mă hrăneam din urechile mele, căci slava deșartă și lauda oamenilor, nu puțin mă hrăneau și-mi ușurau osteneala nevoinței mele (a).

5. M-am lăudat?

Acest păcat îl comitem, nu când căutăm lauda oamenilor, ca la slava deșartă; ci când ne lăudăm pe noi înșine. „*Au nu este acesta Babilonul cel mare – zicea împăratul Nabuhodonosor – care l-am zidit eu... întru tăria puterii mele, spre cinstea măririi mele?*” (b). Asemenea vorbește și fariseul: „*Mulțumescu-ți, Doamne, că nu sunt ca ceilalți oameni: răpitori, nedrepți... nici ca acest vameș...*” (c). Așa păcătuiesc mulți. Am putere, am avere, am bani, am trăsuri, sunt prieten cu cei mai mari, ș.a.m.d. Nefericiții! Dacă s-ar gândi ei că mâine vor muri, atunci mai bine ar spune cu Iov: „*Moartea... îmi este tată și putreziciunea... mamă și soră...*” (d) și ar spune adevărul! „Este o nebulie și o nebulie grozavă, cu totul neorânduită, – scrie Sf. Ioan Gură-de-Aur – să se laude pe sine omul, când nu este împins de o nevoie irezistibilă; precum spune și Sf. Ap. Pavel, când silit de a zădărnici pe calomniatorii lui, arată faptele sale cele mari pentru slava lui Dumnezeu... Și pe urmă se scuză, zicând: „*Făcutu-m-am fără de minte lăudându-mă, voi m-ați silit*” (e). „Lauda de sine, nu miroase-a bine” adaugă înțelepciunea străbunilor”.

Care-i lauda creștinilor? Iată-o: Să nu se laude cel înțelept întru înțelepciunea sa, sau cel puternic întru puterea sa; ci tot cel ce se laudă, în Domnul laude-se. Iar lauda creștinilor este porunca lui Dumnezeu. Lauda creștinilor sunt învățăturile Apostolilor și ale Proorocilor. Lauda creștinilor este smerita cugetare, sărăcia cea duhovnicească și ascultarea. Lauda creștinilor este cântarea de psalmi cu umilință. Lauda creștinilor este pocăința cu lacrimi. Lauda creștinilor este blândețea cea cu liniște, plecarea și închinarea către toți. Lauda

(a) „Pat.” pg. 75, 8; 472, 2. (b) Dan. 4, 27. (c) Lc. 18, 11. (d) Iov. 17, 13. (e) 2 Cor. 12, 11; T.M.C. pg. 86-87

creștinilor este a spăla picioarele fraților. Lauda creștinilor este a zice către prietenul său „Iartă-mă, că am greșit”. Lauda creștinilor este primirea de străini și milostivirea. Lauda creștinilor și mângâierea este ca totdeauna la masa lui: săraci, sărmani și străini împreună să mănânce, că din casa aceasta niciodată Domnul Hristos nu va lipsi. Lauda Creștinilor este ca să nu apună soarele în mânia lor, nici să doarmă având ceva asupra cuiva. Lauda creștinilor și cununa, este a răbda necazuri și a nu se mânia. Unul ca acesta prieten se află al Celui ce au zis: „*Că necazul vostru întru bucurie se va preface*” (a). Lauda creștinilor este a cerceta pe cei din temniță, care sunt cei din peșteri și din munți și din găurile pământului, ca un ucenic adevărat al Celui ce a zis: „*În temniță am fost și ați venit la Mine*” (b). Lauda creștinilor este a pomeni de-a pururi pe Dumnezeu și ziua cea mare a Judecății. Și pentru ce nu zic cele mai mari: Fala creștinilor și lauda și mântuirea, este mărturisirea dreptei credințe și a nu se uni și a nu se împrieteni cu cele împotrivnice; ci a păzi porunca și amanetul neîntinat, neprihănit și neamestecat de tot eresul, până la arătarea Domnului nostru Iisus Hristos. Că pe acesta văzându-l Domnul, zice: „*Iată, cu adevărat Israelitean, adică creștin, întru care vicleșug nu este*” (c).

Primirea, îngrijirea și mângâierea săracilor, lipsiților și a necăjiților, e o faptă bună, vrednică de laudă creștinilor. Întru acestea suntem datori să ne lăudăm, fraților, iar nu în căruțe și în cai și în stăpânire și în bogăție, Dumnezeului nostru Slavă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin (d).

Știința și postul fără fapte bune, n-au valoare. „Șezând eu – zice un bătrân – oarecând aproape de un Pustnic, a venit la dânsul o fecioară, grăind:

– Părinte, am postit doi ani, după a șasea zi mâncând pâine și am învățat pe de rost Testamentul cel Vechi și cel Nou; ce mai lipsește, ca să fac și aceasta?

– Și care este roada acestora la tine? Făcutu-ți-s-a ție ocară ca cinstea? i-a răspuns Pustnicul.

– Nu, a zis aceea.

– S-au paguba se socotește ție ca dobândă, sau străinii ca rudele cele după trup, sau lipsa ca îndestularea?

– Nicidecum, a răspuns ea.

– Nici ai postit dar câte șase zile, nici ai învățat pe de rost Testamentul Vechi și cel Nou, ci te înșeli pe tine; ci mergi și de acum pune început a lucra, că nimica nu ai, i-a răspuns ei Pustnicul.

Tu ai creat lumea? Un frate a mers la un bătrân și l-a întrebat pe el, zicând:

– Părinte, ce voi face, că mă supără mândria și înălțarea?

Răspuns-a lui bătrânul:

Bine faci, fiule, că doară tu ai făcut cerul și pământul.

Aceasta auzind fratele, s-a umilit cu inima și făcând metanie până la pământ bătrânului a zis:

– Iartă-mă, Părinte, că nici una dintru acestea n-am făcut.

Zis-a lui bătrânul:

– Dacă Cel ce a făcut cerul și pământul, S-a smerit pentru noi, dar noi, care suntem tină și țărână, pentru ce să ne înălțăm? Și așa s-a smerit fratele de cuvintele acelui bătrân și cu mult folos a mers la chilia sa, smerindu-se și umilindu-se în inima lui.

Pentru Domnul ori pentru lauda lumii? Un frate a mers la muntele Feremului, la un oarecare bătrân, mare cu viața și foarte iscusit în fapte bune. Închinându-se după obicei, l-a întrebat, zicând:

– Ce voi face, Părinte, că îmi pierie sufletul meu?

Bătrânul i-a răspuns:

– Pentru ce îți pierie sufletul? Fratele i-a răspuns:

– Când eram în lume, în viața mirenească, foarte mult posteam, rugăciuni și privegheri făceam și multă râvnă sufletească, umilință și lacrimi aveam, iar dacă m-am lepădat de lume și m-am făcut călugăr, nici unele din acele bunătăți nu văd în mine. Bătrânul i-a zis:

– Să mă crezi, fiule, că acele bunătăți ce mi-ai spus că le făceai când erai mirean, toate pentru mândria și lauda oamenilor le făceai, căci aveai și îndemnător spre acelea, pe cel ce în taină se lupta cu tine și acele fapte ale tale nu erau primite lui Dumnezeu, pentru aceea și diavolul nu te băga în seamă, nici îți sta împotrivă cu război, ca să ia sporirea ta; iar acum te vede, că ai ieșit, ca la război asupra lui, pentru aceea și el se înarmează asupra ta. Mai plăcut și mai primit este lui Dumnezeu un psalm ce vei citi acum cu smerenie, decât o mie de psalmi pe care-i citeai în viața mirenească cu mândrie.

Zis-a iarăși fratele:

– Eu, Părinte, acum, nici a posti nu pot și toate lucrurile și faptele bune s-au luat de la mine. Bătrânul i-a zis:

– Frate, îți ajunge cele ce ai, rabdă cu mulțumire și te vei folosi.

Iar el ținea tot una aceasta, zicând:

– Cu adevărat, Părinte, pierit este sufletul meu.

Atunci bătrânul a început a-i zice lui, așa:

– Crede-mă, frate, că nu aveam să-ți zic cele ce vreau să-ți zic, ca să nu-ți slăbească gândul tău, căci te văd foarte înșelat de vrăjmașul diavol și ești aruncat în trândăvie și în deznădăjduire; ci ascultă sfatul meu și lasă acea părere pe care o ai, că viețuiai și făceai bine când erai în viața mirenească, de vreme ce toate acele fapte ale tale din viața mirenească erau pentru mândrie, precum și a fariseului acelaia, care pentru bunătățile lui cele cu multă mândrie i se părea că este mai plăcut lui Dumnezeu decât toți oamenii și cu acea părere, cu mândrie și-a pierdut toate ostenele lui. Iar tu acum smerindu-te înaintea lui Dumnezeu și părându-ți-se că nu faci nici o faptă bună înaintea Celui Preaînalt, această smerenie, fiule, îți ajunge pentru mântuirea sufletului tău, ca și vameșul, care nici o bunătate nu făcuse și cu o smerenie ca aceasta s-a îndreptat. Că mai plăcut este lui Dumnezeu omul păcătos și leneș și cu inima înfrântă și smerită, decât cel ce face multe bunătăți și se înalță în gândul său, socotindu-se, că mai plăcut este el înaintea lui Dumnezeu.

Acestea auzind fratele, a luat mare folosință și multă mângâiere sufletului său și s-a închinat bătrânului până la pământ, zicând:

– Să știi, Părinte, că astăzi mi-ai mântuit sufletul meu și așa s-a dus mulțumind lui Dumnezeu. (a).

Sihastrul osândit și tâlharul mântuit. Într-o Mănăstire era un Călugăr foarte vorbăreț, pe care s-a supărat într-o zi egumenul și i-a zis să tacă și să nu mai facă de aici înainte vorbărie. Iar el rușinându-se a tăcut și dintr-acel ceas n-a mai grăit nici un cuvânt. Și atâta a sporit în fapta bună a tăcerii, încât s-a învrednicit să știe și gândurile ascunse ale fraților. Și Dumnezeu i-a descoperit lui și alte multe taine. În hotarele acestei Mănăstiri, era oarecare Pustnic cunoscut și vestit, care îmbolnăvind-se de moarte, a trimis la Mănăstire ca să vină un Duhovnic să-l cuminece cu Sf. Taine. Deci a pornit egumenul cu fratele acela care nu vorbea și mergând ei au întâlnit un

tâlhar, ce mergea și el la acel Pustnic pentru evlavie, ca să primească de la el blagoslovenie. Când se împărtășea Pustnicul, era acolo și tâlharul, cu frică și cu mult cutremur, judecându-se pe sine nevrednic a sta înaintea unui sfânt ca acesta. Atunci zice cu lacrimi către Avva:

– Sfinte al lui Dumnezeu, ferice de tine! O, de ar fi fost și sufletul păcătosului de mine în măsurile faptelor tale bune!

Atunci acel nesocotit Pustnic, nu s-a smerit, să zică: „Frate și eu sunt păcătos ca și tine”, sau altele ca acestea; sau să tacă cu durere de inimă la acea laudă, ci a zis către tâlhar:

– Fiecare, binele poștește.

Acestea auzind fratele cel tăcut, a plâns cu amar. Apoi întorcându-se spre Mănăstire, urmă după ei și tâlharul, cu multa vărsare de lacrimi, încât era minune neașteptată. Și plângând din toată inima, cerea să se mărturisească, având hotărâre adevărată și statornică să nu mai păcătuiască de i s-ar lua și viața, ci să-și petreacă viața ca un sihastru. Și așa urmând cu acea pocăință și zdrobire de inimă a murit. Aceasta văzând călugărul cel tăcut a râs și s-a bucurat mult. Și după ce a sosit la Mănăstire l-a întrebat egumenul pricina pentru care a plâns când s-a împărtășit Pustnicul și a râs când a murit tâlharul? Iar el i-a zis:

– Când se împărtășea Pustnicul și tâlharul i-a zis că de ar fi și el ca dânsul, el s-a mândrit, bizuindu-se în postirea și nevoița lui și s-a osândit, ticălosul! Căci Domnul urăște pe cei mândri și se depărtează de ei. Iar tâlharul venea pe urmă, cu multă zdrobire de inimă să se mărturisească și avea hotărâre să meargă la pustnicie ca să facă mare pocăință și osteneală până la moarte. Și săvârșindu-se în această plăcută lui Dumnezeu gândire, s-a mântuit (a).

6. Am obiceiuri rele și nu le-am părăsit până acum?

„Greșit-au, nu sunt ai Lui fiii cei cu prihană. Rudă în toartă și răzvrătită, au cu acestea Domnului răsplătiți” (b). „Pentru ce mori casa lui Israel? Că nu vreau moartea păcătosului; ci ca să se întoarcă și să fie viu” (c). Exemple: Sedechia (d).

Fiii întunericii pe vulcan. În Japonia, țara vulcanilor și a cutremurelor, s-a întâmplat că un vulcan, încetul cu încetul s-a stins

(a) „Mântuirea Păcătoșilor” o. c. pg. 63-64. (b) 2 Lege 32, 6-7. (c) Iez. 18, 31-32. (d) 4 Împ. 24, 18-20; 25; 2 Paral. 36, 11-21; Ier. 37; 52; vezi și „Izvorul Răutăților”, pg. 91-5 de autor și Bibl. Ort. Nr. 25, pg. 74-84

de tot. Un om și-a luat îndrăzneala și s-a așezat cu casa tocmai sus, unde fusese gura vulcanului. După el, altul și altul.

N-a trecut mult și un sat întreg s-a înfiripat pe locul unde vulcanul mai înainte scuipa foc și cenușă. Anii trecând oamenii au uitat pe ce fel de loc stăteau. Ei au devenit niște oameni vestiți de răi, bețivi, suduitori, desfrânați, etc. Și își băteau joc de chemările mântuirii.

Dar ce s-a întâmplat? Într-o noapte, tocmai când satul avea petrecere și chef, pământul a început a bubui. Vulcanul și-a deschis gura și într-o clipă satul și oamenii s-au cufundat în adâncul pierzării.

Așa e și sfârșitul celor ce trăiesc în răutăți și nepăsare de cele sufletești. Viața lor se termină prin o prăbușire în focul pieirii veșnice.

O, cum nu se gândesc oamenii că și noi locuim pe un astfel de „Vulcan”. În zilele noastre plouă cenușă vulcanică (potopuri, arșițe, cutremure, sfâșieri interne și războaie universale, care au învăluit pământul, apele și văzduhul cu guri vărsătoare de foc și moarte în lume), o arătare că Domnul Dumnezeu într-o clipeală ne poate pierde. Și totuși, oamenii nu se înspăimântă și nici de răutăți nu se lasă (a).

Ori în ceruri ori în iad! O femeie credincioasă și bogată, călătorea odată cu trenul. Dânsa se înfricoșă grozav, când trenul începu să coboare pe o pantă prăpăstioasă și se adresă îndată conductorului, întrebându-l:

– Domnule conductor, fii bun și spune-mi, ce măsuri s-ar lua în cazul când trenul și-ar accelera mersul într-un mod primejdios?

– S-ar pune imediat frâna răspunse acesta.

– Foarte bine! Dar dacă s-ar întâmpla ca frâna să se rupă, ce s-ar mai face?

– S-ar pune frâna a doua.

– Dar încotro am mai lua-o, dacă, Doamne ferește, s-ar rupe și aceasta?

– Ori în Ceruri, doamnă, ori în iad, fiecare după cum merităm!

„Pentru că noi toți trebuie să ne arătăm înaintea Divanului lui Hristos, ca să ia fiecare după cum a făcut, cele ce s-au lucrat prin trup, ori bine ori rău” (b).

7. M-am obrăznicit?

Obrăznicia e o falsificare a curentului sectar și a libertății sociale. Obrăznicii își dau ifose în lume, că fiecare dintr-înșii au drepturi egale

și nemărginite. Obrăznicia adeseori se vede înjugată cu îndărătnicia, având urmări foarte rele pentru copii, școlari și școlărițe, pentru tineret și societate. Obrăznicia este o față a sataniceștii mândrii, nesuferită de oameni și pedepsită de Dumnezeu. Odinioară Cain, după ce a ucis pe fratele său, la întrebarea lui Dumnezeu: „Unde este Abel, fratele tău?” a răspuns cu obrăznicie astfel: „Nu știu. Au doară eu sunt păzitor al fratelui meu?” Pentru această obrăznicie a fost groaznic pedepsit de Dumnezeu (a). Core, Datan și Aviron, obrăznicindu-se contra lui Moise, a lui Aaron și a rânduiei lui Dumnezeu, s-au prăbușit cu ceata lor în adâncul pământului, ce și-a deschis gura sa și i-a înghițit (b). Împ. Senaherim obrăznicindu-se împotriva lui Dumnezeu cu hule, a fost groaznic pedepsit, ucizându-i-se 185.000 de ostași; iar el scăpând cu fuga, a fost ucis de fiii săi (c). Împ. Ozia obrăznicindu-se a tămia la Templu, contra rânduiei Divine, a fost pedepsit cu lepră (d). Cei șapte feciori ai lui Scheva obrăznicindu-se a lucra cele preoțești, au fost bătuți de spiritele rele (e).

8. M-am înălțat cu gândul?

Înălțarea cu gândul e una din scârboasele fețe ale urâciosului păcat al mândriei, care face pe mulți a se socoti deasupra tuturor oamenilor, pe când în realitate ei sunt dedesubtul lor. Și aceasta e o blestemată mândrie, care-i mare urâciune înaintea lui Dumnezeu.

Nu este viciu pe care să fim mai nevoiți a-l ascunde în fața lumii, când suntem, atinși de el, decât viciul mândriei, pentru că nu există altul care să ne facă mai urâți. Se iartă mai ușor toate celelalte vicii, se trece cu vederea mândria însă e nesuferită...

Un om n-are decât să se arate; îl cunoști îndată și mândria lui iese la iveală în tot ce face. Dacă se află într-o adunare, trebuie pus totdeauna în rândurile cele dintâi. El nu mai stă la gânduri și fără a aștepta ca alții, după cuvântul Mântuitorului, de a fi poftit mai sus, se crede dezlegat de această lege de bunăcuviință și o apucă înainte, fără a mai lăsa loc pentru această ceremonie. Dacă vorbește într-o discuție, o face sau ca stăpân, care poruncește cu putere; sau ca judecător care hotărăște cu autoritate; sau ca filozof, care rostește sentințe și oracole, sau ca om de carte, care învață și dogmatizează. El ocupă singur toată convorbirea și închide gura oricui ar vrea să-l întrerupă câteva clipe și să ceară timpul necesar pentru a se explica. Dacă printr-o dispoziție

(a) Fac. 4. (b) Num. 16. (c) Is. 36; 37; 4 Împ. 18; 19. (d) 2 Paral. 26. (e) F. Ap. 19, 12-17

cu totul potrivnică lui, tace și ia hotărârea să asculte, atenția pe care o dă lasă să se întrevadă cu ce înălțime și cu ce dispreț primește ce i se spune. Răspunsurile lui cele mai obișnuite, sunt câteva smucituri din cap, câteva aruncături de ochi, câteva surâsuri batjocoritoare, câteva cuvinte întretăiate, câteva expresii acoperite și misterioase, ca și cum numai el ar fi la curent cu lucrurile, ca și cum numai el ar avea cheia afacerilor, ca și cum numai el ar putea pătrunde taina și a descurca rosturile, ca și cum ceea ce aude n-ar fi de nici un temei și n-ar merita nici o reflexie, ca și cum n-ar face să pună urechea și ar asculta numai cu milă. Căci în societatea omenească se întâlnesc destui îngâmfați, care n-au măcar grija de a se acoperi și care se lasă duși de sentimentele mândriei lor. Mândria grosolană de care roșește, în locul lor, orice persoană înțeleaptă și înzestrată cu rațiune. Ei însă nu roșesc de nimic; atât sunt de înfumurați de ei înșiși și preveniți în folosul lor. Astfel, fără ca ei să bage de seamă și prin seducerea cea mai periculoasă, oricât de vizibilă e mândria care-i stăpânește, ea scapă din ochii lor, se ascunde de la cunoștința lor, în timp ce se arată în ochii publicului și izbește toate spiritele. Dacă i-ai crede, toate prerogativele pe care și le atribuie, tot ce spun, tot ce fac, nu e mândrie, ci vorbire verde și sinceră, dreptate și adevăr. Cel puțin așa cugetă ei și sunt prea încredințați că tot așa trebuie să cugete și ceilalți. Greșeală de plâns, dar care produce mai multă indignare decât compătimire. Și iată cum, tot stimându-se pe ei înșiși și voind să fie cinstiți și stimați, pierd orice stimă, pe care astfel ar putea-o avea în lume.

Dacă pământul ar fi un grăunte de muștar. Dacă ne-am închipui pământul de mărimea unui grăunte de muștar, luna ar veni pusă la trei centimetri depărtare și ar fi ca o sămânță imperceptibilă, a cărei diametru ar ajunge abia la un sfert din acela al pământului. Urmând această proporție, soarele ar fi la zece metri departe de pământ și ar putea fi înfățișat ca un măr mare. La depărtări, variind între patru și trei sute de metri, s-ar mișca planetele, a căror mărime ar merge de la aceea a unei semințe, aproape invizibilă, până la aceea a unui bob de mazăre. Ce să spunem apoi despre orbitele pe care le străbat? Ele sunt atât de mari, căci cu toată iuțea lor, tot păstrând aceeași scară, ar fi destul de înceată, aproape ca aceea a minutarelor unui ceas; pentru că într-un spațiu de timp de la trei luni până la 165 de ani, planetele se învârtesc în jurul soarelui, iar pământul nostru,

care face 29 km pe secundă, își străbate orbita abia într-un an. Cu toate acestea, sistemul nostru solar, redus la aceste proporții, ar ocupa un spațiu pătrat de aproape 600 de metri. În jurul lui, până la o rază foarte mare, nu s-ar mai găsi nimic, afară de cât câte o cometă rătăcitoare, așa, încât o suprafață mare cât cea a Europei, ar rămâne cu totul goală în jurul acestui mic pătrat; și numai la marginea ei s-ar găsi prima stea mai apropiată de el, având mărimea unui măr. Deci, dacă cineva ar putea să se avânte în spațiile cerești, n-ar izbuti cu nici un chip să zărească micul corp, care ar fi pământul nostru; și oricât l-ar căuta, i-ar fi cu neputință să-l găsească, tot așa după cum unui călător i-ar fi cu neputință să găsească un grăunte de muștar, pe care cineva l-ar fi ascuns în vreo parte necunoscută a Europei.

Privind o astfel de mărime a universului, nu putem spune altceva, decât să recunoaștem micimea noastră și să ne umilim în Fața lui Dumnezeu Celui Preaînalt (a).

Smereste-te. Când îți va aduce diavolul în inima ta gândul mândriei și al înălțării – a zis un bătrân – și va începe a-ți ridica și a-ți înălța inima ta, socotind în inima ta că ai împlinit toate poruncile lui Dumnezeu, atunci oprește-ți acel gând. Începe a-ți lua seama cu amănuntul, ispitește-te pe tine și vezi, oare este așa, cum îți zice ție acel gând, sau nu? Adică ispitește-ți inima ta, oare iubești pe vrăjmașii tăi, oare te bucuri de binele lor, oare îți pare rău de scârba lor și de decăderea lor? Oare te socotești pe tine într-o toate ca un ticălos și netrebnic și mai păcătos decât toți oamenii? Și măcar de vei și împlini acestea toate, nici așa să nu te înalți cumva în gândul tău, pentru că un gând ca acela strică și risipește faptele cele bune pe care le săvârșește omul.

Și-a biruit omul mândria. Un frate se lupta cu gândul mândriei, zicând:

– Acum, suflete, ai isprăvit faptele bune. Și vrând fratele să-l biruiască pe el și-a apropiat mâna sa sub cazanul sub care ardea foc și a zis către sine:

– Iată te arzi, nu te mai înalța cu cugetul! Că cei trei Coconi în mijlocul văpăii fiind și nearzându-se, nu s-au înălțat cu inima, ci cu multă smerenie laudând pe Dumnezeu în mijlocul cuptorului, ziceau:

„Cu suflet umilit și cu duh plecat să fim primiți înaintea Ta”. Iar tu întru odihnă stând, cugeți înalt.

Și cu aceasta a biruit pe dracul mândriei.

Nu cu înălțarea, ci cu smerenia se alungă dracii. Odată au mers niște oameni mireni la un bătrân din Tebaida, luând cu dânșii pe un om îndrăcit, pentru a-i face rugăciuni. Ajungând, au poftit pe bătrân să se roage lui Dumnezeu pentru bietul îndrăcit, ca să-l izbăvească de acea muncă diavolească. Bătrânul a început a se ruga lui Dumnezeu pentru omul îndrăcit. După ce a săvârșit rugăciunea sa, a grăit necuratului duh, care era într-acel om și a zis lui:

– Ieși duh necurat, din zidirea lui Dumnezeu. Duhul necurat i-a răspuns din om:

– Voi ieși, dacă după ce te voi întreba un cuvânt, îmi vei răspunde. Bătrânul a zis:

– Întreabă dar și zi ce ai de zis.

– Eu – ia zis diavolul – vreau să te întreb și să-mi spui mie: „*Care sunt caprele și care sunt oile?*” (a).

Răspuns-a lui bătrânul:

– Caprele eu sunt; iar oile Dumnezeu le știe.

Acestea auzind diavolul, a strigat cu glas mare și a zis:

– Iată, pentru smerenia ta, ies.

Și îndată întru acel ceas a ieșit, iar omul a rămas sănătos și așa s-a dus la casa lui, mulțumind și slăvind pe Dumnezeu.

– ...Mai bine voiesc să fiu biruit și să am smerenie – a zis un bătrân înțelept – decât să fiu biruit și să am mândrie.

Mântuitorul arată că înălțarea cu gândul înaintea oamenilor, este urâciune înaintea lui Dumnezeu. „*Voi căutați să vă arătați neprihăniți înaintea oamenilor, – a zis El înfruntând pe farisei – dar Dumnezeu vă cunoaște inimile, pentru că ce este înălțat între oameni, este urâciune înaintea lui Dumnezeu*” (b).

Smerenia a scos pe diavol din îndrăcită. O fată din Babilon – zice Avva Daniel – a unuia din cei mai mari, avea drac. Și tatăl ei avea un călugăr iubit și acela i-a zis lui:

– Nimeni nu poate să tămăduiască pe fiica ta, fără numai Sihaștrii aceia, pe care îi știu eu și de îi vei ruga pe ei, nu vor voi să facă aceasta, pentru smerenie. Ci aceasta să facem: când vor veni în târg, faceți-vă

că voiți să cumpărați vase. Și când vor veni să ia prețul pe ele, să zicem lor să facă rugăciune și cred că se va tămădui.

Și ieșind ei în târg, au aflat pe un ucenic al bătrânilor, șezând ca să vândă vasele lui. Și l-au luat pe el împreună cu coșnițele, ca și cum să ia prețul lor. Și când a venit călugărul în casă, a venit și îndrăcita și i-a dat lui o palmă, iar el a întors și pe cealaltă față, după porunca Domnului. Și muncit fiind dracul, a strigat zicând:

– O, silă! porunca lui Iisus Hristos mă scoate.

Și îndată s-a curățit fata. Și după ce au venit bătrânii, le-a povestit și lor ceea ce s-a făcut. Și au proslăvit pe Dumnezeu și au zis:

– Obicei are mândria diavolului, să cadă prin smerenia poruncii Domnului nostru Iisus Hristos.

A zis iarăși Avva Daniel, că pe cât trupul crește, pe atâta sufletul scade și pe cât trupul scade, pe atâta sufletul crește (a).

Smerenia Sfântului Grigore. Smerenia era cea mai mare virtute a Sfântului Grigore cel Mare. Se considera ca cel mai din urmă dintre oameni și se numea cel mai netrebnic păcătos, pe care lașitatea nu-l lăsa să dea înainte. Cea mai fierbinte dorință îi era de a fi obiectul tuturor desconsiderărilor, de aceea dorea să fie făcut atent asupra tuturor greșelilor sale.

– Sunt gata, zicea el, a asculta tot ceea ce stă în legătură cu greșelile mele și îi numesc prieteni ai mei numai pe aceia care îmi pot arăta cum aş putea să scap de întinăciunea ce-o lasă păcatele asupra sufletului meu.

Învățat mare și smerit. Sozomen, care în Ancona se supunea la cele mai josnice lucrări, desconsiderând orice slavă, se însufletea pentru cele cerești. Vestea sfințeniei sale se răspândi atât de departe, încât lumea se îmbulzea în jurul lui spre a-l auzi și vedea. Între aceștia se afla odată și un țăran, care se nimerise să ajungă lângă sfânt chiar când curățea candelabru din Sf. Biserică. Știind cine este, rămase cam dezamăgit, văzându-l mic de statură și pipernicit. El își zise:

– E imposibil ca într-o uscăciune de om ca acesta, să fie ascunse virtuți atât de mari. Așteptam să văd o figură de om impunător, acesta însă abia dacă seamănă a fi om.

Sozomen a auzit vorbele țăranului, întrerupse atunci lucrul și alergând la țăran îl îmbrățișă și mulțumindu-i îi zise:

– Tu singur ai părere adevărată despre mine (a).

Înfumuratul pretins învățat. Credința trece dincolo de hotarele simțurilor noastre. Aceasta este cauza pentru care credința nu poate să îmbătrânească niciodată, ci rămâne totdeauna tânără, proaspătă, vie și lucrătoare. Ce săracă ar fi credința noastră dacă s-ar mărgini numai la ceea ce vedem și înțelegem! Credința noastră este, dimpotrivă, bogată și puternică, fiindcă ea ne leagă de creatorul tuturor văzutei și nevăzutei. Credința noastră e puternică fiindcă ne încredințează ca cele ce sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu. Credința noastră este credința bolnavilor lecuiți, a orbilor care văd, a surzilor care aud, a mușilor ce vorbesc și a morților înviați (b).

Mulți tineri înfumurați, care se pretind a fi oameni de știință, țin morțiș a nu crede decât în ceea ce văd și înțeleg ei...

Într-una din zile intră într-un restaurant un tânăr de soiul acesta, care nu cunoștea decât coaja științei, întrucât nu izbutise să pătrundă până la miezul științei adevărate. Auzind că la o masă vecină se vorbea numai despre credință, azvârli și el o săgeată provocatoare cu următoarele cuvinte:

– Eu nu cred decât ceea ce văd și înțeleg.

Vecinii, în loc să se întărească împotriva lui, începură să-i pună o serie de întrebări binevoitoare:

– Domnule! noi văzurăm la marginea orașului un cârd de găște pascănd iarbă verde! D-ta crezi lucrul acesta?

– De ce să nu cred, odată ce văd și înțeleg, răspunse tânărul nostru, țațoș și îngâmfat.

– Noi mai văzurăm și o cireadă de boi pascănd, crezi oare și aceasta?

– Cum să nu cred, odată ce văd și înțeleg.

– Să nu te miri dacă ți-om mai spune că văzurăm și un cârd de porci pascănd! Ne crezi oare pe cuvânt?

– De ce să mă mir și de ce să nu cred, odată ce văd și înțeleg?

– Ce ai să mai zici oare, dacă ți-om mai spune că ne ieși în drumul nostru o turmă de oi, ospătându-se din iarba câmpului?!

– Ce să zic? am să cred și pace bună, odată ce văd și înțeleg.

– Ei, dar știi, că d-ta cunoști multe? Avem să-ți mai spunem una și bună: aceeași iarbă, păscută de găște se preface în pene, păscută de boi se preface în păr, păscută de porci se preface în coamă aspră, păscută de oi, se preface în lână mătăsoasă. D-ta crezi aceasta?

– Sigur că cred.

– E de mirare că poți crede lucrul acesta fără să-l vezi și fără să-l înțelegi. Poți oare să vezi și să înțelegi cum aceeași iarbă suferă atâtea transformări în organismul acestor soiuri de viețuitoare, ca apoi să poți crede cu tărie?

Încurcat și rușinat, tânărul nostru a tăcut molcom! Cititorule! Nu uita că fericirea cea mai înaltă a sufletului tău, izvorăște din credința ta statornică în lucrurile nevăzute și în tainele nepătrunse de mintea omenească ale lui Dumnezeu. „*Pentru că ai văzut... ai crezut, fericii cei ce n-au văzut și au crezut*” (a).

Smerenia înaltă. Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne recomandă smerenia spre a înainta pe calea vieții și a ne încununa. Însuși El a dat onoarea cuvenită celor care-I servesc, zicând: „*Acela care dintre voi va voi să fie mai mare, să fie vouă slugă. Și acela care dintre voi va vrea să fie întâi, să fie vouă slugă... Precum și Fiul Omului, n-a venit să I se slujească Lui; ci ca să slujească și să-și dea sufletul Său răscumpărare pentru mulți... Cine e mai mare? Cel ce slujește ori cel ce stă (la masă)? Și iată, Eu sunt în mijlocul vostru ca cel ce slujește!*”. Tot pentru smerenie își alege El pe ucenicii Săi din clasa cea de jos, căroră la Cină spălându-le picioarele, le zicea: „*Iată pildă v-am dat vouă, ca precum Eu am făcut vouă și voi să faceți...*” (b).

Spicele de grâu. Un țăran se duse la câmp cu fiul său mititel, Gavriil, ca sa vadă dacă s-a copt grâul îndeajuns.

– Uite tata! zise băiatul neumblat, unele spice cât de sus își țin capetele; acestea cred că sunt de soiul cel mai ales; cele care se pleacă așa de tare, pe lângă acestea, sunt, de bună seamă, cu mult mai rele și mai de rând.

Tata rupse câteva spice și zise:

– Nepriceputule, ia vezi spicul acela, care își ridică sus capul, e numai praf și goliciune; iar ăsta care se pleacă cu atâta sfială, e plin de cele mai frumoase grăunțe.

Capul prea sus înălțat, nu-i cu roade încărcat (c).

Înălțarea cu gândul prăpădește toate. Când vreun gând de înaltă cugetare, sau de mândrie, va intra în tine, cercetează-ți cugetul, de ai păzit toate poruncile, de iubești pe vrăjmașii tăi și te întristezi de scăderea lor și de te socotești pe tine rob netrebnic și decât toți mai păcătos. Și chiar nici atunci să nu cugeți cele înalte, ca și cum toate le-ai fi isprăvit, știind că acest gând toate le prăpădește.

Pustnicul umilit a fost slăvit. Un bătrân Sihastru s-a închis pe sine în chilie și era renumit în cetate și slavă multă avea; și s-a vestit acestuia, că vrea oarecare din sfinți să se pristăvească și deci să vină să-l binecuvinteze mai înainte de a adormi. Și a socotit întru sine: De voi ieși ziua, vor alergia oamenii după mine și mi se face multă slavă și nu mă odihnesc cu aceasta. Deci, mă voi duce seara prin întuneric și mă voi tăinuî de toți. Seara, dar, ieșind din chilie, ca unul ce vrea să se tăinuiască, iată, de la Dumnezeu s-au trimis doi Îngeri cu făclii, luminând înaintea lui. Și de aceea toată cetatea a alergat după dânsul, căutând la slava aceea. Și pe cât i se păru că a fugit de slavă, mai mult s-a slăvit. La aceștia se împlinește cuvântul cel scris: „Tot cel ce se smerește pe sine, se va înălța” (a).

Înălțarea și umilirea împăratului Napoleon I. Acest împărat vestit, după ce a cucerit țară după țară, a început a-și bate joc de Legea Creștină și de Întemeietorul ei: De pildă, când pe la 1798 a cucerit țara Egiptului, a dat următoarea proclamație către poporul de legea mahomedană sau turcească:

– Voi, judecători și cârmuitori ai poporului, spuneți că și eu sunt mahomedan! Voi, preoților, spuneți poporului, că despre mine este scris, că voi veni să nimicesc pe dușmanii voștri și să umilesc Crucea lui Hristos, vrăjmașă vouă!

Dar după ce au trecut zilele strălucirii sale și temutul și nebiruitul împărat a ajuns să-și sfârșească cele din urmă zile ale vieții în robie, pe o insulă părăsită, atunci a început a gândi și a judeca astfel; și nu odată se ducea împreună cu straja engleză ca să se roage! Iar în una din scrisorile sale din urmă, iată ce ne spune despre Domnul Hristos și Legea Sa, de care și-a bătut joc odinioară:

– Eu cunosc oamenii și știu câte le poate mintea lor, de aceea susțin că Iisus Hristos nu a fost Om obișnuit. Religia Lui e o Taină, singura religie care n-a ieșit dintr-o minte omenească. Alexandru Macedon,

(a) „Pateric” pg. 241, 11; 104, 38; vezi pe larg și prolog 4 Apr. Și 8 Mai

Cezar, Carol cel Mare și cu mine, zice Napoleon, am întemeiat împărății mari și totuși, pe ce am rezemat aceste împărății făurite de agerimea și istețimea minții noastre? Numai pe putere și asprime! Pe când Iisus Hristos și-a întemeiat Împărăția Sa numai pe dragoste, pe acea „Dragoste Creștină” și milioane de oameni îi sunt supuși și-L asculta cu credință...!

Alexandru Macedon și-a dat numele de fiu al lui Jupiter, dar toată Grecia a râs de aceasta. Împărății romani și-au dat numele chiar de dumnezei și li se aduceau jertfe, iar astăzi râdem noi de dânsii. Dar cum se face, că un Nazarinean, a Cărui Naștere umilită o cunoșteau cu toții, S-a putut numi pe Sine Dumnezeu și fără arme, fără sprijin de la oameni învățați, cucerește nu numai popoare nenumărate, dar și sufletele lor?...

Viața mea odinioară triumfă plină de strălucirea coroanelor și a biruințelor. Dar acum, robia cu toate loviturile vieții omenеști, s-au prăbușit asupra mea! Iată soarta marelui Napolcon! Ce deosebire mare între adâncă mea nefericire și nimicnicie și între strălucirea și veșnicia Împărăției lui Hristos, pe Care oamenii îl propovăduiesc, îl iubesc și înaintea Căruia se închină toți împărății pământului! (a).

9. Am pregetat a face fapte bune?

„...Astăzi de veți auzi glasul Lui, nu vă învărtoșați inimile voastre”

(b). Pregetarea provine din veninul păcatului lenevirii și al mândriei. Ea aduce pieirea bunurilor și a vieții vremelnice și veșnice.

Prințul s-a pierdut, pregetând zece minute! Tânărul și nefericitul prinț Louis (Ludovic) Napoleon, fiul împăratului Napoleon al III-lea, își pierdu viața într-o luptă cu dușmanul, din pricina unei întârzieri de câteva minute. Și iată cum: El se deprinsese de mic copil că ori de câte ori era chemat la masă și se întâmpla jucându-se... ridica degetele mâinilor în sus, arătând prin aceasta că se roagă să mai fie lăsat zece minute cu copiii la joacă. Astfel a rămas cu deprinderea aceasta prostescă, de a mai zăbovi zece minute, după orice chemare care venea de la mai-marii săi.

Ajungând vârstnic, deveni comandantul unui corp de armată. Într-o luptă năprasnică cu vrăjmașii săi, prințul fiind obosit, se retrase într-un loc, departe de tabăra vrăjmașă și descălecă de pe cal să

se odihnească o clipă. Ofițerul care-l întovărășea, dându-și seama de primejdia ce-l pândea, îl sfătui să se urce pe cal și să plece, dar prințul îi spuse că mai stă numai zece minute. În vremea aceasta vrăjmașul înaintă și când prințul s-a repezit să se urce pe cal și să fugă, s-a pomenit lovit în piept de un glonț. Acele zece minute de întârziere au fost pieirea lui.

Când maică-sa, împărăteasa Eugenia, află despre această groaznică veste și i se povesti cum s-a întâmplat nefericirea, zise cu multă durere de inimă:

– Iarăși cele zece minute. Și povesti apoi cum din copilăria lui, prințul avea obiceiul să ceară, pentru orice, un răgaz de zece minute. Era trimis să se culce?

– O, mămico, mai lasă-mă zece minute, răspundea el.

Trebuia să se scoale?

– Peste zece minute, se ruga el, acoperindu-se din nou cu plapuma.

Totdeauna zece minute și aceste zece minute de întârziere îl costară viața.

Iată unde duce amânarea, pregetarea! Tot la fel vor păți și cei ce pregetă, amână vremea de pocăință de azi pe mâine. Încetul cu încetul, tot repetându-se, această amânare se face deprindere rea, apoi obicei rău, nărav rău și, „năravul din fire n-are lecuire”. Acest rău nărav aduce apoi pierderea sufletului, cum au adus și prințului Louis Napoleon pierderea vieții cele zece minute amânate.

Iubiților! să nu ne obișnuim a tot zice: „Suntem tineri și pentru pocăință așteptăm bătrânețea, pentru a ne pregăti și a ne face vrednici de Împărăția lui Dumnezeu; ci „... noi să ne ostenim lucrând cele plăcute lui Dumnezeu, pentru a intra întru acea odihnă, ca să nu cadă cineva întru acea pildă a neascultării” (a). „Întoarce-te la Domnul și părăsește păcatele – azi, nu amâna pe mâine – roagă-te înaintea Feței Lui și împuținează sminteala ta” (b).

PĂCATELE MÂNDRIEI

DUPĂ FELUL POMULUI SUNT ȘI ROADELE

10. Am fost fățarnic, am mărturisit fățarnicii?

„Cuvântul vostru totdeauna să fie cu Har (adevăr Dumnezeuiesc), dres cu sare (mângâierea duhovnicească), ca să știți cum se cade vouă a răspunde fiecăruia” (a).

Exemple de mărturisiri fățarnice: Avesalom (b); Israelitenii (c); Irod (d); Fariseii și Irodianii (e); Iuda Iscariotul (f); Mai-marele sinagogii (g); Anania și Safira (h); Simon Magul (i)...

Aluatul fariseilor. Odinioară un Preot a întrebat după predică pe credincioșii săi:

– Pentru ce a asemănat Mântuitorul nostru Iisus Hristos învățătura fariseilor cu aluatul, zicând ucenicilor Lui: „Păziți-vă de aluatul fariseilor și al saducheilor și al lui Irod...” (j).

Unul dintre credincioșii săi cei mai cunoscători ai Cuvântului lui Dumnezeu, i-a răspuns:

– Pentru că prin aluat, pâinea totdeauna crește, se umflă și se arată mai mare decât este... Și învățătura acelora fiind stricată, învrăjbitoare și pierzătoare de suflete, trebuia suprimată, iar nu crescută.

Aparențele amăgesc pe mulți. În niște localități, se spune că erau oarecând niște creștini și creștine (majoritatea de formă goală), notorii după nume, după haine, după aparență. Aceia s-au sfătuit, zicând:

– Hai să ne adunăm cu toții în anumitele locuri, unde să ne putem sfătui și pregăti cât se poate mai bine, pentru a alerga mai cu succes pe calea vieții, a ne alege cele mai bune arme duhovnicești, a păzi posturile rânduite și a ne împlini datoriile noastre curat creștinești...

(a) Col. 4, 6; Iac. 5, 12. (b) 2 Împ. 15, 2-8. (c) Is. 10, 6; 59, 18. (d) Mt. 2, 8. (e) Mt. 22, 16-18; Mc. 12, 13-15. (f) Mt. 26, 49; Ioan 12, 4-6. (g) Lc. 13, 14-15. (h) F. Ap. 5, 1-10. (i) F. Ap. 8, 13-21. (j) Mt. 16, 6; Mc. 8, 15; Lc. 12, 1; comp. 1 Cor. 5, 6-8; Gal. 5, 7-10

După sfătuirea și hotărârea luată, abia plecară de acolo și iată că întâlnesc o căruță încărcată cu niște mărfuri minunate, trasă de doi cai mari. Stăpânul căruței îi salută plecându-se până la pământ cu o mare smerenie (aparentă) și îndemnă pe toată lumea aceea să cumpere mărfurile acelea din căruța lui, recomandându-le, că sunt niște admirabile arme de luptat contra feluritelor rele. Lumea aceea, purtătoare strălucitelor nume creștinești, s-a apropiat de negustor și privind la marfa din căruță, au zis unii către alții:

– Iată, tocmai ceea ce ne trebuia nouă!

Apropiindu-se chiar lângă căruță, ce văd și iau în mâinile lor? Ia, niște ghemuri mari, învelite cu niște hârtii așa de frumoase și minunate, de le fura ochii. Toată lumea aceea (afară de puțini creștini și creștine care erau pironiți cu cugetul și inima lor în dragostea de Dumnezeu, în cunoașterea și împlinirea Legii Lui), au cumpărat ghemuri de acelea, pe care erau scrise cu litere mari și lucitoare: Credință, nădejde, dragoste, bărbăție, înțelepciune, dreptate, tărie, smerenie, dărnicie, curăție, cumpătare, îndelungă-răbdare, blândețe, hărnicie, post, înfrânarea poftelor... Toată lumea aceea a cumpărat pe întrecute ghemuri de acelea multe, multe, umplându-și traistele, buzunarele și sânurile cu ele.

Mergând spre casele lor, fiecare din ei erau chefoși și foarte bucuroși, cugetând în sineși: iată, am aflat și cumpărat tocmai ceea ce ne trebuia nouă. Ajung fiecare la locașul său. Acolo se apucă și desfac ghemurile cumpărate. Dar vai și amar! Ce înșelăciune! Desfăcând ghemurile cumpărate, aflară tocmai ceea ce era contrar numirii scrisă deasupra ghemului.

Astfel, desfăcând ghemul pe care era scris: Credință, în fundul său în mijlocul lui, aflară necredință, în cel cu nădejde aflară dez-nădăjduire, în cel cu dragoste urâciuni, vrăjmășii și sfărtecări, în cel cu bărbăția lașitate și frică, în cel cu înțelepciune prostie în dungi, în cel cu dreptate nedreptate, în cel cu tăria șubrezenie, în cel cu smerenia mândrie, în cel cu dărnicia zgârcenie, în cel cu curăția spurcăciuni, în cel cu cumpătarea lăcomii, beții și scârboșenii, în cel cu îndelunga-răbdare mânie, în cel cu blândețea zavistie, în cel cu post forme goale, schimbări de bucate și libertinaj la păcate, în cel cu înfrânarea poftelor ațățarea și satisfacerea poftelor trupești...

Ei, acum ce era să mai facă lumea aceea? Fiindcă tot le cumpărase ghemele acelea, s-au apucat de întrebuițat și la urmă au deschis ochii, după ce au văzut rezultatul. Și așa, iată lumea aceea a început cu

cele duhovnicești și a sfârșit cu cele trupești. Așa adeseori am văzut în posturile de peste an, Miercurea, Vinerea și în ajunuri, creștini care susțin că postesc schimbând bucatele, dar umblând tot după omul cel vechi: fumând, îmbătându-se, jucând, hulind, suduind, ponegrind, furând, certându-se, bătându-se, ucigând... în așa fel au postit că unii s-au dus în spitale, unii în ocne și alții în mormânt. Și, Doamne! Cât de multă lume purtătoare de nume creștinesc mai aleargă și azi să cumpere gHEMELE negustorului diavol, prin care a tras și trage el sumedenii de suflete în iadul vremelnice și veșnic! Cine are ochi de văzut, să vadă și cine are urechi de auzit, să audă, să înțeleagă și să revină la învățăturile Dumnezeuiești din Tezaurul Ortodoxiei, că numai ascultarea și împlinirea acestora e izvorul bunătăților și fericirii vremelnice și veșnice a creștinilor.

Păcatele camuflate în haina virtuților. Într-o poveste din străvechimea păgânească ni se spune, că Virtutea, care era cunoscută numai oamenilor de la țară, s-a pornit să se arate și domnilor și cucoanelor de la oraș. Ea s-a împodobit cuviincios și s-a îmbrăcat într-o preafrumoasă manta de flori. Cum a intrat însă în oraș, a izgonit-o afară păcatele orașenilor. Ca să-și mai vină în fire, biata Virtute se așează, afară de oraș, sub un palmier și adormi. În timpul nopții veniră păcatele populației din oraș și furară podoaba cea scumpă, mantaua cea frumoasă a Virtuții. De atunci, zice povestea aceasta, se acoperă păcatele cu mantaua Virtuții și cer să fie laudate și cinstite. Și lumea, orbită de haina frumoasă cu care își acoperă păcatele și slujenia lor, le și laudă prea adeseori.

Să ne gândim numai la puține pilde din viața de toate zilele și ne vom încredința că e chiar așa. La ospete bogate se întâmplă prea adesea că unul sau altul din meseni, care-i mai guraliv, începe a istorisi de la o vreme felurite snoave și glume, unele mai boacăn și mai necuviincioase decât altele. Un asemenea om face o mulțime de păcate cu gura. „*Gâtul lui e un mormânt deschis*” (a) cum spune Psalmistul. Ce zice însă lumea la adresa lui? „El e un om vesel, un om petrecăreț, un tovarăș la chefuri, cum nu-l poți afla mai potrivit și oricând”. Astfel laudă lumea și cinstește păcatele, le îmbracă, cum spune povestea din vremea păgânilor, în mantaua, în haina Virtuții.

Altă pildă. Întotdeauna, dar mai ales în zile de Duminici și sărbători, vezi crâșmele pline de lume și între alții se veselesc și mulți

(a) Ps. 5, 9

muncitori dintre care unii întrec orice măsură în băuturi și mătrășesc simbria câștigată peste săptămână în sudoarea feței lor, pe când nevestele și copilașii acasă, adesea nu au cele trebuincioase de ale mâncării și îmbrăcăminte. E foarte drept, iubitorilor creștini, că Legea lui Hristos nu e atât de aspră, încât să nu ne îngăduie nici o desfătare, nici o plăcere. Ea nu cere de la noi să fim veșnic posomorâți și scârbiți, pentru că scârba este ușa bolilor, după cum spune o vorbă din bătrâni; Dar a mătrăși pe băuturi ce-ai câștigat atât de greu și a nu griji de familie, e ori și cum, un mare păcat, ceea ce putem cunoaște din cuvintele Sf. Apostol Pavel: *„Dacă cineva nu poartă grijă de ai săi și mai cu seamă de ai casei sale, de credință s-a lepădat și este mai rău decât un necredincios”* (a). Ce spune însă lumea de astfel de oameni? „Ia, bieții oameni, au muncit și ei toată săptămâna și acum caută să mai uite de acele griji”. Dar acești oameni nici nu-și dau seama ce primejdii sufletești lansează ei prin asemenea vorbe și prin îngăduiala lor față de păcatele altora.

Încă o pildă. Mulți neguțatori cămătarnici înșeală, strâmbătătesc pe alții, numai ca să se îmbogățească repede, uită de Sf. Biserică, de Sf. Duminică și de sărbători și umblă numai după câștig. Ne este scârbă când vedem atâta nesaț, când vedem cum asemenea oameni calcă o mulțime de porunci deodată. Ce zice însă lumea despre aceștia? „Ei sunt oameni harnici, strângători. Ce noroc mai au copiii lor că au niște astfel de părinți cuminiți și economisitori!” și așa se îmbracă păcatul în haina Virtuții și astfel, multe sunt întoarse în lumea aceasta. Nu în zadar filozoful Diogen, un om ciudat, dar înțelept, fiind pe patul morții, a rostit următoarele cuvinte către prietenii săi:

– Fraților, eu nu voiesc să fiu pus în mormânt, cum îi puneți pe ceilalți oameni, cu fața în sus, cu privirea spre cer, ci pe mine să mă așezați întors cu fața în jos, cu privirea spre pământ.

Mirându-se toți de aceste vorbe ciudate, Diogen adăugă:

– Vedeți, toate în lumea aceasta sunt întoarse. Cei cu frica lui Dumnezeu, cei buni, sunt disprețuiți, iar cei păcătoși sunt cinstiți și umblă îmbrăcați în porfiră și vison. Pe tâlharii cei mici lumea îi pedepsește cu moartea, celor mari însă le dă drumul. Bogatul, oriunde are dreptate, sărmanul nicăieri. Cine spune adevărul e urgisit și numai lingușitorul mincinos e bine văzut. În scurt, toate sunt întoarse. Drept aceea, voiesc să zac și eu în pământ întors cu fața în jos. Cu toate

acestea, eu nădăjduiesc însă că lumea aceasta se va întoarce iarăși cândva la locul ei cuvenit și atunci mă voi întoarce și eu în mormânt.

Nu-i vorbă, că acest Diogen era om ciudat și în multe lucruri își bătea joc de lume, dar în cuvintele lui acestea sunt multe adevăruri. Da, multe, multe sunt întoarse în lumea aceasta, dar odată, toate se vor schimba iarăși, căci Însuși Mântuitorul lumii zice precis: „*Va veni vremea când cei dintâi vor fi pe urmă și cei de pe urmă vor fi întâi*” (a). Dar până va fi aceasta, noi trebuie să ne ferim de primejdii și de ispitele lumii, trebuie să ne ferim de haina strălucitoare a păcatului, trebuie să urmăm Sfântului Apostol Pavel, care zice: „*Socotiți, drept aceea, fraților, cum să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți*” (b). Aceasta o vom face lesne atunci, când ne vom gândi cu tot dinadinsul la cuvintele preadulcelui nostru Mântuitor, cum că pământul nu este patria noastră: „*Voi nu sunteți din lumea aceasta*” (c). N-avem decât să urmăm pilda acelor păsărele, pe care le vede și le aude țăranul muncitor atât de des la lucrul câmpului, adică pilda ciocârlilor, care petrec tot în înălțimile văzduhului, dând, prin cântarea lor, laudă lui Dumnezeu și care se înalță câteodată atât de sus, ca și când n-ar mai avea de gând să se întoarcă pe pământ. Numai dacă le silește foamea, se slobod iar în jos. Astfel ar trebui să facem și noi în lumea aceasta, plină de primejdii și ispite. Cu gândurile și dorințele noastre trebuie să năzuim înspre cer, la Dumnezeu și să nu uităm că pământul nu ne poate da, cu toate strălucirile lui ademenitoare, decât hrana de toate zilele. Numai astfel, iubirii mei, plăcerile și desfătărilor acestei lumi nu ne vor stăpâni, nici ispitele ei nu ne vor birui și noi nu ne vom mai afunda în ele ca Sf. Apostol Petru în valurile Mării din Galileea. Numai atunci vom împlini porunca Sf. Apostol Pavel, pe care a dat-o filistenilor, tesalonicenilor și colosenilor și prin ei nouă tuturor: „*Numai cu vrednicie, după Evanghelia lui Hristos, să petreceți*” (d).

„*Rogu-vă dar pe voi, fraților, pentru îndurările lui Dumnezeu, să vă puneți înaintea trupurilor voastre jertfă vie, sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu, slujba voastră cea cuvântătoare. Și să nu vă asemănați chipului veacului aceștia; ci vă schimbați la față întru înnoirea minții voastre, ca să cunoașteți voi care este voia lui Dumnezeu cea bună și plăcută și deplin*” (e). „Deci, lepădând toată răutatea și tot

(a) Mt. 19, 30. (b) Efs. 5, 15. (c) Ioan 15, 19. (d) Filip. 1, 27; d. Dr. I. Tarnavuschi (e) Rom. 12, 1-2

vicleșugul și fățărnicii și pizmele și toate clevetirile, ca niște prunci de curând născuți, să iubiți laptele cel cuvântător și fără de vicleșug, ca printr-însul să creșteți spre mântuire, de vreme ce ați gustat că este bun Domnul, către Care apropiindu-vă, Cel ce este Piatra cea vie, de oameni cu adevărat nebăgată în seamă, iar la Dumnezeu aleasă și scumpă. Și voi înșivă ca niște pietre vii vă zidiți casă duhovnicească, preoție sfântă, ca să aduceți jertfe duhovnicești, plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos”. Pentru că scris este în Sf. Scriptură: „*Iată pun în Sion Piatră în capul unghiului, aleasă, scumpă; și cel ce va crede întru Dânsa nu se va rușina. Drept aceea, vouă celor ce credeți, cinstea; iar celor necredincioși, Piatra care nu au băgat-o în seamă ziditorii, aceasta S-a făcut în capul unghiului. Și Piatră de poticnire și Piatră de sminteală, de Care se poticnesc cei ce nu se pleacă Cuvântului; spre care și puși sunt. Iar voi, rod ales, preoție împărătească, neam sfânt, norod spre câștigare; ca să vestiți bunătățile Celui ce v-a chemat pe voi dintru întuneric la minunata Sa Lumină*” (a).

Arată-mi semnele cuielor. O istorioară din țările răsăritului spune că odată necuratul voind să-l ispitească pe un Pustnic, luă o înfățișare de om smerit și sfânt și bătu pentru intrare la ușa Pustnicului:

– Cine-i? strigă Pustnicul, deschizând ușa.

– Păi, fiule, nu mă cunoști?... uită-te bine la mine; eu sunt Domnul Iisus Hristos.

Dar Pustnicul nu se lăsă tulburat de această recomandare, ci îl întreabă liniștit:

– Se poate? Dar dacă ești cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, te rog să-mi arăți urmele cuielor!... Necuratul când auzi aceste vorbe, o rupse la fugă rușinat. E ușor să te recomanzi cuiva că ești cineva. E ușor a te recomanda creștin, dar cu faptele a da dovadă că ești tot păgân. E ușor a te recomanda un ostaș al Bisericii Domnului; trebuie însă să te recomanzi și prin faptele tale. Un creștin adevărat, trebuie neapărat să poarte și urmele cuielor, urmele răstignirii lui împreună cu Domnul Iisus Hristos. Să poarte urmele smereniei Lui, urmele dragostei Lui, urmele răbdării Lui, urmele bunătății și milei Lui. Frații mei! Să trăim astfel ca toți să vadă în viața și faptele noastre urmele cuielor, urmele Evangheliei, urmele Scumpului nostru Mântuitor și Izbăvitor (b).

11. M-am fățarnicit?

Fățarnicia este și ea una din urâcioasele fețe ale mândriei, prin care omul se preface în ceea ce nu este. Astfel fățarnicul e un fel de comediant transformat în aparență în ceea ce nu este în realitate. Viciul acesta se opune adevărului.

Mântuitorul nesuferind urâciunea fățarniciei, înfieră cu grele muștrări și blesteme sau vaiuri, pe fățarnicii acelor vremuri, zicând: „Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că mâncați casele văduvelor făcând rugăciuni lungi, întru fățarnie, pentru aceasta mai multă osândă veți lua. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că închideți Împărăția Cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici, că înconjurați Marea și uscatul ca să faceți un nemernic și dacă se face, îl faceți pe el fiu gheenei îndoit decât pe voi. Vai vouă, povățuitori orbi, care ziceți: că cel ce se va jura pe Biserică, nimic nu este; iar cel ce se va jura pe aurul Bisericii, vinovat este. Nebuni și orbi! Că ce este mai mare? Aurul, sau Biserica, care sfințește pe aur? Și: cel ce se va jura pe altar nimic nu este; iar cel ce se va jura pe Darul ce este deasupra lui, vinovat este. Nebuni și orbi! Că ce este mai mare? Darul sau Altarul, care sfințește pe Dar?

Deci, cel ce se jură pe Altar, se jură pe el și pe toate cele ce sunt deasupra lui. Și acela ce se jură pe Biserică, se jură pe ea și pe Cel ce locuiește într-însa. Și acela ce se jură pe cer, se jură pe Scaunul lui Dumnezeu și pe Cel ce șade pe el. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că zeciuiți, izma și mărarul și chimenul și ați lăsat cele mai grele ale legii: judecata și mila și credința; acestea se cădea să le faceți și acelea să nu le lăsați. Povățuitori orbi, care strecurați țânțarul și înghițiți cămila. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că curățiți partea cea dinafară a paharului și a blidului; iar dinăuntru sunt pline de răpire și de nedreptate. Fariseule orb, curățește întâi partea cea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea dinafară curată. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că vă asemenați mormintelor celor văruite, care dinafară se arată frumoase, iar dinăuntru sunt pline de oasele morților și de toată necurăția. Așa și voi: dinafară vă arătați drepti înaintea oamenilor, iar dinăuntru sunteți plini de fățarnie și fărădelege. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că zidiți mormintele Proorocilor și împodobiți gropile dreptilor și ziceți: de am fi fost în zilele părinților noștri, n-am fi fost părtași lor într-

sângele Proorocilor. Drept aceea, înșivă mărturisiți de voi, că sunteți fii ai celor ce au omorât pe Prooroci. Și voi umpleți măsura părinților voștri. Șerpi, pui de năpârci, cum veți scăpa de judecata gheenei?"... (a).

Cuvintele acestea ale Mântuitorului sunt destul de grăitoare pentru a ne arăta și nouă ce urâcios păcat e fățarnicia, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor și cu ce mare grijă trebuie să ne ferim de ea.

Cu ce se aseamănă fățarnicii? Într-o adunare se vorbea despre fățarnicie și atunci căutară să aducă fiecare din cei de față câte o pildă, care să vădească bine pe fățarnic. Așa, unul zise:

– Lebăda își ascunde pielea neagră sub penele ei cele albe și strălucitoare. Tot așa fățarnicul, sub un chip ales, ascunde un suflet negru.

Altul aduse pilda aceasta:

– Struțul este o pasăre, care, cu toate că are aripi, însă nu poate zbura. Asemenea și fățarnicul: pare că e sfânt, dar nu este.

Un al treilea spuse:

– Un fățarnic se aseamănă cu o grămadă de gunoi acoperită cu zăpadă. Pare albă și curată și dedesubt ea nu-i decât murdărie și miros greu. Și încă un al patrulea aduse și el asemănarea:

– Un fățarnic este asemenea unui ban fals, care pare ceea ce nu este și cu care nu se poate cumpăra nimic" (b).

Nu credea nici ce mânca. Doi cărturari se abătură pe la un han, să cumpere ceva de mâncare. Unul dintre ei era necredincios și tot mereu îl înboldea cu necredința lui pe celălalt, care era un om credincios. Comandară o papară cu ouă și discuția iar începu între ei.

– Eu, zicea necredinciosul, am ieșit din basmele credinței... eu sunt un intelectual și nu pot crede decât ceea ce văd și înțeleg... vremea celor nevăzute s-a dus... lumea de azi crede numai ceea ce vede și înțelege.

– Foarte bine, îi răspunse credinciosul, dar eu te întreb: ai auzit d-ta de o lege fizică în puterea căreia toate corpurile se topesc la căldură și se învârtosează la frig?

– Am auzit, cum nu! căci doar legea aceasta și pruncii de la școală o cunosc.

– Ei bine, atunci te rog să-mi spui cum se face că oul și untul puse la căldură în cratiță, nu se țin de legea aceasta; untul se topește la

căldură, iar oul se întărește. Spune-mi te rog, cum se face lucrul acesta pe care eu de mult îl tot văd, dar nu-l înțeleg?... Spune-mi te rog, după care lege a științei se face papara din cratiță?

Zăpăcit, necredinciosul încerca un răspuns.

– Ei vezi, zice atunci credinciosul, dumneata cu știința și necredința ai ajuns să nu mai crezi nici în ceea ce mănânci... ai ajuns să nu mai crezi nici în papară... Hangiul și tot personalul hanului râseră cu poftă de necredincios și de lecția ce primise (a).

A crede fără să vezi. Doi gospodari vecini aveau nevoie de fântâni. Căutătorul de apă le arătă la amândoi locul unde aveau să sape, ca să dea de izvoare. Și oamenii se apucară de lucru. Au ajuns la 10 metri adâncime, dar nici un semn de umezeală.

– Eu nu mai sap, zise unul din ei. Aici este cu neputință să stea roata unei fântâni. Timp, putere și bani, se vor cheltui degeaba. Voi încerca în altă parte. Și încetă cu lucrul.

Celălalt sâtean nu se lăsă îndoit, ci săpă mai departe. Dând de o stâncă, o sfredeli cu multă greutate și osteneală. Dar iată, la 40 metri, el dădu de apă, limpede și bună. Credința nu i-a fost înșelată. A dobândit precum a crezut. Se poate zice despre el, cum s-a zis despre omul credinței, că a nădăjduit împotriva oricărei nădejdi, a crezut și nu s-a înșelat...

Credința nu va fi înșelată niciodată în așteptările ei. Oricât de lungă și de grea i-ar fi așteptarea, până la sfârșit, va dobândi ceea ce a nădăjduit (b).

12. M-am depărtat de poruncile Dumnezeuiești?

Depărtarea de Dumnezeu și de poruncile Sale atrage asupra celor ce păcătuiesc astfel: mânia Divină (c) și părăsirea celor din partea Lui (d), rușinare (e) și pedepse înfricoșate (f). Cei ce am păcătuit astfel trebuie să recunoaștem și să ne pocăim (g). Exemple: Israelitenii (h); Saul (i); Solomon (j); Ahab (k); Ammon (l); Roboam (m); Iuda și Ierusalim (n); Împărăția lui Israel (o); Omul lui Dumnezeu (p).

(a) Pr. I. Trifa ist. 560. (b) 1 Petru 1, 8-9; Calend F. C. (c) 2 Lege 29, 24-25; 31, 16-17; 32, 15-16; Jud. 2, 20; 4 Împ. 22, 17; 2 Paral 34, 25; Ezdra 8, 22; Is. 1, 14. (d) Jud. 10, 13; 1 Împ. 15, 22-23; 1 Paral 28, 8; 2 Paral 12, 5; 15, 3; 24, 20; Osie 4, 6. (e) Ier. 17, 13. (f) 2 Lege 28, 20; 29, 24-25; 32, 23-25; Lev. 26; 3 Împ. 9, 19; 4 Împ. 22, 16-17; 2 Paral 17, 22; Is. 1, 28; Ps. 65, 11-12; Ier. 1, 16; 2, 19; 5, 7, 9; 15, 6; 19, 3-4; 22, 8-9; Os. 4, 10. (g) Jud. 10, 10; 1 Împ. 12, 16; Ezdra 9, 10; Is. 59, 12-13; Iez. 6, 9; 20, 43. (h) Jud. 2, 13; 10, 6; 1 Împ. 12, 10. (i) 1 Împ. 15, 11. (j) 3 Împ. 11, 4. (k) 3 Împ. 18, 18. (l) 4 Împ. 21, 22. (m) 2 Paral 12, 1-5. (n) 2 Paral 21, 10; 24, 18; 29, 6; Is. 1, 4; Ier. 5, 7; 15, 6; 19, 4. (o) 4 Împ. 17, 7-18; 2 Paral 13, 11. (p) 3 Împ. 13

„Acestea zice Domnul: stați la drumuri și vedeți și întrebați cărările Domnului cele veșnice și vedeți care este calea cea bună și mergeți pe ea și veți afla odihna sufletelor voastre. Și au zis: nu ne vom duce. Pus-am peste voi străjeri: ascultați glasul trâmbiței. Și au zis: nu vom asculta. Pentru aceea auzit-au neamurile și cei ce pasc turmele lor. Ascultă, pământule, iată Eu aduc peste poporul acesta rele, roada răzvrătirii lor, pentru că la cuvintele Mele n-au luat aminte și, Legea Mea au lepădat-o” (a).

Omul care se depărtează de Dumnezeu și de poruncile Lui, asemenea îngerului căzut, e o măgăoaie sortită de bunăvoie osândirii vremelnice și veșnice.

13. Am avut și mi-am făcut voie prea slobodă la felurite păcate?

„Tot cel ce face păcatul, rob al păcatului este... Cel ce face păcatul (cu premeditare), din diavolul păcătuiește” (b). „Păcătuind noi de bunăvoie după ce am luat cunoștința adevărului, nu mai rămâne jertfă pentru păcate, ci o așteptare oarecare înfricoșată a Judecății și iușimea focului, care va să mănânce pe cei potrivnici. Lepădând cineva Legea lui Moise, fără de milă prin doi sau trei martori moare. Cât de mai amară muncă socotiți că va lua cel ce a călcat pe Fiul lui Dumnezeu și a socotit a fi de obște Sângele Legii, cu care s-a sfințit și a ocărât Duhul Darului? Că știm pe Cel ce a zis: A Mea este răsplătirea, Eu voi răsplăti, zice Domnul. Și iarăși: Domnul va judeca pe poporul Său. Înfricoșat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui viu” (c).

Omul păcătuiește în cinci feluri. Oamenii păcătuiesc în cinci feluri: prin gând, prin dorință, prin vorbe, prin fapte și prin omiterea faptelor bune.

Păcătuim prin gând. Gândul la un lucru în sine nu este păcat, dar este păcat, dacă lucrul gândit este oprit și ne bucurăm de dânsul, fiind târâți spre el cu voința noastră. Vorbind despre gânduri, Proorocul Isaia scrie: „Spălați-vă, curățiți-vă, ștergeți răutățile din sufletele voastre”, adică gândurile și poftetele cele rele să le lepădați (d).

Păcătuim prin vorbe. Se poate păcătui prin vorbe, fiindcă vorbele adesea fac mari stricăciuni. De aceea Sf. Ap. Iacob scrie: „Limba este

(a) Ier. 6, 16-19; F. Ap. 7, 51. (b) Ioan 8, 34; 1 Ioan 3, 8. (c) Evr. 10, 26-31; comp. Rom. 1, 28-32. (d) Is. 1, 16

foc, lumea nedreptății... plină de otravă aducătoare de moarte... cu dânsa blestemăm pe oameni...” (a). Porunca a II-a și a VIII-a din Decalog privește mai mult păcatele de limbă, injuriile, minciunile, calomniile, etc., a căroră listă ar fi nemărginit de mare.

Păcătuim prin dorință. Păcătuiește prin dorință acela, care gândindu-se la un lucru oprit, dorește să-l facă, dacă l-ar putea. Dorința are totdeauna caracterul faptului dorit și este mai mult sau mai puțin vinovat, după împrejurări. Așa de pildă, cine dorește să omoare pe tatăl său, face păcat de paricid, cei ce doresc a-și însuși lucrul altuia, face păcat de furtișag, cel ce dorește a omorî pe vrăjmași, face păcat de omucidere și așa mai departe.

Păcătuim prin fapte. Păcătuiește acela care face ceea ce este oprit de lege, spre exemplu: omucidere, furtișag, etc.

Păcătuim prin omitere. Păcătuiește acela care, fiind dator de a făptui după lege, calcă datoria sa. Așa de pildă, tatăl, care nu îndreptează pe copiii săi când ei au trebuință de mustrare pentru faptele lor rele. Dacă ne întrebăm, cum se împart păcatele, putem răspunde: că ele se împart în două clase: 1) păcatul strămoșesc și 2) păcatele actuale. Despre păcatul strămoșesc nu vom vorbi, fiindcă toți știm cum a făcut Dumnezeu pe protopărinții noștri Adam și Eva; și cum au păcătuیت ei, nesupunându-se poruncii lui Dumnezeu.

Păcatele actuale sunt cele pe care le comit oamenii prin faptele lor în contra Legii, după ce au ajuns la vârsta de judecată. Aceste păcate nu sunt toate de-o asemenea răutate, ele sunt mai mari sau mai mici, după felul legii călcate, după împrejurări, după urmările lor. Această învățătură este aceea a lui Hristos. Iată ce zice Mântuitorul către Pilat: „*Cel ce M-a dat ție mai mare păcat are*” (b). Sf. Biserică împarte păcatele actuale, în; păcate grele sau de moarte și păcate ușoare sau lesne iertătoare (c).

14. M-am obișnuit a păcătui?

„Când eram în trup, patimile păcatelor, cele prin lege, lucrau întru mădularele noastre, ca să aducă roada morții. Pentru că cugetul trupului vrăjmaș este lui Dumnezeu”. „...și, cei ce sunt în trup (viețuiesc după poftele trupesti) lui Dumnezeu a plăcea nu pot. Iar voi nu sunteți în trup, ci în Duh, că Duhul lui Dumnezeu locuiește întru voi. Iar de n-are cineva Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui” (d).

Păcătoșii sunt ca viermii din hrean. „Ne-având dragoste între noi – zice Mitr. Antim Ivireanu – și nepoftindu-ne binele unul altuia, după porunca lui Dumnezeu, n-avem nici credință, nici nădejde, nici dragoste, ci suntem mai răi, să mă iertați, decât păgânii; că zice Apostolul Pavel: „Limbile n-au lege și fac ale legii”; iar noi avem lege și facem tot împotriva legii și suntem mai păcătoși decât toate neamurile și decât toate limbile. Și puteți cunoaște aceasta, că este așa cum zic, că ce nație mai înjură ca noi; de lege, de Cruce, de Cuminecătură, de morți, de comandare, de lumânare, de suflet, de mormânt, de colivă, de prescuri, de spovedanie, de botez, de cununie și de toate Tainele Sfintei Biserici? Și așa, ne ocărâm și ne batjocorim noi înșine Legea. Cine din păgâni face aceasta? Sau cine-și măscărește legea ca noi? Oare nu înjurăm cu acestea toate pe Dumnezeu? Oare nu ocărâm cu acestea poruncile Lui? Că El singur ne-a arătat și ne-a învățat aceste Taine, ca prin mijlocul lor să ne curățim de păcate și să-L împlânzim asupra noastră la scârbe și la nevoi. Dar noi, dacă auzim pe cineva că înjură, precum am arătat mai sus, în loc de a-l certa și a-l înfrunta, ca pe un om fără de socoteală, nouă ne pare bine și râdem. De sunt acestea lucruri creștinești, zică cine are Dumnezeu.

Încă și pe lângă toate acestea noi adăugăm cu răutatea, că pe părinții noștri îi ocărâm și-i batem, pe bătrâni îi necinstim, pe boieri și pe domni îi blestemăm, pe arhierii nu-i ținem întru nimic, pe Călugări îi clevetim, pe Preoți îi ocărâm, Bisericile le ținem ca pe niște grajduri; și când mergem la dânsule, în loc de a asculta slujbele și a ne ruga lui Dumnezeu să ne ierte păcatele, noi vorbim și râdem; și facem cu ochiul unul altuia, mai rău decât pe la cârciumi. Sărbătorile și praznicile nu le ținem la nimic, ci atunci facem cele mai multe rele, de bucurăm pe dracul și atunci vindem și cumpărăm și în scurte vorbe, ne-am abătut cu toții din calea dreptății și împreună ne-am netrebnicit, după cum zice David: „*Și nu suntem până la unul a cunoaște și a cerceta pe Domnul*”. Căci fiind orbiți de deșertăciunile cele lumești, nu ne bucurăm la altceva, fără numai la lucrurile întunericului veacului acestuia și suntem porniți cu toții spre răutăți, ca o roată când dă din deal în vale și nu se mai poate opri; și suntem toți cu totul ca niște dobitoace necurate, tăvălindu-ne în răsfățaturile cele spurcate și de nimica. Și acestea toate nu se trag din alta, fără numai din necredința noastră, că ni s-au împietrit inimile întru răutăți ca a lui Faraon și

umblăm ca niște cai sirepi, fără zăbală și fără de rușine, până vom cădea în vreo prăpastie și vom pieri.

Cu aceste fapte ne lăudăm că suntem creștini? O! vai de păcatele noastre și cu creștinătatea ce-o avem. Poate că vom fi socotind că numai că ne numim creștini, ne vom ispăși? Ba, ci mai mare osândă vom lua, de nu ne vom pocăi și de nu ne vom lăsa de răutățile noastre, că zice Domnul Hristos: „Nu tot cel ce-Mi zice Mie: Doamne! Doamne! va intra întru Împărăția Cerurilor, ci, cel ce face voia Tatălui Meu, Care este în ceruri”. Spuneți-mi, rogu-vă, că eu poate că-mi voi fi ieșit din fire, care voie a Domnului Hristos facem? Sau care poruncă ținem? Eu nu pot cunoaște altceva, fără numai un nume uscat și semn ce avem, fără de nici o faptă bună și încă stăm de ne mirăm, căci nu ne face Dumnezeu pe voia noastră, pentru că ne numim creștini; ba încă bine că nu ne prăpădește ca pe Sodoma și Gomora, că vedem depărtarea lui Dumnezeu cu ochii noștri și cunoaștem că din răutățile noastre ne vin atâtea nevoi și feluri de boli și atâtea feluri de morți și alte scârbe și nicidecum nu ne venim în fire ca să ne părăsim de răutățile noastre.

Acum vă zic, iubiților mei și vă învăț cu frica lui Dumnezeu, ca un Părinte sufletească și Păstor ce vă sunt, să vă veniți în fire și să vă căiți de lucrurile cele necuvioase, că Dumnezeu este milostiv și dacă va vedea întoarcerea noastră și pocăința cea bună, ne va ierta că zice prin cuvântul lui Isaia: „Întoarceți-vă către Mine și Mă voi întoarce și Eu către voi”.

Vă poruncesc tuturor câți sunteți cu meșteșug și cu neguțătorii, ori de ce breaslă, că de acum înainte, Duminicile și sărbătorile cele mari, ce se numesc domnești și ale Maicii Precistei și a unora din Sfinții ce-i numiți, să vă închideți prăvăliile și nici să vindeți, nici să cumpărați, nu numai de la creștini, ci nici de la turci, nici de la alții, nici să lucrați și precum zic, faceți: că nefăcând, să știți bine că vă voi pedepsi bisericește cu pravila și pe dreptate, nefăcându-vă nici o năpastă; și încă și pe care se vor arăta semeți și tari de cap și nu se vor supune dreptății și poruncii bisericești, îi vom pedepsi cu domnia.

Și nimeni din voi să nu socotească și să zică în inima lui: “Dar ce treabă are Vlădică cu noi, de ce nu-și caută de vlădicia lui, ce se amestecă într-ale noastre? De n-ați știut până acum și de n-a fost nimeni să vă învețe, iată că acum veți ști că am treabă cu toți oamenii câți sunt în Țara Românească, de la mic până la mare și până la un

copil de țâță, afară de păgâni și de cei ce nu sunt de o lege cu noi. Căci în seama mea v-a dat Stăpânul Hristos, să vă pasc sufletește, ca pe niște oi cuvântătoare și de gâtul meu spânzură sufletele voastre și de la mine vrea să vă ceară pe toți, iar nu de la alții, până când vă voi fi Păstor...” (a).

Păcatele orbesc pe păcătoși. Păcătoșii trăiesc orbiți în patimile lor până la moarte, însă în iad li se vor deschide ochii ca odinioară Sirienilor. Profetul Elisei trădase (spusese) regelui din Israel toate planurile pe care le avea regele Siriei. Acesta se înfurie și trimise o armată la Dothan, spre a prinde pe Profet. Dar Profetul îi pedepsi cu orbire, încât ei nu-l recunoscuseră; din contră, se oferă să-i conducă; ei primiră și Elisei îi conduse în orașul Samaria. Când sosiră acolo, Profetul le deschise ochii și ei constatară cu spaimă, că sunt prinși în orașul inamic. Profetul însă îi ospătă și le dădu drumul. Așa este și cu păcătoșii, ei continuă să trăiască în păcate și vor constata odată cu spaimă, că sunt în iad, de unde nu mai este întoarcere.

În timpul iernii, când zilele sunt scurte, trebuie să ne grăbim cu lucrul nostru. Călătorul se silește a merge mai repede, făcând pașii mai mari, spre a atinge scopul călătoriei. Tot astfel și cel ce și-a petrecut în păcate partea cea mai mare din viață și abia la bătrânețe se trezește și se căiește, trebuie să se silească îndoit de a ocoli păcatul, de a păstra Harul Dumnezeuiesc, de a exercita virtuțile și de a face fapte bune (b).

Cămila în cortul stăpânului. Un călător – zice o povestire arăbească – mergând prin niște deșerturi într-o vreme friguroasă, se odihnea după amiază în cortul său. Odată, după ce ațipi, fu trezit cu mare spaimă din somn de cămila sa, care-și vârâse botul înăuntru prin crăpăturile pânzei.

– E frig afară – zise cămila – lasă-mă te rog, să-mi încălesc botul numai o clipă. Călătorul, fiind om cinstit și milos afară din cale, nu răspunse nimic și așa, rămase botul cămillei în încăperea cortului.

– Bate un viscol cumplit – suspină cămila – te rog, îngăduie-mă, de ești așa de bun, stăpâne, să-mi vâr, dacă se poate și grumazul.

I se împlini și cererea aceasta.

– A început, stăpâne dragă, să plouă, de parcă varsă cu găleata și simt cum o să mă ude până la piele: nu mi-ai da voie oare, să-mi

scutesc și un umăr sub adăpostirea aceasta de pânză? Călătorul i-a dat voie să-și bage și umărul în cort. Tot cerând când una, când alta, cămila intră de-a binelea cu cele patru picioare în cortul stăpânului său preamilosiv. Cortul fiind cam mic și neîncăpător călătorul se simți strâmtorat în vecinătatea îndrăznețului său oaspete. După ce încetă ploaia, o rugă cu toată cinstea, să binevoiască a părăsi locuința.

– Dacă nu-ți vine la îndemână, că suntem la un loc, sub același acoperiș – zise cămila arătându-și dinții – poți să ieși, dacă-ți place mai bine lucrul acesta. Cât mă privește pe mine, trebuie să o mărturisesc fără înconjur, că mă simt foarte bine și nu voi mai ieși niciodată (a).

Păcatul este o astfel de cămilă, care dacă este lăsat chiar numai o singură dată a-și vâri nasul în cortul – ființa noastră, care-i Biserica Dumnezeului Celui viu (b), pe nesimțite se strecoară înăuntru și făcându-și culcuș, nu mai vrea să iasă afară, ci stăruiește cu încăpățănare a rămâne înăuntru pofindu-ne cu toată amărăciunea noastră, să ieșim noi – cu sufletul – din trup. Astfel a pățit femeia lui Lot, căreia deși i se poruncise: „Să nu te uiți înapoi”, totuși, s-a uitat către Sodoma și Gomora și așa, în poziția călcării poruncii, cum a prins-o păcatul, în aceeași poziție s-a pietrificat, transformându-se în stâlp de sare (c).

Semiramisda. Vicleana Semiramisda, soția împăratului Nin al Asirienilor și-a pus în gând să vadă cât de multă plăcere și-ar împlini când s-ar vedea deplin stăpână pe scaunul, coroana și sceptrul puterii împărăției Asirienilor. În acest scop ea rugă pe soțul ei ca să o lase și pe dânsa în locul lui, ca stăpână deplină peste puterea împărătească. Greu i-a fost împăratului Nin a auzi această cerere. Oamenii de obicei, mai degrabă își dau viața în mâinile altora decât stăpânirea. Împăratul nu s-a învoit întâi și i-a spus că lucrul acesta e cu neputință; că e bucurios a-i da orice, dar stăpânirea să o dea în mâinile unei femei... nu poate cu nici un preț.

– Împărate, fii bun te rog – i-a zis Semiramisda – și lasă-mă să împărătesc eu în locul tău măcar o zi. Acestea și altele zicând vicleana femeie, s-a tot rugat și a tot plâns – ca și vicleana Dalila pe lângă Samson, care l-a silit pe acela să-și spună secretul lui (d) – până ce l-a biruit. I s-a dat toată stăpânirea numai pe o singură zi, ca să facă ce va voi. Vicleana femeie cum s-a văzut cu coroana împărătească pe cap, cu

(a) Dr. I. Broșu „Casa din Ierihon” pg. 67-68(b) 1Cor. 3, 16-17; 6, 15-20; 2, 21-22; Rom. 8, 9-17. (c) Fac. 19, 12-26; Lc. 17, 32. (d) Jud. 16

mantia împărătească pe umeri, a apucat în mână sceptrul, a șezut în scaunul împărătesc și văzând toată lumea Asirienilor supusă poruncilor ei, îndată a poruncit să prindă și să lege de mâini și de picioare pe soțul ei Nin, care-i făcuse bine și-i împlinise cererea ei cea însoțită de lacrimi.

Cum l-a văzut pe bărbatul ei adus înaintea sa, ferecat cu lanțuri de mâini și de picioare, s-a uitat la el cu dispreț – ca o fiară sălbatică la mielul căzut victimă în ghearele ei – și a strigat:

– Călău! degrab, degrab zboară-i capul de pe umeri acestui om... Și așa, a rămas singură stăpânitoare. A cerut lui Nin să-i dea împărăția numai pe o singură zi și astfel i-a răpit stăpânirea pentru totdeauna.

Tot astfel lucrează și păcatul. El cere să împărătească în ființa omului măcar o clipă, un ceas, o zi; dar îndată ce capătă stăpânire pe un scurt timp, acesta se suie cu silnicie și cu tiranie asupra bietului om, chinuindu-l în vecii vecilor. Astfel, un om oarecare deși nu-i fumător, bețiv, jucăuș, curvar, ucigaș, eretic, ateu, etc., dar se învață de la o țigară sau de la câteva țigări să fie fumător pasionat și apoi intră și în alte păcate; de la câteva chefuri se face bețiv, pătimaș, ș.a.m.d. (a).

Păcatul este o neputință, un somn greu; e lesne înconjurător, atrăgător, puternic ca vârtejul apelor mari; el târăște pe oameni în iad prin mreaja îndulcirilor, aduce laudă diavolului și necinste lui Dumnezeu, aduce sfărâmare, pedeapsă și moarte sufletului. Cel ce face păcatul și-l părăsește, cade în pedeapsă dacă nu face și Pocăință adevărată după greutatea păcatului și fapte bune după puterea lui (b).

Praful și focul. Inima omului celui lumesc este ca o magazie încărcată cu praf de pușcă. Îndată ce se apropie focul ispitelor de o astfel de magazie, se întâmplă, o „explozie”, se face un păcat. Păcătosul nu poate rezista păcatului. Dar omul cel duhovnicesc este ferit de astfel de „explozie”. Inima lui e curățită de materii inflamabile. El se aprinde numai pentru Domnul și pentru cele sufletești și cerești.

Libertatea păcătosului. Când peștele ajunge în plasa de pescuit, el se crede tot liber. El umblă încoace și încolo. El ar simți cursa numai dacă ar încerca să scape. El însă se zbate să scape numai în clipa când plasa se ridică din apă. Dar atunci e prea târziu.

(a) „Didahiile” lui Ilie Miniș și Hronograf, pg. 218. (b) Vezi pocăința lui Petru, a Mariei Magdalena, a Mariei Egipteanca, a Cuv. Teodora, a Cuv. Pelaghia, a Sf. Moise Arapul... în Viețile Sfinților

Așa e și păcătosul. El e prins în plasa păcatului. El trăiește încă și e viu... el se crede liber... el ar simți cursa și robia păcatului numai dacă ar încerca libertatea cea adevărată a sufletului, a vieții sufletești. Însă el nici habar nu are de această libertate... el se crede liber și slobod... abia în clipele morții bagă de seamă că e prins în plasa păcatului... abia atunci începe a se zvârcoli și el cumplit ca să scape, dar atunci e prea târziu.

Ia seama, dragă cititorule, poate și tu ești prins în plasa păcatului și a morții sufletești. Ieși îndată din ea. Primește-L îndată pe Iisus Hristos Mântuitorul ca să scapi iarăși în marea vieții, în oceanul cel nemărginit al Iubirii Sale Dumnezeuiești și al vieții veșnice.

Albinele și fumul. Când stuparul vrea să ia mierea albinelor, sau vrea să le slăbească rezistența, le ametește cu fum. Așa face și diavolul. Cu fumul ispitelor și păcatelor îi ametește pe oameni; le slăbește rezistența sufletească și pe urmă le fură „mierea”, le fură Împărăția lui Dumnezeu și mântuirea sufletului.

Pirul și păcatul. Cinci fire de pir (iarbă câinească) smulse de grădinar și aruncate peste gard, se duseră pe aici încolo, până au ajuns la o arătură. Se duseră la stăpânul acesteia și ziseră:

– Suntem niște sărmane alungate fără vină, îndură-te și lasă-ne să trăim și noi la marginea ogorului d-tale, unde și așa nu crește nici un fir de grâu. Omului i se făcu milă de goliciunea lor și le-a dat un locșor la piatra de hotar lângă răzor și s-a bucurat c-a putut face și el un lucru bun. Pirul însă se întinse încetisor, tot mai departe și mai departe, pe sub pământ, până a străbătut tot ogorul dintr-un cap la celălalt. După câteva luni, când trimise omul secerătorii, n-au găsit decât niște spice pipernicite. Pirul străin supuse întreg ogorul. Stăpânului îi păru rău că s-a arătat milos față de pir. Ca pirul pe locul de arătură, așa crește păcatul în inimă, îndată ce-i faci loc în ea.

Ariciul și iepurele. Un arici rugă pe un iepure să-l găzduiască puțin în cuibul său.

– Fii bun, lasă-mă puțin în cuibul tău – zise ariciul – căci sunt cam bolnav și îți voi fi recunoscător. Iepurele se învoi, dar pe urmă ce s-a întâmplat? Ariciul a început să-l împungă pe iepure cu acele lui și l-a tot împuns și depărtat, până l-a scos afară cu totul. Așa se întâmplă și în lumea noastră cea sufletească. Când lăsăm păcatul să intre în inima și viața noastră, el omoară rând pe rând toate simțurile cele sufletești

ale omului, până când, în sfârșit, rămâne el singur stăpân și tiran. Uitați-vă la cei bețivi, szârçiți, desfrânați, etc. Și veți vedea că așa este.

Păcatul întreit. Zis-a Avva Daniel: „Ne-a povestit nouă Avva Arsenie ca pentru el, deși poate chiar el era. Că șezând un bătrân în chilia sa, i-a venit un glas zicând:

– Vino și îți voi arăta lucrurile oamenilor. Și sculându-se, a ieșit și l-a dus pe el într-un loc și i-a arătat un arap tăind lemne și făcând o sarcină mare; și acela se ispitea să o ridice, dar nu putea. Și în loc de a mai lua dintr-însa, el mergând mai tăia lemne și adăuga peste sarcină. Și aceasta o făcea vreme îndelungată. Mergând puțin mai înainte, iarăși i-a arătat lui un om stând lângă un lac și scoțând apă dintr-însul și o turna într-un jghiab găurit, din care curgea iarăși în lac. Și a zis lui iar:

– Vino să-ți arăt alta și a văzut o Biserică și doi oameni călare pe cai, ținând o prăjină de-a curmezișul, unul împotriva altuia. Și voiau să intre prin ușă și nu puteau, pentru că era prăjina de-a curmezișul și nu s-a smerit nici unul pe sine înapoia celui alt, ca să întoarcă prăjina de-a dreptul și pentru aceasta au rămas afară de ușă. Și bătrânul a zis:

– Aceștia sunt oamenii care poartă cu mândrie cumpăna, ca și cum ar fi a dreptății și nu s-au smerit ca să se îndrepteze pe sine și să călătorească pe calea cea smerită a lui Hristos. Pentru aceasta și rămân afară de Împărăția lui Dumnezeu. Iar cel ce tăia lemnele, este omul cel ce petrece în multe păcate, care în loc de a se pocăi, adaugă alte fărădelegi peste păcatele sale. Și cel ce scotea apa, este omul cel ce face lucruri bune, dar pentru că au dânsel amestecare rea, cu aceasta a prăpădit și lucrurile cele bune ale sale. Deci tot omul trebuie să fie treaz la lucrurile sale, ca să nu se ostenească în deșert (a).

Cea mai mare nefericire. Un rege din Persia a întrebat odată pe trei din cei mai înțelepți învățați din țara lui:

– Care-i nefericirea cea mai mare din această lume?

Cel dintâi a zis:

– Bătrânețea-i cea mai mare nefericire.

– Sărăcia și boala e cea mai mare nefericire – adăugă al doilea.

Iar al treilea a grăit:

– Cea mai mare nefericire este să ai moartea în față și să știi că ți-ai cheltuit viața în ticăloșii. Asta-i cea mai mare dintre toate nefericirile.

– Tu ai dreptate, răspunse regele.

Dușmanul cel mai rău. Într-o adunare creștină, un credincios a pus odată întrebarea:

– Cine-i dușmanul nostru cel mai mare?

– Diavolul – răspunseră unii; de la el vine tot răul din lume.

– Moartea – ziseră alții.

– Nu-i adevărat – răspunse credinciosul – dușmanul nostru cel mai mare este păcatul, pentru că dacă n-ar fi păcatul, nici diavolul, nici moartea n-ar avea nici o putere. Și diavolul și moartea au intrat în lume prin păcat.

Fără plată. – Să vii azi să-mi lucrezi!

– Cu cât mă plătești?

– Cu nimic!...

Ați auzit pe cineva înțelegându-se astfel? Desigur că nu. Dacă l-ai chema pe cineva la lucru cu ziua, spunându-i că nu-i plătești nimic – s-ar indigna și uitându-se lung la tine, ar crede că sau glumești, sau nu ești cu mintea la loc.

Ei bine, când însă e vorba de a lucra pentru diavolul, lucrurile se schimbă; diavolului îi slujesc și îi lucrează oamenii fără nici o plată. Și încă nu cu ziua, ci cu anul, cu anii. O viață întreagă îi slujesc și îi lucrează unii oameni fără nici o plată. Adică, pardon; are și diavolul o plată oarecare; iadul și osânda cea veșnică. Ce lucru dureros! Ce lucru grozav!

Piatră, dobitoc și diavol. Sărmanul om! Cum își pierde el, prin căderea în păcate, demnitatea și bogăția Darurilor Divine cu care l-a înzestrat Dumnezeu! Zgârcenia îl face pe om piatră; poftele cele lumești și beția îl face dobitoc; iar trufia îl face diavol. Vai de cei apucați în ghearele acestor patimi rele și scârboase!

Schimbă-ți stăpânul. Într-o seară, pe uliță, am auzit doi servitori înțelegându-se astfel:

– Cum o mai duci!

– Foarte bine. De-o săptămână mi-am schimbat stăpânul. Am avut un stăpân foarte rău: un tiran mare. Acum am un stăpân nou... mi-am

schimbat stăpânul... am dat de un stăpân foarte bun; să tot trăiești în slujba lui... schimbă-ți și tu stăpânul căci și al tău e un om rău!...

Auzindu-i astfel înțelegându-se, m-am gândit că așa e și lumea noastră cea suflească. Cei mai mulți creștini slujesc la un stăpân rău și mare tiran; la diavolul. Ferice de cei ce părăsesc pe acest tiran și află pe Stăpânul Cel bun și îndurat: pe Domnul Hristos.

Dragă cititorule! Ia seama. Poate și tu ești în slujba stăpânului celui rău. Schimbă-ți stăpânul! Schimbă-ți îndată stăpânul rău. Ieși din slujba diavolului și intră în slujba cea dulce și mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos (a).

15. Am căutat să am ciudățenie și singularitate trufașă?

Păcatul acesta consistă în a face sau a spune lucruri extraordinare, uimitoare, în așa fel ca lumea să ne dea o deosebită atenție, desigur nemeritată și să aibă o mare admirație pentru vorbele sau faptele noastre. „*Rogu-vă pe voi, eu legatul întru Domnul, cu vrednicie să umbalți după chemarea cu care sunteți chemați. Cu toată smerenia și blândețea, cu îndelungă-răbdare, îngăduind unul altuia cu dragoste, nevoindu-vă a păzi unirea Duhului întru legătura păcii*” (b).

Bătrânul și stelele. Despre un bătrân am auzit că la bătrânețe, slăbindu-i vederea, zicea către cei din jurul său:

– Cum s-a mai schimbat lumea, dragii mei! Când eram eu mai tânăr, cerul era încărcat de stele, dar acum și stelele de pe cer s-au împutinat.

În zadar îi spuneau oamenii că stelele sunt tot atâtea, numai vederea lui a slăbit, bătrânul ținea sus și tare că stele s-au împutinat uimitor. În chipul acesta sunt și cei care își închipuie că ei văd și sunt sănătoși cu ochii cei sufletești. În zadar le spui că ochii lor au slăbit; ei stăruie în păcatele lor. Astfel de orbi sunt mai greu de tămăduit decât cei orbi de tot. Despre Iisus Hristos nu ne spune nici o Evanghelie că ar fi tămăduit pe vreunul dintre fariseii și cărturarii cei orbi cu sufletul (c).

Răsplata ciudățeniilor. În comuna (X) era un creștin credincios, care viețuia după puterea conștiinței lui fără feluritele patimi cu care erau împlețiți mulți din consătenii săi. Cu toate acestea însă, avea cusurul acesta de a râde de toate păcatele altora, dând uitării pe ale sale. Fiind el un mare vrăjmaș al beției, pe lângă fapta bună a înfrânării de la băuturi bețive, avea și păcatul acesta de a lua în

batjocură și a râde de cei ce se îmbătau și îi vedea beți... După câțeva vreme acest credincios creștin s-a prins treptat în mreșile beției și după ce a fost luat în răs până și de copiii cei mici, într-o noapte, pe când mergea beat către casă, a căzut într-un pârau, de unde nepuținându-se scula, s-a întors cu fața în jos într-o băltoacă și dimineața a fost găsit mort în acea poziție. Fiecare păcătuim ori mai mult, ori mai puțin, deci să nu ocărâm, nici să judecăm, sau să osândim pe cei căzuți în prăpastia patimilor, ca să nu cădem în osânda cu care i-am osândit; ci cu dragoaste să ne apropiem de dânșii și să le dăm ajutor, pentru a se ridica și a deveni mădulare vii ale Dulcelui nostru Iisus Hristos. „*Celui ce i se pare că stă, să ia aminte să nu cadă*” (a).

16. Sunt: 1) încăpățânat, 2) nesupus, 3) ambițios, 4) în-gâmfat și 5) orgolios?

1) Încăpățânarea sau îndârjirea este viciul prin care omul, care și-a făcut o opinie falsă despre un lucru oarecare, se împotrivesc oricărei argumentații bune, nevoind a admite că a greșit. Încăpățânarea strică pacea și armonia în relațiile vieții. Acesta e un izvor de nemulțumiri, necazuri, certuri, mâinii, pricini rele și alte mulțimi de nenumărate răutăți. Încăpățânarea nu trebuie confundată cu tăria, care ne dă înputernicirea statorniciei în ceea ce credem sigur și sincer că e pur adevărul. Cu atât mai bine și laudabil e a fi statornic în adevăr, cu cât e mai rău, mizerabil și dezaprobat a te încăpățâna în greșeală; că pe când statornicia izvorăște din iubirea de adevăr, încăpățânarea curge din mândrie. „*Am scris Bisericii; ci Diotrefis, cel ce iubește să le fie lor căpetenie, nu ne primește pe noi. Pentru aceasta de voi veni, voi pomeni lui faptele care face, ocărându-ne pe noi cu cuvinte rele și neîndestulat fiind cu acestea, nici însuși primește pe frați și pe cei ce vor îi oprește și din Biserică îi scoate*” (b).

Încăpățânarea e urâtă Domnului. „...Du-te de aici, a zis Domnul lui Moise, tu și poporul tău, pe care l-ai scos din pământul Egiptului și vă suiți în pământul pentru care M-am jurat lui Avraam, lui Isaac și lui Iacob, zicând: urmașilor voștri îl voi da. Eu voi trimite înaintea ta pe Îngerul Meu și va izgoni pe Canaanei, pe Amorei, pe Hetei, pe Ferezei, pe Gherghesei, pe Hevei și pe Ievusei și te va duce în țara unde curge lapte și miere. Dar Eu nu voi merge în mijlocul

vostru, ca să nu vă pierd pe cale, pentru că sunteți popor îndărătnic”. Auzind însă poporul acest cuvânt grozav, a plâns cu jale și nimeni n-a mai pus pe sine podoabele sale. Căci Domnul zisese lui Moise; „Spune fiilor lui Israel: Voi sunteți popor îndărătnic. De voi merge Eu în mijlocul vostru, într-o clipeală vă voi pierde. Dezbrăcați acum de pe voi hainele voastre cele frumoase și podoabele voastre și voi vedea ce voi face cu voi”. Atunci fiii lui Israel au dezbrăcat de pe ei podoabele lor și hainele cele frumoase, când au plecat de la muntele Horeb; iar Moise luându-și cortul, l-a întins afară de tabără, departe de ea și-l numi cortul adunării iar tot cel ce-L căuta pe Domnul, venea la cortul adunării care se afla afară din tabără și când se îndrepta Moise spre cort tot poporul se scula și sta fiecare la ușa cortului său și se uita după Moise, până ce intra el în cort; iar după ce intra Moise în cort, se pogora un stâlp de nor și se oprea la intrarea cortului și Domnul grăia cu Moise. Și vedea tot poporul stâlpul cel de nor, care stătea la ușa cortului și se scula tot poporul și se închina fiecare din ușa cortului său. Domnul însă grăia cu Moise Față către față, cum ar grăi cineva cu prietenul său. După aceea Moise se întorcea în tabără; iar tânărul său slujitor Isus, fiul lui Navi, nu părăsea cortul” (a).

2) Nesupunerea este păcatul prin care oamenii disprețuiesc rânduielile Divine, se împotrivesc voii lui Dumnezeu și nu se supun superiorilor lor. Dumnezeu a făcut cu o desăvârșită înțelepciune lucrurile, în așa fel, că: unele sunt superioare și altele inferioare. Fiecare om, oricărei trepte sociale ar aparține el, are un superior oarecare: religios, familiar, politic, etc. Astfel, toți oamenii trebuie să fie în supunere bine cuviincioasă superiorilor lor. Mândria însă îndemnând pe mulți a se crede mai presus de oricine, îi silește a disprețui pe ceilalți, chiar dacă au și autoritate asupra-le. Iată cum se naște nesupunerea din satanica boală sufletească a mândriei! Sf. Ap. Pavel combate această patimă a nesupunerii, zicând: „*Cine se împotrivesc stăpânirii, lui Dumnezeu se împotrivesc...*” (b). „*Voi cei tari la cerbice și netăiați împrejur la inimă și la urechi, pururea împotriva Duhului Sfânt stați, precum părinții voștri, așa și voi...*” (c).

Nesupunerea. O căprioară zise odată puiului său:

– Odorul mamei, să nu te avânți singur în pădure, fiindcă nu departe de noi stă un tigrul, care cum te vede, te sfâșie și te mănâncă.

– Spune-mi mamă – zise fiul – cum e tigrlul, ca să știu să mă păzesc de dânsul.

– Tigrlul, copilul meu, e dihania cea mai grozavă, ce s-a văzut vreodată. E un ucigaș, din ochii căruia scapără scânteii, iar la gură face spumă de sânge.

– Bine mamă, zise puiul de căprioară, acum când îl știu, voi putea să mă feresc din drumul lui.

Nu mult după aceasta, puiul de căprioară ieși să se plimbe în pădure și nefericirea îl duse tocmai lângă un tigrul, care dormea în iarba verde. Puiul de căprioară se uită la tigrul, care era cu ochii închiși și zise:

– Nu, nu, acesta nu poate să fie tigrlul, căci din ochi nu-i scapără scânteii și din gură nu-i curge nici o picătură de sânge. Și nici așa de groaznic nu este la vedere. Așadar, hai să mă apropiu de el și să-i dau bună ziua.

Se apropie deci, îi dăte bună ziua, dar cu aceasta îl trezi pe tigrul, care dormea. Tigrlul sări în sus și fără să-i răspundă măcar, îl sfâșie și-l mănă.

Așa e și între oameni. Nu e bine să-i judecăm după înfățișare, căci adeseori oamenii cei mai răi se prefac că ar fi buni și nevinovați, ca niște îngeri (a).

3) Ambiția e o violentă dorință, de a se înălța, de a se ridica deasupra altora, chiar de s-ar și ruina pe sine. Ambiția este de patru feluri: 1) Ambiția măririi și a onoarei; 2) Ambiția slavei; 3) Ambiția stăpânirii și a puterii;

4) Ambiția bogățiilor. Ambiția asta păcătoasă nu trebuie confundată cu concurența în progresul spiritual și material, prin care țările dobândesc cetățeni vestiți și măreți, miniștri înțelepți, generali valoroși, tari și viteji, autori renumiți și învățați, principii vrednici de laudă și ostași devotați patriei lor. Ambiția se deosebește de toate celelalte sentimente inspirate de pasiune, nu numai pentru că le stăpânește; ci și pentru că le păstrează prin stăruință statornică. Ambiția nu se mulțumește niciodată, ca celelalte pasiuni, prin folosință; ci ea crește și nu se stinge niciodată. Pasiunea aceasta face pe om nefericit, fiindcă ambițiosul nu se bucură de nimic, nici de mărirea lui pe care o găsește slabă, nici de funcția lui, căci vrea să înainteze tot mai sus, nici chiar

de progresarea lui, pentru că vrea totdeauna mai mult, tot mai mult. Ambiția nu numai că-l face pe om nefericit, dar încă îl și înjosește uimitor. Câte mârșăvii!... Câte înjosiri și câte lingușiri și tertipuri necinstite întrebuintează el pentru a răzbi! Ambițiosul adeseori se silește a se arăta ceea ce nu este în realitate, se înfrânge pe sine a tămâia ceea ce disprețuiește, trebuie să înghită felurite murdării și urâciuni! Ceva mai mult încă și de cât atâta. Ambiția face pe om nedrept. Ambițioșii nu cunosc decât legile care-i favorizează; iar crimele care-i ridică le numesc vitejii și virtuți nobile. Ambițioșii se înfrățesc cu necredincioșii, care trădează prietenia, dacă trădarea folosește pasiunea sa. Ambițioșii sunt răi cetățeni, căci ei trădează interesele familiei, statului ori ale Bisericii, dacă îi îmboldesc interesele lor personale. Ambiția în majoritatea oamenilor, e tulburată, neliniștită, rușinoasă și nedreaptă (a).

“Doamne! Zi ca acești doi fii ai mei, să stea unul de-a dreapta Ta și altul de-a stânga Ta, întru Împărăția Ta...”

Atunci Mântuitorul a răspuns Salomiei și fiilor săi: Iacob și Ioan, zicând: „Nu știți ce cereți...” (b). Alte exemple de ambiție păcătoasă: Ziditorii turnului Babel (c); Core, Datan și Aviron (d); Avimeleh (e).

Ambiția te tulbură. Ambițiosul însetează totdeauna după onoare. Cu cât a izbutit să dobândească mai multe onoruri pământești, cu atât sufletul lui se atâță după alte onoruri mai noi și mai mari. Iată ce i s-a întâmplat lui Alexandru Macedon: Tocmai în momentul când își croise planurile pentru cucerirea Persiei, fu întrebat de către Parmenius:

– Măria ta, ce o să mai faci după ce vei cuceri Persia?
 – Ce-o să fac? – răspunse împăratul, o să cuceresc India.
 – Foarte bine, zise Parmenius, dar după ce vei cuceri și India, o să mai faci oare altceva?

– Cum să nu, adăugă împăratul, am să cuceresc Sciția.
 – Ei! și ce o să mai faci oare după ce, în sfârșit, vei cuceri și Sciția?
 – Ei! atunci o să stau și o să mă odihnesc!
 – Măria ta! De ce oare nu stai și nu te odihnești acum? zise Parmenius.

– De ce? răspunse zâmbind împăratul, fiindcă Alexandru este robul ambiției (a).

4) Îngâmfarea e un păcat urâcios înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, pe care-l comitem, nu când căutăm lauda oamenilor ca în slava deșartă; ci când ne lăudăm pe noi înșine, umflându-ne de satanicescul duh al mândriei. Îngâmfarea prăpăstuiește în infernale primejdii vremelnice și veșnice pe cei ce o au, o alimentează și conservă în ființa lor.

Căderea trufașului nepot al Pustnicului. Era un sihastru în pustiu și aflând că a murit fratele lui, care avea un copil de trei ani, s-a hotărât să-l ia la dânsul. Și ducându-se bătrânul, a luat pe copil la chilia lui și l-a crescut cu multă îngrijire, învățându-l rânduiala vieții monahicești și viețuia cu multă asprime și nevoință, atât, încât se mira bătrânul mult, văzându-l că are atâta râvnă fierbinte la cele duhovnicești: postea, priveghea, făcea metanii și altele asemenea. Pentru aceea, bătrânul slăvea pe Dumnezeu, socotind că este om Sfânt. Când tânărul a ajuns la vârsta de 18 ani, a murit. Iar bătrânul se ruga lui Dumnezeu în toate zilele, să-i arate în care loc al Raiului a învrednicit pe nepotul său. Așa, de multe ori rugându-se, i s-a arătat vedenie și zărește pe tânăr într-un loc împutit și prea pângărit. Și a strigat cu mare glas către Domnul, zicând acestea cu lacrimi:

– O, Dumnezeule mult Milostiv! Ce strâmbătate ai făcut de ai băgat pe acest om virtuos, în iad, căci el era feciorelnic și înfrânat! Pâine n-a mâncat niciodată și numai cu buruieni și cu apă se hrănea și alte multe fapte bune a săvârșit totdeauna. Deci pentru ce să-l osândești în iad, nefericitul?

Acestea spunând, a auzit glas zicându-i așa:

– Nu huli, bătrânule, căci Dreptul Judecător nu face niciodată strâmbătate. Când învățai deci pe copil rânduilele sihăstriei, pentru ce nu l-ai învățat și smerenia? Să știi dar, că el se socotea în mintea lui că era Sfânt și pentru aceea pe dreptate a pierit. Căci Domnul, mândrilor le stă împotrivă.

O, ascultătorilor, luați pildă și să nu se mândrească cineva, măcar toate poruncile de le va păzi, ci mai vârtos să se micșoreze pe sine aici, ca acolo să se slăvească în veci (b).

Îngâmfarea bogatului și împărăția cerurilor. Se găsesc printre bogați, oameni care-și pierd mințile și, răpiți de dorul turbat al înavuțirii, se uită în dreapta, în stânga, în sus, în jos și tot ceea ce

văd, socotesc că este proprietatea lor. Cu un asemenea bogat ciudat se întâlnește într-o zi un biet om sărac și intră imediat în vorbă unul cu altul. Foarte îngâmfat bogatul nostru se adresează săracului astfel:

– Măi, golane, vezi tu lanurile acelea de grâu? Ale cui crezi tu că sunt?

– Știu dacă-mi vei spun – zise umilit săracul.

– Sunt ale mele – răspunse grăbit bogatul, temându-se parcă să nu se declare altcineva stăpânul lor.

– Ia uită-te din nou – zise bogatul – vezi pajiștea aceea, pe care de abia o poate cuprinde ochiul? A cui este oare?

– Nu știu, răspunse săracul, totuși, a-și dori să cunosc și eu pe acest fericit al soartei.

– Este tot a mea, răspunse bogatul, cu zâmbetul pe buze.

– Ia mai uită-te acum la livada aceea de pomi roditori, ce se întinde pe acele coaste nesfârșite? A cui crezi că este?

– Spune, te rog, tot d-ta, zise săracul, căci eu mă lupt zadarnic și cu neștiința și cu amărăta mea de sărăcie.

– Ei bine! e tot a mea, răspunse îmbătat de bucurie bogatul nesăbuit și apoi adăugă:

– Ca să termin: tot ceea ce-ți vede ochiul în toate părțile, până în sfârșitul zării, este al meu și numai al meu.

Săracul rămase mut câteva clipe și apoi imediat își descoperi capul, azvârlindu-și la pământ pălăria, ciuruită de numărul anilor și-și ridică ochii în sus și zise:

– Ce om fericit ești, domnule! te rog însă să fii bun dumneata, care m-ai îndemnat să mă uit în toate părțile aici pe pământ, unde orice colțișor este numai al d-tale, spune-mi dacă ți-ai aruncat vreodată în viață privirile și în sus? Vezi oare bolta cerească de deasupra noastră?

– Cum de nu, răspunse plin de veselie bogatul nechibzuit.

– Ei bine, te rog să-mi răspunzi, nu cumva și cerurile sunt tot ale d-tale?! Cuprins de frică și îngălbenit de rușine, plecă imediat bogatul nostru, fără să mai răspundă nimic. Totul este al lui Dumnezeu și nimic nu e al nostru.

„Al Domnului este pământul și plinirea lui, lumea și cele ce sunt într-însa!” (a).

Orbul și lumânarea. Într-o noapte foarte întunecoasă, un orb mergea pe drum având pe umăr un urcior plin de apă și ținând în

mână o lumânare aprinsă. Un tânăr îngâmfat care-l întâlnește, fu mirat văzând pe acest orb ce-și luminează calea cu o lumânare.

– Nerod ce ești, îi zise el, la ce îți folosește această lumânare? Noaptea și ziua, întunericul și lumina, nu-ți sunt același lucru pentru tine?

– Ba da, îi răspunse orbul, dar eu nu duc această lumânare pentru mine, ci pentru un îngâmfat ca tine, pentru ca să nu mă lovești și să-mi spargi urciorul (a).

Veștejirea îngâmfării. În prezența regelui Alfons de Aragonia se vorbea odată despre un cetățean cu numele Nicolae Picem, care era mult stimat pentru virtuțile lui mari. Un fiu de nobil, umflat de mândrie, își permise să spună:

– Acest Nicolae Picem e fiul unui măcelar.

Regele se supără de aceste vorbe și spuse:

– Mai degrabă a-și dori să fiu feciorul virtuos al unui măcelar, decât vlăstarul fără folos al unei vițe nobile. Nu e rușine a fi muncitor sau fiu de muncitor, pentru că nu lucrul, ci lenea și viciul necinstesc pe om.

Căderea îngâmfării. Un ministru al împăratului Carol cel gros, voind să-și bată joc de un om foarte evlavios, după ce aduse aceluia laude lingușitoare, îl întrebă, ce face Dumnezeu? Scurt și cuprinzător îi răspunse evlaviosul:

– Cu certitudine știu ce face; face azi, ca întotdeauna și va face-o și cu tine și anume: pe cei trufași îi va înjosi, iar pe cei smeriți îi va înălța. Cuvintele acestea ale omului evlavios n-au fost numai un răspuns al lui, ci și o profeție care se realizează, căci ministrul voi să se depărteze călare, calul însă îl trânti la pământ, rănindu-l foarte grav.

Din această întâmplare, care era să-i fie fatală, învăță ministrul să-și schimbe felul de a fi, devenind și el un om evlavios.

Moartea îngâmfatului. În satul S. din Ardeal, la moșia unui mare proprietar, se afla odată un administrator isteț, dar foarte lăudăros și încrezut. El, care se îmbogățise pe spinarea altora, auzise din gura mai multor oameni, că Dumnezeu nu lasă pe pomi să crească până în ceruri. Odată zise cu îngâmfare într-o societate:

– Voi ziceți că Dumnezeu nu lasă pomii să crească până în ceruri și iată eu totuși m-am ridicat.

A doua zi vru să treacă cu trăsura peste un deal. La coborâre caii se speriară, administratorul căzu atât de nefericit încât roțile trăsurii îi trecură peste gură și îl striviră. Astfel muri cu moarte groaznică.

Lumea aducându-și aminte de această întâmplare își face Cruce, zicând: „*Doamne, nu ne duce pe noi în ispită*” (a).

Cuconița îngâmfată. Cuconița Margareta locuia într-un castel și era foarte îngâmfată, știindu-se avută și din neam ales. Într-o zi veni la castel Maria, o fată a unui zidar sărman și-i zise:

– Tată-meu, care este bolnav de moarte, te roagă să vii până la dânsul, căci are să-ți spună un lucru foarte însemnat. Cuconița-i răspunse în batjocură:

– Trebuie să fie grozav de însemnat acel lucru, ce va fi vrut să-mi spună, un așa calic! Du-te de aici, eu n-am ce căuta în bordeiul vostru ticălos.

Peste un timp oarecare, Maria se întoarse iarăși și strigă gâfâind:

– Cuconiță dragă, vino degrabă! Mama d-tale, fie iertată, a pus în vremea războiului o grămadă de bani, de aur și de argint, într-un zid și a poruncit tatei să nu spună locul acela nimănui, decât d-tale, dacă vei fi ajuns la vârsta de 20 de ani. Dar acum e aproape de moarte și nu mai poate aștepta.

Cuconița Margareta se grăbi acum din toate puterile, dar când ajunse la bordeiul săracului, el murise deja. Era să-și piardă și mințile de spaimă și de ciudă. Porunci să spargă apoi zidurile castelului, când într-o parte, când într-alta, dar de bani nici urmă de găsit. Astfel, îi păru rău în toată viața ei, că supăraseră cu îngâmfarea sa, în ultimile clipe ale vieții, pe un om așa de cinstit și că a pierdut ea însăși o avuție mare. Cel cu îngâmfare, de cer parte n-are (b).

5) Orgoliul este mândria arătată și cultivată în public. El se hrănește, ca orice parazit al păcatului:

- 1) din calitățile sufletești și trupești,
- 2) din posedarea bogățiilor și
- 3) din situația înaltă din cercurile sociale și lauda oamenilor lingușitori.

„*Frica de Domnul este școala înțelepciunii, iar smerenia merge înaintea slavei*”. Cel mândru n-are frică de Dumnezeu! De aceea

„mândria merge înaintea pierzării, iar trufia pășește înaintea căderii” din Harul lui Dumnezeu! (a).

„Când va intra în tine gând de înaltă cugetare sau de mândrie, cercetează-ți cugetul, de ai păzit toate poruncile, de iubești pe vrăjmașii tăi și te întristezi de scăderile lor și te socotești pe tine rob netrebnic și decât toți mai păcătos. Și nici atunci să nu cugeți cele înalte, ca și cum toate le-ai fi isprăvit, știind că acest gând al mândriei toate le prăpădește”.

Starețul Sfântului Ioan Scărarul a pus pe un boier, care voia să se facă călugăr, dar care era cuprins de mândrie, să stea la poarta Mănăstirii și să pună metanie tuturor celor ce ieșeau și intrau și să zică:

– Iertați-mă, fraților și vă rugați lui Dumnezeu pentru mine în drăcicul. Într-adevăr, mândria este păcat diavolesc, căci Lucifer din cauza orgoliului a căzut din cer (b).

„Orgoliosul se aseamănă cu diavolul care s-a răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, căci orgoliul nu este altceva decât tăgăduirea lui Dumnezeu, o născocire diavolească, o josnicie omenească, maica defăimărilor, izvorul mâniei și rădăcina nesincerității”.

„Rânduim pentru aceasta ca timp de șase luni să se pocăiască în Sf. Biserică și să mănânce de post în timp de patru săptămâni la ora a noua, făcând în fiecare zi câte 170 de metanii” (c).

„Călugărul falnic de va zice că e sămânță bună și de rudă mare, post 50 de zile și metanii 300, că cine se tunde (în călugărie) se leapădă de lume” (d).

Cel ce se desfată cu știință și voință în duhul mândriei fiindcă este un păcat de moarte, nu poate fi împărtășit până nu se vindecă (e).

Orgoliul a pierdut pe Napoleon. Împăratul Napoleon, în timpul cât a stat la Moscova, a dat ordin să se bată niște monede, purtând pe o parte chipul său. Pe cealaltă parte era următoarea inscripție injurioasă împotriva lui Dumnezeu:

– Cerul este al Tău, pământul al meu.

Napoleon trimise câteva din aceste monede guvernatorului din Orenburg. Acesta, drept răspuns, scris pe o monedă sub capul lui Napoleon următoarele:

– Spatele este al tău, iar biciul al meu.

(a) Prov. S. 15, 33; 16, 18. (b) Is. Sir. 10, 15. (c) Sf. T. Studitul Sc. 12. (d) P.B.G. pg. 128. (e) Vezi un ex. în Pateric cap. XXV pg. 436-439; Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie, pg. 197-198

Știm din istorie cum a pedepsit Dumnezeu pe Napoleon. Adânc umilit, a murit părăsit de toți, în singurătatea insulei Sf. Elena (a).

17. Sunt prea îndrăzneț în a face rău, derâzător, obraznic și fără de rușine?

„Râsul și îndrăzneala despart pe om de Dumnezeu”, zice Sf. Efrem Sirul și alți Sfinți Părinți inspirați de Duhul Sfânt.

Îndrăzneala rea pustiește sufletele. Zis-a Avva Petru, acela a lui Avva Lot, că era odată la chilia lui Avva Agathon și a venit către acesta un frate, zicând:

– Voiesc să locuiesc cu frații; deci spune-mi, cum voi locui cu ei? Zis-a lui bătrânul:

– Ca în ziua dintâi, când intri la dâșii, așa să păzești străinătatea ta în toate zilele vieții tale, ca să nu ai îndrăzneală cu dâșii.

Zis-a Avva Macarie lui:

– Și ce face îndrăzneala? Zis-a lui bătrânul:

– Asemenea este îndrăzneala cu arșița cea mare, care când se face, toți fug de la fața ei și rodul pomilor îl strică. Zis-a Avva Macarie lui:

– Așa de cumplită este îndrăzneala? Și a zis Avva Agathon:

– Nu este altă patimă mai cumplită decât îndrăzneala; căci ea este maică și născătoare a tuturor patimilor. Și lucrătorul trebuie să se păzească de îndrăzneală, măcar singur de va fi în chilie. Căci știu eu un frate locuind multă vreme în chilie și având un pătișor, a zis că s-a mutat din chilie, necunoscând pătișorul acesta. Unul ca acesta este lucrător și luptător (b).

18. Mă încred în sinemi și în oameni?

Cei ce se încred în persoana lor și în oameni, în loc de a se încrede cu tărie în Dumnezeu, adeseori se înșală, după care se tânguiesc cu amar. Aceștia-s asemenea celor ce se reazemă pe umbră și cad, zdrobindu-se greu. Încrederea aceasta șubredă prăbușește sumedenii de suflete în blestem: „*Acestea zice Domnul: blestemat este omul care are nădejde spre om și se va rezema de dânsul brațul trupului său și de la Domnul se va depărta inima lui... Și binecuvântat este Domnul cel ce nădăjduiește spre Domnul și va fi Domnul nădejdea lui... Eu*

sunt Domnul Cel ce încerc inimile și rărunchii, ca să dau fiecăruia după căile lui și după rodurile (faptele) izvodirilor lui” (a).

„Nu vă nădăjduiți spre boieri, spre fiii oamenilor, întru care nu este mântuire. Ieși-va duhul lui și se va întoarce în pământul său. În ziua aceea vor pieri toate gândurile lui. Fericit este căruia Dumnezeu lui Iacob este ajutorul lui, nădejdea lui spre Domnul Dumnezeu lui, spre Cel ce a făcut Cerul și pământul, Marea și toate cele ce sunt într-însele. Spre Cel ce păzește adevărul în veac, spre Cel ce face judecată celor năpăstuiți, spre Cel ce dă hrană celor flămânzi. Domnul dezleagă pe cei ferecați în obezi, Domnul înțelepțește orbii, Domnul ridică pe cei surpați, Domnul iubește pe cei dreți, Domnul păzește pe cei nemernici. Pe săracul și pe văduva va primi și calea păcătoșilor o va pierde. Împărăți-va Domnul în veac, Dumnezeu tău, Sioane, în neam și în neam” (b).

„Vai de feciorii răzvrătiți – zice Domnul – vai de cei ce pun la cale fără de Mine, care fac legăminte ce nu sunt în Duhul Meu, ca să îngrămădească păcate peste păcate. Ei se pogoară în Egipt fără să Mă întrebe, ca să cerșească de la Faraon ajutor și la umbra Egiptului să se adăpostească. Pentru aceasta sprijinul lui Faraon va fi pentru voi rușine și răs adăpostirea la umbra lui... Aceștia sunt un popor de răzvrătiți, feciori mincinoși, care nu voiesc s-asculte de Legea Domnului! Care zic Proorocilor: „Voi nu vedeți!” și văzătorilor: „Nu ne proorociți pedepse; ci spuneți-ne lucruri măgulitoare și vedeți pentru noi vedenii plăcute. Dați-vă la o parte din cale, nu ne împiedicați în drum, luați din fața noastră pe Sfântul lui Israel”. Pentru aceea așa zice Sfântul lui Israel: „Fiindcă voi ați dat la o parte Cuvântul acesta și v-ați încrezut în căile voastre mincinoase și sucite și ați nădăjduit numai în ele; iată, păcatul vostru va fi ca o spărtură într-un zid înalt, care dintr-odată, pe neașteptate, se prăbușește și ca un vas de lut, care este așa de spart și zdrobit fără de milă, încât între cioburile lui nu se află nici unul cu care să mai poți lua foc din vatră sau apă din fântână... Vai de cei care se pogoară în Egipt după ajutor... în loc de a-și aținti privirile către Sfântul lui Israel și a căutat pe Domnul”. „Egipteanul e om nu Dumnezeu, caii lui sunt carne și nu Duh. Când Domnul își va întinde mâna Lui, ocrotitorul se va împiedica și ocrotitul va cădea. Amândoi împreună vor pieri...” (c).

Pierzarea fecioarei apostată încoronată împărăteasă.

Când sultanul turcesc Mahomed II a luat Constantinopolul la 1453, a înecat într-o baie de sânge nefericitul oraș; iar toți cei ce au rămas în viață au fost făcuți robi. Între roabe, se găsea și o nobilă fecioară cu numele Irina, de a cărei frumusețe atât de mult fu impresionat sultanul, că se făgădui s-o ia în căsătorie și să o facă părtașă la domnie, dacă se va declara gata să îmbrățișeze credința islamică (turcească). Orbită de făgăduințe atât de măgulitoare și de onoruri așa de înalte, se învoi să se lepede de credință, iar sultanul hotărâse și ziua în care tânăra trebuia să fie salutată ca sultană. Totuși, armata se împotriva la o asemenea căsătorie, amenințând a se răzvrăti, așa că la urmă Mahomed trebui să se hotărască de a satisface oastea sa. Puse deci să se ridice pe piața principală din Constantinopol o estradă măreață și porunci ca toți bărbații de seamă din împărăție să se adune într-o anumită zi și oră în jurul său, împreună cu tot poporul. Porunci apoi ca Irina să fie îmbrăcată în ziua aceea în chipul cel mai strălucit cu putință, pentru că voia s-o înfățișeze el însuși ca sultană înaintea supușilor lui. Într-adevăr, acoperită toată de pietre nestemate și ținându-se de brațul sultanului, ajunse pe piața întesată de public și se sui pe estradă. Stând acum acolo, fu întrebată de trei ori dacă vrea să lepede creștinismul și să se închine lui Mahomed. Ea răspunse cu voce tare:

– Vreau și sultanul îi puse coroana pe cap.

Atunci, încoronată astfel, ea făcu câțiva pași înainte pentru a se arăta poporului. Dar în timpul acesta, Mahomed scoase sabia din teacă și cu o lovitură dată pe dindărăt, taie nefericitei regine lepădată de Dumnezeu, capul, care se rostogoli pe pământ cu coroana pe el. Apoi, împingând încolo trufaș cu piciorul trupul nefericit, cu glas teribil strigă poporului:

– Iată cum sultanul vostru știe să vă stăpânească, nu numai pe voi, ci și pe sine însuși!

Cât de nebunește, deci, a lucrat acea nefericită! Ce a câștigat ea, lepădându-se de creștinătate decât o moarte nefericită și osânda veșnică? Și aceasta e, de obicei, plata lepădării de credință! (a).

Gura lumii și mântuirea sufletului. Iată ce groaznică prăbușire și pierzare poate păți cel ce se ia după gura lumii! Istorioara

aceasta, pe care poate ați auzit-o, ne arată clar în ce groaznic blestem și pierzare se prăbușește cel ce se ia după gura lumii ce zace în cel rău.

Un tată cu fiul său duceau la târg un asin, să-l vândă. Tatăl și fiul mergeau pe jos.

– Ce oameni proști! – grăiră trecătorii... își rup încălțămintele și picioarele ca să cruțe potcoavele măgarului... Atunci tatăl se sui călare pe asin.

– Ce tată fără pic de inimă! – grăiră alți trecători... uite că n-are milă de copilul lui; îl lasă, sărmanul, să bată drumul pe jos. Tatăl se dete jos și sui pe asin, pe copilul său.

– Poftim! – grăiră nu peste mult alți trecători... Și ăsta se cheamă copil cu creștere? ... bătrânul lui tată să bată drumul pe jos, iar el să stea călare.

– Ce-i de făcut cu oamenii ăștia? – își zice în sine tatăl...

Și se sui și el pe asin, alături de copil, în nădejdea că astfel va astupa gura lumii. Dar ți-ai găsit-o. Abia făcură câțiva pași și oamenii începură:

– Uite, ce oameni tirani! Două matahale de oameni sănătoși se suie pe un biet de asin!...

– Ascultă, fiule, zise atunci tatăl, cu oamenii ăștia nu mai este de ieșit la cale... hai să mai încercăm una. Și se coboară tatăl și fiul de pe asin... luară o prăjină de lemn și legându-l pe asin, îl ridicară în spate și porniră cu el la drum. Atunci trecătorii începură a râde cu hohot ca de niște nebuni. De supărare, se spune că bătrânul a trântit asinul într-un râu și s-a întors acasă fără el.

Istorieara această e cu multă învățătură. Ea ne arată ce pățește omul când se ia după gura lumii. Gura lumii este o mare putere. Și ea stă, de regulă, în slujba răului, în slujba lui Satana. Gura lumii se amestecă și în mântuirea sufletului. Gura lumii e cea mai dintâi armă pe care o ridică diavolul contra mântuirii unui suflet. Îndată ce te lași de răutăți și apuci în calea Domnului, „gura lumii” nu te mai scoate din „sectar”, „țicnit”, „smintit”, etc. Ori unde se hotărăște un suflet pentru Domnul – acolo, hop, aleargă și gura lumii. Și te miri de unde scoate răutățile ei. Și mai ales te miri de oameni, cum ascultă de aceste răutăți. Gura lumii, de regulă, e gura diavolului și oamenii ascultă de „gura” asta, mai altfel ca de Sf. Scriptură. De cuvântul lui Dumnezeu n-ascultă, dar de gura lumii, da.

Îi destul, spre pildă, ca gura lumii să-i mintă omului că Biblia-i o carte sectară, pentru ca omul să fugă de cartea lui Dumnezeu. Îi destul ca gura lumii să spună că o adunare Creștină Ortodoxă e o mișcare „sectară” pentru ca omul să se ferească de ea ca de „lepră”.

Dragi Creștini! Vreți să apucați pe calea mântuirii? N-ascultați de gura lumii și apucați cât mai degrabă. Ați apucat pe calea mântuirii? N-ascultați de gura lumii, ci mergeți înainte, căci altcum nimeriți și voi ca omul din pățania de mai sus. Acela și-a pierdut asinul, ascultând de gura lumii, voi vă pierdeți sufletul (a).

Eu slujesc Domnului. Trei oameni se întâlniră la marginea unui mare râu, peste care aveau să treacă cu o luntre. Dar cum luntrea era mică, nu se puteau sui în ea, decât doi oameni și luntrașul. Luntrașul îi pofti pe doi din ei să se suie în luntre.

– Eu slujesc la un ministru – zise unul din cei trei – și se sui în luntre.

– Eu slujesc la un general – zise al doilea – și se sui și el.

– Eu slujesc Domnului Iisus Hristos – zise al treilea – mi se cuvine și mie loc.

– Ha! Ha! Ha! răspunseră ceilalți, râzând și batjocorind... rămâi tu aici cu Domnul tău.

Luntrea plecă cu cei trei, dar pe la mijlocul apei se porni un vânt și răsturnându-se în valuri se îneacă cu toții.

Cel ce „slujea Domnului” a scăpat (b).

19. M-am încrezut în plăcerile, bunătățile, averile și în puterile pământești?

Această încredere nehibzuită, a prăbușit sumedenii de suflete în iadul vremelnice și veșnic. Deci fiecare să fie cu luare-aminte spre a nu se primejdui.

Nu te încrede în bunurile pământești. Nici nu se poate descrie strălucirea și bogăția în care se răsfăța împ. Teofil al Constantinopolului. El voia să întunece și pe regele Solomon. Astfel, pentru a pomeni numai de un lucru, el dădu ordin să i se facă un pom de aur, pe crengile și ramurile căruia stăteau tot felul de păsări de aur, care printr-un mecanism intern, puteau cânta ca și păsările vii în pădure. Mai iute însă decât ar fi crezut, toată măreția se isprăvi în grabă. Într-un război cu califul de Bagdad, Motazem, el își pierdu

întreaga armată. Aceasta îl umplu de atâta supărare, încât căzu la zăcere lungă și un an după aceea își luă singur viața. Deci avea tot motivul să glăsuiască și el cântecul tânguios al lui Solomon asupra deșertăciunii:

– Eu am zis în inima mea: Voi merge și mă voi îmbăta de plăceri și mă voi veseli în averi; dar iată, am văzut că și aceasta era deșertăciune... Am făcut lucrări mari, am zidit pentru mine case și am sădit vii. Am făcut grădini și crânguri și le-am umplut cu pomi de toate felurile. Am săpat pământul pentru a aduna ape de udat pădurea de pomi. Aveam servitori și servitoare și o numeroasă familie și mari turme de boi și de oi, mai multe decât toate câte erau în Ierusalim înaintea mea. Am adunat aur și argint și bogățiile regilor și țărilor. Am avut cântăreți și cântărețe care să mă desfăteze cu cântecul coardelor... Și tot ce au dorit ochii mei le-am dat și n-am oprit inima mea de a gusta toate plăcerile. Și când m-am întors spre lucrul mâinilor mele... am văzut în toate deșertăciune, întristare și că nimic nu e statornic sub soare (a).

Nu te încrede în sănătate și viață lungă. Cine nu-și aduce aminte de cel din urmă vlăstar al familiei germane von Hohenstanfen?! Se numea Konradin von Hohenstanfen și era încă copil după ani, când în anul 1267 trecu Alpii cu prietenul lui, crescut la aceeași doică, Frederic de Austria, pentru a lua în stăpânire Neapolul și Sicilia, care erau privite drept moștenire a coroanei imperiale. Ce cortegiu frumos era, cu flori și cu muzică, de-a lungul Italiei, până la Neapole, spre eșafod. A fost învins de Carol de Anjon, prins în fugă, condamnat la moarte și executat la 23 Oct. 1268, în piața din Neapol, fiind în vârstă de numai 16 ani. Mai întâi căzu capul lui Frederic, cântând încă Ave Maria. Konradin ridică capul, îl sărută, tânguindu-se cu lacrimi că și-a târât prietenul la o moarte așa de timpurie... (b).

Toate-s trecătoare. Omule! ce te mândrești cu ceea ce ai luat, ca și cum n-ai fi luat. Ce te făleşti cu cele ce ți-a dat Dumnezeu, ca și cum ar fi ale tale proprii, cu cele străine, vremelnice și trecătoare, ca cum ar fi ale tale veșnic? O, omule, de ai avea mult mai multe decât ai, totuși trebuie să recunoști că nu-s ale tale; ci numai îți sunt date în primire pe un timp ca să le economisești cât mai bine și pentru care vei avea a da seamă de întrebuițarea lor, înaintea lui Dumnezeu, Care ți le-a încredințat, în ziua judecății particulare și generale, după

care vei fi răsplătit. Omule, oricine ai fi tu! De ai stăpâni toată lumea, mai mult decât Alexandru Macedon, de ai fi înzestrat cu minte luminată și înțelepciune, mai cu îmbelșugare decât Solomon, de ai avea putere și vitejie mai mare decât Samson, Iraclie ș. a., de ai fi bogat mai mult decât Solomon, Midan, Priam, Cresus, ș.a., mai frumos decât Iosif, Narcis, ș.a., în scurte cuvinte, de ai avea toate bogățiile pământesti și trupești, dar îți vei neglija ticălosul tău suflet, ce-ți vor folosi toate acelea, când te vei vedea torturat în muncile iadului, ca bogatul nemilostiv, ca cel fără haină de nuntă, ca sluga vicleană și leneșă, care a ascuns în pământ argintul Domnului său și ca alții mulți? Oare visezi că vei lua ceva din cele de aici cu tine dincolo de mormânt? Nimic. Nimic nu vei putea lua; ci așa gol cum ai ieșit din pântelece maicii tale, așa gol vei ieși și din lumea asta. Acolo te vor însoți numai faptele tale bune ori rele, după care te vei judeca și răsplăti pe veci.

Toate, toate câte ți se pare că le ai și că sunt ale tale, odată cu ieșirea din trup și din lumea aceasta, vor pieri de dinaintea ta, ca visul celui ce se deșteaptă dimineața. Atunci dezamăgindu-te, vei rămâne groaznic rușinat și îndurerat, asemenea flămândului care se visează ospătându-se la bogate mese, dar dimineața se vede prăpădit de foame și sete, goilor care se visează îmbrăcați cu haine bune, noi și scumpe, dar la trezire se văd tremurând de frig, prizonierilor sau întemnițaților care se visează plimblându-se și petrecând cu cei dragi ai lor, după care se trezesc ferecați cu lanțuri grele de mâini și picioare în bezna întunecoasă, umedă și rece a beciului temniței. Ei bine și pentru o viață vremelnică, ce trece ca visul celui ce se deșteaptă dimineața, omule, te supui șoaptelor șarpelui diavol ce te amăgește ca pe protopărinții noștri Adam și Eva, ca să te trezești în iad!?” Dragi creștini, în orice vreme și în orice loc, să ne reculegem din visurile vieții acesteia trecătoare, la virtute și viețuire după plăcerea dulcelui nostru Mântuitor, care zilnic ne învață a pune preț pe lumea cerească și a nu ne lăsa amăgiți de lumea trecătoare, zicând: „*Ce va folosi omul de va dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său...*” (a).

Cel mai scump loc. Într-o adunare s-a ridicat odată întrebarea despre care ar fi cel mai scump loc din lumea mare.

– Eu socot, a răspuns un credincios, că cel mai scump loc din lume ar fi acela despre care s-ar putea garanta că acolo nu locuiește Dumnezeu și Judecata Lui. Acel loc ar fi asaltat de mulțimea celor ce umblă să scape de sub ochii lui Dumnezeu și de Judecata Lui și ar fi plătit din greu cu aur și argint. Numai că, un astfel de loc nicăieri nu se poate afla și nici cu toate comorile lumii nu s-ar putea cumpăra.

Bogatu-i fericit? – Dumneata D-le Rotschild trebuie să fii tare fericit! – îl întreabă odată un prieten, pe marele miliardar.

– Eu fericit? – răspunse Rotschild, păi uite, tocmai acum am în mână o scrisoare, prin care unul mă amenință cu moartea, de nu-i voi trimite la un loc anumit atâția și atâția bani. Eu fericit? – când locuința mea e păzită ziua și noaptea de 20 polițai secreți. Eu fericit? – când nu mă pot duce unde vreau și nu mă pot mișca cum vreau..., trăiesc ca un rob, păzit ziua și noaptea de polițai. Eu fericit? – când 10 secretari așteaptă mereu ordinele și instrucțiunile mele, cu privire la mersul întreprinderilor și nimeni nu mă mai poate înlocui (a).

Destinul. Un curtean se culcă într-una din zile după masă. În vis i se arată moartea, cu o față care exprima mirarea și întrebarea, voind parcă să zică:

– Cum? aici te afli? O teamă îl cuprinse pe curtean, căci își zise:

– A venit să mă ia.

Deșteptându-se, teama încă tot îl mai stăpânea și ca să scape, încăleacă și caută să fugă dinaintea morții. Dând pintoni calului, o apucă spre câmp, într-o alergătură nebună. A alergat atâta până i se sleiră puterile lui și calului. Calul se răsturnă, el asemenea căzu în șanțul de lângă drum, abia cu o licărire de viață în suflet. Deodată apărură moartea, care îl privi cu ochii ei hidoși, cu fața care exprima mulțumire și cu zâmbetul ironic, pe care văzând-o curteanul zise:

– Mă dau învins, căci văd că nu voi putea scăpa de tine, un lucru însă te rog: lămurește-mă de ce m-ai privit în casa mea cu mirare?

La care moartea îi răspunse:

– M-am mirat că te-am văzut acolo, câtă vreme tu trebuia să fii aici (b).

20. Sunt împotrivor, neascultător? Sunt împietrit la inimă?

Mintea și inima oamenilor împotrivor și neascultători de Dumnezeu, de poruncile și trimișii Lui, se răcesc ca ceara, împietrindu-se și

astfel păcătoșindu-se nu lasă a se întipări în ele Divinul Chip al Dumnezeuii. „Inima împietrită – zice Dumnezeiescul Maxim – nu se înmoaie nici cu dragostea, nici cu rugăciunea, nici cu pocăința, nici cu pedepsele, nici cu bătăile, nici cu învățăturile și nici cu Darurile lui Dumnezeu”. Aceasta o arată Sf. Prooroc Isaia, zicând: „*Ai învățtoșat inimile noastre, a nu se teme de Tine...*” (a). Sf. Arhidiacon ștefan: „Voi cei tari la cerbice și netăiați împrejur la inimă și la urechi; pururea împotriva Duhului Sfânt stați. Precum părinții voștri așa și voi”. Sf. Ap. Pavel: „O, omule, cel ce judeci pe cei ce fac unele păcate, ca acestea pe care însuți le faci, socotești că vei scăpa de Judecata lui Dumnezeu! Au doară tu defaimi bogăția bunătății, îngăduirii și a îndelung-răbdării Lui, neștiind că bunătatea lui Dumnezeu te aduce la pocăință? Ci după împietrită și nepocăita ta inimă, îți învistierești ție o osândă în ziua urgiei și a descoperirii dreptei Judecăți a lui Dumnezeu, Care va răsplăti fiecăruia după faptele lui...”. „*Toată călcarea de poruncă și neascultarea au luat dreaptă răsplătire...*” (b).

21. Sunt tare fudul în gătirea cu haine luxoase și obiecte (bijuterii, zărzămuri idolești) prețioase?

Fudulia și îndrăgirea luxului este o cursă diavolească, în care mulți prinzându-se au căzut în pieire vremelnică și veșnică. Exemple: Bogatul nemilostiv (c).

Îmbrăcăminte. Aceasta-i ca și hrana, una din trebuințele neapărate ale omului. „*Având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulați...*” (d). Deci, întrebuițarea și alegerea îmbrăcăminte și a hranei, e supusă legilor moralității. Îmbrăcăminte trebuie mai întâi a păzi trupul sănătos și anume, a-l apăra de asprimea timpului. Acesta este scopul fizic al ei. Iar al doilea, trebuie să acopere la om și femeie părțile trupului, ce buna-cuviință și pudoarea cere a fi acoperite și să servească spre deosebire sexelor, ce-i așa de necesară (e). Acesta este scopul moral al ei. Numai fața se lasă neacoperită, căci ea reprezintă partea spirituală din om. Așadar, Creștinul va purta o îmbrăcăminte sănătoasă, ce e favorabilă organelor trupului său și va avea în vedere totdeauna trăinicia și îndemânarea îmbrăcăminte. De altă parte creștinul va înlătura orice lipsă de bună cuviință la îmbră-

(a) Is. 63, 17-19. (b) Evr. 2, 2; F. Ap. 7, 51-53; 13, 18; Rom. 2, 1-6; Gal. 3, 19; 1 Tim. 1, 20; 2 Tim. 4, 14. (c) Lc. 16, 19-31. (d) 1 Tim. 6, 8. (e) 2 Lege 22, 5

căminteă sa. Hainele sale trebuie să dovedească modestie, economie și respect, către sine însuși și către aproapele său.

Luxul în îmbrăcăminte este adeseori un păcat greu și de regulă unit cu multe primejdii morale: dezmăț, desfrâu, ruina averii, gospodăriei și a sănătății trupesti și sufletești, nedreptățirea aproapelui, etc. Dar și îmbrăcăminte săracăcioasă, nu e mai puțin scandaloasă, ca semn al iubirii de argint sau chiar al unei mândrii prefăcute. Luxul izvorăște din simțul frumosului. Dar numai acel frumos e permis care își are ființa în natura lucrului însuși. Tot ceea ce este îndeletnicire care aduce: pierderea de vreme, bani cheltuiți în zadar și mai ales distrămăre sufletească, nu mai este o cultivare naturală a frumosului, ci o îndeletnicire exagerată și vrednică de osândă. De multe ori, cu cât exteriorul este mai împodobit, cu atât interiorul este mai săracit duhovnicește. Luxul dă pe față neseriozitatea lăuntrică și spiritul cel rău al mândriei și noi știm că: „*Dumnezeu stă împotriva celor mândri, iar celor smeriți le dă Har*” (a)

Găteala și păcatele ce curg din ea. Apostolii și bătrânii, tuturor celor care dintre neamuri au crezut în Domnul nostru Iisus Hristos: Dar vouă și pace de la Atotțiitorul Dumnezeu, prin Domnul nostru Iisus Hristos, să se înmulțească întru cunoașterea Lui... Luați seama fii ai lui Dumnezeu, ca toate să le faceți spre ascultare de Dumnezeu și în toate să vă faceți plăcuți Domnului Dumnezeului nostru, căci de urmează cineva fărădelegii și face cele ce sunt împotriva voinței lui Dumnezeu, acela va fi socotit ca un nelegiuit. Drept aceea, păziți-vă de orice lăcomie, nedreptate, răzbunare, lux etc.

Urmează exemplul viețuirii lui Hristos. „Cei ce s-au luminat prin Botez întru Hristos, au făgăduit petrecerea Lui cea în trup (vor să urmeze după exemplul vieții Lui). Deci vindecăm părintește, cu certare potrivită, pe cei care își pregătesc și-și împodobesc părul capului, cu diferite feluri de împletiri, spre vătămarea celor ce văd și spre atragerea către amăgire a sufletelor slabe. Îi povățuim să viețuiască cu înțelepciune și-i învățăm să-și schimbe mintea către fericita și nepieritoare viață, lăsând amăgirea și zădărnicia cea din materie și să se apropie de Dumnezeu cu frică și viețuire curată după dorință prin curăția vieții. Să împodobească cu fapte bune și deprinderi neprihănite pe omul cel dinăuntru, mai mult ca pe cel din afară, încât

să nu mai rămână în sine nici o urmă din amăgirea celui potrivit. Iar dacă cineva ar face contrar acestui canon, să se afurisească” (a).

Clericii să nu se împodobească. Orice lux sau împodobire a corpului sunt nepotrivite orânduiei ieraticesti. Deci, Episcopii sau clericii, care se împodobesc pe sine cu haine scumpe, strălucite și luminate, trebuie să se îndrepteze. Iar dacă vor stăruia în păcat, să se supună certării, de asemeni și cei ce se ung cu aromate (parfumuri)... „*Urâciune este păcătosului cinstirea de Dumnezeu*” (b). Deci, de se vor afla oarecare bătându-și joc de cei îmbrăcați cu haine proaste și cucernice, să se îndrepteze prin canonisire. Pentru că din timpuri vechi orice bărbat ieraticesc viețuia cu îmbrăcăminte cucernică și măsurată. Căci tot ce se ia, nu din necesitatea (vieții), ci pentru împodobire, cade sub osânda deșertăciunilor, potrivit celor zise de Marele Vasile: „Să nu se îmbrace, nici cu îmbrăcăminte împestrită din țesături, nici să nu adauge la marginile hainelor lor podoabe cu flori; căci și ei au auzit cuvântul cel Dumnezeiesc, că cei care poartă haine moi sunt în casele împăraților” (c).

Nu disprețui. Cei ce poartă îmbrăcăminte modestă să nu disprețuiască pe cei ce poartă haine bune și cuviincioase, căci Sinodul din Gangra c. 12, îl dă anatemei (d).

Creștinilor, suprimați luxul. Proorocii, Maica Domnului, Mântuitorul, Sf. Apostoli și urmașii lor, au iubit și propovăduit simplitatea, smerenia, cu cuvântul și cu fapta. Sf. Apostoli Petru și Pavel, opresc luxul și învață pe femei a se îmbrăca cu bună-cuviință și modestie și nu cu felurite împletituri, haine sau obiecte scumpe (luxoase) (e). Motivul pentru care Sf. Apostoli opresc astfel de împodobiri și împopoțonări, îl arată destul de bine Clement Alex. în Ped. 2, 10, zicând: „Podoabele trupești nu trebuie să fie un mijloc de vânare pentru bărbați”. Din același motiv, Tertulian, se ridică cu tărie contra obiceiului femeilor de a se împodobi cu pietre scumpe, cu brățări de aur, cu veșminte prea colorate și de a se da cu vopseli pe față. Împotriva obiceiului de a se împodobi cu păr străin, de asemenea se ridică Clim. Alex. Pedag. 3, 11 și îndeamnă pe femei să se îmbrace cuviincios, pe ele și pe bărbații lor, cu haine făcute de dânsle

(a) Sin. 6 ec. can. 96. (b) Is. Sir. 1, 25. (c) Sin. 7 ec. can. 16. (d) Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie, pg. 194-195. (e) 1 Petru 2, 1-6; 1 Tim. 2, 9-10

(industria casnică). Sf. Ioan Hrisostom, de asemenea combate cochetăria, la care se aplecau monahiile (a).

Păcatul cochetărilor. Vrei să te arăți în lume frumoasă și împodobită? Mulțumește-te mai bine să rămâi cum te-a făcut Dumnezeu. De ce te gătești cu aur și cu pietre scumpe, ca și cum ai avea aerul să corijezi făptura lui Dumnezeu? Ții numaidecât să te arăți gătită? Gătește-te atunci cu caritatea, cu filatropia, cu buna-cuviință, cu modestia. Aceste virtuți sunt mai de preț decât aurul și pietrele scumpe și dau femeii mai multă grație. Chiar unei femei urâte, ele îi dau frumusețe atractivă (b) La ce servește găteala? „A văzut-o cineva și a admirat-o, ni se va răspunde. Dar acela a admirat găteala, iar nu pe cea gătită, pe care mai curând a criticat-o, poate, pentru că s-a gătit mai mult decât se cădea stării ei sociale. Dacă cea gătită este frumoasă, găteala strică frumuseții ei naturale, pentru că n-o lasă să apară cum este, ci-i acoperă o parte din frumusețe; iar dacă este urâtă și rău conformată, găteala o face și mai urâtă. Unde este urâtenia fără găteală, se arată numai aceasta, dar dacă i se adaugă strălucirea pietrelor scumpe sau frumusețea stofelor, urâtenia crește. Strălucirea giuvaierelor face ca negreala sau gălbineala pielii să fie mai pronunțată, iar culoarea deschisă și garniturile rochiilor, împrumută figurii o înfățișare și mai urâtă, pentru că ele nu dau privitorului puțința să vadă și aprecieze numai urâtenia singură, ci în comparație cu frumusețea gătelii, ceea ce mărește urâtenia (c).

Vrei să te gătești? Nu te găti cu perle, ci cu modestie și cu bună-cuviință. Atunci vei plăcea bărbatului tău. Împodobirea cu perle face adesea să se nască gelozie, suspectare, ceartă, dușmănie, etc. E greu, aproape imposibil, ca cine are corp frumos gătit, să aibă și suflet împodobit, căci cine poartă grijă de unul, neglijează pe celălalt, neputându-le cultiva pe amândouă în același timp. (d)

De obicei, pun preț pe găteală cei pentru care cinstea și pudoarea nu prețuiesc nimic (e). Azi nu se mai pot deosebi fetele cinstite de femeile pierdute, din pricina gătelii. Iată în ce situație delicată se pun singure, numai din cauza gătelii. O fată nu trebuie să fie cochetă. Îmbrăcămintea ei trebuie să fie simplă și cuviincioasă: dar acum se folosesc mijloacele cele mai rafinate pentru cochetărie dusă la extrem.

(a) Omilia. (b) Sf. I. Gură de Aur, Om. X, 4 și 5 c. Cols. (c) Sf. I. Hrisostom despre feciorie. (d) Om. 18 la 1 Cor. 3. (e) „Sf. Ciprian”

Femeie leapădă-te de această nebunie. Arată sufletului tău această purtare de grijă, precum și înfrumusețării lăuntrice, căci podoaba din afară răpește frumusețea celui dinăuntru (a).

Îmbracă-te cuviincios. Un preot predicator vorbi odată despre cuvintele Sfântului Ap. Petru: „Podoaba femeilor să fie nu împletirea părului și întreținerea lucrurilor de aur sau îmbrăcarea veșmintelor; ci omul cel ascuns al inimii, care stă în nestrucarea duhului blând și lin; aceasta este înaintea lui Dumnezeu de mult preț” (b). După predică veni la Preot o doamnă și-l întrebă cum să se îmbrace conform stării sale sociale. Preotul îi răspunse:

– Îmbracă-te astfel, pentru societate ca, după ce ai plecat de undeva, nimeni să nu-și mai aducă aminte cum ai fost îmbrăcată. Cu un cuvânt, evită tot ce bate la ochi.

Luxul e păcat mai greu decât curvia și uciderea. Pe timpul Sfântului Ioan Hrisostom, – ca și azi – femeile umblau atât de sumar îmbrăcate, încât te rușinai văzându-le. Prin cuvinte grele a căutat Sfântul Părinte să le abată de la acest păcat al lor, arătându-le că sunt cu mult mai păcătoase decât acele femei destrăbălate, care își practică meseria imorală, căci acestea păcătuiesc în case, pe câtă vreme celelalte își arată imoralitatea în public, deși poate că acestea nu vorbesc imoralități și nici nu le fac, dar prin îmbrăcăminte lor nerușinată, se aseamănă cu ucigașii, căci ele ucid bărbații trupește și sufletește (c).

Veșmântul cel mai frumos. Un neguțător, care făcea neguțătorie cu mătăsuri, veni cu mărfurile sale într-un castel. Cuconița Marta se ruga de mamă-sa să o lase să-și aleagă după plac stofă pentru un veșmânt; dar ea nu putu să se hotărască nici pentru una, nici pentru alta, dintre stofe și zise în sfârșit:

– Mamă dragă, spune d-ta, care culoare mă prinde mai bine: verdele, galbenul ori vânățul? Mama îi răspunse zâmbind:

– Eu socotesc că: albul, culoarea nevinovăției și roșu, culoarea sfiei feciorești. Cu sfială și nevinovată, așa îi șade bine la o fată! (d).

Regele luxos întemnițat. Regele Rodrigo al Castiliei iubea luxul și dispunea de averi imense. Inamicii săi, l-au detronat și l-au aruncat

(a) Sf. I. Hrisostom, Om. 8, 3 la 1 Tîm. (b) 1 Petru 3, 3-6; 1 Tîm. 2, 9; Is. 3, 16-26. (c) O.M.P. ist. 397, 398. (d) I.M.C. ist. 71

în temniță, unde nu i s-au lăsat decât lucrurile cele necesare. Nefericitul de el, văzând mizeria sa, zise către un prieten, care îl vizitase:

– Din toate comorile și avuțiile, din toată mărirea, nu mi-a mai rămas decât această temniță înspăimântătoare.

Sufletul păcătosului încă așa va grăi, când la Judecată își va da seama, că Darurile lui Dumnezeu le-a risipit zadarnic (a).

Când te murdărești, curățește-te. Un domn bine îmbrăcat, după ultima modă, are un pic de murdărie pe haină sau pe gheată. Un altul i-o arată. El nu întârzie a-și scoate batista sau o bucată de pânză specială din buzunar și îndată se șterge, se curățește! Nu mai poate face un pas mai departe în așa stare! și, ce murdărie mică! De neobservat chiar! Dar, îi e rușine, nu-i mai vine astâmpăr altuia, până nu găsește o oglindă, fie la el în buzunar, dacă-i spune altul că mustața nu-i e aranjată bine, sau ochiul îi este puțin murdar; sau că trecând pe Calea Victoriei (vorbim de București) se uită într-o oglindă, care de altfel se găsesc din loc în loc, având grijă unele magazine mari sau hoteluri, să le așeze afară. O doamnă sau domnișoară, fără a-i spune cineva, fără a-i atrage luarea-aminte, că e puțin cam deranjată, sau chiar dacă nu e deloc, ea are în geantă tot ce-i trebuie!... Din când în când, din distanță în distanță, din magazin în magazin, stă și se uită în oglindă, se aranjează, se curăță, se reînroșește și apoi pleacă mai departe.

Ce înseamnă această murdărie mică, un strop de noroi, sau un fir de păr scos de vânt de la locul pus sau un pantalon necălcăt la modă, cu dungă, față de murdăria, de necurătenia sufletească, morală în care suntem și în care stăm fără grijă! Ni se arată într-una, o vedem, o știm și nu ne curățim! Câți în Sfintele Sărbători ale Paștilor, s-au dus în oglinda sufletului și în Biserica Domnului, ca să se curețe! Avem oglinzi pe străzi, în care ne uităm să vedem mica murdărie a corpului, a hainei, dar avem din loc în loc (la orașe, vorbesc) Locașuri de curățire morală – sufletească – Sfintele Biserici!

Trecând pe stradă, frate Creștine, te abați și pe la ele? Ai zis rugăciuni în Sf. Biserică? Te-ai însemnat cu Semnul numelui de Creștin, ce porți? N-ai făcut-o! Desigur! Ai amânat pentru altă dată? Nu te-ai simțit niciodată murdar, necurat la suflet, cu conștiința împovărată,

prea necurat odată și din când în când? Cum intri într-o lustragerie (local de curățit ghetе și haine), cum intri la un bărbier, la un local de lustruit unghiile, o! de ce nu intri și într-un locaș de curățire morală, de lustruire a sufletului, a gândului, ca să te înalțe o clipă mai sus decât ești și să pleci mulțumit sufletește? Între alte fapte, ce ai săvârșit în ziua aceea, să fie și faptul că ai fost la un local de reculegere sufletească, înaintea Domnului, L-ai rugat de iertare și I-ai și mulțumit pentru multe. Căci nu uita, că viața aceasta nu stă numai în a îngriji și a alerга tot pentru trup, care este pieritor, vezi prea bine, ci în a îngriji – mai cu seamă – de suflet, ce nu piere și prin care trăiești, te miști și vei trăi și în viața de veci!

În buzunarul tău, în haina ta, în geanta ta, poți purta și o Sfântă Evanghelie, care îți este oglinda vieții tale! Din când în când scoate-o, deschide-o, citește rețeta bolii tale sufletești și nu mai zice că această Carte a Cărților nu e pentru tine! Este pentru tine, pentru mine, pentru orice păcătos, căci iată ce zice în Ea: „Iisus Hristos a venit în lume, ca să mântuiască pe cei păcătoși”. Păcătos! Acesta este numele meu, al tău, deci, Cartea aceasta e pentru noi. Primește-o, poartă-o cu tine mai cu drag decât cele ce porți în geanta ta, în buzunarul tău, citește-o și străduiește-te s-o înțelegi, ca să poți trăi bine în viață.

Cartea aceasta este minunată! Ea răspunde la cele mai tainice dorințe ale sufletului nostru, înainte chiar, de a le fi spus cuiva (a).

ÎNGERII

Prea slăvitul Dumnezeu
Mai urzi, prin graiul Său,
După lumea cea văzută,
Și o lume nevăzută,
Sfânta oaste îngerească:
Lui menită să slujească.
Îngerii la început
Buni erau, cum i-a făcut
Tatăl lor din ceruri... Dară
Mulți apoi se ridicară
Împotriva Tatălui,
Și-au ajuns vrăjmași ai Lui.
Vreau, în oarba lor trufie,
Decât El mai mari să fie;
Scaunul mai sus de lună
Și de stele să și-l pună,
Ei aveau în fruntea lor
Pe satana-ndrumător.

O ciocnire-atunci, grozavă,
S-a dezlănțuit în slavă!
Îngerii cei buni, armați,
Au sărit pe răsculați,
Toți ca unul, să-i înfrunte...
Și cu Mihail în frunte
După un război cumplit,
I-au învins, i-au prăbușit
Jos din slava cerului,
În vâltoarea iadului!...
Ei sunt diavolii... acele
Duhuri, ce dau ghes la rele
Și azi muritorilor,
Vrând a-i trage-n iadul lor.
Îngerii cei buni trăiesc
Lângă Tatăl lor Cereșc,
Și trăi-vor în vecie
Un trai plin de veselie.

(P. Dulfu).

MÂNDRIA STRICĂ LUMEA

SUFERINȚA ESTE ALIFIA VINDECĂTOARE

22. Mă fălesc cu rudele bogate și de cinste sau cu avere străină?

Această umflare este o deșertăciune. Dacă unui Creștin nu-i este iertat a se făli cu faptele lui cele bune... cu atât mai mult nu îi este iertat a se făli cu faptele, bogăția și cinstea rudelor sale.

Pedepsirea împăratului Ezechia pentru arătarea visteriei. Sf. Prooroc Isaia a tămăduit pe împ. Ezechia, din o boală de care se îmbolnăvisese de moarte; și i-a spus aceluia de la fața Domnului, că pentru rugăciunile și lacrimile lui, i se mai adaugă încă cincisprezece ani la viață. Și a fost pentru aceasta, că soarele s-a întors înapoi pe fiecare zi cu zece trepte, adică la zece minute, care se arăta în ceasornicul de pe zid. Deci, ziua aceea a fost mare după asemănare, însă nu după asemănarea acelei zile, în care odată Isus al lui Navi a oprit soarele în loc, când a biruit pe vrăjmași. O minune ca aceasta a înspăimântat toată lumea încât Merodah Valadan, fiul lui Valadan, împăratul babilonului, a trimis o scrisoare și soli cu daruri în Ierusalim, la Ezechia, împăratul iudeii: întâi ca să-l cerceteze pe el, căci auzise că a fost foarte rău bolnav și se sculase; iar al doilea ca să întrebe de minunea ce se întâmplase, că soarele s-a întors înapoi și iarăși s-a îndreptat în calea sa; deoarece făcuse știre despre aceea împăratului Babilonului, că pentru Ezechia se făcuse acea minune. Ezechia s-a bucurat foarte mult de trimișii împăratului Babilonului și le-a arătat toate bogățiile casei sale, care lucru n-a fost plăcut Domnului. Deci a venit la el Sf. Prooroc Isaia și i-a zis:

– Ce au văzut în casa ta bărbații cei ce veniseră din Babilon?
Ezechia a răspuns:

– Toate câte sunt în casa mea le-au văzut și nu a fost în casă nici un lucru din cămările mele, pe care nu le-ar fi văzut. Isaia i-a zis:

– Ascultă cuvântul Domnului Savaot: Vor veni zile, când babilonienii vor lua toate cele din casa ta și toate câte au adunat părinții tăi, până în această zi, le vor duce în babilon și nu vor lăsa nimic; încă vor lua și din fiii tăi pe care i-ai născut și îi vor duce în Babilon, unde îi vor face servitori în casa împăratului Babilonului.

Această Proorocie a Sfântului Isaia s-a împlinit mai pe urmă, iar împăratul Ezechia s-a sfârșit în pace și a fost îngropat împreună cu părinții săi (a).

23. Mi-am împodobit casa cu obiecte luxoase?

Locuința, ca și îmbrăcămintea, trebuie a sluji omului de acoperire, adăpost împotriva asprimii vremurilor, precum și a atacurilor din partea oamenilor răi și a fiarelor. De aceea Creștinul e dator a nu sta în vreo locuință umedă și întunecoasă, ce-i vatămă sănătatea sau i-o primejduiește, mai ales cum sunt unii, care din iubire de avuție, închiriază altora locuințele lor mai sănătoase... sufletul se manifestă în îmbrăcămintă și locuință, ca și în trup. Ele deci, ca și aceștia, trebuie a fi de natură bună, ca într-însele să se oglindească un suflet demn, o inimă modestă, curată, înfrânată și blândă. Demnitatea și frumusețea sufletului se va oglindi mai cu seamă în curătenia îmbrăcămintei și a locuinței. Un suflet ce se simte, un suflet curat și respingător de tot ce este urât și neigienic, iubește curătenia și în viața sa cu trupul. Aceasta o cere el și de la alții. Ar fi Domnul oare, Dumnezeu cel Sfânt, dacă n-ar locui în o locuință cu totul curată, dacă n-ar fi slujit de oameni curați și n-ar înlătura dinaintea Sa tot ce îngrețosează? (b). Din aceste considerații, Preoții în special și toți clericii sfințiți, sunt datori a-și purta uniforma lor (fără a se lua după clericii papistași, care imitează pe păgânii egipteni în raderea bărbii și a mustăților și în tunderea părului capului), ei sunt îndatorați a purta o îmbrăcămintă curată și potrivită cu chemarea lor. În privința îmbrăcămintei particulare a persoanelor bisericești, sunt hotărâri sinodale care trebuie respectate și urmate (c). Îmbrăcămintea Preoților e stabilită prin obicei și rânduieli. Cum chemarea lor îi deosebește de ceilalți oameni, ca pe

(a) *Vezi pe larg Isaia 39 și V. Sf. luna mai.* (b) *Ieș. 25-30; 35-40; Lev. 8-15; 21; 22; Ioan 2, 13-22; Mt. 21, 10-17; Mc. 11, 15-18; Lc. 19, 45-48.* (c) *vezi can. 12 și 2 Gangra; 27 Sin. VI. ec. 12 Sin VII ec*

fiii lui Aaron și Leviții, Biserica, spre a le insufla și mai mult această deosebire, a judecat că e foarte potrivit a-i deosebi și în afară prin îmbrăcăminte și purtarea podoabei bărbătești (a).

Locuința, ca și îmbrăcăminte, trebuie a fi nu luxoasă și vătă-mătoare; ci igienică, durabilă, economică și modestă, ca să și atragă asupra-le binecuvântarea Dumnezeiască și nu blestem. Acestea zice Domnul: „Vai de cei ce își clădesc casă lângă casă și-și îngrămădesc țarină lângă țarină... Jur, că mulțimea acelor case mari și frumoase vor fi pustii și nimeni nu va mai locui în ele... Vai de cel ce-și zidește casa sa nu cu dreptate și foisoarele sale nu cu judecată, la el aproapele lui lucrează în dar (este nedreptățit) și plată nu-i dă lui. Zidit-ai ție casă cu măsură, foisoare largi și cu ferestre osebite și căptușite cu cedru și vopsite cu roșu (împodobite). Au împărăți-vei pentru că tu te fălești în cedrii tatălui tău? Nu mâncare, nici băutură, ci mai bine era să faci tu dreptate și judecată bună. A nu cunoaște nici a face judecată smeritului, nici dreptate săracului; au nu este aceasta, că tu nu Mă cunoști pe Mine? zice Domnul. Iată, nu sunt ochii tăi drepti nici inima ta bună, ci la lăcomia ta și la sângele cel nevinovat, ca să-l verși pe el și la strâmbătăți și la ucideri, ca să le faci pe ele. Pentru aceea acestea zice Domnul asupra... bărbatului acestuia: nu-l vor plânge pe el, o, frate! Nici se vor tângui pentru el, vai Doamne! Nu i se va face îngroparea, ci putred se va lepăda afară de poarta Ierusalimului” (b).

Diavolul părăște pe luxoși. – Preadrept Judecătorule! – va zice diavolul, judecă drept, căci după cum zice Proorocul Tău, dreptate și judecată este gătirea Scaunului Tău. Judecă și hotărăște, că, acela care n-a iubit să fie al Tău, al meu este. Și fiindcă este al meu, cu mine se cuvine să se osândească, pentru că după ce s-a lepădat de mine la Botez și a zis: m-am lepădat de Satana, iarăși ca și cum s-ar fi căit a și alergat la mine și s-a supus sub acoperământul și folosirea mea. Știi, Judecătorule prea drept, ce au lucrat într-însul nerușinarea, ce desfrânarea, ce lăcomia, ce urgia, ce mândria și toate celelalte câte sunt cunoștințe ale mele, de care el mai înainte s-a lepădat și totuși mai pe urmă iarăși le-a luat asupra-și și le avea ca pe oarecare lucruri scumpe și de mult preț și afară de acestea n-a lucrat nimica. Eu mărturisesc cum că s-a lepădat de mine și a alergat la Tine, Făcătorul și Dumnezeul lui, dar iarăși s-a căit și s-a întors înapoi la mine,

stăpânul lui cel dintâi și de bunăvoie s-a supus mie și ca unui Dumnezeu al lui mi-a slujit. A venit iarăși în staulul meu, pentru că a iubit mai mult lucrurile acelea pe care eu le am, decât pe ale Tale (pe mine mai mult decât pe Tine, biserica mea, crâșma, mai mult decât Biserica Ta, pe popii mei: crâșmari, scripcari, babele vrăjitoare și descântătoare... mai mult decât pe Preoții Tăi, pe care-i batjocorea în loc de a-i asculta, pe dascălii mei cei mincinoși, care-i gâdila la urechi cu sfaturile mele, mai mult decât pe dascălii care-i învăța cuvântul Tău și slujbele mele mai mult decât pe ale Tale). Judecă drept, preadrept Judecătorule, căci acela pe care Tu l-ai slobozit cu însuși Sângele Tău, acela pe urmă de bunăvoie s-a făcut mie rob și pentru aceasta dar nu poți a trece cu vederea cumpăna dreptății Tale celei prea mari și să hotărăști cea împotrivă. Nu este cu puțință zic, după dreptate, a nu-mi da pe acești călcători de lege ai Tăi, iar slugi ale mele, pentru că întru toate cu bucurie au săvârșit voile mele. Mărturisesc că ai Tăi au fost, fiindcă i-ai închipuit dintru ce n-au fost întru a fi după Chipul Tău și după Asemănarea Ta, aducându-i dintru neființă în ființă și iarăși, fiindcă s-au făcut robi mie prin păcatul strămoșului lor, ți-ai vărsat Sângele tău sus pe Cruce și i-ai răscumpărat iarăși; ci ei, de supunerea cu care îți erau datori ție, s-au lepădat și mie întru toate cu bucurie s-au supus. Au lepădat de deaspura lor și jugul Tău cel ușor și și-au plecat grumazul lor în robia mea; poruncile Tale le-au călcat cu mare nerușinare și nedumnezeire; iar pe ale mele îndemnări și înșelăciuni cu toată pofta lor și cu toată sânguința le păzeau. Apoi vezi, preadrept Judecătorule, că mai multă stăpânire și dreptate am eu asupra lor decât Tu! Eu nimica nu le-am făgăduit, nimic nu le-am dăruit lor; iar Tu și Trupul Tău l-ai dat la moarte pentru dragostea lor și Sângele Tău l-ai vărsat și i-ai răscumpărat pe dânșii din păcatul strămoșului lor și veșnica împărăție le-ai făgăduit pentru odihna lor; și cu toate acestea ei nici cea mai mică primejdie n-au vrut să o sufere pentru dragostea Ta. De câte ori ai venit la ușile lor sărac, flămând, cu totul rănit, puțină pâine cerșindu-le; ci aceștia mai mult se îngrijeau a hrăni câinii, a sătura caii, decât să-ți dea ție puțină parte din averile lor; mai mult se îngrijeau cum să-și îmbrace pereții, cum să aștearnă pardoseala caselor lor cu covoare de mătase și țesute cu aur, decât să acopere golătatea Ta cu o haină proastă și lucrul cel mai de prisos, de multe ori Te și ocărau și Te prigoneau cu mare mânie. Deci prea cu dreptate este, ca măcar

acum să le faci lor izbânda cea cuviincioasă, pentru atâta călcare de lege, împotrivire, defăimare și necinste, pe care au arătat-o către preaslăvita și preainalta mărirea Ta, cu atâta nemulțumire (a).

Astfel și încă mult mai cumplit vor striga duhurile necurate și viclene cu sălbăticie asupra creștinilor și creștinelor care și-au împodobit pereții și pardoseala caselor lor cu covoare, lăicere, ștergare, prosoape, așternuturi alese; asupra acelor care și-au împopoțonat trupurile cu felurite haine luxoase, cercei, mărgelile, inele, brățări, colane, schimonosirea fețelor: bărbații prin raderea podoabei bărbățești (barba și mustățile); iar femeile cu sluițirea feței prin sulemeniri, grimări, feștirea buzelor, etc. în timp ce mulțimea săracilor, infirmilor, bolnavilor, văduvelor și orfanilor fără de ajutor, piereau de foame, golătate și adăpost.

Buna podoabă a camerei împărătești. Cu sute de ani în urmă a trăit, dragii mei, în Franța, evlaviosul rege Ludovic IX. Multe povestiri frumoase au rămas în amintirea urmașilor despre faptele binecuvântate, pe care acest Domnitor nobil le-a săvârșit între supușii săi. Dar mai ales următoarea faptă ne arată cât de înțelept și vrednic a știut să risipească el averea, de care regii atât de cu prisosință pot avea parte. Locuitorii orașului Nancy, ca semn de mulțumire și recunoștință pentru marele sprijin, ce l-au primit în vremuri de grea cumpănă de la bunul lor monarh, i-au ridicat un frumos castel de vară. Toate încăperile acestei clădiri mărețe, afară de una – odaia de primire a regelui – au fost împodobite și înzestrate cu toate podoabele cele mai prețioase. Regele a dorit ca această odaie să și-o împodobească singur, după gustul său.

A sosit și ziua cea mare, când Maiestatea Sa Regele a venit să-și ia în primire strălucitul dar. Oaspeții veniți din toate părțile au rămas încântați de frumusețile, cu care era împodobit castelul. Iar regele adânc mișcat de dragostea nemărginită a credincioșilor săi supuși, privind cu bucurie la toate, se opri în fața încăperii neîmpodobite și zise către consilierul orașului:

– Mă veți ierta acum, iubiților, ca să-mi pun la rânduială și eu încăperea, pe care am hotărât să mi-o înzestrez singur. Cu aceste cuvinte Regele s-a retras și s-a închis în odaia sa de primire. Lumea adunată aștepta cu mare nerăbdare să vadă gustul monarhului. Nu

peste mult se deschide ușa și ce să vezi? Regele, înconjurat de 12 copii orfani, îmbrăcați cu toții în haine noi, cumpărate de dânsul, îi întâmpină pe cei din față cu următoarele cuvinte:

– Iată, iubiților, podoaba casei mele. Am crezut că este mai bine a întrebuința banii pentru împodobirea acestor odrasle nefericite, decât să împodobesc scump, niște pereți lipsiți de viață. Și de câte ori voi avea fericirea să petrec în mijlocul vostru, tot astfel doresc să-mi împodobesc casa ce mi-ați încredințat-o. Care a fost simțământul ce i-a cuprins pe cei ce l-au ascultat și i-au cunoscut pilda milostivului Domnitor, lesne ne putem închipui (a).

O poartă de zid. Cavalerul Gerad de Kempis era foarte bogat și grozav de orgolios. Puțin timp după ce terminase clădirea marelui său palat, chemă pe toți prietenii și vecinii săi la o mare petrecere.

La sfârșitul ospățului ce-l dădu în cinstea musafirilor, mesenii băură de mai multe ori în cinstea lui și-l ridicară până în slăvile cerului cu laudele lor. Cum cavalerului îi plăcea mult să fie măgulit, oricine își poate închipui plăcerea pe care o simțea, văzându-se socotit de prietenii săi ca cel mai fericit om de pe lume.

Printre musafirii lui, totuși, un om rămânea tăcut. Când urările se sfârșiră, omul acesta luă cuvântul:

– Domnule cavaler, zise el, pentru ca fericirea dumitale să fie deplină, trebuie să nu treci cu vederea un lucru – un lucru de mare preț.

– Și ce anume? întrebă cavalerul.

– Trebuie să pui să se zidească una din porțile palatului dumitale.

La auzul acestor cuvinte, mulți dintre meseni, începură să râdă și Gerard însuși părea să creadă că bietul om înnebunise. Vrând totuși să dezlege nodul acestor cuvinte stranii, întrebă:

– Despre care poartă vrei dumneata să vorbești?

– Despre aceea, prin care va trece într-o zi sicriul dumitale, răspunse celălalt.

Aceste cuvinte mișcă pe gazdă și pe oaspeții săi și cavalerul căzu pe gânduri. Își dădu seama atunci de prețul bunurilor pieritoare și începu să întrebuințeze cum se cuvine bogățiile și viața sa (b).

Nu sunt toate de când lumea. Nici nu ne-am putea închipui azi să ne punem la masă fără lingură, furculiță ori cuțit. N-a fost așa de când omul e pe pământ. Nici chiar împărații din apus, pe vremea

lui Alexandru cel Bun, nu cunoșteau furculița. Rupeau carnea cu degetele sau cu dinții și se ștergeau apoi cu fața de masă. Iată de când se cunosc instrumentele cele mai zilnic întrebuințate azi: Săpunul este folosit încă de la anul 800 d. Hs. Ochelarii de la 1313. Lingura abia de pe timpul lui Ștefan cel Mare (1500). Ziarele și ceasornicul de buzunar cam tot de pe atunci (1505, 1510). Cartoful e adus în Europa la 1584. Cafeaua e cunoscută în Europa abia de la 1624. Zahărul din sfeclă e folosit din 1747. Creionul de scris din 1790, ca și cuiele de fier. Drumul de fier e folosit din 1825. La noi cea dintâi linie ferată Giurgiu-București, e din 1869. Plicurile pentru scrisori s-au introdus din 1830. Chibriturile de pucioasă din 1852. Cuiele de lemn pentru talpă, din 1839. Hârtie din lemn se fabrică de la 1834. Lampa cu gaz se cunoaște numai de la 1855. Cartea poștală se folosește din 1869, când s-a deschis și Canalul de Suez. Becul electric cu fir e în folosință de la 1879. Cinematograful a fost descoperit abia în 1895. Radioul, folosit acum și la sate, de la 1923.

Din lume. În Japonia, crește un pom care dă ceară pentru lumânări... În America de Sud, crește un pom de săpun, cu ale cărui fructe locuitorii se servesc la spălarea rufelor... În China crește un pom, din ale cărui fructe se scoate un seu gras pentru fabricarea lumânărilor... În Africa de sud crește niște pomi care dau lapte și unt... Un medic englez se trudește ca să nascocască niște prafuri, care să aibă puterea de a înlătura hrana și somnul din viața omului... Un grădinar german a căpătat, prin experiență, o plantă, care – în pământ – produce cartori, iar deasupra pătlăgele roșii... S-a făcut socoteală, că un om care trăiește 50 de ani, doarme douăzeci și patru de ani și mănâncă opt ani... Parlamentul francez a înființat o decorație specială pentru familiile numeroase; Medaliile de bronz pentru mamele care au 5 copii, Medalia de argint pentru cele cu 8 copii și medalia de aur pentru mamele cu 12 copii (a).

Iubirea de frumos și neascultarea, i-a fost fatală. Zoîța cea mititică s-a dus într-o dimineață frumoasă de primăvară în livada de lângă sat și-și culegea flori pentru un buchet. Ea observă lângă niște spini o mulțime de viorele prea drăgălașe. Cu mare bucurie și poftă începu să le culeagă. Atunci îi strigă un țăran:

– Copilă, nu te duce la spini! Acolo sunt șerpi veninoși!

Zoița se înspăimântă și stătu câțva timp locului. Dar pofta ei după dragile de flori era prea mare.

– Tot trebuie să mai iau viorica aceea, zise ea, uite, cât de frumoasă e iarba aceea verde!

Dar când era s-o rupă, deodată sări o năpârcă, din iarbă, se prinse în jurul brațului Zoiței și o mușcă. Nu trecură câteva ceasuri și fetița cea drăguță și veselă, a murit.

Mai lasă din pofte și fii cumpătat!

Necumpățul pe mulți în groapă și-n iad i-a băgat (a).

Lepădați din case figurile obscene. Adeseori am observat prin casele unora din creștinii care se cred mai de neam, mai învățați, răsăriți, bogați, etc., că în loc de a le fi împodobiți pereții cu Sfinte Icoane, candelă, tablouri biblice, morale și religioase, ei au atârnat pe de-a rândul, ba unii chiar pe peretele de răsărit, tablouri obscene cu felurite figuri de femei goale, în costumul Evei și de bărbați despuiați în felurite poziții. Aceasta e nota păgânătății care a cuprins pe mulți. Idolatrii păgâni ai popoarelor care nu cunoșteau pe Dumnezeu și se închinau idolilor, aveau felurite tablouri cu idoli și idolițe, despuiați, sau cu câte un vâl subțire, transparent, prin care se vedeau toate goliciunile lor, așa cum se văd unele din cele de prin mitologiile păgâne.

În capiştile brahmane, adeseori se găsesc columne în forma mădurelor bărbătești, consacrate lui Vișnu, zeul nașterilor masculine. Tot acolo se mai văd și forme în chipul organelor femeiești, consacrate soției lui Vișnu, zeita nașterilor feminine. La ziua ei se fac mari serbări, cu felurite desfrânări și sacrificii sângeroase. Aceia sunt păgâni, de aceea au în capiştile și prin casele lor tablouri și chipuri obscene, dar creștinii de unde au luat acest urât obicei?

Pe alocuri am văzut și la țară, ilustrații obscene, puse chiar în fața Sfintelor Icoane; așa cum unele persoane ignorante și negre la suflăte pun fleacurile deșertăciunile idolești (mărgelă, lăntișoare, hurmuzuri, salbe, cercei, inele, brățări, etc.) cu care idolatrii păgâni își împopotonau idoli lor, pe fața Sfintelor Icoane ale Maicii Domnului cu Pruncul Iisus Hristos în brațe. Ba în unele Biserici am văzut femei denaturate, punând flori pe capul Chipul Maicii Domnului, asemenea fetelor și femeilor dezmățate, cum vor fi fost și ele când s-or fi dus la

crâșme, jocuri și dragoste mârșavă, desigur, cum sunt și atunci când fac aceasta; că aceasta se face mai mult din stricăciunea suflească, ori din prostie infernală...

Păgânii idolatri se ocupau de obscenități, că erau închinători idolilor și dracilor; însă creștinilor nu li-i iertat a urma păgânilor Creștinii care s-au lepădat de diavolul și de toate lucrurile, slujbele, slugile și trufia lui și s-au împreunat cu Hristos pentru totdeauna, să viețuiască curat creștinește, arătând în credincioșia, cuvântul, viețuirea, lucrarea, în casa și activitatea lor, Chipul Mântuitorului în Care s-au botezat și îmbrăcat.

Minunile trăsnetului. Mii de ani lumea a crezut că trăsnetul este un foc ceresc, pe care Dumnezeu în mânia Sa îl azvârle peste oamenii păcătoși. Unii cred că Sfântul Ilie cutreieră norii, aruncând valuri de foc peste biata lume. Ce n-au născocit oamenii ca să-și tălmăcească taina trăsnetului și a fulgerului! Astăzi toată lumea știe că fulgerul este o scânteie electrică; adesea scânteia cade pe pământ, ca o săgeată sau ca o ghiulea de foc: e trăsnetul. Să vedeți câteva din isprăvile unor asemenea ghiulele de foc: Prin anul 1913, trăsnetul în chip de ghiulea de foc, a intrat în casa unui profesor și s-a apropiat de un copil, care stătea pe o masă, cu picioarele atârând spre pământ, ghiuleaua luminoasă se rostogoli prin odaie, se îndreptă spre copil, se ridică pe lângă el și împrejurul lui, sări apoi spre gura sobei, se ridică prin horn și ajungând în aer, plesni cu zgomot năpraznic, zguduind puternic toată casa. Un călător împreună cu doi copii se adăpostiră de ploaie în ușa unui staul de vite. Înaintea staulului era o curte, iar aproape de poartă, lângă o baltă, se afla un plop. Deodată un măr de foc se zări în vârful plopului. Apoi se coborî jos pe trunchi, se rostogoli pe pământ foarte încet, părând că-și caută calea sa printre băltoacele de apă și ajunse la ușă unde stăteau cei doi copii. Unul din ei avu curajul s-o atingă cu piciorul: îndată o detunătură puternică zgudui zidurile. Cei doi copii fură aruncați la pământ, fără a fi răniți; dar 11 vite din staul fură ucise. Alteori trăsnetul ia lucrurile din mână și le ascunde, ori le aruncă departe. Un om ținea în mână un pahar; trăsnetul i-l luă și-l duse în curte fără să-l spargă. Un bici fu smuls din mâinile unui călăreț și dus departe. Două doamne împleteau ciorapi; trăsnetul trecu și le fură acestora acele. Un băiat avea pe umăr o furcă; trăsnetul îi ia furca, o duce mai departe și-i îndoiaie dinții.

În timpul unei furtuni, un tânăr fu trăsnetit, lanțul de ceasornic fu topit, iar cuiele de la ghetе smulse. Altă dată trăsnetul a topit cerceii unei femei; dar ea n-a pățit nimic.

Altă minune. „Duminică noaptea, în timp ce peste orașul nostru Satu-Mare, s-a abătut o puternică furtună cu deslănțuiri electrice, s-a petrecut un fenomen ciudat. Funcționarul particular Dreissig din serviciul hotelului „Victoria”, s-a dus la cinematograful. La plecare și-a încuiat ușile camerei, lăsând totul în ordine. Întorcându-se acasă după spectacol, nu mică i-a fost mirarea, găsind ușa descuiată, iar clanța lipsă. Spectacolul care i s-a prezentat era uluitor. Toate cuiele de care atârnavă tablourile pe pereți erau arse, iar tablourile căzute la pământ, afară de Sf. Icoană reprezentând pe Iisus Hristos, care a rămas intactă. Aparatul de radio era spart și lămpile arse înșirate pe jos. La fel și o oglindă din perete, numai țăndări... O bicicletă ce se găsea în cameră era intactă, însă cârma i-a fost îndreptată de parcă așa ar fi făcut-o fabrica”. „Totul se datorase unui trăsnet. Dar Dreissig n-a putut să înțeleagă, cum de numai Icoana cu Iisus Hristos a rămas intactă, cuiul nesuferind nici o stricăciune? „O pisică încuiată în cameră, a găsit-o vie, fără să i se întâmple ceva”. Într-adevăr, iată un semn cu caracter suprafiresc, din care lămurit se poate înțelege, cum Dumnezeu osândește deșertăciunile, în care atât de mult s-a adâncit omenirea, dar se proslăvește în cele Sfinte și ne arată din orice împrejurare unde este adevărul (a).

Multe case luxoase cu felurite bogății au fost în vremea lui Noe cu care se va fi fălit omenirea aceea, ce credea și viețuia contra lui Dumnezeu, dar pe toate, împreună cu toată lumea aceea, le-a prăpădit mânia Divină prin potop. Multe case cu felurite bogății și lux demonic, vor fi fost în Sodoma și Gomora, cu care se vor fi lăudat cu satisfacție satanică cetățenii aceia păcătoșiți completamente, în vremea lui Lot, dar toate și toți (afară de Lot cu fiicele sale) au fost distruse de potopul cu ploaia de pucioasă și foc căzut din cer peste ei. Multe palate, vile și case împodobite au fost în cursul veacurilor trecute, până în vremurile noastre, cu care s-a folosit lumea, dar pe mulți și multe din acelea le-a distrus mânia Divină prin: cutremure, prăpăd, revoluții, războaie, etc. Să ne mulțumim a trăi mai modest și sănătos, ca binecredincioșii noștri Sfinți Părinți și străbuni.

24. Din mândrie și prostie am defăimat uniforma sau portul Preoților Bisericii?

Cei care defăimă uniforma sau portul Preoților Bisericii, păcătuiesc greu contra dreptei credințe creștine Ortodoxe, contra Bisericii și contra lui Dumnezeu, Căruia servesc acei Sfințiți Slujitori. Prin această defăimare, acei defăimători sau batjocoritori, își dau pe față satanica mândrie și prostie ce-i stăpânește, arătând că sunt pustii de Darul lui Dumnezeu. Precum magistrații în timpul oficiului lor în judecătorii și tribunale, ofițerii și ostașii în cazarmă, la instrucție, manevre și război, etc., își au uniforma lor respectivă, tot astfel și Sfinții Liturghisitori și călugării își au uniforma lor deosebită, pe care înalta lor dregătorie sau treaptă Sfântă îi obligă a o purta, spre deosebire de păstoriții lor și spre trezirea poporului la o viață mai curată, mai sfântă și mai înaltă.

Uniforma clericală. „Nimeni dintre cei ce se numără în cler să nu se îmbrace în haină nepotrivită, nici când stă în oraș, nici în cale mergând, ci să întrebuințeze îmbrăcămintea care este destinată pentru cei ce se numără în cler. Iar dacă vreunul ar face așa ceva, să se afurisească pe o săptămână” (a).

2. „Îmbrăcămintele călugărilor sunt asemenea locuitorului din pustiu și Botezătorului Ioan, că era îmbrăcămintea lui de păr de cămilă și brâul de curea pe mijlocul lui, care era haină de jale, iar mantia și întinderea ei, arată și închipuie aripile îngerilor, că chipul călugărilor se cheamă chip îngeresc; iar cureaua, adică brâul care strânge trupul, închipuie moartea patimilor cu postul și cu rugăciunea și zice că stau vitejește și încinși vartos împotriva patimilor și împotriva dracilor, deci brâul acela trebuie să-l aibă călugării de păr, iar unii îl fac de curea” (b).

3. Îmbrăcămintea clericului, în primul rând este spirituală, izvoată din zăcămintul spiritual al vieții interioare. După cum haina de lumină cu care S-a îmbrăcat Hristos pe Muntele Taborului, era reflexul slavei lăuntrice, tot așa și la cleric, haina exterioară este semnul consacrării interioare și simbolul suferinței și al pocăinței ascunse în Patimile Mântuitorului Hristos!

4. Uniforma monahală este un fel de prelungire a darurilor botezului. Apa spală de păcatul strămoșesc, iar haina îl oprește pe om să se apropie iarăși de păcate. Este păzitoarea nevinovăției și a suferinței.

5. Clericul care poartă cu nevrednicie uniforma și numele de cleric, se aseamănă cu smochinul cel neroditor, care își așteaptă groaznică hotărâre: „Să nu mai fie în tine rod în veac” (a).

25. Ca femeie mi-am retezat părul capului, după moda veacului acestuia?... L-am aranjat după modă pentru a robi inimile tinerilor?

„Femeia de-și va tunde părul ei... Și va îndrăzni afacerea (a face) aceasta, anatema să fie, că n-a învățat Dumnezeu să-și tundă femeia părul, (fără) numai când va veni la petrecerea călugărească; iară de va fi îndemnată de niscaiva drăcii să-și tundă părul ei (după modele desfrânatelor), să fie oprită de Biserică și de Pricestanie, un an să se pocăiască” (b).

„Dacă vreuna din femei, pentru păruta nevoință și-ar tunde părul, care l-au dat Dumnezeu spre pomenirea supunerii, ca una ce strică porunca supunerii, anatema fie”.

Tâlcuire: Pavel Apostolul scriind către corinteni, zice: „Capul femeii este bărbatul; (fiindcă din Adam s-a luat Eva și pricinuitor al ei s-a făcut) și mai jos, de nu-și acopere capul său femeia, tundă-și părul. Iar de este lucru de rușine a se tunde sau a se rade femeia, apoi învelească-și capul. Și iarăși: femeia de are plete și păr mult, aceasta este slava și cinstea ei. Iar Eustatie și ucenicii lui, învățau să-și tundă femeile capul, ca și cum cu aceasta făceau lucrul cinstitor de Dumnezeu și faptă bună; neînțelegând nepricepuții, că învățătura lor aceasta și însăși firii se împotrivesc, care atât de mult judecă a fi lucru potrivit la femeii părul, încât nici pe o femeie nu au făcut-o pleșuvă și fără păr, precum pe mulți bărbați i-au făcut. Pentru aceasta canonul anatematisește pe cele ce ar urma acest lucru (a-și tăia părul) (c).

Femeie împușcată din cauza părului retezat. O vestită intelectuală cu părul retezat la modă, în vremea unei năvăliri de oștiri inamice, dormea în pat. Biruitorii intrând în casă și văzându-o culcată în pat, cu părul scurt, socotind-o că-i vreun ostaș spion deghizat, au

(a) Mt. 21, 18-19; vezi Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie pg. 317. (b) Prav. Bis. Govora 66. (c) Can. 17 cu tâlcul lui al Sinod. Gangra, comp. 1Cor. 11, 3, 6, 15

împușcat-o. Venind stăpânul casei și plângându-se că i-au împușcat soția, biruitorii i-au răspuns:

– De ce-ai lăsat-o să-ți taie părul, contra rânduiei creștinești? Dacă n-ai fost în stare a-ți stăpâni soția, după învățătura Bisericii creștine, ce fel de creștin mai ești? Ba încă și cu pretenții de luminător al poporului! Cum n-ai știut ori n-ai vrut a-ți stăpâni și conduce soția creștinește, vrednic ești să n-ai soție. Îngropați-o, deci, că ea de mai înainte era moartă de vie (a).

26. Am purtat rochie prea lungă, apoi prea scurtă? Am purtat încălțăminte cu tocuri înalte?

Portul acesta nu este potrivit femeilor creștine, ci numai actrițelor de teatru și femeilor cu moravuri ușoare de prin hoteluri și stabilimente. Cele ce necinstesc creștinătatea prin astfel de mode satanicești, își atrag asupra-și urgia Dumnezeiască în viața aceasta vremelnică și dincolo de mormânt osânda cu diavoli în iad.

„O, creștină – zice fericitul Teofilact – tu vii în Biserica lui Dumnezeu ca să te înfățișezi înaintea Făcătorului a toate și ca să te rogi și apoi cum întrebuințezi feluri de împletituri de păr pe cap? Și cum faci felurite împletituri ale părului și altele, înșirând mărgăritare pe capul și pe pieptul tău, încă și pe îmbrăcămintă și pe papucii tăi? A avea picioarele împodobite cu mărgăritare, este cu adevărat o desăvârșită ocară și nedreptate. Și acestea de unde le câștigi? De la bărbat și din suspinurile săracilor și ale orfanilor și ale văduvelor; să dezbraci pe văduvă de cămașa ei cea cârpită numai ca să calci tu cu picioarele pe mărgăritare. Și oare nu este o mare îndelungă-răbdare, ce arată Dumnezeu către tine, femeia cea împodobită? Nu este o mare suferință a lui Dumnezeu, căci nu te pedepsește precum ți se cade? Cu adevărat, mare este răbdarea lui Dumnezeu către tine. Tu, o, fecioară și femeie creștină, mergi la Biserică pentru ca să ceri de la Dumnezeu iertarea păcatelor tale și apoi să te împodobești ca și cum ai merge la jocuri și la nunți? Și cum poți, o, nefericită femeie, să suspini și să te umilești cu inima ta, purtând acest fel de podoabe? Bravo umilinței tale celei de acest fel! Sau mai bine a zice, vai de aceasta! și cum te va asculta Dumnezeu, ticăloaso, cum te va auzi pe tine, îmbrăcată fiind cu lucrurile săracilor? Deci nu te amăgi, soro, nu te amăgi; că de porți haine împodobite, nici umilință nu poți să ai întru rugăciunea ta, nici

Dumnezeu nu te va asculta ca să ierte păcatele tale; ci mai mult te va osândi și rugăciunea ta se va preface întru păcat, după David (a). Și vezi, că dacă Pavel oprește de la femei podoabele acelea, ce sunt semne numai de bogăția lor, cu cât mai vârtos oprește de la dânsule împodobirile, care sunt semne de iscodire, adică precum sunt dresurile obrazului și frecările fălcilor și rumenelele și sulimanurile și grimarea ochilor și încondeierea sprâncenelor și gingășiturile glasului și mișcările ochilor celor eroticești și celelalte chipuri deznodate, care sunt însușite nu femeilor creștine, ci celor ale păgânilor și nu ale fecioarelor și ale celor întreg-înțelepte, ci ale curvelor și ale celor stricate?”

Și Hrisostom încă zice, despre femeile cele ce se împodobesc, acestea: „Ce zici? Vii ca să te rogi lui Dumnezeu și împrejurată cu haine aurite și împletituri? Au doară ca să joci ai venit? Ai venit să te rogi și să ceri iertarea păcatelor și rugându-te Stăpânului să-L faci pe El milostiv; ce te împodobești? Acestea nu sunt forme ale uneia ce se roagă. Cum vei putea să suspini? Cum poți a lăcrima? Cum a te ruga întins, împrejurată cu un chip ca acesta? Acestea sunt ale actrițelor și ale jucătoarelor, iar femeii celei cinstite, nici una din acestea nu i se cuvine... Deci nu urma curvelor”. Înseamnă însă și aceasta, că dacă Dumnezeiescul Apostol oprește aici a nu se împodobi femeile cu podoabe și cu giuvaiere, neam slab fiind ele și iubitoare de podoabă; cu cât mai vârtos oprește pe bărbați a nu purta podoabe, care sunt neam bărbătesc și defăimător femeieștilor podoabe, celor de acest fel? Pentru aceasta, întru adevăr, de femeiasca cuviință și deznodat se cuvine a se numi oricare bărbați îngâmfăți și volnici actori și scamatori, care se împodobesc cu femeieștile podoabe cele mai suszise și se cocoșesc umblând și se gingășesc, mândrindu-se cu acestea, ca niște păuni cu penele cele împeștrite ale lor, sau mai bine a zice precum se fălea cioara cea mai grozavă din basme, cu penele cele străine ce le purta. Iar de sunt fețe bisericești sau monahicești, cei ce se împodobesc cu haine strălucite și de mult preț, eu nu mai pot să asemăn nici cu o asemănare necuviința aceasta, că necuviința aceasta se află mai presus de orice chip și asemănare necuvenită (b).

Disprețuiți moda goliciunii. Fruntașii orașului Birmingham din Anglia, au primit vestea că o mare dansatoare rusă vine în orașul lor.

Ea avea să joace cu picioarele și pulpele goale, deci aproape descoperită. Gândindu-se la dezordinea și scandalul ce va aduce spectatorilor – ținuta asta goală – comitetul de cenzură compus în mare parte din măcelari, brutari și alți negustori, au oprit-o să joace. Dansatoarea, ca să se poată arăta pe scenă, a fost nevoită să-și cumpere sandale, ciorapi și restul îmbrăcăminte. Frumos gest! La noi când vom vedea așa ceva? Mai ales că – fără să mă mai gândesc la orașe – a început și la sate să se imite moda de îmbrăcăminte a orașelor, unde vezi femei și fete aproape descoperite. Treziți-vă femei și fete române! Nu mai imitați felul de îmbrăcăminte al străinilor, ci hotărâți-vă să purtați frumosul nostru costum național și românesc, pe care nu-l întrece în frumusețe nici un alt port de pe pământ. „Desfrânaților, au nu știți că prietenia lumii acesteia este vrăjmașă lui Dumnezeu? Deci, cine se va fi hotărât să fie prieten al lumii, se face vrăjmaș lui Dumnezeu...” (a). „Iubiților! vă îndemn, fiindcă sunteți vremelnici și trecători, să vă feriți de poftele firești, ca unele ce se războiesc împotriva sufletului...” (b).

27. M-am purtat după moda idolilor și a idolatrilor, sfidând astfel portul creștinesc?

Portul după moda idolilor și idolatrilor, arată pe cei ce păcătuiesc astfel, că s-au despuiat de simțul religios al bunilor creștini, că au căzut din Darul Divin și s-au întors la stăpânul lor cel vechi, la Satana, tatăl minciunii și idolatriei satanice, de care se lepădaseră la Sfântul Botez. Îngerii luminați, îmbunătățiți și îngerii răzvrățiți, înrăutățiți se deosebesc cu desăvârșire în activitatea și felul lor. Îngerii cei buni rămași în ascultarea lui Dumnezeu, sunt luminați, frumoși, veseli, plăcuți, binefăcători și călăuzitori oamenilor pe calea vieții, la Dumnezeu, Izvorul tuturor bunătăților și fericirii vremelnice și veșnice; iar îngerii răi, dracii, sunt negri, urâți, fioroși, răi făcători și călăuzitori oamenilor în căile pierzării. Sf. Biserică Creștină Ortodoxă, în pictura și desenele ei, ne înfățișează pe Îngerii lui Dumnezeu, care sunt în slujba Dumnezeirii și în Dar, îmbrăcați peste tot corpul, de la cap până la picioare, de sus până jos, foarte cuviincios; iar pe draci îi înfățișează urâți și despuiați peste tot corpul, de sus până jos, arătând și prin aceasta despuierea de Darul lui Dumnezeu pentru răzvrătirea și înrăutățirea lor.

Lumea din cursul vremurilor până azi, rămasă în păgânism și idolatrizată, își are majoritatea idolilor despuiați și alții semi-despuiați, după arătările dracilor cărora li se închinau. Aceasta a fost și este o taină care grăiește mult creștinilor, curați în credința creștinească, adică celor duhovnicești.

Din străvechile vremuri toți străbunii și străbunele noastre statornici în dreapta credință Creștină Ortodoxă își acopereau întreg corpul cu hainele lor, de la cap până la picioare, cu toată buna-cuviință. Așa am apucat și văzut și noi că se îmbrăcau moșii și părinții noștri. Bunicile și mamele noastre le-am văzut acoperite cu cămăși și haine lungi peste tot corpul, de la cap până la gleznelor picioarelor cu toată buna-cuviință, ziua și noaptea. După războiul mondial (1916-1918), credința s-a mai slăbit. Majoritatea creștinilor, parte bărbătească și femeiască, au tot cioplit chipul și portul creștinesc, conservat cu multă statornicie de străbunii și străbunele noastre, după chipul veacului acestuia (a), sau după moda lumii moderne, cum zic ei, schimonosindu-se atât la chip cât și la port, după chipul idolilor și idolatrilor (sălbaticilor) antici și moderni.

În aceste vremuri vitrege Ortodoxiei, am ajuns să vedem cu durere, bărbați sluțiți după chipul idolatrilor egipteni și al idolilor lor, precum și femei și fete aproape despuiate, după moda idolilor și idolatrilor sălbatici, cu capul, pieptul, mâinile până la umăr și picioarele până deasupra genunchilor dezgolite, umblând astfel în zile de lucru și-n sărbători, prin case, prin curte, grădini și țărini, pe drumuri, străzi, în adunări, prin lume, localuri publice, ba chiar și prin Sf. Biserici, unde se amestecă cu obrăznicie printre bărbați. Oare nu cumva alergătorii după chipul și stăpânitorul veacului acestuia, cu foc străin la vârful nasului și acum după pocniturile gurilor de foc, aleargă să se piardă în focul vremelnice și veșnice? Iar partea femeiască ce și-au scurtat rochiile până deasupra genunchilor... (ca idoli și idolatrii egipteni) aleargă pe calea pierzării, spre a ajunge în măceluri o tarabă de carne? Ceea ce nu cutezau a face străbunele, bunicile și mamele noastre nici noaptea, adică a umbla astfel dezgolite nici prin casă, vedem cu durere săvârșindu-se azi în public, ba chiar și în Biserica lui Dumnezeu, de partea femeiască, de la cele mai bătrâne până la cele mai mici. Înainte vreme, trebuia să alergi pe la cine știe ce muzee, ca să vezi feluri de idoli

despuiati, dar astăzi năvălesc idolii aceștia peste noi, chiar și în Sf. Biserică a lui Dumnezeu.

Precum Biserica Creștină ne pune prin pictura ei, două feluri de Îngeri: Îngerii credincioși ai lui Dumnezeu, acoperiți cuviincios peste tot corpul lor și dracii despuiati peste tot; tot astfel trecutul și prezentul ne pun înainte două feluri de creștini și creștine: Unii îmbrăcați cu chipul bunei-cuviințe și alții despuiati de chipul bunei-cuviințe, după chipul veacului acestuia, sau mai bine zis după satanica modă pustietoare a sumedenii de suflete omenești... Și aceasta ne grăiește mult și multe.

Cine este al lui Dumnezeu, să nu se lase târât în prăpastia pierzării de curentul dezmațului, al feluritelor mode satanice și credințe infernale; ci să se întoarcă înapoi la Ortodoxie și la toată buna-cuviință sfântă, știind că: „*Mulți sunt chemați, dar puțini aleși. Cei ce au ochi de văzut să vadă și cei ce au urechi de auzit să audă...*” (a).

Curiozități din lume. În pădurile Africii tropicale, s-au văzut, timp de două luni la rând, trecând miliarde de fluturi albi, fără întrerupere. Părea că ninge. Unui explorator, acești fluturi, i-au ruinat casa lui rustică, i-au rupt geamantanele, hainele și cărțile...

În Asia și Africa, numeroase stoluri de lăcuste, cufundă câmpiile într-un întineric adânc... În Japonia, soțul merge înainte, iar soția îl urmează la doi pași...

Când doi japonezi se întâlnesc, ei nu dau mâna, ci se îndoiesc respectuos și adânc de la mijloc. Când intri într-o casă japoneză, în loc de pălărie, îți scoți încălțăminte.

Diferite. Vechii păgâni – bărbați și femei – întotdeauna când se prezentau mai-marilor lor, aveau capul acoperit.

Egiptenii, arabii, indienii, perșii, brahmanii, chinezii și românii, când intrau în templele lor, aveau capul acoperit... Grecii se rugau înaintea zeilor lor cu capul acoperit... Evreii stau în templele lor la rugăciune cu capul acoperit (b).

Moda torturează femeile. „Cel ce nădăjduiește trebuie să sufere”, zice, „poporul nostru”. E de neînchipuit de multe ori câte suferințe trebuie să îndure cel ce nădăjduiește, până ce nădejdea ajunge să fie lăudată și imitată. Renumitul filosof Diogen, în frigul iernii –

din cauza modestiei și a lipsei – umbla desculț pe gheața străzilor, în admirația plebei. Plato zise către popor:

– Dacă vreți să vă arătați miloși către acest om și să-l liberați de chinurile lui, trebuie să faceți ceva și anume: să nu vă mai arătați înaintea lui. Plato prin aceasta, voia să spună că Diogen nu va mai suporta chinul, dacă lumea admiratoare ar dispărea. Ce chinuri mari impune moda, îndeosebi femeilor care se ologesc, numai să fie la modă. Și nu trebuie să cugetăm la picioarele mici din China, ci la picioarele dezgolite până deasupra genunchilor și la sprâncenele smulse, ale femeilor și fetelor noastre, purtătoare de nume creștinesc (a).

Pedeapsa fetelor dezgolite. Cuviosul Părinte Iacob de Nisibe, lăsând pustiul s-a dus în Persia vrând să vadă odrasla cea nouă a sfintei credințe și pe cât se putea, să ajute la înmulțirea ei. Și trecând un pârâu ce se întâmplase în calea lui, a văzut câteva fecioare spălându-și hainele și dezvelindu-și acestea picioarele, aproape de tot, priveau la dânsul, ca la un străin care purta o îmbrăcăminte neobișnuită, măsurându-l cu ochi îndrăzneți, nerușinându-se nici de cinstea lui, nici de goliciunea lor; ci stăteau cu necuviință, fără a-și acoperi capetele lor. Atunci Sfântul s-a mâniat pentru această nerușinare a lor și vrând ca să arate puterea lui Dumnezeu, spre învățătura aceloră și apoi să se izbăvească de închinarea idolească, când vor vedea acea minune, a blestemat izvorul din care curgea pârâul și îndată s-a uscat izvorul acela, încât nici o picătură de apă nu s-a mai aflat într-însul. Asemenea a mai blestemat și pe acele fecioare nerușinate, ca să îmbătrânească deodată; și s-a îndeplinit cuvântul Sfântului, căci părul cel negru al capetelor lor, îndată s-a încărunțit și s-a făcut ca frunzele cele de toamnă. când cade bruma peste dânsule.

Deci, văzând aceasta fecioarele (căci și apa se uscaseră și ele toate fiind cărunte, priveau una la alta) s-au înspăimântat și alergând în cetate, au spus către toți cele întâmplate. Iar cetățenii, văzând minunea ce se făcuse, a mers la Sfântul Iacob, marele făcător de minuni și l-au rugat cu dinadinsul, ca să-și înlănzească mânia și să întoarcă iarăși apa în râu. Iar Sfântul milostivindu-se, degrab a făcut rugăciune către Domnul și a curs iarăși izvorul ca și mai înainte și pârâul s-a umplut de apă. Apoi oamenii rugau pe Sfântul ca să dea și

fetelor tinerețea de mai înainte. Sfântul voia să facă aceasta, dar când a întrebat unde sunt, fetele nu s-au mai aflat, nici nu au venit la pocăință; pentru aceasta le-a pedepsit ca să rămână astfel, spre neuitată aducere-aminte de puterile cele minunate ale lui Dumnezeu ca astfel și ceilalți să se învețe curățenia vieții și buna rânduială (a).

28. M-am împopoțonat cu deșertăciuni idolești?

Ce rost au deșertăciunile idolești pe femeile și fetele creștine? Cercetând de unde vin podoabele idolești și cine le-a purtat și le poartă, te cuprinde mirarea când auzi, vezi, ori citești că sunt femei și fete, botezate în Hristos, care se împopoțonează, umblă împopoțonate cu podoabe idolești și țin morțiș la aceste fleacuri de găteală ale sataniceștii trufii femeiești! Parcă nici nu ne vine a crede ca majoritatea femeilor purtătoare de nume creștinesc să țină la împopoțonările păgânești mai mult decât la ochii lor din cap! și cu toate acestea vedem această ticăloșie idolească răsfățându-se pe piepturile și fețele multora, sfidând sfîntenia și sfaturile Duhovnicești.

De unde au luat deci femeile și fetele purtătoare numelui creștinesc, obiceiul acesta idolatru? De la idolii neamurilor, care-s draci (b) și de la idolatrii închinători ai lor, vine obiceiul acesta satanicesc de a se împopoțona femeile și fetele creștine cu podoabe idolești, călcând astfel făgăduința depusă la Sf. Botez: „Mă lepăd de Satana și de toate lucrurile, îngerii, slujbele și trufia lui...” și „Mă împreunez cu Hristos”. Voievozii infernului însă, s-au muncit timp îndelungat a băga întunericul acestei împopoțonări idolești, satanicești, în Biserica lui Dumnezeu, spre a o însuși și diviniza creștinii eclipsați. Și au reușit. Așa de mult a amăgit satana și voievozii infernului pe creștinii cu numele, încât cei ce ar cuteza să lucreze pentru scoaterea urâciunii acesteia, „adică a podoabelor idolești”, afară din locul cel Sfânt, își primejduiește pacea, situația, ba chiar și viața. Oricine ar intra în lupta aceasta, e silit a apuca pe drumul martiriului creștinesc.

În timpurile primilor împărați creștini, s-au introdus cu duiumul, puțini pregătiți și mai mult nepregătiți, în sânul Bisericii Creștine. Majoritatea acestor păgâni au adus cu dânsii în adunarea creștinilor și multe din credințele și obiceiurile lor idolatre, între care și împopoțonarea cu mulțimea podoabelor idolești. Aceasta a silit pe

(a) V. Sf. 13 ian. (b) Ps. 105, 36-37; 1 Cor. 10, 19-23

mulți creștini mai fierbinți în dragoste, să părăsească lumea și să se retragă în pustietăți, formând treptat comunități întregi și mari de monahi și monahii. Dezgustați până în adâncul sufletului de păgânisme, patimile și împodobirile idolești cu care se împopoțonau femeile și fetele aduse din păgâni și introduse în sânul Bisericii, ei se purtau foarte sărăcăcios și aspru cu ei înșiși, strălucind în pustnicie, fapte bune, smerenie, osteneli grele și în facerea feluritelor minuni. Creștinii buni și creștinele care rămâneau în lume, după sfatul și exemplul Mântuitorului, al Maicii Domnului, al Apostolilor (a) și al Păstorilor Bisericii, se îmbrăcau simplu, modest și își împodobeau viața cu felurite virtuți creștinești, viețuind după Cuvântul lui Dumnezeu.

Introducerea acestor păgânisme în Biserică, a adus multe piedici creștinilor și mare necaz Păstorilor zeloși. Astfel, Sf. Ioan Hrisostom combătând prăznuirile păgânești, pe care le făceau și mulți creștini cu numele, zicea: „Acele nebune nelegiuiri care se văd în aceste zile... luminarea cu focuri a piețelor publice, coroanele pe porți, ș.a., sunt podoabe diavolești; jocurile care se fac în peșteri, amărăsc sufletul meu, căci ele sunt pline de necurăție” (b).

Fericitul Augustin, combătând acele păgânisme cu care se distrau și unii creștini, zicea: „În aceste zile de nebunie, schimbă rânduiala îmbrăcăminteii și pun pe ei haine urâcioase și nepotrivite... Este trist că și unii dintre creștini urmează aceste fapte dureroase (idolești)! Ce om este acela care se preface în cerb sau în alt animal? Unii se prefac în berbec, în capete de animale... se îmbracă ca femeile, ca fecioarele...” (c).

Sinodul 6 ecumenic prin can. 62 luptă contra acestor păgânisme, contra prăznuirii păgânești cu jocuri publice, oprindu-le cu afurisenie, dar firul acestor păgânisme nu s-a putut stârpi, ba încă s-a întins, înăbușind viețuirea creștinească. Astfel, acele fapte păgânești se văd hălăduind printre creștinii de nume până în vremurile noastre. Priviți la balurile mascate, jocurile de Anul Nou cu capra, brezaia, turca, etc., la moda nudului și împopoțonarea femeilor și fetelor creștine cu podoabele idolești sau zorzoanele trufiei satanicești, cu care vin gătite la jocuri, baluri, serate, nunți, ba chiar și la Biserică și se va încredința fiecare despre acest dureros adevăr al decăderii majorității persoa-

(a) Mt. 11, 29; Lc. 1, 48; 1 Tim. 3, 9-15; 1 Petru 3. (b) Omilia XXIII, la calende. (c) Augustin Serm. 120

nelor cu nume creștinesc. Și, persoanele acestea care prăznuiesc păgânește și se împopoțonează cu podoabele idolești, cu zorzoanele truției satanicești, pretind totuși că-s creștine!

Sf. Ioan Hrisostom înfrunta partea femeiască ce umblau împopoțonate chiar și la Sf. Biserică, zicând: „Ce ai venit aici în Biserică așa împopoțonată? Ai venit să te rogi lui Dumnezeu? Acestea nu-s forme ale uneia care se roagă! Cum vei putea (așa împopoțonată) să suspini? Cum vei putea să lăcrimezi? Cum vei putea a te ruga întins (când ești așa de împodobită)? Aceste forme (de împopoțonări) sunt ale actrițelor, ale jucătoarelor; iar femeii cinstite nici una din acestea nu i se cuvine... Deci nu urma curvelor” (a).

„Femeia împodobită e casa tuturor dracilor din iad, zice Sf. Ambrozie. Jocurile, balurile și întâlnirile lumești pentru aprinderea la păcate... este teritoriul diavolului” zice Tertulian”. Sf. Ioan Hrisostom zice că: „Acolo unde joacă oamenii afemeiați și măscăricii, sare în mijloc diavolul...”. În casa în care se fac jocuri (pe la nunți, patroane, cumetrii, petreceri, etc.), acolo se adună toată ceata dracilor”.

Iată pentru cine și pentru ce se împopoțonează păgânii cu podoabe idolești! Iată pentru cine și pentru ce se împopoțonează și majoritatea creștinilor ușuratici, cu podoabe idolatre. Dacă ne-am pogorât până la picioarele de lut ale chipului văzut de Nabuhodonosor (b), să nu ne pogorâm și mai jos punând aceste deșertăciuni idolești chiar și pe Icoana Maicii Domnului, ca să nu ne pogorâm în fundul iadului vremelnice și veșnice.

29. Am pus podoabe idolești și pe Icoana Maicii Domnului și a Pruncului Iisus?

Majoritatea Creștinilor buni știu că Sf. Icoană a Maicii Domnului a fost de mult ajutor celor ce au cinstit-o creștinește, aprinzând candela înaintea ei, tămâie sfințită de Preot și făcând rugăciuni în Duh și în adevăr. În cinstea Sfintei Icoane, creștinii și creștinele, la rugăciuni stau îmbrăcați cuviincios. Îmbrăcați cuviincios vin ei și la Sfânta Biserică și așa ies și în lume; iar cei care umblă aproape despuiați își arată abaterea lor la păgânism și idolatrie. Partea femeiască, cele mai multe, deviate la idolatria sistematizată, s-au împopoțonat cu deșertăciunile idolatre. Așa și-au împopoțonat păpușile cu: cercei, mărgelă, salbe, funde, betea... așa și-au împo-

poțonat fetele, ba unele și mai întunecate, au făcut așa chiar și cu Sfintele Icoane ale Maicii Domnului.

Parcă nici nu-ți vine să crezi! Ba nici nu ne putem împăca cu gândul și știrea aceasta! și cu toate acestea, fapta asta infernală o vedem aidoma în unele locuri. suflete întunecate, năimite de voievozii iadului, au adus, au pus și pun și azi podoabe idolești pe fața Sfintelor Icoane a Maicii Preasfinte cu Pruncul Iisus în brațe.

Sfânta Biserică Creștină Ortodoxă sfătuiește pe creștinii de toate vârstele, să meargă pe urmele Maicii Domnului și să urmeze pilda viețuirii Ei, strălucită în felurite virtuți Duhovnicești. Majoritatea creștinilor însă nevrând nici în rușinea capului a urma pilda viețuirii Maicii Sfinte, (care prin smerenie, modestie și întreaga înțelepciune viețuind și petrecând pe pământ, s-a învrednicit a deveni Împărăteasa oamenilor și a Îngerilor luminați), s-au apucat să transforme Icoana cu chipul Ei după chipurile împodobirii lor idolești. Și așa, în vremurile noastre, vitrege Ortodoxiei, vedem cu durere „urâciunea pustiirii”, „podoabele idolești”, „zorzoanele trufiei satanicești” stând în fața Sfinteniei, deasupra Sfinteniei, adică în fața, deasupra Sfintei Icoane a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în brațe. Ce contrast izbitor, care ne face să roșim!

Să lepădăm aceste păgânisme din mijlocul nostru și mai ales de pe fața Sfintelor Icoane ale Maicii Domnului, după sfatul Dumnezeu-ieiștilor Scripturi, care zic: „*Creștinilor! Nu vă înjugați într-un jug cu necredincioșii. Că ce împărtășire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împreunare are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar? Sau ce parte este credinciosului cu cel necredincios? Sau ce însoțire este Bisericii lui Dumnezeu cu idolii?...*” (a).

Fiilor! „*Toată lumea în cel rău zace... Păziți-vă pe voi de idoli. Amin*” (b). Acestea și multe alte sfaturi ale Bisericii auzindu-le, să lepădăm din mijlocul nostru feluritele împodobiri idolești și mai ales de pe Sfintele Icoane ale Maicii Domnului, că Maica Domnului în tot timpul viețuirii Sale pe pământ și în cer, n-a avut și n-are nici o împărtășire cu podoabele idolești și zorzoanele trufiei satanicești, cu care s-au împodobit idolii neamurilor și închinătorii lor.

Cruciulițe și cruci cu lăntșoare agățate pe Icoana Maicii Domnului și a Pruncului Iisus! De unde e obiceiul acesta?

Poruncește Biserica aceasta? Hotărâsc Sfintele Sinoade? Învăță Sf. Părinți să se pună lăntișoare cu cruci și cruciulițe la gâtul Pruncului Iisus și al Maicii Sfinte? Dacă aceasta ar fi fost hotărât de Sfânta Biserică Ortodoxă, apoi Sf. Ap. și Ev. Luca, care a pictat primele Sf. Icoane cu chipul Maicii Domnului, Sf. Icoană Lidiancă făcută cu minune fără mână omenească, după care-i pictată și Sf. Icoană a Maicii Domnului de la Mănăstirea Neamțului, dăruită de împăratul bizantin, Andronic Paleologul, voievodului român, Alexandru cel Bun (1400-1432) și alte Sf. Icoane zugrăvite cu minune și cele zugrăvite de pictorii care au lucrat în strânsă legătură cu învățătura Sf. Biserici Ortodoxe și sfaturile Sfinților Ierarhi, n-ar fi zugrăvit ei oare și lăntișoare cu Cruci atârinate la gâtul Pruncului Iisus și al Maicii Sale? Cum au zugrăvit lăntișoare cu cruci la gâtul Sf. Ierarhi, Preoți și Călugări, oare n-ar fi pus ei acestea și la gâtul Pruncului Iisus și al Maicii Sale? Oare suntem noi mai adânciți în învățătura Ortodoxiei decât iscusii maeștri pictori, Ierarhii și Dascălii luminați ai Ortodoxiei din vremurile apostolice și patristice? Eu cred că nouă ne trebuie mult, mult, foarte mult, până să ajungem la măsura acelora!!! Atunci de unde s-a mai iscat și obiceiul acesta potrivit rânduiei Ortodoxiei? De unde înnoirea aceasta eronată? Și aceasta, ca și multe altele, au ieșit din ignoranța întunecată a lumii acesteia plină de deșertăciuni, care oscilează înaintea feluritelor vânturi potrivit Bisericii lui Dumnezeu.

În lume e un obicei vechi, ca pe ziua de 1 martie să se dăruiască mărtișoare, ori să cumpere cineva personal pentru a și-l pune la gât și a-l purta, cu felurite credințe deșarte. Aceste mărtișoare sunt bani, sau alte obiecte în felurite forme: inimioară, ancoră, carte, cruciulițe, etc., de aur, argint, nichel, aramă ori tinichea, legat cu un fir de mătase, lână ori bumbac roșu împletit cu un fir alb, ori cu felurite lăntișoare. Fetitele, cumpărându-li-se păpuși, sau făcându-și ele din cârpe, le împopoțonează așa după cum văd pe mamele lor, pe surorile mai mari, rudele ori vecinele lor că se împodobesc – cu mărgelile, mărtișoare și alte zorzoane – ca să fie mai frumoase. Când se fac și ele mari, întunecându-li-se mințile cu deșertăciunile veacului acestuia, se lipsesc de luminarea Evangheliei Slavei Domnului Hristos, Care-i Chipul lui Dumnezeu (a) și trec de la împopoțonarea păpușilor la împopoțonarea... Sf. Icoane a Maicii Domnului, contra rânduiei Bisericii Ortodoxe.

Vai și amar persoanelor care se obrăznesc și se îndărătnicesc a face păpușarii și cu Icoanele Sfinte.

30. Am pus Cruce la gâtul Pruncului Iisus?

Crucea la gâtul Pruncului Iisus! De unde s-a iscat obiceiul acesta, potrivit Ortodoxiei? Au nu de la purtarea mărtişoarelor și de la păpușarii? Au purtat creștinii mărtişoare, au purtat copiii și fetițele, au pus și ei la păpuși. Și apoi s-au gândit să pună și la gâtul Pruncului Iisus de pe Icoană, pentru a fi (frumos, după ignoranța lor) ca ei și ca păpușile lor. Au înfipt în gâtul Pruncului Iisus cu un ac, o cruciuliță sau i-au agățat-o cu o ață s-au lăntșor, că de, zic ele, ei) și el e Creștin. Astfel, după mentalitatea întunecată, ei socot că și Pruncul Iisus Hristos, e creștin ca și ei, ca și păpușile lor. O, ce orbire blestemată! O, ce întuneric infernal! Unde va ajunge lumea asta cu ignoranța ei. Asta, de, s-o facă evrei, păgâni, potrivit creștinătății! Dar în lumea cu nume creștinesc, e ceva groaznic.

Învățătura Sf. Biserici Ortodoxe, ne arată clar, că, Domnul nostru Iisus Hristos, ne-a dat și ne dă nouă, dar nu noi Lui, Dumnezeuiescul Semn al Sf. Cruci, armă puternică spre a lupta cu ea împotriva diavolului, zicând: „Doamne, armă asupra diavolului Crucea Ta o ai dat nouă; că se scutură și se cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei; că morții i-ai sculat și moartea ai surpat. Pentru aceasta ne închinăm Sfintei îngropării Tale și învierii” (a).

Persoanele ignorante care agăț Semnul Sf. Cruci la gâtul Pruncului Iisus, întorc pe dos Cuvântul Bisericii, după voia diavolului, când fac aceasta, vor să zică contra: „Doamne, armă asupra diavolului (cruciuliță) Crucea Ta noi ți-o dăm ție...”.

Aceștia răsturnând învățătura și rânduiala Bisericii, se răstoarnă, prin satanica ignoranță, pe ei din Dar în infernul vremelnice și veșnic. Domnul Hristos e Dumnezeu, Mântuitorul și Răscumpărătorul nostru, iar nu noi suntem mântuitorii și răscumpărătorii Lui. Nu noi ne-am răstignit, jertfit și am răscumpărat pe Domnul Hristos; ci Domnul Hristos S-a răstignit, jertfit și ne-a răscupărat pe noi, deci e păcat groaznic a-L pune pe El în rândul oamenilor, ba chiar și al păpușilor. Așa cum s-au pictat și sfințit icoanele de prin Sfintele Biserici și din casele creștinilor de 19 secole și ni s-au păstrat, așa să-L avem și să-L

păstrăm pe Pruncul Iisus Hristos Dumnezeu pe Sf. Icoane și în ființa noastră.

LÂNGĂ BINE E ȘI UN RĂU

Ascultați creștini iubiți, cuvânt bun și ziditor,
Unu-i Dumnezeuul nostru, al lumii bun Creator,
El în strălucita-I Slavă și noian plin de iubire,
A creat lumea cerească, Îngeri mulți, mare mulțime.
Care veșnic să-L slăvească, slujind în plin-ascultare
Dar pentru-a rămâne-n slavă, El i-a pus la încercare,
Aducându-le-n mijloc, pe al său Fiu, Unul-Născut,
Ce urmă să Se întrupeze, Om, Cuvântul Preaslăvit,
Le-a poruncit să se închine, Fiului, toți îngerii Lui,
Mii de mii și miliarde, toată oastea cerului.
O parte din acei îngeri, cu-al lor Lucifer în frunte
Socotindu-se deasupra înălțimilor de munte,
N-au vrut s-asculte de Tatăl, Fiului nu s-a-nchinat
Și îngreunați cu mândria, toți din ceruri s-au surpat.
Celelalte oști cerești, de la mari până la mici
Supunându-se ascultării, Il slujesc, slăvesc în veci.
După aceea Dumnezeu: Tatăl, Fiul, Duhul Sfânt
A creat și lumea asta, ceru înalt și acest pământ
Soare, lună, mulțimi stele, ce arată vremi și semne,
Zile, nopți, luni, anotimpuri, spre-a ne folosi de ele.
A creat viețuitoare în aer, în ape pe pământ,
Mulțimi mari nenumărate și apoi pe om l-a făcut.
L-a creat: drept, virtuos, pașnic, luminat, frumos,
Încărcat de bunătăți, puternic, vesel, voios.
Din pământ i-a zidit trupul, apoi suflându-i în față
I-a pus în corp suflet viu, Duh cu puteri de viață
Două lumi a pus într-însul, microcosm în macrocosm
După Chip și Asemănare, cu rațiune, libertate.
Astfel minunat creat, om pământesc și ceresc,
Vremelnic, nemuritor, văzut și Duhovnicesc

Având duh cu Har Divin, trup din stihii alcătuit
 Pământ, apă, soare, aer și-n Rai l-a sălășluit.
 În acel Paradis, cu aer: bun, temperat, potrivit
 Cu frumuseți, pomi, flori, miresme, lumină, loc preaslăvit
 Erau sădiți în mijloc: doi pomi falnici, mari, vestiți:
 Primul era Pomul Vieții, iar lângă el pomul morții.
 Omului – Adam și Eva – așezat în Paradis
 Dumnezeu atunci cercându-l, privindu-l cu drag, i-a zis:
 „Din toți pomii Raiului, tu poți oricând să mănânci
 Dar de acest „Pom oprit”, n-ai voie nici să te atingi
 Că-n ziua când vei mânca fructul din acest pom oprit,
 Ți vei pierde fericirea și vei muri negreșit.
 Omul a trăit ferice cât a stat sub ascultare
 Dar când a călcat porunca, dând lui Satana crezare
 Au căzut din fericire, din Rai au fost scoși afară,
 În pământul blestemat, cu dureri și grea povară
 Să-și câștige pâinea zilnic, până s-or întoarce în pământ
 Fericirea să-și câștige, prin Sfântul făgăduit.
 În larga-i Înțelepciune Preamăritul Creator
 Zidind lumea asta mare cu minunatu-i decor
 Vrând să arate omului ce înseamnă Rai și iad
 A pus lângă cele înalte, stricăciunile ce cad
 Astfel, în Rai pe lângă Îngeri, ce mereu slăveau pe Dumnezeu
 A slobozit pe Satana, care-a făcut prea mult rău.
 Lângă Pomul Sfânt al vieții, aducător de nemurire
 De atunci încoace vedem, lângă lumină întuneric,
 Lângă verdeață putregai, pe lângă pace război puternic.
 Lângă senin posomorală și-n veselii vezi pus un vai,
 Vara la căpșuni umblând, peste câte un șarpe dai.
 Argint, aur, diamant, îl vezi încuiat în zgură
 Lângă noroi vezi un crin, pe sub spini o floare bună.
 Lângă miere dai de amar, de nemernici lângă Har,
 Lângă învățați ignoranți, printre Sfinți, căzuți din Dar.
 Lângă credință necredință, lângă speranță disperare,
 Iubirea e împotmolită de pizmă și ură mare.

Smerenia-i înăbușită de bălăriile mândriei
Curăția-i ștrangulată cu zdrențele desfrânării.
Dărnicia-i gătită de sgârcenii, lăcomie
Cumpătarea e mânjită de îmbuibare și beție.
Buna îndelunga răbdare-i răsturnată de mânie
Și blândețea mult dorită e înecată-n zavistie.
Hărnicia ce se vede strălucind în univers
Leneșii nesocotind-o, se prăbușesc în iad jos.
Ăștia sunt oamenii zilei, vremilor de-apoi cumplite
Făloși în deșertăciuni și-n lucrări nechibzuite,
Deși au forma credinței, puterea-i tăgăduiesc,
Și adevărul în minciună, tot mereu îl bolmojesc.
Cum Satana printre Îngeri sus la Domnul a venit
Și pe bunul, virtuosul, dreptul Iov l-a ponegrit,
Așa și năimiții lui pe Creștinii buni hulesc
Trudesc să-i tragă-n păcate, jos în iadul diavolesc,
Tot ei zdrențuiesc credința, pe Preoții zeloși bârfesc,
Cele Sfinte, chiar pe Domnul, mereu Îl nesocotesc.
Profanează Semnul Crucii, tot călcându-l în picioare
Fleacurile idolești agață sus pe Sfintele Icoane.
Idolași cu care saltă, satanic în joc la crâșmă
Țin morțiș să-i vadă aievea când se-nchină la Icoană.
Nărav șod mai e și asta, vrednic de o grea osândă
A pune-n fața Icoanei, Maicii smerită și blândă
Idoleștile zorzoanele: panglici, salbe și mărgеле
Lanțuri, cercei, funde, zale, sau hurmuzuri și inele,
Voal, betea de mirese, cum ursarii pun la urși
Păgânii pe ai lor idoli, fetele la păpuși.
Stiliștii susțin morțiș calendarul Iulian,
Adorându-l ca evreii pe idolul Nehuștean.
Ei ca fiara apocalipsei hulesc: Ierarhi, Sfânt Sinod,
Pe Preoți bălăcăresc, cum sunt inspirați din iad.
Păcat groaznic care-i taie de la Biserica-Mamă;
Prăbușindu-se-n infern, unde veșnic au să geamă.
Dragi creștini, acum e vremea să deschideți ochii mari

Că-n lumea plină de ispite, virtuțile-s foarte rari.
Cum în Rai printre toți pomii, se înălța și pomul morții
Tot astfel în larga lume, sunt biserici de Sfinți pline
Printre creștini și sfințenii, Slujbe, har și-nvățători
Sunt și draci ispititori, ce la noi cu moarte vin.
Ei ne-ndeamnă pe Divinul, Semn al Crucii să călcăm
Să râdem, vorbim, smintim, să cinstim păgân zărzăm...
Greșind moartea te cuprinde, sufletul se zbate-n piept
Salvarea ți-o afli doară, la Duhovnic înțelept.
Sfaturile ce-ți spun unii, sunt vorbiri fără de preț
În zadar ceri poame bune de la pomul pădureț.
Deci, cât viețuim în lume să fugim de pomul morții
Și-ascultând pe Hristos Domnul, să mâncăm din pomul vieții.

31. Am răs de păcatele fraților (aproapelui), i-am osândit pe ei și de păcatele mele nu m-am îngrijit?

Acest păcat arată întunecarea minții a acelor care-l săvârșesc. Cei ce râd de păcatele altora, în loc de a se ruga și a lucra pentru ridicarea lor, vor cădea în aceleași prăpăstioase păcate ale acelor de care au râs, ba chiar și în altele mai grele, căci nimic nu rămâne nerăsplătit, dacă nu în lumea acesta, apoi în cea veșnică.

Sfântul Nifon muștră pentru că muștrase. Sfântul Nifon s-a îmbolnăvit de la praznicul Învierii Domnului Hristos până la înjumătățire. În acea boală el nimic nu zicea fără numai:

– Slavă Dumnezeuului meu, slavă Ajutătoarei mele, Preacuratei Fecioarei Maria.

Iar luni mai înainte de miercurea înjumătățirii, s-a rugat, zicând:

– Doamne Dumnezeu meu, învrednicește-mă a mă împărtăși cu Sfintele Tale Taine, în ziua înjumătățirii pentru că foarte mult însetează sufletul meu a se sătura de Preacurat Trupul Tău.

Apoi a adormit și i s-a făcut lui vedenia aceasta: Două femei preastrălucite treceau pe lângă patul lui, în asemeneaa purtătoarelor de mir, una era îmbrăcată în porfiră și ținea o stâlpă de măsline, iar cealaltă, asemenea ei, mergea în urmă, purtând un vas mic plin de sfințenie; apoi ținea și o trestie muiată în untdelemn sfânt și venind către pat, au stat. Și a zis cea îmbrăcată în porfiră, către cealaltă:

– Vezi, Anastasio, de ce pătimește tânărul acesta? Anastasia a răspuns către dânsa:

– Acesta pătimește de focul limbii sale; căci pe când era sănătos, gura lui nu era îngrădită, ci acum se pedepsește de Domnul, ca să nu se osândească dincolo, fiindcă foarte mult îl iubește Dumnezeu și-l ceartă; iar tu, Doamnă, de vrei, miluiește-l și ajută lui.

Cea îmbrăcată în porfiră a răspuns:

– Îl voi milui, numai să-l duci unde mergem și noi.

Deci luându-l de mână Anastasia, l-a dus în Biserica Sfinților Apostoli. Apoi a zis către dânsa cea cu porfiră:

– Ia untdelemn din candela ce arde în Altar și-l unge de la cap până la picioare.

Iar aceea ungându-l, a zis:

– Vezi, Stăpână, iată am făcut după porunca ta.

Cea cu haina de porfiră a zâmbit și a zis:

– Acesta este semnul milostivirii, pentru care am venit. Atunci i-a dat lui Nifon sâlpărea cea din măslin, pe care o ținea în mână, zicând:

– Vezi și cunoaște, că stâlpărea aceasta este din Darul Domnului și o dau ție pentru că acum a vărsat preaînduratul Dumnezeu mila Sa asupra ta; iar tu de acum întrarmează-te asupra diavolilor și vei călca pe dâșii ca pe niște trestii și fân.

Iar Nifon i s-a închinat la picioare; și deșteptându-se, a cunoscut că vedenia aceea a fost binecuvântarea Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, apoi îndată s-a făcut sănătos și a început a umbla; iar a doua zi, marți, s-a întărit cu hrană, apoi în ziua Înjumătățirii venind în Biserică, cu multă bucurie s-a împărtășit cu Dumnezeieștile Taine (a).

32. M-am socotit a fi deștept și am grăit deșertăciuni?

„Socotindu-se pe sine a fi înțelepți, au înnebunit... Scris este: Pierde-voi înțelepciunea înțelepților și știința celor știutori o voi lepăda. Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este întrebătorul veacului acestuia...” (b).

Nu te încrede în aparențe, ci în realități. După o ploaie grozavă iată că apăru curcubeul cel dragălaș pe cer. Micul Ioniță se uită pe fereastră și strigă plin de bucurie:

– Culori atât de minunate nici când n-am văzut! Colo pe la salcia cea bătrână de lângă apă ajunge curcubeul din nori până în pământ.

De bună seamă că s-au vopsit toate picăturile de apă de pe frunze de culoarea cea frumoasă. Mă voi duce degrab acolo și-mi voi umple toate scoicile cu culori din acelea fine, ca să am cu ce zugrăvi.

El alergă cât putu mai iute în spre salcie; dar spre marea sa uimire se trezi plouat de pretutindeni, iar de vopsele ca-n palmă. Ud până la piele se întoarce acasă trist și-și spuse necazul tatălui său. Tată-său zâmbi și zise:

– Culorile acelea nu se pot prinde în scoici, dragă, numai picăturile de ploaie par a fi colorate la lumina soarelui, dar minunăția aceea de culori nu este adevărată, ea nu e statornică. Și vezi, dragul meu copilaș, așa e în lumea asta cu toată strălucirea și mărirea ei; ni se pare că e ceva, dar nu este nimic. Pentru aceea, copile, de știi, că ce apare înșeală, vei fi tu scutit de multă amăreală (a).

Încrezutul învățat și țăranul. Se întorsese de prin alte străinătăți acasă, la țară, să facă vara cu părinții. De când învăța pe departe, uitase a grăi românește. Umbla el prin sat, dar când să vorbească cu cineva, nu nimerea cuvintele. Acum de!..., numai că n-ași zice vorbă de ocară..., nu știu dacă uitatul o fi fost pricina, ori, se mai marghiolia și el așa..., să semene a nație... Țăranii, numai își dădeau coate pe din dos.

– Apoi, cuconașule, limba dumneatale s-a dat după vorba franțuzului..., s-a ascuțit... s-a făcut mai delicată: nu-i ca a noastră; lată și tăpălăgoasă...

Se duce odată pe câmp. Plimbându-se el pe lanuri, dă peste un creștin, care grebla niște cositură. Românul, cum îi el: într-o treabă nu se prea amestecă, așa nepoftit; dar în vorbă, întră și netras de mânecă.

– Îți mai porți urâtul pe cele dealuri, cucoane! Umblă că ești tânăr și nu te țin nevoile în loc. Dacă-i îmbătrâni și te-or înconjura copiii, apoi ți-a trece pofta de hoinărit.

Omul îi spuse câte-n lună și-n soare. O începu de la Adam și ajunse unde a dus mutul roata; și surdul iapa. Cuconașul nostru rămăsese ca de piatră. Îngâna, din când în când, câte un cuvânt pocit și apoi ducea degetul la frunte și asuda până să nimerească altă vorbă. Românul stătea cu bărbia rezemată-n coada greblei și se uita minunat, la tânăr.

– Și vine departe târgul acela, unde ești cu învățătura?

– Departe.

– Să fie ca la o mie de poște?
– Mai mult!
– Elei!
– De acoloa-ncolo, nu mai este pământ; ci tot apă!
– Auzi tu, minunăție!... Și ce-ai gândit, de te-ai înstrăinat așa? N-ai aici de toate?... că poți să mănânci banii cu lingura și tot îți mai și rămâne...

– Învăț carte!
– Pe drept! Omul, de ce știe, de ce-ar vrea să mai afle! Numai mă gândesc, ce trebuie să fie în capul dumneatale: învățăturile de pe lume..., ai...?

– Așa-i!
– În țara aceea trebuie să se fiarbă piatra cea scumpă: sâmburele înțelepciunii și cumpăneala gândului...?!

– Precum zici, acolo-i marginea pământului?
– Acolo!

Omul rămâne abătut.

– Ce-am văzut... Și ce cunoaștem noi?! Am văzut câmpul și pădurea; și ne pricepem să luăm o sapă de coadă. Dar, lasă! Umblați, măcar dumneavoastră. Noi..., om munci aici; că nu tuturor le este dat să știe!...

– Și ce faci, pe câmp?

– Adun fân!

– Cum îi zice acesteia cu care învăluiești brazdele?

– Și, zău; chiar i-ai uitat numele?

– Nu-mi mai aduc aminte!

În timpul vorbei, cu vârful încălțării, tot apăsa în piptenele greblei, de mai, mai, îi îngroșase dinții. Când apăsa mai tărișor, coada sta gata să scape de sub bărbia omului.

– Ia mai gândește-te; că, oricât ar învăța omul, tot îi mai rămâne în cap un locșor pentru vorbele cu care a crescut...

Românul îl măsura din ochi și vedea bine că se fasolește, ca să pară a limbă străină. Își puse în minte să prindă pe boier cu ocaua mică. Când simți el, că boierul apăsa mai vârtos în greblă, își ridică capul și dădu drumul cozii, de se opri tocmai în nasul boierului.

– Tii! afurisită greblă!

– Așa-i zice cucoane! I-ai dat peste nume!... (a).

33. M-am socotit a fi deasupra celorlalți oameni cu frumusețea, cu învățătura, cu cuvântul, cu glasul, cu cântările, cu bogăția, cu sărăcia, cu îmbrăcămintea de lux ori cu cea modestă, cu mâncărurile, cu băuturile, cu îmbuibările, cu postul, cu îngrășarea corpului ori cu slăbirea lui, ș.a.?

„Tinerilor, plecați-vă celor bătrâni. Și toți, unul altuia plecându-vă, smerita cugetare să agonisiți; de vreme ce, Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă; iar celor smeriți le dă Har. Drept aceea, smeriți-vă sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalțe pe voi la vreme” (a).

Smerește-te și crești. – Să nu cumva să gândești vreodată în gândul tău, – a zis un bătrân – cum că tu ești mai silitor și mai nevoitor spre faptele cele sufletești decât ceilalți frați și că mai mult postești și că te ostenești, ci te smerește pe tine cu Darul lui Hristos și cu dragostea nefățarnică către toți frații, ca să nu cazi în duhul mândriei și atunci îți vei pierde osteneala ta. „Că scris este: Celui ce i se pare că stă, să se păzească ca să nu cadă” (b). „Ci cu dragostea să fii, ca îndulcit cu sare pururea către fratele tău.

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând:

– Spune-mi mie, Părinte, oare, ce ar face cineva vrând să-și poată câștiga lui smerenia? Răspuns-a lui bătrânul, zicând:

– Smerenia, fiule, este cununa de pietre scumpe a călugărului. Și, cel ce va vrea să câștige smerenia, acela pururea să se silească ca să-și deprindă firea sa, a-și vedea numai ale sale răutăți și păcate și a le cunoaște, a se mâhni, a se defăima și a se îngriji pentru dânsule. Iar pentru păcatele altora să nu ispitească, nici să osândească pe nimeni din frați.

În toate supărările și scârbele ce ți se vor întâmpla ție, te defaimă și te ticăloșește pe tine, zicând: „Pentru păcatele mele mi s-a întâmplat mie această scârbă și deci, mulțumesc Dumnezeului meu”.

„Cel ce este mult cinstit și slăvit de oameni în lumea aceasta, acela în lumea cea viitoare va fi lipsit de slavă și de cinste. Pentru că cinstea și slava sa și-a luat-o de la oameni în lumea aceasta. Iar cel ce nu este slăvit, nici cinstit de oameni în lumea aceasta, acela va fi cinstit în lumea cea viitoare.

De vei porunci ceva fratelui tău cu smerenie și cu frica lui Dumnezeu, ca să facă vreo treabă oarecare, el se va supune cuvântului tău, celui cu smerenie și va face aceea ce îi vei zice lui. Iar de vei porunci lui cu stăpânire, ca și cum l-ai stăpâni pe el, iar nu cu smerenie și cu frica lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu Care vede și cunoaște tainele inimilor, nu-i dă lui îndemnare întru inima lui ca să te asculte pe tine și să facă cele ce îi poruncești lui cu stăpânire. De vreme ce arătat este lucrul care se face pentru Dumnezeu, așijderea și lucrul care se face cu poruncă stăpânitoare. Că lucrul care este al lui Dumnezeu, este cu smerenie, cu rugămintă și cu blândețe. Iar poruncirea cu stăpânire, este plină de mânie, de mahnire și de tulburare, care lucru este de la vicleanul (a).

Străinii deasupra localnicilor. Acum câțiva ani în urmă, unuia dintre călugării greci, după săvârșirea obișnuitei rugăciuni de seară, i s-a arătat în somn o descoperire de către Icoana cu trei mâini a Maicii Domnului din Sfântul Munte, foarte de mirare. Cum că în întinsa și nepătrunsă de vedere înălțime a atmosferei sau a văzduhului, erau cete îngerești, prin fumegarea norilor și văzându-se ca și cum ar fi fost toți Sfinții Atonului și care se păreau că merg către fericita viață a Raiului. Însă în însăși coloanele cele înainte mergătoare și chiar în fruntea tuturor, erau călugării ruși, apoi bulgari, sârbi și celelalte nații slave; iar după dânșii, sau să zicem, mai jos decât toți, erau grecii. Dar în însăși fruntea acestor cete, mergea, întru neobișnuită strălucire a Dumnezeieștii Slave, Maica lui Dumnezeu, ținând în mâini Sceptrul Împărătesc și având îmbrăcămintea mohorâtă. Pe când însă se uita asupra acestor cete de Sfinți, iar mai cu deosebire asupra Cereștii Împărătese, starețul grec și-a fost ieșit din fire de bucuria ce-l cuprinsese, dar aruncându-și băgarea de seamă la gloata Sfinților ruși care era în fruntea tuturor și văzând în treapta slavei de sub dânșii pe greci, a rămas uimit de mirare și nu înțelegea pentru ce sunt astfel.

Locul acesta al Sfântului Munte, gândea el în sine, este a noastră moștenire, iar aceștia veniți sau venetici... Pe când gândea el acestea, deodată aude un glas:

– Cu adevărat că acesta este locul vostru de moștenire însă numai și numai pentru aceasta se pierde prețul nevoințelor voastre, pentru

că voi vă socotiți ca ai casei și sunteți în pașnică odihnă; iar rușii prin urmare, ca niște veniți, rabdă mult, poate toate relele și nemulțumirile a feluri de chinuri, aici între voi și pretutindeni, pentru care îi și proslăvește pe ei Dumnezeu, mai cu deosebire în ochii Cereștii Slave, iar pe voi, după cum ai văzut.

Adevărul acestora îl mărturisesc încă și prin aceasta, că acest călugăr, deși nenumit, dar totuși este între Sfinții Atonului... (a).

34. Am ascultat la ferestrele și ușile altora?

„*Semn de om prost este a asculta la ușă; iar cel înțelept se va îngreua de astfel de necinste*” (b). Ascultătorul (la ușă, la ferestre), se canonisește un an și 15 metanii pe zi (c).

Antropofagul. Doi copii din oraș s-au pierdut într-o pădure groaznică și au petrecut noaptea într-o crâșmă singuratică. Pe la miezul nopții au auzit vorbe din camera învecinată. Amândoi s-au pus cu urechea la peretele de bârne și au ascultat. Ei au înțeles clar, cuvintele acestea:

– Nevastă, pune mâine de dimineață ceaunul în rânduială, vreau să jupoi pe flăcăiașii cei doi de la oraș.

O spaimă de moarte a cuprins pe bieții copii.

– Doamne, crâșmarul acesta este un antropofag (mâncător de oameni)! au zis ei încet și au sărit afară pe o fereastră, pentru ca să scape. Însă în urma săriturii s-au lovit la picioare, astfel, încât abia se mai puteau mișca din loc și afară de asta mai era și poarta încuiată. Ei sau vârât deci în cocina porcilor; și au petrecut noaptea în cea mai mare groază.

Dimineața venind crâșmarul, a deschis ușa de la cocină și cu cuțitul în mână a zis:

– V-a sosit ceasul din urmă flăcăiașilor mei, ieșiți!

Copiii au început să țipe și să plângă, rugând pe crâșmar îngenuchiați, ca să nu-i taie. Crâșmarul s-a minunat când i-a văzut în cocină și i-a întrebat, că de ce se tem de el ca de unul care mănâncă oameni? Copiii au răspuns plângând:

– D-ta ai zis astă noapte, că o să ne jupoi de dimineață pe amândoi. Iar crâșmarul a zis:

– Tândalelor! n-am vorbit despre voi. Eu am cumpărat doi purcei de la oraș și i-am numit în glumă flăcăiașii mei. Dar vedeți, așa o pătesc cei ce ascultă pe la pereți.

Nu fii curios și pânditor, căci poți s-o pățești de multe ori! (a)

35. Am dat milostenie pentru a fi laudat de oameni?

„Luați aminte, milostenia voastră să nu o faceți înaintea oamenilor, spre a fi văzuți de dânșii; iar de nu, plată nu veți avea de la Tatăl vostru, Care este în ceruri. Deci, când faci milostenie, să nu trâmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii în adunări și în ulițe, ca să se slăvească de oameni. Amin zic vouă, că își iau plata lor. Iar tu, făcând milostenie, să nu știe stânga ta, ce face dreapta ta, ca să fie milostenia ta într-o ascuns și Tatăl tău, Cel ce vede într-o ascuns, Acesta va răsplăti ție într-o arătare” (b).

Acoperă-ți faptele bune. Cel ce își descoperă și își arată faptele sale cele bune pentru fericirea, lauda și slava oamenilor, acela este asemenea cu omul care seamănă sămânța sa pe deasupra pământului și nu umblă cu grapa peste dânsa ca s-o acopere pe ea; și venind păsările cerului, mănâncă toată sămânța aceea și rămâne în zadar toată asteneala lui. Iar cel ce își tănuiește și își ascunde faptele sale cele bune, acela este asemenea omului care, semănându-și sămânța sa, îndată o acoperă cu țărână și aceea rămâne și răsare și crește și rodește. Plăcerea omenească (pentru dobândirea deșartei slave lumești) toată măduva omului o pierde și îl lasă pe el sec. Părinții de la Schit aveau obiceiul, când se descoperea cuiva vreo faptă bună, pe care o avea el în taina sa, acela de aici înainte nu o mai socotea bună acea faptă, măcar de ar fi fost cât de folositoare, ci o socotea păcat și lucru răsuflat și urâciune lui Dumnezeu. Așa își acopereau și își ascundeau lucrurile lor cele bune, despre slava omenească.

N-ai parte cu mine. Un chinoviarh avea mare slavă de la oameni și era părinte peste două sute de Călugări. La chinovia acestuia a venit Hristos în chipul unui bătrân sărac, cunoscut lui mai înainte și rugă pe portar să spună părintelui, că cutare frate este; iar portarul abia înduplecându-se, a intrat să-i vestească pentru el, dar a aflat pe părintele vorbind cu oarecare străini și așteptând puțin, i-a spus pentru acel bătrân sărac. Iar el i-a răspuns cu mânie, zicând:

– Nu mă vezi că vorbesc cu oamenii? Lasă acum. Și sfiindu-se portarul, s-a dat înlături și întorcându-se, a spus celui ce se părea că este bătrân sărac, răspunsul proiestosului. Iar Domnul cel îndelung-răbdător a petrecut șezând la poartă. Și pe la al cincilea ceas a venit la chinovie un bogat, pe care degrab ascultându-l portarul, i-a deschis și a vestit chinoviarhului pentru dânsul. Iar el ieșind, cu osârdie l-a întâmpinat la ușă. Și văzându-l pe el cel bogat într-o milă, Dumnezeu, Care venise în chip de bătrân sărac, îl ruga zicând:

– Vreau să vorbesc cu tine, părinte. Iar el nici de răspuns învrednicidu-l, a intrat împreună cu bogatul, sârguindu-se să-i gătească lui masă. Deci, după ce a prânzit bogatul, l-a petrecut pe el părintele până la ușă și s-a întors înapoi, fiind rob de multele griji și a uitat rugăciunea bătrânului sărac, Cel fără de răutate. Iar făcându-se seară, după ce nimeni nu l-a chemat pe acel blagoslovit sărac, apropiindu-se iarăși la portar i-a poruncit să spună acestea proiestosului:

– De vreme ce vrei slava oamenilor, Eu, pentru osteneala ta cea de mai înainte și multe nevoințe ale tale, voi trimite să vină la tine din cele patru părți ale lumii; iar din bunătățile împărăției Mele nu vei gusta. Și dintru aceste cuvinte S-a cunoscut săracul Cel Atotțiitor (a).

36. M-am rugat cu glas înalt (când eram singur în casă) ca să mă audă oamenii, spre a fi lăudat și slăvit de ei?

„Când te rogi, nu fii ca fățarnicii, că iubesc în adunări și în unghiurile ulițelor stând să se roage, ca să se arate oamenilor. Amin zic vouă, că își iau plata lor. Iar tu când te rogi, intră în camera ta și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău Celui întru ascuns și Tatăl tău cel ce vede întru ascuns, va răsplăti ție la arătare” (b).

Unele rugăciuni veselesc pe draci. Un bătrân duhovnicesc oarecare, ce era într-o Mănăstire, a văzut odată la fereastra chiliei unui frate doi draci, care stăteau și ascultau la fereastra fratelui și ascultând puțin, începeau a sălta (a juca); și iar stând ascultau și iar începeau a sălta și așa făceau câțva timp. Iar bătrânul văzând, s-a sculat de unde stătea și privea acestea și a mers la chilia aceluia frate, ca să vadă care este pricina de atâta bucurie și săltare a acelor spurcați diavoli. Și apropiindu-se bătrânul acolo de chilia fratelui, iar dracii văzându-l pe el venind asupra lor, rușinându-se, s-au dat în lături ca niște câini,

unul într-o parte, altul într-alta și așa depărtându-se au fugit. Iar bătrânul apropiindu-se de fereastră chiliei fratelui, unde stăteau săltând acei draci, a auzit pe acel frate în chilie citindu-și pravila cu glas mare la fereastră. Și îndată a priceput și a cunoscut bătrânul, că aceea este pricina bucuriei și săltării spurcaților draci, adică citirea fratelui cu glas mare și intrând la dânsul în chilie, l-a găsit pe el stând la fereastră și citind, iar fratele îndată lăsându-și citirea, s-a închinat după obicei cu smerenie. Iar bătrânul a zis lui:

– Fiule, mai de folos ți-ar fi ție de te-ai culca în chilia ta și să dormi toată ziua, decât să citești așa cu sunet de glas, precum citești, care citire nu-ți este de nici un folos, ci este bucurie, veselie și săltare dracilor, precum și acum iată eu am gonit pe doi draci de la fereastră ta, care se bucurau și săltau ascultând și auzind glasul citirii tale și pe care i-am văzut de la chilia mea ascultând și săltând la fereastră ta. Pentru care pricină înadins am venit la tine, fiule, ca să-ți spun acestea și să te sfătuiesc părintește, ca să-ți părăsești acest sunet de glas în rugăciunea și citirea ta și să-ți citești pravila și rugăciunea ta călugărește, în taină, după cum ne-au poruncit nouă Domnul Hristos și Sfinții Părinți, iar nu cu sunet de glas, spre auzirea oamenilor și a dracilor.

Zis-a fratele:

– Dar ce voi să fac, Părinte, că eu așa m-am obișnuit și m-am deprins a citi și într-alt chip nu pot să citesc? Că de voi citi în taină, îmi pare că nu înțeleg, nici știu ce citesc și de citirea în taină eu nu mă îndulcesc, nici simt umilință, sau ceva folos în inima mea.

Zis-a lui bătrânul:

– Dacă nu simți tu, fiule, umilință întru inima ta și zici că nu te folosești de rugăciunea și citirea ta când te rogi și citești în taină, apoi cum te vei umili și te vei folosi de rugăciunea și citirea ta pe care o faci cu sunet și cu glas întru auzirea oamenilor și a dracilor, întru lauda, fericirea și slăvirea oamenilor și întru bucuria, mângâierea și săltarea dracilor? Pe care citire Dumnezeu nu o iubește și Sf. Părinți nu o primesc, iar cum și în ce chip trebuie să ne citim rugăciunea și pravila noastră, însuși Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, ca Cel ce este pururea purtător de grijă pentru binele, folosul și mântuirea noastră, cu însăși gura Sa ne-a învățat pe noi și pururea ne învață la Sf. Sa Evanghelie, zicând: „Când vei vrea să te rogi și să-ți citești pravila, intră în camera ta și încuie ușa ta; și așa citește și te

roagă în Taină Părintelui tău. Și Părintele tău care vede și aude tainele acela, îți va da ție la arătare mila și darurile Sale. Și iarăși mai jos zice: „Și când vă rugați, nu grăiți multe vorbe întru rugăciunea voastră”, ci întru scurtă vorbă și adeseori să fie rugăciunea și citirea voastră. Deci, din citirea și rugăciunea săvârșită într-acest chip se naște umilința și folosul sufletului spre mântuire. Într-acest chip toți Sf. Părinți își citeau pravila și rugăciunea lor. Și pentru aceasta toți părinții, fiecare când își făcea chilia sa, își făcea și cămară deosebită, să fie lui pentru rugăciunea și pravila sa. Deci și tu, fiule, de vrei să te folosești și să-ți fie primită rugăciunea, citirea și pravila ta, așa urmează și te vei mântui. Iar de nu vei vrea să urmezi și să faci așa, să știi că în zadar îți va fi toată zăbava citirii, a pravilei și a rugăciunii tale (a).

Cântărețul Bisericii este dator a cânta cu adâncă evlavie în Sf. Biserică; iar nu a zbiera și a cânta lumește.

CÂNTĂREȚUL ȘI BABA

Oarecând un cântăreț
Atât era de măreț,
Cât gândea în sine el
Că întrece pe Cucuzel.
În Biserici când cânta,
La toți pe rând se uita,
Să vadă care obraz
Mai mult îi va face haz.
Astfel cum și el cântând
Și gura la toți căscând,
Zări pe-o babă plângând
Și-adesea ochii ștergând.
Și fiind capricios,
Gândi, căci cântă frumos;
Inima babii rănea
Și spre jale o pornea.
De-acest gând se-nfumura

Și încă mai tare zbiera,
Cât celor ce-l auzeau,
Urechile le-asurzeau.
Și vrând a-și încredința,
Părerea ce-l înălța
„Mamă te jur pe Cel Sfânt
Să-mi spui, de ce eu când cânt
Tu începi să lacrimi
Și de plâns nu încetezi?”
Înadins el într-o zi
Mătușii vremea păzi,
La un loc mai singurel
Și-o-ntrebă în acest fel.
Baba nimic n-a ascuns;
Ci oftând i-a dat răspuns:
„Of! Of! dragul maicii pui
Fiindcă mă-ntrebi o să-ți spui:

„Am avut un măgărel	Oricând te aud cântând
De mă hrăneam biet cu el;	Plâng cu jale ascultând
Și de când s-a întâmplat	Căci parcă-l aud pe el
De lupii mi l-au mâncat,	Cu glasul cel frumușel.” (a)

37. Am intrat ca mirean în Dumnezeiescul Altar?

Dumnezeiescul Altar este „Sfânta Sfintelor” partea cea mai aleasă a Bisericii. În centrul lui se află Dumnezeiescul Jertfelnic sau Sfânta Masă, care închipuie:

- 1) Dumnezeieștile Jertfelnice ale Vechiului Testament.
- 2) Masa din foișorul Ierusalimului, pe care Domnul nostru Iisus Hristos a făcut Cina de Taină cu ucenicii Săi.
- 3) Dumnezeiescul Jertfelnic al Sf. Cruci, pe care S-a crucificat și Jertfit Mântuitorul pentru mântuirea noastră.
- 4) Sfântul Mormânt în care a fost pus Trupul Mântuitorului. În același timp când Trupul Său era închis și sigilat acolo, El era în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în Rai cu tâlharul și pe Scaunul Dumnezeirii a fost cu Tatăl și cu Duhul, toate umplându-le, Cel ce este necuprins.
- 5) Tronul Dumnezeirii sau Prestolul Celui Preaînalt, de pe care Arhipăstorul Universal și etern, Hristos Dumnezeu, hrănește adunarea tuturor binecredincioșilor Creștini din cele patru laturi ale pământului.
- 6) Înaltul Tron, deasupra căruia Se odihnește Atotputernicul Dumnezeu Cel nemărginit, unde stă Mântuitorul cu Trupul Său cu care S-a înălțat la ceruri și stă de-a dreapta Tatălui.
- 7) Scaunul Dumnezeirii cel mai presus de ceruri, de unde Atotputernicul Dumnezeu ocârmuiește lumea.
- 8) Piatra cea din capul unghiului, Iisus Hristos Dumnezeu (b) ș.a.m.d. Pe Sf. Masă stă însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, în Dumnezeiasca Euharistie (c).

În Dumnezeiescul Altar nu este iertat laicilor a intra și cu atât mai mult femeilor (d).

Călugărul, călugărița (eclesiarhii) și paraclisierul, rânduiți spre slujbă în Altar, fiind curați, intră în Sf. Altar, fac trei metanii spre

(a) Rev. D-ca Ort. a X. Nr. 25-26. (b) Vezi pe larg în „Poarta Raiului” pg. 326-329 de autor.
(c) Sf. Împărtășanie. (d) Can. 69 Sin. 6 ec. Și 44 Laodicea

Sfânta Masă, fără a săruta și apoi slujesc acolo pe Sfinții Liturghisitori, bucurându-se cu cutremur (a).

Intrarea mirenilor în Sf. Altar, e oprită după hotărârea Sfântului Sinod ecum. (b). Nu este îngăduit nici unuia din laici să intre în Sf. Altar, afară de împăratul când aduce daruri Creatorului, după o tradiție foarte veche...

Din canonul acesta 69 al Sinodului VI ecumenic, Trulan, se vede clar că este oprită intrarea mirenilor în Altar.

Într-adevăr, din motivul înalt că, în Sfântul Altar se săvârșește jertfa cea fără de sânge, pe Sf. Masă, la fiecare Sf. Liturghie, era și neapărată nevoie ca, Sfinții Părinți care au alcătuit canoanele bisericești, să oprească intrarea mirenilor, adică a persoanelor nesfințite, în Sf. Altar.

Dar, după o tradiție foarte veche, se îngăduie intrarea în Altar, împăraților ortodocși. Aceasta, însă li se îngăduie, nu ca unor laici, mireni, ci ca fiind unși ai lui Dumnezeu, prin ungerea împărătească. Și nu numai atât, dar, după unii comentatori ai canonului, aveau voie numai când aduceau daruri la Altar și când se împărtășeau și după aceea se retrăgeau.

Iată, de pildă, ce spune în această privință, împăratul bizantin Teodosie cel Tânăr, cuvinte pe care le găsim în actele Sinodului al IV-lea ecumenic: „Noi, care totdeauna suntem înconjurați de armele legale ale Statului și cărora nu ni se cuvine să fim fără arme, atunci când avem să intrăm în Biserica lui Dumnezeu, lăsăm armele afară din Biserică și depunem chiar și diadema maiestății imperiale și, când vrem să aducem daruri, intrăm în Sf. Altar și după aducere ieșim ca să ocupăm iarăși ceea ce ni ne cuvine nouă” (c).

Tot în legătură cu chestiunea aceasta, Episcopul Teodorit al Cirului vorbește, în Istoria Bisericească a lui, despre intrarea în Altar a împăratului Teodosie cel Mare. Acest împărat, după ce săvârșise vărsare de sânge, a fost dezlegat de acest păcat de către Sf. Ambrozie Episcopul și a trebuit să îndeplinească, în public, penitența dată de Sf. Episcop.

Cu toate acestea, când a adus daruri lui Dumnezeu, la Sf. Altar și acolo aștepta să se împărtășească, n-a fost lăsat de Sf. Ambrozie, care i-a zis:

(a) Sf. Nicolae 1; S. Nichifor 15; Ps. 2, 11; Comp. Evr. 12, 28; Filip. 2, 12. (b) Trulan 691-692. (c) Van Espen. Comment, în canones, pag. 425

– Cele dinăuntru, o, împărate, sunt umblate numai de Preoți. Și i s-a poruncit să stea afară de Altar.

Și de atunci, împăratul chiar în Constantinopol venind, își aducea darurile lui Dumnezeu înăuntru, în Altar și ieșea îndată, fără să se împărtășească în Altar, cum era obiceiul. Prin aceasta prea credinciosul Împărat arăta, cu pilda sa, că nu se cuvine să se împărtășească în Altar, împărații care au făcut vărsare de sânge (a).

Cu privire la acest canon citim și în Pidalion următoarele: „De aici îndemne-se Preoții și Duhovnicii să taie obiceiul cel nelegiuit, care prin multe locuri urmează, de a intra lumenii în Sfântul Altar și-i face să cadă sub pedeapsa împăratului Ahaz, care fiind lumean, s-a apucat să lucreze cele ale Preoților; căci, într-un oarecare chip și aceștia își însușesc cele ale Preoților, intrând în locul cel orânduit pentru Preoți.

Și dacă este lucru nelegiuit numai a intra mireanii în Altar, oare cu cât mai nelegiuit este ceea ce fac unii Preoți neștiutori, de pun mireni sau citeți, în joia cea Mare, să potrivească Sfintele, la Sf. Proscomidie, în Altar” (b). Sf. Simeon al Tesalonicului spune că, împăratul se împărtășește în altar numai în vremea când este uns împărat și după Diaconi și nu la Sf. Masă, ci alături, pe o măsuță pe care se așează Antimisul (c).

În veacul al XII-lea s-a pus întrebarea, dacă le este îngăduit monahilor, care nu sunt încă în nici o treaptă preotească, adică celor ce sunt numai monahi, să intre în Altar. La această întrebare, Patriarhul Constantinopolului, Nicolae, în primul său răspuns canonic, își dă părerea ca, să nu se oprească intrarea monahilor în Altar, pentru cinstea ce se cuvine cinului călugăresc (dia tin tou monahicooi shimatos semnotita). Dar, aceasta să li se îngăduie numai atunci, când trebuie să aprindă lumânări sau candelile (d).

* * *

Chestiunea pusă de acest canon bisericesc este de foarte mare actualitate și astăzi, când aproape în oricare Biserică sunt lăsați să intre în Sf. Altar mireanii care vor, fie că au să vorbească ceva cu Preotul, fie că vor să stea aici, din cauza aglomerației, mai ales la sărbători mari. O singură dată, pe când eram în seminar, am fost oprit să intru în Sf. Altar, la Sf. Mănăstire Secu, din jud. Neamț și de atunci

(a) Vezi: Teodorit, *Hist. eccl. cartea V, cap. 17* și Sozomen, *Hist. eccl. cartea VII, cap. 25*.
(b) Vezi: Pidalionul, *fila 190*; *Nota 1*. (c) *Cap. 143*. (d) *vezi „Sintagma Dumnezeieștilor Canoane” vol. IV pag. 417*

am simțit puterea binefăcătoare pe care o poate avea această opreliște canonică, care până atunci n-o întâmpinasem.

Două gânduri îmi vin cu privire la aplicarea acestui canon, pe care-l cred foarte însemnat. Și aceste două gânduri se îndreaptă mai ales, către autoritatea bisericească:

1. În legătură cu acest canon, cred că este și chestiunea cântăreților și a paraclisierilor care sunt socotiți între clerici, formând așa zisul cler inferior. Aceste persoane și mai ales paraclisierii, trebuie neapărat să intre în Sf. Altar, pentru aprinderea lumânărilor, candelelor sau pentru alte lucrări absolut trebuitoare.

În vechime, aceste persoane erau hirotosite; hirotesia se face prin citirea unei rugăciuni, de către Arhiereu.

Pentru sfințenia Dumnzeiescului Altar și pentru demnitatea în care se găsește persoana care intră în Altar, cred că n-ar fi rău, dacă s-ar lua în discuție, de organele în drept, hirotesia cântăreților și paraclisierilor și, în legătură cu aceasta, desigur, să se facă o alegere, plină de toată greutatea, serioasă, ca să știe cine intră în acest cler inferior, că este deosebit măcar cu ceva, decât ceilalți mireni.

Anul trecut, în Arhiepiscopia Bucureștilor, s-a dat un ordin, prin care se cere acestor persoane din clerul inferior să depună un legământ. Poate că este un început de revenire la organizarea Bisericii Ortodoxe, din starea ei de mai înainte.

2. Cred că mult bine s-ar aduce în Biserica Ortodoxă, dacă, pe lângă atâtea și atâtea ordine, mai mult materiale, adică mai mult de administrație pământească, ni s-ar trimite și ordine care să fie extrase din Sfintele Canoane, ordine care să ne arate că se mai răscolesc aceste canoane, care au înălțat Biserica la înflorirea Ei și care ar înălța-o și azi, din atmosfera pământească, în care parcă ne coborâm din zi în zi!

Prin aceasta s-ar ști că „Preotul” nu este un „simplu om”, pe care-l poate batjocori cum vrea orișicine, fie el și un ministru, ci Preotul este cu puteri spirituale mai mari decât împăratul, cum au spus Sf. Părinți. Ați văzut răspunsul Sf. Episcop Ambrozie, către împăratul Teodosie cel Mare: „Cele dinăuntru, o, împărate, sunt umblate numai de Preoți!”. Așadar, iată: demnitatea **Preoției, a slujirii lui Dumnezeu și a Sfântului Altar!**

Către iubiții cititori Preoți, se îndeaptă îndemnul de a lumina pe popor, ca să se aplice acest canon, care le va fi numai spre binele lor.

Iar către iubiții cititori mireni, îndrept îndemnul de a păzi acest canon, pentru sfințenia Altarului și pentru folosul lor sufletesc și trupesc.

Prin respectarea acestui canon, ascultăm pe Sfinții Părinți, care au știut ce-au hotărât, sfințim Altarul pe care se jertfește Mântuitorul nostru Iisus Hristos, facem ceva bineplăcut lui Dumnezeu și ne respectăm pe noi înșine.

Prin aceasta nu ne micșorăm, ci, ne înălțăm...! (a).

La Slujbă fiecare Sfințit Liturghisitor, trebuie să stea în locul său, cuvenit, cu tăcere și bună cuviință Sfântă (b).

La Altar nu se primesc decât: veșmintele și vasele de slujbă, tămâie, lumânări, prescuri, vin și apă pentru Sf. Proskomidie și untdelemn pentru candelile (c).

Fiecare cleric și femeie, să stea la locul lor și să nu cuteze a pași mai sus de locul său, hotărât de rânduiala Sf. Biserici, pentru a nu li se întoarce rugăciunea în păcat.

Te îndeși înainte? Într-un sat din Moldova, niște gropari să-paseră groapa mortului Costin Ștefănaș tocmai lângă peretele Bisericii. Răposatul fusese un rău creștin, din care pricină mai mulți săteni muștrară pe gropari, că sapă groapa lui la loc de cinste. Preotul satului auzind și văzând pe sătenii nemulțumiți, îi lămuri că numai oamenii lipsiți de fapte creștinești se îndeasă până și după moarte să fie înaintea altora. Numai acele rude cer ca răposatul să fie plimbat pe străzile principale și caută loc de frunte în cimitir, care uită că numai faptele ne apropie de Dumnezeu. Deci să nu fim nemulțumiți că cineva este îngropat cu pompă și la loc de frunte, înaintea altor oameni, căci în fața lui Dumnezeu, poate este mai în urmă (d).

(a) *Diac. Gh. Soare, D-ca Ort.* (b) *Can. 18 Sin. 1 ec.; 7 Sin. 6 ec. 20 Laodiceea.* (c) *Can. 3, 4 Apost; 28, 32, 27, 94; Tipicul Mare pg. 577.* (d) *Pr. Gh. Șușnea*

MÂNDRIA ȘI SMERENIA

SMERENIA ÎNALȚĂ, IAR MÂNDRIA SMEREȘTE

38. Am căutat să fiu după moda lumii?

„De unde sunt războaie și sfezi între voi? Au nu de aici, din dezmiertările voastre care se oștesc întru mădularele voastre? Pofțiți și nu aveți; ucideți și pizmuiți și nu puteți dobândi. Vă sfădiți și faceți războaie și nu aveți, pentru că nu cereți. Cereți și nu luați, pentru că rău cereți, ca întru dezmiertările voastre să cheltuiți. Preacurvarilor și preacurvelor, au nu știți că dragostea lumii acesteia vrajbă este către Dumnezeu? Deci, oricare va vrea să fie prieten lumii, vrăjmaș lui Dumnezeu se face. Au vi se pare că în deșert Sf. Scriptura grăiește; spre zavistie poștește Duhul care locuiește întru noi? Ci mai mare Dar dă. Pentru aceea zice: Domnul celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă Har.

Supuneți-vă, drept aceea, lui Dumnezeu. Stați împotriva diavolului și va fugi de voi. Apropiați-vă de Dumnezeu și Se va apropia de voi. Curățiți-vă mâinile, păcătoșilor și vă curățiți inimile voastre, cei îndoiti la suflet. Pătimiți și lăcrimați și plângeți, râsul vostru spre plâns să se întoarcă și bucuria întru tânguire. Smeriți-vă înaintea lui Dumnezeu și vă va înălța pe voi...” (a).

„Fiilor! Nu iubiți lumea, nici cele din lume. De iubește cineva lumea, nu este dragostea Tatălui întru dânsul. Pentru că tot ce este în lume, adică: pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții, nu e de la Tatăl; ci din lume este. Și lumea trece cu poftele ei; iar cel ce face voia lui Dumnezeu, petrece în veac” (b).

Moda rușinează. Vorbind adesea de civilizație și progres, ne lăudăm cu superioritatea culturii noastre. Și cât de înapoiati suntem în privința bunelor moravuri! Nici nu ne putem da seama câtă deșertăciune, câtă înjosire, cât ridicol ne impune câteodată moda, acest tiran al lumii civilizate. Să auzim părerea unui înțelept din zilele noastre: Un cunoscut misionar englez, întors în patrie după mulți ani de creștinească muncă printre cele mai depărtate triburi de negri africani, fu primit cu multă dragoste de către prieteni și admiratori. O distinsă doamnă din înalta societate, dădu o serbare în cinstea venerabilului oaspete, rugându-l cu această ocazie, să țină și o conferință despre popoarele sălbatice, printre care trăise, propovăduind Sfânta Evanghelie. Seara, o aleasă adunare aștepta pe misionar în frumoasele saloane ale doamnei. Și, o, vanitate femeiască! Doamnele, care mai de care, în toalete ca de bal. Gazda întâmpinând pe venerabilul bătrân se simți oarecum încurcată de înfățișarea ce avea îmbrăcămintea doamnelor și cerându-și scuză față de misionar, zise:

– Vei scuza, Părinte, toaleta decoltată a doamnelor, dar așa este acum moda în Europa.

Acesta răspunse cu un zâmbet plin de indulgență:

– Nu face nimic, sunt deprins cu portul acesta, vin doară de printre negrii sălbatici, care, ca și doamnele lumii civilizate, umblă aproape goi! (a).

Plăcerea modelor lumii i-a prăbușit în ispită. Sunt trei ani de atunci, Preotul satului Sfătoșeni din Transilvania, trăia în liniște și mulțumire cu soția lui. Avea în jurul casei parohiale, vreo 14-16 hectare de pământ roditor, curtea lui era plină de păsări, porcul gras nu lipsea la Crăciun și o trăsurică ușoară, cu un cal bun, îi ducea, de câte ori era nevoie și la orașul care nu era departe. Preoteasa se îndeletnicea cu țesutul de pânzeturi, pentru casă, pentru masa Sfântului Altar și învăța femeile cum să se poarte curate și cum să-și îngrijească gospodăria. Preotul la rândul lui se ocupa de soarta credincioșilor și se silea pe la autorități, ca poporul român din satul lui să fie așezat în toate drepturile, care până aici erau în mâinile sașilor. Într-o seară se furișează satana în casa lor și, la sfatul satanei, se hotărâsc să plece la oraș, unde se găseau acum slujbe bune. Unde mai

pui asfaltul, lumina electrică, teatrul și alte distracții, care în Sfătoșeni lipseau cu desăvârșire. Mai lipsea protecția vreunui om de influență și postul de administrator era câștigat. Zis și făcut. Prefăcu în bani: trăsura, calul, vaca, porcii, găinile, bucatele și alte mărunțișuri și plecă la slujba cea nouă.

La început, Preotul mai dădea și pe la Biserica orașului, mai făcea și câte o slujbă, dar încetul cu încetul a început a-i puți fumul de tămâie. Preoteasa s-a ținut de teatre, de mode, de manichiură pentru unghii, de coafură pentru pieptănatul părului, ca să arate, să placă la lume, că așa fac și altele, își mai roșesc și buzele și de ce să nu facă și ea, că-i dă mâna acum. Salariul e bun, casă, lumină, lemne, întreținerea este pe degeaba și apoi la administrație banii se cam învârt. Așa azi, așa mâine, așa poimâine. Preotul, la rândul lui, începe și el, seara, a mai ieși la câte un chef, la un pahar două de vin. Muzicanții sporesc dispoziția cu cântece vesele. Când se închid hotelurile în oraș, pleacă cu trăsura în satul vecin. Acolo se poate chefului până către ziuă. Trăsura, un bagatel de 200-300 lei, n-are a face.

Într-o bună dimineată, preoteasă plecă în compania unui băiețandru fără căpătâi! Așa e la oraș. Ce să stea pe loc, când lumea se mișcă și înaintează. Cel puțin e un drăculeț tânăr și-i sorbi vorba de pe buze. Preotul se vede deodată singur pustiu. Cheltuiala de drum a fostei soții, n-are a face, nu poate fi omul moșic mai ales la despărțire. Și după aceea își caută alinare și mângâiere în altă parte. Și cum să nu afle? Vorbă să fie. Mai ales dacă sunt parale pentru daruri, care țin prietenii și le încheagă. Pe povârniș, piatra rostogolită merge repede. Omul cu scăderi nu mai poate rămânea în slujbă. E înlocuit și pace. Când la predare, se descoperă lipsa de parale. O nimica toată de 100.000 lei. Judecătorii nu prea glumesc. În anumite cazuri, sunt foarte severi și serioși, mai ales când e vorba de bani publici.

În ziua de ajunul Bobotezei, când altădată umbla vesel cu Crucea și când înconjurat de dragostea unui popor întreg mergea din casă în casă, petrecut cu lumânări aprinse de bătrâni și copii, pe bietul preot din Sfătoșeni, îl petrec spre ușa temnițelor doi polițiști, punându-l la răcoare. Și acum, când se uită în jurul lui, vede ziduri umede și întunecate și se lovește cu mâna peste frunte, strigând ca un nebun:

– Constantine, cap de câine.

Dar este prea târziu. Va mai reveni omul la minte, după ce și-a pierdut slujba și cinstea? Cine l-a pus să plece din curătenia satelor în

mocirla orașelor, nepregătit de a birui ispitele? Trist, dar adevărat. Aviz, celor ce se frământă cu gândul de a părăsi Altarele (a).

Mierea din Heraclea. În ținutul Heraclea, din Grecia, este o miere specială, cunoscută sub numele de mierea din Heraclea. Mierea aceasta, la gustare este cu mult mai dulce decât mierea de la noi, dar în schimb, după gustare ea produce mai întâi un fel de amețeală, apoi tulbură vederea și pe urmă lasă în gură o mare amărăciune. Oare nu este tocmai așa și mierea plăcerilor și poftelor lumești? Ea amețește mai întâi simțurile omului, apoi îi întunecă mintea și judecata și pe urmă lasă o scârbă și mare amărăciune în ființa lui (b).

39. Am lăudat păcatele altora?

Cei ce laudă păcatele altora cad în pedeapsa lui Dumnezeu ca și aceia ce au păcătuit. „*Aceștia dreptatea lui Dumnezeu știind cum că cei ce fac unele ca acestea, vrednici de moarte sunt, nu numai fac acestea, ci încă și binevoiesc cu cei ce le fac*” (c).

Exemple: Ham a lăudat pe fiul său Hanaan pentru că a râs de slăbiciunea moșului său Noe, agonisindu-și amândoi blestemul (d). Ahitofel a învățat și lăudat pe Avesalom ca să se răzvrătească asupra tatălui său David și să-i necinstească țiitoarele lui, pentru care păcat au fost amândoi pedepsiți de Dumnezeu, murind spânzurați (e).

40. Am judecat pe aproapele meu?

„*Nu judecați ca să nu fiți judecați. Cu ce judecați veți judeca, veți fi judecați și cu ce măsură veți măsura, se va măsura vouă. Și ce vezi așchia ce este în ochiul fratelui tău, iar bârna care este în ochiul tău nu o simți? Sau, cum zici fratelui tău: lasă să scot așchia din ochiul tău și iată, bârna este în ochiul tău. Fățarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți așchia din ochiul fratelui tău*” (f).

41. Am fost nerecunoscător față de binefăcătorii mei?

Nerecunoștința față de binefacerile primite, e un păcat greu și foarte urâcios înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Nerecunoștința o aseamănă Dumnezeiasca Scriptură cu o vie lucrată care nu dă

(a) D-ca Ort. a. VII, Nr. 41-42. (b) Pr. I. Trifa. (c) Rom. 1, 29-32. (d) Fac. 9, 21-25; vezi și „Izvorul răutăților” de autor. (e) 2 Împ. 16-18. (f) Mt. 7, 1-5; Lc. 6, 37-45; Rom. 2; 1 Cor. 4, 5

roade (a), cu o femeie destrăbălată (b), cu un pământ neroditor ce se sortește arderii cu foc (c).

„Vai, cum a ajuns ca o desfrânată cetatea cea credincioasă și plină de dreptate? Dreptatea locuia într-însa, iar acum este plină de ucigași. Argintul tău s-a prefăcut în zgură și vinul tău este amestecat cu apă; mai-marii tăi sunt călcători de lege și concetățenii hoți, toți iubesc darurile și umblă după răsplată. Ei nu judecă orfanul, iar pricina văduvei nu ajunge până la dâșii. Pentru aceasta zice Domnul Dumnezeu Savaot, Puternicul lui Israel: *„Răzbuna-Mă-voi împotriva asupritorilor Mei și Mă voi întărâta cu răzbunare asupra vrăjmașilor Mei! Voi întoarce mâna Mea asupra ta și voi da la o parte tot plumbul tău...”* (d).

Exemple scripturistice de nerecunoștință: Îngerii cei răi (e); Adam și Eva (f); israelitenii (g) Saul (h); Iehu (i); David (j); Iezechia (k); Nabuhodonosor (l); cei nouă leproși (m); Poporul evreiesc față de Mântuitorul și trimișii Săi... (n).

Nerecunoscătorul e ca șarpele încălzit în sân. Un filozof păgân din vechime spunea că cea dintâi treaptă a nerecunoștinței este de a nu răsplăti fapta bună, a doua de a o uita, iar a treia de a răsplăti binele cu rău. Cunoaștem fabula despre omul care a încălzit la sânul său un șarpe amorțit, dar acesta drept recunoștință l-a omorât cu mușcătura-i veninoasă. Istoria aceasta a șarpelui se repetă mereu în lume și se potrivește, mai ales atunci, când oamenii nerecunoscători abuzează de Darul lui Dumnezeu și jignesc pe Cel mai Mare binefăcător, pe Dumnezeu.

Lovit cu rău pentru bine. Un copac dintr-o pădure, tăiat și trântit la pământ, plângea cu amar. Un tăietor de lemne trecu pe acolo și-l întrebă de ce plânge? Arborele răspunse:

– Nimic nu mă doare ca nerecunoștința. Acum câteva zile a venit un om la mine, rugându-mă să-i dau o creangă ca să-și facă o coadă la topor. Eu i-am dăruit-o, dar ce să vezi, abia a potrivit coada la topor și m-a și doborât la pământ cu câteva lovituri (o).

(a) Is. 5, 1-7. 9. (b) Iez. 16, 1-20. (c) Evr. 6, 1-8. (d) Is. 1, 21-25. (e) Is. 14, 11-20. (f) Fac. 2; 3. (g) Num. 14; 16; 2 Lege 32, 6-18; Jud. 8, 34; Neem. 9, 20-26. (h) 1 Împ. 15, 17-19. (i) 3 Împ. 16, 2. (j) 2 Împ. 12, 7-9. (k) 2 Paral 32, 25. (l) Dan. 5, 18-21. (m) Lc. 17, 15-18. (n) Mt. 21, 33-46; 22-28; ș.a. F. Ap. 4... (o) O.M.P. ist. 643, 642

Rotschild și medicul. Despre marele miliardar Rotschild, am citit un lucru interesant. Medicul lui de casă îl cerceta în fiecare zi. Iar Rotschild i-a făcut un fel de plată interesantă. În fiecare zi medicul își afla plata de zi pe masa lui Rotschild. Dar aceasta numai până când Rotschild era sănătos și n-avea lipsă de el. Îndată însă ce Rotschild, se îmbolnăvea, medicul nu mai primea nici un fel de plată până nu se făcea iar sănătos. Adică, Rotschild își plătea medicul pentru sănătate și nu pentru boală.

Noi însă facem, cu doctorul nostru Cel sufletesc tocmai contra. Îl „plătim” cu rugăciuni și îndreptarea purtărilor numai pe vreme de boală și necaz, dar câtă vreme ne simțim bine, habar n-avem „să-i plătim” pentru Darurile de care ne învrednicește. „Plătim” boala, dar nu „plătim” sănătatea. Și nu e bine așa!

Mama tâmpitului. Am cunoscut o mamă ce avea un copil tâmpit. Ajunsesse copilul la 40 de ani și nu cunoștea pe mamă-sa. Sărmana mamă îl grijea așa cum își grijește o mamă odorul ei. Într-o zi am aflat-o plângând cu amar. „Părinte dragă – îmi zise femeia – mi se rupe inima de durere, când mă gândesc că 40 de ani am îngrijit cu dragoste pruncul acesta și el nici măcar odată nu mi-a zis „mamă”.

Așa sunt și cei păcătoși față de dragostea Tatălui Ceresc. Tatăl Ceresc îi îngrijește cu dragostea și iubirea unui Părinte, dar păcătoșii – tâmpiți fiind de patimi și păcate – nu cunosc iubirea Lui. O viață întreagă sunt împresurați de dragostea Lui și ei nu strigă niciodată „Avva Părinte” (a).

Educația morală. Într-o poiană largă cât o grădină, trăia singuratic un stejar bătrân. Jur-împrejur, se pierdea până departe în zări pădurea întunecoasă. Stejarul purta povara multor veacuri în coroana sa puternică, rotundă și vastă. Trunchiul său uriaș era îmbrăcat în coaja aspră, crăpată, țesută de pârâiașe adânci, încurcate. Rădăcinile sale cuprinseseră, în cursul vremurilor, în raza lor, întreaga poiană. De unele, lemnoase și sure, ieșite la suprafața pământului pe alocurea, te împiedicai plimbându-te prin iarba aspră a poienii, prin florile sălbatice și buruienile cu corolă mică dar cu miros tare de loc sălbatic; însă cele mai multe dintre rădăcini se coboară adânc în pământ, împletindu-se în rețele și noduri de humă neagră. Dacă vreo vijelie ar fi reușit să smulgă pe secularul copac, el ar fi dus cu sine în zbor tot

pământul poienii, până la mari adâncimi, atât de strașnic i se întâmplaseră și se țesuseră rădăcinile în pământ. Dar stejarul rămase veacuri întregi neclintit din locul lui, deși furtuni cumplite s-au năpustit adeseori asupra lui, să-l smulgă. Ghinda, sămânța din care a răsărit, a fost plină de sevă, de putere și de sănătate. Popoare întregi de păsări s-au odihnit pe crengile lui și multe cuiburi a purtat pe ramurile sale.

Adăpostul ce l-a dat cu atâta dărnicie popoarelor pe păsări, i-a adus însă și sămânța pierzării. Pe multe ramuri, dintre cele mai înalte, dintre cele ce se scaldau mai mult în lumina soarelui, se încuibaseră tufele vâscului parazit. Multă vreme stejarul nu lua în seamă pe oaspetele nepoftit, care trăia din seva sa, se scalda în lumină și căldură, poleindu-și cu atâta semeție frunzele pieloose, de un verde închis, ca solzii de reptilă. Vâscul răsări din sămânța ce-o lepădau păsările adăpostite în copac, crescut tot mai mare, tot mai viguros și ici și colo, în tufe rotunde ca niște buchete. Din seva stejarului sugeau tot mai multă hrană, astfel că unele ramuri începură să se usuce. Unele tufe de vâsc se uscară odată ca ramul din care trăiau, dar altele noi se nășteau într-un chip tot atât de nelegiuit ca și cele uscate. Călătorii care treceau prin pădure, se abăteau și prin poiană să vadă stejarul secular. Îl admirau și mulți i se închinau, căci pe vremea aceea erau oameni care se închinau și la arbori. Erau părinții care se închinau și își aduceau și ei copiii, să le arate copacul și din pilda lui să-i învețe cum poate cineva trăi mult și că viața noastră nu trebuie s-o prețuim prea fără margini, căci iată și un copac trăiește mai mult decât un om. Copiii fură aceia care observară mai întâi și tufele de vâsc și crengile uscate. Ei se mirară de frunzele acelea pieloose, de ramurile fără țesătură, lemnoase și-i întrebă pe părinți:

- Sunt acelea florile stejarului?
- Nu, sunt paraziții stejarului, boala lui, răspunseră bătrânii.
- Pentru aceea se usucă ramura pe care se ivesc? ziseră copiii.
- Da, sug hrana copacului, răspunseră bătrânii.

Vâscul însă trăia de atâta vreme pe stejar, încât nu mai aveau cunoștință că el e un parazit. Vâscul se credea stejar, ba încă partea cea mai bună a lui, căci trăia numai în înălțimi, în lumină și căldură. De mult credea, că într-adevăr, el e floarea și rodul cel mai ales al stejarului. Și de aceea, când auzi el mai întâi această convorbire dintre copii și bătrâni lângă tulpina stejarului, vâscul se supără, se simți adânc ofensat și zise:

– Dreptatea e de partea copiilor, nu de a bătrânilor. Eu sunt floarea și rodul stejarului. Și fiindcă sunt partea cea mai aleasă din el, mintea și inima lui, dați-mi voie să vorbesc eu în numele lui. Mie mi se cuvine.

– Dacă este așa, spune, pentru ce se usucă crengile copacului? întrebară bătrânii.

– Pentru că seamănă cu voi, e prea bătrân și voi știți că nimic nu poate trăi veșnic în lume.

– Dar, atunci, pentru ce se usucă chiar numai ramurile pe care crește vâscul? Pe care crește floarea și fructul?

– Orice tendință spre desăvârșire, se plătește scump în viață. Ca să ne producă pe noi, stejarul a trebuit să-și epuizeze aceste ramuri. Voi sunteți rămași în urmă și se pare că nu știți că orice pas nou al civilizației, nu se poate face, decât printr-o sleire de forțe. Noi suntem semnul de viață și de desăvârșire al copacului, noi îi vestim lumii valoarea lui, puterea lui de viață și pentru slujba ce i-o facem, el e prea mulțumit cu noi. Nu vedeți că-i împodobim cele mai multe din ramuri și că el e mândru de aceasta?

– Dar din ce trăiești tu, tufă de vâsc, de-ai căpătat o atât de înaltă deșteptăciune? Nu vedem să ai rădăcini care să atingă pământul.

– Nu-i nevoie de rădăcini în pământ, pentru ca să trăiești. Din pământ își trage hrana numai partea cea mai josnică, atât din om cât și din copac: trupul sau trunchiul. Eu mă hrănesc din căldură și lumină. De aceea mi-e și scârbă să ating pământul.

Copiii se uitau mirați, fericiți, la bătrâni. Lor le părea foarte frumoasă și atrăgătoare teoria vâscului. Părinții văzură și clătinară triști din cap. Unul din bătrâni se urcă în copac, deslipi de pe-o creangă o tufă de vâsc, o aruncă și ea căzu moale la pământ, cu ramurile acelea fără tărie, fără inimă, care se îndoiu în toate părțile, cu frunzele pieloose ca niște solzi. O agătară într-o prăjină lungă și prăjina o înfipseră în pământ.

– Acum să te vedem dacă poți tu trăi numai din căldură și lumină.

Puseră pe copii să se urce pe rând și să vadă rana din care desprinseră vâscul. Plecară acasă și după câteva zile reveniră. Vâscul se uscăse.

– Copii, să primiți învățătura: fără rădăcină în pământ, nici om nici copac nu poate trăi. Care trăiesc astfel sunt paraziți, boală. Așa spuseră bătrânii. Copiii hotărâră să curețe de vâsc întreg stejarul. Dar multe tufe, cele mai puternice, nu le ajunseră.

– Pentru ce nu se scutură copacul de tufele acestea? întrebare copii.

– Nu poate!

Multă vreme n-au mai venit copiii cu părinții lor prin poiană. Multe crengi se uscaseră, supte de vâsc și tufe noi presărau ramurile. Copacul era atât de trist acum, cu multe crengi uscate, care nu căzuseră încă, cu tufele acelea, soioase pe ele. Era trist și nu mai cânta în nici o noapte, ci părea că în tăcere săpa tot mai adânc rădăcinile. Îl dureau inima, îl dureau trupul, îl dureau brațele: simțea că prea multă sevă i-au supt tufele de vâsc.

Într-o seară, cerul se întunecă spre asfințit, norii se grămădeau pe sus, ca niște balauri ce se svârcoleau, o vijelie cumplită se stârni. Jur-împrejur, vuia pădurea bătrână, pregătindu-se de luptă, numai stejarul din poiană stătea neclintit. Respira numai, rar și se înțepea parcă mai tare în pământ. Când spaima furtunii îi zburli coama de frunze, stejarul șopti:

– Grozavă ești, mare ți-e puterea, dar de mult te așteptam.

Lupta ținui cu o furie nepotolită până la răsăritul soarelui. Crengile uscate trosneau, erau împrăștiate cu zgomot până departe; tufele de vâsc se deslipeau una după alta, duse de aripile vântului. Acum vâscul recunoscu ființa lui de parazit și se ruga ca un laș:

– Ține-mă pe mine, că eu nu te-am rupt ca tufele dinspre apus, gema cu deznădejde vreo tufă de pe ramurile de la răsărit ale stejarului.

– Păstrează-mă pe mine, că eu n-am fost lacomă, ca tufele dinspre răsărit, plângea cu josnicie vreo tufă dinspre apus, gata să se dezlipească de pe ramura din care trăia.

– Din aceiaș sămânță ați răsărit, vă știu prea bine. Mi-e scârbă de voi, gema stejarul. Gema, pentru că în luptă își frânsese multe crengi sănătoase. Dar când îl sărută soarele, el nu mai avea pe trup nici tufe de vâsc, nici crengi uscate, nimic străin.

– De acum începe viață nouă stejarul, spuseră bătrânii copiilor, când veniră iar în poiană, peste câteva zile.

– Nu plângeți pentru ramurile verzi, rupte, îi vor crește altele mai puternice (a).

Mândria și nerecunoștința celor ce trăiesc pe spinarea altora, este o mare urâciune înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor cinstiți și cuminiți.

Câinele recunoscător. Un medic veterinar din Paris vindecase pe un câine care își rupsese un picior. În semn de mulțumită, câinele venea din când în când pe la medicul care-l scăpase de necaz. Mare fu mirarea medicului când într-o zi câinele vindecat veni la el cu un alt câine, acesta cu un picior rupt. Medicul veterinar i-a legat și acestuia piciorul și l-a îngrijit. Bătând din coadă, câinele sănătos se uita parcă cu milă la tovarășul lui bolnav, cum îl spală și îl leagă medicul-veterinar. Câinele a dovedit o minte aproape ca a unui om.

Un câine mai mergea din când în când pe la binefăcătorul său, dar mulți oameni uită de cei care le fac binele.

Leul recunoscător. Un sclav, anume Androcles, care fugise de la stăpânul său, fiind prins iarăși, fu judecat la moarte. Zbirii îl aduseră într-un loc mare, îngrădit cu zid de piatră și apoi dădură drumul unui leu flămând și înfricoșat, ca să sfășie pe omul nefericit. De afară priveau o mulțime de oameni la cruzimea asta. Leul se repezi cu turbare la sclav, dar deodată se opri, dădu vesel din coadă și sări de bucurie în preajma omului, lingându-i mâinile cu drag. Oamenii rămaseră uimiți și întrebând pe sclav, să le spună cauza acestei minuni, sclavul le istorisi întâmplarea:

— Când fugisem de la stăpânul meu, m-am ascuns într-o peșteră a deșertului. Atunci veni leul acesta la mine scheunându-se și îmi arătă laba, în care-i intrase un ghimpe. Eu îi scosei ghimpele, iar leul de atunci îmi aducea vânat proaspăt și noi trăiam pașnic împreună în peșteră. La vânătoarea din urmă ne-am despărțit unul de altul și ne prinseră gonacii pe amândoi și acum îi pare bine sârmanului dobitoc, că mă găsește iarăși. Poporul întreg rămase uimit de recunoștința leului și strigă:

— Să i se dea viață acestui om binefăcător! Sclavul fi liberat și primi niște daruri prețioase de la domnitorul țării. Iar leul îl petrecu de la judecată ca un cățeluș îmblânzit și rămase tot cu el, fără de-ai face cuiva vreo stricăciune. Și grozavii lei sunt recunoscători, cum putem fi noi deci nemulțumitori (a).

Binefacerea și recunoștința. Scriitorul rus Turgheniew are o legendă minunată: Dumnezeu a chemat într-o zi la masă pe toate vietățile. Doua dintre ele: care nu s-au întâlnit niciodată, în viața

pământească, au ajuns una lângă alta și Tatăl Ceresc le prezentă, Binefacerea și Recunoștința.

Când japonezii auziră din gura unui misionar pentru prima dată ce a făcut Dumnezeu pentru om și cum Mântuitorul S-a întrupat, a suferit și a murit pentru noi oamenii, exclamară:

– O, cât este El de mare, cât de bun, cât de puternic și ce demn de iubire este Dumnezeul creștinilor. Și când apoi auziră, că sunt creștini, care nu-și iubesc pe Dumnezeul lor, ci își bat joc de El, strigară indignați:

– O, oameni răi, o, inimi nerecunoscătoare! E posibil ca să fie pe pământul acesta astfel de oameni? Așa judecau păgânii despre creștini!

Un plugar dintr-un sat se bucura foarte mult că recolta i-a fost bogată. Unul din copiii săi a auzit pe tatăl său că mulțumește vecinului pentru că i-a ajutat la căratul bucatelor. Deodată zise tatălui său:

– Tată, dar lui Dumnezeu când îi mulțumești pentru că ți-a dat bucate multe? Atunci tata rămase rușinat, căci niciodată nu mulțumise lui Dumnezeu pentru binefacerile primite! Creștine! nu cumva ești în ceata celor nerecunoscători?

Recunoscători buni. Într-o localitate se zidise o Biserică, dar pentru terminarea turnului mai lipseau 10.000 de lei. Cei doi epitropi ai Bisericii stăteau într-o zi sub turn și se sfătuiau de unde să iau banii necesari. Deodată căzu între ei o grindă, care îi scăpă de sus unui dulgher, dar nu a vătămat pe nimeni. Atunci unul dintre ei zise:

– Eu dau 5.000 lei,

– Și eu alte 5000, zise celălalt.

Când Alexandru, Episcopul Antiohiei, în urma persecuțiilor creștinilor, fu închis în temniță, o femeie evlavioasă făcu tot posibilul, ca să-i poată duce mâncare. A putut să intre însă numai promițând o sumă mare temnicerului. Episcopul primi darul acesta plin de recunoștință și zise:

– Domnul Dumnezeu să-ți răspândească nobila ta faptă. Dar nu se mulțumi numai cu aceasta și când femeia veni și a doua oară cu copilul său orb, Sfântul căzu la pământ și se rugă cu atâta ardoare, încât Dumnezeu se îndură și i-a redat vederea nefericitului ei copil (a).

Răutatea și recunoștința păgânilor. Vrednică de amintire e condamnarea și scăparea de la moarte a vestitului general roman

Manlius. Vrajmașii lui îl acuzaseră cu multă răutate și pe nedreptate îl condamnaseră la moarte ca trădător de neam. Zadarnic s-a ostenit bietul om să-și dovedească nevinovăția sa și să-i facă pe uneltitori să se rușineze de sălbăticia și de răutatea lor... Așa a făcut lumea cu cei mai mari binefăcători ai ei: cu conducătorii cei mai binecredincioși, cu Proorocii, cu Mântuitorul, cu Sfinții Apostoli și cu urmașii lor, care s-au ostenit și se ostenesc până la sacrificiu, pentru a le pune lumina în sfeșnic, a-i educa, lumina și păzi de prăbușirea în iadul vremelnic și veșnic... În ziua și ceasul când a fost adus pe locul, unde trebuia să i se zboare capul cu sabia, deodată generalul se dezbracă de toate hainele sale în ochii mulțimii, care aștepta nerăbdătoare să vadă cât mai grabnic vărsându-se sânge de om nevinovat și strigă plin de disperare:

– Toată lumea să privească cu atenție aici! Vedeți mâinile și picioarele mele ciuruite de săgeți? Vedeți corpul meu rănit de dușmanii neamului nostru, ca să vă apăr pe voi, casele și averile voastre de a nu fi lovite, prădate și pustiite? O! popor orb în dragoste și nemăsurat în răzbunări idolatre! Deschide ochii și vezi cicatricile mele și ia seama cât poți mai bine și vezi, cu cât mai multă chibzuială, ce trebuie să stea în locul acesta? Capul unui trădător, ori statuia unui erou?

Întreaga mulțime a poporului s-a cutremurat de spaimă când a văzut rănile încă deschise ale viteazului oștean roman și mai ales când a auzit strigătul adevărului sugrumat! Judecătorii înrăutățitei răzbunări s-au făcut nevăzuți... Mulțimea revenindu-și în fire din agitația nesocotită, înflăcărându-se de focul recunoștinței ce-i datora, au ridicat și purtat pe brațe două zile încheiate, pe viteazul și înțeleptul general, care știuse să-și facă datoria către patrie și să deschidă ochii unui popor nosocotit și infuriat. Suferința și rana este medalie și meritul cel mai strălucit al unui luptător pentru patrie și mai ales pentru apărarea Dreptei Credințe străbune; iar cei ce-l nedreptătesc, săvârșesc un groaznic păcat strigător la cer, care se răzbună amarnic, vremelnic și veșnic.

Nerecunoștința și recunoștința păgânilor. Mântuitorul nostru Iisus Hristos a suferi mult, s-a jertfit și a murit pironit pe Crucea înaltă înfiptă deasupra creștetului pleșuv al Golgotei... Oare sunt măcar creștinii recunoscători Acestui Părinte preabun, Care s-a jertfit pentru a le da lor viață veșnică? Afară de cei foarte puțini, majoritatea creștinilor de nume se oștesc contra Lui și a rânduielilor Sale

Divine puse în Biserica Sa. Aceștia luptă după șoapta balaurului – Satana, pentru a răstigni a doua oară loruși pe Fiul lui Dumnezeu, Părintele lor, al Căruia nume zadarnic îl mai poartă! Această nerecunoștință și pornire infernală îl face pe Dulcele nostru Mântuitor să Se tânguiască și azi pentru pierderea multor purtători de nume creștinesc, zicând cu suspine ca și odinioară în grădina Ghetsimani:

– Întristat este sufletul Meu până la moarte! Ah! Pentru aceasta, este întristat sufletul Meu până la moarte!

O astfel de nerecunoștință a creștinilor n-are nici o asemănare!...

Să fim recunoscători Mântuitorului. Așa-i omeneste și mai ales creștinește. Recunoștința aceasta se arată mai întâi prin îndreptarea vieții după plăcerea lui Dumnezeu și călăuzirea după Dreptarul Ortodoxiei Creștine; iar nu prin îndărătnicii, neascultări și blestemății... Odinioară s-a făcut neascultător poporul Antiohiei și Selefcos împăratul, abia a scăpat din mâinile celor nesupuși, care vreau să-i ia și viața, după ce i-au luat împărăția. Fuge singur pe ascuns de la curțile împărătești, iese necunoscut din oraș și umblă toată noaptea; despre ziuă sosește la niște țarmuri de mare și acolo stă să se răsuflă puțin, fiind ostenit la tot trupul de trudă, întristat foarte la suflet pentru surparea împărăției, cu multe oftări stă și gândește primejdia lui. Dar cei nesupuși vrăjmași care îl voia să moară, i-au luat urma, sosesc la locul acela, îl văd de departe, îl cunosc, aleargă atunci cu toată mânia în față, cu săbiile în mâini și se pornesc asupra lui pentru ca să-i bea sângele. Se apropie și aici văzând pe un împărat, pe însuși împăratul lor, singur, fără de nici o tovarășie, plin de întristare, fără de nici o mângâiere, gol de toată podoaba împărătească, zăcând pe pământ, udând fața lui de lacrimi, opresc întâi mânia și mâinile lor, li se face milă de el, se căiesc de neascultarea lor îl mângâie cu cuvinte înduioșate, îl ridică de pe pământ, se închină lui iarăși ca unui împărat, își cer iertăciune pentru cele trecute, merg împreună cu dânsul până la cetate, îl suie pe scaunul împărătesc și se jură pentru vremea viitoare, că vor fi cu credință și cu ascultare. Atâta tărie a avut în inimile barbarilor și nesupușilor, fața unui ticălos împărat.

Ei, creștine! Acela pe Care în Vinerea cea Mare îl vedem pironit pe o Cruce, încununat cu spini, fără chip, bătut de palme, peste tot încruntat cu răni, este Împăratul Măririi, este Împăratul nostru, întru al Cărui Nume ne-am botezat, a Cărui Evanghelie credem, a Cărui Împărăție nădăduim, păcatele noastre L-au adus la o stare atâta de

jalnică și în ceasul în care îl vedem, sunt atât de împietrite inimile noastre și nu se zdrobesc de durere? Atunci se cădea să zicem, dar să o zicem din inimă și cu toată zbrobirea:

– Iisuse, Mântuitorul meu! Este oare cu dreptate să fii Tu pironit pe o Cruce și eu încă să fiu culcat în pat împreună cu desfrânata? Tu să porți cununa cea de spini și eu să am atâtea gânduri rele în capul meu? Tu să ai rana deschisă în coastă și eu să țin în inima mea vrăjmășie veșnică, împotriva vecinului? Tu să ai mâinile Tale și picioarele pironite și mâinile mele să fie pline de nedreptățiri, iar picioarele să-mi alerge pe căile pierzării? Tu să ai Trupul Tău cel curat sfărâmat de bățai și eu să am trupul meu pângărit de atâtea necurății? Mie mi se cădea să țin o Cruce ca aceasta, eu să primesc atâtea patimi, eu să sufăr o moarte ca aceasta. Dar de nu pot să mor pentru tine, cel puțin să mă pocăiesc; de nu pot vărsa sângele meu, cel puțin să vărs lacrimile mele, de nu pot da viața mea pentru viața Ta, cel puțin să dau dragostea mea pentru dragostea Ta. Tu Dumnezeu Cel drept, ai făcut atâtea pentru mine, omul cel păcătos și eu ce alt lucru puțin mai pot face pentru Tine, fără numai să Te iubesc și să nu mai greșesc. Deci, mă pocăiesc, mă părăsesc de greșelile mele cele trecute și mă făgăduiesc ca de acum înainte să am către Numele Tău dragoste veșnică și ascultare de Legea Ta... (a).

MÂNDRIA SURPĂ SUMEDENII DE SUFLETE

Dumnezeiasca Scriptură ne arată în multe locuri ale ei cum mândria a surpat și surpă sumedenii de suflete omenești, în iadul vremelnic și veșnic. „Dumnezeu celor mândri le stă împotriva – zice ea – și celor smeriți le dă Dar...” (b). Mândria cu fiicele ei, face pe om un împietrit nerecunoscător; iar smerenia Sfântă îl îmblânzește și înflăcărează cu dragoste fiească până la adâncă recunoștință. Mândria e mama multor păcate grele. Mândrii se înalță pe sineși deasupra altora, n-ascultă și nu se supun lui Dumnezeu și trimișilor Lui Mândria e o exagerată închipuire de sine și o nesocotire disprețuitoare a semenilor săi. Mândria te îmbracă cu greu blestem (c). Mândria e izvo-

(a) Vezi pe larg „Didahiile” lui Ilie Miniat, pg. 159-160. (b) 1 Petru 5, 5; comp. Iac. 4, 5; Is. 3; 57, 15; 66, 2. (c) Is. Sir. 10, 15; Ps. 68, 6-32; 108

rul tuturor păcatelor. Din mândrie se nasc foarte multe și felurite păcate. Orice persoană (parte bărbătească și mai ales parte femeiască) care se îmbracă cu satanica mândrie, se umple cu multe deșertăciuni și se ocupă numai cu persoana sa, caută a plăcea lumii: prin cuvinte, îmbrăcămintă, lux, mode șuchiate și felurite schimonosiri idolatre, satanice, prin purtări nesocotite și scandalizatoare sufletelor. Persoanele îmbâcsite de mândrie, nu se supun nimănui și-s dornice a li se supune toți. Cu inferiorii și supușii lor se poartă ca niște tirani, cu multă cruzime, fără milă și cruțare. Acestea-s pline de vanități și ambiții, vânează ranguri, domnii și onoruri și comit crime. Când întâmpină obstacole provoacă: certuri, lupte, blestemuri, neorânduiri și nefericiri. Închipuirea acestora e împotmolită de zavistii sau de pizmuiri, de suspiciune și răzbunări. Mândrii susțin să fie ascultați de toți, dar ei să n-asculte de nimeni. Mândria a prăbușit și prăbușește sumedenii de suflete, din Darul lui Dumnezeu și din Împărăția Lui, în prăpăstiile iadului vremelnice și veșnice. Toți cei care vrem a scăpa de păcatul acestora groaznic, care a prăbușit din lumină Divină și fericire, sumedenii de îngeri și suflete omenești, să se lupte pururea cu ei înșiși, pentru a nu se socoti mai presus de ceea ce este; și să se ostenească a-și forma un cuget smerit, socotindu-se cu toate mai prejos decât toți oamenii. Astfel, orice virtute și binele făcut în viața sa, să-l atribuie numai lui Dumnezeu, fără de Care nu putem face nimica bun (a). „*Când veți face toate câte v-am poruncit – ne învață Mântuitorul – să ziceți: „Slugi netrebnice suntem, că n-am făcut decât ceea ce eram datori a face!”* (b).

Mândrii se robesc diavolilor. Era un Monah în Tebaida, care avea mare nevoie și petrecere. Și acesta se îndeletnicea neîncetat la privegheri și rugăciuni și arăta neagoniseală în chip desăvârșit și lua aminte la post atâta, încât, odată într-o săptămână, duminica spre seară, se hrănea, mângâindu-și neputința firii cu legumele cele ce se întâmplau, sau cu verdețuri sălbatice. Deci, multă vreme a petrecut, așa viețuind. Dar aflătorul răutăților, diavolul, zavistuindu-l pentru fapta lui cea bună, s-a silit să-l surpe cu căderea mândriei, în care și el a căzut. Deci, i-a pus lui în minte gânduri ale puterii, zicându-i că face nevoie prea desăvârșită, pe care nimeni altul nu poate să o facă. Trebuie dar să arăți și minuni – a zis diavolul – ca și tu către nevoie

mai osârduitor să te faci și pe oameni să-i zidești, văzând ei minunea lui Dumnezeu și slăvind pe Tatăl nostru cel din ceruri. Să cerem dar lucrarea minunilor, căci însuși Mântuitorul a zis: „Cereți și vi se va da vouă”. Deci pe această rugăciune cu neîncetată cerere trebuie a o duce lui Dumnezeu. Iar iubitorul de oameni, Dumnezeu, Care vrea ca toți oamenii să se mântuiască, văzând înșelăciunea lui și aducându-și aminte de osteneala și nevoița lui, nu l-a lăsat pe el să se biruiască de vrăjmașul. Deci, i-a venit lui în minte și a socotit, că zice Apostolul:

– Nu suntem, din destul a socoti ceva de la sine. Dacă unul ca acesta a zis: „Nu sunt din destul”, cu cât mai vârtos eu am trebuință de învățătură! Mă voi duce dar la cutare sihastru și ceea ce îmi va zice și mă va sfătui, ca de la Dumnezeu voi primi povățuire spre mântuire.

Și era Părintele, către care vrui să meargă, mare și vestit, sporit întru privirea minții și puternic a folosi pe cei ce mergeau la dânsul. Deci, ieșind din chilie a venit la el. Și intrând fratele înăuntru a văzut bătrânul două maimuțe stând pe umerii lui, de amândouă părțile și cu lanț de fier legându-i gâtul lui și la sine fiecare trăgându-l. Și văzând bătrânul, a cunoscut că aceștia sunt draci, unul al slavei deșarte și altul al mândriei, că era bătrânul de Dumnezeu învățat. Deci, suspinând, a lăcrimat întru ascuns. Și după rugăciune și după sărutarea cea obișnuită, au stat tăcând ca un ceas, că acest obicei era la părinții cei de acolo. Apoi a zis călugărul cel ce mersese:

– Părinte, folosește-mă și îmi dă sfaturi ale căii celei de mântuire.

Răspuns-a bătrânul:

– Nu sunt din destul, fiule, la aceasta, că și eu am trebuință de îndreptare. Iar el a zis:

– Nu te lepăda, domule Avvo, de a mă folosi, că am încrede în tine și mi-am dat gândul meu să primesc sfatul tău.

Iar el iarăși nu se pleca, zicând:

– Nu mă vei asculta, pentru aceasta mă lepăd.

Iar el sta și îl încredința, zicând:

– Orice îmi vei zice mie, te voi asculta ca pe Îngerul Domnului.

Atunci i-a zis lui bătrânul:

– Ia banul acesta și mergi în cetate și cumpără zece pâini și zece măsuri de vin și zece oca de carne și adu-le aici. Iar el auzind, s-a întristat, însă primind, s-a dus. Iar pe cale multe gânduri îi veneau și nedumerindu-se, zicea întru sine:

– Ce a socotit bătrânul cu acestea? Și cum voi cumpăra aceasta? Că se vor sminti mirenii, când eu voi lua acestea”.

Plângând și rușinându-se, s-a dus în cetate și prin altul a cumpărat pâinea, iar prin altul vinul, iar pentru carne nu se dumerea, zicând:

– Vai mie, ticălosul, cum voi cumpăra carnea; eu însumi, sau prin altul? Însă găsim un mirean, cu rușine i-a dat lui un ban și cumpărând mireanul, a adus carnea la călugăr. Iar acela luând carnea și celelalte, le-a dus la bătrânul. Deci, i-a zis lui bătrânul:

– Știi că mi-ai dat cuvânt, că ori ce îți voi zice, să ascuți. Ia, dar, acestea și rugându-te, mănâncă o pâine și câte o oca de carne și bea câte o măsură de vin în fiecare zi; și, după zece zile, iarăși vino la mine. Iar el auzind și neîndrăznind a grăi împotriva, luându-le, s-a dus plângând și zicând în sine:

– Vai mie, din ce fel de post, la ce am ajuns! Oare voi face, sau nu? Și de nu voi face, voi fi călcător de făgăduință către Dumnezeu. Că am dat cuvânt, că orice îmi va zice bătrânul, aceasta să fac, primind ca de la Dumnezeu și acum, Doamne, caută spre ticăloșia mea și mă miluiește, iertându-mi păcatele mele. Că iată, sunt silit să fac afară de voia și socoteala pe care am avut-o pentru înfrânarea mea. Și așa plângând, a venit la chilia sa. Și precum i-a poruncit bătrânul, așa a făcut. Și când vrea să mănânce, uda bucatele cu lacrimi, zicând către Dumnezeu:

– Pentru ce m-ai părăsit?

Și a petrecut așa cele zece zile, plângând, tânguindu-se și pe sine socotindu-se nevrednic și de cin. Iar Dumnezeu luând aminte la smerenia acestuia, i-a dat mângâiere în inima lui și a cunoscut pentru ce i s-a întâmplat a fi nebăgat în seamă, precum se socotea. Și mulțumind Iubitorului de oameni, Dumnezeu, a zis întru sine:

– Cu adevărat, toată dreptatea omului, este ca o cârpă lepădată. Și iarăși: „*De nu va zidi Domnul casa și de nu va păzi cetatea, în zadar v-a priveghea cel ce o păzește, sau cel ce o zidește*”.

Deci s-a întors la bătrânul, trudit cu trupul, mai mult decât atunci când petrecea nemâncând în celelalte săptămâni. Și văzându-l bătrânul pe el așa smerit și pe maimuțe făcute nevăzute, s-a veselit foarte și bucurându-se, l-a primit pe el. Și făcând el rugăciune, au stat tăcând. Apoi a zis bătrânul:

– Fiule, Iubitorul de oameni, Dumnezeu, te-a certat pe tine și nu a lăsat pe vrăjmașul să te stăpânească. Că obișnuiește vicleanul, ca pe cei ce se nevoiesc, când nu îi va putea să-i împiedice de la nevointă,

să-i îndemne la cele peste măsură, ca prin aceasta să-i cufunde în groapa mândriei și nu este vreun lucru mai urât la Dumnezeu, decât patima aceasta. Deci, tu călătorește, precum zice Sf. Scriptură, pe calea împărătească și nu te abate în dreapta sau în stânga, ci măsoara cea din mijloc întrebuițând-o la mâncare, cu măsură mănâncă în fiecare seară. Iar de-ți va cere ție nevoia, sau pentru vreo pătimire, sau pentru altă pricină, să calci timpul cel orânduit, sau iarăși peste o zi să mănânci, să nu te îndoiești. Că nu suntem sub lege, ci sub Dar. Însă când mănânci, să nu vrei să te sature, ci te ține pe tine întru înfrânare, mai vârtos pentru bucatele cele poftitoare și îndemnătoare spre lăcomie. Cele proaste iubește-le totdeauna și inima ta o păzește, în tot chipul nevoindu-te la smerenie. Că „Jertfa lui Dumnezeu, precum zice Proorocul, duhul umilit, inima înfrântă și smerită, Dumnezeu nu o va urgisi”. Și iarăși aceasta: „Smeritu-m-am și m-a mântuit Domnul”. Deci, toată nădejdea ta, fiule, aruncând spre Dumnezeu, mergi cu pacea pe calea ta. Și va face și El va scoate ca o lumină dreptatea ta și judecata ta ca amiază-zi.

Deci, așa folosind pe fratele și întărindu-l și cu cele ce s-au aflat ospătându-se ei împreună, l-a slobozit pe el. Și fratele se bucura, mulțumea Domnului și zicea:

– Să mă întorcă pe mine cei ce se tem de tine și cei ce știu mărturiile Tale, Doamne. Și: „Certându-mă, m-a certat Domnul și morții nu m-a dat”. Și: „Certa-mă-va dreptul cu milă și mă va muștra...”. Și către sine: „Întoarce-te, suflete al meu, la odihna ta, că Domnul ți-a făcut bine ție” și celelalte. Și așa intrând în chilia sa, a viețuit după sfaturile bătrânului. Și s-a făcut monah prea iscusit (a).

Ce-ți folosește inelul cu pietre? Un om din societatea înaltă cercetă odată pe prietenul său, un morar sânguincios și îi arată acestuia un inel cu două pietre prețioase.

– Ce folos ai din aceste pietre? Întrebă morarul pe vizitatorul său.
 – Nimic, fu răspunsul.
 – Atunci îți voi arăta eu ție două pietre mai prețioase, zise morarul și îi arătă cele două pietre de moară (b).

Fiecare creștin trebuie a se feri din răspuțeri de păcatul mândriei, care-i o mare urâciune înaintea lui Dumnezeu, pentru a se izbăvi de Dumnezeiasca muștrare: „Voi sunteți care vă faceți pe voi drepti

înaintea oamenilor; dar Dumnezeu știe inimile voastre, că ce este înălțat între oameni, urâciune este înaintea lui Dumnezeu” și „*Cel ce se înalță pe sine se va smeri*” (a). Dumnezeu adeseori a pedepsit pe cei trufași, chiar și aici pe pământ. Exemple avem, în: căderea protopărinților noștri Adam și Eva din Rai (b); Împ. Roboam (c); Nabuhodonosor (d); Olofern (e); Izabela (f); Aman (g); Goliat (h); Irod (i) și alții mulți în Testamentul Nou.

Fiecare Creștin, care vrea să biruiască mândria, ce se cuibărește adeseori în ființa lui, trebuie să strige către bunul Dumnezeu rugându-l-se în Duh și în adevăr, fierbinte, a îndepărta mândria din: gândurile, privirile, cuvintele și faptele lui. Această rugăciune îi va fi lesnicioasă la făcut, dacă își va aminti de cele ce am grăit aici despre groaznicile pustiiri ale acestei gadini infernale, în cer, în Rai, pe pământ, în lume, în adunarea creștinilor ușuratici și în sufletul omenesc, care se lasă rob de boala aceasta a mândriei și se poate vindeca prin practicarea virtuții smereniei.

SMERENIA ÎNALȚĂ SUFLETELE

milința sau smerenia e o strălucită virtute Divină care veștejește și stârpește viciul mândriei. Smerenia nu cere omului a-și tăgădui vrednicia sa; ci a o atribui în întregime cu mulțumită lui Dumnezeu, Care-i adevărata ei obârșie. Smerenia e o condiție absolut necesară mântuirii omului. Fără smerenie nu pot urma dezvoltat nici lucrările Harului Divin, nici desăvârșirea credinței sau tăria nădejzii și înflăcărea dragostei, nici rugăciunea cuviincioasă și fierbinte în Duh și în adevăr, nici pocăința adevărată și folositoare, nici privegherea, nici cugetarea zilnică în Legea Domnului, nici ascultarea și păzirea Cuvântului lui Dumnezeu, care aduc multă fericire vremelnică și veșnică sufletelor pioase (j), nici statornicie în virtute. Smerenia, cu drept cuvânt, se mai numește și temelia tuturor virtuților. Smerenia e calea fruntașă, ce duce pe calea vieții, la adevărul Divin, la Dumnezeu Creatorul și Atotțiitorul, Vistieria tuturor bunătăților și fericirilor statornice, eterne, calea bătută de Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, Care ne cheamă pe toți

(a) Lc. 16, 15; 18, 14. (b) Fac. 3. (c) 3 Împ. 12, 10-11. (d) Dan. 4, 4. (e) Iudita 6, 13. (f) 3 Împ. 19, 1-2; 21; 4 Împ. 9, 30-37. (g) Estera 3-7. (h) 1 Împ. 17. (i) Mt. 2, 3-20. (j) Ps. 1, 1-3; Lc. 11, 28

la Sine, zicând: „*Veniți la Mine toți cei osteniți și însărcinați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu peste voi și vă învățați de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul Meu este bun și sarcina Mea ușoară...*” (a).

Sf. Ap. Pavel mergând cu smerenie pe urmele Mântuitorului cu Crucea Apostoliei sale, în greutățile și suferințele ce îndura, între altele propovăduia zicând: „*Toate le pot în Hristos Cel ce mă întărește...*” (b); iar atunci când Satana îl bătea cu palma peste obraz (prin prigonirea de către vrăjmașii creștinismului, prin suferințele trupești și tulburările sufletești) la întreita sa rugăciune, Mântuitorul îi răspunde: „Destul îți este ție Darul Meu, că puterea Mea întru neputință se desăvârșește...” „Deci – zice el – cu dulceață mă voi lăuda întru neputințele mele, ca să locuiască întru mine puterea lui Hristos. Pentru aceasta binevoiesc întru neputințe, întru defăimări, în nevoi, în goane, în strâmtorări pentru Hristos, căci când slăbesc, atunci sunt mai tare...” (c). Smerenia a fortificat și înălțat pe toți aleșii lui Dumnezeu.

„Smerenia – zice Avva Ioan – este Poarta Cerului. Părinții noștri prin multe ocări bucurându-se, au intrat în Cetatea lui Dumnezeu”.

Smerenia slăvește pe oameni. Sit și Moise smerindu-se înaintea lui Dumnezeu cu ascultare desăvârșită, au dobândit așa de îmbelșugat Dar Divin, încât fețele lor străluceau de o plină lumină minunată... (d). Printre viețuitorii sihaștri ai pustiei, a fost oarecine care se numea Avva Pamvo și pentru aceasta se povestește, că trei ani a petrecut rugându-se lui Dumnezeu și zicând:

– Să nu mă slăvești pe pământ! Și atât l-a slăvit pe el Dumnezeu, încât nu putea cineva să se uite în fața lui, de slava care avea fața lui.

Se spunea pentru Avva Pamvo, că precum a luat Moise icoana slavei lui Adam, când s-a slăvit fața lui, așa și fața lui Avva Pamvo, ca fulgerul strălucea și era ca un împărat stând pe tronul său. De aceeași lucrare era și Avva Siluan și Avva Sisoe” (e).

„Calea smereniei – zice Avva Tithoe – este: înfrânarea, rugăciunea și a se avea pe sine dedesubtul a toată zidirea”.

Smerenia. Smerenia este începutul mântuirii. „Smerenia – zice fericitul Augustin – este scara ce ne înalță la cele cerești”. „Smerenia

(a) Mt. 11, 28-30. (b) Filip. 4, 13. (c) 2 Cor. 12, 1-10. (d) „Hronograf”, pg. 86-87; Ieș. 34, 29-35. (e) „Pateric” pg. 193, 1, 2

– zice Sf. Ioan Gură de Aur – este căruța ce ne ridică la cer”. „Celor smeriți, Dumnezeu le dă Dar” (a).

Odată fericitul Augustin a fost întrebat:

- Care este virtutea cea dintâi și cea mai mare?
- **Smerenia** – a răspuns fericitul Augustin.
- Iar după smerenie, care vine în rândul al doilea?
- **Smerenia**, a răspuns iarăși fericitul Augustin.
- Iar în rândul al treilea? întreabă omul mirat.
- **Smerenia**, răspunse și a treia oară fericitul Augustin.

Smerenia este cea mai aleasă dintre toate virtuțile. Vom spune însă îndată că această virtute se poate învăța numai în școala Mântuitorului, în școala Golgotei, în școala Celui ce a zis: „*Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima*” (b).

Și să nu credeți că este o lecție ușoară aceasta. E lecția cea mai grea. Citiți cu luare-aminte prin Noul Testament și veți afla cu câtă greutate i-a scos Domnul Hristos chiar și pe Apostolii Săi de sub ispita trufiei, când discutau care din ei să fie „mai mare” (c).

Smerenia bătrânilor izbăvea pe îndrăciți. Un bătrân oarecare a mers la un târg, ca să-și vândă lucrul mâinilor lui. Și mergând el pe drum a întâmpinat pe un om îndrăcit, muncindu-se și apropiindu-se îndrăcitul a lovit pe bătrân cu palma peste obraz, iar bătrânul a întors lui și cealaltă parte a obrazului ca să-l mai lovească pe el. Iar dracul văzând smerenia bătrânului, n-a putut răbda, ci îndată a ieșit din om și a fugit. Iar omul a rămas sănătos și a căzut la picioarele bătrânului, mulțumindu-i că l-a izbăvit pe el, cu rugăciunea lui, de muncirea cumplitului diavol.

Odată au mers niște oameni mireni în Tebaida la un bătrân, luând cu dâșșii pe un om îndrăcit, ca să poștească pe acel bătrân să se roage lui Dumnezeu pentru dânsul și să-l izbăvească de acea muncă diavolească. Iar bătrânul fiind poftit de dâșșii, a început a se ruga cu osârdie lui Dumnezeu pentru dânsul și după ce a săvârșit rugăciunea sa, a grăit necuratului duh, care era în acel om și a zis lui:

– Ieși, duh necurat, din zidirea lui Dumnezeu.

Zis-a lui duhul cel necurat din om:

– Voi ieși dacă te voi întreba un cuvânt și îmi vei răspunde.

Zis-a lui bătrânul:

- Întreabă dar și zi ce ai de zis. Și a zis diavolul:
- Eu aceasta vreau să te întreb și să-mi spui mie. Ce sunt caprele și ce sunt oile? Răspuns-a lui bătrânul:
- Caprele eu sunt, iar oile Dumnezeu le știe.
- Acestea auzind diavolul, a strigat cu glas mare și a zis:
- Iată, pentru smerenia ta, ies.
- Și îndată întru acel ceas a ieșit, iar omul a rămas sănătos și așa s-a dus la casa lui, mulțumind și slăvind pe Dumnezeu (a).

Smerenia puternicului înțelept. Ce frumoasă virtute e smerenia și totuși, puțini oameni se găsesc în lume, care să-și înfrumusețeze sufletul lor cu o asemenea podoabă neprețuită. Mândria, sub feluritele ei chipuri, se răsfață în lumea de azi și stă în scaun nesupărată. Ce prăpastie este între smerenie și mândrie! Apă sau foc, zi sau noapte, alb sau negru; iată atâtea expresii care ne arată lămurit ce nepotrivire și ce distanță necuprinsă de mintea omenească se întinde între smerenie și mândrie. Și totuși, locul unde pot să se întâlnească și chiar să se împrietenească pe veci, e sufletul omenesc. Mai mult: mândria poate să îmbrace haina smereniei și smerenia la rândul ei maschează de multe ori cea mai diabolică mândrie. La grecii vechi, trăia un învățat anume Atistene, care lupta din răputeri împotriva luxului. Voia cu orice chip să obișnuiască neamul său cu un costum modest și curat. Zadarnice i-au fost însă toate încercările! De necaz a început să cutreiere țara în lung și în lat, îmbrăcat cu o haină zdrențuită și ciuruită de găuri, parcă ar fi fost luată din ploaia de săgeți, vrând să-și bată joc în semn de răzbunare împotriva unui popor încăpățânat, măreț și îngâmfat.

Într-una din zile, înțeleptul nostru fu întâlnit de cel mai mare înțelept din acele vremuri, Socrate. Acesta îl opri și-l chemă să stea amândoi puțin de vorbă.

– De ce umbli cu această haină veche și sfâșiată? îl întrebă mirat Socrate.

– Vreau să dau poporului pildă de smerenie și modestie, învățătorule – zise încântat de sine Atistene.

– Foarte bine faci, zise Socrate, numai ia bine seama, că din găurile hainei tale, țășnește duhul mândriei satanice!

Rușinat de aceasta, Atistene plecă îndată și se hotărî să renunțe la răzbunarea ce-o plănuise în clipe de supărare.

Cititorule! Ești gata să recunoști că și ție se întâmplă să cazi în mândrie chiar atunci, când ești mai smerit ca totdeauna?! Adevărata smerenie poți s-o ai numai călăuzindu-te de ochii lui Dumnezeu, iar nicidecum de ochii oamenilor. Nu te uita și nu te asemeni cu semenii tăi și nici nu te întreba niciodată, dacă ochii lor te văd sau nu și dacă limba lor le laudă sau te acoperă de hule! Întreabă-te totdeauna, dacă te văd ochii lui Dumnezeu și ce zice Cuvântul Domnului despre purtarea și faptele tale.

Când te laudă lumea, ia bine seama că trebuie să mai ai ceva neplăcut în Fața lui Dumnezeu; iar când lumea te hulește, nu te descuraja; ci mângâie-te, că Domnul este cu tine! (a). „*Vai vouă când vă vor zice toți oamenii bine*” (b).

Învățat smerit. Duval, celebrul bibliotecar al lui Francisc, răspundea adesea întrebărilor ce i se puneau cu privire la știință:

- Nu știu. Un curtean îi zise într-o zi:
- Ar trebui să știi, căci regele vă plătește pentru aceasta.
- Îmi plătește pentru ceea ce știu, zise savantul smerit, că dacă ar trebui să mă plătească pentru ceea ce nu știu, n-ar ajunge toate comorile țării și ale regelui (c).

Smerenia unui domnitor. După ce Nicolae Vodă Mavrocordat a ajuns din nou domn, a primit scrisori de laudă din mai multe părți. Așa, i-a scris și un muftiu turcesc (un fel de protopop turcesc), Ebezadea Effendi o scrisoare de laudă, ceea ce era ceva neobișnuit la turci, căci muftiul nu scrie carte niciodată de la sine la vreun creștin, fie domn cât de mare. Se miră și Nicolae Vodă de atâta cinste ce-i venea din toate părțile, dar nu se înalță cu firea pentru acestea și smerit zicea: „Acestea sunt vânt sau fum; Dumnezeul meu, la Tine îmi este toată nădejdea!” De multe ori când îl lauda vreun boier pentru vreo treabă, chivernisită bine – zicându-i:

– Aceasta cu înțelepciunea măriei tale s-a făcut, – Nicolae Vodă răspundea cu Proorocul David:

– Eu sunt vierme și nu om; mila lui Dumnezeu le isprăvește pe toate cele bune (d).

Smerenia se opune mândriei. Smerenia este virtutea care prin cunoașterea ce ne dă ceea ce suntem într-adevăr, face ca să ne disprețuim pe noi înșine. Vorbind despre cele două iubiri care se pot găsi în sufletul omului, Cuviosul Episcop de Ipona, Augustin, scrie că, mândria este iubirea de sine până la disprețuirea lui Dumnezeu, pe când virtutea contrară ei, adică smerenia, este iubirea de Dumnezeu până la disprețuirea de sine (a). Smerenia nu consistă în vorbe sau în fapte, precum cred mulți. Cineva poate să respingă laudele, să se numească păcătos, să caute locul cel mai din urmă, fără a fi smerit. Acestea sunt numai niște semne exterioare, dar smerenia consistă în disprețuirea pentru noi înșine, provocată în noi de adevărata cunoaștere a propriei noastre ființe, așa că cine nu se cunoaște pe sine nu poate fi smerit. De aceea putem afirma, fără teamă de a ne înșela, că omul mândru nu se cunoaște pe sine însuși. Dar cunoașterea noastră proprie nu totdeauna este dreaptă, potrivită.

Pentru a se cunoaște bine omul pe sine, trebuie să învețe a cunoaște mai întâi pe Dumnezeu și, cu cât cineva cunoaște mai mult pe Dumnezeu, cu atâta mai mult se va cunoaște pe sine însuși, așa că asemănând ființa Dumnezeiască cu nemernicia omenească, imensitatea Lui cu micimea noastră, curățenia Lui cu prihănimile noastre, perfecțiunile Lui cu viciile noastre, vedem mai bine ce însemnați suntem, ce puțin valorăm și astfel crescând în admirație față de Dumnezeu, creștem în dispreț față de noi. Astfel, a fi smerit, înseamnă a se disprețui. Pentru ca să ne disprețuim trebuie să ne cunoaștem; pentru a ne cunoaște bine, trebuie să cunoaștem pe Dumnezeu spre a căpăta smerenie din această cunoștință.

Natura și efectele smereniei. Am spus că smerenia se opune mândriei, ceea ce dovedește considerând atât natura, cât și efectele smereniei pe de o parte, a mândriei pe de altă parte.

1) Considerând natura smereniei vom zice: mândria este iubirea de sine până la disprețuirea lui Dumnezeu; iar smerenia este iubirea de Dumnezeu până la disprețuirea de sine. Prin această simplă dar radicală opoziție putem înțelege bine, că arma cea mai folositoare contra mândriei este smerenia. Prin natura ei această virtute este pentru mândrie, ceea ce uscatul este pentru umezeală, ceea ce căldura este pentru frig, ceea ce lumina este pentru întuneric și viața pentru

moarte. Așadar, cine vrea a izgoni mândria din ființa sa, să-și împodobească sufletul cu virtutea smereniei.

2) Să ne întrebăm: care sunt efectele mândriei și ale smereniei? Prin mândrie dorim laude, prin smerenie ne ferim de ele; prin mândrie lăudăm prea mult ceea ce avem și chiar ceea ce nu avem deloc; prin smerenie ascundem ceea ce ar putea da altora o părere bună despre noi; mândria caută inovații, smerenia observă tradițiile; prin mândrie îmbrăcăm chiar viețile noastre cu haina virtuții; prin smerenie mărturisim ușor defectele noastre; prin mândrie pizmuim averile, talentele, renumele și slava altora; prin smerenie ne bucurăm că alții ne sunt superiori; prin mândrie suntem nesupuși, prin smerenie găsim fericire în supunere și așa mai departe. Prin paralela aceasta vom vedea numai-decât, că smerenia atât prin efectele cât și prin natura sa, combate mândria.

De aceea scrie Cuviosul Augustin: „O! Sfântă Smerenie, ce deosebită ești tu de mândrie! Mândria a răsturnat pe Lucifer din cer la iad și smerenia a înălțat pe oameni de la pământ la Rai; mândria a gonit pe Adam din Paradis și smerenia a întors în paradis pe tâlharii din Calvaria; mândria a rușinat limbile gigantilor și smerenia a adunat pe cei ce prin limbile lor erau deosebiți; mândria a pierdut pe Faraon cu oastea lui, smerenia a mântuit pe Moise cu poporul său; mândria a înjosit pe împăratul Nabuhodonosor, smerenia a înălțat la împărăție pe Iosif” (a).

Prin urmare, fără a ne teme de greșeală, putem afirma că cel mai bun și cel mai puternic leac contra mândriei, este smerenia. Dar și mai mult se poate afirma despre ea, fiindcă negreșit, smerenia este mama și viața tuturor virtuților, precum și mândria este moartea lor și mama tuturor viciilor; smerenia este sorgintea Darurilor Dumnezeuiești, pe care a impus-o Iisus Hristos pentru a putea dobândi mântuirea.

Smerenia este mama și viața tuturor virtuților. În fruntea căroră este credința. Cu toate că după învățătura Sf. Apostol Pavel: „Credința este din auz” (b), adică adevărurile credinței ajung la mintea noastră din auz prin mijlocirea predicării; totuși, adevărurile acelea izbînd judecata plină de mândrie, omul n-ar consimți niciodată a le crede, dacă n-ar interveni smerenia, care arătînd judecății slăbiciunea

și întunericul ei, convinge pe om să se plece și să creadă. Iată cum smerenia este mama credinței.

După credință vine nădejdea. Dacă ne lipsește smerenia, ne vom gândi că în noi înșine avem putere destulă și așa, nu vom mai nădăjdui nimic de la Dumnezeu. Dar din contră, dacă avem smerenie, vom fi convinși de slăbiciunea noastră și cu cât această convingere va fi mai mare, cu atât mai mult ne vom îndrepta spre Dumnezeu și vom pune în puterea ajutorului Său, toată nădejdea noastră.

În ce privește dragostea, dacă nu avem smerenie, ne vom gândi în mândria noastră că suntem vrednici de iubire către noi și, la Dumnezeu nici nu ne vom gândi. Din contră, prin smerenie vom vedea urâciune, răutatea, putrejunea noastră și mintea noastră numai decât lepădându-se de obiectele nevrednice de ardoarea ei, zboară repede înspre Dumnezeu, în Care se odihnește într-o fericire.

Cât privește virtutea religiei, dacă nu avem smerenie, vom avea cel mult o religie de paradă. Socotind că avem în noi destule puteri și că nu ne mai trebuie ajutor, nu ne vom mai ruga lui Dumnezeu și vom fi ca fariseul care se suie în Templu plin de mândrie, lăudându-se că nu este asemenea celorlalte oameni. Din contră, prin smerenie vom recunoaște nemernicia, slăbiciunea și păcatele noastre și atunci îndreptându-ne către milostivul Dumnezeu, îi vom cere, prin rugăciuni fierbinți și chiar cu lacrimi, iertare și ajutor. Tot așa s-ar putea vorbi și despre supunere, pocăință, tărie, milă, în sfârșit, despre toate virtuțile care în smerenie își găsesc o doică, un dascăl. Pentru aceasta scrie Casian către Dioscor: „*Smerenia este maestra tuturor virtuților și temelie cea mai puternică a clădirii Duhovnicești*” (a) și nu numai maestra, ci chiar mama viața și îngrijitoarea ei.

Smerenia e izvorul tuturor darurilor. Astfel ne învață Sf. Apostol Iacob când scrie: „*Domnul celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă Dar*” (b). Chiar judecata noastră ne dă o asemenea învățătură, fiindcă dacă prin mândrie omul se crede destul de tare pentru a urmări calea cea grea a dreptății, destul de vigilent pentru a zădărnici vicleșugurile inamicilor săi, așa că-și atribuie lui însuși succesele sale, va fi drept ca Dumnezeu să-l părăsească, ca astfel prin greșelile și căderile lui să-și recunoască slăbiciunea, din contră, văzând pe om smerit, că nu se încrede în sine însuși, că se judecă

(a) Col. 15 cap. 17. (b) Iac. 6, 6

nevrednic de orice, că raportă la Dumnezeu tot binele ce-a făcut; Dumnezeu este silit – să mi se dea voie a spune cuvântul acesta – a ajuta pe un astfel de om, fiindcă ajutându-l își procură propria Sa slavă. Iată cum smerenia este sorgintea tuturor Darurilor Dumnezeiești și cu cât ea va fi mai profundă, cu atâta darurile atrase de ea vor fi mai multe și mai mărețe.

De aceea Sf. Fecioară Maria Născătoare de Dumnezeu, fiind cea mai smerită între ființele omenesti, după cum spune Ea însăși în frumosul cântec pe care ni l-a păstrat Sf. Evanghelist Luca: *„Mărește suflete al meu pe Domnul și s-a bucurat Duhul meu de Dumnezeu Mântuitorul meu, că a căutat spre smerenia roabei Sale... că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic...”* (a), de aceea, zice, Sf. Fecioară a fost *„blagoslovită între femei”* (b) și fericită *„de toate neamurile”* (c). Și Sf. Părinți ai Bisericii au scris că prin feciorie Maria a plăcut lui Dumnezeu, dar prin smerenie a zămislit pe Mântuitorul.

Smerenia ni-i poruncită de Domnul. Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu Cuvântul, vorbind ucenicilor și ascultătorilor săi, le recomandă blândețea și smerenia, zicând: *„Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre...”*. Iisus Hristos vorbind cu Nicodim despre trebuința Botezului, spune: *„De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre întru împărăția lui Dumnezeu”* (d) și cu altă ocazie vorbind despre intrarea întru Împărăția lui Dumnezeu, zice despre smerenie: *„De nu vă veți întoarce și să vă faceți ca pruncii, nu veți intra întru Împărăția Cerurilor. Că cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare întru Împărăția Cerurilor”* (e). Așa că după învățătura lui Iisus Hristos smerenia este tot așa de trebuincioasă pentru dobândirea mântuirii, precum este Botezul. Acum se poate pricepe pentru ce, suindu-Se în munte și predicând poporului despre fericire, Mântuitorul pune cea dintâi fericire întru smerenie, adică: *„Fericiți cei săraci cu duhul, că acelora este Împărăția Cerurilor”* (f) și în sărăcia duhului este smerenia, care ne îndreptează la tot ce ar putea să ne înalțe și să ne câștige lauda. Dar nu se mulțumește numai cu învățătura, ci ne dă și exemplu: *„Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit, cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre”* (g). În privința aceasta Fericitul Augustin observă

(a) Lc. 1, 47-9. (b) Lc. 1, 42. (c) Lc. 1, 48. (d) Ioan 3, 5. (e) Mt. 18, 3-4. (f) Mt. 5, 3. (g) Mt. 11, 29

că Domnul nostru nu zice: învățați de la mine ca să faceți un pământ nou, ca să faceți ființe văzute și nevăzute, ca să înviați pe cei morți; nu spune învățați de la mine că sunt milostiv, drept, sfânt, înțelept și celelalte, ci reducând toate virtuțile la sorgintea lor, zice: „Că sunt blând și smerit cu inima”.

Rezumând în câteva cuvinte cele spuse, vom zice că întâiul viciu sau păcat capital este mândria, în urma căreia defilează fel de fel de rivalități, uri, neuniri, procese, războaie, răsturnări, revoluții și chiar erezii. Cine trăiește în mândrie, nu se va mântui, de aceea omul trebuie să se silească a se depărta de viciul acesta. Dar mijlocul cel mai bun spre a ajunge la scopul acesta este practicarea smereniei, care este sorgintea darurilor, mama și viața tuturor virtuților (a).

Exemple de smerenie împotriva mândriei ne dă mai înainte și mai presus de toți, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, „Care în chipul lui Dumnezeu fiind, nu răpire a socotit a fi el întocmai cu Dumnezeu; ci S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, întru asemănarea oamenilor făcându-Se și cu închipuirea aflându-Se ca omul, S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, iar moarte de Cruce. Pentru aceasta și Dumnezeu pe Dânsul L-a prea înălțat și I-a dăruit Lui Nume, care este peste tot numele. Ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesubt. Și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl” (b).

După Mântuitorul avea felurite exemple de smerenie în: Avraam (c); Iacob (d); Iosif (e); Moise (f); Isus Navi (g); Ghedeon (h); David (i); Solomon (j); Ilie (k); Iosia (l); Ezechia (m); Căpeteniile iudeilor (n); Manase (o); Iov (p); Isaia (r); Ieremia (s); Daniel (ș); Ioan Botezătorul (t); Sutașul (ț); Hananianca (u); Elisabeta (v); Sfânta Fecioara Maria (x); Ap. Petru (y); Vameșul (z); Varnava (a’); Ap. Pavel (b’).

Dumnezeu ne trage la smerenie. Dumnezeiasca providență adeseori sloboade asupra celor ce nu sunt stăpâniți continuu de duhul umilinței, diferite feluri de ispite. Dacă ei sunt sinceri în cuget și cred

(a) T.M.C. pg. 91-6. (b) Filip. 2, 5-11. (c) Fac. 18, 27. (d) Fac. 32, 10. (e) Fac. 41, 16. (f) Ieș. 3, 11; 4, 10. (g) Is. Navi 7, 6. (h) Jud. 6, 15. (i) 1 Împ. 18, 23; 1 Paral. 29, 15; Ps. 72, 22; 130, 1. (j) 3 Împ. 3, 7. (k) 3 Împ. 19, 4. (l) 4 Împ. 22, 19; 2 Paral. 34, 27. (m) 2 Paral. 32, 26. (n) 2 Paral. 12, 6. (o) 2 Paral. 33, 12. (p) Iov 39, 34; 42, 3. (r) Is. 6, 5. (s) Ier. 1, 6. (ș) Dan. 2, 30. (t) Mt. 3, 11; Mc. 1, 7; Lc. 3, 16; Ioan 1, 27. (ț) Mt. 8, 8; Lc. 7, 6-7. (u) Mt. 15, 27; Mc. 7, 28. (v) Lc. 1, 43. (x) Lc. 1, 47-50. (y) Lc. 5, 8. (z) Lc. 18, 13. (a’) F. Ap. 14, 15. (b’) F. Ap. 20, 19; 1 Cor. 15, 9; Efs. 3, 8; 1 Tim. 1, 15

în Dumnezeiasca purtare de grijă a lui Dumnezeu, se vindecă de acest păcat și strigă cu psalmistul: „*Bine este mie că m-ai smerit, ca să mă învăț poruncile Tale*” (a).

Înțelepciunea bătrânilor ne adeverește că „spicul grâului cu cât e mai plin, cu atât se pleacă mai mult”; iar Sf. Scriptură zice: „*Cu cât ești mai mare, cu atât mai mult să te umilești*” (b). Cei mai mari filozofi, cu toate că erau păgâni, totuși, se smereau. Filozoful Socrate smerindu-se zicea, că el una știe și anume „că nu știe nimica”. Copernic a fost atât de modest, că invenția lui s-a făcut cunoscută abia în anul morții sale. Newton celebrul învățat, a strălucit prin modestie și pietate, pentru că știa că toți suntem praf și cenușă, că bunurile lumești sunt niște deșertăciuni trecătoare și că toată înțelepciunea omenească e înaintea lui Dumnezeu ca o cârpă lepădată (c).

Iată smerenia. Un frate a întrebat pe Avva Matei, zicând:

– Spune-mi un cuvânt. Iar el i-a zis lui:

– Du-te, rogu-te lui Dumnezeu ca să-ți dea plângere în inima ta și smerenie și ia aminte totdeauna la păcatele tale și nu judeca pe alții, ci te fă dedesubtul tuturor. Nu avea prieteșug cu copil, nici cunoștință cu femeie, nici prieten eretic și taie îndrăzneala de la tine și înfrânează-ți limba și pânțele și puțin despre vin. Și de va grăi cineva pentru orice fel de lucru, nu te prici cu dânsul, ci de va grăi bine, zi: Așa, cu adevărat; iar de va grăi rău, zi: Tu știi cum vorbești. Și nu te prigoni cu dânsul pentru cele ce a grăit și aceasta este smerenia (d).

MÂNDRIA ȘI SMERENIA

Hristos Dumnezeu, Mântuitorul și Răscumpărătorul tuturor credincioșilor creștini, îndemnându-ne pe toți a îmbrățișa smerenia și de a lepăda desăvârșit mândria, ne arată bogățiile uneia și pustiirile alteia, zicând: „*Cel ce se smerește pe sine se va înălța și cel ce se înălță pe sine se va smeri*”... (e).

„Pentru ca să cunoașteți – zice Sf. Ioan Hrisostom – cât de mare este păcatul mândriei, închipuiți-vă două căruțe, care se întrec una pe alta. Una din ele e trasă de doi cai: dreptatea și mândria; iar cealaltă

(a) Ps. 118, 71; 2 Cor. 12, 9; Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie 295. (b) Is. Sir. 3, 20. (c) Fac. 3, 19; 18, 27; 1 Tim. 6, 17; 1 Cor. 13, 9. (d) „Pateric” pg. 149, 11. (e) Lc. 18, 14; Mt. 23, 12

de alți doi: păcatul și smerenia. Ce credeți? Care va întrece și va trece înainte? Cea a păcatului întrece și biruiește pe cea a dreptății, nu că doară carul păcatului ar fi având o așa de mare putere, ci pentru că îl ajută smerenia de lângă el. Trăsura dreptății rămâne bătută în urmă, nu pentru că dreptatea ar fi slăbit; ci pentru povara și greutatea mândriei. Toată nevointa noastră, toate ostenele, toată truda, toate faptele noastre, oricât de bune ar fi ele, dacă le punem în căruța mândriei, se răstoarnă și nimic nu se alege de ele.... Temelia cea de piatră a Evangheliei este smerenia. Tot cel ce nu zidește pe această temelie, zidește pe nisip și zidirea lui o răstoarnă apele și vânturile... Precum mândria este izvorul tuturor răutăților, așa smerenia este începutul tuturor faptelor bune...". Aceasta ne-o adeverește clar și Mântuitorul prin pilda cu fariseul și vameșul, rugându-se amândoi în Biserică" (a).

Prin viclenie și minciună diavolul camuflat prin șarpe a vărsat ucigătorul venin al păcatului mândriei în Eva, apoi prin Eva în Adam și printr-înșii în toți urmașii lor. Diavolul a lucrat pururea și lucrează mereu prin veninul mândriei trufase în sute și mii de feluri. Mândria grăiește potrivnic din sumedeniile de oameni care nu primesc sfat bun nici de la Dumnezeu, nici de la trimișii Lui, lăudându-se că știu toate. Mândria chiuie din cei ce-au adunat ceva și cheltuiesc nebunește, în chefuri, felurite ospete și petreceri anticeștinești, unde joacă, cântă cântece curvești, vorbesc deșertăciuni și măscăriciuni, suduie și vociferează în toate părțile, că: „Nu le pasă de nimeni”. Cei care se îmbată, drăcuiesc, înjură cele Sfinte, hulind cu spurcatele lor guri, chiar și Numele lui Dumnezeu, Cortul (Biserica) și pe Sfinții Lui care locuiesc în cer, sunt asemenea drăceștii fiare apocaliptice a mândriei, care și-a deschis gura sa asupra înălțimii Divine (b). Cei care aleargă și joacă pe la nunți cu lăutari, pe la cârciumi, școli, case de sfat, baluri, serate, cumetrii, patroane, etc., căzând sub afurisenie (c), se stăpânesc de spiritul infernalei mândrii demonice. Partea bărbătească ce-și leapădă podoaba chipului bărbătesc și partea femeiască care-și smulge sprâncenele naturale înlocuindu-le cu încondeieturi, care-și sulemească fața, grimează ochii, vopsesc părul, boiesc buzele și unghiile, poartă lux și mode șuchiate asemenea idolilor și idolatrilor păgâni,

(a) Lc. 18, 9-14; Pr. I. Trifa. (b) Apc. 12, 13-17; 13, 8. (c) Vezi can. 62 sin. 6 ec. 53; 54 Laod. „Creștini ori păgâni”; „Lupta împotriva lui Satana”; „Părășiți calea pierzării”; „Izvorul Răutăților” ș.a. de autor

podoabe idolești, care apar în public, ba chiar și în Sf. Biserici, aproape despuiate, cu: capul, pieptul, mâinile, spatele, picioarele dezgolite, asemenea idolilor egipteni, brahmani, etc., arată clar lăfăirea sataniceii mândrii, prin adunările creștinilor, ba chiar și în Casa lui Dumnezeu. În neînțelegerile casnice și publice în împerecheri, învrăjbiri, zavistii, mâinii nesăbuite, sfâșieri, rebeliuni, ucideri interne și externe, vremelnice și veșnice, se văd infernalele semne ale sataniceștii mândrii. Sunt mulți oameni și femei plini de viclenie, care-și camuflează mândria și răutatea lor infernală în zdrențele unei ipocrite smerenii. Aceasta o adevărește și Isus Sirah, zicând: „*Este un soi de istețime în treburile, care este nedreaptă și este câte unul care întoarce judecata ca să scoată hotărârea plăcută lui. Este câte unul care face rău și umblă smerit și cele dinăuntru ale lui sunt pline de vicleșug. Care-și pleacă fața sa și se face surd, dar când nu-i prinzi de veste el va apuca să-ți strice. Și măcar că pentru slăbiciunea puterii nu poate păcătui, de va afla vreme va face rău*” (a).

Pe cât e mândria de urâcioasă, groaznică și pustietoare, pe atât e smerenia de frumoasă, plăcută și rodnică a oricărui bine. Icoana patimilor Mântuitorului ne înfățișează exemplul cel mai izbitor de mândrie și de smerenie. De o parte chipul ostașilor și al evreilor ce-și băteau joc de Sfântul lui Dumnezeu. Ei n-au ochi să vadă cât este de vrednic de cinste Acela! Și dacă vreo rază din înălțimea acelei figuri a patimii îi nimerește, ei se ațâța mai mult spre a-și arăta răutatea și ura lor. Este o adevărată plăcere pentru omul de rând (ordinar) a putea odată, scuipa și călca în picioare, cu voia stăpânirii, pe cel nevinovat și sfânt. Iată de altă parte smerenia în chipul femeilor ce stau lângă Cruce. Ele mărturisesc prin durerea lor, neclătita statornicie în Cel lepădat de oameni. Inima lor nu rătăcește prin cinstirea Lui. Nimic nu e atât de tare în lume, ca inima unei femei smerită și hotărâtă. Mai mare laudă nu se află pentru femei, decât cea pe care au aflat-o lângă piciorul Crucii (b).

Trufașele și umilința. În Tavenia este o Mănăstire de femei ca de patru sute, de ceea parte de a bărbaților, într-o care era o fecioară, care pentru Hristos se prefăcea că este nebună, anume Isidora, smerindu-se pe sine și defăimându-se. De aceasta până într-o atâta se îngrețșau toate surorile, încât nici măcar nu mâncau cu dânsa. Și

(a) Is. Sir. 19, 22-25. (b) Paulsen, *Etthik Berlin 1889* s. 454 s. 9 după M.T.M. Dr. Arh. Athanasie Mironescu pg. 491

acest lucru cu bucurie l-a primit aceea. Că era fapta cea bună a ei în Mănăstire foarte folositoare, căci toată slujba o făcea; tuturor ca o roabă, supunându-se la toată trebuința lor și cu toate blândețele robindu-le lor. Și era aceasta ca un burete al soborului, precum Dumnezeu a zis: „*Cel ce vrea să fie mai mare, să fie tuturor slugă*” (a). Și: „*Ori cui i se pare că este înțelept, nebun să se facă*” (b). Chipul călugăresc ale celorlalte al tuturor era tunderea, fiindcă aveau cuculionul pe cap; iar aceasta cu o cârpă legându-și capul, așa făcea toată slujba. Și nici una din cele patru sute n-a văzut-o pe dânsa mâncând vreodată, nici bucătică de pâine luând, ci fărâmiturile meselor cu buretele adunându-le și oalele spălându-le, cu acestea se îndestula, niciodată încălțându-se. N-a ocărât niciodată pe nimeni, n-a cârtit, n-a grăit grai mic sau mare, măcar că era ocărâtă și îmboldită și blesteme primea și multora le era urâtă. Pentru această preacuvioasă a venit un înger la Sf. Pitirun, bărbat preaiscusit și pustnic îmbunătățit și i-a zis lui:

– De ce cugeți înalt pentru isprăvile tale, ca un cucernic și care stai într-acest fel de loc? Vrei să vezi femeii mai cucernice decât tine? Du-te la Mănăstirea cea femeiască a tavenisioților și vei afla acolo pe una, care are diademă pe cap. Aceea este mai bună decât tine. Căci cu atâta gloată luptându-se și cu feluri de chinuri tuturor robind, niciodată nu și-a lăsat mintea să se depărteze de la Dumnezeu, măcar că toate se îngreșează de dânsa. Iar tu stând aici, cetățile cu mintea le nălucești, cel ce niciodată n-ai văzut lumea.

Deci sculându-se marele Pitirun, a venit la Tavenă și se ruga părinților să treacă la Mănăstirea femeilor. Deci ca pe unul ce era părinte cinstit și în nevointă îmbătrânit, cu îndrăzneală l-au băgat înăuntru, după ce a trecut râul. Și după ce s-au rugat ei lui Dumnezeu, a cerut marele Pitirun să vadă în față pe toate fecioarele. Deci toate venind la mijloc, aceea nu se arăta. Și le-a zis lor Pitirun:

– Aduceți-mi-le pe toate. Iar ele zicând că au venit toate, le-a zis lor:

- Lipsește una pe care mi-a arătat-o îngerul. I-au zis lui:
- Pe una o avem la bucătărie și este nebună. Zis-a marele Pitirun:
- Aduceți-o și pe aceea și lăsați să o vadă pe dânsa.

Iar ea nu s-a supus, simțind pricina (că poate s-a descoperit și ei). Deci o târau cu de-a sila, ducând-o și zicând:

– Sfântul Pitirun vrea să te vadă, (că era renumit acesta).

Deci după ce au adus-o, a văzut marele Pitirun fața ei și cârpa care era la capul ei și pe frunte. Și căzând la picioarele ei, i-a zis:

– Blagoslovește-mă, Maică.

Căzând încă și ea la picioarele lui, zicea:

– Tu mă blagoslovește, domnul meu Părinte.

Și văzând ele acestea, toate s-au spăimântat. Și i-au zis lui:

– Avvo, nu te face de ocară, că este nebună.

Le-a zis lor tuturor Sfântul:

– Voi sunteți nebune; iar aceasta este mai bună și decât voi și decât mine. Este Amma, adică Maică duhovnicească și mă rog lui Dumnezeu, să mă aflu vrednic ca dânsa în ziua judecății.

Acestea auzind, au căzut la dânsul toate plângând și mărturindu-se, pe Sfânta aceasta cum că cu feluri de chinuri o mâhneau. Și una zicea:

– Eu pe dânsa de-a pururi o ocăram. Una:

– Eu de chipul ei cel smerit râdeam. Și alta:

– Eu lăturile străchinilor de multe ori deasupra ei le vărsam. Alta iarăși:

– Eu am bătut-o. Și alta:

– Eu i-am dat pumni. Alta:

– Eu muștar de multe ori în nas i-am pus.

Și în scurt, toate felurile de ocări au vestit că au făcut asupra ei.

Deci, primind mărturisirea lor Sfântul Pitirun și rugându-se pentru dânsle împreună cu ea și mult rugând pe cinstita lui Hristos roabă, ca să se roage pentru dânsul, așa a ieșit. Iar acea cinstită la Dumnezeu și cuvioasă, de toate fiind foarte cinstită și slăvită, nesuferind slava și cinstea cea de la toată frățimea și îndreptările fiecăreia, peste puține zile a ieșit din Mănăstire. Și unde s-a dus, sau unde s-a vârat, sau unde s-a săvârșit, nici nu a cunoscut.

Mândria pogoară și smerenia înaltă. „Fiilor, să știți, că smerenia pe mulți fără nici o osteneală i-a mântuit și mărturisesc aceasta vameșul și fiul cel curvar, care puține cuvinte au grăit către Dumnezeu și s-au mântuit; iar ostenelele și faptele cele bune ale omului îl pierd, dacă nu va avea smerenie, căci osteneala și faptele cele bune pe mulți i-a tras la mândrie și au pierit, precum și fariseul acela, care se lăuda cu faptele lui cele bune și se mândrea”.

Cea mai mare faptă bună și cea mai mare faptă rea.

Întrebat-a oarecine pe un bătrân pustnic iscusit și i-a zis: mare

– Care faptă bună este mai mare decât toate celelalte? Și a zis:

– Socotesc că precum mândria este mai mare decât toate patimile, încât a surpat pe unii și din cer, așa și smerita cugetare este mai mare decât toate faptele bune, pentru că poate să scoată pe om din adâncuri, măcar de ar fi păcătos ca un drac. Pentru aceea și Domnul mai înainte de toți, fericește pe cei săraci cu duhul (a).

Mândria caporalului și smerenia generalului. Țara dolariilor e țara multor fapte interesante. Nu de mult, un detașament de soldați, sub conducerea unui caporal, a fost trimis să lucreze la un edificiu militar. Tocmai trebuia să se transporte o grindă grea, dar soldații nu o puteau ridica. Caporalul striga, dar nu ajuta. Un domn civil trecând pe acolo a zis:

– Caporal, D-ta de ce nu ajuți?

– Eu sunt coporal, eu numai supraveghez, zise caporalul. Atunci domnul acesta și-a pus și el umărul și grinda a fost pusă la locul necesar. Domnul acela a zis apoi către caporal:

– Să mai mă chemi și altădată, dacă mai aveți grinzi grele de ridicat.

– Dar cine și d-ta? întrebă caporalul.

– Generalul Washington. Cititorule, imaginează-ți ce tablou urât a făcut caporalul! (b).

Exemple de mândrie urâcioasă lui Dumnezeu și oamenilor dornici binelui obștesc: Constructorii Babilonului și turnului Babel (c); israelitenii (d); Senaherib (e); Amasia (f); Uzia (g); Ezechia (h); Faraon (i); Aman (j); Efraim (k); Regele asirian (l); Babilonul (m); Moabul (n); Iuda și Ierusalimul (o); Domnul Tirului (p); Nabuhodonosor (r); Baltazar (s); Edomul (ș); Femeia lui Zevedeu (t); Cărturarii și Fariseii (ț); Ap. Petru (u); Ucenicii (v); Iacob și Ioan (x); Irod (y); Diotrefis... (z).

Umilința filozofului. Marele filozof german Schopenhauer mergea odată pe stradă îngândurat și cum la un moment dat era

(a) „Pateric” pg. 233, 2; 279, 15; 129, 3. (b) O.M.P. ist. 731. (c) Fac. 11, 4. (d) 2 Lege 1, 43-44. (e) 4 Împ. 18, 35; 19, 22-28; 2 Paral. 32, 13-14, 21. (f) 2 Paral. 25, 19. (g) 2 Paral. 26, 16-20. (h) 2 Paral. 32, 25. (i) Neem. 9, 10. (j) Est. 5, 11-13. (k) Is. 9, 8-9; Os. 5, 5. (l) Is. 10, 12-13, 16; Zah. 10, 11. (m) Is. 13, 11, 19; 47, 8, 10; Ier. 50, 29, 32; Apc. 18, 2, 7. (n) Is. 16, 6; Ier. 48, 29; Sof. 2, 9-11. (o) Ier. 3, 9. (p) Ez. 28, 2-10. (r) Dan. 4, 30-33; 5, 20. (s) Dan. 5, 22-23 (ș) Avd. 3 (t) Mt. 20, 20-21. (ț) Mt. 23, 5-7; Mc. 12, 38-39; Lc. 20, 46. (u) Mt. 26, 33-35; Mc. 8, 32; Mt. 16, 22. (v) Mc. 9, 34; Lc. 9, 46; 22, 24. (x) Mc. 10, 35-37. (y) F. Ap. 12, 21-23. (z) 3 Ioan 1, 9

transportat cu totul în lumea ideilor, lovește în piept așa de tare pe un trecător, încât acesta se oprește foarte indignat și într-un mod zgomotos îi cere socoteală, cine este el de-și permite o așa lipsă de atenție, când merge pe stradă. Filosoful însă nu-și pierdu cumpătul și ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic, îi zise:

– Ce n-aș da să știu cine sunt! Ani de-a rândul am meditat asupra acestui lucru, dar fără nici un rezultat. Dacă dumneavoastră mi-ați putea spune cine sunt eu, v-aș da jumătate din averea mea. Și trebuie să amintim că Schopenhauer n-a fost om sărac!

Ce nimerit răspuns! Omul care a cercetat totul și care a încercat să pătrundă cele mai ascunse secrete ale ființei umane, nu se cunoștea pe sine însuși și nu putea să răspundă la întrebarea foarte simplă: „Ce este omul?”

Iisus Hristos însuși a dat onoarea cuvenită celor care servesc, zicând: „*Care dintre voi va vrea să fie mai mare, să fie vouă slugă. Și care dintre voi, va vrea să fie întâi, să fie vouă slugă. Precum și Fiul Omului n-a venit să-i slujească Lui, ci să slujească și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți*” (a). „*Eu sunt în mijlocul vostru ca cel ce slujește*” (b). Pentru aceea și-a ales el pe ucenicii Săi din clasa cea mai de jos. Acestora le zice: „*Că pildă am dat vouă, ca precum Eu am făcut vouă și voi să faceți*” (c) și apoi le-a spălat picioarele (d).

Boierul mândru și necredincios și-a pierdut amândouă Raiurile. Multă lume se înecă în curgătoarele mode și înfrumusețări amăgitoare, încât trec zilnic cu vederea cerințele sufletului, ale mântuirii și agonisirii moștenirii cerești. Ca și viermele din rădăcina hreanului, ei stăruiesc în felurite patimi și răsfățături deșarte, prin care pierd sufletul și locul de odihnă și fericire veșnică în Rai.

Un boier de bun neam, bogat, avea o grădină afară din cetatea în care locuia. Grădina împodobită cu feluriți pomi roditori, ronduri de flori, straturi cu legume, era vrednică de privit și foarte vestită, plăcută și minunată. Bogăția rodirii și mireasma florilor, oprea în loc pe trecători, care cu drept cuvânt o numeau rai pământesc. Adeseori boierul obișnuia a veni și a sta în acea grădină, mai ales când era supărat de multele griji ale cetății sau tulburat pentru felurite pricini. Mergând aproape zilnic în grădina aceea, liniștindu-se, i se părea ieșit

la un liman, scăpat de valuri furioase și furtuni vijelioase, salvat din primejdii groaznice.

Boierul acesta a luat într-una din zile împreună cu sine pe un Preot Duhovnic, foarte cucernic, înțelept și luminat și s-a dus la acea grădină ca să se plimbe. Mergând ei liniștiți pe alei și cărări, printre rondurile de flori frumoase și mirositoare, printre straturile bine îngrijite cu felurite soiuri de legume și pomi încărcăți cu roade, boierul a început a se lăuda cu starea sa, situația strălucită în societate, cu rânduiala cetății și cu frumusețea bogată a grădinii. Duhovnicescul Părinte ascultându-l cu deamănuntul, a luat cuvântul de la frumusețea, rodnicia, mireasma și bogăția grădinii aceleia pământești și a început a-i vorbi minunat despre frumusețile, desfătarea și podoabele strălucite, minunate și eterne, care pururea înfloresc, dezvoltându-se pururea în Raiul dreptilor în ceruri. Din cuvânt în cuvânt, duhovnicul îl încredința pe boierul satisfăcut de plăcerile pământești, că Raiul Ceresc este cu neasemănare, mai desfătat, mai frumos la vedere, mai veselitor pentru suflet, așa de mult și minunat, încât un minut de privire al aceuia, covârșește mii de veacuri de zăbovire, umblare, privire, mirosire și plăcere în grădina aceasta.

Boierul auzind cele povestite, îl privi neîncredzător și îi zise Duhovnicului:

– Părinte! spune-mi adevărat, oare d-ata primești în suflet unele ca acestea? Și crezi, așa cum spui, pentru raiul d-tale din ceruri? Vai! ce greșite sunt socotelile d-tale!? Crede-mă, că atunci când vorbești despre Raiul din ceruri și lucrurile acelea cerești, frumoase, plăcute, minunate, așa cum îți place să le descrii, faci întocmai ca un orb care filozofește despre culorile florilor și ca un surd ce filozofește despre armonioasele cântări pe care nu le aude. După socoteala mea, eu, cinstite Părinte, dacă Dumnezeu drept plată pentru bunătățile făcute în viața mea și pe care le voi mai face, m-ar lăsa în toate veacurile să mă bucur și să mă îndulcesc aici în grădina aceasta, eu cu adevărat, drept îți spun, ași lăsa cerul cu toate dulcețile, frumusețile și plăcerile lui minunate, ca să se îndulcească de ele Îngerii și Sfinții Lui.

Aceste cuvinte hulitoare ieșite din gura mândrului și necredinciosului boier, auzindu-le Duhovnicescul Părinte, a început a-l dojeni cu cuvinte înțelepte, arătându-i că a vorbit păgânește și nu creștinește. Acela neținând seamă de cuvintele înțelepte ale Duhovnicului, a încălecat pe cal și a plecat în galop, de lângă el, spre cetate. Dar,

Dumnezeiasca Judecată n-a întârziat; ci l-a lămurit, l-a ajuns, lovit și prăbușit în pierzare vremelnică și veșnică. Întorcându-se călare pe calul său ce alerga în galop, la palatul său luminat și frumos, trecând pe un pod, calul s-a poticnit; iar boierul s-a prăbușit de pe el și a căzut cu capul în jos în apa spumegândă a râului, unde s-a înecat. Acolo, așa ticăloșește și-a dat sufletul său nepocăit și neîngrijit în ghearele spiritelor rele ale infernului, care l-au tras în muncile veșnice. În acest chip groaznic, boierul întreit ticălos și-a pierdut grădina, situația strălucită cu care se tot lăuda îngâmfându-se și s-a lipsit de Rai, de cer și de bunătățile și fericirea veșnică.

„Ce va folosi omul de ar dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul său? sau ce va da omul schimb pentru (a-și scoate din iad) sufletul său? Cei ce au urechi de auzit să audă” (a).

CUGETĂRI

Adevărata mărire este contemplarea ei și nevorbirea despre altceva decât despre Mărirea Divină și a se preda Creștinul lui Dumnezeu întru toate, adică și cu vorbele și cu faptele.

Mărirea (deșartă) este fiara cea sălbatică, demonul cel cumplit, nefericirea lumii, vipera cea înveninată.

Cel ce se laudă cu avuția pământească (sau se preamărește prin avuția pământească) și cel ce se bucură de cinstea cea temporală și cel ce se încrede în calitățile trupești, are pentru sine mărirea, nu aceea ce se înalță la cer; ci aceea ce rămâne pe pământ. (b).

(a) Mc. 8, 37; Mt. 16, 26; Lc. 9, 75; Mt. 11, 15; 13, 9, 43; Lc. 8, 8; Apc. 2, 7, 11-17, 29; 3, 6, 13, 22; Mc. 4, 9. (b) Sf. Vasile cel Mare

ZGÂRCENIA

VREI SĂ FII BOGAT? ÎMPARTE PÂNĂ LA MOARTE!

Oamenii care se apropie de Dumnezeu și se unesc cu El, își adună loruși comoară în cer; iar cei care se robesc pe sine stăpânitorului veacului acestuia și Mamonei, pururea se lasă și sunt pironiți de bunătățile și deșertăciunile pământești, lăcomiei de avere, avariției, răpire și zgârcenie. Păcatul acesta e o dorință dezechilibrată de a câștiga cât va putea mai mult pentru sine. Acesta e un păcat de moarte, fiindcă dă naștere la toate tulburările și nelegiuirile vieții sociale, care culminează în răzbunări, sfâșieri și ucideri precum și mândria dă naștere la toate relele sufletești care culminează în pustiiri sufletești, necredință și prăbușiri în iadul vremelnic și veșnic. Precum o mână spală pe alta și amândouă obrazul; tot astfel lăcomia se ajută cu mândria pentru a slugări pe diavolul spre a îmbrânci sufletele în pierzare. Tot sufletul care vrea viață, să se păzească de a se robi acestui păcat. Aceasta ne sfătuiește și Dumnezeiasca Scriptură, zicând: „*Cel ce urăște câștigul (nedrept, lăcomia, zgârcenia) va trăi multă vreme...*” (a).

Sf. Apostoli înfierează această patimă ucigătoare de suflet, zicând: „...*Știe Domnul pe cei nedrepți a-i păzi în ziua judecății ca să se muncească... Aceștia ca niște dobitoace necuvântătoare firești, născute spre vânare și stricăciune, în cele ce nu înțeleg hulind, în stricăciunea lor vor pieri; luând plata nedreptății, dulceată socotind pe desfătarea cea de toate zilele. Spurcații și necurații, care se hrănesc cu înșelăciunile lor, mâncând cu voi... inimi deprinse în lăcomie, fiii blestemului...*”. „*Cei ce vor să se îmbogățească, cad în ispite, în curse și în multe pofte fără de socoteală și vătămătoare, care*

cufundă pe oameni în pieire și în pierzare. Iubirea de argint (lăcomia după strâns averi, mai ales prin răpiri și nedreptăți) este rădăcina tuturor răutăților, pe care unii poftind-o au rătăcit de la credință și s-au pătruns cu dureri multe... Câștig mare este buna-credință cu îndestulare. Că nimic n-am adus în lume, arătat este că nu putem nici a scoate ceva afară din ea. Deci având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulați...” (a).

Din iubirea de argint (precum am mai zis) se nasc felurite păcate: răpirea, uciderea, înșelătoria, minciuna, răzvrătirea, silnicia și cruzimea, neîndurarea, neomenia, învârtășirea inimii, pizma, necredincioșia, împilarea săracilor și a altor oameni, scumpetea peste măsură, furțișagul și altele asemenea. Deci, cine voiește să scape de păcatul acesta, trebuie să aibă în cugetul lui sărăcia cea de bunăvoie a Domnului nostru Iisus Hristos, după cum El Însuși zise despre sine: „*Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului nu are unde să-și plece capul*” (b). Apoi trebuie să gândească și aceea, că el este un iconom al avuției, iar nu stăpân și are a da seamă pentru economia lui înaintea lui Dumnezeu la ziua judecății (c).

Văzând că păcatul acesta de moarte a provocat multe lovituri și răni mortale sufletului nostru, să ni le arătăm pe toate aceste răni, una după alta, duhovnicului iscusit, așa precum le-am făcut după cum urmează:

1. Am fost lacom după avuții?

Lăcomia după avuții este rădăcina tuturor relelor și, cei ce au umblat după ele s-au rătăcit de la credință și și-au agonisit o mulțime de suferință (1 Tim. 6, 10). Ea se naște din:

- 1) lăcomia pântecelui;
- 2) din lux și destrăbălare;
- 3) orgoliul vieții sociale și
- 4) din plăcerea de a aduna multe, care duce la necredința lui Iuda.

Ea odrăslește: nemilostivirea și urâciunea, minciuna, călcarea jurământului și trădarea credinței și a aproapelui (d).

„*Vai de cel ce strânge câștiguri nelegiuite pentru casa lui, ca să se așeze apoi cu locuința într-o poziție înaltă și să scape de osteneli*” (e).

(a) 2 Petru 2; 1 Tim. 6, 9-10, 6-8; comp. Mt. 6, 24; 1 Cor. 6, 10; Ieș. 23, 8-12; 2 Lege 16, 19-21; Is. Sir. 20, 8-32. (b) Mărt. ort. p. III, într. 27. (d) Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie pg. 178-179. (e) Avac. 2, 9

Setea și sănătatea. Sănătatea trupului o poți cunoaște și după sete. Când ești sănătos bei apa la termenele ei și nu poțestești mai mult decât ți-e lipsa. Dar când ești bolnav, nu te mai saturezi de apă. Din ce bei, tot mai mult ai bea. Tot așa poți cunoaște și sufletul tău, de s-a încuibat în el boala lăcomiei sau ba. Dacă ești mulțumit cu cât îți dă Dumnezeu și lucrul mâinilor tale, sufletul tău este sănătos și ferit de boala lăcomiei. Dar dacă niciodată nu mai ești îndestulat cu cât ai, ci tot mai mult și mai mult poțestești, atunci sufletul tău este bolnav de boala și setea lăcomiei.

Câinii și iepurele. Câinele aleargă după iepure. Îi simte mirosul. Aleargă cu gândul la carnea lui. Asudă în nădejdea că pe urmă se va ospăta cu carnea acestuia. Dar în momentul ce prinde iepurele – hop, intervine vânătorul cu aspra poruncă:

– Nu te atinge!... iepurele este al meu, numai alergatul a fost al tău. Și bietul câine se linge pe buze. A alergat în zadar.

Așa e și cu lumea și desfătările ei. Aleargă omul, asudă, strânge mereu avuții, cu gândul că pe urmă va putea zice: „Suflete, ai de toate; bea, mănâncă și te veselește”. Dar pe când e gata de mâncare, sosește diavolul cu moartea și îi strigă:

– Stai pe loc... „iepurele” este al nostru... al tău a fost numai alergatul. Și omul, nebunul, vede numai atunci că a alergat în zadar. Dar atunci e prea târziu, e prea târziu.

Dragă cititorule, diavolul scoate în calea noastră „iepurele” lăcomiei după averi și plăceri. Să nu ne lăsăm înșelați a alerga după acest „iepure”. Ci noi să alergăm țintă spre a dobândi cununa (a). „Alergați dar ca să căpătați premiul”.

Moarta cu 40 de chei. Mai săptămânile trecute, o doamnă din București, din „cea mai bună familie” și-a pus capăt vieții”.

În „cea mai bună familie” era neînțelegere și nefericire. Raportul poliției spunea că lângă moartă s-a aflat revolverul cu care își trăsese un glonț în cap și 40 de chei; cheile de la toate încăperile caselor.

Lipsea însă o cheie, pe care dacă ar fi avut-o sinucigașa, n-ar fi apucat calea lui Iuda; lipsea cheia credinței în Dumnezeu. Dacă ar fi citit în Biblie, ar fi aflat această cheie, pentru că Biblia este o carte plină de chei sufletești, care se potrivesc la orice împrejurări grele din viață. Nu este nici o stare sufletească pentru care să nu găsești în

Biblie o cheie potrivită, care îți aduce mângâiere, întărire și scăpare. De ar fi avut cheia aceasta, n-ar fi apucat calea pierzării; și desigur că nu devenea un „iad” nici casa în care n-a mai putut sta.

Ce folos de chei și averi dacă nu-i credință (însoțită de fapte bune) în Dumnezeu! (a).

Din patru palate unul pentru bogat. Un bogat lacom – asemenea celui din Sfânta Evanghelie – în toată viața lui grijise și lucrase numai pentru ca să-și înmulțească averea; iar de suflet nu se îngrijea așa, încât adesea uita cu desăvârșire că mai are suflet în trupul său.

Acest bogat avea trei copii. Din averea ce o moștenise de la părinții săi și cu ceea ce mai agonisise cu soția sa, el își zidise patru palate; un palat la munte, unul la moșie, altul la mare și al patrulea în capitala țării sale. Pe când el visa și tot plănuia cum să-și mai înmulțească averea, a căzut greu bolnav. Văzând că nu mai are nici o nădejde de scăpare, a trimis să cheme pe un avocat, care să-i facă testamentul. La îndemnul altor credincioși care erau acolo, a trimis mai apoi să cheme și pe un Preot, ca să-l spovedească și să-l împărtășească.

Avocatul a sosit, le-a dat binețe – i-a salutat – și-a scos hârtie, toc și cerneală și s-a așezat la masă ca să scrie. Bogatul a început a-i dicta:

“1. Palatul de la munte cu tot locul lui, îl las moștenire feciorului meu celui mare. 2. Palatul de la moșie și cu moșia întreagă, îl las feciorului meu celui mijlociu. 3. Palatul din capitală, cu mobila și banii din casă, îl las soției mele. 4. Iar palatul de la mare, cu tot terenul și plantațiile din jurul lui, îl las feciorului meu cel mic”.

Copilul cel mic avea abia vreo cinci anișori. Copilașul, nedându-și seama de groaza morții, a întrebat cu obișnuita liniște copilărească pe tatăl său, care se chinuia în junghiurile durerilor și intra în agonia morții:

– Dragă tăticule, vedem că fiecăruia din noi ne-ai lăsat aici câte un palat cu mult loc împrejurul lui; dar spune-ne, acolo unde mergi mata ai vreun palat ori măcar vreo colibă micuță, așa cum are moș Nae porcarul, care păzește porcii noștri?

Întrebarea nevinovatului copilăș a trecut prin inima tatălui său, neîngrijit sufletește, ca un fier înroșit în foc. Abia atunci la adevărul

acesta crud, ieșit din gura nevinovatului său copilaș, s-au deschis ochii minții lui și și-a cunoscut, ticălosul, sărăcia sufletului său părăsit, rănit și înfășurat în murdarele zdrențe ale împătimirilor și ale josnicelor păcate omenești, dar ce folos? Era prea târziu, prea târziu. Moartea fioroasă l-a învăluit în mantia ei.

Când a sosit și preotul – Ministrul lui Dumnezeu – l-a găsit în agonie, dându-și sufletul, așa că nu i-a putut da nici un ajutor. Bogatul a murit, luându-și cu sine greutatea păcatului lăcomiei și a altor păcate. Iată, dragi creștini, așa pățim oricare din noi, care, de dragul grijilor lumești și a dulceților trupești amânăm pocăința de azi pe mâine: la anul, la bătrânețe. Așa vom pătimi oricare din noi, care, slujind cu trup și suflet celor pământești, dăm uitării pe cele cerești.

2. Am fost zgârcit și nesimțitor, nepăsându-mi de lipsurile și durerile aproapelui meu?

Zgârciții displac mult lui Dumnezeu și oamenilor prin nemilostivirea lor. S-a observat că, dacă aruncăm la vrăbii grăunțe sau sfărâmituri, cea care vede întâi, cheamă prin ciripitul ei și pe celelalte surioare pentru a se împărtăși și ele din cele găsite de ea. De asemenea și găștele se cheamă la mâncare unele pe altele. Ele nu fac ca zgârciții: „Numai noi s-avem!” Avuții e bine să ia pildă și de la păsări, deci să asculte Cuvântul lui Dumnezeu care-i îndeamnă a da milostenie din prisosul lor.

„*Fiți milostivi precum și Tatăl vostru cel ceresc este milostiv*” (a). „Frânge celui flămând pâinea ta și pe săracii cei fără de casă, adu-i în casa ta; de vezi pe cel gol, îmbracă-l și nu trece cu vederea pe cei ce sunt din sămânța neamului tău. Atunci va ieși de dimineață lumina ta și sănătatea ta curând va răsări și va merge înaintea ta dreptatea ta și slava lui Dumnezeu te va înconjura. Atunci vei striga și Dumnezeu te va auzi și încă grăind tu, va zice: „Aici sunt”; și vei lepăda de la tine legătura și întinderea mâinii și cuvântul cel de cârtire. Și de vei da flămândului pâine din sufletul tău și de vei sătura sufletul cel necăjit, atunci va străluci în întuneric lumina ta și întunericul tău ca amiazăzi. Și va fi Dumnezeuul tău cu tine pururea și te vei sătura, în ce chip pofteste sufletul tău și oasele tale se vor îngrășa și vor fi ca o grădină adăpată și ca un izvor căruia nu-i scade apa și oasele tale ca iarba vor răsări și se vor îngrășa și vor moșteni neamurile neamurilor. Și se vor

zidi dărâmaturile tale cele vechi și vor fi temeliiile tale veșnice în neamurile neamurilor și te vei chema tocmitor de cele stricate și cărările tale cele din prin mijloc le vei face umbrate” (a).

Exemple de pedepsirea păcătoșilor zgârçiți: bogatul nemilostiv, bogatul lacom (b).

Suflet robit Mamonei. Locuitorii orașului Posen trebuind odată să capituleze în fața dușmanului, fură impuși cu o despăgubire de război atât de mare, încât aceștia nu știau cum să facă rost de bani. În oraș locuia o doamnă foarte zgârcită, care avea adunate atâtea bogății, încât ar fi putut să plătească ea singură contribuția. Când sârmanii oameni se adresară acestei doamne ca să-i ajute în nefericirea lor, ea le respinse rugămintea. Dar pentru că dușmanii cereau despăgubirea, rugămintea tuturor către doamnă fu repetată. Însă și de această dată fără rezultat. Iar pentru ca locuitorii să nu o mai molesteze cu cereri de ale lor, își zăvorî toate ușile și porțile așa că nu mai convenea cu nimeni, ci trăia numai și numai pentru aurul său. Lumea o uitase. Când după mulți ani poporul curios și intrigat de liniștea ce înconjura casa acesteia, sparseră ușile și intrând înăuntru, o aflară moartă în pivniță, plecată asupra unei lăzi pline cu aur.

Pățania zgârcitului. Un zgârcit fără pereche își îngropase banii în grădină. Într-o zi banii dispărură din ascunzătoare fiind înlocuiți cu o piatră mare.

– Nefericitul de mine – începu el să plângă înaintea vecinului său – ce mă voi face acum? Vecinul însă îi răspunse:

– Tu nu aveai de gând să te folosești vreodată de comoara ta. De aceea, închipuie-ți că piatra e o comoară, așa că nu ești mai sărac decât mai-nainte!

– Chiar să nu fiu mai sărac de cum am fost, zise zgârcitul, totuși, acum hoțul care mi-a furat comoara, va fi cu atât mai bogat decât mine! Gândul că un altul a devenit mai bogat cu suma furată, mă face să turbez de mânie.

Omul zgârcit are și multe alte păcate, tot atât de grele ca zgârcenia.

Relicvele zgârceniei. O muribundă strângea ceva cu putere între mâinile-i împreunate. Nu se vedea decât capătul unui șiret.

Preotul, care era de față, voia să-l tragă afară și să-i așeze în mâini o Cruce, dar muribunda strângea obiectul în mod convulsiv.

După ce a murit, i-au deschis mâna și ce au găsit într-însa? O cheiță de la caseta în care moarta își ținea banii, hârtiile de valoare, polițe și alte lucruri de felul acesta. Acestea au fost așadar relicvele ei cele mai prețioase, de care nu se putea despărți nici la moarte (a).

Doctoria zgârceniei. Un binecredincios creștin ne istorisește: „Înainte de a-L cunoaște pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, eram foarte zgârcit. Nici nu voiam să aud de milostenie față de cei săraci. După câțva timp, luminându-mă din învățăturile Sf. Biserici (din Sfânta Evanghelie, apostol, cazanii, predici, etc.) și hotărându-mă pentru o viețuire și credincioșie cât mai vie și curat creștinească, veni pe la mine un cerșetor. Am intrat în cămară să-i tai o bucată de slănină, dar, hop, sosi și satana cu ispita.

– Taie pe aici – îmi șopti el – că-i vremea scumpă... ba stai, mută cuțitul mai pe dinafară că-i lipsă de porumb... ba mai bine ar fi să-i dai omului altceva, că porcu-i prea scump.

– Cară-te de aici – am strigat eu – că de mă înciud, să știi, diavole, că m-apuc și tai ștreangul de la slănină și o împart toată la săraci. Diavolul a fugit și de atunci nu am mai simțit ispita lui (b).

Fiecare creștin e dator a da milostenie din toate cele ce i-a dăruit bunul Dumnezeu, știind că cine dă celor lipsiți, se miluiește pe sine.

Cine dă lui își dă. Sf. Ioan cel Milostiv mergând odinioară la Biserică, s-a apropiat de dânsul un bărbat cinstit și de bun neam, căruia îi furaseră tâlharii toată averea și era într-o mare sărăcie. Deci patriarhul milostivindu-se spre acel om cinstit și slăvit, care deodată a ajuns sărac, dintr-atâta bogăție a spus în taină slugii ca să zică iconomilor Bisericii să dea omului aceleia cincisprezece litre de aur. Văzând iconomii că este aur puțin în vistieria Bisericii, n-au ascultat porunca patriarhului și au dat omului aceleia numai cinci litre, iar cele zece le-au oprit. Și întorcându-se Patriarhul de la Sfânta Biserică la casa sa, s-a apropiat de dânsul o doamnă foarte bogată și slăvită și a dat în mâna lui o hârtie în care scria că dăruiește Sfintei Biserici cinci sute de litre de aur. Luând Patriarhul hârtia și citind-o, a cunoscut prin darul Duhului Sfânt, care era într-însul, cum că femeia aceea n-a dat tot, cât pusese în mintea sa ca să dea, – căci așa a vrut

Dumnezeu, fiindcă nici iconomii n-au dat omului celui sărac, cât poruncise el să-i dea, adică cincisprezece litre.

Deci venind Sfântul acasă, a chemat pe iconomi și i-a întrebat:

– Cât ați dat omului celui prădat de tâlhari? Iar ei au mințit zicând:

– Cincisprezece litre de aur, precum ai poruncit, Stăpâne. Însă Sfântul dând pe față minciuna, scumpetea și neascultarea lor, a zis către dânșii:

– De la voi să ceară Dumnezeu o mie de litre de aur; pentru că această doamnă bine-credincioasă a vrut să ne dea o mie și cinci sute de litre de aur. Căci de vreme ce voi, neascultându-mă pe mine, ați oprit zece litre, pentru aceea a sfătuit Dumnezeu pe această femeie, ca să oprească o mie. Iar dacă nu mă credeți pe mine, singuri veți cunaște cu dinadinsul. Apoi îndată a chemat pe acea cinstită doamnă și a întrebat-o înaintea iconomilor, zicând:

– Spune nouă, doamnă, cât aur ai gândit să aduci din dragostea ta cea către Dumnezeu? Iar ea văzând că hotărârea ei nu s-a tăinuît de către Sfântul, a zis:

– Cu adevărat, Stăpâne, mai-nainte cu câteva zile am scris pe hârtie ca să dau în sfintele tale mâini, o mie cinci sute de litre de aur; iar a doua zi am desfăcut hârtia și am aflat, nu știu cum, că era ștearsă mia și numai cinci sute rămăsese; deci am gândit în mine, că Domnul nu binevoiește ca să dau mai mult aur în mâinile sfinției tale, decât numai cinci sute de litre; și așa am făcut. Acestea auzind iconomii, s-au temut foarte și s-au rușinat; apoi căzând la picioarele Sfântului și-au cerut iertăciune (a).

Mâncarea lui Dumnezeu. Erau odată două surori: una nu avea nici un copil și era foarte bogată, însă cealaltă soră avea cinci copii, era văduvă și era așa de săracă, încât nu avea pâine ca să se îndestuleze ea și copiii săi. Fiind în mare lipsă, s-a dus într-o zi la sora ei și i-a zis:

– Eu sufăr împreună cu copiii mei cea mai cumplită foame. Tu ești bogată. Dă-mi și mie o bucată de pâine.

Femeia bogată, care avea o inimă tare ca piatra, i-a răspuns:

– Nu am nici eu. Și sărmana femeie a plecat jignită de cuvintele răutăcioase ale surorii sale. După câțva timp, a venit acasă bărbatul celei bogate. Fiindu-i foame a voit să-și taie o bucată de pâine, însă

îndată ce a făcut întâia tăietură în pâine, a început să curgă sânge roșu. Când femeia a văzut, s-a speriat și i-a povestit bărbatului ceea ce s-a întâmplat. Atunci el a alergat imediat la sărmana femeie văduvă ca s-o ajute. Intrând în cameră, a găsit-o pe ea și pe cei doi copilași pe care-i mai avea, rugându-se. Ceilalți copiii mai mari zăceau jos: muriseră. El le oferi mâncare, însă sărmana femeie văduvă, i-a răspuns:

– Noi nu mai avem nevoie de hrana pământească. Dumnezeu a săturat deja trei; rugămintea noastră a fost împlinită. Abia a rostit acestea și cei doi copilași și-au dat cea din urmă suflare. Curând după aceea sărmana femeie, cu inima sfâșiată de durere și-a dat și ea sufletul.

Îmbogățirea strică multe suflete. O creștină săracă, dar foarte credincioasă, venea adeseori la Sf. Biserică și-și dădea ultimul ei bănuț pentru ajutorarea bolnavilor și nevoiașilor ce-i întâlnea în calea sa. Împrejurările au făcut ca femeia să-și înmulțească puținul ei avut și ca prin minune a devenit chiar bogată. Ce nefericire! Cu cât avuțiile îi sporeau mai mult, cu atât ea venea mai rar la Sfânta Biserică, iar către cei bolnavi și săraci își întorcea privirile tot mai amânat! O bună prietenă a ei și-a luat inima în dinți și i-a zis:

– Draga mea! Nu te supăra, căci vreau să-ți spun ceva trist. Tu treci printr-o grea primejdie!

– Nici nu te gândeai, răspunse femeia. Dimpotrivă: treburile îmi merg foarte bine! Eu una nu știu de nici o primejdie!

– Tocmai fiindcă nu știi, de aceea am venit eu să-ți spun. Ai început să mergi spre îmbogățire. Nu uita că satana tocmai pe acest drum fură mințile și inimile multora dintre muritori și pierde sufletele omenești!

– Ah! Da! așa este, răspunse credincioasa noastră. Înainte vreme, aveam o pungă de crăitări și o inimă darnică de principesă; astăzi însă am pungă de principesă și inimă de crăitări. Punga mi s-a umplut; dar inima mi s-a golit. Punga mi s-a lărgit și inima mi s-a zgârcit!

Cititorule! Ia bine seama! Dragostea banilor îți primejduiește întreaga ta ființă. Ori de câte ori refuzi să ajuți pe sărac din prisosul pungii tale, nu uita, că pui ceva deoparte pentru satana (a). „Cine iubește argintul nu se satură de argint și cine iubește bogăția multă, n-are nici un folos” (b).

Bogatul și pădurea. O întâmplare adevărată. O delegație de oameni săraci dintr-o parohie săracă se prezentară la un bogat care avea și păduri, să-i ceară ceva lemn gratuit pentru a-și clădi și ei o Bisericuță. Proprietarul fiind tocmai la pădure, îl cercetează acolo.

– Domnule, uite am venit la dumneata pentru asta și asta... vrem să ne facem și noi o Bisericuță și dacă bunul Dumnezeu te-a dăruit cu o pădure așa de frumoasă, te rugăm și pe dumneata să ne ajuti cu ceva lemn... Noi suntem trimișii oamenilor din satul nostru să te rugăm pentru asta...

– Nu vă dau nimic – răspunse aspru bogatul – pădurea se ține cu cheltuieli mari... nu-i vreme acum de pomeni. La acest răspuns se desprinde dintre oameni un om cărunt. Cu glas blajin el zice:

– Dragă domnule, dacă nu vrei să ne dai nimic, noi ne vom duce. bunul Dumnezeu poate ne va da dintr-alt loc. Dar înainte de a pleca, eu vreau să te întreb o vorbă: care-i bradul dumitale din pădurea aceasta?

– Ce brad – răspunse bogatul... toată pădurea-i a mea.

– Va fi, dar când vei pleca din lumea aceasta, vei lua cu dumneata de aici numai un brad; ba încă nici acela întreg, ci numai patru scânduri, cât îți va trebui pentru sicriu... ...Și cu aceste vorbe plecară sătenii. Era către seară. Ce s-a întâmplat în noaptea aceea nu se știe. Dar dimineața, oamenii din satul cu rugarea primiră înștiințare din partea bogatului că pot veni să-și ia gratuit din pădure tot lemnul ce le trebuie pentru bisericuța lor (a).

3. Sunt nesățios, nedrept, trădător?

„Vedeți de vă feriți de lăcomie, că nu întru a prisosi cuiva din avuțiile sale este viața lui” (b). „Cel ce face nedreptate, urăște sufletul său” (c). „Iudo, cu sărutare pe Fiul Omului vinzi?” (d). Ahitofel (e).

Setea de îmbogățire. Faptul pe care vi-l povestesc s-a întâmplat, nu de mult timp în satul Teodorovca de lângă Soroca. El dovedește istețimea unor țigani și ușoara încredere a unor gospodari setoși de procopseală rapidă. Dar să istorisesc întâmplarea: Într-una din zile răsări în marginea satului Teodorovca o șatră de zlătari. Zilele

(a) Pr. I. Trifa ist. 246. (b) Lc. 12, 15. (c) Ps. 10, 5; Is. 5, 22-23; 10, 1-2; 33, 1; Ier. 22, 18-19; 2Lege 27, 17-19; Lc. 16, 10-15. (d) Lc. 22, 48; Ioan 6, 70-71; 12, 4-6; Mt. 26, 14; Mc. 14, 10; Lc. 22, 4; Mt. 26, 16; 26, 25; Mc. 14, 29; Ioan 13, 21-30; Mt. 26, 47; Mc. 14, 43; Lc. 22, 47; Ioan 18, 3; Mt. 23, 3; 26, 14-15; 27, 15; F. Ap. 1, 16-20. (e) 2 Împ. 17

următoare, câțiva țigani isteți începură a cutreiera satul să afle vreo găscă de jumulit. Ei se lăudau că se pricep, prin mijloace vrăjitorești, să facă dintr-un leu doi. Sătenii Vasile Necula și Petre Stoia n-au vrut să le-o ia alții înainte și au intrat în vorbă cu țiganii.

– Barosanilor, v-a văzut Dumnezeu, dacă vă încredeți în noi! zise cel mai isteț dintre țigani, Leonte Moșenco.

– Trebuie însă, să faceți rost de bani de argint și încă mulți, ca să puteți înțelege ceva de meșteșugul nostru, fiindcă pentru nimica toată nici duhurile drăcești, cu care lucrăm, nu-și lasă odihna. Nouă, pentru osteneală, ne-ați da o pereche de cai, ca să ne putem târî căruțele pe unde ne-o lumina Dumnezeu! Orbiți de setea unei grabnice îmbogățiri, sătenii primiră târgul. S-apucară de-și vândură tot avutul, pe care luară vreo 30.000 de lei. După ce-i prefăcură în bani de argint se înfățișară țiganilor cu care puseră la cale ceea ce aveau de făcut. Hotărâră ca minunea să aibă loc chiar în noaptea aceea. În puterea nopții, sătenii se înțelesesă cu țiganii să se întâlnească în marginea satului, într-un anumit loc. Cum se adunară cu toții, țiganii săpară o groapă, făcură focul într-însa, iar deasupra așezară o căldare. După aceea începură să toarne în căldare niște apă vrăjită, ziceau ei, din niște sticle aduse cu dânșii. Când începu să fiarbă apa, țiganii aruncară în căldare o bucată de aramă, după care acoperiră vasul cu un postav negru. Țiganul Moșenco porni să descante în țigănește, chemând duhurile atotputernice să facă minunea; iar ceilalți tovarăși ai lui, începură să joace în jurul căldării, bălăbănind din mâini și din cap în fel și fel de chipuri. Din când în când își smulgeau fire din barbă, pe care le aruncau deasupra căldării. După îndemnul lui Moșenco, sătenii vârau din clipă în clipă câte un leu pe o gaură a postavului cu care era acoperită căldarea. Timp de trei ceasuri au durat aceste maimuțării.

În căldare fierbeau de zor 600 de lei de argint. Deodată, Moșenco își lepădă zăbunul, pe care-l aruncă deasupra căldării, luând-o de pe foc și bombănind într-una vorbe fără rost. Apoi porunci sătenilor să se trântescă la pământ cu fața în jos, că s-a apropiat Sarsailă cu ceata lui de draci să facă minunea. După vreo jumătate de ceas, țiganii se apucară să sape pământul sub locul unde arsele focul. La adâncime ca de vreo două palme aflară șase sute monede de câte doi lei, îngropați de cu vreme de meșterii vrăjitori. Luând banii, Moșenco îi înmână celor doi fericiți, care priveau minunați la isprava țiganilor. Stăruind

să urmeze mai departe cu farmecele lor, țiganii le spuseră că au cântat cocoșii și dracii sunt osteniți; dar dacă au încredere, să le lase lor restul de bani ce mai aveau și în noaptea următoare vor începe cu vrăjitul mai de timpuriu ca să aibă vreme mai multă de descântat. Sătenii primiră bucuroși îndemnul țiganilor și încredințându-le și ceilalți bani, porniră voioși spre casă, cugetând la fericirea ce-i așteaptă.

A doua zi, cei doi pricopsiți porniră spre șatra țigănească, să dea bună-dimineața tovarășilor lor; dar ia-i de unde nu-s! țiganii spălaseră putina cu bănișorii lui Necula și ai lui Stoia. Buimaci de inimă rea, abia putură merge până la postul de jandarmi unde-și spuseră păsul, apoi se târâră cum putură acasă, unde căzură pe pat, zăcând aproape o lună de zile. Urmăriți de aproape, țiganii fură prinși și siliți să întoarcă banii furați. Nu știu dacă petrecerea de la postul de jandarmi a lecuit pe țigani de dorul de a procopsi pe alții; dar știu că Necula și Stoia s-au lecuit de visul de a se procopsi prin mijloace vrăjitoarești (a).

Adevărata bogăție. – M-am săturat de viață și de lume, bunicule! zise într-o zi un flăcău bunicului său.

– De ce, fătul meu? îl întrebă unchiașul.

– Apoi trai e ăsta? Tu muncești de te spetești, iar alții le iau toate de-a gata. Tu abia ai cu ce trăi de azi pe mâine, pe când alții se răsfăță în bogății!

– Vai de mine, nepoate, cum poți cârți tu împotriva bunului Dumnezeu?... Oare sănătatea și tinerețea pe care ți le-a dăruit Cel de sus, nu sunt cele mai de seamă avuții ale omului?

– O fi, dar la ce-mi folosesc, dacă sunt nevoit să muncesc într-una!

– Tu mânii pe Dumnezeu, fătul meu. Ești încă tânăr și nu-ți dai seama ce grăiești. Oare ai primi să ți se taie mâna dreaptă pentru o mie de galbeni?

– Vai de mine!... ce sunt nebun?

– Atunci mâna stângă?

– Ce tot vorbești, bunicule?

– Ai vrea tu să rămâi orb pe toată viața, dacă ți s-ar da în schimbul vederii zece mii de galbeni?

– Nici pentru comorile lui Iov nu mi-aș da lumina ochilor!

– Poate ai fi mulțumit să ai averi nenumărate, în schimb însă toată viața să boalești și să nu te poți da jos din pat! Te prinzi? Ce zici...

– Ce să zic?... Acum înțeleg că mulțumirea omului nu stă în avuție fără seamăn, ci în sănătatea trupeză și sufletească! Mulțumesc frumos, bunicule, că m-ai făcut să ies dintr-o rătăcire, care-mi rodea sufletul de multă vreme (a).

„Câștig mare este buna credință cu îndestulare, că nimic n-am adus în lume, arătat este că nici a scoate ceva nu putem. Ci având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea îndestulați să fim; iar cei ce vor să se îmbogățească, cad în ispite și în curse și în poftă multe fără de socoteală și vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire și în pierzare. Că rădăcina tuturor răutăților este iubirea de argint; pe care unii poftind-o au rătăcit din credință și s-au pătruns cu dureri multe” (b).

Pedeapsa trădătorului. De zeci de ani țineau luptele nesfârșite între cetățenii genovezi și cei ai orașului Florența. O biruință desăvârșită nu o puteau dobândi nici unii, nici alții. Dar s-a ivit într-o bună zi nemernicul și nelegiuitul numit Parani, care pentru o sumă însemnată de bani s-a înțeles cu dușmanii să-i conducă noaptea între zidurile Genovei. Florentinii au intrat în cetate și sute și mii de vieți de oameni au fost nimicite prin foc și sabie. S-a înfățișat apoi trădătorul în fața stăpânului vrăjmaș, ca să-și primească răsplata. Acesta fără întârziere a dat poruncă vistiernicului să plătească lui Parani suma făgăduită. Dar iată că odată cu vistiernicul cu banii, apare și călăul.

– Prietene, te-ai îngrijit să-ți dobândești starea și averea, zise acesta cu glas înfricoșător și ți le-ai dobândit, dar ai uitat să-ți asiguri și viața și trădătorul cu bani și cu avere și-a ispășit cu capul vina și cugetul său păcătos, sub barda ascuțită a călăului. Astfel, iubiților, sunt și aceia, care jertfesc o viață întreagă numai pentru avere și alte afaceri mărunte, iar când e vorba să se îngrijească puțin și de viața ce va veni, ei sunt nepăsători sau uită cu desăvârșire de ea. Vor dobândi averea, dar își vor pierde, asemenea trădătorului din povestire, ceea ce-i mai scump, viața veșnică (c).

4. Am fost fraudulos (de rea credință), luând bani străini prin înșelăciuni?

„Vai celor ce rostesc porunci nedrepte și celor ce scriu hotărâri viclene, abătând judecata mișeilor și răpind dreptatea săracilor poporului Meu; ca să le fie lor văduva de jaf și săracul de pradă. Și ce vor face în ziua cercetării? Că necaz vouă de departe va veni și către cine veți fugi să vă ajute? Și unde veți lăsa mărirea voastră, ca să nu cădeți în robie? Și sub cei uciși vor cădea. Și în toate acestea nu s-a întors mânia lui, ci încă mâna este înaltă” (a). Cei ce fac astfel, trebuie să dea înapoi tot ce au luat pe nedrept.

Dreptatea lui Țepeș. Se povestește din bătrâni că pe vremea lui Vodă Țepeș, un negustor pierduse o pungă cu o mie de galbeni. El dete sfoară în țară, că va dăruia o sută de galbeni celui ce-i va aduce punga. După puțină vreme se înfățișă negustorului omul care găsisese punga, venind să i-o aducă.

– Jupâne, zise omul nostru, mai acum câteva zile am dat în cale peste această pungă cu bani. Am aflat de la lume că dumneata ai fi păgubașul și am venit să ți-o încredințez nu pentru răsplata ce-ai făgăduit-o, ci ca să mă știu cu sufletul liniștit, că nu m-am bucurat de avutul altuia. Poftim, ține-ți punga și numără galbenii dintr-însa. Negustorul luă punga și începu să-și socotească avutul pierdut. Pe când număra se tot frământa cum să facă să nu dea omului răsplata făgăduită. Sarsailă nu-l lăsa să-și ostenească prea mult timp creerul, căci îi și arătă ce avea de făcut.

– Omule – zise negustorul – îți mulțumesc pentru binele ce mi-ai făcut. Numărând galbenii văd că sunt numai nouă sutei ceea ce înseamnă că ți-ai oprit dreptul dumatiale. Și acum umblă sănătos!

– Jupâne – grăi omul – ți-am spus că nu dorul de răsplată m-a făcut să-ți întorc punga pierdută; ci cinstea mea la care țin mai mult ca la orice avuție. Eu n-am luat nici o lețcaie din banii dumatiale. Vorbele pe care mi le spui sunt pentru mine o înfruntare, o batjocură, pe care n-o pot îngădui. Numără-ți încă o dată banii! Vreau să știu că sunt atâția câți ai pierdut și n-am nevoie de răsplata dumatiale!

– Am numărat odată, omule și ți-am spus că am găsit nouă sute de galbeni. Prin urmare ți-ai oprit răsplata. Acum ce mai vrei de la mine?!

– Vreau să nu mă faci necinstit! Eu ți-am spus că n-am luat nici un ban din pungă. Bănuiala dumatiale e o ocară pentru mine!

– Dacă găsești purtarea mea neomenoasă, n-ai decât să te plângi lui Vodă, să-ți facă el dreptate! zise negustorul întorcând spatele omului cinstit.

Cu sufletul plin de scârbă, bietul român se duse drept la Vodă și se plânse de neomenia negustorului. Țepeș porunci să-i fie adus îndată cel cu pricina. După ce ascultă cu băgare de seamă spusele și ale unuia și ale altuia, încruntându-se la față de mânie, grăi cu asprime către negustor, al cărui șiretlic îl pricepuse:

– Jupâne, dă numai decât îndărăt acestui creștin punga pe care ți-a adus-o. Dumneata ai pierdut una cu o mie de galbeni și asta n-are decât nouă sute într-însa, deci, ea nu este a dumitale. Și acum du-te acasă și așteaptă până ți-o aduce punga cea cu o mie de galbeni! Iar tu, creștine, ia-ți punga și ține-o în păstrare vreme de o lună de zile. Dacă în acest timp n-ai afla păgubașul, poți folosi banii ca și cum ar fi ai tăi! Duceți-vă acum în plata Domnului! și așa păți negustorul cel lipsit de omenie (a).

5. Am înșelat pe alții?

„Să nu vă lăcomiți a lucra pentru a înșela pe frați, de vreme ce răsplătitor este Domnul pentru toate acestea, precum și mai înainte am zis vouă și am mărturisit” (b). „...Nimeni să nu înșele pe aproapele” (c).

Podgorean deștept. Un podgorean trăsesse într-un butoi niște vin tămâios, pe care-l păstra pentru casa lui. Până să vină vremea să-l înceapă, ca să nu poată umbla nimeni la vin, bătu dopul vranei bine și-i mai turnă și o pecete cu ceară roșie. Slugile, mai șirete, dădură cep pe dedesubt și-n scurt timp butoiul rămase pe jumătate. Când veni vremea să-l înceapă, podgoreanul nostru văzu cu mirare, că vinul scăzuse.

– Ce lucru afurisit, zise el către vecin, butoiul a fost pecetluit și acum l-am aflat pe jumătate gol.

– O fi având cep pe dedesubt! grăi vecinul.

– Păi doar nu lipsește vinul cel de dedesubt, frate, ci de deasupra! (d).

Ce-i necinstit nu-i priincios. Istoria ne spune că în cetatea Atenei au ținut odată un sfat bărbații cei mai luminați, cum ar putea

(a) C. M. Om. Matur. (b) 1 Tes. 4, 6. (c) Lev. 19, 11; Efs. 4, 25; Cols. 3, 9. (d) Cartea omului Matur pg. 52

ajuta mai bine țara lor, care era amenințată de dușmani. Fruntașul Temistocle se scoală și zice că el cunoaște un mijloc foarte priincios, dar însă nu-l poate descoperi în fața tuturor. El îi roagă deci, pe ceilalți sfetnici, ca să-l împuternicească numai pe unul din sfatul întreg, în care au o deosebită încredere și aceluia îi va descoperi lucrul. Sfetnicii îl aleseră pe Aristide. Temistocle îi descoperi deci acestuia planul său, prin care credea el că-și va scoate mai ușor țara din încurcături. El îi spuse deci lui Aristide că a descoperit un mijloc, prin care ar putea da foc deodată tuturor corăbiilor dușmane, fără să țină seama de legătura ce-o avea țara cu acei dușmani. Aristide îl ascultă cu mare luare-aminte, se întoarce apoi la ceilalți sfetnici și le zise:

– Iată, vă aduc planul lui Temistocle, ce-i drept, un plan priincios pentru noi, însă necinstit. El voia să le vorbească mai departe. Sfetnicii însă nici nu voră să-l mai asculte, ci strigară într-un glas:

– Un lucru care nu e cinstit, nu poate să fie priincios.

Dacă chiar păgânii au cunoscut acest lucru, cu cât mai mult ar trebui să se ferească creștinii în acțiunile lor de mijloace neiertate, necinstite, de înșelăciuni și nedreptăți. Ceea ce câștigă omul prin mijloace necinstite, nu-i aduce folos nici lui, nici copiilor săi binecuvântare, ba câștigul tras în chip necinstit îți aduce varga, îți aduce sabia lui Dumnezeu în casă. Iată ce spune în privința aceasta marele Prooroc Isaia: „*Învățați a face bine, stăruieți în lucrul care este cinstit, căci dacă vă împotriviți și mă ațâțați la mânie, atunci sabia Mea vă va nimici*” (a).

Drept aceea, vedem adeseori în viața de toate zilele că, atunci când nu-și începe creștinul un lucru cu Dumnezeu și nu-i este aminte să-l facă în slujba lui Dumnezeu, prea ușor rătăcește, prea lesne se lăcomește la câștig mai ușor și mai mare, prea lesne se înstrăinează de Dumnezeu, călcând când una, când alta din Sfintele Porunci. Un asemenea om nu mai are parte de mulțumirea sufletească, pe care o simte creștinul care a isprăvit un lucru bun și bineplăcut lui Dumnezeu. Iar câștigul tras dintr-un lucru necinstit, nu-i poate face bucurie deplină, lipsit fiind de binecuvântarea Domnului. Acest adevăr creștinesc îl cunoaște prea bine și poporul nostru care din străvechime are o frumoasă zicală: „Mai bine sărac și curat, decât bogat și pătat” (b).

6. Am jurat strâmb pentru a aduna avere?

Cei care își agonisesc avere cu furt și jurăminte strâmbe, își atrag urgia Dumnezeiască în casele lor, care nu va ieși până nu va risipi toate lemnele și pietrele (casnicii și averile lor) pustiindu-le (a). Așa a fost pedepsit împăratul israeliților Ahab și Izabela cu toată casa lor, după ce au răpit cu mărturii mincinoase și ucidere via lui Nabot (b).

7. Am silnicit și sărăcit pe alții prin minciuni și vicleșug?

Păcatul acesta se dezleagă prin despăgubirea celor silnici și rătăciți și prin îndreptare după Legile Divine, care ne sfătuiesc a fi cu milă față de aproapele nostru. „Vezi să n-ai un ochi fără milă pentru fratele tău cel lipsit și să nu-i dai. Căci atunci el ar striga către Domnul împotriva ta și te-ai face vinovat de un păcat; ci să-i dai și să nu dai cu părere de rău în inimă, căci pentru aceasta te va binecuvânta Domnul Dumnezeul tău în toate lucrările de care te vei apuca. Totdeauna vor fi săraci în țară, de aceea îți dau porunca aceasta: „*Să-ți deschizi mâna față de fratele tău, față de sărac și față de cel lipsit din țara ta*” (c).

Fă binele ce-l poți face. „Îmi aduc aminte – sunt atâția ani de atunci – cum John Bost, întemeietorul azilului din Laforce (Franța) povestea despre o biată femeie fără minte (idioată) care, neputând să facă nimic mai cu seamă, trebuia să ferească de muște o tânără femeie bolnavă de dambă (paralizie). Ea nu știa și nu putea să facă altceva, decât să alunge muștele care se puneau pe obrazul acestei bolnave. Și John Bost zicea:

– Această biată femeie a murit acum. Și-mi închipui că, ajungând în cer, va fi zis Domnului Hristos: „Doamne, am făcut ce-am putut. Alungam muște. Am fost credincioasă îndatoririi mele, atât cât îmi sta în putință mijloacelor mele.

Gândul mă poartă la celălalt capăt al scării minții omenеști. Mă gândesc la unul din cei mai mari învățați, din câți au trăit pe pământ, la L. Pasteur. Și-mi amintesc de cuvintele lui, rostite puține zile înainte de a muri. El zicea prietenilor săi:

– Bine înzestrat de Dumnezeu, sau mai puțin înzestrat, fiecare să facă așa, ca atunci când se apropie de capătul vieții, să poată zice cu toată tăria: „Am făcut tot ce-am putut”. Biata femeie fără minte

(idioată) a făcut ce-a putut și L. Pasteur a fost unul din cei mai mari binefăcători ai omenirii, pentru că a făcut tot ceea ce a putut.

Tu, iubitele cititor, faci tot ceea ce poți face?

Lampa văduviei. Acum o sută de ani trăia în Scoția (Anglia) o văduvă, care avea o căsuță zidită pe-o stâncă înaltă, chiar în marginea mării, de unde se putea vedea până departe. Cu toată sărăcia ei, dorea să facă și ea ceva pentru Domnul și pentru aproapele său. Și se gândi s-aprindă în fiecare seară o lampă, pe care o așeza la fereastră și a cărei lumină, deși slabă, urma să îndrume corăbiile în această parte primejdioasă a coastei. Mai bine de 10 ani, lampa văduvei a luminat în fiecare noapte și a scăpat de la pierzare multe corăbii.

Într-o vreme, mai mulți marinari au dorit să cunoască, cine era binefăcătoarea lor necunoscută. Care nu mică le-a fost mirarea, când au aflat, că era o biată văduvă, care-și rupsesse din pâinea ei de toate zilele, ca să poată plăti uleiul, pe care-l pune în lampă în fiecare seară. În zadar au încercat ei s-o ajute cu câte ceva. Nu a primit nimic.

Au trecut încă 10 ani de atunci și lampa lumina în toate nopțile la fereastra căsuței sale. Când, într-o seară, nu s-a mai văzut lumină. Viața bunei femei se stinsese și cu ea și lumina. Lucrul său și-l încheiase. Ah! cât de binecuvântată și folositoare este fapta bună, chiar a celor slabi și mici.

Cine mângâie, se mângâie. Binele pe care-l facem aproapelui nostru, ne folosește nouă înșine. Adesea tragem din el un folos mai mare chiar decât cei cărora li-l facem. O doamnă bate într-o zi la ușa unei biete spălătorese. O găsește la lucru, în picioare, plecată spre masa unde călca rufe, cu sângele urcat la cap, obosită, sleită de puteri. Soba care încălzea mașina de călcat, făcea în odaie o căldură de nesuferit.

– Dumneata cântai, când am bătut la ușă? întrebă ea.

– Da, doamnă, răspunse harnica lucrătoare; cânt totdeauna când calc.

– Cum poți să cânti în aerul acesta înăbușitor, așa obosită cum ești? Trebuie să ai voie bună.

– Ei bine, doamnă, adevărul este că rar mă trage inima să cânt. Dar e acolo sus, deasupra mea, o copiliță cocoșată și bolnavă de spate. Rămâne singură toată ziua. Maică-sa pleacă să spele pe unde găsește. Biata copilă! Îi place să m-asculte cântând. Pentru ea cânt.

Cântul meu îi ține de urât. Dacă găsesc câte-un chip în ziarele, în care sunt înfășurate rufele ce mi se-aduc, i-l dau ei. Când îi e sete, lovește cu bățul în podea și-i duc un pahar cu apă. Făcându-i plăcere, vezi dumneata, asta îmi dă curaj la lucru. Dacă ea n-ar fi acolo, dacă n-aș avea să fac ceva pentru ea, toată vremea aș fi îngândurată și mâhnită. E bine să ai pe cineva pe care să-l iubești (a).

Fă binele când poți. Era o zi frumoasă de vară și plină de lumină; iar soarele, paznicul lumii cerești, împrăștia o căldură mare cu razele sale binefăcătoare. Era așa de bine și de cald, încât fiecare vietuitoare ar fi vrut să stea numai și numai la umbra cea dulce a copacilor. În timpul acelei arșițe înăbușitoare, o biată furnică, fiind foarte însetată, a venit la un izvor de apă, ca să-și potolească setea sa cea mare. Ea, apropiindu-se de apa cea rece a izvorului, a voit să bea; dar vai ce întâmplare rea! Apa aceea a luat-o la vale și era cât pe-acți să o înece.

O porumbiță sta, în acest timp, pe creanga unui dud în apropierea izvorului de apă. Ea văzând că sârmana furnică e în primejdie de moarte, a rupt repede o frunză mare de dud și a aruncat-o în cursul acelei ape.

Furnica, fiind împinsă de apă până la frunza de dud, s-a suit pe ea. Pe urmă, frunza aceea s-a oprit pe o piatră din marginea izvorului și astfel furnica a putut foarte ușor să ajungă pe uscat. În chipul acesta fericit, ea a scăpat de la înec. De atunci, între porumbiță și furnică s-a născut o caldă și strânsă prietenie și dragoste.

Altă dată, un vânător de frunte venind la izvorul acela să bea apă, a văzut în dud o porumbiță. Cum a văzut-o a și îngenuncheat pe covorul frumos de iarbă a întins pușca și era gata s-o sloboadă. N-a apucat să ochească de-a binelea, căci îndată a sărit în sus, ca mușcat de un șarpe înveninat. Ce se întâmplase? Furnica, cea scăpată de la moarte, aflându-se acolo și văzând ce are de gând vânătorul, l-a pișcat așa de tare de genunchi, încât el n-a putut să împuște porumbița de pe creanga dudului.

La auzul detunării puștii, ea și-a luat zborul său, fugind departe de acolo. Astfel a scăpat de la moarte numai datorită furnicii, care îi venise la timp în ajutor. Dacă ea n-ar fi mușcat de genunchi pe vânător, desigur că porumbița ar fi fost împușcată.

Din această povestire minunată se vede lămurit, cât de mult prețuiește un ajutor, care e dat la timp. Ce bine și frumos este când oamenii se ajută la nevoi și la durere! Mare adevăr și înțelepciune se găsește în cuvintele acestea: Prietenul bun numai la nevoie se cunoaște și, cu ce măsură vei măsura, cu aceea ți se va măsura, întocmai. Mântuitorul Hristos, a spus odinioară: „*Ce voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi lor*”.

Cititorule, când poți face binele, nu întârzia de loc, ci fă-l numaidecât la timp; căci – mai știi – poate și tu vei avea nevoie vreodată de binele sau ajutorul altuia. Să știi însă că cine dă o singură dată la timp bun și potrivit, dă de patru ori mai mult (a).

Nelegiuirea creștinului fără suflet. În anul 1187 când viteazul Saladin, sultanul Egiptului, a ocupat Ierusalimul, fiind condus de bunătate – lucru rar de altcum la învingători, a permis tuturor creștinilor să părăsească cetatea sfântă și să-și ducă cu ei și întreaga lor avuție. Ba se spune că pe cei sărmani, însuși Saladin i-a dăruit cu fel de fel de daruri. Creștinii s-au retras în Tripolis, unde stăpânea un domnitor creștin, însă foarte zgârcit. Acesta nu numai că nu i-a primit în țara lui pe creștinii expatriați, ci i-a jefuit și de tot avutul lor. Pe o femeie sărmană, care nu avea nimic asupra ei – acest stăpân crud și zgârcit – a apucat-o și a aruncat-o în mare (b).

8. Sunt nemilostiv și scump? Am strâmtorat pe cei slabi?

„Ție s-a lăsat săracul, sărmanului tu să-i fii ajutător” (c). „*Bogăția de ar curge, nu vă lipiți inima de ea*” (d). „*Dacă întru cel nedrept, Mamona (avuția peste care sunteți numai iconomi) nu sunteți credincioși (nu o întrebuințați după voia lui Dumnezeu), pe cel adevărat (cerul cu bunătățile lui veșnice) cine îl va da vouă? Și dacă întru cel străin (ceea ce v-a încredințat Dumnezeu) nu sunteți credincioși, pe cel ce este al vostru (moștenirea făgăduită și pregătită) cine îl va da vouă?*” (e).

Zgârcitul și măgarul. Zgârcitul – zicea un om cuminte – s-ar putea asemăna foarte bine cu un măgar, care o viață întreagă trăiește în mizerie: rabdă, mănâncă ce poate și poartă toate greutățile, iar când piere, oamenii îi trag pielea și fac din ea tobe și cimpoaie, în sunetul

(a) D-ca Ort. a XIV, Nr. 25-26. (b) O.M.P. ist. 30. (c) Ps. 9, 34. (d) Ps. 61, 10. (e) Lc. 16, 11-12

cărora, lumea petrece și chefuiește. Așa e și zgârcitul. O viață întreagă trăiește în mizerie; mănâncă ce poate, se îmbracă cum poate, rabdă, cruță și strânge, iar după ce moare, moștenitorii lui topesc averea în dansuri și desfătări. E o regulă aproape generală că toate averile zgârciților se irotesc în chefuri și petreceri (a).

Prinde-prinde, lasă-lasă. Un vânător își asmuțea copoiul său, după un iepure ce fugea de-i scăpărau picioarele.

– Na! Na!... Prinde-l, prinde-l! strigă vânătorul. Copoiul se azvârlea în copci mari alergând din toate puterile. Fugări iepurele foarte mult și în sfârșit l-a prins apucându-l cu dinții și ținându-l tare. Atunci sosi și vânătorul, apucă iepurele de urechi și i-a poruncit câinelui:

– Lasă-l! Lasă-l! dă-i drumul din gură, nu te mai atinge de el!... De acum iepurele e al meu și alergatul e al tău. Bietul câine, mârâind de ciudă, i-a dat drumul iepurelui, lingându-se zadarnic pe buze. A alergat în zadar! Câțiva oameni din sat văzând cele petrecute, compătimeau pe bietul câine. Un bătrân mai înțelept dintre dâșii, a zis atunci:

– Iată, dragii mei, așa e și cu lăcomia după averi, lumea asta plină de deșertăciuni amăgitoare, de petrecerile și desfătărilor ei anticreștinești! Câinele acesta e asemenea oamenilor lacomi, cărora zgârcenia le strigă: „Prinde! Prinde!” și oamenii orbiți fără prevedere, ascultă și aleargă din răputeri după agonisirea bunătăților și deșertăciunilor vremelnice. Aleargă bieții oameni cu lăcomie după avere, asudă, strâng avuții care cum pot, gândind în sineși că mai pe urmă vor putea zice și ei ca bogatul lacom din Sfânta Evanghelie: „Suflete! Iată am adunat de toate! De acum ai multe bunătăți: mănâncă, bea, veselește-te”. Dar tocmai pe când sunt toate gata de mâncare, vine diavolul care i-a mânat mereu să le prindă (b), cu moartea după el, alergând la om și strigându-i: „Stai pe loc! Lasă, lasă!... Iepurele e al nostru... Al vostru e numai alergatul...”. Tocmai atunci nepricepuții oameni au băgat de seamă că au alergat în zadar... Dar e târziu! E prea târziu! Câtă lume avută din orașe și sate care și-au făcut un idol din averi, case mari, palate, vile, blocuri și lux după moda veacului acestuia, n-a pățit ca și câinele din povestirea noastră cu iepurele prins pentru altcineva? Câți nu vor fi zis oftând pe mormanele de ruine ale idolilor lor moderni, ca și Solomon odinioară: „Deșertăciunea deșertă-

ciunilor, toate sunt deșertăciune!” Câtă lume despuiată de averi, giuvaiere, obiecte prețioase, haine de lux, vite, etc., la care țineau mai mult decât la Dumnezeu, văzându-se fără ele, nu se vor fi aruncat cu fețele în pulberea pământului jelindu-se ca Iov: „*Gol am ieșit din pântelele maicii mele, gol mă voi întoarce în pământ*”. Iată de ce au făcut foarte bine Sfinții și creștinii milostivi, care și-au pus toată averea lor în slujba Domnului, agonisindu-și comoară în cer și urmând Domnului Hristos.

Din aur, idoli și Biserică. Dumnezeiasca Scriptură ne arată că israeliții au făcut din averile lor și idoli și Biserică. De două ori și-au strâns și topit aurul. Prima dată pentru diavolul și apoi pentru Dumnezeu. Prima dată bărbații au adunat de la femeile și fiicele lor cerceii de aur, pe care topindu-i i-au adus la Aaron, care a făcut din acele giuvaiere idolești sau podoabe ale satanicei trufii femeiești, un vițel de aur, „*idol*” la care s-au închinat: mâncând, bând, chiotind și jucând în jurul lui, pe când Moise vorbea cu Dumnezeu sus, deasupra Muntelui Sinai (a). Mai pe urmă, după ce s-au curățit „*de idoli*” și de idolatrii aceia și le-a hotărât a nu se mai împopoțona cu podoabele acelea idolești, ca să nu-i piardă (b), proorocul Moise din porunca lui Dumnezeu, a adunat de la israeliți și israelite toate podoabele idolești; belciuge de nas, inele, cercei, brățări, salbe (pe care le luaseră de la idolatrii egipteni și care li se poruncise a nu le mai purta) și tot felul de vase și lucruri din aur, de argint și aramă; fiecare au adus prinosul lor pe care-l închinaseră Domnului. Toate uneltele și vasele acelea de aur, argint și aramă au fost topite și au făcut din ele chivotul sfânt cu Heruvimii slavei, năstrapa de aur, sfeșnicul, cădelnița de aur și alte multe obiecte sfinte și podoabe în Cortul Sfânt (c). De aici vedem că israeliții au strâns aurul odată pentru slujba idolilor, adică a dracilor (d) și altădată și-au adunat și pus aurul lor în slujba și slava Domnului, la facerea Locașului Sfânt și a obiectelor lui Sfinte. Și creștinii vremurilor noastre își pun aurul, averea lor: unii (cei mai puțini) în slujba Domnului și alții (majoritatea) în slujba idolilor, idolatrizării lor și a dracilor. Banii cu care se luminează sufletele, se fac și cumpără cărți bune și folositoare de suflete, se fac Biserici, se satură flămânzii, se îmbracă goii, se ajută sărmanii, lipsiții, văduvele, orfanii, infirmii, sunt bani puși în slujba Domnului. Dimpotrivă, banii cu care se fac

(a) *Ieș. 32 comp; 1 Cor. 10, 7-8.* (b) *Ieș. 32, 1-6.* (c) *Ieș. 35-40.* (d) *1 Cor. 10, 19-22*

petreceri idolatre, lumești: chefuri, jocuri, baluri, serate, cântări curvești, beții, păcate, destrăbălări și felurite prăznuiri anticreștinești, prin care se întunecă și se pierd sumedenii de suflete, sunt bani răi, bani puși la conlucrarea idolatrizării lumii, bani puși în slujba dracilor.

Averea agonisită și banii, sunt bune și folositoare numai atâta vreme cât ele sunt slugile noastre, când ne slujesc făcând ceea ce le poruncim și ascultă de noi. Altfel, când averea și banii se fac stăpâni asupra noastră, când noi facem ce ne poruncesc ele, nu mai sunt bune; ci primejdioase. A intrat satana în ele și s-au făcut uneltele diavolului. Deci, fiecare din noi creștinii, să avem grijă ca averea sau comoara noastră, mare ori mică, să nu se facă idol, nici unealta diavolului. Averea, agonisita, comoara noastră, să o punem în slujba Domnului, ca să ne folosim de ele în veșnicie. Să nu lăsăm a ni se răpi inima aici, de cine știe ce ispite rele, ori de moarte, ca să nu ne păgubim vremelnic și veșnic. Numai banii și averea puse în slujba Domnului și a binelui obștesc ne ajută mult pe noi; iar acelea căroră noi ne robim, ne păgubesc și ne pierd sufletele noastre. *„Pentru poruncă ajută pe sărac și în lipsa lui să nu-l întorci deșert. Pierde banii pentru frate și pentru prieten, ca să nu ruginească sub piatră spre pierzare. Puneți comoara ta în poruncile Celui Preaînalt și mai mult va folosi ție decât aurul. Închide milostenia ta în cămărilor tale și aceasta te va scoate din tot răul”* (a). *„Cel ce iubește aurul nu se va îndrepta și cel ce aleargă după stricăciune, sătura-se-va de ea. Mulți au căzut pentru aur și înaintea lor le-a fost pieirea lor”* (b).

Nu te robi de Mamona. Într-o zi pe când multe noroade ascultau cu nesaț Cuvintele Mântuitorului ce vorbea, un tânăr iese din mulțime și se apropie de El. Tânărul, după port și înfățișare, se cunoștea că-i de neam ales și bogat. Copleșit de gânduri, tânărul bogat vine la Mântuitorul și-L întreabă:

– Învățătorule bune! Ce (bine) voi face, ca să moștenesc viața veșnică? El cugeta în sine: acum sunt tânăr și avut. Pot să petrec! Pot să mă desfățez! Pot să-mi satisfac poftele mele. Întristarea am să o alung și să o duc într-o veselie plăcută... Și pe urmă? Ce va mai fi? Toate acestea au un sfârșit! Tânărul ce venise la Mântuitorul să-i ceară sfatul știa aceasta. El trecea cu mintea peste zburdăciunile, jocul și

plăcerile tinereții. Se vedea apoi bărbat așezat, cu soție, copii, împresurat de treburi și de griji... Cugetul lui zbura mai departe. Se gândea că și acestea trec, au un sfârșit. Și pe urmă ce va mai fi? „Acest pe urmă îl tortura groaznic pe bietul tânăr. Ce o să fie când și acestea se vor sfârși! Se vedea bătrân, slăbit, împovărat de ani, rece, gârbovit! Se vedea în locul fierbințelii focului tinereților, copleșit de o greutate și un dezgust de toate! Și pe urmă, ce va mai fi cu el? Acest „pe urmă” după bătrânețe, era mult mai cumplit, mult mai torturător!... Iată ce l-a adus pe tânărul bogat înaintea Domnului.

Mântuitorul ascultându-l, i-a zis:

– Ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun fără numai Dumnezeu. Dar, de voiești să intri în viață, păzește poruncile. Tânărul a întrebat:

– Care? Iisus i-a zis:

– Poruncile care din lege le știi: „Să nu ucizi, să nu preacurvești, să nu furi, să nu fii mărturie mincinoasă, cinstește pa tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca însuși pe tine”.

Iată în scurte cuvinte cuprinsul legii pentru împăciuirea oamenilor pe pământ. Iată poruncile pe care trebuie a le împlini un creștin bun... un astfel de om bun se vede ori se pare că era și tânărul nostru. Tânărul a răspuns:

– Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele. Ce-mi mai lipsește încă? Mântuitorul privindu-l cu bunătate l-a iubit pe el și i-a zis:

– De voiești să fii desăvârșit, mergi, vinde-ți toate averile câte ai și le dă săracilor și vei avea comoară în cer, apoi vino și-Mi urmează Mie. Tânărul auzind cuvântul, s-a dus întristat (dinaintea Domnului) pentru că avea multe avuții. După depărtarea tânărului, Mântuitorul a grăit Apostolilor:

– Amin, grăiesc vouă, cu anevoie vor intra bogații în Împărăția Cerurilor. Ucenicii auzind cuvintele acestea s-au înspăimântat. Iisus le-a zis iarăși:

– Fiilor! Cât de greu vor intra în împărăția lui Dumnezeu cei ce se cred în avuții! Mai lesne este a trece cămila prin urechile acului, decât bogatul a intra în împărăția lui Dumnezeu. Ucenicii auzind acestea s-au îngrozit mai mult și ziceau:

– Dar, cine mai poate să se mântuiască? Mântuitorul căutând spre ei, a zis:

– La oameni aceasta este cu neputință; iar la Dumnezeu, toate sunt cu putință.

Mulți dintre noi auzind acestea se vor îngrozi și ei ca Apostolii și vor zice:

– Doamne! Evanghelia aceasta cere de la noi ca să ne vindem averile și să le dăm săracilor, ca să ne putem mântui!

Da, iubiților, aceasta este o bună desăvârșire, dar nu e dat a o împlini fiecare om. E drept, că Sfinții lui Dumnezeu au împlinit-o. Prin împlinirea acestei porunci Sfinții au ajuns la cea mai înaltă desăvârșire aici pe pământ, iar dincolo în veșnicie, ei au fost încununăți cu strălucita cunună a slavei cerești, pentru că s-au dezlipit de averile pământești dându-le milostenie săracilor și mergând au urmat Mântuitorului. Cei ce pot cuprinde aur, cuprindă; iar cei ce nu pot, să rămână la argint, ori la aramă, că și așa vor dobândi Împărăția lui Dumnezeu de vor viețui creștinește.

Nu averea și strângerea ei în mod cinstit, ne împiedică intrarea în Împărăția lui Dumnezeu; ci betșugurile sufletești, pe care ea ni le provoacă. Așa de pildă Evanghelia cu bogatul nemilostiv ne arată omul pe care avuția îl aruncase în brațele luxului, modelor, ospetelor, mâncărilor, băuturilor și desfătărilor păcătoase. Evanghelia cu bogatul lacom ne arată pe omul care își făcuse din bogăție un „idol” pe care îl avea mai presus de mântuirea sufletului său. Avuția nu-i rea în sine, însă întrebuințarea ei rea și lipirea de dânsa ne prăbușește în osândă. „Bogăția de ar curge, nu vă lipiți inima de ea” zice psalmistul. Lipirea oamenilor cu inima de avere, de bogățiile pământești mai mult decât de Mântuitorul și de bunătățile sufletești, idolatrizează pe mulți creștini. Cui slujește omul mai mult, al aceluia este rob; ori lui Dumnezeu spre mântuire, ori Mamonei spre osândire.

Zgârceții și milostiva. Scrie învățatul Simon, că în părțile Italiei, aproape de Spalato, se află un iaz foarte adânc, care se numește „al țaranului”. Se zice, că în anii trecuți, petrecea în locul acela un țaran foarte bogat cu averi trecătoare, însă era avar și nu avea milă de săracii și nefericiții ce se rugau, încât nu putea să vadă sărac la ușa lui, de trei ori ticălosul și-i înjura și-i izgonea. El avea soție, feciori și nepoți. Într-o zi când acest nemilostiv era cu lucrătorii săi la țarini și lucrau și nu era acasă decât o noră a lui, bună la suflet, cu doi fii ai săi, a mers un sărac frumos la față și minunat, care a cerut femeii milostenie. Și ea i-a dat ce-a putut, apoi l-a sfătuit cu dragoste și cu îndurare să plece mai înainte de a veni socrul ei, sau altul dintre

rudeniiile ei nemilostive, ca să nu-i facă vreo supărare. Iar săracul a zis către ea:

– În seara aceasta, bagă de seamă cu luare-aminte, când vei vedea că va țâșni un izvor în mijlocul casei tale, ia un copil al tău și fugi în muntele acela, ca să scapi fără vătămare. Căci Domnul a urât nemilostivirea casei acesteia și vrea să o piardă.

Acestea zicând s-a făcut nevăzut. Și la trei ceasuri din noapte, țăranul șezând la cină, cu rudeniile și prietenii lui, a început a izvorî apa în mijlocul casei, precum a spus mai înainte Îngerul. Atunci acea milostivă femeie, s-a sculat îndată de la masă și luându-și amândoi copilașii ei, alergă grabnic către munte, după poruncă. Și într-acei ceas, s-a scufundat acel nemilostiv bogat, împreună cu casa sa și cu rudeniile și cu toate lucrurile lui. Și nu numai atât, dar și un râu de apă a ieșit din acel loc și curgea grabnic după nora sa, drept pedeapsă, că nu a luat numai un copil după cum i-a zis Îngerul. Ea înțelegând pricina, s-a spăimântat și a lăsat un copil și a alergat cu sânguință sus în munte. Dimineața s-a aflat acolo o baltă, unde era casa țăranului, atât de adâncă, încât nu i se da de fund, oricâți stânjeni de funie s-ar fi lăsat în apă. Dincolo de baltă, ca la o aruncătură de piatră, este alt iaz mai mic, unde a ajuns apa pe copil și l-a înecat Dumnezeiasca Judecată.

Se găsesc în această mare baltă, pești mari, dar sunt fără nici un gust, cum i-am văzut cu ochii mei (zice dascălul de mai sus) unde m-am dus, îndată ce am auzit o minune ca aceasta, ca să mă încredințez de adevăr. Și am întâlnit pe nora țăranului și am întrebato duhovnicește să-mi spună de a avut vreo faptă bună, pentru care a miluit-o Domnul. Iar ea a răspuns, că de câte ori avea prilej, dădea multă milostenie; și când scotea vin și nu era vreun sărac să-l miluiască, vărsa pe pământ puțin vin, zicând acestea:

– Primește, o pământule, maica noastră, această puțină milostenie, pentru dragostea Stăpânului nostru, de vreme ce nu am cui să o dau!

Deci, am cunoscut că pentru această faptă bună a ei, i-a dăruit preabunul Dumnezeu unul din copii; iar pe celălalt l-a înecat pentru necredința tatălui lui. Să nu fie necredincios cineva de această minune înfricoșată, căci martor îmi este Domnul, că așa este cu adevărat. Până astăzi se văd acolo bălțile, după cum s-a zis mai sus. Până și copiii cei mici le numesc „Bălțile țăranului” și le-au zidit împrejur, ca să nu cadă vreun dobitoc și să se înece.

Vedeți, frații mei, cât de mare răutate este nemilostivirea? Deci, de vreme ce și singură nemilostivirea este fărădelege, dar încă să mai iei dobândă și să bei sângele săracilor, câtă nelegiuire ți se pare că este? O, neîndurarea unora, căroră, mai bine este a le zice necreștini decât creștini! Cum au nelegiuții, o inimă atât de neomenoasă și suflet nemilostiv și rău, să ia nesocotiții, la o sută, cincizeci camătă; și de multe ori îndoiesc banii, nesățioșii! Pentru că iau de la sărac dijmă cât voiesc, le iau vinul, untdelemnul și grâul pe preț mai mic, decât se vinde atunci; pentru că i-au împrumutat cu bani mai înainte și le vine camătă îndoită!

O, nesățioasă iubire de bani! O, neomenoasă nemilostivire! Și nu vă gândiți, nepricepuților, de muncile jalnice ale iadului, ci alegeți mai bine să aveți aici un ceas câștig și acolo să vă ardeți în veci cu acel nemilostiv bogat? Încetați, fraților, cu această nelegiuire! Temeți-vă de Domnul și vă siliți inima spre milă, ca să scăpați de acea înfricoșată osândă, căci acolo nu folosesc lacrimile! Dar nu numai după moarte pedesește milostivul Dumnezeu pe cei nemilostivi, ci și într-această vremelnică viață, căci a arătat ca un drept Judecător, prin multe semne înfricoșate și pilde, cât urăște El pe această fărădelege.

Osânda iubitorului de bani. Un oarecare iubitor de bani a murit nepocăit și nu voia Preotul paroh să-l îngroape în Biserica lui, fiindcă nu s-a mărturisit, nici s-a împărtășit la moartea sa. Iar rudeniile mortului îl înfricoșau pe Preot, că dacă nu-l va îngropa au să-i facă multă pagubă. Iar el le-a zis să pună mortul deasupra unui cal și să-l lase de bunăvoia lui să meargă unde va voi; și unde va sta calul, la acel loc să-l îngroape. Deci au primit rudeniile mortului, având în mintea lor să facă calul să meargă la Biserică; însă îndată ce au pus pe cal acest pângărit trup, calul a alergat repede și a stat (o, minune) dedesubtul unei furci, unde spânzurau pe tâlhari. Și deși l-au bătut cu multe bețe, însă n-a vrut să se miște nicidecum din locul acela. Atunci cunoscând acea dreaptă Judecată a lui Dumnezeu, n-au mai zis rudeniile lui de aici înainte nimic, ci l-au lăsat și făcând o groapă în acel loc, l-au îngropat ca pe un fur. Și cu adevărat, fără îndoială, furi, precum și tâlhari și răpitori, sunt toți iubitorii de argint, care fac strâmbătate săracilor și beau ca lipitorile sângele lor și ei se îngrașă și se satură, iar săracii mor de foame și de golicieune. Ci vai lor! Căci aici își fac ei voile lor și petrec fericire trecătoare, cu durerea și osteneala văduvelor și a sărmanilor; iar acolo vor afla atâta primejdie, încât nu

vor avea nici odihnă, ci pururea se vor arde în focul cel veșnic cu diavolii cei neîndurători și nemilostivi, de care să ne izbăvească Domnul cu Darul Său, Amin” (a).

9. Am strâns comori și le-am îngropat în pământ?

Cei ce păcătuiesc astfel să-și aducă aminte de pățania și pedeapsa groaznică a slugii care și-a ascuns talantul în pământ, în loc de a lucra cu el pentru slava lui Dumnezeu, binele obștesc și folosul său duhovnicesc. Sluga care luase un talant, ducându-se a săpat în pământ și a ascuns argintul Domnului său... Când a venit stăpânul său și i-a cerut socoteală pentru întrebuințarea argintului, el i-a răspuns: „Doamne, te-am știut că ești om aspru, seceri unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai risipit. Și temându-mă m-am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai al tău. Și răspunzând Domnul său i-a zis: „*Slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am risipit? Pentru aceasta dar se cuvenea să fi dat argintul meu schimbătorilor și venind eu aș fi luat al meu cu dobândă. Luați, dar, de la el talantul și-l dați celui ce are zece talanți; că tot celui ce are i se va da lui și-i va prisosi, iar de la cel ce n-are și ceea ce i se pare că are, i se va lua de la dânsul; și pe sluga cea netrebnică, aruncați-o în întunericul cel mai dinafară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților*” (b).

Avuția ne este dată de Dumnezeu ca o moșie în arendă. După cum arendașul trebuie să lucreze moșia în așa fel ca din rodul ei să iasă un folos oarecare pentru proprietarul moșiei și, pe lângă folosul lui și un altul pentru țăranii ce o lucrează, tot așa omul bogat trebuie să știe că avuția i s-a încredințat numai pentru puțină vreme, spre a lucra cu ea pentru iubirea de Dumnezeu, de aproapele și de sine însuși. Acel ce nu voințește, nici să lucreze astfel cu ea, nici să o împartă săracilor, frații Domnului (c) și nici să ajute cu ea Sfintele Biserici și lucrul lui Dumnezeu (d), este un arendaș leneș, viclean și nevrednic și va fi aruncat în chinurile iadului.

Dreptatea maimuței. O maimuță trecând prin fereastra deschisă, ajunsese în odaia unui zgârcit bogat, care nu dădea nici un bănișor de pomană la săraci. Bogatul cu inima împietrită tocmai era dus de

(a) „Mânt. păc.” pg. 72-75 și 78. (b) Mt. 25, 18-24-30; vezi și tâlcuirea acestui loc în Tâlc. Sf. Evangheliei de feric. Teofilact. (c) Mt. 25, 31-46; 19, 21. (d) Lc. 8, 1-3; 10, 7, 38-42; Mc. 9, 41; Lc. 21, 1-4

acasă și maimuța dădu de lada lui cu bani și începu să arunce pe stradă, aurul și argintul, cu labele pline. Oamenii văzând aceasta, alergară gloată la uliță și culegeau aurul cu lăcomie. După ce se golise lada, iată că vine și zgârcitul acasă și vede cu groază ce se petrece pe dinaintea casei sale. El amenință maimuța cu pumnul încă de departe și înjura cuprins de-o amărăciune nemângâiată, dar unul dintre vecini îi zise:

– E cam prost, ce-i drept, să se arunce banii pe fereastră, cum face maimuța; dar să-i ții închiși în ladă numai, asta e și mai prost! Averea nu ți se sporește decât lucrând înțelepțește! (a).

Lăcomia după avuții împiedică ruga. Povestit-a unul din Părinți, că a fost un bătrân care se învrednicise de mari daruri de la Dumnezeu și era vestit pentru viața lui cea cu fapte bune. Și a ajuns numele lui până și la împăratul de l-au chemat ca să se învrednicească de rugăciunile lui. Deci vorbind cu el și foarte folosindu-se, i-a adus aur; iar el l-a primit și întorcându-se la ale sale, a început a agonisi țarină și altă avere. Iar după obicei i-au adus lui un îndrăcit și a zis dracului, bătrânul:

– Ieși din zidirea lui Dumnezeu.

Iar dracul a zis:

– Nu te ascult pe tine, a zis bătrânul.

– Pentru ce? a răspuns dracul.

– Pentru că te-ai făcut ca unul din noi, lăsând grija cea către Dumnezeu și îndeletnicindu-te cu grija pământească.

Grădinarul lacom, pedepsit. Povestit-a un Părinte despre un grădinar, căci lucra și toată osteneala lui o dădea milostenie, ținând numai pentru cheltuiala sa. Iar mai pe urmă i-a pus în minte Satana, zicând:

– Strânge-ți ție puțini bani, nu cumva vei îmbătrâni și te vei îmbolnăvi și vei avea trebuință de cheltuială. Și a adunat și a umplut un borcan cu bani și după aceea s-a întâmplat de s-a îmbolnăvit el și i-a putrezit un picior și a cheltuit bani mulți la doctori și nimic nu s-a folosit. Mai pe urmă a venit un doctor iscusit și i-a zis lui:

– De nu ți se va tăia piciorul, tot trupul tău o să putrezească.

Și s-a hotărât ca să se taie cu fierăstrăul piciorul lui a doua zi. Iar în noaptea aceea venindu-și grădinarul în sine și căindu-se pentru

ceea ce a făcut, de a adunat bani și a nădădui mai mult spre dânșii, decât spre Dumnezeu Care ocârmuiește toate și le hrănește și suspinând a zis:

– Adu-ți aminte, Doamne, de lucrurile mele cele proaste de mai înainte pe care le făceam, lucrând și dând fraților mei, iar mai vârtos mai înainte de acestea, adu-ți aminte de bunătatea ta și de îndurările Tale cele nenumărate și mă miluiește după mare și bogată mila ta.

Și acestea zicând el, a stat înaintea lui Îngerul Domnului și i-a zis:

– Unde sunt banii, pe care i-ai strâns? Și unde este sfatul pe care l-ai primit? Iar el umilindu-se foarte și lăcrimând, a zis:

– Greșit-am, Doamne, iartă-mă și de acum nu voi mai face aceasta.

Atunci s-a atins îngerul de piciorul lui și îndată s-a vindecat; și sculându-se dimineața, s-a dus să lucreze. Iar după puțin timp a venit doctorul, ca să-i taie piciorul, după hotărâre și neaflându-l pe el, întreba de dânsul. Și i-au spus lui:

– De azi dimineață s-a dus să lucreze la țarină.

Iar doctorul s-a dus la țarina aceea în care lucra, vrând să-l vadă pe el. Și văzându-l săpând pământul, a proslăvit pe Dumnezeu, cel ce l-a vindecat pe el cu proslăvire (a).

Prăbușirea avarului. În Paris trăia odată un medic cu numele Silvius, care pentru știința sa, își câștigase repede un renume. Acest Silvius era însă așa de zgârcit, încât toată iarna nu-și încălzea camera. Pentru ca să se încălzească păstra în pivnița casei sale un butuc greu. Când îi era frig, cobora în pivniță, lua butucul și-l ducea pe spate până în pod, aceasta o făcea până se încălzea. Setea și-o putea astâmpăra cu apă, care nu-l costa parale. Iar în ce privește mâncarea, se mulțumea cu ce era mai simplu și ieftin. De multe ori se abținea și de la mâncare și se culca flămând. Tot ceea ce făcea Silvius cuiva, o făcea pentru bani. Tocmai de aceea, când au murit, urmașii au lăsat să i se scrie pe mormânt următorul epitaf: „Aici zace Silvius, care nu a făcut gratuit nici un bine și care și în groapă s-ar întoarce, dacă ar ști că tu, cititorule, citești gratuit acest epitaf”. Silvius a murit lăsând o avere foarte frumoasă, care însă nimănui nu a folosit, căci a știut să o ascundă așa de bine, încât nici până azi nu s-a aflat.

Spânzurătoarea zgârcitului. Un zgârcit ascunse banii săi într-o mică peșteră, a cărei intrare o acoperi ca să nu se vadă. Un tată

disperat din cauza mizeriei, se hotărî să se sinucidă chiar în această peșteră, aducând cu sine și o funie. Intrând în peșteră simți că pământul se cufundă sub piciorul său, se plecă, începu să sape și găsi aurul zgârcitului. Scăpat de grija zilelor pe viitor, a lăsat funia și s-a întoars vesel acasă. La câțeva vreme zgârcitul apucat de dorul aurului s-a dus să vadă ce mai e cu el. Când s-a convins, că acela a fost ridicat de altul, de supărare a ridicat funia lăsată acolo de omul sărac, s-a dus acasă și s-a spânzurat (a).

10. Am luat și răpit banii sau averea aproapelui meu, cu vicleșug șiretenie, cerșetorie, etc.

Acesta-i păcat greu, frate cu furtul. Dumnezeuiasca Scriptură oprește a pofti, a râvni sau a-și însuși careva dintre creștini sau creștine din averea aproapelui său prin vicleșug șiretenii, ba chiar nici prin cerșetorie, când are ce mânca și ce îmbrăca. Pentru aceasta dator e fiecare să muncească cu bună chibzuială și să nu cheltuiască peste cât câștigă, luându-se după bogați și risipitori. „Nu te asemeni cu cel bogat fiind sărac; ci te strânge pe tine cu gândul tău...” (b). „Însă – zice Apostolul – câștig mare e buna credință cu îndestulare (din sudoarea feței tale). Că nimic n-am adus în lume, arătat este că nici a scoate ceva nu putem. Deci, având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulați...” (c). „Argintul sau aurul sau haina, nici a unuia n-am poftit. Singuri voi știți că trebuințelor mele și a celor ce sunt cu mine, au slujit mâinile acestea. Toate am arătat vouă, ca așa ostenindu-vă, se cade să ajutați celor slabi, aducându-vă aminte de Cuvântul Domnului Iisus. Că El a zis: „Mai fericit este a da, decât a lua...”. Vă aduceți aminte, fraților, de ostenele noastre și de nevoie; că ziua și noaptea lucrând ca să nu îngreunăm pe cineva dintre voi, am propovăduit vouă Evanghelia lui Dumnezeu... Și poruncim vouă, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriți voi de tot fratele ce umblă fără de rânduială și nu după predania ce a luat de la noi. Căci înșivă știți cum se cade vouă ca să urmați nouă; că noi n-am umblat fără de rânduială între voi, nici în dar am mâncat pâine de la cineva; ci în osteneală și nevoie am petrecut, noaptea și ziua lucrând, ca să nu îngreunăm pe cineva dintre voi. Nu că doar n-avem putere, ci ca pe noi pildă să ne dăm vouă, ca să ne urmați nouă. Căci

(a) O.M.P. ist. 26 și 34. (b) Prov. Sol. 23, 4, 3, 5-8. (c) 1 Tim. 6, 6-10; F. Ap. 20, 33-5; 1 Tes. 2, 9; comp. 2 Cor. 12, 13

și când eram la voi, aceasta porunceam vouă, că dacă nu voiește cineva să lucreze, nici să nu mănânce. Că auzim că oarecare umblă la voi fără de rânduială, nimic lucrând, ci iscodind. Și unora ca acestora poruncim și îi rugăm întru Domnul nostru Iisus Hristos, cu liniște lucrând, să-și mănânce pâinea lor. Iar voi, fraților, nu slăbiți a face bine. Iar de nu ascultă cineva de cuvântul nostru, pe acela prin epistolii să-l însemnați și să nu vă însoțiți cu el, ca să se rușineze. Și să nu-l socotiți ca pe un vrăjmaș, ci să-l învățați ca pe un frate” (a).

„Munca – zice Sf. Vasile cel Mare – este un mare lucru al servirii de Dumnezeu și duce pe om la Împărăția Cerurilor”. De asemenea și fericitul Augustin grăind despre hărnicia călugărilor din Orient, zice: „Acolo nimeni nu posedă nimic personal și nimeni nu cade în sarcina cuiva. Monahii se supun la o muncă ce le asigură hrana și nu le abate gândul de la Dumnezeu. Însăși studiul nu-i stingherește de la muncă. Ei lucrează lână, își fac haine și dau îmbrăcăminte fraților care le dau hrană” (b). Aceasta o arată și Sf. Ioan Hrisostom, zicând: „Numeroșii monahi care s-au adunat pe lângă Sf. Serapion, lucrau cu sârguință pământul și trimeteau corăbii încărcate spre hrana celor săraci” (c).

Dar precum nu se poate zice că: bogații, funcționarii, dregătorii care nu sapă, nu cosesc, nu seceră, nu taie lemne, nu zidesc... nu muncesc împlinindu-și slujba lor; tot astfel și de monahii care trăiesc în sărăcie de bunăvoie îndeletnicindu-se cu lucrările spirituale în folosul omenirii, cu jertfirea de sine, cu rugăciuni, cu post, etc., nu se poate zice că ar înfrânge datoria de a munci. Aceștia își împlinesc astfel datoria aceasta, așa cum o împlinesc și agricultorii, dascălii, judecătorii, ostașii, doctorii, etc. Deci, cei osârdnici să nu fie judecați rău, ca să nu se încarce acei judecători ai lor nesocotiți, cu păcate nevindecabile.

Seceră spinii celui ce te-a miluit. Oarecare monah închis, era slăvit într-o Mănăstire, având cinstită viață din tinerețile sale. Acesta lepădându-se de toate dulcelele lumești, într-o chilie strâmtă s-a încuiat pe sine și slujea numai lui Dumnezeu, omorându-și trupul său cu postul și cu starea cea de toată noaptea. Acolo aducea, cu multe lacrimi, rugăciuni Stăpânului a toate, pentru sine și pentru toată lumea. Toată mintea sa și-o îndeletnicea în cugetare la Dumnezeu și în Legea Lui. El primea din mâinile chelarului puțină hrană, la vremea cea obișnuită. Deci, cele ce trimetea Dumnezeu prin creștini, fraților

la Mănăstire: aur și argint, hrană și vin, din acelea nimic niciodată nu primea. Acesta a avut o vedenie pentru cei ce iau milostenie. Într-una din zile mai-marele cetății a intrat în mănăstirea aceea ca să facă milostenie. Boierul a dat tuturor câte un ban de argint. Mergând apoi și la acel închis, i-a dat un galben, rugând pe acel bătrân ca să-l primească. Bătrânul rușinându-se de acel cinstit bărbat, a luat galbenul și l-a pus pe el în buzunarul său. După aceea săvârșindu-și rânduiala sa cea obișnuită, noaptea s-a culcat pe-o rogojină vrând să doarmă puțin. Atunci s-a făcut în răpire și se vedea pe sine stând împreună cu ceilalți frați ai mănăstirii aceleia într-un câmp larg plin de spini. Acolo a venit la dânsii un oarecare înfricoșat (îngerul Domnului) și silea pe toți Monahii Mănăstirii aceleia, zicându-le:

– Secerați acești spini. Apoi a mers și la bătrânul schimnic, zicându-i:

– Încinge-te și seceră la spini. Închisul bătrân nevrând, i-a zis Îngerul:

– Nu ai nici un răspuns, că te-ai năimit ieri împreună cu Monahii ceilalți care au luat de la acel iubitor de Hristos câte un ban de argint, iar tu un galben ai luat și mai mult ești dator să te ostenești, secerând spini mai mulți decât alții, ca cel ce ai luat mai multă plată... Spinii aceștia pe care îi vezi, sunt faptele (păcatele) omului aceluia, de la care ai luat ieri milostenie! Pregătește-te, apropie-te deci și seceră împreună cu ceilalți.

Deșteptându-se din somn bătrânul pustnic, a cugetat la vedenia aceea și tot socotindu-se s-a mâhnit mult și trimițând a chemat pe cel ce îi dăduse lui acea milostenie și-l rugă mult ca să-și ia galbenul său înapoi. Iubitorul de Hristos nevrând să-l ia, a zis pustnicului:

– Ține galbenul la tine, Părinte, sau dă-l unde vei voi. Atunci a zis starețul:

– Nu voiesc să secer spinii păcatelor celor străini, eu cel ce nu pot a dezrădăcina pe a mea mulțime de spini, ai păcatelor mele. Apoi aruncând galbenul acela afară din chilia sa, a închis fereastra. Bărbatul acela înștiințându-se din ce cauză a lepădat starețul milostenia, a început a-și îndrepta viața și a face mai multă milostenie la săraci și lipsiți, aducându-și aminte de Scriptura aceea, cum că prin milostenie și credință se curătesc păcatele. Cei ce primesc milostenie se fac părtași la păcatele celor ce le-au dat milostenia (a).

Dă altora, că nu putem secera spini străini. A venit un om străin, aducând cu sine mult aur la Schit și ruga pe Preot, ca să-l dea fraților. Iar Preotul a zis:

– Nu au frații trebuință. Și mult fiind silit, a pus aurul într-o coșniță așezându-l la ușa Sfintei Biserici. Deci venind frații, a zis lor Preotul:

– Cel ce are trebuință să ia; și nimeni nu s-a atins. Iar unii nici n-au căutat la aur. Și zicea preotul către cel ce a adus aurul:

– Dumnezeu a primit dragostea ta. Ia-l pe el și mergi de-l dă săracilor. Și folosindu-se omul s-a dus.

Să ne îndestulăm cu ce agonisim. Au venit unii din elini la Ostrachin, să dea milostenie și au luat cu dâșii pe iconomi ca să le arate lor pe cei ce au trebuință și i-au adus pe ei la un bubos și i-au dat lui. Iar el nu a luat, zicând:

– Iată, ostenindu-mă împletesc aceste puține smicele de finic și mănânc pâinea mea, agonisind-o dintr-însele și de mai mult nu am trebuință. Și iarăși s-au dus la chilia unei văduve, care avea o fată și bătând la ușă, a auzit fata, care era înăuntru și care purta o haină ruptă ce abia îi acoperea părțile cele de nevoie ale trupului. Deci, văzând-o pe ea ieșind afară, i-au dat haine și bani. Iar ea nu a voit să ia, zicând:

– Mi-a spus maica astăzi, că a găsit un lucru și voind Dumnezeu, avem hrana noastră. Și era mama ei spălătoreasă și s-a dus să lucreze. Venind ea de la lucru a rugat-o să ia și ea nu a voit, zicând:

– Eu purtător de grijă al meu am pe Dumnezeu și voiți să-L luați de la mine? și auzind ei acestea, au proslăvit pe Dumnezeu (a).

11. Am adunat bani, pe care i-am dat cu camătă la particulari și în bănci; iar de cei lipsiți n-am purtat nici o grijă?

Camăta sau dobânda înainte vreme când legile civile nu reglementase valoarea muncii și a bunurilor materiale, cei bogați căutau să speculeze pe cei săraci. Îi ridicau dobânda sută la sută pe an, ba chiar în câteva luni. Biserica având în vedere acest abuz jefuitor, a căutat să oprească această nelegiuire. Dobânda, după calculele minții sănătoase, până la 8% pe an poate fi îngăduită.

1. „Episcopul, Presbiterul (Preotul) sau Diaconul, cerând camătă de la cei ce se împrumută de la el, ori să înceteze ori să se caterisească” (b).

2. „Deoarece mulți dintre clerici umblând după averi și câștig urât, au uitat de Dumnezeieștile cuvinte care zic: „...Argintul său nu l-a dat cu camătă” (a) și împrumutând cer dobândă, Sfântul și Marele Sinod a judecat cu dreptate că de se va afla cineva, după hotărârea aceasta, luând camătă de pe împrumut, s-au într-alt chip practică aceste lucruri, sau cer înapoi odată și jumătate, sau nascocind altceva pentru câștig urât, se va caterisi din cler și va fi afară din rânduiala bisericească” (b).

3. „Cel ce ia camătă, de va vrea să cheltuiască la săraci, promițând că părăsește iubirea de bani, poate fi primit la Preoție” (c).

Icoana cămătarilor. „Cămătarul – zice Sf. Vasile cel Mare – nu ține seamă de împrejurări, el nu aude rugăciunile fierbinți ale împrumutătorului, ci rămâne neînduplecat, nemișcat, surd la rugăminți, fără simțire la lacrimi, jurând cu îndrăzneală că nici el nu are bani... îndată ce împrumutătorul îi făgăduiește camăta mare, atunci i se veselește fruntea și caută să prindă în undiță pe săracul ce-i stă înaintea... Argintul fiind primit de împrumutător, nefericirea a intrat în coliba lui. Noaptea în vis vede pe cămătar, că se repede ca un câine spre dânsul... Sărăcia nu e o rușine. Mai bine să o purtăm cu răbdare, decât să ne împrumutăm. Femeia cere haine moi, servitori sclivisiți, mâncăruri alese și-ți spune să te împrumuți. Cel ce ascultă astfel de poftes femeiești se face prada cămătarilor...”. Viața cămătarului – zice Sf. Grigore de Nisa – este trândavă și lacomă. El nu cunoaște nici munca câmpului nici grija negoțului... Plugul lui e pana, câmpul lui e hârtia și sămânța e camăta spurcată a banilor săi. El dorește oamenilor sărăcie, nefericiri, lipsă, ca să vină la el să se împrumute...”. Lupi de aceștia, ba și mai răi, sunt și azi în popor.

„Aurul vostru și argintul au ruginit și rugina lor va fi mărturie asupra voastră și va mânca trupurile voastre ca focul. Ați strâns comoară la zilele cele de apoi” (d).

„De va sărăci fratele tău și nu va putea munci la tine, ajută-l pe el ca pe un nemernic și trecător, ca să trăiască fratele tău pe lângă tine. Să nu iei de la el camătă, nici mai mult decât ai dat ci să te temi de Dumnezeul tău; Eu sunt Domnul, ca să trăiască fratele tău cu tine.

(a) Ps. 14, 5. (b) Sin. 1 ec. can. 17. (c) Sf. Vasile 14; Laod. 4; Cartagen. 5, 20; Sf. Gr. Nisis 6; Sin. 6 ec. can. 10; Prav. Bis. Ier. N. Sachel. pg. 135-136. (d) Iac. 5, 3

Argintul tău să nu-l dai lui în camătă și pentru câștig să nu dai lui bucatele tale” (a). „*Pentru camătă mulți au păcătuit*” (b).

Din acestea și alte locuri scripturistice, reiese destul de clar că Legile Dumnezeiești opresc cu desăvârșire a lua camătă. Tot astfel conglăsuesc soboarele Sfinților Apostoli și ale Sfinților Părinți (c).

Cămătarul dus la iad cu trupul. În anii de la Hristos 1646, era în Florența un egumen la mănăstirea Sf. Marcu, Antonie cu numele, om plin de bunătăți și învățat. Acesta făcând rugăciuni într-o noapte, mai înainte de vremea Utreniei, a auzit tulburare multă afară pe cale și gloată fără de număr. Și ieșind afară din mănăstire, a văzut mulțime multă, nenumărați, ca și cum ar fi oameni șezând pe cai negri, pe care i-a întrebat ce oameni ar putea fi? Și nu i-au răspuns nimic. Atunci Antonie, pricepu că este o vedenie și rugându-se puțin cu frică multă, i-a jurat cu Numele Lui Hristos, să-i spună ce oameni sunt și unde merg? Atunci i-a zis unul dintr-înșii:

– Draci suntem și mergem la cetate să luăm un iubitor de bani, cămătar și foarte bogat într-o fărâdelegi, să-l băgăm cu tot trupul în muncă, după cum ne-a dat voie Domnul, spre pilduirea altora. Zisu-lea Cuviosul, jurându-i cu Dumnezeu:

– Să treceți iar pe aici, după ce-l veți lua. Și intrând iarăși în chilie, își făcea rugăciunea sa. Și peste puțin timp auzind gâlceavă, a ieșit iarăși; și a văzut pe acel blestemat iubitor de bani, că-l pusese rănduit, ca un sac cu paie, pe un cal fără de șa și strigau toți:

– Iată cămătarul care a băut sângele săracilor și al văduvelor. Atunci Antonie a rămas plin de frică la vederea aceasta. Iar după ce s-a făcut ziuă, s-au dus doi boieri, ce erau fii ai acestui cămătar de mai sus și iubitor de bani, rugând pe Antonie Egumenul, să meargă la trupul tatălui lor și să-i facă lui cuvânt de înmormântare (că voiau ei să-l cinstească pe tatăl lor cu mari cheltuieli). Și el mergând la casa lor le-a zis ca să arate trupul lui, iar ei aveau un sicriu bătut cu cuie, plin cu multe lucruri, ca să fie greu, ca și când ar fi tatăl lor într-însul și ziceau că nu se poate să-l deschidă, multe pricini punând. Iar Egumenul Antonie le-a zis:

– Pe mine voiți să mă amăgiți, ticăloșilor? Eu astăzi am văzut pe tatăl vostru cu câtă rușine și chin îl duceau dracii în muncă, în care veți intra și voi de nu veți întoarce săracilor câte rele și pe nedrept a

(a) Lev. 25, 35-7; Ieș. 22, 25; comp. 2 Lege 23, 20; Ps. 14, 5; Mt. 5, 42; Lc. 6, 34; Iez. 22, 12, 18, 13. (b) Is. Sir. 27, 1. (c) Can 44 Apost.; 17 Sin. I ec. 10 Tr.; 4 Laod; 6 Cart; 6 Grig Nisib

luat de la ei, tatăl vostru cel de trei ori blestemat; și nu vă mai sânguiți să-i gătiți sicriu plin cu paie, nici să-i faceți petrecere și cheltuieli, căci dracii i-au făcut-o după cum și se cădea și l-au dus în matca focului cu multă rușine, ca să ardă cu celălalt bogat pururea.

Acestea auzind ei, au rămas cu multă ocară și rușine, văzând arătat lucrul acela, care-l socoteau ei ca să-l ascundă și lăsară cheltuiala nesăvârșită (a).

12. Am mărit magaziile pentru a strânge prisosul rodurilor, ce se cădea dat săracilor care piereau sufletește și trupește, de foame, sete și golătate?

„...Unui om bogat i-a rodit țarina și cugeta în sine, zicând: ce voi face, că nu am unde aduna rodurile mele? Și a zis: aceasta voi face; strica-voi jitnițele mele și mai mari le voi zidi și voi strânge acolo toate rodurile mele și bunătățile mele. Și voi zice sufletului meu: suflete, ai multe bunătăți strânse spre mulți ani, odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te. Iar Dumnezeu i-a zis lui: nebune, în această noapte sufletul tău au să-l ceară de la tine; dar cele ce ai gătit, cui vor fi? Așa este cel ce-și strânge luiș comoară, iar nu în Dumnezeu se îmbogățește” (b).

Plata lăcomiei. Într-un sat trăia un meșter fierar; om foarte priceput, harnic și cinstit. Avea lucru destul și era mulțumit cu viața lui. Dar într-o zi, iată intră în atelierul său un străin, ce se vedea cât de colo că-i om bogat, boier mare.

– Ascultă maestre – grăi boierul – am venit să-mi faci un lanț special, lung de câțiva zeci de metri. Și să mi-l isprăvești în termen de două săptămâni, căci am lipsă grabnică de el.

– Cu toată plăcerea conașule – răspunse fierarul – dar nu mă pot lega, pentru că, vezi măria ta, îmi am și eu oamenii mei care lucrează la mine și trebuie să le fac lucrul la timp.

– Va fi, dar uite, eu te plătesc de trei ori mai bine decât ceilalți oameni, numai să lași tot lucrul și să faci lanțul meu. Lăcomia de a câștiga mai mult, îl cuprinse pe maestru; făcu târgul și se apucă de lucru. Ca să isprăvească lucrul la timp, lucra mereu cu zi cu noapte, iar pe vechii lui cunoscuți nu-i mai putut servi, din care pricină toți se supărară pe el și-l părăsiră.

La două săptămâni veni boierul, văzu lanțul, dar i se păru prea scurt pentru scopurile lui și mai comandă câțiva metri, spunând că-i va plăti bine la sfârșit. Peste o săptămână iar mai veni și mai lungi lanțul. Și a treia oară tot așa:

– Te rog maestre, să mai lungești lanțul cu câțiva metri, c-apoi la sfârșit te-oi plăti cum se cuvine.

– Ba mulțumim de toate – răspunse fierarul necăjit – de săptămâni de zile, lucrez la acest lanț nesfârșit... mi-am pierdut oamenii care lucrau la mine; mi-am pierdut puterea și sănătatea... dă-mi plata ce mi se cuvine, măria ta, boierule, pentru cât am lucrat.

Atunci, străinul, care nu era altul decât diavolul ce-l înșelase cu ispita lăcomiei, îl apucă cu putere de mijloc, îl ridică sus și îl aruncă în foc, strigându-i:

– Iată, asta-i plata ta.

Și asta e și azi plata lăcomiei; focul iadului. Oriunde vede diavolul un om harnic și mulțumit, încearcă să-l piardă cu ispita lăcomiei.

Cel mai bogat om. O întâmplare din Germania de la anul 1872. Boierul unui sat trecea călare pe lângă spărgătorul de piatră din marginea drumului.

– Bună ziua, nene moșule!... Ei ce mai faci? Tot cu piatra asta te războiești?

– Lădat să fie Domnul Hristos pentru toate, răspunse spărgătorul, care era un om credincios și trăia cu adevărat după Sfânta Evanghelie.

– Dar cu sărăcia cum o mai duci?

– Slavă lui Dumnezeu! De sărăcie am scăpat. E, adevărat că sunt sărac de avere, dar am aflat o bogăție care întrece toate averile și bogățiile din lumea aceasta.

– Glumești, moș Ion?

– O, nu cucoane boierule! Bogăția pe care o am eu, n-o dau pe toate averile dumitale.

– Și de câți ani ești, moș Ion?

– De 75 ani, dintre care peste 30 i-am petrecut spărgând piatră la marginea drumurilor.

– Ei și asta se cheamă viață? O viață întreagă să spargi la piatră pe marginea drumurilor!

– Desigur, boierule, asta mi-e viața și mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a ajutat să aflu viața cea adevărată.

Boierul - care era un mare necredincios - plecă zâmbind și zicându-și în sine: „A slăbit de minte moșul acesta”. Dar peste noapte, boierul avu un vis fioros. Se făcea că murise cel mai bogat om din sat. Dimineața se trezi tremurând sub fiorul acestui vis; el era cel mai bogat om din sat. În timpul acela intră logofătul lui. Îi aduce vești și așteaptă porunci.

- Cucoane! O noutate! Astă-noapte a murit bătrânul spărgător de piatră. L-am văzut și eu... par-că doarme liniștit... a murit cu Biblia lui în mână. Boierul se cutremură din nou. Acum înțelege totul. Bătrânul de ieri și visul de astă noapte îi spusese un mare adevăr.

- Să știi, logofete, că astă noapte a murit cel mai bogat om din satul nostru.

Logofătul deschise ochii mari... nu înțelege nimic...

- Da! Da! Să știi că acesta a fost cel mai bogat om din sat, pentru că avea o bogăție care acum merge împreună cu el. Și din acel ceas, boierul deveni un credincios și începu și el a „se îmbogăți în Domnul” (a).

13. Am fost grabnic în a lua și zăbavnic a da altora milostenie?

Pentru a nu ne periclita mântuirea, fiecare din noi e bine să nu fim grabnici în a lua ce ni se dă (ca milostenie) de aproapele nostru, știind că odată cu ceea ce ni se dă pe nemuncite, ni se dau și păcate să ispășim, deci, mai bine să fim grabnici a da din cele agonisite de noi prin muncă cinstită. „...*Se cade – zice Apostolul – să ajutăm pe cei slabi, aducându-ne aminte de Cuvântul Domnului Iisus, că El a zis: mai fericit este a da decât a lua*” (b).

A venit odinioară la Rait un om bogat, străin și a dat fraților milostenie câte un ban; asemenea a trimis și unui Sihastru, care stătea acolo într-o chilie. Și în noaptea aceea a văzut bătrânul o țarină plină de mărăcini și pe unul ce-i zicea lui:

- Ieși, plivește în țarina celui ce ți-a dat milostenie. Dimineața a trimis Sihastrul de a chemat pe iubitorul de Hristos, cel ce i-a trimis lui banul și i l-a dat înapoi, zicând:

- Primește-ți, frate, banul tău, că nu pot să plivesc mărăcini străini. O, de aș fi putut să smulg pe ai mei! (c).

De aici se vede lămurit cum că cel ce ajută pe alții îi îndatorește astfel să se roage pentru iertarea păcatelor lui, iar dacă dânșii nu se

vor ruga, vor lua și ei pedeapsă pentru ele, împreună cu dânsul. Deci să fim totdeauna gata a face milostenie, căci aceasta se suie înaintea lui Dumnezeu, cerând iertarea păcatelor noastre (a).

Bătrânul bubos n-a primit milostenia. A adus oarecine la un bătrân bani, zicând:

– I-ai pe aceștia spre cheltuiala ta, căci ai îmbătrânit și ești bolnav”; că era bubos. Răspuns-a lui bătrânul:

– Șaizeci de ani am în boala aceasta și de nimic nu am fost lipsit, fiindcă Dumnezeu îmi dă și mă hrănește fără de lipsă; și tu acum ai venit să ridici pe Hrănitorul meu? Și nu a voit să ia.

Alt bătrân refuză banii. Unul a adus bani unui bătrân și-l ruga să-i ia, ca să-i aibă spre a sa trebuință. Iar bătrânul nu primea, zicând că se îndestulează cu lucrul mâinilor sale. Iar acesta, rugându-l ca să-i primească măcar pentru trebuința săracilor, i-a răspuns bătrânul:

– Acest lucru este o îndoită rușine, frate, că și cele ce nu-mi trebuiesc iau și cele străine dând, mă mândresc în deșert.

Sfat monahilor și monahiilor. Nevoitorii cei desăvârșiți – zice un bătrân Părinte Duhovnicesc – nu primesc degrab lucrul (milostenia) de la cineva, iar cei de mijloc nu zic cuiva să le dea lor ceva; iar dacă cineva singur de sine le va da, primesc pe cele trimise, ca de la Dânsul. Iar dacă vreunul este foarte bolnav, să ceară spre trebuință cu multă smerenie, prihănindu-se pe sine totdeauna (b).

Răsplata cinstitului și a lacomului. Un biet muncitor își cultivase în grădină un nap neobișnuit de mare, încât toți oamenii se minunau de el.

– O să-l cinstesc măriei sale stăpânului meu, zise muncitorul, căci el se bucură, dacă vede că oamenii lui își lucrează bine țarinile și grădina. El duse napul la casele boierești și boierul a lăudat pe omul cel sânguincios și binevoitor, dăruindu-i trei galbeni.

Un alt țaran, foarte avut și zgârcit, auzind de asta, a zis:

– Acum o să-i cinstesc și eu măriei sale vițelul meu cel mai mare. Dacă dă el pentru o ticăloșie de nap, trei galbeni de aur, apoi cât o să capăt eu pentru vițelul meu cel frumos!

El duse vițelul la curtea boierească și-l rugă pe boier să-i primească cinstea aceasta. Dar acesta văzu îndată de ce se făcuse zgârcitul așa

de darnic. El zise că n-are trebuință de vițel. Dar țăranul urmă cu rugămintea, ca nu care cumva să-i respingă ploconul.

În sfârșit, zise boierul înțelept:

– Bine, fiindcă mă silești, eu o să primesc ploconul și deoarece te-ai arătat atât de darnic față de mine, nu pot să mă las nici eu mai prejos. Drept mulțumire o să-ți fac și eu un dar, care m-a costat de trei ori pe cât ți-e vrednic vițelul. Zicând acesta îi dăruî zgârcitului încremenit napul cel mare, pe care îl aduse muncitorul sărac. Cel drept și sincer totdeauna are o bună plată, zgârcitul prefăcut, hain, n-o are niciodată (a).

Zgârciții Hototo și Ciacabi. Se zice că de mult trăia în țara Japoniei doi zgârciți vestiți, cu numele Hototo și Ciacabi. Unul locuia într-o parte a țării, iar celălalt în altă parte. Li se dusesese faima în toată țara, acestor oameni zgârciți fără seamăn. Auziseră și ei unul despre altul, dar nu se întâlniseră și ardeau de dorul de a se întâlni și ei ca doi meșteri vestiți în meseria zgârceniei. Într-o dimineață cel mai tânăr dintre ei, Ciacabi, își zise:

– Hai să merg să întâlnesc pe tovarășul meu; e mai bătrân ca mine și poate voi mai învăța ceva de la el, cum să cruț cu mâncarea și cu banii...

Și o luă Ciacabi la drum, desculț și pe jos și după o lungă călătorie în sfârșit ajunse în orașul Tokio, unde trăia tovarășul lui. Nu fu greu să-l afle. Avea cam aceleași haine și înfățișare ca el și tocmai strângea niște mucuri de țigări de pe stradă. Cei doi tovarăși se îmbrățișară la dorita lor întâlnire și apoi Hototo, de bucuria întâlnirii, îl pofti pe Ciacabi la masă la el. Era cea dintâi invitare pe care o făcea în viața lui. Ciacabi se miră de această pradă ce se gătea Hototo să o facă în mâncărurile lui și își zise în gându-i:

– Iată, am venit să învăț cruțare de la acest tovarăș, dar pe semne eu îl întrec. Și cei doi prieteni plecară spre casa lui Hototo. Pe drum, Hototo se opri la o băcănie de pâine și zise:

– Hai, frate, să ne băgăm aici să cumpăr pâine de cea mai fină, pentru masa ce vreau să ți-o fac.

– Ai pâine de cea mai bună? întrebă Hototo pe băcan.

– Am – zise băcanul – uite, pâinea mea e albă și moale ca untul.

– Atunci ar fi mai bine să luăm unt – zise Hototo către Ciacabi – și apoi plecară la o băcănie cu unt.

– Ai unt proaspăt, băcane? întrebă Hototo.
– Mai e vorbă – răspunse untarul – untul meu e ca untdelemnul de curat.

– Atunci mai bine să cumpărăm untdelemn, zise Hototo și plecară la o băcănie de untdelemn.

– Ai untdelemn de cel mai bun? întrebă Hototo.

– Mai e vorbă – răspunse băcanul – untdelemnul meu e așa de proaspăt și limpede ca apa de la izvor. Atunci Hototo, bătându-se de bucurie pe frunte se întoarse către Ciacabi și zise:

– Dacă pâinea e ca untul și untul ca untdelemnul, iar untdelemnul ca apa, atunci, totuși, apa e mâncarea cea mai scumpă și cea mai fină din lume și pe deasupra e și cea mai ieftină... Hai, frate dragă, colea la fântâna orașului și bea și mănâncă din apă de te satură, ca și dintr-al tău. Atunci Ciacabi zise:

– Adevărat e tot ce am auzit despre tine, că ești mare dascăl în meseria de a cruța și nu-mi pare rău că am venit până aici să ne întâlnim, că bună învățătură am luat de la tine.

Cu asta, cei doi tovarăși se despărțiră. Ciacabi nu peste mult timp fu aflat mort de foame, așijderea și Hototo. În zdrențele și așternutul lor se găsiră câte două pungi încărcate cu galbeni strălucitori” (a).

14. Am stat la îndoială și am murmurat când mi-au cerut săracii milă?

Pentru a putea cunoaște nevoia săracului care vine și ne cere milă, trebuie măcar în clipa aceea să ne punem în situația lui, ca să nu greșim înaintea lui Dumnezeu, tărăgânind a face binele ce suntem datori.

„...*Faceți-vă prieteni cu ajutorul bogățiilor nedrepte* (pe care voi le stăpâniți astăzi cu nedreptate, nevoind să lucrați cu ele pentru Stăpânul lor, Dumnezeu) *pentru ca atunci când veți muri, să vă primească în corturile cele veșnice. Cine este credincios în cele mai mici lucruri, este credincios și în cele mari; și cine este nedrept în cele mai mici lucruri, este nedrept și în cele mari...*” (b). „*Vindeți ce aveți și dați milostenie. Faceți-vă rost de pungi, care nu se învechesc, o comoară nesecată în ceruri, unde nu se apropie hoțul și unde nu roade molia. Căci unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră*” (c).

Mila îmbogățește și zgârcenia sărăcește. Cuviosul Ilarion cel Mare avea obicei de a cerceta Mănăstirile, împreună cu vreo câțiva călugări. Un călugăr foarte primitor de oaspeți avea vie, care-i da în fiecare an ca la vreo sută de măsuri de vin. El l-a primit pe Cuv. Ilarion cu mare dragoste și bucurie și i-a rugat pe călugării ce erau cu dânsul să se ducă la vie și să rupă la struguri cine cât va vrea. Călugării așa au făcut. Cuviosul văzând bunătatea călugărului, a blagoslovit via. Și Dumnezeu i-a răsplătit bunătatea călugărului: în vara aceea el a strâns mai mult de trei sute de măsuri de vin. Iar alt călugăr, zgârcit și rău la inimă, văzând pe Ilarion ce trecea cu călugării, a pus la via lui străjeri, ca nimeni să nu ia nici un strugure de poamă. Străjerul, striga:

– Nu vă apropiați de vie, că-i străină!

Și ce i-a ieșit dintr-aceasta? Călugărul cel zgârcit a strâns foarte puțină poamă din via lui și când a făcut vin, apoi era foarte acru (a).

Sfântul Martin își împarte mantaua cu un sărac. Când Sfântul Martin era încă militar și ofițer, călătorind odată, pe iarnă aspră afară de porțile orașului Amiens, din Francia, s-a întâlnit cu un cerșetor aproape gol și tremurând de frig. Nimeni nu-și făcuse milă cu el. Dar Sf. Martin văzându-l, fu atins de milă și scoțând sabia și-a tăiat în două mantaua, dând o bucată cerșetorului. Noaptea, Sf. Martin avu un vis frumos: i s-a arătat Domnul Hristos îmbrăcat cu jumătatea cea dăruită a mantalei, în mijlocul Îngerilor, către care se întoarse și zise:

– Priviți, cu mantaua asta M-a îmbrăcat Martin, care e numai catehumen! Visul acesta a făcut pe Martin să primească Sf. Botez puțin după aceea și din acea vreme s-a arătat cu săracii încă și mai milostiv decât înainte. Apoi a ajuns episcop de Turs și a dus o viață sfântă (+402).

Acest exemplu ne arată cum Dumnezeu socotește cu adevărat că a făcut pentru Sine ceea ce noi am făcut pentru aproapele nostru sărac. Relativ la aceasta, putem să ne amintim cu folos și de cuvântul Domnului Hristos către Saul, când prigonea pe creștini: „...De ce mă prigonești?” (b)

Cerșetoarea. Pe vremea când era scumpete mare, umbra prin sat o cerșetoare necunoscută, îmbrăcată sărăcăcios însă curat și cerșea din casă în casă. Din unele case oamenii o alungară cu vorbe aspre, la

altele primi câte ceva de pomană; și numai un singur om sărac o chemă la sine în casa caldă, căci era foarte frig și femeia omului, care gătise tocmai niște prăjituri îi dete o bucată mare. În ziua următoare toți oamenii pe la care cerșise necunoscuta, fură chemați la cină în castelul boieresc. Intrând ei în sala de primire, zăriră aici o măscioară mică, încărcată cu mâncăruri alese și o masă mare cu multe farfurii, pe care se vedea ici colo câte o bucățică de pâine mucețită, cartofi și câte un pumn de tărâțe, iar multe farfurii erau goale de tot. Stăpâna castelului zise:

– Cerșetoarea cea necunoscută am fost eu și voiam să pun la încercare dărnicia voastră pe vremea asta, când le merge săracilor așa de rău. Acești doi oameni săraci m-au poftit la masa lor și m-au cinstit după putință; și vor cina deci acum cu mine și eu îi voi ajuta cu bani; iar voi ceilalți, gustați din pomana ce mi-ați dat și care se află aici pe farfurii și nu uitați, că în lumea cealaltă o să vă întindă masa odată ca și aici. Cum ai semănat în lumea pământească, așa o să seceri în viața cea cerească!

Castelul nu-i ospătărie. Într-un castel frumos, din care azi nici o urmă n-a mai rămas, trăia odată un cavaler foarte bogat. El cheltui o grămadă de bani ca să-și împodobească castelul său; dar pentru săraci nu prea dădea bucuros. Odată veni la dânsul în castel un călugăr sărman, rugându-l să-i dea găzduire peste noapte. Cavalerul îngâmfat îi răspunse cu asprime:

– Castelul acesta nu-i casă de oaspeți. Dar călugărul zise:

– Să mă îngădui să-ți pun numai trei întrebări și apoi mă depărtez.

Cavalerul răspunse:

– Dacă-i vorba numai de atât, poștește de întrebă.

Călugărul îl întrebă:

– Cine a locuit înaintea dumitale în castelul acesta.

– Tatăl meu! zise cavalerul. Călugărul mai întrebă:

– Cine a șezut aici înainte de tatăl dumitale?

– Moșul meu! răspunse cavalerul.

– Și cine o să șadă aici după dumneata? întrebă încă o dată călugărul. Cavalerul răspunse:

– Fiul meu, de va vrea Dumnezeu.

– Bine, zise călugărul, dacă fiecare locuiește în castelul acesta numai un timp oarecare și face totdeauna loc altuia, atunci ce sunteți voi cu familia voastră aici, dacă nu niște oaspeți călători? Așadar, castelul acesta este într-adevăr o casă de oaspeți. Nu cheltui deci atâta, ca să împodobești casa aceasta, care te ocrotește numai un timp foarte scurt. Fii mai bine milostiv și darnic cu săracii, căci astfel îți ridici un locaș veșnic în ceruri.

Cuvintele acestea pătrunseră până în inima cavalerului; el îl opri pe călugăr la sine peste noapte și de atunci înainte se schimbă cu desăvârșire.

Toate, toate-s trecătoare, fapta bună-n veci nu moare! (a).

Darul oarbei pentru săraci. Un Preot a ținut cândva o predică prin care își îndemna credincioșii să dea fiecare câte un obol din prisosul pungii lor pentru cei săraci și neputincioși. Terminându-și vorbirea sa plină de căldură, deodată iese din rândurile credincioșilor o fată oarbă, care împletea nuiiele într-un atelier și zise cu voce tremurătoare:

– Iată, Părinte, dau și eu o sută de lei pentru săraci și te rog să-i primești.

– O! Nu – zise preotul – de la dumneata, nu voi lua, fiindcă ești destul de săracă, deoarece îți lipsește lumina ochilor! Te vom ajuta noi pe dumneata și nu dumneata pe noi.

– Eu, părinte, nu dau decât prisosul pungii mele, așa cum ai zis Sfînția ta, răspunse fata. Eu câștig mai mult decât tovarășele mele de lucru, care au ochi teferi, fiindcă eu lucrez și zi și noapte fără lumină, pe câtă vreme ele trebuie să-și cumpere lumânări sau petrol, pentru luminat în orele de noapte, așa încât ele rup din munca lor, iar eu am deci un prisos față de ele pe care-l pun la casa de economie; și acum vă rog stăruitor să primiți suma mea pentru săraci... (b).

Zgârcitul la judecată. Un om zgârcit – spune o povestire – bate la poarta Raiului și cere intrare.

– Ce fel de milostenii ai făcut în viață? îl întrebă Sf. Petru.

– Mi-aduc aminte – răspunse zgârcitul după o lungă gândire – că am dat odată unui sărac un leu și pe un bolnav l-am ajutat cu patru lei...

– Stai să întreb înăuntru ce-i de făcut, răspunse Petru Apostolul.

În clipa aceea se auzi din fundul Raiului un glas puternic:

– Petre, dă-i înapoi cei cinci lei și trimite-l în iad! (a).

15. Am răpit din averea altora ca să mă îmbogățesc?

„Vai de cei ce cugetă nelegiuirea și făuresc rele în așternutul lor; când se crapă de ziua o înfăptuiesc dacă le stă în putere. Dacă pofdesc ogoare, pun mâna pe ele, dacă doresc case, le răpesc; asupresc pe om și casa lui, pe om și moștenirea lui. De aceea așa vorbește Domnul: „Iată, Eu am de gând să aduc o nefericire împotriva acestui neam de oameni, de care nu vă veți feri grumajii și nu veți mai umbla cu capul atât de sus, căci vremurile vor fi rele. În ziua aceea veți ajunge de pomină, veți boci și veți zice: „S-a isprăvit! Suntem pustiiți cu desăvârșire! Partea de moștenire a poporului meu trece în mâna altuia! Vai, cum mi-o ia! Ogoarele noastre le împarte vrăjmașului” (a).

Monahul iubitor de argint și Sfântul Andrei. Sfântul Andrei venind în târg la o Cruce, a aflat pe un oarecare Monah, a cărui viață o laudau toți, fiind îmbunătățită; căci cu adevărat, bine se nevoia, precum se cuvine monahilor; însă era biruit de iubirea de argint fără de măsură; pentru că mulți din cetățeni, mărturisindu-și înaintea lui păcatele lor, îi dădeau lui mulțime de aur, ca să-l împartă la săraci, pentru mântuirea sufletelor lor. Iar el cuprins fiind de nesățioasa patimă a iubirii de argint, nimănui nu da, ci în punga sa pune tot și văzând că se înmulțește argintul, se bucura. Iar Sf. Andrei, mergând pe calea aceea, unde ticălosul Monah își avea petrecerea sa, cu ochii proorocești a văzut un șarpe înfricoșat, încolăcindu-se pe lângă grumazul lui; și mergând aproape de călugăr privea la șarpele acela.

Călugărul socotind că Andrei este unul din săraci și stăruiește ca să-i dea milostenie, i-a zis lui:

– Dumnezeu să te miluiască, frate, că nu am ce să-ți dau. Iar fericitul depărtându-se puțin de la dânsul, a văzut o scrisoare împrejurul lui în văzduh, asupra șarpelui scrisă cu slove negre: „Șarpele iubirii de argint, rădăcina a toată fărădelegea”. Apoi căutând înapoi, a văzut doi tineri certându-se între dânsii, unul era negru

având ochii întunecați, căci era drac; iar altul alb, ca o lumină cerească, căci era Îngerul lui Dumnezeu. Și zicea negrul:

– Al meu este călugărul acesta, că voia mea o face; căci nemilostiv și iubitor de argint este și cu Dumnezeu parte nu are; ci ca un al doilea slujitor de idoli, mie îmi slujește. Iar luminosul înger zicea:

– Ba nu, al meu este, de vreme ce postește și se roagă și este smerit și blând. Și se certau așa amândoi și nu era pace între dânșii. Atunci s-a făcut un glas din cer spre purtătorul de lumină înger:

– Nu ține parte cu călugărul acela, lasă-l pe el, căci lui Mamona slujește, iar nu lui Dumnezeu. Și îndată s-a depărtat îngerul Domnului de la dânsul.

Aceasta văzând-o fericitul Andrei, s-a mirat, cum potrivit de demon a biruit pe Îngerul cel luminat. Însă altădată, a întâmpinat pe călugărul acela Sfântul Andrei în uliță și luându-l de mâna dreaptă, i-a zis lui:

– Robule al lui Dumnezeu, fără de mânie să mă ascuți pe mine, robul tău și cu mila ta primește smeritele mele cuvinte; că pentru tine mare necaz mi s-a făcut și nu pot de acum să rabd mai mult; căci mai întâi prieten lui Dumnezeu ai fost, iar acum te-ai făcut prieten și slugă diavolului. Aripă ai avut ca și serafimii, deci pentru ce te-ai dat Satanei, ca să le taie pe ele din rădăcină? Chip ai avut ca de fulger și pentru ce te-ai făcut întunecat la chip? Vai mie! De vreme ce ai avut vedere, ca cei cu ochi mulți, iar acum te-a orbit pe tine șarpele! Soare ai fost, acum ai apus în noaptea cea întunecată și rea. Pentru ce frate ți-ai pierdut sufletul tău? Pentru ce te-ai însoțit cu dracul iubirii de argint? Pentru ce i-ai dat lui odihnă întru tine? Pentru ce aduni argintul? Au doară te vei îngropa cu el? Nu știi că după moartea ta, va rămâne altora? Pentru ce ții păcate străine și vrei să te sugrumi cu scumpetea? Iar alții sunt flămânzi și însetați și mor de frig; iar tu privind la mulțimea aurului, te veselești. Aceștia sunt pașii pocăinței? Sau, astfel este rânduiala călugărească și defăimarea vieții celei deșarte? Oare așa te-ai lepădat de lume și de cele ce sunt în lume? Oare așa te-ai răstignit lumii și tuturor deșertăciunilor? Au nu ai auzit pe Domnul care zice: „Să nu agonisești aur, nici argint, nici aramă nici două haine?” Pentru ce ai uitat poruncile acestea. Iată astăzi sau mâine se sfârșește viața noastră și cele ce le-ai gătit cui vor fi? Au nu știi, că Îngerul Domnului cel ce te păzește pe tine, s-a depărtat de la tine

plângând, iar diavolul stă aproape de tine și șarpele iubirii de argint s-a încolăcit împrejurul grumazului tău și tu nu-l simți pe el? Adevăr zic ție, că alături de tine trecând, am auzit pe Domnul Dumnezeu, lepădându-Se de tine.

Deci, rogu-mă ție, ascultă-mă și-ți împarte averea la săraci și la văduve și la sărmani și la scăpătați și la străinii cei ce nu au unde să-și plece capetele și sârguiește-te ca să fii iarăș prieten lui Dumnezeu. Iar de nu mă vei asculta pe mine, apoi rău vei pieri. Așa mă jur pe Iisus Hristos Împăratul nostru, că îndată vei vedea pe diavolul.

Și i-a zis lui:

– Oare îl vezi pe dânsul?

Și i s-au deschis călugărului ochii cei sufletești și a văzut pe diavolul ca pe un arap negru, în chip de fiară și buzat, stând departe și neîndrăznind a se apropia de dânsul, de teama lui Andrei.

Iar călugărul a zis Sfântului:

– Îl văd pe el, robule al lui Dumnezeu și spaimă mare m-a cuprins; deci spune-mi cele ce îmi sunt trebuincioase, spre mântuirea sufletului meu. Iar robul lui Dumnezeu a zis către dânsul iarăș:

– Să mă crezi pe mine, că de nu mă vei asculta, îl voi trimite pe el la tine, ca să te muncească; ca toți să vadă rușinea feței tale, nu numai cetățenii aceștia, ci și toți din cele patru margini ale lumii. Deci, păzește-te și cele ce-ți spun ție, fă-le.

Acestea auzindu-le călugărul, s-a temut foarte și s-a făgăduit ca toate cele poruncite să le facă. Și îndată a văzut Sfântul, că a venit de la răsărit un Duh puternic, ca o văpaie de fulger și s-a atins de șarpele acela, zdrobindu-i puterea lui; iar șarpele neputând suferi, s-a prefăcut în corb și s-a dus de acolo. Așijderea și arapul cel negru a pierit; și iarăș a luat putere Îngerul lui Dumnezeu, spre paza călugărului aceluia. De la el ieșind fericitul, i-a poruncit, zicându-i:

– Ferește-te, ca să nu spui cele făcute de mine, la nimeni; iar eu voi începe a te pomeni ziua și noaptea în rugăciunile mele, ca Domnul Iisus Hristos să-ți îndrepteze calea ta spre bine.

Deci ducându-se călugărul, a împărțit tot aurul pe care îl avea, la săraci și după aceasta mai mult s-a preamărit de la Dumnezeu și de la oameni; și mulți își aduceau la dânsul aurul, ca să-l împartă la săraci. Iar el zicea astfel, celor ce aduceau aurul ca să-l împartă cu mâinile sale:

– Ce folos îmi este, ca să mă îngrijesc de spini străini. Așa el viețuind, precum se cade unui călugăr, i s-a arătat robul lui Dumnezeu în vedenie cu fața veselă și i-a arătat lui un pom luminos la un câmp, care avea floare de dulci roduri și i-a zis:

– Să mulțumești lui Dumnezeu că te-a scos pe tine din dinții șarpelui și a făcut sufletul tău, ca pe un pom purtător de floare; deci, sârguiește-te, ca pe acea floare să o faci rod dulce; că iată, acest pom frumos pe care îl vezi, este închipuire a sufletului tău.

Apoi deșteptându-se călugărul, mai mult s-a întărit în lucrul duhovnicesc și totdeauna aducea mulțumită lui Dumnezeu și lui Andrei plăcutului Său, prin care s-a povățuit la calea mântuirii (a).

ZGÂRCENIA ȘI DĂRNICIA

VREI SĂ FII OM FERICIT? NU FII LACOM NICI ZGÂRCIT

16. Am lăsat, ba am și îndemnat pe alții să păcătuiască pentru ca eu să am câștig?

Aceasta-i o cursă satanicească de care s-au folosit evreii și păgânii pentru a împiedica și distruge creștinismul. De cursa aceasta se foloseau ighemonii idolatrii, necurații, călăii, Iulian Apostatul, lepădații de Legea creștinească și spiritele iadului. O astfel de cursă satanică ne arată Dumnezeiasca Scriptură în Dimitrie argintarul zicând: *“În acea vreme (a abaterii) s-a făcut tulburare nu puțină pentru calea Domnului. Pentru că un argintar oarecare, anume Dimitrie, făcând biserici de argint Artemidei, dădea meșterilor lucru nu puțin; pe care adunându-i și pe cei ce erau lucrători de unele ca acestea, a zis: bărbaților, știți că dintr-acest lucru este câștigul nostru și vedeți și auziți că nu numai în Efes, ci mai în toată Asia, Pavel acesta mult norod învățând, a mutat, zicând, că nu sunt dumnezei cei ce se fac de mâini; și nu numai această parte a noastră se primejduiește a veni spre defăimare; ci și biserica dumnezeoaiei celei mari, Artemidei, întru nimic a se socoti, ba încă să se surpe și mărimea ei, pe care toată Asia și lumea o cinstește. Și auzind și umplându-se de mânie, strigau zicând: mare este Artemida efesenilor! Și s-a umplut toată cetatea de tulburare; și s-au pornit toți într-un suflet la priveriște, răpind împreună și pe Gaie și pe Aristarh, macedonenii, tovarășii lui Pavel...”* (a).

Și astăzi sunt mulți purtători de nume creștinesc, care de dragul idolilor și idolatrizării lor (crâșmari, lăutari, cheflii, avari, descân-

tători, feluriții ghicitori, vrăjitori, fermecători, desfrânați, jucători, măscărici, cântătorii cântecelor curvești, cei ce iau parte la prăznuiri anticreștinești și petrecătorii idolatri, etc.), trag pe creștini din credincioșia și viețuirea creștinească, în credințe ușurate, superstiții, deșertăciuni și viețuire stricată, idolatrizată (a). Aceștia formează coada balaurului apocaliptic, care trage a treia parte din stelele (creștinii) cerului (Bisericii) și le aruncă pe pământ, în gurile de iad, adică în crâșmele și pe teritoriile diavolului cu blestemățiile lor... (b). Banii pe care-i câștigă aceștia și alții ca ei, sunt o înșelătorie a sufletelor ușurate, cu care ei înșală și veșnic se înșală, prăbușindu-se din dar, în iadul vremelnice și veșnice.

Nu vă lipiți inima de averile ce se pierd. Mulți creștini nu-și dau seama de cuvintele Sf. Ap. Pavel: "*Ce ai tu care nu ai luat de la Dumnezeu?*" și de sfatul Psalmistului: "*Avuția de ar curge, nu vă lipiți inima de ea*" (c). Vai și amar de aceia care se cred proprietari, stăpâni desăvârșiți pe multă vreme, în loc de a se socoti numai niște iconomi, beneficiari ai averii și veniturilor lor? Istoria Alexandriei ne spune că împăratul Alexandru Macedon (356-323 a. Hs.), a poruncit ca după moarte să fie așezat în sicriu, în așa fel, ca mâinile să-i rămână afară din sicriu. El a voit să vadă toată lumea, că nici un împărat mare și bogat ca dânsul, n-a putut și nu poate duce nimic din cele lumești cu sine în mormânt.

Vestitul sultan Saladin (1137-1193 d. Hs.) era cinstit de mahomedani și de popoarele cucerite, cu supranumele de "Mare". Simțind că i se apropie sfârșitul, a dat ordin unui călăreț din garda sa împărătească, să alerge pe străzile cetății reședinței sale, arătând spre o bucată de pânză, spânzurată în vârful sulitei și să strige în toate părțile:

– Iată aceasta-i toată averea pe care marele sultan Saladin, o va duce cu sine în mormânt.

Pânza aceea purtată prin capitala imperiului Egiptului, era giulgiul cu care corpul sultanului avea să fie înfășurat după moarte.

Heșam Califul Arabiei, avea o enormă avere: 700 cutii pline cu aur și hainele lui de purpură și mătase abia se puteau pune și duce pe 600 de cămile. Califul muri în anul 742. Abia închise ochii și servitorii i-au furat toate lucrurile lui, încât nu s-a găsit nici cel puțin o bucată de postav simplu pentru gătirea catafalcului, pe care l-au pus.

(a) 1 Cor. 10, 7; Apoc. 21, 8; 22, 15. (b) Apoc. 12; 13. (c) 1 Cor. 4, 7; Ps. 61, 10. (d)

Împăratul Constantin cel Mare, vorbea odată cu un curtean al său, care nu avea alte scăderi, decât că era cam zgârcit și iubea mai mult banul decât însăși viața. Vorbeau chiar despre zgârcenie. Deodată împăratul se ridică și măsură un loc de șase picioare lungime și două picioare lățime și zise:

– Iubitul meu, atâta ne rămâne, după ce vom muri, pentru ce atunci atâta zbucium după bunuri lumești?

Sigismund, împăratul Austriei, aduse din Ungaria 24.000 de galbeni, pe care pentru siguranță îi ținu în dormitorul său. Noaptea, din cauza grijii banilor nu putu să-și închidă ochii. A doua zi dimineața chemă pe comandantul armatei, căruia îi zise:

– Vezi – și arată spre aur – pe cel mai groaznic dușman al meu, care nu m-a lăsat toată noaptea să închid pe o clipă ochii. De aceea ia-i și împarte-i între soldați!

Și când auzi strigătele de bucurie ale soldaților, se bucură și el singur și zise:

– S-a îndepărtat de la mine cel ce mă tortura. Acum voi avea liniște (a).

17. Am plâns cu lacrimi amare când am pierdut pământ, vite, bani, cinste lumească, rudenii... până ce am căzut în deznădăjduire?

Noi toți creștinii care vrem mântuirea sufletelor noastre, suntem datori a plânge cu părere de rău, atunci când am jignit pe Dumnezeu și am depărtat de la noi pe Îngerul păzitor cu păcatele noastre; iar la pierderea celor pământești să mulțumim și să binecuvântăm pe Dumnezeu cu dreptul Iov, cu Sfinții Prooroci, cu Apostolii și cu toți plăcuții Lui, zicând: *“Domnul a dat, Domnul a luat, fie Numele Domnului binecuvântat... Să căutăm mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate cele trebuincioase se vor adăuga nouă”* (b).

„Priviți dar, cu luare-aminte – zice Apostolul – la cel ce a suferit din partea păcătoșilor o împotrivire așa de mare față de Sine, pentru ca nu cumva să vă pierdeți inima și să cădeți de oboseală în sufletele voastre. Voi nu v-ați împotrivit încă până la sânge împotriva păcatului și ați uitat sfatul, pe care vi-l dă ca unor fii: “Fiule, nu disprețui pedeapsa

Domnului și nu-ți pierde inima când ești muștrat de El. Căci Domnul pedepsește pe cine-l iubește, și bate cu nuiaua pe orice fiu pe care-l primește”. Suferiți pedeapsa: Dumnezeu se poartă cu voi ca și cu niște fii. Căci care este fiul pe care nu-l pedepsește tatăl? Dar dacă sunteți scutiți de pedeapsă, de care toți au parte, sunteți niște feciori din curvie, iar nu fii. Și apoi, dacă părinții noștri trupești ne-au pedepsit și tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atât mai mult să ne supunem Tatălui duhurilor, și să trăim? Căci ei într-adevăr ne pedepseau pentru puține zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu ne pedepsește pentru binele nostru, ca să ne facă părtași sfînteniei Lui. Este adevărat, că orice pedeapsă, deocamdată pare o pricină de întristare și nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin școala ei roada dătătoare de pace a neprihănirii. Întăriți-vă dar mâinile obosite și genunchii slăbănogiți; croiți cărări drepte cu picioarele voastre, pentru ca cel ce șchiopătează să nu se abată din cale, ci mai degrabă să fie vindecat. Urmăriți pacea cu toții și sfîntirea, fără care nimeni nu va vedea pe Domnul” (a).

Spânzurarea păcătosului și învierea lui. Sfântul Martin trecând odată printr-un oraș, a aflat într-un loc pe un tânăr spânzurat și a zis celor ce stăteau de față:

– Acest lucru rău s-a făcut din ispita diavolului.

Și stând cu fața către răsărit, a făcut rugăciune către Dumnezeu multă vreme. Apoi a zis:

– Duhule necurat și viclean, care ai îndemnat pe tânărul acesta să se spânzure, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, arată-te înaintea tuturor ca să te vedem.

Și îndată dracul s-a arătat, ca un copil de arap, ținând în mâna lui o funie; iar ochii lui erau ca focul, buzele negre, dinții albi, mâinile lungi, picioarele întoarse și limba ieșită afară din gură, ca a unui câine turbat. Și i-a zis Sfântul:

– Duhule necurat și viclean, care este îndeletnicirea ta?

Acela a răspuns:

– Lucrarea mea este să îndemn pe oameni să se spânzure, căci la această treabă m-a rânduit mai marele meu, satana.

Apoi Sfântul i-a zis:

– Pentru care pricină ai îndemnat pe tânărul acesta să se spânzure?

Atunci dracul a început a prihăni pe cel spânzurat, zicând:

– Omul acesta era mai înainte slujitor de idoli, și mai pe urmă s-a făcut creștin, însă nu petrecea după poruncile creștinești, pe care le-a primit de la învățătorii creștinătății; ci făcea voile sale cele rele și nu se gândea nicidecum la munca veșnică, ci s-a dat cu totul la răutate, supunându-și grumazul sub jugul păcatului și răbindu-se de la cap până la picioare, a pierdut nădejdea mântuirii sale. Pentru aceea am aflat bun prilej și l-am îndemnat să se spânzure, ca să-l am pe dânsul împreună cu mine, în muncă; căci aceasta este nevoința mea cea mare.

Iar Sfântul a zis către drac:

– Vicleanule și ucigașule, tu ești și dușman și pârâtor, tu ai îndemnat pe acesta să se dea întunericii și pierzării și l-ai așezat într-o ticăloasă stare; iar acum îl părăști că el s-a făcut pricinuitor ca să se spânzure, și nu tu. Pentru aceasta îți poruncește Iisus Hristos, prin mine smeritul, să te duci să locuiești la marginea pământului, până când va veni sfârșitul lumii și atunci să te pogori, împreună cu tovarășii tăi, în iad, care este gătit pentru voi. Și îndată dracul s-a făcut nevăzut. Iar după aceasta Sfântul s-a apropiat de cel mort și a zis rugăciunea aceasta:

– Doamne, Dumnezeu meu, Care ai nemăsurată milostivire și noian nepovestit de îndurare, nu trece cu vederea zidirea mâinilor Tale, ci ca un bun și iubitor de oameni, caută din Sfânta ta înălțime și înviază pe mortul acesta, ca să se mărească Preasfânt numele Tău în vecii vecilor. Amin.

Apoi îndată a înviat mortul și căzând la picioarele Sfântului, a zis:

– Mulțumesc Sfinte al lui Dumnezeu, că nu m-ai lăsat pe mine, ticălosul, în înfricoșatul și groaznicul loc al iadului și te rog ca să mă povățuiești, ca să dobândesc mântuirea mea.

Atunci Sfântul i-a zis:

– Fiule, de vreme ce ai cercat în noaptea aceasta pedepsele muncii și ai văzut chinul, care îi pricinuiască păcatele omului; pentru aceasta pocăiește-te după vrednicie și plânge-ți păcatele, leapădă-te de dănsese, urăște-le și hotărăște-te ca de astăzi înainte să te depărtezi de ele.

Dându-i canonul cel cuviincios și povățuindu-l mult, cum să petreacă și cum să facă lucrările pocăinței, l-a slobozit în pace (a).

18. Nu m-am îngrijit pentru veșnicie, n-am dat milostenie pentru sufletul meu cât am trăit, zicând: “că mi-or da copiii și mă vor dezlega Preoții?”

Fiecare dintre noi oamenii, din orice ramură a societății, aici pe pământ nu suntem decât niște călători de o zi. Noi suntem lăsați de Dumnezeu aici un timp limitat, mai lung ori mai scurt, pentru a ne pregăti bine și dobândi, prin credincioșie și viețuire creștinească împodobită cu virtuți creștinești și felurite fapte bune. Împărăția lui Dumnezeu, cu toate bunătățile, veseliile, fericirile și frumusețile ei luminate. Vai și amar de acei care își adună loruși avere pe pământ și nu se îmbogățesc în Domnul, că vor păți ca bogații nesocotiți: (tânărul bogat, bogatul lacom, bogatul nemilostiv...) din Sfânta Evanghelie, care s-au osândit (a). Cât trăim aici pe pământ să ne îngrijim sufletește și să ne facem milostenii, pomeni și cele trebuincioase pentru trecerea noastră prin vămile văzduhului, scăparea din munca iadului și dobândirea Raiului.

Miluiții au salvat pe miluitor. Un om însurat – scrie episcopul Vichentie în “Oglinda năravurilor” – care avea fii și robi și bogăție dindestul, era milostiv și primitor de străini și într-o noapte după ce a cinat, a dormit, și dimineața l-au aflat pe pământ ca un mort, rece și fără de simțire. Iar rudeniile lui l-au ridicat și l-au pus pe așternut, făcându-i multe feluri de doctorii ca să se încălzească, pentru ca să trăiască iarăși, însă în zadar se osteneau. Iar după mult timp și-a venit în sineși și fiind întrebat să spună ce a pățimit de a zăcut atâtea zile mort, n-a răspuns nimic pentru aceasta, ci numai plângea nemângâiat și nicidecum nu a vorbit cuvânt câtă vreme a trăit, până în ceasul morții lui, când și-a cunoscut sfârșitul său. Atunci strigând pe fiul său cel mai mare, a zis acestea în auzul tuturor:

– Fiul meu iubit, îți dau ție cea mai de pe urmă poruncă a mea și cu hotărâre îți poruncesc, ca să faci pe cât poți milostenie către săraci și să ai multă milostivire către cei străini și călători, ca să-i iei în casa ta cu multă dragoste și să le dai cu îndestulare câte le trebuie, după cum m-ai văzut pe mine făcând. Că această primire de străini este mai bine primită la Dumnezeu, decât toate faptele bune. Și care pe acestea le-ar păzi cu sârguință pentru dragostea lui Dumnezeu, află multă plată la împărăția Lui cea cerească. Și pentru ca să vă îndemnați toate

rudeniile mele la această plăcută lui Dumnezeu faptă a facerii de bine și a milostivirii către cei străini și săraci, am să vă povestesc acum, la ziua mea cea mai de pe urmă, înfricoșata vedenie, pe care am văzut-o când vă aduceți aminte că m-ați aflat în mijlocul casei mele zăcând ca un mort. Știți cum că din copilăria mea aveam multă evlavie către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, și-i citeam în fiecare zi laude și rugăciuni, pe cât puteam. Și pentru mult dorul acesta și dragostea pe care o aveam către Dânsa, din tot sufletul și inima mea, m-a învrednicit Stăpânul pentru rugăciunile ei, de multe daruri și hărăziri și mai ales pentru milostivirea și îndurarea către cei săraci și străini, după cum voi știți câtă osârdie aveam spre primirea de străini, pe fiecare primindu-l și dăruindu-le tuturor cu îndestulare cele ce le trebuia.

Deci în noaptea aceea în care știți că am avut vedenia, am auzit un glas care mă striga pe nume cu poruncă, zicând către mine:

– Ridică-te din pat și urmează mie.

Iar eu ridicându-mă m-a apucat de mână și mă trăgea cu sârguință acela care m-a strigat și m-a dus într-o livadă mare. Și atunci povățuitorul meu s-a făcut nevăzut și m-a lăsat singur în câmpul acela mare, foarte scârbit. Așa stând și neștiind ce să fac, am auzit în urma mea glasuri înfricoșate și mare tulburare și întorcându-mă am văzut că era mulțime nenumărată de draci, venind asupra mea ca să mă răpească ca niște fiare neîmblânzite. Iar eu după ce i-am văzut, am fugit pe cât puteam, alergând cu frică și cu groază neasemănată, până ce am ajuns la o casă și intrând am închis ușa, ci și pe aceea au stricat-o și au intrat ca să mă răpească. Deci, pentru ca să înțelegeți pricina bine, ascultați și acestea: Sunt trei ani de când am luat pe un străin aici în casa mea, din seara Sfintelor Patimi, ca să-l ospătez totdeauna ca pe un străin după obicei. Și ajungând aici am aflat pe alt sărac, pe care l-a ținut maica mea după porunca care i-am dat-o, ca să primească câte unul și să-i slujească ca la un Înger, apoi după puțin timp s-a întâmplat de a adus pe altul, un frate al său, de care m-am bucurat prea mult căci m-am învrednicit să primesc în casa mea pe cei trei străini, în chipul Preasfintei Treimi și i-am ospătat cu îndestulare, pe cât îmi era puterea mea, cu fața veselă.

Deci când au aruncat dracii jos ușa, după cum am spus mai sus și au intrat, am început ca să strig către Domnul ca să-mi ajute pentru rugăciunile pururea Fecioarei Maria și atunci am văzut trei bărbați frumoși, care au zis către mine:

– Să nu te temi, că noi am venit ca să-ți ajutăm. Și așa, după ce au gonit pe draci, m-au întrebat dacă îi știi, iar eu am zis:

– Nu vă știu, domnii mei, iar aceia au răspuns:

– Noi suntem acei trei străini, pe care ne-ai primit în casa ta și ne-ai ospătat totdeauna prea cu îndestulare cu toată inima și cu toată dragostea, ca și Avraam și ne-a trimis Domnul spre ajutorul tău, pentru ca să-ți răsplătim pentru multa dragoste pe care ai arătat-o către noi, și iată te-am slobozit din mâinile diavolilor. Acestea zicând s-au făcut nevăzuți, iar eu mulțumind lui Dumnezeu, am rămas puțină vreme în casa aceea, temându-mă să ies, nu cumva se va întâmpla iarăși să mă ispitească, însă am făcut Semnul Cinstitei Cruci și am ieșit, având nădejdea mea la Domnul.

Deci umblând puțin, iată au alergat înapoia mea dracii, strigând acestea:

– Iată că aleargă degrab; să-l prindem măcar acum să nu ne scape.

Iar eu temându-mă, mai tare fugeam și strigam: “Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi mie”.

Așa fugind am ajuns la un râu de foc, care era plin de șerpi și de alte fiare înfricoșate ale iadului și erau afundate în foc până la gât și capetele erau afară cu gurile căscate, ca să primească ceva mâncare. Dracii care mă vânau, mă strigau ca să cad în râu, sau ei cu sila să mă arunce, iar eu căutam împrejur, dacă ar fi fost alt loc ca să aflu vreun ajutor și văzui acolo aproape un podișor mai strâmt decât o palmă și atât de înalt, încât mi se părea cum că ajunge până la cer. Neștiind dar ce să fac din aceste trei: Să cad în râul acela, mă temeam de foc și de balauri; să mă sui pe podișor, mi se părea lucru foarte greu și cu neputință; să rămân în stăpânirea dracilor, mai rău era. Însă am vrut ca să mă sui pe pod mai bine decât să cad în râu. Și așa, m-am suit pe o treaptă cu multă frică și groază nemăsurată. Iar răii draci veneau pe urmă strigând; însă când eram la vârful podișorului m-au ajuns și dracii. Atunci eu am strigat acestea cu lacrimi: “Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi mie”. Și îndată s-a aflat de față acolo înaintea noastră Maica Milostivirii, cea iubitoare de milostivire și Împărăteasa Îngerilor și mi-a dat Sfânta ei dreaptă, zicându-mi:

– Nu te teme, iubitul Meu rob, că după cum tu ai fost prietenul meu citind rugăciuni și laude și miluiai pe frații Fiului și Stăpânului meu, așa am venit și eu să-ți ajut la nevoia ta.

Acestea zicând, mă ținea de mâna cea dreaptă, și (o, minune!) într-un minut de ceas m-a adus în casa mea, în care m-ați aflat rămas ca un mort atâtea zile, de frică mare.

Deci, fiul meu, păzește-te să nu te lenevești niciodată de la slujba atotputernicei Maicii Stăpânului, ci în tot ceasul laud-o și o slăvește după cuviință, după cum știi că am făcut și eu, dacă voiești să o afli și tu ajutătoare la atâtea nevoi. Și acestea îți poruncește întâia mea poruncă, iar cea de a doua după cum și întâia ți-am spus-o ție, silește-te pe sineți, pe cât poți, să iubești pe cei străini și săraci și să le dai toate cele spre trebuință, dacă voiești ca să dobândești într-această lume tot binele și în veacul ce va să fie să moștenești Cereasca Împărăție.

Acestea zicând pururea pomenitul și sfătuind pe cei ce stau de față ca să aibă multă cucernicie și evlavie către prea lăudata Fecioară și să ajute pe cei săraci și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Iar fiul lui aducându-și aminte de părinteștiile porunci, a petrecut viața cu fapte bune și după sfârșitul vieții lui s-a învrednicit de fericirea cea veșnică (a).

Palatul lui Hundaforus. ...Soarta desemnă pe Apostolul Toma pentru a predica Evanghelia în Indii. El se spăimântă de a se duce într-o țară atât de sălbatică. Însă Domnul i se arată, îl mângâie și îi promise de a fi cu el. Toma plecă. Pe cale întâlni un neguțator foarte bogat cu numele Avan, pe care regele Indiilor Hundaforus, îl trimisese în Palestina pentru a căuta acolo un arhitect celebru pentru a-i construi un palat ca acelea ale Cezarilor romani. Avan istorisi Apostolului scopul călătoriei sale și Toma zise că el e un arhitect. Avan fu încântat de aceasta și se duseră împreună în Indii. Când ajunseră acolo, Avan prezentă regelui pe arhitectul atât de dorit.

Hundaforus comunică Apostolului dorința sa de a avea un palat asemenea celor ale romanilor și Toma răspunse că ar putea să-i construiască unul asemenea. Afacerea fu încheiată și Apostolul primi o mare cantitate de aur și de argint pentru cheltuielile construcției. Regele fu obligat a se duce în alte părți ale Indiei și Apostolul începu a predica Evanghelia și a învăța pe popor Credința creștină, făcând multe milostenii celor lipsiți. Aproape doi ani după aceea regele trimise să întrebe ce face cu construcția palatului. Toma răspunse că

nu mai rămâne decât a face acoperământul palatului și primi încă o sumă considerabilă pentru acest sfârșit. Cu toate acestea se raportă regelui că nu se începuse nici o clădire și că străinul învăța pe popor o religie nouă și risipea vistierile regelui la săraci. Regele reîntorcându-se la el văzu că într-adevăr clădirea nici nu era începută. Atunci el porunci de a arunca în închisoare pe Toma și pe Avan, cu intenția de a-i condamna la moarte crudă.

În acea vreme, fratele regelui aflând de nefericirea lui Hundaforus, căzu grav bolnav și trimise să spună regelui că el fusese atât de crud lovit de nefericirea fratelui său și că este atât de bolnav, încât e aproape de a muri. El muri într-adevăr. Atunci regele uită întristarea ce-i pricinuisese Toma și plânse cu amar moartea fratelui său mult iubit. Îngerul Domnului arată sufletului repauzatului locurile cerești și-i arată și palatele luminoase și mărețe ale dreptilor. Îngerul întrebă pe suflet:

– În care din aceste palate ai voi tu să locuiești? Sufletul răspunse, privind pe acel ce se păruse cel mai frumos:

– Dacă mi s-ar permite de a locui în cel mai mic unghi din acest palat, n-aș dori nimic mai mult.

– Nu – îi răspunse îngerul – tu nu poți locui în acest palat, căci este al fratelui tău. Toma i l-a zidit cu aurul ce primea de la rege pentru clădirea palatului pământesc.

– Te rog, Dumnezeuul meu, zise atunci sufletul, lasă-mă să mă întorc la fratele meu, ca să cumpăr acest palat de la el, fiindcă el nu-i cunoaște toată frumusețea și mă voi reîntoarce iarăși aici.

Îngerul făcu să intre iarăși sufletul în corp și mortul reînvie. El păru a se deștepta dintr-un somn lung și se adresă imediat către acei ce-l înconjurau, rugându-i de a merge să spună regelui să vină fără a întârzia un minut.

Regele aflând că fratele său a reînviat, a avut o mare bucurie și a alergat îndată să-l vadă. Reînviatul începu ai zice:

– Frate! Știu bine că tu mă iubești și m-ai plâns cu amar! Știu de asemenea, bunul meu rege și frate, că ai fi dat bucuros până la jumătate din împărăția ta, pentru a mă răscumpăra de la moarte! Nu-i așa?

– Tu cunoști iubirea mea pentru tine și speranța ta nu te-a înșelat, răspunse regele.

Reînviatul începu:

– Dacă tu mă iubești cu adevărat, dăruiește-mi un lucru și nu mi-l refuza.

– Tot ce este în împărăția mea îți dau ție, iubite frate. Și el întări promisiunea sa cu un jurământ. Atunci reînviatul continuă:

– Dă-mi palatul ce ai tu în cer și ia în schimb tot ce am eu pe pământ.

Regele auzind această rugămintă, deveni gânditor și zise după o lungă tăcere:

– Ce palat am eu în cer?

– Tu ai în cer un palat astfel, că nu poți să ți-l închipui și cum nu se poate vedea pe tot pământul, răspunse reînviatul.

– Acest palat a fost construit pentru tine de Toma, străinul pe care tu îl ții la închisoare. Eu am văzut palatul, i-am admirat nespusa frumusețe și am dorit să locuiesc în cel mai mic unghi al său, însă îngerul ce-mi arăta locuințele cerești mi-a zis: “Tu nu poți locui acolo, căci acest palat este al fratelui tău și Toma este care i l-a construit”. Am rugat pe înger de a mă lăsa să mă întorc la tine, pentru a te ruga să-mi dai acest palat. Deci, dacă mă iubești, dă-mi-l pe acela mie și ia în schimb tot ce am eu pe pământ.

Atunci regele se bucură îndoit: de reînvierea fratelui său și de locuința ce i-a construit Toma în cer și zise reînviatului:

– Frate, am jurat de a nu-ți refuza nimic din ceea ce am în împărăția mea și în puterea mea pe pământ; cât pentru locuința ce am în cer, n-am jurat nimic. Însă dacă tu dorești a poseda un asemenea palat, arhitectul care este încă aici, poate să-ți construiască unul întocmai.

Și el ordonă de a scoate din închisoare pe Toma și de a i-l aduce. El merse însuși în întâmpinarea Apostolului, se prosternă la picioarele sale și-i ceru iertare pentru că a păcătuit către dânsul prin ignoranță. Atunci Apostolul mulțumi lui Dumnezeu, dând Botezul la amândoi frații și-i învăță credința creștină; iar reînviatul își pregăti astfel, prin numeroase milostenii, o locuință veșnică în ceruri...

Această reînviere a repauzatului mărturisește despre adevărul credinței creștine, precum și despre puterea milosteniei, care curăță sufletul de păcate și-l mântuie de moartea veșnică (a).

“Tomo! Pentru că M-ai văzut, ai crezut! Fericiți sunt cei ce n-au văzut și au crezut” (b).

Îndoita moarte a zgârcitului. În 1848 avu loc în Bologna următoarea întâmplare: În oraș trăia de multă vreme un croitor în cea mai neagră mizerie. Locuia într-o casă mică, scundă, se îmbrăca în zdrențe și se hrănea, când avea, cu pâine uscată și apă. Fiind bătrân, muri nu peste multă vreme. Vecinii intrigați că nu-l mai văzură prin curte, făcură arătare la poliție. Autoritățile ieșind la fața locului, intrară în casa croitorului. Îl aflară mort pe niște paie, rezemându-și capul pe o piatră, care se vede că-i servea drept pernă. Subsuoară însă ținea strâns o lădiță de lemn plină cu aur. Se dovedise că croitorul murise de foame (a).

Milostenia te ajută după moarte. “Cu putință este – zice Sf. Ioan Gură de Aur – încă și la răsuflarea cea mai de pe urmă a plăcea lui Dumnezeu prin milostenie, dar nu așa ca în viață. Dar oare se poate? Cu adevărat că se poate. Cum și în ce chip? Dacă măcar atunci vei scrie pe Domnul Hristos împreună cu toți moștenitorii tăi și-i vei da și Lui parte din averea ta. De nu L-ai hrănit pe El când trăiai, măcar ducându-te să o faci aceasta și când iată nu mai ești stăpân al averii tale, dă-i Lui partea ta măcar atunci, dezleagă-ți vătămarea neomeniei măcar pe patul morții, dacă în viață n-ai făcut-o. Ce fel de milă vrei să dobândești tu, de vreme ce, când trăiai, nu L-ai hrănit și acum, nevrând, iată, ai să te duci la Dânsul, au nu voiești nici cu puține să-l dăruiești pe El? Au doară voiești să te faci vrăjmaș Lui și pizmaș, pentru că nici pe acelea nu i le dai, pe care ți le-au dat, de care tu acum nu mai ai trebuință!

Mulți oameni de năprasnă au murit, iar ție ți-a dăruit Dumnezeu timp să-ți rânduiești averea ta și ale casei tale toate să le îndreptezi. Ce răspuns vei da Mântuitorului?... De vreme ce și acest dar luându-l de la Dânsul, nici de silă nu voiești a fi iubitor de oameni. Dacă n-ai făcut în viața ta vreun folos sufletului tău, măcar la moarte să-ți faci ție vreun bine, iar dacă nici atunci nu-ți vei face, apoi cine va putea să-ți ajute ție, când te vei judeca? Când erai în viață, ca un nemuritor te țineai de averea ta, apoi măcar acum când iată că mori, să te lepezi de năravul cel rău al zgârceniei. Încă voi să-ți zic, măcar deși greu îți este a auzi și te cutremuri, ci însă nevoie este a zice: că adică măcar cu slugile tale să numeri pe Stăpânul. Când acum vei ierta pe slugi, iartă și pe Hristos și din foamete și nevoi și din temniță și din golătate

slobozește-l. Au nu te înspăimânți auzind acum cele ce s-au zis? Iată, când te vei duce acolo, mult mai amare decât acestea vei auzi și munca cea nesuferită o vei lua. Ce vei zice și la cine vei scăpa și pe cine vei chema ajutor ție? Oare pe Avraam? Dar acela nu te va asculta! Au vei chema în ajutor pe moș sau pe tată? Nici aceștia nu vor putea să te izbăvească pe tine măcar de ar fi și foarte sfinți, fiindcă fiecare din ei după faptele sale va lua. Deci măcar deși până aici ai fost crud și nemilostiv, apoi măcar de acum fie-ți milă de ceata săracilor (sufletește și trupește) care cer și te roagă pe tine și vei câștiga milă de la Dumnezeu. Dacă nici de aceia nu ți-e jale, fii milostiv măcar pentru bunătățile cele făgăduite ție și să dai milostenie. Ce milă vei lua dacă după atâtea sfătuiri treci cu vederea pe cel ce are trebuință? Deci cu adevărat îți zic ție: "Miluiește, ca și tu însuși să fii miluit de la Dumnezeu, a Căruia este Slava în veci. Amin. (a).

AVARIȚIA A UCIS ȘI UCIDE SUMEDENII DE SUFLETE

Văzătorul cu Duhul, Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos, a întâlnit un monah cu un șarpe înfricoșat încolăcit după grumazul lui; iar sus în văzduh, deasupra capului aceluia pățimaș, era o scrisoare cu litere negre: "Șarpele iubirii de argint".

Păcatul acesta al avariției, zgârceniei, iubirii de argint sau al vânării necumpătată după înmulțirea și îngrămădirea avuției, este rădăcina tuturor relelor pentru că din aceasta se nasc alte păcate grele, mari și multe (b). Avarii n-au odihnă, nedreptățesc văduvele, orfanii și săracii, înșeală pe cine pot, rup legăturile creștinești, familiare și prietenești, nu cruță dreptul și viața aproapelui, nesocotesc adevărul, spun minciuni, calcă jurămintele, sunt cruzi și nemilostivi la durerile, mizeriile și lacrimile necăjiților. Păcatul acesta a împins pe Laban a răpi dreptul ginerelui său Iacob (c); pe Ahan la prăbușire sub anatema și pierzare cu toată casa lui (d); pe fiii Arhiereului Eli, conducător al lui Israel, la răpirea darurilor aduse de credincioși jertfă Domnului, pentru care s-au prăbușit groaznic în pierzare cu toată casa lor (e); pe

(a) Prolog. 19 VII. (b) 1 Tim. 6, 9-10. (c) Fac. 31, 36-42. (d) Is. N. 7. (e) 1 Împ. 2, 12-17, 22-36; 3, 11-14

fiii proorocului-judecător Samuil la mită și călcarea dreptății, pentru care au fost despuiati de dregătoria stăpânirii (a); pe împăratul Saul la câștig urăcios lui Dumnezeu, pentru care și-a pierdut darul, pacea, puterea, împărăția și viața (b); pe Ahab la uciderea lui Nabot (c); pe Ghiezi la vicleșug, răpire și minciună, pentru care a fost pedepsit cu lepra lui Neeman Sirianul (d); pe preoții iudeilor, ruginiți în grijile satisfacerii plăcerilor trupești, în pierzare, împreună cu ascultătorii lor (e); pe împăratul Ioachim la viețuirea păcătoasă, strângerea averii și îngroparea, asemenea unui măgar (f); pe tânărul bogat l-a depărtat de la viață înapoi la pierzare (g); pe bogatul nemilostiv și pe bogatul lacom în flăcările iadului (h); pe Iuda Iscarioteanul care purta punga cu bani, a vinde pe Mântuitorul lumii în 30 de arginți vrăjmașilor Săi, pentru care s-a prăbușit în pierzare vremelnică (i); pe farisei urăcioși înaintea lui Dumnezeu (j); pe Anania și Safira la mințire contra adevărului Duhului Sfânt și-n pierzare (k) și pe mulți alți avari din Vechiul și Noul Testament, care toți au fost pedepsiți groaznic de Dumnezeu.

„*Cel ce iubește argintul, nu se va sătura de argint și cel ce iubește rodurile în mulțimea lor, nu se va desfăta cu ele... Și aceasta este deșertăciune*” (l). Creștinul care-și adună strictul necesar nu se prihănește. “Dacă vedem pe vreun serv al Domnului Dumnezeu mai-nainte îngrijindu-se ca să nu-i lipsească cele de trebuință pentru viață, să nu-l judecăm că este îngrijit petru ziua de mâine” zice feric. Augustin, aducând exemplul Faptele Apostolilor 11, 28-30. Tot omul căruia i-a dat Dumnezeu, bogăție și avere și l-au învolnicit ca să mănânce dintr-însele “*să-și ia partea sa și să se veselească din osteneala sa, acesta darul lui Dumnezeu este...*” (m) cu condiția de a nu se robi averii. În acest scop Mântuitorul învață: “*Nimeni nu poate sluji la doi domni, că sau pe unul va urî și pe altul va iubi, sau de unul se va ține și de altul nu va îngriji. Nu puteți lui Dumnezeu a sluji și lui Mamona*”. Grija și robirea omului la adunarea averii pentru satisfacerea feluritelor plăceri păcătoase, face pe creștin sterp, nerodnic și pustiu de virtuți creștinești și fapte bune, asemenea semințelor pierdute din Sfânta Evanghelie. “*...Iar sămânța cea semă-*

(a) 1 Împ. 8-12. (b) 1 Împ. 15, 28, 31; 1 Par. 10. (c) 3 Împ. 21, 22. (d) 4 Împ. 5. (e) Is. 56, 9-12; Is. 6, 13-21; 14. (f) Ier. 22, 17-19. (g) Mt. 19, 22-24. (h) Lc. 16; 12, 16-20. (i) Mt. 26, 14-25; 45-50; 27, 3-1; F. Ap. 1, 16-20. (j) Lc. 16, 14-15. (k) F. Ap. 5, 1-11. (l) Eccl. 5, 9. (m) Eccl. 2, 10; 3, 22

nată în spini, aceasta este, care aude Cuvântul; iar grija veacului acestuia și înșelăciunea bogăției; înecă cuvântul și neroditor se face...” (a). Aceasta o arată și Sf. Ap și Ev. Ioan, zicând: *“Cel ce are bogăția lumii acesteia și vede pe fratele său având trebuință, și-și închide inima despre dânsul, cum rămâne dragostea lui Dumnezeu într-însul?”* (b)

„Iubitorul de argint nu este avut – zice Sf. Ioan Hrisostom – el suferă de multe lipsuri; iar cel ce se suferă de multe lipsuri, nu are niciodată de prisos. Avarul este străjer; iar nu stăpân. Avarul este sluga; iar nu proprietarul averii sale. Acestuia mai lesne îi este a tăia din trupul său, decât să dea din banii săi ascunși, ș.a.m.d. „Privește – zice feric. Augustin – avuția numai ca un mijloc de care ai trebuință în călătorie; iar nu ca un aliment al iubirii de argint. Servește-te de bunurile lumesti; iar nu te face robul lor. Privește viața ca o ospătarie, pe care curând ai să o părăsești...”

„Păzește – zice Dumnezeiasca Scriptură – *ca nu după ce vei mânca și sătura, și-ți vei zidi case bune și vei locui într-insele și după ce ți se vor înmulți boii tăi și oile tale și după ce ți se va înmulți argintul și aurul... să te înalți cu inima și să uiți pe Domnul Dumnezeul tău...*”. *“Să nu vă nădăjduiți spre nedreptate și spre jefuire nu poftiți: Bogăția de ar curge, nu vă lipiți inima... Să nu se laude cel bogat întru bogăția lui... Amin, amin zic vouă; cu anevoie va intra bogatul în Împărăția Cerurilor... Vai vouă bogaților că vă luați mângâierea voastră... Vedeți și vă feriți de lăcomie, că nu întru a prisosi cuiva din avuțiile sale este viața lui”*.

Pilde; bogatul dornic de viața veșnică dar avar, bogatul nemilos-tiv, bogatul lacom, ș.a. *“...Cei ce vor să se îmbogățescă, cad în ispite și în curse și în pofte multe fără de socoteală și vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire și în pierzare. Căci rădăcina tuturor relelor, este iubirea de argint, pe care unii poftind-o au rătăcit din credință și s-au pătruns cu dureri multe...”* (c).

Acestea cunoscându-le bine Sf. Apostol Pavel, scrie ucenicului său Timotei, Episcopul Efesului, zicând: *“Celor bogați în veacul acesta poruncește-le să nu se înalțe cu gândul, nici să nădăjduiască spre bogăția cea nestătătoare; ci în Dumnezeul Cel viu, care ne dă nouă*

(a) Mt. 6, 24; 13, 22. (b) 1 Ioan 3, 17. (c) Deutr. 8, 12; Ps. 61, 10; Jer. 9, 22; Mt. 19, 23; Lc. 6, 24; 12, 15; 1 Tim. 6, 9-10

toate cele de prisos spre desfătare. Să facă lucruri bune, să se îmbogățească în fapte bune, să fie lesne dătători, împărțășitori, agonisindu-și loruși temelie bună în veacul cel viitor, ca să ia viața cea veșnică. Știind că nimic n-am adus în lume, arătat este că nici a scoate ceva nu putem. Deci, având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulați...” (a). Înțeleptul Solomon cunoscând greutatea avuțiilor și a săracilor, zice: “Bogăție și sărăcie nu-mi da (Doamne) ci-mi rânduiește cele de lipsă și cele de ajuns. Ca nu săturându-mă să mă fac bârfitor și să zic: Cine este Domnul? Sau fiind sărac să fur și să jur pe Numele lui Dumnezeu” (b).

Teofrast descrie chipul avarilor mascându-se adeseori cu chipul faptei bune, zicând: “Când dă o masă, nu pune înainte bucate de ajuns. Se ascunde de oaspetele ce stă în gazdă la dânsul; și dacă împarte porțiile la masă, pune mai mare pentru sine, porție îndoită, sub cuvânt că cel ce poartă cheltuiala trebuie să aibă și parte mai mare decât toți ceilalți. Când e trimis împreună cu alții într-o însărcinare publică, lasă familiei cheltuielile sale de transport și trăiește pe spatele tovarășului său. Împovărează cu bagaj pe sclavii ce-l însoțesc și nu le dă hrană de ajuns. Dacă copiii săi, pentru caz de boală nu s-au dus o lună la școală, el desigur scade pe acest timp banii câți trebuia să plătească pentru lecții. Dacă un prieten se căsătorește sau are să-și mărite fata, el pretextă repede o călătorie pentru a scăpa de darul de nuntă. Nu dă nimic împrumut, doar lucruri de nimic fără de nici un preț, etc.

Din cele arătate reiese destul de clar că: “Iubirea de argint este rădăcina tuturor răutăților”. Păcatul acesta este o rădăcină blestemată din care se naște și crește copacul cu multe crengi și roade demonice sau păcate rele: trădarea, fraudă, înșelătoria, jurământul fals și silnicia. “Această urâcioasă pasiune a iubirii de argint – scrie Sf. Ioan Gură de Aur – pune în mișcare toate neamurile pământului, ea poruncește și stăpânește împărățiile în care toate se fac în vederea bogățiilor; ea înarmează pe principi (stăpânitorii țărilor) unul contra altuia; ea adună oameni, compune armate; ea este pricina certurilor, urâciunilor, omuciderilor, ea violează secretele cele mai mari și face pe om trădător către rege și patrie; ea pune în asediu orașele; de câte ori ea prezidează la tribunale și dictează hotărâri, rupe legăturile

prieteniei celei mai strânse; ea permite totul în raporturile lumești. Pentru a nu ne îndeinde prea mult, vom arăta aici pe scurt despre cele cinci păcate care se nasc din scumpete:

Trădarea. Trădarea consistă în a descoperi pe nedrept, pentru bani, un lucru vătămător cuiva. Așa Iuda Iscarioteanul a trădat pe Răscumpărătorul pentru treizeci de arginți.

Frauda. Frauda consistă în a se folosi cu șiretenii de mijloacele în stare de a înșela pe aproapele și aceasta pentru a câtiga bani. Aceasta se face mai mult la cumpărări, vânzări și tocmeli.

Înșelăciunea. Înșelăciunea este o minciună în vorbe spre a câștiga bani. Deosebirea între fraudă și înșelăciune este aceea, că fraudă este o minciună în fapte. Astfel negustorul care vinde cu cântar fals, comite o fraudă, pe când cel ce spune că a plătit marfa lui mai scumpă de cum a plătit-o într-adevăr, cu scop de a o vinde mai scump decât valorează, comite o înșelăciune.

Jurământul fals, nu este altceva, decât o înșelăciune întărită cu jurământ.

Silnicia este păcatul bogaților și al puternicilor care răpesc averea celor mici, spre a-și mulțumi scumpetea. Astfel a păcătuit împăratul Ahab despuind pe săracul Nabot de via sa. Este un abuz de putere ce comit creditorii către debitorii lor, când îi silesc de a presta ceea ce nu pot sau nu vreau, pricinuind astfel procese costisitoare pentru debitori. Despre păcatul acesta zice Sfânta Scriptură: *“Cel ce năpăstuește pe sărac, înmulțește relele sale”* și adaugă: *“Nu sili pe mișel că sărăcește și să nu necinstești pe cel sărac în porți, că Domnul va judeca lui judecată”* (a).

Păcatul ce se opune zgârceniei sau iubirii de argint, este risipa.

Pe când scumpetea îndeamnă pe om să adune și să strângă cât se poate de multe averi lumești, prodigalitatea din contră îl împinge spre a risipi ce are, în contra regulilor înțelepciunii. Dar de este păcat a iubi prea mult argintul, asemenea este păcat a-l disprețui, căci argintul este folositor și omul înțelept întrebuințează bunurile pe care i le-a dat Providența, spre a trăi cinstit după treapta sa socială, spre a-și pune o parte rezervă pentru “zilele negre” și spre a face pomană săracilor. *“Să nu vinzi moșia ta pentru petreceri – scrie Sf. Ambrozie – să nu vinzi dreptul averii tale pentru mese și primiri, să nu joci casa ta la cărți, să nu pierzi moștenirea tatălui tău”* (b).

DĂRNICIA FERICEȘTE PE CEI DARNICI

Numele darnicilor se scriu în Cartea Vieții. Darnicii curați încep a gusta din nectarul fericirii veșnice chiar de aici de pe pământ. Creștinii aceștia, având hrană și îmbrăcăminte strict necesară, după cuvântul Apostolului, se simt îndeștulați și mulțumiți, știind că: *“Nimic n-am adus cu noi în lume și iarăși, nimic nu putem scoate din ea”* (a).

Aceasta știind-o bine Sf. Ap. Pavel, învăța pe creștini să lucreze și să dea milostenie din munca și venitul lor curat și nu din înșelătorii sau din răpiri. *“Cel ce fură să nu mai fure; ci mai vârtos să se ostenească, lucrând binele cu mâinile sale, ca să aibă (pentru sine) să dea și celui lipsit...”* (b).

Omul înțelept, spre a se feri de scumpete, își va aduce aminte că este călător pe pământ, că toate bunurile lumești sunt deșertăciuni, care dispar repede, că viața zgârcitului este plină de întristare, fiindcă nu se folosește de ce are, este disprețuit de rude, nefolositor prietenilor, nesuferit de servitori, greu pentru străini, plictisitor pentru vecini, rău pentru soție, ziua și noaptea plini de griji și gânduri. Dânsul trebuie – spre a se vindeca de această boală – să se gândească la ceea ce a spus Mântuitorul: *“Fericiți cei săraci cu duhul”* (c) *adică cei ce se folosesc de toate numai pentru a se ridica în iubirea Dumnezeiască și nu sunt lipiți de averile lumești cu sufletul lor. Fiul lui Dumnezeu, Care precum spune Sf. Ap. Pavel: “Bogat fiind, pentru noi a săracit”* (d) a zis: *“Vedeți și vă feriți de lăcomie, că nu într-o prisosi cuiva din averile sale este viața lui”* (e). Și nu numai învățătură, ci și exemplu ne-a dat, căci S-a făcut sărac, a trăit în mijlocul săracilor, a căutat ucenici săraci, s-a născut într-un grajd rece, umed și întunecos, a murit pe o Cruce și trăind a spus cu drept cuvânt, că: *“Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi; iar Fiul Omului n-are unde să-și plece capul”* (f).

Dacă scumpul va considera aceasta atunci nu numai că se va feri de scumpete, ci chiar va practica virtutea contra ei, adică generozitatea sau dărnicia și pentru săraci va fi un binefăcător, dobândind astfel Împărăția cerurilor, căci Iisus Hristos a zis: *“Dați și vi se va da vouă, măsură bună, îndesată și clătită și pe deasupra vărsându-se vor da*

(a) 1 Tim. 6, 6-10. (b) Efs. 4, 28. (c) Mt. 5, 3. (d) 2 Cor. 8, 9. (e) Lc. 12, 15. (f) Lc. 9, 58

în sânul vostru, căci cu aceeași măsură cu care veți măsura vi se va măsura vouă” (a).

Exemple de milostivire sau de dărnicie avem pe Mântuitorul, pe Sfinții Apostoli, pe Tobie, pe Tavita și pe mulți alții. Sfântul Ilarion n-a primit darurile trimise de împăratul Constantin cel Mare, zicând că cel ce trăiește cu pâine de orz, n-are trebuință de aur.

Avva Agathon miluiește pe Îngerul Domnului. A intrat odată Avva Agathon în cetate să-și vândă puținele vase și a găsit pe un lepros lepădat în cale.

- Unde te duci? i-a zis lui leprosul.
- În cetate să vând niște vase, i-a răspuns Avva Agathon.
- Fă dragoste și mă ia acolo, i-a zis lui leprosul.
- Și luându-l pe spatele sale, l-a dus în cetate.
- Unde vei vinde vasele tale, acolo să mă pui, i-a zis lui acesta.
- Și a făcut bătrânul așa. Și după ce vindea un vas, bubosul zicea:
- În cât l-ai vândut?
- Într-atâta, îi răspundea. Și-i zicea iarăși:
- Cumpără-mi o plăcintă. Îi cumpăra.
- Și când vindea alt vas, îi zicea leprosul iarăși:
- Dar acesta cu cât?
- Într-atâta, îi răspundea bătrânul. Și îi zicea iarăși:
- Cumpără-mi acest lucru, și îi cumpăra.

Deci, după ce a vândut toate vasele și voia să se ducă, i-a zis bubosul:

- Te duci? și i-a răspuns lui:
- Așa! Și i-a zis din nou:
- Fă iarăși dragoste de mă du unde m-ai găsit.
- Și luându-l pe spatele sale, l-a dus la locul lui și i-a zis lui:
- Binecuvântat ești, Agathoane, de Domnul, în cer și pe pământ.
- Și ridicând ochii săi, pe nimeni n-a văzut, că a fost Îngerul

Domnului, care a venit să-l ispitească.

Un stareț face milă cu Domnul Hristos. A întrebat un bătrân: de se folosesc cei ce cer rugăciunile Părinților, iar ei se lenevesc. Și a răspuns: că mult poate rugăciunea dreptului, precum este scris; însă care se face, adică aceea care se ajutăază și de cel ce cere rugăciunea, păzindu-se el cu toată osârdia și cu durere de inimă, de

gânduri și fapte rele. Că de va petrece cu nebăgare de seamă, nici un folos nu-i va fi, măcar Sfinții de se vor ruga pentru el. Că unul zidind și unul surpând, ce au folosit, fără numai osteneli? A adăugat încă și acest fel de povestire, zicând: "Era un sfânt părinte al unei chinovii, împodobit cu toată fapta bună, iar mai vârtos cu smerita cugetare, cu blândețe, cu milostivirea către săraci și cu dragostea. Acesta se ruga mult lui Dumnezeu zicând:

– Doamne, mă știi pe mine cât sunt de păcătos, dar nădăjduiesc în îndurările Tale, să mă mântuiesc prin mila Ta. Deci mă rog bunătății Tale, Stăpâne, să nu mă desparți de sinodia mea, ci împreună cu mine și pe aceia învrednicește-i împărăției Tale, pentru nespusa Ta bunătate.

Deci această rugăciune neîncetat el făcând-o, l-a încredințat iubitorul de oameni Dumnezeu în acest chip: Vrea să se săvârșească pomenire de Sfinți la altă mănăstire, care nu era departe de dâșii și părinții mănăstirii aceleia îl chemau și pe el, împreună cu ucenicii lui. Iar el se lepăda. Dar a auzit în vis zicându-i-se să meargă, însă să trimită întâi pe ucenicii săi și apoi să meargă el singur. Deci, ducându-se ucenicii lui, zăcea un înger, în chip de sărac bolnav, în mijlocul drumului și venind ucenicii la locul acela și văzându-l pe el văitându-se, l-au întrebat care e pricina? Iar el a zis:

– Sunt bolnav și eram călare pe dobitoc și trântindu-mă a fugit și iată nu am pe cel ce să-mi ajute. Iar ei au zis lui:

– Ce putem să-ți facem, Avvo? Noi suntem pe jos; și lăsându-l s-a dus. Apoi după puțin timp a venit și părintele lor și l-a aflat pe el zăcând jos și suspinând și înștiințându-se de pricină, i-a zis lui:

– Nu au venit niște monahi și nu te-au aflat așa? Iar el a zis:

– Da, au venit, dar înștiințându-se de pricină au trecut, zicând: Noi suntem pe jos, ce putem să-ți facem ție? Zis-a lui Avva:

– Poți să umbli puțin și să mergem? Iar el a zis:

– Nu pot! Și Avva a zis:

– Vino dar, să te iau pe spate și Dumnezeu va ajuta și vom merge. Iar el a zis:

– Cum poți atâta depărtare să mă duci pe spate, ci mergi și te roagă pentru mine. Iar Avva a zis:

– Nu te voi lăsa, ci iată piatra aceea, te voi pune pe dânsa și mă voi pleca și te voi lua pe spate. Și așa a făcut. Și întâi îl simțea pe el că este greu ca un om mare, apoi se făcea mai ușor și mult mai ușor, încât se

minuna cel ce îl purta pe spate. Și deodată s-a făcut nevăzut și a venit glas către el:

– Fiindcă pururea te rugai pentru ucenicii tăi, ca să se învrednicească împreună cu tine de Împărăția Cerului, ci iată, altele sunt măsurile tale, și altele ale aceloră; deci pleacă-i pe ei să vină întru purtarea ta și vei dobândi cererea, căci Eu sunt Dreptul Judecător, răsplătind fiecăruia după faptele lui.

Săracul a primit și Domnul a plătit. Un monah oarecare antiohian, de neam cucernic, de la mănăstirea lui Casian, a mers la sfintele locuri pentru rugăciuni și zăbovind-se el acolo a sfârșit cele ce avea de trebuință și nu știa ce să facă. Și șezând la Biserică se scârbea de aceasta și plecându-se, a adormit puțin și a văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos grăindu-i lui:

– Du-te la iconomul Sfintei Învieri și să-i zici lui: “M-a trimis Iisus la tine, să-mi dai pentru dânsul un galben și-ți voi da zăpis la mână și când va veni Iisus ți-l va da”.

Și deșteptându-se monahul și rugându-se a crezut cuvântului. Și mergând a aflat pe iconomul și i-a zis precum i-a poruncit lui. Și a zis iconomul:

– Dar când are să vină Iisus și să mi-l dea? Iar monahul a răspuns:

– Eu precum am auzit ți-am spus, iar tu cum știi așa să faci. Și atunci a zis iconomul:

– Fă-ți zăpisul tău. Și a șezut monahul de a scris așa:

„Eu, Ion călugărul, de la Antiohia Siriei, mărturisesc că am luat un galben de la tine, Ștefan Preotul iubitorul de Dumnezeu, iconomul Sfintei Învieri, trebuindu-mi. Și spre încredințare am făcut acest zăpis al meu și când va veni Iisus Hristos, ți-l va da”. Și luând galbenul a plecat. Iar în noaptea cea după a doua zi, a văzut iconomul în vis pe oarecare grăindu-i lui:

– Ia-ți galbenul și să-mi întorci zăpisul monahului. Iar el nu vrea, grăind:

– Acela a zis că Iisus va veni și-mi va plăti. Iarăși a zis:

– Eu sunt Iisus, ia-ți galbenul și-Mi dă zăpisul călugărului; au doară vrei să iei mai mult ceva? Iată, ai al tău. Și deșteptându-se, a trimis pe niște oameni după monah, zicându-le:

– Ori unde îl veți afla pe acel monah, să-l aduceți la mine. Și aflându-l i-au zis:

– Mergi, că te cheamă iconomul. Iar el temându-se, zicea întru sine, că s-a căit și vrea să ia galbenul de la dânsul. Și mergea cu sfială; iar acela văzându-l i-a zis:

– Kir părinte, mai ia și alți galbeni, câți vei voi, și-mi fă zapis.

Iar el i-a răspuns:

– Iartă-mă că mai mulți nu-mi trebuiesc, destul îmi este acesta, că nici mi-a zis Domnul să iau mai mulți decât un galben.

Iar cei ce au auzit, s-au mirat și au proslăvit făgăduințele Domnului cele nemincinoase.

Primitorul de străini mai mare ca postitorul. Povestesc unii pentru un bătrân, că viețuia în Siria lângă calea pustiului și aceasta îi era fapta lui, că în ce ceas venea vreun călugăr din pustie, cu bună nădejde îi făcea odihnă. Deci a venit oarecând un sihastru oarecare la dânsul și i-a făcut lui odihnă, iar el nu vrea, zicând că postește astăzi. Și scârbindu-se i-a zis lui:

– Nu trece cu vederea pe robul tău, rogu-mă ție și să pleci așa, ci vino să ne rugăm și iată stă aici un copac și la care se va pleca, plecându-ne genunchii, la asta să urmăm.

Plecându-și dar sihastrul genunchii la rugăciune, nimic nu s-a făcut; deci și-a plecat și primitorul de străini genunchii și îndată s-a plecat și copacul cu dânsul și încredințându-se, au mulțumit lui Dumnezeu (a).

Dând săracilor a împrumutat pe Domnul Hristos. Odinioară trăia, dragii mei – zice Sf. Sofronie – cam cu vreo 1000 de ani în urmă într-un orașel de pe lângă cetatea Ierusalimului, o femeie creștină milostivă și cu frica lui Dumnezeu, cu numele Porfira. Dar nefericirea acestei femei îndurate era doar, că avea de soț pe un păgân neîmpăcat, cu numele Iulian. Trăiau de altfel în pace acești doi soți, dar nu aveau în averile lor decât 50 de arginți.

Într-o bună zi, zise bărbatul păgân Iulian către soția sa Porfira:

– Nevastă, ar fi bine să dăm banii noștri în împrumut, cu dobândă, căci altfel se vor trece fără nici un folos în casa noastră.

– Foarte bine, dragul meu, răspunse cuvioasa Porfira, dar eu cred să-i dăm ca împrumut Aceluia, Care ne va da dobânda cea mai mare și Acela, după părerea mea, nu este altul decât Dumnezeu creștinilor;

căci El nu numai că dă cea mai mare dobândă, ci dă chiar îndoit banii, pe care-i împrumută!

– Și unde-i acest Dumnezeu al creștinilor pentru ca să-i dau banii noștri? întrebă Iulian. La această întrebare cuvioasa Porfira a luat pe soțul ei de mână și l-a dus în preajma unei Biserici creștine și i-a zis:

– Vezi pe acei oameni săraci care întind mâna înaintea trecători lor lângă ușa Bisericii? Dă-le lor banii, căci apoi de la ei primește Dumnezeuul creștinilor.

Soțul păgân, lacom și doritor de câștig cât mai mare, n-a stat mult pe gânduri, ci a împărțit fără întârziere banii săracilor.

Au trecut mai multe luni de la întâmplarea aceasta și neavând soții, Porfira și Iulian, nici un ban de nicăieri, a început bărbatul a întreba, oare când îi va restitui Dumnezeuul creștinilor banii împrumutați?

Atunci i-a zis soția:

– Mergi acolo unde i-ai împrumutat și vei vedea ce e cu banii noștri!

Iulian s-a dus, dar lângă ușa Bisericii erau tot aceiași oameni săraci întinzând mâinile lor după milostenii! De supărare mai era să se întoarcă înapoi acasă, când iată că zărește la picioarele sale o monedă de aur strălucitor. El o ridică și se întoarce la soția sa cu dânsa.

– Dragul meu, aceasta-i dobânda, pe care ți-a trimis-o Dumnezeuul creștinilor, zise Porfira, banii adevărați îi vei primi mai târziu! Și într-adevăr ce minune! Iulian a mers să cumpere cu moneda de aur de-ale mâncării. A cumpărat o pâine, vin și un pește. Dar când a desfăcut peștele, a aflat în pânțelele acestuia o piatră deosebit de strălucitoare. A luat piatra și s-a dus la un negustor de pietre scumpe. Acesta i-a dat pe rând ba 10, ba 15 ba 50 de arginți, la urmă când a văzut că stăpânul pietrei nu se îndupleca, i-a dat chiar 300 de arginți pe ea. Iulian a luat banii și s-a întors bucuros și fericit acasă; și a rugat pe înțeleapta sa soție să-i mai spună ceva despre Acest minunat Dumnezeu al creștinilor, Care atât de darnic răsplătește pe cei care-L împrumută! Atunci cuvioasa Porfira i-a vorbit multe despre bogăția, bunătatea și îndurarea Dumnezeuului creștinilor, pe care ea îl cinstea și i se închina cu sfințenie. Cuvintele frumoase au avut darul, că au înduplecat pe păgânul ei soț să primească și el Legea și credința cuvioasei sale soții! (a). Iată dar, dragii mei, cum se adeverește astfel zicala cunoscută: *“Cine pe săraci îi ajută, pe Dumnezeu împrumută”* (b).

Să urmărim deci pilda aceasta frumoasă, de care ne face amintire Cuviosul Episcop Sofronie în scrierile sale; și despre care susține cu tărie că este chiar adevărată! Să stăpânim noi dragostea nemăsurată pentru bani și nu ea pe noi; aducându-ne astfel pururea aminte, că două sunt căile care duc la viața de veci: una cea a virtuții și a doua cea a milei sau a îndurării. Și cine e creștin adevărat și dorește să aibă parte de acea viață, mai fericită și trainică, ce se numește “de veci”, acela comoară în cer trebuie să-și gătească! Iar ogorul binefacerii și câmpul ajutorării celor lipsiți, sunt largi și întinse pentru pregătirea acestei comori, pentru pregătirea acestui rod al mântuirii, ce va veni, în veci. Amin (a).

Vino Doamne, fii oaspetele nostru. Într-o școală de creștere dintr-un oraș mare din Anglia ședea copiii într-o seară furtunoasă la masă. Și învățătorul rosti ca de obicei cuvintele:

– Doamne Iisuse Hristoase, vino și fii oaspetele nostru în ceasul acesta!

Un copil dintre cei de față însă ridicându-și privirea sa blândă către chipul învățătorului, îi zise:

– Dumneata totdeauna îl poștești pe Domnul ca să vină și de ce nu vine niciodată? Va veni El cândva?

– O, da! răspunse învățătorul.

– Atunci am să pun un scaun și pentru El, în această seară, zise iarăși copilul.

Și nu trecu multă vreme și cineva bate la ușă. Ce să vezi? Un om sărac, ud de ploaie și flămând, intră înăuntru, iar copiii îl primesc cu bunătate și-l așezară chiar pe scaunul pus anume pentru Domnul. Lucrul acesta a deschis ochii copilului și zise iarăși către învățător:

– Așa, acum înțeleg; Domnul Iisus Hristos n-a putut veni singur și de aceea l-a trimis pe acest om sărac în locul Său, nu-i așa?

– Da – răspunse învățătorul – așa este, dragul meu!

Da, dragii mei, nu odată Domnul Iisus Hristos ne trimite pe cei osteniți, goi, întristați și flămânzi în locul Său; și noi să rămânem reci și împietriți la inimă? Ce ne va ajuta de vom stăpâni întreg pământul, dacă ceea ce-i mai scump ne va lipsi, adică: inimile oamenilor? Ce rost ne va avea viața, dacă nimeni nu va vărsa o lacrimă pe urma ei? Ce rost ne va avea sănătatea, dacă nimeni nu va tremura pentru dânsa?

Sau ce vom avea de la tovarășii petrekerilor și ai veseliiilor, când nici iubirea și nici încrederea nu i-a strâns în jurul nostru, ci numai puterea, starea și averea noastră?!

Bucuria adevărată e numai atunci, când trăiești în cugetele și inima mai multora, când petreci în cercul acelor care îți doresc mulțumiri, iubirea și încrederea adevărată pentru faptele îndurării, cu care le-ai înveselit sufletul! Și la cea mai curată și netulburată bucurie, duce numai îndurarea sau milostenia; căci după spusa unui vestit scriitor al Sf. Biserici, ea este piatra fermecată a filozofului, care pe toate le preface în aur, până și pe toate virtuțile le botează și le preface în virtuți adevărat creștinești (a).

O pâine dată săracului l-a trezit pentru Rai. În cărțile cele vechi citim, că pe vremea Patriarhului Ioan cel Milostiv, din Alexandria, trăia acolo un om foarte bogat, dar și foarte zgârcit, cu numele Petru Tolenariu. Acesta nu dădea nicicând vreo milostenie celor săraci. O singură dată l-a rugat un biet om atâta, până i-a dăruit o pâine, mai mult ca să scape de el. Acest Petru Tolenariu se îmbolnăvi greu și în boala și arsura lui i se părea că vede înaintea sa un înger cu cumpăna dreptății Dumnezeuiești în mână. Îngerul îi grăi:

– De acum voi cumpăni faptele tale bune și rele.

Și începu Îngerul a pune în partea stângă a cumpenei toate nelegiuirile lui Tolenariu, izvorâte din lăcomie și din alte patimi, iar pe partea cea din dreapta, Îngerul n-avea ce pune decât acea pâine, ce-o dăduse acest om lacom și păcătos, bietului om sărac. Firește că partea stângă a cumpenii era încărcată peste măsură cu mulțimea păcatelor lui Tolenariu, pe când partea dreaptă se repezi în sus cu pâinicica dăruită. O spaimă cumplită îl cuprinse pe Petru Tolenariu în vis, când îngerul își ridică mâna în sus și-i spuse:

– Vezi, Petre, cât mai lipsește ca faptele îndurării să acopere nelegiuirile tale?

După această vedenie Petru Tolenariu se ridică din pat și din boală și începu un trai creștinesc, tot cu gândul ca să îndeplinească lipsa din cumpăna dreptății Dumnezeuiești. Pilde de acestea, care toate arată folosul cel mare al milosteniilor, istoria Sf. Biserici are o mulțime (b).

Dă săracilor din ceea ce ți-a dat Dumnezeu. “A nu da săracilor din avere – zice Sf. Ioan Gură de Aur – înseamnă a o prăda. Poate că vă mirați de acest cuvânt, dar nu vă îndoiiți, căci tot ce avem noi, nu este proprietatea noastră, ci este a Domnului Dumnezeu, ori în ce chip am primit-o. Dacă noi ajutăm cu ea pe cei nevoiași, vom dobândi prin aceasta mare binecuvântare. De aceea ți-a dat Dumnezeu o avere mai mare, nu ca să o cheltuiești la necurătenie, la beție, la îmbuibare, la haine scumpe și la altă moleșire, ci ca să împarți la cei lipsiți. Așa și bogatul, este numai un administrator al comorii celei hotărâte pentru săraci, pe care el trebuie s-o împartă soților săi celor lipsiți. Dacă tu ești avut, însă cheltuiești mai mult decât este neapărat, vei da seama despre comorile ce ți s-au încredințat. Căci tu ai primit mai mult de la alții, nu pentru ca să întrebuințezi numai pentru tine, ci pentru ca să dai și pentru binele altora” (a).

Binefăcătorul Montyon. Montyon (1733-1821) magistrat virtuos și savant distins, se bucura de o mare avere, pe care a întrebuințat-o în timpul lungii sale cariere, numai pentru a face bine în cea mai mare taină. Modestia lui era la înălțimea carității de care era pătruns și nenumăratele sale binefaceri erau totdeauna anonime.

Într-o zi se vorbi despre un tânăr scriitor, ale cărui talente se arătau strălucite, dar care erau lipsite de mijloace. Montyon îi oferă în chip tainic, asigurarea traiului zilnic, dar nu voi să fie numit.

– Nu primesc binefacerea, spuse tânărul scriitor, decât cu condiția de a cunoaște pe binefăcătorul meu.

Lupta dură câțva timp, dar nu fu chip a încovoia nici modestia omului milostiv și nici delicatețea scriitorului.

Acest om atât de bogat, disprețuia cu totul orice răsfățare a luxului. Trebuințele lui erau mărginite. El nu trăia decât cu legume, poame și lactate. Această abstenență i-a lungit zilele și i-a întreținut seninătatea sufletului, procurând izvoare noi binefacerii sale. Montyon nu înceta de a întreține corespondență activă și tainică cu toate birourile de binefacere. Avusese fericirea de a trăi mai mult decât toți din familia sa și săracii îi formau acum o familie nouă. Încărcat de ani și de virtuți, ajunsese plin de sentimente la clipa ce mai de pe urmă, care pentru omul înțelept e seara unei zile frumoase, iar pentru

înțeleptul creștin, zorile unei zile fără sfârșit. Tainele binefacerii sale ieșiră acum cu grămada din mormânt. Testamentul lui arată și chipul cum și-a întrebuințat viața și puterea, pe care o dă o economie înțeleaptă, pentru a face un bine nemăsurat. El lasă ospiciilor o sumă de 3.000.000 de franci; iar Academiei de științe, precum și Academiei franceze, donații, menite să încurajeze lucrările folositoare pentru omenire și lucrările de folos pentru moravuri; de asemenea spre a se împărți premii pentru actele de virtute, săvârșite de acei ce trăiesc în obscuritate și sărăcie (a).

SĂ NE PĂSTRĂM CURAȚI

DESFRÂNAREA RUINEAZĂ TRUPUL ȘI SUFLETUL

Dubitorul mântuirii noastre, Dumnezeu Creatorul și Atotțiitorul, vrea ca toți oamenii să fie curați, luminați, sfinți și cât mai mult fericiți, vremelnici și veșnici. În acest scop, precum am văzut de la porunca a VII-a Decalogului, El a oprit nu numai scârbosul păcat al desfrânării sau necurățiilor, ci și gândurile care împing bărbații și femeile la desfrânare și necurății.

Desfrânarea este o poftă fără de rânduială a trupului, împotriva poruncii lui Dumnezeu. Ea se săvârșește în însuși trupul omului, după cum zice Apostolului: *“Tot păcatul, care va face omul, afară de trup este, iar cel ce curvește în al său trup păcătuiește”* (a). Pe lângă aceasta, fiecare creștin este o parte a Trupului lui Hristos. Și fiindcă cel ce viețuiește în desfrânări se întinează pe sine, cum poate fi el o parte a Trupului lui Hristos? Apostolul ne învață despre aceasta zicând: *“Nu știți că trupurile voastre sunt măduarele lui Hristos? Însă măduarele lui Hristos le voi face măduare ale curviei? Să nu fie”* (b). Și tot acolo zice: *“Fugiți de curvie”* (c). Împotriva acestui păcat stă fapta bună a înfrânării. Din acest păcat se mai nasc: tâmpirea minții, ura către cele Dumnezeiești, necucernicia, zavistia, deznădăjduirea, dedarea la plăceri, lenea, vrăjmășia către aproapele și altele asemenea. Cine voiește să scape de astfel de păcat, să aibă întotdeauna în cugetul său, că Dumnezeu nu Se sălășluiește în alt loc, fără numai în inima cea curată și smerită. Pentru aceasta și psalmistul roagă pe Dumnezeu ca să-i dea inimă curată, zicând: *“Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și Duh drept înnoiește întru cele dinăuntru ale mele”* (d).

(a) 1Cor. 6, 18. (b) 1Cor. 6, 18. (c) 1 Cor. 6, 18. (d) Ps. 50, 11; vezi Mărt. Ort. p. III-a, într. 28-29; can. 7 și 58 al Sf. Vasile c. Mare și Sf. Grigorie Nisib

Ca și la Porunca a VII-a și aici, să ne socotim bine și la orice față a păcatului acestuia ne vom afla vinovați, să răspundem în fața Preotului Duhovnic la toate întrebările unde vom vedea că am păcătuit, după cum urmează:

1. Am avut gânduri necurate?

Gândurile rele sunt acelea care dau naștere faptelor păcătoase, precum gândurile bune dau naștere faptelor bune. “Oamenii își îndreaptă mintea lor la păcate sau la oameni sau la Iisus” (a). Gândurile rele își au izvorul lor: 1) în funcțiunile vieții; 2) în poftele trupului și 3) în influența faptelor din viața socială. “Din inimă ies gândurile rele, zice Mântuitorul, (căror urmează): *ucideri, preacurvii, curvii, furtişaguri, mărturii mincinoase, hule. Acestea sunt care spurcă pe om...*” (b). Gândurile necurate, dacă nu ne învoim cu ele, n-avem canon (c); iar dacă ne învoim cu ele, 12 metanii (d).

„Dacă te vei vedea pe sineți trăgându-te de oarecare gând spre întâlnirea vreunei fețe frumoase, ori de copil, ori de femeie, cunoaște-te pe sineți că de lanțurile vrăjmașului te apropii; iar dacă și sfătuindu-te (de cineva) nu te depărtezi, cunoaște-te pe sineți că înăuntrul lanțurilor ai intrat” (f).

Alungă gândurile rele. Zis-a un bătrân: “Războiul curviei în acest chip este, cum ar trece cineva pe lângă o cârciumă, și trecând îi va veni lui în nas mirosul fierturilor și a fel de fel de fripturi. Deci, de se va birui și se va supune acelor mirosuri, ca o muscă, el își va lăsa drumul său, se va abate acolo și va mânca de acelea până se va sătura; iar de nu va băga în seamă și nu va vrea să aibă să mănânce, măcar deși îi vor mirosi bucatele acelea, el tace și trece și își păzește calea sa, scuturându-și gândul cel spurcat de la inima sa, rugându-se lui Dumnezeu și zicând: “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, ajută-mi mie și gonește pe vrăjmașii cei ce se luptă împotriva tuturor gândurilor vrăjmășești, și așa vor fugi de la tine”.

Prin luptă bună a scăpat de gândul necurat. Era un frate oarecare foarte silitor și nevoitor spre mântuirea sa. Acestui frate i-a adus vrăjmașul în gândul lui aducerea aminte de o femeie oarecare foarte frumoasă, ce o văzuse el în Egipt și îl supăra foarte gândul lui

(a) Pat. pg. 86, 5. (b) Mt. 15, 19-20; Fac. 6, 5; 20; 8, 21; Prov. Sol. 5, 14; Ier. 17, 9; Mc. 7, 21. (c) Can. 2 Sf. I. Postn. (d) Can. 3 Sf. I. Postn. (e) (f) Sf. Efreim Sirul

cu acea femeie și pururea avea război mare și se muncea. Iar după iconomia lui Dumnezeu, a venit la Schit un frate din Egipt. Și întrebându-l pe el frații unele și altele și ce veste are din Egipt, fratele, între alte vorbe, a spus și aceasta, că cutare femeie a cutărui om a murit și aceasta era chiar femeia aceea pentru care avea război acel frate. Iar fratele auzind că a murit femeia aceea, la care pururea era gândul lui, muncindu-l pofta curviei, s-a bucurat. Și sculându-se, a mers în Egipt la acel loc unde era acea femeie și dacă a ajuns acolo, a găsit un copil aproape de mormintele lor unde se îngropase. Și chemând pe acel copil, l-a întrebat pe el zicând:

- Fiule, știi tu unde este îngropată cutare femeie?
- Știu, părinte, că am fost și eu acolo când au îngropat-o.

Zis-a lui fratele:

- Dacă știi, fiule, unde este îngropată, te poftesc dar să mergi cu mine să-mi arăți mormântul, pentru ca să fac o rugăciune la mormântul ei, că aceea mi-a fost mie rudenie.

Și a mers copilul cu dânsul și i-a arătat mormântul ei. Iar el a așteptat până s-a făcut seară. Și dacă a înnoptat, s-a apucat și a dezgropat pe acea femeie și luând el ștergarul său a șters cu dânsul putrejunea trupului ei celui stricat și astupând iarăși mormântul cu țărână, s-a întors la chilia sa. Și după aceea când îi veneau lui gânduri cu poftă spurcată, atunci el scotea acel ștergar cu spurcăciunea și îl puneă înaintea ochilor săi, zicând în sine:

- Iată, ticălosule, pofta care dorești, îndulcește-te dar, și așa se lupta cu spurcatele gânduri, până când i s-a luat și s-a depărtat de la dânsul acel război.

Pustnicul cu femeie și copil făcuți din lut. Avva Olimbie cel al chiliilor, a fost luptat spre curvie și i-a zis lui cugetul:

- Du-te, ia femeie. Și și-a zis luiși:

- Iată, femeia ta. Trebuie dar să lucrezi mai mult ca să o hrănești. Și lucra ostenindu-se mult. Și după o zi iarăși căcând lut și-a făcut lui și fiică și zicea gândului său:

- A născut femeia ta. Ai mai multă trebuință să lucrezi, ca să poți să-ți hrănești pe fiul tău și să-l acoperi.

Și așa făcând s-a topit pe sine. Și a zis cugetului:

- Dacă nu mai poți suferi osteneala, nici femeie să nu cauți.

Și văzând Dumnezeu osteneala lui, a ridicat de la el războiul și s-a odihnit.

Desfrânații cu gândul, se bat. A zis oarecare din părinți, pentru gândurile curviei care se nasc în inimă și nu se săvârșesc cu lucrul: “Precum cel ce va vedea vie și va pofti cu toată inima să mănânce struguri, dar temându-se să nu fie prins și ca un fur să fie omorât, nu va intra, ci pe-afară de gard trecând, pândeste în vie și se uită împrejurul ei și aceasta făcând, de va fi prins, nu se omoară unul ca acesta, că nici n-a sărit peste gard, nici n-a gustat, dar bății ia, că poftind, s-a aflat pândind; așa și cel ce pofteste, dar nu săvârșește păcatul cu lucrul, vrednic este nu de moarte, ci de bății.

Salvat de la păcat prin înțelepciunea creștinei. Pe un frate l-a mușcat odată un șarpe și a intrat într-o cetate să caute ca să se vindece. Iar o femeie evlavioasă și temătoare de Dumnezeu, l-a primit pe el și îl îngrijea. Deci, după ce a simțit puțină ușurare, a început diavolul să-i semene gânduri rele spre ea, iar aceea venind după obicei să-i slujească lui, fratele a apucat-o de mână; iar ea pricepând războiul vrăjmașului, a zis lui:

– Nu așa, părinte, tu ai pe Hristos, ești îmbrăcat întru Hristos, ești îmbrăcat în chip îngeresc; adu-ți aminte de scârba și de căința pe care trebuie s-o ai, multă vreme șezând în chilie. Adu-ți aminte de suspinele și lacrimile, pe care o să le verși multă vreme, cum și de altă rea pătimire, pe care o s-o pătimești pentru puțină și rea dulceață.

Iar el auzind acestea de la aceea înțeleaptă femeie, s-a rușinat și nici la fața ei nu putea să mai caute și de aceea voia să fugă. Iar aceea luându-l iarăși pe el cu milostivirea lui Hristos, zicea:

– Nu te rușina și nu te duce, nevindecându-te încă desăvârșit, ci mai așteaptă puțin că încă mai ai trebuință ca să te cauți, iar gândurile acelea nu au fost ale sufletului tău celui curat, ci de la vrăjmașul diavol. Și așa, înduplecându-l pe el să mai aștepte puțin și vindecându-l, l-a slobozit cu merinde în pace (a).

Călugărul și tabloul iadului. Un Sfânt Călugăr de la o Mănăstire din Bucovina, avea pe un perete al chiliei sale un tablou care înfățișa focul și chinurile iadului. Dimineața și seara, sau când era ispitit de diavolul, privea acest tablou, meditând asupra chinurilor iadului. Voința lui se întărise cu timpul atât de mult, încât putea să alunge de la sine orice ispită. El îndemnă și pe ceilalți monahi să facă asemenea, zicându-le:

– Omul să se coboare cu cugetul în iad, spre a se convinge de grozăvia lui, fiind încă în viață, căci după moarte dacă a intrat într-însul, nu mai poate ieși. Cine uită iadul, ușor cade în el.

Într-adevăr, o privire adâncă a iadului, e cel mai bun mijloc de a te feri de păcat (a).

Fiecare creștin își poate stăpâni gândurile rele:

1) printr-o continuă ocupație serioasă cu lucrul bun;

2) prin cititul cărților bune, folositoare de suflet;

3) prin rugăciunea personală și comună care se face în casă și în Sf. Biserică, după bunele rânduieli creștinești... “Când mintea a reușit a se slobozi de orice năzuință a lumii văzute, aceasta e semnul că a ucis în sine vijelia păcatului” (b).

2. În Duminici și sărbători m-am dus la cârciumi, jocuri, baluri, serate și la felurite petreceri anticreștinești?

Părăsirea Sf. Biserici cu Slujbele și învățăturile ei Dumnezeuiești, precum și a petrecerii creștinești cu citirea cărților Sfinte, cântări duhovnicești, sfaturi creștinești și felurite fapte bune; și alergarea la cârciumi, lăutari, jocuri și petreceri anticreștinești, prăbușește pe creștinii ușuratici în groaznice iaduri vremelnice și veșnice.

Ce caută lumea aceea ușuratică cu diuumul la cârciumi, lăutari, jocuri și petreceri anticreștinești? Toți caută fericirea. Fiecare din aceia își caută, într-un fel sau în altul, fericirea, cu care să se mângâie! Dar vai, acele izvoare de fericire aparentă a amăgit și înșelat sumedenii de suflete. Adevărata fericire s-a câștigat și se câștigă numai printr-o virtuoasă viețuire creștinească, în strânsă legătură cu Biserica lui Hristos Dumnezeu. Un mare cugetător ne-a lăsat următorul testament al câștigării feluritelor fericiri și durata lor:

„Vrei – zice el – să fii fericit o zi? Ia-ți o haină nouă!

Vrei să fii fericit o săptămână? Taie-ți un porc îngrășat și mănâncă-l cu prietenii tăi!

Vrei să fii fericit o lună? Câștigă un proces!

Vrei să fii fericit un an? Căsătorește-te cu o soție bogată!

Vrei să fii fericit toată viața? Fii om cinstit!

Vrei să fii fericit o eternitate? Fii un bun creștin!

La aceasta din urmă ne îndeamnă Psalmistul, zicând: “Fericit bărbatul, carele n-a umblat în sfatul necredincioșilor, și în calea

păcătoșilor n-a stătut și pe scaunul pierzătorilor n-a șezut; ci în Legea Domnului voia lui și în Legea Lui va cugeta ziua și noaptea. Acesta va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său îl va da la vremea sa și frunza lui nu va cădea; și toate, ori câte va face, vor spori...”. Mântuitorul arată fericirea eternă a bunului creștin: “Feriți-vă sunt cei care ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe dânsul...” (a). Fericit este cel ce rabdă ispita... luptând creștinește... Care își va adânci privirile în Legea desăvârșirii, care-i legea libertății, și va stăruî în ea nu ca un ascultător uituc; ci ca un împlinitor cu fapta, acela va fi fericit în faptele sale bune (b). Fericirea adevărată se găsește nu în gurile iadului (cârciumei), nici pe teritoriile diavolului (jocuri, prăznuiți păgânești, petreceri anticreștinești); ci în Sf. Biserică și în unirea cu Dumnezeu.

Mintea și norocul. În Biserica din sat, se înfățișa regulat, în fiecare Duminică și sărbătoare, fata Saveta Ciuntului, plătind o slujbă “pentru minte și noroc”. Era fată orfană și sărmană, dar cea mai frumoasă, mai curată și mai harnică dintre toate fetele din sat. Lucra orice lucru și la orișicine, iar oamenii se băteau după astfel de lucrătoare. A văzut și auzit multe, umblând pe la atâtea case și tocmai pentru aceasta nu lipsea niciodată de la Slujba Dumnezeiască, rugându-se totdeauna pentru minte și noroc.

Au venit zilele grele ale războiului, după cum peste fiecare, așa și peste Saveta. Obiceiurile cele rele au început a se înrădăcina pretutindeni. Oamenii stăteau în credința strămoșească, iar Biserica din sat de-abia era cercetată de vreun moș uitat de vreme. După “minte și noroc” nici Saveta nu mai venea. A trecut de la război multă vreme și uitasem cu totul de acea fată cucernică de odinioară. Dăunăzi, întră în ogradă o femeie îmbătrânită, cu doi copilași de mână. O întreb de unde-i și ce dorește. Dânsa nu-mi mai poate răspunde de plânsul ce-o cuprinsese. Liniștindu-se apoi, îmi spune că dânsa e Saveta Ciuntului. Că în vremea războiului, uitând de obiceiul și dorința frumoasă de a merge la Sfânta Biserică, a ieșit în sărbători mai des “în sat”, până ce și-a pierdut “mintea și norocul”.

– Da, zicea ea, pe lângă minte și noroc mi-am mai pierdut și sufletul, deoarece de multă vreme am pășit pe căile desfrânării și acești copii nefericiți, slabi și bolnavi, sunt fructele vieții mele

destrăbălate. Acum, Părinte, nimeni nu mă mai cere la lucru. Acum, fiecare se ferește de mine și toate porțile îmi sunt închise. Iată unde am ajuns.

– Dumnezeu nu voiește moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă și să fie viu, i-am răspuns Savetei. Întoarce-te înapoi la viața de altă dată. Ești încă tânără și poți să ai parte iarăși de minte și de noroc, dacă vei fi slugă adevărată și credincioasă Aceluia Care ți le poate da pe amândouă. *“Că lesne este înaintea Domnului, degrab și fără de veste a îmbogăți pe cel sărac”* (a). Și după multă trudă și umblet pe căile cele bune, Saveta a găsit mintea și norocul și n-a mai părăsit-o (b).

Deprinderile rele. Anselm, un învățat creștin din apus, istorisește că a văzut un copil care legase o pasăre cu o ață de picior. Când biata pasăre zbura în sus, crezându-se liberă, o ținea ca să nu se ducă. Și băiatul de câte ori voia, o trăgea înapoi. Învățatul uitându-se la acest joc, zise suspinând: *“Așa ține și diavolul prins sufletul omenesc, dacă s-a deprins cu datini (și patimi) păcătoase”* (c).

„Nu te lega de două ori cu păcatul” (d).

000000. În legătură cu aceste zerouri (nimicuri, numere ce înseamnă de șase ori tot nimic), iată ce a pățit un om: Acesta se întâlnește odată cu un filozof și începu a-i înșira laude despre femeia lui:

– Nevasta mea e frumoasă – zise omul.

La asta înțeleptul scrisese pe o hârtie un 0, adică un zero, un nimic.

– Nevasta mea e bogată – zise omul.

Filozoful mai scrisese un zero = 00.

– Femeia mea e de neam mare, – zise omul.

Filozoful mai scrisese un zero = 000.

– Femeia mea e cuminte, – zise omul.

Filozoful mai scrisese un zero = 0000.

– Femeia mea e harnică, – zise omul.

Filozoful mai scrisese un zero = 00000.

– Femeia mea e blândă, – zise omul.

Filozoful mai scrisese un zero = 000000.

Acum erau șase zerouri laolaltă, adică de șase ori tot nimic.

Atunci omul mai adăugă:

(a) Is. Sir. 11, 23. (b) Pr. Ghe. Negură, D-ca Ort. a.VII, Nr. 9-10. (c) 350 pilde, ist. 75. (d) Is. Sir. 7, 9

– Femeia mea mai e o femeie cu frica lui Dumnezeu și cu purtări curate.

La asta filozoful scrisese numărul 1 înaintea celor șase zerouri – 1.000 000. Prin asta, cele șase zerouri deodată căpătară o foarte mare valoare și se făcură un milion.

Poate să aibă o femeie sau un om, oricât de multe și bune însușiri; ele n-ajung nimic dacă nu stă în fruntea lor credința, morala și purtările cele bune (a).

Zilele Duminicilor și ale sărbătorilor, trebuiesc serbate creștinește, nu păgânește. Sfinții Părinți și dascăli luminați ai Bisericii, arată clar că, creștinii care mai ales în Sfintele Duminici și în sărbători se adună prin cârciumi și pe teritoriile diavolului, unde joacă, chefuiesc se îmbată și fac felurite blestemății, se despart de Hristos, se taie din corpul Bisericii Sale și se unesc cu satana și cu slugile lui, prăbușindu-se în bezna întunericului infernal, în iadul vremelnic și veșnic.

Sfântul Efrem Sirul strigă creștinilor pasionați după jocuri și petrecerile anticreștinești: “Unde sunt cântările celui străin (ale diavolului) acolo este urgia lui Dumnezeu și vaiul este răsplătirea răsului (b). Unde sunt sfințitele cărți și citirile, acolo este veselie a dreptilor și mântuire a auzitorilor; iar unde sunt alăute și hori (jocuri), acolo este întunecarea bărbaților și a femeilor și praznicul diavolului”.

Sfintele canoane afurisesc pe jucători... Sfântul Nichifor Mărturisitorul zice: “Se cade creștinului să nu întrebuițeze serbarea Duminicii și a celorlalte sărbători la beții și la jocuri, la cântece drăcești și la tulburări; ci să meargă la Sfânta Biserică, să asculte Dumnezeieștile cuvinte, să citească Sfintele Scripturi și să facă și alte fapte bune”.

Purtătorul de Dumnezeu Ignatie, în epistola către Magnesieni, zice: “Fiecare din noi să serbeze Duhovnicește, cu cugetarea Legii Sfinte, bucurându-se, nu într-o odihnă trupului, nu în jocuri și în plesnete, ca cei fără de minte”. Sf. Ambrozio zice: “Zilele sărbătorilor nu se cade a le face noi sărbători de înversurare”.

Sfintele Așezăminte apostolești zic: “Nu dăm voie în zilele Duminicilor nici a face ceva necinstit, nici a grăi deșertăciuni. Că zice Dumnezeiasca Scriptură: “*Slujiți Domnului cu frică și vă bucurați Lui cu cutremur*” (c), și, veseliile voastre trebuie a se face cu frică și cu

cutremur". Sf. Ambrozie Episc. Mediolanului arată că: "Femeia gătită (pentru jocuri și amăgirea bărbaților) este casa tuturor dracilor din iad". Sf. Ioan Gură de Aur, arată că: "Unde sunt jocurile lumești, acolo e adunarea tuturor dracilor și diavolul sare în mijloc".

Porunca Dumnezeiască ne grăiește destul de clar să serbăm zilele Sfinte, zicând: "*Sfințește ziua Domnului...*"; iar Mântuitorul zice: "*Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este, și, cel ce n-adună cu Mine, risipește*" (a).

3. Am grăit vorbe spurcate și glume pricinuitoare dobitoceștii curvii și necredinței?

Dovada cea mai grăitoare a unei inimi murdare, a unui cuget stricat și om putrezit de vicii, sunt vorbele murdare ce curg din gura lui. Precum din niște fântâni pline de murdării și cadavre intrate în putrefacție, iese o apă împuțită și vătămătoare, tot astfel și din femeile și bărbații putrezi de obiceiuri murdare și vicii, curg vorbe murdare, înveninate, și ucigătoare de suflete.

Aceasta o arată și Dumnezeiasca Scriptură, zicând: "*Graiurile nelegiuitorilor sunt pândiri de moarte; iar gura dreptilor te salvează. Roadele nelegiuitorilor sunt pândiri de moarte; iar gura dreptilor te salvează. Roadele nelegiuitorilor sunt păcate și cel ce răspândește defăimarea este nebun. Cel ce vorbește mult, nu poate să nu păcătuiască; iar cel ce își ține buzele, este un om chibzuit... În puterea limbii este viața și moartea și cei ce o iubesc mănâncă din rodul ei...*" (b).

„Tot cuvântul putred să nu iasă din gura voastră, ci numai ce este bun, spre zidirea folosului, ca să dea dar celor ce aud" (c). "Vorbind între voi în Psalmi și laude și cântări duhovnicești, lăudând și cântând în inimile voastre Domnului. Mulțumind pururea pentru toate în Numele Domnului nostru Iisus Hristos, lui Dumnezeu și Tatălui" (d). "Cuvântul lui Hristos să locuiască în voi bogat, în toată înțelepciunea: învățându-vă pe voi înșivă cu Psalmi și cu laude și cu cântări duhovnicești, în dar cântând în inimile voastre Domnului" (e). "Dar zic vouă, că pentru tot cuvântul deșert (fără rost; nu numai pentru cel rău) pe care-l vor grăi oamenii, vor să dea seama de dânsul în ziua judecății. Că din cuvintele tale te vei îndrepta și din cuvintele tale te vei osândi" (f).

(a) Ieș. 20, 8; Mt. 12, 30. (b) Prov. 5, 12, 6; 10, 16-19; 18, 21. (c) Efs. 4, 29. (d) Efs. 5, 19-20. (e) Col. 3, 16. (f) Mt. 12, 36-37; 1 Cor. 15, 33; Apc. 13, 5-11; 19, 20; 21, 8

Tatăl și-a smintit copilul. Celebrul poet Francisc Grillparzer, care a murit la Viena în vârstă de 81 de ani, la 1872, era fiul unui avocat și, în cei dintâi ani ai tinereții, era foarte religios. Nu rareori citea Viețile Sfinților, se ducea bucuros la Sf. Biserică și-și făcuse acasă un mic Altar, unde avea obicei să se roage, încât, îngrijitoarei lui îi veneau adesea lacrimile în ochi, văzând atâta pietate într-un copil. Pe când învăța în gimnaziu, după cum povestește singur, s-a întâmplat un fapt care a trebuit să decidă în chip nefericit soarta lui. Tatăl său a poftit odată la masă în casa lui mai mulți prieteni, și fiindcă nu le cam era la îndemână în sufragerie, la discuțiile intime, se duseră în odaia de studiu a fiului, fără a băga de seamă că și acesta se afla acolo într-un colț. Oaspeții beau cu bucurie lângă biroul lui și făceau glume, ba mai la urmă, însuși tatăl lui Grillpazer, umplându-și paharul cu vin, îl ridică în sănătatea prietenilor săi, zicând între altele:

– Să ne veselim cât suntem în viață, că cine știe dacă pe cea lume vom mai fi atât de veseli?

– Ba încă – întrerupse unul bun de glume – cine știe dacă o mai fi și altă lume?

În acea clipă, băgară de seamă că fiul e acolo și căutară îndată să schimbe vorba, doar de ar putea strica efectul acestor vorbe prea slobode. Era însă prea târziu: Grillparzer însăși ne mărturisește că acele cuvinte au fost pentru dânsul ca o scânteiere de fulger pe un cer senin și că într-o clipă toate ideile lui s-au schimbat în altele.

– Din clipa aceea, spune el, au început zilele cele mai triste ale vieții mele. Și într-adevăr, nu s-a mai îngrijit de Dumnezeu și a depărtat de la el orice gând de Dumnezeu și veșnicie și nici nu s-a mai rugat de atunci înainte. Așa a rămas până în clipa morții, când n-a vrut să primească nici un ajutor religios. Dar cu toate că a murit necredincios, nu era liber-cugetător, pentru că nu combătea religia, ci era totdeauna melancolic și închis în sine însuși, fără a face paradă în necredința lui. În sfârșit, era un om ruinat spiritualmente, ca o floare căreia i s-a tăiat tulpina în clipa celei mai viguroase creșteri. Iată la ce urmări duce sminteala. Cum să nu-ți aduci aminte de cuvintele grozave ale Domnului Hristos: *“Vai lumii de sminteli, dar mai vai aceluia prin care vine sminteala! Mult mai bine i-ar fi fost aceluia să-și lege o piatră de moară de gât și să se arunce în mare”* (a).

Răutatea scandalurilor. Scandalul e răul pe care-l facem altora prin exemplul urât, pe care-l dăm. Când un om face răul, nimeni nu-l știe. El e vinovat înaintea lui Dumnezeu. Dacă nu se schimbă, fără îndoială că se va prăpădi. Lucru e foarte regretabil, dar cel puțin nu va fi pervertit pe nimeni prin exemplul său. Dar dacă omul nu-și ascunde purtarea cea rea, stricăciunea lui ajunge publică, lumea vorbește de el, îl vede, vorbește și el însuși de dânsul, se laudă, se trufește cu răul făcut... Alții atrași numai de curiozitate, fac cerc în jurul lui; îl ascultă, îl invidiază:

– Ce fericire să te distrezi astfel! zic ei. Pe bieții oameni îi atrage acest rău, pe care ei îl privesc cu imprudență, exemplul îi câștigă. Iată-i și pe ei fericiți în felul modelului lor: îl imitează și îndată vor să-l întreacă! Iată scandalul!

La început unul singur a jignit pe Dumnezeu: acum ei sunt zece, o sută, o mie... Moartea lovește pe urzitorul acestor scandaluri; el se duce înaintea Dreptului Judecător să dea socoteală de aceste mii de suflete pierdute prin exemplul său!

Vedeți, exemplul rău are efecte incalculabile. Cum să îndreptăm în totul un scandal? Și de-am voi, chiar, adeseori nu putem. De aceea Domnul nostru zicea: *“Vai aceluia prin care vine scandalul. Mai bine ar fi, dacă și-ar lega o piatră de moară de gât și s-ar arunca în mare!...”* El știa bine cât de aproape e de pierderea lui veșnică acel care scandalizează pe frații săi!

În schimb, e atât de frumos să dai exemplul bun. Prin el lucrezi împreună cu Dumnezeu la mântuirea sufletelor. Și câtă putere ai atunci! – chiar când un tânăr ar fi avut nefericirea să scandalizeze pe alții, prin exemplul relei sale purtări, dacă se privește, dacă reflectează, dacă știe socoteala grozavă pe care o va avea de dat, se va schimba, se va converti; în public era nelegiuit, iată-l în public creștin!

Tovarășii săi îl iau în râs, el îi plânge și îi sfătuiește să se schimbe ca și dânsul. El dă exemplul îndulcirii, cumpătării, muncii, a bunelor moravuri și servește prin a scăpa în parte pe cei care fără greș i-ar fi dus la pieire. Nici nu se poate închipui cât de mare e influența exemplului. Ea e aceea care pierde sau scapă familiile, parohiile, persoanele, comunitățile, societățile întregi. Eu am cunoscut o familie numeroasă, mai mult decât indiferentă în cele religioase, care a devenit model de evlavie și rugăciune, grație sfintei influențe a unui singur din membrii ei, care se convertise la Dumnezeu din toată inima

și prin singura forță a exemplului, radia peste toți cei ce-l înconjurau, lumina credinței și ardoarea pietății lui.

Știu altă familie, în care lepădarea de credință a unui fiu mai mare, a târât în erezie o parte din frați și surori. Câte parohii au fost pervertite, stricate până la măduvă de scandalul unui preot rău! Într-o școală, într-un pension, ajunge un singur copil stricat pentru a târî la rău întreaga masă a colegilor lui și dacă superiorii nu opresc de la început această sminteală, alungând iute oaia râioasă, toată turma se va pierde, fără doar și poate.

În sfârșit, într-un stat, ce rele incalculabile nu produc, printr-o necesitate, așa zicând, fatală, relele moravuri ale unui suveran sau necredința lui! Ce să încheiem de aici? Că scandalul e un rău imens. Cel ce l-a dat n-are decât un mijloc de mântuire: să se schimbe și să edifice în totul pe acei pe care i-a scandalizat. Adeseori frica de părearea oamenilor ne oprește. Ei bine, să îndoim curajul! dacă am îndrăznit să ne facem vinovați, să îndrăznim a ne pocăi în fața tuturor (a).

4. Am cântat cântări curvești?

Orice cântare a creștinilor trebuie să fie cuviincioasă, morală, creștinească și duhovnicească; iar nu ațățătoare de destrăbălare.

„Este cineva cu inimă bună, să cânte” (b). Însă „cântări duhovnicești” (c); iar nu curvești, care umplu pe cei ce le cântă de duh demonicesc și îi trag în pierzare.

Exemple: Împăratul Baltazar (d).

„Călugarul de va face cântece mirenești și va juca, acesta este om al dracului; iar nu al lui Dumnezeu; să se pocăiască trei ani și metanii 1061 [Prav. Bis. Govora p. 120 (142)].

Toți Sfinții de obște opresc ca nici un creștin să nu cânte cântece păgânești și curvești, ca nu cumva în loc de a intra Duhul cel Sfânt în inima lui, să intre duh demonicesc și curvesc, că așa zic în Așezămintele lor: „Nici în zilele Duminicii, cele ale veselilor, (nu) dăm voie vouă oarece necinstit, ori a grăi ori a face, că zice oareunde Sf. Scriptură: „*Slujiți Domnului cu frică și vă bucurați Lui cu cutremur*” (e). Și veseliile voastre, cu frică și cu cutremur trebuie a se face, că creștinul cel credincios nici cântare păgânească nu e slobod a zice, nici cântece curvești, fiindcă se va întâmpla lui prin cântare a pomeni de

(a) Din Segur: *Instructios familiares et lecturos die soir*, Paris 1877, vol. I, pg. 398- 401.

(b) Iac. 5, 13. (c) Efs. 5, 1-6; Colos. 3, 16. (d) Dan. 5. (e) Ps. 2, 3

numele idolilor și cele demonicești și în locul Sfântului Duh să intre într-însul duhul viclean” (a).

„Precum unde este noroi – zice Sfântul Ioan Gură de Aur – acolo aleargă porcii; iar unde sunt aromate se adună albinele, așa și unde sunt cântări curvești se îngrămădesc dracii; iar unde sunt cântări duhovnicești, acolo vine Darul lui Dumnezeu, sfințind gura și sufletul” (b). Aceasta o arată clar Dumnezeieștile Scripturi, Sfânta Tradiție și Sfintele Sinoade ecumenice și locale (c).

5. Am făcut cu ochiul?

Cei ce fac cu ochiul arată că-s stăpâniți de viclenele spirite diavolești, la vederea cărora trebuie să zicem: *“Doamne... Izbăvește-ne de cel viclean...”*. Mântuitorul ne învață a scoate din viața noastră orice nărav rău, deci și pe acesta, zicând: *“Ochiul tău cel drept (obiceiul cel rău) de te smintește pe tine, scoate-l pe el și îl leapădă de la tine...”* (d).

„Ochii tăi drept să caute și genele tale drept să clipească” (e). *“Omul cel fără de minte și fărădelege umblă în căi rele, și acela face semn cu ochiul și bate cu piciorul și învață amenințând cu degetul”* (f).

6. Am privit deșertăciuni cu ochii mei?

Orice deșertăciuni sau păcate pe care omul le privește, ori le ascultă cu plăcere, sunt un șarpe infernal care se introduce în ființa sa prin ochi și prin urechi ca pe niște uși deschise, după care urmează războiul și pustiirile sufletești, dacă nu reușește a le scoate afară. Marele Prooroc, Împărat și Psalmist David, privind din foișorul său deșartele frumuseți ale Versaviei pe când se scâldea, a primit păcatul, războiul și pustiirea păcatului preacurviei și uciderii în ființa sa, pentru care a avut multe de suferit, drept canon de sus. Văzând prăpădul acestui păcat al neînfrânării ochilor, striga în ruga sa la Dumnezeu, să-l ajute a-și înfrâna ochii săi de la feluritele deșertăciuni, zicând: *“Întoarce (Doamne) ochii mei ca să nu vadă deșertăciune; în calea Ta mă viază”* (g). Prin această nestăpânire a ochilor, cei doi bătrâni judecători ai lui Israel, privind cu nerușinare pe Suzana când se scâldea în grădina ei, s-au umplut de patimă, au mărturisit strâmb asupra ei, osândind-o

(a) Tâlc. Teofilact T. II, pg. 386; cart. V, 16 din Așezăminte. (b) Tâlc. la Ps. 4. (c) Vezi și can. 24; 51; 62 Sin. VI ec.; 17 Cartagen. (d) Mat. 5, 19; 18, 9; Mc. 9, 47. (e) Prov. S. 4, 25. (f) Prov. S. 6, 12. (g) Ps. 118, 37

la moarte pe nedrept, după care descoperindu-se de Daniel viclenia lor, s-au prăbușit în pierzare groaznică (a).

Izvoarele curviei. Dacă curvia se luptă cu trupul tău – a zis un bătrân sihastru – cearcă și vezi din care pricină s-a pornit războiul asupra ta și o îndreptează. Sau din desfătare, sau din somn mult, sau din mândrie, sau te socotești pe tine mai bun decât pe altul, sau ai osândit pe cineva când greșea; că afară de acestea nu se luptă omul spre curvie (b).

Odiseu și sirenele. Odiseu a fost un erou al vechilor greci. A luat și el parte la războiul de la Troia, unde Grecii i-au bătut pe troieni, după un război de 10 ani. După gloriosul război, Odiseu a plecat spre casă cu oamenii lui. În drumul lor, pe mare și pe uscat, au pribegit ani de zile, trecând prin fel și fel de primejdii.

Între altele au trecut și pe lângă primejdia cu insula sirenelor. Aceste sirene erau un fel de fală a mărilor; niște zâne încântătoare, care prin cântecele lor vrăjite ademeneau trecătorii, le furau voința, îi îmbătau cu un fel de beție dulce, care îi făcea să sară în valurile mării, unde își aflau moartea și mormântul. Ca să scape de primejdia aceasta, Odiseu a înfundat cu ceară urechile oamenilor săi, iar el s-a legat strâns de catargul corăbiei. Luptătorii lui n-auzeau ademenirile sirenelor. El le auzea dar era legat de barcă. În felul acesta, au trecut teferi pe lângă insula cea vrăjită a morții.

Un adânc înțeles creștinesc văd eu în această legendă. Un fel de insulă vrăjită a morții este și lumea aceasta cu “sirenele” ei; cu desfătărilor și amăgirile ei. Omul vâslește spre Patria Cerească, dar lumea îl amăgește cu “cântările”, desfătărilor și amăgirile ei. Lumea îi fură omului voința, îi fură mintea. Îl îmbată cu plăcerile ei și îl face să se arunce în valurile ei, în valurile pieirii sufletești și trupești.

În fața ispitei, Odiseu s-a legat strâns de catargul corăbiei. În fața ispitei, oamenii lui Odiseu s-au făcut surzi, înfundându-și urechile cu ceară. Mut și surd fă-te și tu față de lume și ispitele ei!

Câtă vreme însă, în loc să faci așa, tu cauți parcă anume “sirenele”, pe la cârciumi, petreceri, cinematografe și alte desfătări lumești – cum crezi, dragul meu, că ai putea birui ispita???

Câtă vreme toate urechile tale și cele de carne și celei de duh, sunt desfundate pentru lume – te miri că te biruie ispita și lumea???

Argonauții și sirenele. Despre alți eroi – argonauții – tot din istoria vechilor greci, spune legenda că și ei au avut de lucru cu primejdia sirenelor, ca Odiseu. Ei s-au apărat însă într-un alt chip.

Trecând pe lângă insula cu cântările vrăjite ale sirenelor, Iason, conducătorul argonauților, l-a pus pe vestitul cântăreț, Orfeus, să cânte din harfa sa. Iar Orfeus cu cântările lui, le-a întrecut pe sirene. Cântările lui vrăjite au acoperit glasul și cântările sirenelor.

De ciudă, sirenele, văzându-se bătute cu propria lor armă – cu cântarea – au sărit în mare și s-au prefăcut în stânci.

Odiseu le-a biruit pe sirene, legându-se pe sine și astupând urechile tovarășilor săi.

Iason le-a biruit cu propria lor armă: cu cântarea.

Care din aceste două biruințe vă place mai mult?

Mie îmi place mai mult biruința lui Iason.

Să biruim lumea cu armele pe care le folosește ea. Cântările lumii să fie copleșite și întrecute de petrecerile cele duhovnicești. Desfătările lumii să fie întrecute de desfătările și bucuriile cele duhovnicești. Oriunde cântă lumea – să cântăm și noi! Oriunde își petrece lumea – să ne petrecem și noi... dar așa, ca petrecerile și cântările noastre în Domnul să acopere și să întrecă petrecerile cele lumești.

Dumnezeu să-ți ajute a-ți închide ușile! Un elev isprăvisese liceul și se pregătea a-și continua studiile într-un mare oraș.

– Dumnezeu să-ți ajute, dragul meu nepot, să poți închide ușile – îi zise la despărțire bunică-sa.

– Ce uși, bunică dragă, doar n-o să mă fac portar acum, după ce am isprăvit cu liceul?

– Pe unde vei merge, bagă de seamă, să-ți închizi mai întâi ușile urechilor tale. Să le închizi, față de toate șoaptele și ispitele Satanei.

Să-ți închizi apoi ușile ochilor tăi. Să nu citești cărți pline de otrăvă și să nu te duci nicăieri unde inima ta se poate otrăvi cu priveriștea ochilor. Să-ți închizi apoi ușa gurii tale, ascultând de sfatul Psalmistului: *“Pune, Doamne, pază gurii mele și ușă de îngrădire împrejurul buzelor mele”*, gândindu-te neîncetat și la cuvintele Mântuitorului: *“că pentru orice cuvânt deșert, omul va da seama în ziua judecății”*. Și mai presus de toate, dragul meu, să-ți închizi ușa inimii tale față de toate ispitele cele rele. Să o lași deschisă numai pentru Domnul nostru Iisus Hristos.

Așa făcând, câștig mare vei avea în viață (a).

7. Am privit cu viclenie?

Privirea vicleană e un păcat, care a păgubit și păgubește multe suflete, spulberând încrederea dintre oameni. „...*Au este ochiul tău viclean pentru că eu sunt bun*” – zice Mântuitorul. *Dacă ochiul tău este rău (viclean), tot trupul tău va fi plin de întuneric. Deci dacă lumina ta este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult?*” (b).

Viclenia o folosesc mulți, ca și fariseii, saducheii și irodianii față de Mântuitorul, dar aceasta nu poate sta la locul de cinste cu buna chibzuială. Viclenia are în ea gând rău. Când zicem “viclean” cugetăm îndată la un om rău, la o femeie diabolică. Sf. Scriptură înfierând chipul viclenilor, zice: “*Un om blestemat un om nelegiuit, este acela care umblă cu vorbe viclene. Clipește din ochi, face semne cu picioarele, face semne cu degetele sale. Șiretenia este în inima lui, plănuiește rău în toată vremea și dă naștere la certuri. De aceea vine fără de veste asupra lui nefericirea, și deodată este sfârâmat fără de vindecare...*” (c). Din felul viețuirii, cugetării și vorbirii viclenilor cu care înveninează pe aproapele lor, putem înțelege rostul cuvintelor Mântuitorului cu care înfiera fățarnica viclenie a fariseilor, zicându-le: “*Pui de năpârci, șerpî, vulpi, morminte văruiate, povățuitori orbi ai orbilor, fii minciunărilor și al diavolului*”.

Din păcatul vicleniei sau al șireteniei, odrăslesc șapte păcate care-s urâciune înaintea Domnului, precum adeverește și Sf. Scriptură zicând: “*Șase sunt pe care le urăște Domnul și șapte care-s urâciune înaintea Lui: 1) ochii înfumurați; 2) limba mincinoasă; 3) mâinile care au vărsat sânge nevinovat; 4) inima care uneltește planuri nelegiuite; 5) picioarele care aleargă repede la rău; 6) cel ce grăiește minciuni, adică martorul fals; și 7) cel ce bagă vrajba între frați...*” (d). Creștine, ferește-te pe tine și pe ai casei tale și pe aproapele tău curat de viclenie. Mergând cu creștinul bun, curat, nevinovat, sincer pe calea vieții acesteia, cunoști unde te afli și încotro te duci; iar cu cel viclean, pururea te primejduiești. Cunoscând acestea, creștine, ferește-te de orice om, care are la temelia faptelor lui pe diavolul vicleniei.

(a) Pr. I. Trifa ist. 104-105 și 10. (b) Mt. 20, 15 comp. II Lege 15, 9-10; Prov. Solomon 23, 6-8; Mt. 6, 23. (c) Prov. Sol. 6, 12-16. (d) Prov. Solomon

8. Am pipăit trup străin, sau trupul meu propriu, cu gânduri necurate? Mi-am strâns mâinile mele sau ale altei persoane cu gânduri necurate?

Acestea sunt niște mijloace păcătoase ducătoare la necurății sau desfrânare, păcat groaznic ucigător a sumedenie de suflete. Sf. Apostoli opresc cu desăvârșire creștinii de la aceste înclinări spre necurăție sau desfrânare, zicând: *“Iar curvia și toată necurăția sau lăcomia, nici să ne numească între voi, precum se cuvine Sfinților... Că știe Domnul, pe cei credincioși a-i izbăvi de ispită; iar pe cei nedrepti și preacurvari, a-i păzi la ziua judecării pentru ca să se muncească... Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi”* (a).

Să ne înfrânăm simțurile. Prin toate simțurile noastre trupești; prin vedere, auz, miros, gusturi, mai ales prin pipăit, năvălesc în inimă tot felul de gânduri. Deci, dacă pe aceste simțuri omul le întrebuințează spre lucruri vătămătoare și curvești, ele aduc întâi gânduri necurate, apoi vorbe rele și de foarte multe oriucid sufletul, trântindu-l în păcatele grozave ale malahiei, sodomiei, curviei și preacurviei. De aceea, cei ce nu-și păzesc aceste simțuri și nu se feresesc de a căuta și a simți cele rele, își întinează și își spurcă inima; astfel că în această inimă nu mai pot intra decât cu foarte mare greutate gândurile, cugetările și îndemnurile sfinte. Pentru aceasta Mântuitorul ne spune că numai acei cu inima curată vor vedea pe Dumnezeu (b). Iar mai ales acei care obrăznicindu-se se învoiesc cu gândurile lor cele rele și ajung la pipăiri și strângerile mâinilor... altor persoane cu gânduri necurate, pentru că au făcut un pas mare către curvie și preacurvie și au nevoie de multă sânguință ca să se poată întoarce înapoi, sunt canonisiți cu pedeapsa malahiei, adică sunt opriți de la Sf. Împărtășanie pentru 40 de zile, hrănindu-se în acest timp cu mâncare uscată și făcând în fiecare zi o sută de metanii (c).

Pustnicul precaut și cu mama lui. Un frate călătorea împreună cu mama sa, bătrână fiind și venind ei la un rău, nu putea bătrâna să treacă. Deci, luând fiul ei haina sa, și-a învelit mâinile sale și așa luând-o pe ea a trecut-o de cealaltă parte. Apoi i-a zis lui mama:

– Fiule, pentru ce ai înfășurat mâinile tale? Iar el a zis:

(a) Efs. 5, 3; 2 Petru 2, 9-22; Col. 2, 21-23. (b) Mt. 5, 8. (c) Can. 11 al Sf. Ion Postnicul, și can. 2-5 și 8 cu tâlcuirile și subînsemnările. Vezi și Fac. 2, 16-17

– Pentru că trupul femeii foc este și din aceasta vine pomenirea altor femei și pentru aceasta am făcut așa, ca să nu mă ating de trupul tău gol.

Și-a ars degetele pentru a se păzi curat. Un sihastru oarecare din părțile Egiptului, ședea singur într-o chilie în pustie și era vestit. Iar din lucrarea diavolului, o femeie nerușinată auzind pentru dânsul, zicea celor tineri:

– Ce îmi veți da mie, să surp pe sihastrul acesta? Iar ei s-au tocmit să-i dea ei oarece. Și ieșind ea seara, a venit la chilia lui, ca și cum s-ar fi rătăcit, stând la ușă, a bătut. Iar bătrânul ieșind și văzând-o pe ea, s-a tulburat și a zis:

– Cum ai venit aici? Iar ea plângând a răspuns:

– Rătăcindu-mă, am venit aici, ci fă milă cu mine și nu mă lăsa să mă mănânce fiarele. Și făcându-i-se milă, a băgat-o înăuntru. Iar el cunoscând războiul vrăjmașului, a zis în sine:

– Meșteșugurile vrăjmașului întunerice sunt, iar Fiul lui Dumnezeu Lumină este. Și sculându-se a aprins lihnariul (candela) și fiindcă flacăra poftei încă creștea într-însul și cumplit aprinsese pe bărbat, a zis iarăși în sine:

– Cei ce fac acestea merg în muncă. Deci, de aici te cearcă de poți suferi focul cel veșnic; și punându-și degetul său în focul lihnariului, nu l-a luat pe el până ce a ars cu totul; căci pentru mulțimea înfocării trupului, arzându-se el de foc, nu simțea atâta. Deci, după ce a ars degetul cel ce l-a pus întâi, apoi a pus pe cel de al doilea, după aceea și pe cel de al treilea; și așa făcând până dimineața, pe toate degetele mâinilor lui le-a ars. Iar ticăloasa aceea văzând ce a făcut bătrânul, de frică a încremenit și cu totul a amortit.

Deci, tinerii cei ce se tocmiseră cu ea, făcându-se dimineață, au venit la sihastru și l-au întrebat pe el, zicând:

– A venit aseară o femeie aici? și a răspuns lor:

– A venit și doarme înăuntru.

Iar ei intrând au aflat-o pe ea moartă. Apoi i-au zis lui:

– Avvo, a murit.

Apoi bătrânul descoperindu-și mâinile sale, le-a arătat lor, zicând:

– Iată ce mi-a făcut fiica diavolului, mi-a prăpădit degetele!

Și povestindu-le lor cele pentru sine, a zis:

– Scris este, nu răsplăti rău pentru rău; ci să ne rugăm ca să învieze.

Și făcând el rugăciune, a sculat-o pe ea și a slobozit-o. Iar ea ducându-se, s-a înțeleptit de aici înainte (a).

9. Am jucat, dansat, bătut în pinteni, chiuit, plesnit din palme... am pășit și săltat curvește?

Toate acestea sunt semne ale idolatrizării celor ce le fac și a alergării lor în haznaua necurățiilor desfrânării. Așa făceau și fac idolatrii din toate neamurile și evreii idolatrizați din toate vremurile. Aceste idolatrizări sunt oprite cu desăvârșire a se face de creștini. *“Să nu vă faceți slujitori idolilor, precum unii dintr-înșii, precum este scris: “Șezut-a norodul de a mâncat și a băut și s-a sculat de a jucat” (b).* Jocurile sunt lucruri drăcești și cei ce joacă cad sub afurisenie și parte cu Domnul Hristos nu au (c).

Potop de jocuri, munți de idoli. Suntem în toiul petrecerilor... La mare, la munte, în pădure și pretutindeni, păcatul se răsfăță în voie. Aleargă oamenii cu mic cu mare, acolo unde păcatul se răsfăță, unde deșertăciunea lumii este socotită: petrecere națională și nevinovată, lumină, trebuință ori întărire sufletească...

În tipografii lucrătorii nu mai conținesc cu tipărirea afișelor în felul acesta: “Căminul X ori Asociația X va da un mare și frumos bal, Duminică... în sala casei... culturale. Se va petrece de minune până-n zori... Muzica cea mai aleasă va distra onoratul public. Bufet bine asortat... Jocuri de serpentine... Tombolă... Garderobă... La miezul nopții se va alege regina balului, care va primi un frumos cadou din partea publicului... Se fac toate eforturile pentru ca rezultatul moral și material să întrecă toate... așteptările, etc.”

În felul acesta se tipăresc sute de mii de afișe în numele... culturii. Și faptul este cu atât mai jalnic, cu cât la acest potop de petreceri deșarte iau parte și mulți “luminători” din funduri de sate românești. Ba de cele mai multe ori, ei se fac trâmbițașii acestor petreceri... distractive și... culturale! Vai! Câtă orbire în lume! Câtă trâmbițare pentru Baal și câtă nepăsare față de Pravila Bisericească, față de Mântuitorul nostru Iisus Hristos... Se face multă trâmbițare culturală. Dar acest soi de cultură sălășluiește printre potop de baluri și munți de idoli... O cultură pierzătoare, potrivnică pravilei creștinești. Și vai de această cultură care nu înțelege să se rezeme pe temelia cea veș-

nică, pe Iisus Hristos! În numele culturii, unii înjghebează bunăoară o manifestare culturală care cuprinde: o poezie, o snoavă, un cântec cu lelițe și ibovnici, o cuvântare fără rost și înțeles, un joc... tradițional, după care urmează până a doua zi balul cu petrecere zdravănă, de se duce vestea peste toate meleagurile... întâlniri... culturale, pentru răsfățarea și săturarea dobitocului din om.

„În soiul acesta de întâlniri, intră mai cu seamă balurile. Se începe petrecerea după-amiază sau seara. După partea cuvântărilor culturale, a rostirilor de poezii, a bucăților de muzică, se întinde balul de toată noaptea. Atunci se înțelege că nu mai este deloc vorba de cultură, fiindcă de unde până unde balul poate intra între îndeletnicirile culturale? Puterea lui este doar de a apropia unul de altul, pe bărbat de femeie, prin poftele trupești de rând, dar nici vorbă nu poate fi de suirea prin bal pe culmile spre care te ridică cultura. Aceasta aduce plăcerile înalte, subțiri, ale Duhului, nu poftele dobitocești ale cărnii... Vezi baluri pornite la sate de învățători. Ba și de preoți. Dar aceasta este o faptă cu totul necuviincioasă pentru lucrurile cinstite ale culturii” (a).

Unde nu este conștiință creștină, unde omul nu trăiește cu Iisus, acolo stăpânesc poftele deșarte, se răsfăță Satana cu toate meșteșugurile lui de întunecare a minții omului...

O duce lumea într-o zburdăciune înspăimântătoare: joacă tinerii, petrec bătrânii, se veselesc oamenii cei mulți, fără să gândească la Dumnezeu. Se croiesc planuri, se cheltuiește mult de tot cu... “ofensiva” culturală, dar lumea duce o viață deșartă. Zadarnică orice strădanie, dacă în “ofensiva” culturală nu se va ține socoteală de Iisus, de Legea Lui, de Biserica Lui, dacă trâmbițașii culturii nu vor trăi pururea cu Iisus... Această mărturisire pare ciudată, dar așa este: fără Iisus totul se dărâmă, se pierde. Pretutindeni: chef, joc și lăutari... Potop de jocuri, munți de idoli! Iată ce scrie o gazetă din Bacău:

„...În drum spre București am văzut echipe de tineri... prin restaurante și grădini răcoroase. Curgea vinul și tot felul de băuturi, cum curge apa pe Trotuș; muzicile revărsau melodii de dansuri săltărețe, iar perechile se osteneau în ritmul dansurilor, cum se ostenesc prășitorii și secerătorii... Când am auzit zvonul acestor muzici și când am văzut perechile încheștate în dansuri pline de dragoste, mi-au venit

în minte petrecerile din Sodoma și Gomora, cetățile unde Dumnezeu n-a găsit nici un drept, cui să dea mântuire și iertare” (a).

Potop de jocuri și munți de idoli. Semn rău: s-a sculat poporul să joace și să petreacă precum în vremea lui Noe... când oamenii mâncau și beau... Și a venit potopul și i-a pierdut pe toți (b). Dar “vai de cei care cu chitare, cu alăute, cu timpane și cu fluiere beau vinul, dar spre lucrurile Domnului nu caută și lucrurile Lui nu le socotesc” (c).

Ce bine ar fi dacă cei care se socot lumină ar lumina cu pilda vieții lor în întunericul lumii de azi! Ce bine ar fi dacă toți ar mărturisii cu cutremurare ca Sf. Ap. Pavel: “*Pentru mine a vieții înseamnă Hristos, iar a muri dobândă*”.

O! Dacă ar înțelege toți adevărul mărturisit de Pravila de la Govora din vremea voievodului creștin ortodox, Matei Basarab: “Jocul l-au făcut dracul”, n-ar mai fi atâta deșertăciune în lume. Dacă desfrânarea vine de la vin, apoi jocul este ca o baltă în care găsești tot felul de necurății. De pe urma jocului rămâi cu patimi.

Jocul aprinde pofta trupului, jocul este mreaja satanei, în care se lasă prinși toți cei care nu cunosc pe Domnul Iisus, toți care trăiesc numai pentru veacul de acum...

Noi adevărații creștini ortodocși suntem în luptă cu slujitorii lui Baal, tineretul creștin ortodox, care poartă într-adevăr îmbrăcarea în Hristos, pecetea Darului Sfântului Duh, cugetarea zilnică în Legea Domnului și ascultarea de Dumnezeu, nu se amestecă cu faptele întunericului. Aceștia cunosc porunca Domnului, ca și tânărul Ghedeon, care din porunca lui Dumnezeu a dărâmat idolii din casa tatălui său (d).

Suntem pe deplin convinși că, numai cu astfel de creștini devotați, scăldați în baia nașterii din nou și îmbrăcați cu armătura de la Efs. cap. 6, vom putea lupta cu munții de idoli (păcatele) din țara noastră și vom pescui din apele tulburi ale deșertăciunilor lumești atâtea suflete, pentru care Domnul nostru Iisus Hristos a pătimit. Înainte, frați creștini – tineri și bătrâni – peste munții de idoli și potopul de petreceri, spre Canaan, la Ierusalimul cel de sus, plin de bucurie, căci Domnul merge în fruntea noastră... (e).

Jucător salvat prin iconomia lui Dumnezeu. Cuviosul Nifon vorbind odată cu frații, pentru folosul sufletului, a pomenit și

(a) „Moldova” din 10 iulie a.c. (b) Mt. 25, 37-39. (c) Is. 24, 7-9. (d) Jud. 6, 25-26. (e) Pr. N. Munteanu-Muntmarg, d. O. D

aceasta: “Era, zicea el, într-această cetate la un patriciu, un rob cu numele Vasile, cu meșteșugul cizmar, cu obiceiul rău, necurat, îndărătnic și flecar, pierzându-și toată vremea în jocuri și păcate trupești cu desfrânatele, neascultând nici chiar de certările stăpânului său. Iar prin purtarea de grijă cea minunată a Milostivului Stăpân, i s-a rânduit mântuire într-acest chip: S-a întâmplat că era foamete mare, prin voia lui Dumnezeu, pentru păcatele oamenilor și au început stăpânii a izgoni pe robii lor, pentru lipsa hranei. Atunci a izgonit și acel patriciu pe Vasile, iar el ieșind, în ziua întâi și-a vândut hainele pentru hrană, apoi a început a umbla gol, cerșind milostenie; și fiind atunci iarnă, tremura de frig, iar mai pe urmă amărind, s-a culcat pe uliță; și peste puțin i-au degerat degetele picioarelor și chiar picioarele i-au slăbit. Vasile răbda, socotind toate acestea ca pedeapsă pentru păcatele sale și nimic nu zicea, decât numai dădea slavă lui Dumnezeu, pentru toate. Așa a petrecut două luni, zăcând pe uliță fără acoperământ, suspinând și tânguindu-se pentru păcatele sale. Dar din întâmplare a trecut pe acea cale un iubitor de Hristos, cu numele Nichifor, care văzând pe Vasile cum pătimea, a poruncit slugilor sale, ca să-l ia în casa sa, unde l-a odihnit cu dragoste, așternându-i și hrănindu-l cu mâinile sale. După două săptămâni într-o zi de sâmbătă, acel Vasile fiind bolnav, a început a grăi, zicând:

– Bine ați venit Sfinți Îngeri; odihniți-vă puțin și vom merge.

Iar ei au zis:

– Nu mai așteptăm, ci mergi degrab că te cheamă Domnul.

Răspuns-a Vasile:

– Așteptați-mă puțin, până voi plăti o datorie, că am luat împrumut de la un prieten al meu, zece bani de aramă și încă nu i-am plătit; deci întâi trebuie să-i dau, ca să nu mă oprească pentru aceea diavolul în văzduh.

Și au așteptat Îngerii, până ce Vasile a cerut la oarecine zece bani, și i-a trimis aceluia, căruia îi era dator și atunci și-a dat duhul lui Dumnezeu. Iată, vedeți fiilor, ce fel sunt judecățile lui Dumnezeu și cum mântuiește pe cel păcătos?” (a).

Alergarea bună... Și cea nebună. Dumnezeiescul Apostol Pavel scrie: “*Alerg spre darul cel biruitor... uitând cele ce sunt în urma mea, mă arunc spre cele ce sunt înainte... alerg spre țintă pentru*

premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Iisus Hristos" (a). O astfel de viață s-a încheiat pe urmă cu cuvintele: "*Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am sfârșit, credința am păzit, de acum mi se va da cununa neprihănirii*" (b).

Așa trebuie să curgă și să se sfârșească și "*alergarea noastră*". Ce puțini sunt însă cei ce "*aleargă*" pentru a dobândi "*cununa vieții de veci*" (c). E adevărat că aleargă și oamenii de azi, dar "*alergarea*" lor e de altă natură.

Aleargă ca niște "*cai fără frâne*" (d). "*Aleargă ca și calul și catârul, la care nu este pricepere*" (e). Aleargă în galop pe căile răutăților... aleargă în galop spre iad și pierzare. Doamne, ferește-ne de o astfel de "*alergare*".

Este o alegere bună și alta neună. Pe care o ai tu, iubite cititorule?

„Drept aceea, să alergăm cu stăruință în lupta de întrecere ce ne stă înaintea. Să ne uităm țintă la Iisus, Căpetenia și Desăvârșirea credinței noastre...uitați-vă bine la El, ca nu cumva să vă lăsați osteniți, slăbind în sufletele voastre” (f).

Scumpii mei frați, din Sf. Biserică Ortodoxă! Și noi am intrat în alergare pentru cununa vieții. Să alergăm cu stăruință până la sfârșit, ca să ne putem și noi încheia "*alergarea*" cu cuvintele: "*Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am sfârșit, credința am păzit, de acum mi s-a gătit cununa dreptății*" (g).

Teatrul caraghios în flăcări. O întâmplare dintr-un teatru din Germania. Se juca un teatru de râs și de petrecere și sala era plină de lume. Dar afară, într-o parte, teatrul luase foc. Atunci unul a început a striga:

– Foc, foc. Dar lumea credea că aceste vorbe se țin și ele de glumele teatrului și teatralistul vrea să facă o gluma mare ca să râdă apoi de spaima publicului.

A strigat și directorul "că arde teatrul", dar lumea râdea înainte. Abia când s-au ivit flăcările, lumea a început a fugi îngrozită, dar atunci era prea târziu. Aproape toți s-au prăpădit în foc. Cam așa se întâmplă și în viața oamenilor. Pentru cei mai mulți, viața aceasta e un teatru de râs și de petreceri și când le spui să iasă din focul răutăților, din focul pieirii sufletești, te râd și te batjocoresc. Abia pe patul morții, văd focul pieirii sufletești, dar atunci e prea târziu... prea târziu (h).

(a) Filip. 3, 12-14. (b) 2 Tim. 4, 7. (c) Apoc. 2, 10. (d) Iac. 3, 8. (e) Ps. 31, 10. (f) Evr. 12, 1-4. (g) 2 Tim. 4, 7. (h) Pr. 1. Trișa ist. 461 și 355

Alergare demonică, idolatră. Iscusitul Mitropolit Antim Ivireanul (1709-1716) combătând patimile majorității creștinilor de la orașe și sate, care ca niște demoni tulburau armonia și alergarea pe calea vieții a celor dornici de mântuire, arăta cu toată energia sa pastorală: “Pe Părinți ocărăți și bateti, pe bătrâni necinstiți, pe boieri, pe domni, blestemați, pe Arhieri disprețuiți, pe Preoți și călugări defăimați și clevetiți. Bisericele sunt socotite ca niște grajduri, în ele credincioșii, falșii credincioși, vorbesc, râd, “și își fac cu ochiul unii altora, mai rău decât prin cârciumi”. Când vine o sărbătoare, românii se adună pentru a bucura pe dracul. Ei vând și cumpără ca și în zilele lucrătoare și petrec fără de măsură, ca niște dobitoace necuvântătoare, tăvălindu-se în răsfătăciunile cele spurcate și de nimic, zburdând ca niște cai sirepi, fără de zăbală și fără de rușine”.

Oare majoritatea creștinilor de azi nu-s asemenea acelor creștini ce lucrau după plăcerea spiritelor iadului, de acum vreo 200 de ani? Câți nu sunt de aceia și azi care aleargă ca niște cai sirepi la jocuri, prăznuri drăcești, petreceri anticreștinești, în căile pierzării, chiuind pe drumuri noaptea, hăuind văile cu cântecele lor curvești și nechezând ca și caii după femeia aproapelui lor, ori ca iepele după bărbații femeilor din localitatea lor! (a) și oare dacă pe acea lume din vremea aceea, surdă la chemarea celui vrednic Păstor, a pedepsit-o Dumnezeu să cadă sub cumplita robie a fanarioților (a. 1711-1821); oare lumea vremurilor noastre, păcătoșită până în măduva oaselor de idolatrizare și nebuna alergare pe căile pierzării și care nu vrea să se întoarcă pe calea vieții cum o tot învață Păstorii vrednici ai Bisericii, după atâtea pedepse Divine repetate; secetă, potopuri, boli molipsitoare, învrăjbiri fioroase, sfășieri interne și externe, cutremure înfricoșate, război, înfrângeri, robii, împleticiri groaznice de la cei doi balauri roșii pentru nesocotirea și profanarea sărbătorilor și a celor Sfinte, etc.? Oare ce mai așteaptă lumea noastră cu nume creștinesc, de nu vrea să revină la împlinirea făgăduinței dată la Sfântul Botez, la credincioșia și viețuirea după Dreptarul Ortodoxiei Creștine? Mai vrea alte pedepse?... Dacă-i destul atâtea, să revenim, din slugăria diavolilor, în serviciul lui Dumnezeu, Care ne-a creat și ne ține, ca să putem deveni fericiți vremelnici și veșnici.

Cuviosul Isachie batjocorit de draci. Cu neputință este a nu veni ispitele la oameni; căci dacă ispititorul a îndrăznit a se apropia chiar de Domnul în pustie, cu atât mai mult îndrăznește a ispiți pe robii Săi. Însă precum aurul cel lămurit prin foc se vede luminos înaintea oamenilor, așa și omul cel lămurit prin ispitele vrăjmașului, se va lumina ca soarele înaintea lui Dumnezeu, prin lucruri bune. S-a înștiințat acest lucru, prin Cuviosul Părintele nostru Isachie, închisul Pecerscăi, pentru că acest cuvios fiind de neam Toropcean, era negustor bogat în viață mirenească; dar cugetând a se face monah, și-a împărțit toată averea la cei cărora le trebuia și la Mănăstiri, apoi s-a dus în peșteră la cuviosul Antonie, rugându-se ca să-l primească în rânduiala monahicească. Iar precucuviosul Antonie văzând mai înainte că el voiește să îmbrățișeze viața îmbunătățită, cea întocmai cu Îngerii și cu totul vrednică de îngerescul chip, i-a împlinit rugămintea. Deci, cuviosul Părintele nostru Isachie, făcându-se monah, a început viață și mai aspră; căci nu era destul că se îmbrăcase în rasa de păr; ci a poruncit să-i cumpere piele de capră, pe care a pus-o peste rasă; și așa s-a închis într-o uliță a peșterii, într-o chilie mică, ca de patru coți și acolo se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi; iar mâncarea lui era o prescură și aceea după o zi și bea apă cu măsură; acestea i le aduce Cuviosul Antonie și i le da pe o ferestruică mică, pe care abia încăpea mâna.

Pe lângă acestea niciodată nu se culca pe coaste, ci avea puțin somn; și a petrecut șapte ani într-o viață ca aceasta, neieșind din chilie. Dar odinioară sosind seara, a început după obicei a face metanii, cântând psalmi până la miezul nopții; iar după ce s-a ostenit, stingând lumânarea, a șezut la locul său. Și iată deodată a strălucit în peșteră o lumină mare, ca de soare, luând vederea omenească; apoi veniră la dânsul doi diavoli în chip de tineri preafrumoși, ale căror fețe străluceau ca soarele și îi ziseră:

– Isachie, noi suntem îngeri.

Iar Isachie sculându-se, a văzut o mulțime de diavoli, ale căror fețe erau ca soarele, iar unul dintr-înșii strălucea mai mult decât toți și din fața lui ieșeau raze și a zis Sfântului:

– Isachie, acesta este Hristos, închină-te lui.

Iar Isachie neînțelegând diavoleasca lucrare, și nici aducându-și aminte să se însemneze cu Semnul Sf. Crucii, s-a închinat aceluia ca lui Hristos, iar diavolii îndată au făcut zgomot mare, strigând:

– Al nostru ești, Isachie.

Deci, punându-l să stea și ei stând împrejurul lui, iar chilia, cum și intrarea peșterii, fiind plină de diavoli, unul din diavoli, cel părut Hristos, a zis:

– Luați fluieri, timpane, viori și cântați, iar Isachie să joace.

Și îndată cântară din fluieri, timpane și viori, iar pe Isachie luându-l începură cu dânsul a sări și a juca multă vreme, încât obosindu-l, îl lăsară abia viu; iar după ce astfel îl batjocoriră, pieriră cu toții.

A doua zi sosind gustarea pâinii, a mers Cuviosul Antonie după obicei la fericitul și i-a zis:

– Binecuvintează, Părinte Isachie.

Dar nu i-a dat răspuns. Neștiind deci ce să fie, a zis în sine:

– Au doară acum a murit?

Atunci a trimis în Mănăstire la Cuviosul Teodosie și la frați. Și venind frații, au săpat acolo unde era gura astupată și luară pe Isachie, care li se părea că este mort și l-au pus înaintea peșterii, dar au văzut că este viu. Și a zis Cuviosul Teodosie:

– Cu adevărat, din diavoleasca lucrare i s-a făcut lui aceasta.

Deci, l-au pus pe pat și slujea Sfântul Antonie.

Într-acele zile domnul Kievului, Iziaslav, s-a întors în Kiev din pământul leșesc și a început a se mânia asupra Cuviosului Antonie, pentru Vseslav domnul Poloveților, care în zilele Cuviosului a domnit o vreme asupra Kievului și a trimis noaptea, voievodul Sviatoslav din Cernigov după Sfântul Antonie; și acela mergând la Cernigov, i-a plăcut locul ce se numește muntele Voldiniei, apoi săpându-și o peșteră, s-a sălășluit acolo, unde și acum este Mănăstire. Iar Cuviosul egumen Teodosie, înștiințându-se că Sf. Antonie s-a dus la Cernigov, a mers cu frații la peșteră și luând pe Isachie, l-au dus în chilia sa, și-i slujea; căci acela era slab la minte și la trup, încât nu putea nici să stea, nici să se întoarcă pe altă parte, ci zăcea fiind foarte bolnav. Iar Cuviosul Teodosie singur cu mâinile sale îl spăla și-l îngrijea; și astfel zăcând doi ani, îi slujea lui.

Apoi aceasta este de mirare, căci într-acei doi ani n-a gustat nici pâine și apă, nici poame, nici altă hrană, dar era viu, însă mut și surd. Iar Cuviosul Teodosie făcea rugăciune pentru el ziua și noaptea, până ce în al treilea an a grăit și dorea să fie ridicat pe picioare; apoi ca pruncul a început a umbla, însă încet-încet, până a început a merge la Sf. Biserică. După aceasta a început a veni la masă, unde îl puneau pe

el deosebit de frați și aducea dinainte pâine, dar nu voia să o ia; iar frații o puneau în mâinile lui, însă Cuviosul Teodosie le zicea:

– Puneți pâinea înaintea lui, ca singur să o mănânce.

Iar el privind la ceilalți, gusta pâine și astfel, s-a învățat a mânca; și prin acest chip l-a izbăvit Cuviosul Teodosie de meșteșugul diavolesc și de înșelăciunea lui.

Dar murind Cuviosul Teodosie și fericitul Ștefan făcându-se în locul lui egumen, Isachie iarăși a luat viața cea aspră, zicând către ispititorul:

– Iată, acum m-ai înșelat, diavole, șezând în peșteră și în singurătate; de acum dar nu mă voi mai închide, ci te voi birui, cu Darul lui Dumnezeu, ostenindu-mă în Mănăstire.

Atunci iarăși s-a îmbrăcat în rasă de păr, iar peste rasă a pus o haină strâmtă și a început a ajuta bucătarilor și a sluji fraților; iar la Utrenie intra mai înainte de toți și sta nemișcat. Și când sosea iarna și gerul era cumplit, sta la Utrenie în călțuni încât de multe ori îi înghețau picioarele pe piatră, dar nu mișca picioarele până ce cântau Utrenia, iar după Utrenie intra înaintea tuturor în bucătărie și mai înainte gătea focul, lemnele și apa; apoi veneau și ceilalți frați bucătari.

Odată unul din bucătari, cu numele tot Isachie, a zis fericitului, zâmbind:

– Isachie, iată, corbul șade, mergi de-l prinde.

Iar el închinându-se până la pământ și mergând, a prins corbul și l-a adus înaintea tuturor bucătarilor; iar ei s-au spăimântat de ceea ce se făcuse, apoi au spus egumenului și fraților, care începuseră a-l cinsti; după aceea el nevrând slavă de la oameni, a început a face supărare, uneori egumenului, alte ori fraților, alte ori și oamenilor mireni umblând prin lume, încât și bătai primea de la mulți. Și astfel prefăcându-se nebun, iarăși s-a sălășluit unde era mai-nainte în peștera Cuviosului Antonie, căci acum acesta murise și a început a aduna la sine tineri, peste care puneă haine monahicești; atunci uneori lua de la fericitul egumen Nikon certare; iar alteori de la părinții copiilor acelora lua bătai, iar el cu bucurie toate le răbda, suferind golătatea și răceala, ziua și noaptea.

Într-o noaptea fericitul aprinzând focul în peșteră și cuptorul fiind crăpat, a început văpaia a ieși în sus prin crăpături; iar el neavând cu ce să astupe crăpăturile, a pășit cu picioarele desculțe pe văpaie și a

stat până ce a ars cuptorul; apoi s-a pogorât nevătămat. Acestea și multe alte lucruri de mirare făcea el. Astfel a luat biruință asupra diavolilor și în nimic nu socotea înfiorările și nălucirile lor; pentru că de multe ori îi făcea supărare diavoli, și-i ziceau:

– Al nostru ești Isachie, fiindcă domnului nostru te-ai închinat.

Iar el le zicea:

– Domnul vostru cel diavolesc este Beelzebul, de care nu mă tem ca de idolul Muh (precum era numele lui), nici de voi slugile lui; căci deși m-ați înșelat întâi, fiindcă nu știam meșteșugurile voastre și vicleșugurile, dar iată, de acum cu puterea Domnului meu Iisus Hristos și cu rugăciunile Cuvioșilor Părinți Antonie și Teodosie, vă voi birui pe voi.

Apoi se însemna cu Semnul Crucii, și așa gonía nălucirile acelea ale lui Beelzebul.

Apoi se făcu odată groază fericitului, din nălucirile diavolești, căci venea la dânsul noaptea ca un popor mare, cu sape și cu cazmale, zicând:

– Să săpăm peștera aceasta, iar pe acesta aici să-l astupăm.

Dar unii ziceau către dânsul:

– Ieși Isachie căci vor să te astupe. Iar el le zicea:

– De ați fi oameni, apoi ați umbla ziua, dar voi fiindcă sunteți întuneric, de aceea umblați noaptea.

Atunci se însemna cu Crucea, precum și la toate nălucirile, iar diavoli îndată piereau.

Iar uneori îl înfiorau în chip de urs, sau de leu, și de alte cumplite fiare; alteori ca șerpii se târau spre dânsul, și ca broaște, sau ca șoarecii și ca toate jivinele; dar nu putură nimic să-i facă și-i ziseră:

– O! Isachie, ne-ai biruit. Iar el le răspundea:

– Și voi m-ați biruit pe mine, arătându-vă în chipul lui Iisus Hristos și al Îngerilor, nevrednici fiind de o cinste ca aceea; ci iată, acum cu adevărat vă arătați în chip de fiare și de dobitoace, de șerpi și de jivini, precum singuri sunteți necurați.

Și de atunci nu i se făcea nici o supărare de la diavoli, cu care de trei ani avea război; apoi a doua oară s-a sălășluit în peșteră, precum singur a mărturisit. După aceea, a început a viețui cu mai mare înfrânare, postire și priveghere.

Astfel viețuind el, i-a sosit sfârșitul vieții și s-a îmbolnăvit în peșteră; apoi frații l-au adus bolnav în mănăstire, unde a bolit opt zile, și

s-a dus pe calea Domnului, în bună mărturisire. Iar Ioan, care acum era egumen și toți frații sprijinindu-i trupul, l-au îngropat cu cinste, în peșteră. Deci, acest bun ostaș al lui Hristos, mai întâi a fost biruit de vrăjmaș, dar mai pe urmă a luat biruință și a câștigat Împărăția Cerului; cu ale cărui rugăciuni să ne învrednicim și noi, ca biruind pe vrăjmașii sufletelor noastre, să împărțim cu biruitorul iadului, Iisus Împăratul Slavei; Căruia se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, cu Cel fără de început al lui Părinte și cu Preasfântul și bunul și de viață Făcătorul Său Duh, acum și pururea și în nesfârșitii veci, Amin" (a).

Petreceți și jucați cu dracii? *"Vai celor ce se scoală de dimineață și umblă după sicheră, cei ce petrec până seara și chefuiesc toată ziua în beție, cât nici o vreme nu-și dau lor ca să-și caute lucrurile Domnului și să socotească lucrurile mâinilor Lui. Că vinul îi va arde pe ei"* (b). De ce oare? Pentru că fierbințeala ceea ce din vin se pricinuiește în trup, se face aprindere a săgeților celor înfocate ale vrăjmașului. Că pe judecată și pe minte le cufundă vinul, iar pe patimi și pe dezmierdări ca pe un roi de albine le scoală asupra-i. Care căruță cu cai fără vizitiu se poartă cu rânduială? Care corabie neocârmuită, purtându-se de valuri cum s-ar întâmpla, nu este mai primejduită decât cel beat?

Prin acest fel de răutăți, bărbați împreună cu femei, în hore de obște adunându-se, dracului iubirii de vin dându-și sufletele, unii pe alții se rănesc cu săgețile patimilor. Râsuri din amândouă părțile, cântece de rușine, chipuri curvești, care zădăresc spre înverșunare. Râzi? Spune-mi și te bucuri cu bucurie desfrânată, fiind trebuință de a lăcrima și a suspina pentru cele ce s-au făcut mai-nainte? Câți cântece ale curviei, lepădând psalmii și laudele ce ai învățat? Miști picioarele, joci și sari nebunește? Joci jocuri care nu ți se cuvine, fiind trebuință de a-ți pleca genunchii spre închinăciune?! Pe care să tânguiesc? Pe fetele cele neispitite de nuntă, sau pe cele supuse jugului nunții? Că acelea s-au întors de la petrecere ne mai având fecioria curată; iar acestea curățenia n-au mai adus-o înapoi bărbaților. Că deși unele au scăpat de păcat cu trupul, dar fără de îndoială, au primit stricăciunea. Acestea și pentru bărbați sunt scrise de mine. Au văzut rău, sau privit rău. *"Că cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, iată,*

a *preacurvit cu dânsa în inima sa*” (a). Dacă ocaziile cele din întâmplare aduc atâta primejdie celor ce caută cu iscodire, câtă primejdie vor aduce întâmplările cele căutate înadins, ca să vadă femeii care se poartă de beție cu necuviință și cu înfrângerile sale să îndemne spre înverșunare și cântece dezmierdătoare să cânte, care să poată și numai auzindu-se să pricinuiască celor desfrânați toată strechia dezmierdării!

Ce vor zice sau ce vor răspunde cei ce din astfel de vederi mulțime nenumărată de răutăți și-au adunat? Au nu ca și cum pentru aceasta au căutat să-și zădărească poftele? Pentru aceea vinovați sunt judecării preacurviei, după hotărârea cea netrecătoare a Domnului. Cum vă va primi pe voi praznicul a cincizeci de zile, după ce a-ți ocărât Sfintele Paști în acest fel? Praznicul a cincizeci de zile are venirea Sfântului Duh cea arătată și tuturor cunoscută; iar tu apucând mai înainte, pe sineți te-ai lucrat sălaș al duhului celui potrivnic și te-ai făcut sălaș al idolilor?! (b). În loc de a te face locaș al lui Dumnezeu prin sălășluirea Sfântului Duh, ai tras asupra-ți blestemul Proorocului care zice ca din partea lui Dumnezeu: *“Și voi întoarce sărbătorile lor în plângere”* (c). Cum vă veți stăpâni slugile, când voi slujiți poftelor celor nebune și vătămătoare ca niște robi? Cum veți sfătui pe copii, când voi petreceți viață fără de rânduială? Se poate oare, ca întru acestea să vă las pe voi? Mă tem, ca nu cumva cel nesupus să se facă mai nebun; iar cel ce s-a umilit, de prea multa mâhnire să se înghită! (d).

Tămăduirea (zice), face să înceteze păcate mari (e). Postul să vindece beția, psalmul cântarea cea de rușine, lacrima să se facă tămăduitoare răsului. În locul jocului să se plece genunchii, în locul plesnetelor mâinilor să se bată pieptul, în locul hainelor luxoase să se arate smerenia. Peste toate, milostenia să te răscumpere pe tine de la păcat (f). Că răscumpărare omului este bogăția lui (g).

Pe mulți din cei necăjiți fă-i părtași rugăciunii (h), doar va ierta ție cugetul răutății. Aduceți-vă aminte de poporul idolatrizat în pustie, când a șezut de a mâncat și a băut și s-a sculat de au jucat (iar jocul lor era închinarea la idoli); atunci leviții asupra fraților lor (astfel idolatrizați), înarmându-se întru Preoție, și-au sfântit mâinile (ucigând 3.000 de jucători, după care s-au pierdut alți 23.000 de israeliți astfel împătimiti) deci și vouă celor ce vă temeți de Domnul,

(a) Mt. 5, 28. (b) 1 Cor. 6, 16. (c) Amos 8, 10. (d) 2 Cor. 2, 6. (e) Eccl. 10, 4. (f) Dan. 4. (g) Prov. Sol. 13, 8. (h) 2 Cor. 6, 17

câți acum v-ați posomorât pentru necinstirea faptelor celor prihănite, aceeași poruncim. De-i veți vedea că se pocăiesc pentru necuviința celor ce s-au lucrat, milostiviți-vă spre ei, ca spre niște mădulare ale voastre bolnave; iar de îi veți vedea că se obraznicesc și defaimă măhnirea voastră cea pentru dâșșii (a), ieșiți din mijlocul lor și vă deosebiți și de necurăție să nu vă atingeți (b), ca așa, aceia rușinându-se să-și vină întru cunoștința răutății lor; iar voi să primiți plata răvnei cu Finees prin dreapta Judecată a lui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine Slava și Stăpânirea în vecii vecilor. Amin (c).

10. Am avut visuri necurate, care mi-au venit din închipuirile pătimase? sau din îmbuibare, beție, etc.?

„Aceștia vise visând trupul își spurcă, domnia leapădă și slavele hulesc” (d).

Curățește-te prin foc. Geografia ne vorbește despre o insulă numită Madeira, care-i renumită prin bogăția roadelor ei. În ea se produce vin împărătesc și cele mai dulci fructe: smochine, rodii și portocale. Acolo veșnic e primăvară și vară. Nu întotdeauna a fost însă așa. Înainte vreme, ea era culcușul înfiorător al șerpilor veninoși, al scorpiilor și al fiarelor sălbatice. Toate aceste ființe înfricoșătoare, – mișunau prin bălăriile și hățîșurile ce înăbușeau nefericita insulă. Locuitorii ei îngroziți de aceste ființe, care le puneau viața în primejdie, au dat foc: pădurilor, ierburilor și stufigurilor. După ce a ars totul ca în palmă, oamenii au început să cultive din nou pământul curățit prin foc și astfel insula a devenit un fel de paradis...” (e).

Iubiți Creștini, încurcați în felurite păcate, ființa fiecăruia din noi e asemenea insulei Madeira, cuib de felurite jivini ucigătoare de suflet, adică de felurite păcate... În astfel de pustiire, grozăvie și nerodire, e primejdios a rămâne. Ce să facem? Ce au făcut și locuitorii Madeirei. Văzând că ne primejduim vremelnice și veșnic, de jivinele păcatelor ce s-au încuibat în ființa noastră, să le dăm foc la Scaunul Sfintei Spovedanii, cu mărturisirea, canonisirea lor și curățirea de ele pentru totdeauna, înlocuindu-le cu sădirea strălucitelor virtuți creștinești, bineplăcute lui Dumnezeu, folositoare binelui obștesc și nouă. Astfel de ne vom curăți de păcate și vom face fapte vrednice de pocăință,

(a) *Ies. 22, 6.* (b) *2 Cor. 6, 17.* (c) *Cuv. Sf. Vasile c. Mare, d. Cuv. folositoare, fila 82.* (d) *Iuda 1, 8.* (e) *Pr. M. Ionescu*

ființa noastră, adunarea noastră, va deveni un Paradis; iar sufletul nostru Icoană vie și maiestuoasă, în care va străluci luminat Chipul și Asemănarea Sa.

„Cu neputință este celor ce s-au luminat odată și au gustat Darul cel ceresc și părtași s-au făcut Duhului Sfânt și au gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu și puterile veacului celui viitor și au căzut, ca iarăși să se întoarcă spre pocăință; a doua oară răstignind loruși pe Fiul lui Dumnezeu și batjocorindu-L. Că pământul care bea ploaia ceea ce se pogoară peste dânsul, de multe ori și rodește iarbă de treabă acelora de care se și lucrează, primește blagoslovenie de la Dumnezeu; iar care aduce din sine spini și ciulini, netrebnic este și aproape de blestem, al cărui sfârșitul este spre ardere” (a).

11. Am râs nebunește, cu glas tare?

Acest fel de râs e o ieșire din buna rânduială creștinească, deviere, un fel de nebuneală. “Nebunul când râde își înalță glasul său; iar omul înțelept abia încet va zâmbi” (b). “Vai vouă celor ce râdeți acum, că veți plânge și vă veți tângu” (c). Pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos nimeni nu L-au văzut vreodată râzând, adeseori însă plângând (d).

Despre râs. Trebuie să înălțăm din comunitatea noastră imitatorii oamenilor caraghioși și mai ales ai patimilor de râs. Deoarece toate cuvintele pornesc de la felul de cugetare și de la structura morală, nu este posibil să se spună unele cuvinte de râs care să nu pornească din obiceiuri ridicole. Cuvântul acesta se potrivește aici: “Nu este pom bun care să facă fruct rău, nici pom rău care să facă fruct bun” (e). Căci fructul cugetării este cuvântul. Dacă hazliii trebuie să înălțăm din comunitatea noastră, cu mult mai mult trebuie să ne ferim de a face hazul altora. Este un lucru nelalocul lui să te afli imitatorul acelora pe care suntem opriți să-i ascultăm. Mult mai absurd este, să te silești singur să faci glume, adică să superi pe alții făcându-i de râs. Căci dacă nu vom putea suferi să ne înfățișăm ca obiect de râs pentru alții, cum vedem că fac unii în procesiuni, cum vom putea îngădui oare, pe un om care se fățărnicește că este în adâncul firii sale așa cum se arată în adunarea oamenilor, când ține să facă hazul altora? Și dacă nu se cade să luăm cu dinadinsul înfățișare ridicolă, cu atât mai mult, cum ne vom

(a) Evr. 6, 4-8. (b) Is. Sirah 21, 22; Eccl. 7, 7. (c) Lc. 6, 25. (d) Lc. 19, 41; Ioan 11, 35. (e) Mt. 7, 18; Lc. 6, 43

îngădui să luăm chip și să ne arătăm hazlii în cuvinte, făcând obiect de răs din ce e mai de preț din avuțiile omului, adică rațiunea?

E o glumă proastă numai să încerci acest lucru. Vorbirea unor oameni de acest fel nici măcar nu merită să fie ascultată, fiindcă ei obișnuiesc pe alții, cu faptele urâte, numai prin numele lor. Trebuie să vorbim ca să facem plăcerea, iar nu hazul altora. Chiar râsul însuși trebuie oprit pe buze. La rându-i chiar el poate arăta cuviință dacă alegem felul cum îl exprimăm. Dacă nu se face astfel, arată nestăpânire de sine. Ca să spun lămurit: lucrurile care sunt firești pentru oameni nu trebuiesc înlăturate de la ei, ci se cuvine să le punem măsură și timp potrivit. Nu, doar, pentru că omul este un animal care râde, înseamnă că trebuie neapărat să râdă pentru orice, căci nici calul, dacă e nechezător, nu nechează într-una. Trebuie să ne măsurăm înșine, ca niște ființe înzestrate cu rațiune, prin stăpânirea de noi înșine, să ușurăm cu grijă severitatea ocupației noastre și să destindem prea marea apăsare, dar nicidecum să n-o slăbim cu nesocotință.

În adevăr, înseninarea cuviincioasă a feței, păstrându-i armonia, e ca un instrument muzical și se numește îndeobște surâs... În felul acesta o destindere se revarsă peste față. Acesta este râsul oamenilor cumpătați. Întinderea nesocotită a feței se numește la femei chicot, și-i un râs desfrânat, iar la bărbați se cheamă hohot. Este un râs curtenitor, dar în sine e supărător. *“Prostul la râs își ridică vocea, iar omul isteț de-abia surâde în liniște”* zice Sf. Scriptură (a). Cel isteț aici este cel înțelept, care se poartă cu totul altfel decât prostul.

Dar, iarăși, nu trebuie să fie cineva mohorât, ci numai serios. Căci primesc mai degrabă pe cel care surâde cu fața, care s-ar arăta că *“surâde cu obraji nobili”*, decât pe cel ce nu-și păstrează seninătatea feței. *“Căci el va avea un râs mai puțin ridicol”*. Chiar și surâsul trebuie să fie educat. Și dacă s-ar isca pentru lucruri urâte, să ne arătăm că roșim mai degrabă decât că surâdem, ca să nu părem că ne veselim cu alții ca să le facem plăcere, potrivindu-ne cu ei. Cât despre râsul iscat la vederea unor suferințe, se cuvine mai degrabă să fim văzuți mai triști, decât că ne înveselim de ele. Căci acest lucru e o dovadă de sălbăticie, pe când aptitudinea serioasă dovedește judecată omenească. Nu trebuie să râdem totdeauna căci e un lucru nesocotit. Mai ales să nu se întâmple când sunt de față oameni mai în vârstă sau alții care

merită un respect deosebit, afară de cazul când ei înșiși ar fi zis ceva de duh ca să ne înveselească pe noi. Să nu râdem față de oricine, nici în orice loc, nici către oricine, nici pentru orice lucru. Mai ales față de tineri și femei, râsul ajunge o lunecare spre bârfele. Dimpotrivă, trebuie să arate totdeauna seriozitate pe față, căci ea este îndepărtătoarea celor ce ar încerca să bârfească. Seriozitatea este în stare să înlăture pornirile spre obraznicie, numai din privire. În schimb, ca să vorbesc cu un cuvânt, vinul pe toți cei fără minte îi “învață frumos ca să râdă și cu veselie să joace” (a); îndemnând la moliciune moravurile oamenilor stăpâniți de gândul femeii. Trebuie să ținem seamă că neînfrânarea la vorbă face să crească necuviința până ajunge mojie. „Și spuse cuvânt ce, mai bine, s-ar fi convenit să nu-l mai spună”.

Mai ales la vin se-ntâmplă să se dezvăluiească firea oamenilor ascunși, căci se dezbracă de prefăcătorie, din pricina nestăpânirii limbii la vreme de petrecere. Din cauza acestei nestăpâniri judecata ațipește, îngreuiată în suflet prin îmbătare, iar patimile sălbătice se deșteaptă, punând stăpânire cu totul pe judecata lor cea neputincioasă (b).

12. Am purtat corespondență (scrisori) cu scopul desfrânării?

Fiecare Creștin care voiește a se păzi pe sine curat, este dator să se păzească ca de foc și de acest prilej păcătos. După cum petrolul, benzina și uleiul, turnate pe foc, nu-l sting, ci dimpotrivă, îl aprind mai mult, tot astfel și scrisorile de dragoste păcătoasă. În loc de a stinge focul, care distruge pacea sufletului, îl aprind mai mult, încât viața omului cuprins de această mreață, devine un iad vremelnic și veșnic. Acest foc diavolesc al patimii îl face pe om să nu mai țină seamă de poruncile Dumnezeuiești și să cadă în grea pedeapsă, cum a căzut un izraelit, care a fost pedepsit cu moartea pentru aceasta (c).

Ia seama să n-o pățești. Ilie s-a dus în grădina vecinului și a zărit aici un trandafir plin de flori. El a rupt o roză și a zis:

– Acum o să miros, să-mi fie de folos! Dar când își vârî năsucul în roza numai pe jumătate desfăcută, deodată simți o durere grozavă. În roză fusese o albină, și – fiindcă era s-o turtească cu nasul – îl înțepă de nas. Să bagi de seamă și în plăceri, dacă nu vrei să dai de dureri!

(a) Homer, *Odiseia* 463. (b) *Pedagogul*, Climent Alexandrinul după “*Izvoarele Ortodoxiei*”, pg. 176-9. (c) Num. 25

Ilie, fiind un copil iute din fire, a luat acum bulgări de pe jos și cuprins de furie a aruncat în stupii de albine. Atunci albinele s-au aprinse și ele de mânie și s-a aruncat roi peste el, lăsându-l rănit cu vreo sută de împunsături. El s-a îmbolnăvit de moarte, a avut să rabde niște dureri înfricoșate și abia a scăpat cu viață. Dacă nu rabzi în necaz liniștit, noi necazuri te-ajung înmiit! (a).

13. Am făcut altor trupuri pricinuiți de păcatul curviei?

Cei care prin felurite meșteșuguri aprind trupurile semenilor lor cu focul dobitoceștii curvii, se fac vinovați acestui păcat și cad în pedepse și felurite bătăi. Fiecare creștin sau creștină, să umble cu multă precauție spre a nu da sminteală nimănui (b).

Privitor la acestea și alte provocări la felurite păcate, Mântuitorul zice: *“Vai lumii pentru smintele... dar mai vai aceleia prin care vine sminteala...”*; iar Apostolul zice: *“Fără sminteală să fiți și iudeilor și elinilor și Bisericii lui Dumnezeu...”* (c).

Păzește-te ca în fața judecății. La înfricoșata a doua venire a lui Hristos, după învierea morților, de s-ar putea să mai moară oamenii, toți ar muri de frică și de marea spaimă ce va fi atunci. Că înfricoșat lucru este a vedea cerul desfăcându-se și Dumnezeu arătându-Se cu mânie și cu urgie, cu oaste de Îngeri fără de număr; și toți oamenii, câți s-au născut pe pământ, de la Adam până atunci, împreună de față vor sta, așteptând fiecare hotărâtoarea lui judecată. Pentru aceea, acestea gândindu-le pururea și așteptându-le noi, datori suntem a trăi ca și cum am fi în toate zilele întrebați și cercați pentru viața noastră, de însuși Domnul Dumnezeu (d).

14. Nesocotind sfaturile bune ale părinților, am umblat în căi rele, prăbușindu-mă în prăpastia desfrânărilor?

Toată neascultarea de Dumnezeu, de Biserică și de sfaturile bune ale părinților trupești și sufletești, aduce asupra neascultătorilor greutăți și primejdii groaznice (e). Prin neascultare, ne arată Dumnezeiasca Scriptură că sumedenii de suflete s-au prăbușit în grele suferințe, necazuri și înfricoșate nefericiri.

(a) I. M. C. ist. 38. (b) Vezi scrierile Părinților Apostolici Vol. I, pg. 209; Vol. II, pg. 5-7. (c) Mt. 18, 6-7-8-9; Mc. 9, 42; Lc. 17, 1-2; 1 Cor. 10, 32. (d) „Pateric”, pg. 265, 4. (e) Evr. 2; 3; 10, 22-39; 1 Cor. 10, 6-10

Exemple: Lucifer cu îngerii lui (a); Adam și Eva (b); Faraon (c); israeliții (d); Nadab și Abiud (e) Moise și Aaron (f); Saul (g); Avesalom (h); Solomon (i); Omul lui Dumnezeu (j); Iona (k); idolatrizații împărați ai lui Israel și Iuda cu popoarele lor (l); Iudeii (m); etc.

Întoarce-te din neascultare la ascultare. Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne spune răspicat “că bucurie se face înaintea Îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăiește”. În acest scop El a zis: “Un om avea doi feciori; și a zis cel mai tânăr din ei tatălui său:

– Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuție. Și le-a împărțit lor avuția. Și nu după multe zile, adunând toate, feciorul cel mai tânăr s-a dus într-o țară departe și acolo a risipit toată avuția sa, viețuind în dezmierdări. Și cheltuind el toate, s-a făcut foamete mare într-acea țară, și el a început a se lipsi. Și mergând s-a lipit de unul din locuitorii țării aceleia și l-a trimis pe el la țarinile sale să pască porcii. Și dorea să-și sature pântecele său din roșcovele ce mâncau porcii și nimeni nu-i da lui. Iar venindu-și întru sine, a zis:

– Câți argați ai tatălui meu sunt îndestulați de pâine, iar eu pier de foame. Scula-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu și voi zice lui: Tată, greșit-am la cer și înaintea ta, și nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău, fă-mă ca pe unul din argații tăi. Și sculându-se, a venit la tatăl său. Iar el încă departe fiind, l-a văzut pe dânsul tatăl său și i s-a făcut milă, și alergând, a căzut pe grumajii lui și l-a sărutat pe el. Și a zis lui feciorul:

– Tată, greșit-am la cer și înaintea ta, și nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău.

Și a zis tatăl către slugile sale:

– Aduceți haina cea dintâi și-l îmbrăcați pe el, și-i dați inel în mână lui și încălțăminte în picioarele lui; și aducând vițelul cel hrănit, îl junghiați, și mâncând să ne veselim. Că fiul meu acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Și au început a se veseli.

Iar feciorul lui cel mai mare era la țarină, și dacă a venit și s-a apropiat de casă, a auzit cântece și jocuri (n). Și chemând pe una dintre slugi, a întrebat-o, ce sunt acestea? Iar ea a zis, că fratele tău a venit

(a) Is. 14, 9-15; Lc. 10, 18; Ioan 8, 44; Apc. 12; 13. (b) Fac. 3. (c) Ieș. 5-15. (d) Ieș. 16, 26-28; 4 Împ. 18, 9-12; Neem. 9, 22; Ier. 43, 7; Iez. 2, 10; 18; 33; Dan. 9, 4-19. (e) Lev. 10, 1-7. (f) Num. 20, 24. (g) 1 Par. 10, 13-14; 1 Împ. 15-18-23; 28. (h) 2 Împ. 15-1. (i) 3 Împ. 11, 11. (j) 3 Împ. 13. (k) 1; 4. (l) 2 Par. 33; 36 și Proorocii. (m) Ioan 7, 19; 8 ș. a. (n) Filipeni 3, 20

și a junghiat tatăl tău vițelul cel hrănit, pentru că sănătos pe el l-a primit. Și s-a mâniat și nu vrea să intre; iar tatăl lui ieșind, îl ruga pe el. Iar el răspunzând, a zis tatălui său:

– Iată, de atâția ani slujesc ție și niciodată porunca ta n-am călcat, mie niciodată nu mi-ai dat nici măcar un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei; iar când veni fiul tău acesta, care a mâncat avuția ta cu curvele, ai junghiat lui vițelul cel hrănit. Iar el a zis lui:

– Fiule, tu în toată vremea ești cu mine și toate ale mele, ale tale sunt. Ci se cădea a ne veseli și a ne bucura, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat (a).

Inimă de tată. Un Preot povestește următoarele: “Eram într-o zi de târg, în oraș unde am întâlnit o fetișcană dintr-un sat din alt județ depărtat, în care am fost mai mulți ani păstor sufletesc. Am întrebat-o că ce face în orașul acesta și cu ce se ocupă. După unele codiri, mi-a mărturisit că ea fără știrea tatălui său a părăsit casa părintească și satul și după multă pibegie, a ajuns în orașul acesta, unde de un timp s-a prăbușit în prăpastia păcatelor urâcioase. Acum, drept că-i pare tare rău de pasul făcut, dar nu îndrăznește să se întoarcă acasă la tatăl său, pentru că el n-ar putea-o ierta niciodată.

– Nu deznădăjdui, copilă, i-am răspuns. Ia pune-te și scrie-i tatălui tău o scrisoare, în care îl rogi de iertare și ca să te primească iar pe lângă dânsul.

Ea m-a ascultat și în fața mea a și scris tatălui său o scrisoare plină de căință, în care l-a rugat de iertare. Ce bucurie a mai avut bunul ei tată, când a primit știrea de la fiică-sa cea pierdută! Îndată i-a răspuns între altele așa:

– Vino, draga mea, înapoi acasă și eu te voi avea dragă ca și mai înainte! Vezi, cititorule, tocmai astfel și bunul Dumnezeu îl iartă pe orice păcătos, dacă se întoarce cu căință adevărată de la calea cea rea. “*N-am venit să chem pe cei dreپți, ci pe cei păcătoși la pocăință*”, zice Domnul (b).

Măinile mamei. O mamă săracă avea un fiu rău și nărvit în neascultare și destrăbălări. Femeile cu care se însoțea îl făceau tot mai rău. Apucase calea cârciumei, beției și a tuturor blestemățiilor ce izvorăsc din aceste iaduri... Într-o noapte a chefuit, s-a îmbătat, a jucat în cărți, s-a bătut și a furat. A fost judecat și condamnat la închisoare

lungă și grea, pe care avea dreptul să o poată răscumpăra cu o sumă mare de bani. El a scris din temniță:

– Mamă dragă, fie-ți milă de mine, plătește pedeapsa și mă scoate de aici.

Mama ce era să facă?! Ce nu face o inimă de mamă? A căutat de lucru în dreapta și-n stânga, la câmp, la fabrică, la spălat, etc. Și pe urmă a plătit banii și și-a scăpat fiul din temniță. Când fiul a ajuns acasă și s-a plecat să sărute mâinile mamei, ce a văzut? Mâinile mamei erau pline de răni și de sânge.

– Ce-i cu mâinile d-tale, mamă dragă?

– Fiule dragă – răspunse mama – rănilor astea le-am căpătat, lucrând cu zi cu noapte, pentru banii cu care te-am eliberat.

Fiul s-a înfiorat de acest lucru. L-a străpuns până la inimă rănilor mamei și din acea clipă nu a mai păcătuit. De câte ori se apropia de el ispita păcatului, se gândea la mâinile mamei.

În acest chip sunt și mâinile scumpului nostru Mântuitor. Sunt pline de rănilor și Sângele cu care ne-a răscumpărat din temnița morții. Fiul cel căit n-a mai păcătuit după ce a înțeles mâinile sângărânde ale mamei sale. Așa trebuie să facem și noi, căci Iisus Hristos Domnul nostru n-a venit numai să sângereze pentru păcatele noastre, ci să ne și oprească de la păcat.

Iisuse Hristoase, scumpul meu Mântuitor! Sărut Sfintele Tale mâini, care au sângerat de atâtea ori pentru păcatele și ticăloșiile mele. Le sărut și făgăduiesc că le voi cruța de noi sângărări. De câte ori se vor apropia ispitele de mine, mă voi gândi la scumpele Tale mâini pline de Sânge, mă voi opri de la păcat (a).

Acestea cunoscându-le și noi, să părăsim orice neascultare de Dumnezeu, de Biserică și de Părinții noștri spirituali și trupești, să părăsim păcatele și să facem roade vrednice de pocăință... spre a scăpa și a dobândi Împărăția lui Dumnezeu vremelnice și veșnic.

Căderea și scularea pustnicului. Un stareț oarecare petrecea într-o pustie depărtată. El avea o rudenie la lume, care de mulți ani dorea ca să-l vadă. Acea întrebând pentru dânsul unde petrece, aflând vreme s-a suit la pustie, călăuzită de un păstor de cămile și de dracul. Mergând la ușa chiliei starețului, i-a spus:

– Eu sunt rudenia ta.

În noaptea aceea rămânând la el, a căzut starețul în curvie cu dansa. Acolo în pustie era alt stareț sihastru, petrecând pustnicește. Acela umplându-și un pahar cu apă în vremea mesei lui, i s-a răsturnat paharul. După purtarea de grijă a lui Dumnezeu a zis în sine:

– Mă voi duce în pustie și voi spune aceasta la un stareț.

Acestea zicând și sculându-se s-a dus, fiind seară. În noaptea aceea s-a culcat într-o capiște idolească și a auzit acolo pe draci, zicând:

– În noaptea aceasta am aruncat în curvie pe călugărul cutare. Au-zind aceasta de la draci, starețul s-a mâhnit. Apoi plecând și sosind la starețul acela, l-a aflat trist și i-a zis:

– Ce voi face, Părinte, pentru că umplu un pahar cu apă și în vremea mesei se răstoarnă. Starețul căzut i-a răspuns:

– Dar eu ce voi face, pentru că în noaptea cutare am căzut în curvie? Starețul venit i-a zis:

– Și eu m-am înștiințat de aceasta, Părinte.

Apoi starețul căzut l-a întrebat:

– Cum de te-ai înștiințat de aceasta? Acela a zis:

– Dormind într-o capiște idolească, am auzit pe draci grăind de tine.

Atunci starețul căzut a zis:

– Iată, eu de-acum mă voi duce la lume. Acela însă îl rugă, zicând:

– Nu, părinte, să nu te duci, ci să petreci la locul tău, iar pe femeie să o izgonești de la tine, pentru că aceasta o ispită drăcească este.

Ascultându-l pe el acesta, a petrecut în chilia sa, ținându-și pravila după rânduială și în toate zilele adăuga lacrimi, până ce iarăși a venit în rânduiala sa cea dintâi (a).

15. Am păcătuț cu rudenii, făcând amestecare de sânge?

„Nimeni să nu se apropie de vreo rudenie de sânge a sa, ca să-i descopere rușinea. Eu sunt Domnul” (b). “Legătură spre nuntă ome-nească a opritei rudenii, de se va vădi că s-au făcut, ca într-u păcatele omenești va primi certările preacurvarilor” (c).

Între cădere și cădere. Porumbelul când se murdărește, alear-gă la apă și se spală. El nu poate suferi necurățenia. Nu-i place de ea. Pe o oaie de o bagi într-un noroi, într-o mocirlă, umblă în toate părțile să fugă, să scape de acolo. Dar porcul, când ajunge în noroi, se tăvă-lește și se lăfăiește în el cu plăcere. Asta-i lumea lui și plăcerea lui.

O așa deosebire este și între căderea celor credincioși și a celor necredincioși. Și credinciosul are clipe de cădere; și el se murdărește câte odată, dar el aleargă îndată la apă ca porumbelul. Își spală îndată păcatul prin lacrimi de căință și prin Sângele Domnului Hristos.

Dar când cade necredinciosul, el se simte bine în mocirlă; el se tăvălește și se lăfăiește ca porcul în noroiul patimilor și păcatelor. Asta-i lumea lui de plăceri.

Când cade un cal. Zilele trecute am văzut un cal ce căzuse pe lunecușul străzii. Multime de oameni se strânseseră în jurul animalului căzut și toți ajutau la ridicarea lui. Eu însă m-am gândit la mine, ce bine ar fi dacă s-ar petrece acest lucru și între oameni. Ce bine ar fi dacă oamenii ar sări să ajute și pe semenul lor ce cade. Căci și omul cade în atâtea și atâtea feluri. Cade și trupește și sufletește. E plină lumea de oameni căzuți, dar cine sare în ajutorul lor? Câți dintr-înșii nu s-ar putea ridica dacă s-ar apropia cineva de ei cu cuvântul cel dulce al Sf. Evanghelii; cu ajutor sufletesc și trupesc. Câți căzuți nu se află prin spitale, temnițe, etc., cine merge să-i ridice? Câți căzuți nu s-ar putea ridica mergând la ei un ajutor sufletesc și trupesc.

Unde suntem? Unde am ajuns de la fericitele timpuri apostolice, când creștinii “erau una” și trăiau ca într-o familie, ajutându-se și întărindu-se unii pe alții? (a) Unde suntem de la cuvintele Sf. Ap. Pavel: “*Voi sunteți trupul lui Hristos și fiecare în parte măduarele Lui... Și dacă suferă un mădular, toate măduarele sufăr împreună cu El*” (b); adică dacă un membru, dacă un frate de al vostru suferă, ajutați-l și tămăduiți-l, căci altcum întreg corpul vostru suferă... Vai, cât ne-am depărtat și aici de Sfânta Evanghelie! Când cade un om – azi sar zece să-l ajute a cădea mai adânc și alți douăzeci sar să-l împiedice a se ridica. Când înființezi o societate, o asociație anume pentru ridicarea celor căzuți, te râde lumea, te batjocorește, te “critică”, ba încă te face și “sectar”.

Vai, ce vremuri cumplite trăim (c).

17. Am vorbit, am corupt sufletele?

Aceasta-i un păcat foarte urâcios înaintea lui Dumnezeu, mult păgubitor societății omenești și spărgător căsniciilor.

Casa de toleranță, sau prostituție. “Hotărâm – zic Sfinții Părinți – ca cei ce spre căderea sufletelor adună desfrânate și le hrănesc, dacă sunt clerici să se caterisească, iar dacă sunt laici să se afurisească (a). Pentru acestea nu încapă nici o îngăduință dacă nu se pocăiesc, nici darurile lor la Sfânta Biserică nu se primesc, nici în cimitir nu se pot îngropa când vor muri (b).

Necurat-o, n-ai loc în Sfânta Biserică. Povestit-a Avva Ioan cel de la Chiliză zicând, că o femeie păcătoasă era în Egipt, preafrumoasă și bogată foarte și boierii veneau la dânsa. Deci, într-una din zile a avut voință să vie la Sfânta Biserică și a voit să intre înăuntru. Iar ipodiatonul, care sta la ușă, n-a lăsat-o, zicând:

– Nu ești vrednică să intri în Casa lui Dumnezeu, căci ești necurată. Iar în vremea ce se priceau, a auzit Episcopul gâlceavă și a ieșit. Deci i-a zis lui femeia:

– Nu mă lași să intru în Biserică? și i-a zis ei Episcopul:

– De vei aduce aici averile tale, știu că nu mai păcătuiești.

Iar după ce le-a adus ea, luându-le Episcopul, le-a ars cu foc. Și a intrat ea în Sfânta Biserică plângând și zicând:

– Dacă aici așa mi s-a făcut, oare acolo ce am să pățimesc?

Și s-a pocăit și s-a făcut vas al alegerii (c).

Călugărul biruitor păcatului. Un călugăr a întrebat odată pe un alt călugăr:

– Ce să fac, părinte? Nu voi putea suporta multă vreme ispitele, care au năvălit asupra trupului meu. Bătrânul i-a răspuns:

– Astfel de ispitiri n-am avut, prin urmare nu te pot sfătui.

Dezolat tânărul călugăr a plecat la un altul, căruia i-a povestit răspunsul dat de călugărul bătrân. Acesta i-a răspuns:

– Nu ți-a vorbit neadevăr, du-te la dânsul încă odată și întreabă-l să-ți spună, cum de nu a fost el ispitit.

Călugărul urmând sfatul, s-a reîntoars și i-a zise:

– Iartă-mă, părinte, că îndrăznesc a te întreba, de ce tu în viața ta nu ai fost ispitit. Și bătrânul i-a răspuns:

– De când sunt călugăr în nici o zi nu m-am săturat de pâine, de apă și de somn; acest fapt m-a apărut de acele ispite pe care le amintești că dau năvală asupra sufletului tău.

(a) Can. 86 sin. VI ecum. (b) *Vezi Așezămintele sau Constituțiile Apostolice cart. IV cap. 6-10.* (c) „Pateric”, o. c. pg. 115, 1

Sacrificarea pentru păzirea fecioriei. Pe vremea când pământul sfânt al Palestinei a fost cucerit de turci, între Ierusalim și Betleem, într-o vale frumoasă, se afla o mănăstire de maici foarte evlavioase. Sultanul turcilor auzind că între acele maici sunt multe fecioare frumoase, într-o zi s-a hotărât să viziteze Mănăstirea, lucru despre care a înștiințat pe stareță. Aceasta a înțeles intenția sultanului și s-a hotărât să-și apere singura și cea mai însemnată virtute a Mănăstirii: fecioria. În ziua fixată pentru venirea sultanului, ea adună pe toate maicile în curtea Mănăstirii și le zise:

– Iubite, surioare! Timpul persecuției noastre a sosit. Sultanul și-a pus în gând să ne răpească cea mai aleasă podoabă a noastră, fecioria. E deja aproape de noi, suntem prea slabe a ne împotrivi lui. Urmați-mi sfatul și faceți ce fac eu.

A luat apoi un cuțit și s-a tăiat apoi pe obraz până la desfigurare. Asemenea au făcut și maicile. Când a intrat apoi sultanul în Mănăstire și a văzut cu ochii atâta jertfă amarnică din partea unor maici, pentru a-și păstra fecioria, a părăsit Mănăstirea, iar maicile au mulțumit lui Dumnezeu, că le-a apărât trupul și sufletul de murdăria lumii (a).

DEZMĂȚUL SUFLETESC

PREACURVIA SPIRITUALĂ

18. Am curvit și preacurvit sufletește?

Curvia și preacurvia sufletească este orice despărțire de Dumnezeu a creștinului, prin practicarea păcatelor: contra Duhului Sfânt, a păcatelor strigătoare la cer, a păcatelor potrivnice dragostei de Dumnezeu și de aproapele, a păcatelor ucigătoare de suflet și a altor păcate ce mânia pe Dumnezeu, fără a se părăsi de ele și a face roade vrednice de pocăință. Cei ce iubesc pe Dumnezeu și au poruncile Lui și le păzesc totdeauna, sunt și rămân locaș Dumnezeirii (a). Aceștia-s scăpați și curați de păcatul curviei sufletești. Aceștia-s adevărați feciorelnici: fecioarele (Sufletele) înțelepte care-și au candelile pregătite, aprinse și luminând cu untdelemnul faptelor bune din belșug (b); feciorelnicii care cântă pururea înaintea Scaunului Dumnezeirii o cântare aleasă, duhovnicească, care nu s-au întinat cu femeii (sau mai bine zis cu păcatele de mai sus). Aceștia-s răscumpărați de Iisus, pângă lui Dumnezeu și Mielului în gura cărora nu s-a găsit minciună ori vicleșug, și-s curați înaintea Scaunului Dumnezeirii. Cei ce iubesc păcatul și-l practică cu îndărătnicie, cad din înfiere și devin vrăjmași lui Dumnezeu. Aceasta o arată clar Mântuitorul, zicând: *“Cel ce nu mă iubește pe Mine, Cuvintele Mele nu le păzește... Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este și cel ce nu adună cu Mine, risipește...”* (c). *“Poporul acesta se apropie de Mine cu buzele sale și Mă cinstește cu limba; iar inima lor e departe de Mine. Dar în deșert Mă cinstesc propovăduind învățături și porunci omenești”* (d).

Numai creștinii și creștinele care: *“Ori de mănâncă, ori de beau, ori altceva de fac, toate le fac spre slava lui Dumnezeu”*. Prin adevă-

(a) Ioan 14, 21-23; 1 Cor. 3, 16. (b) Mt. 25. Apoc. 14, 1-5; 3, 4; 7; 17, 14; 5, 8-10; Ps. 14; 23. (c) Ioan 14, 24; Mt. 12, 30. (d) Mt. 15, 8-9 comp. Is. 29, 13; Iez. 33, 31; Os. 3, 14; Amos 5, 23; Mc. 7, 6-7; 2 Lege 4, 2; Is. Sir. 34, 7-8

rată iubire de Dumnezeu și de aproapele, ferindu-se de orice păcătuire și sminteală (a); aceia scapă de prăbușirea în odiosul păcat al curviei sau preacurviei sufletești, devenind fii și fiice ai lui Dumnezeu și de-a pururea fericiți, vremelnici și veșnici (b).

Greu este păcatul dobitoceștii curvii și preacurviei trupești, pentru că se jignește bunătatea lui Dumnezeu prin călcarea poruncii a șaptea din Decalog și întunecă mintea acelor păcătoși, le mortifică sufletul și-i împovărează groaznic, prăbușindu-i în iadul vremelnic și veșnic. Aceasta reiese destul de clar din cele arătate în această poruncă și la păcatul curviei din această carte.

Este însă o altă curvie sau mai bine zis, preacurvie, care periclitează cu mai mare și mai cumplită cruzime pe fiii și fiicele Sfintei Biserici Creștine Ortodoxe, Maica noastră Duhovnicească, care ne naște, alimentează, crește și ne grijește pururea. Aceia-i preacurvia sufletească sau spirituală. Pe cât este mai mare și mai prețios sufletul decât trupul, pe atât e mai grea și mai cumplită preacurvia sufletească decât preacurvia trupească. Preacurvia sufletească este cu atât mai primejdioasă și foarte greu de tămăduit, cu atât mai mult cu cât nu se vede, nu se simte, nici se pricepe adeseori, atât de doctorii sufletești, de cei care o săvârșesc, cât și de lumea din jurul lor.

Precum fecioara ori femeia, care prin legătura sfântă a căsătoriei (c), devine un corp cu soțul ei (d), și dacă după acest Sfânt legământ se duce după alt fecior sau bărbat, ori feciorul sau bărbatul după altă fecioară sau femeie, devine preacurvă sau preacurvar; tot astfel oricare dintre fiii și fiicele Sfintei Biserici Ortodoxe, care după unirea lor cu Hristos Dumnezeu prin: Botez, Mir-Ungere și Sf. Împărtășire cu Dumnezeiescul Lui Trup și Sânge, întorcându-se iarăși la stăpânul lor cel dintâi, adică la Satana, cu lucrurile, slujbele, îngerii și trufia lui, prin felurite idolo-slujiri sistematice, moderne, depărtându-se, rupându-se de Mirele lor Ceresc, devin preacurvari și preacurve. Iată care-i preacurvia sufletească.

Cine a prăbușit pe unii dintre Îngerii luminați din cer în adâncul iadului vremelnic și veșnic? Preacurvia spirituală. Cine a prăbușit pe protopărinții noștri Adam și Eva din pământescul Rai al desfătărilor, în pământul blestemat, în astă "Vale a Plângerii", în iadul vremelnic și

(a) Mt. 13, 88; Fac. 3, 15; Ioan 8, 44; 6, 70-71; 13, 18-35; F. Ap. 13, 6-11. (b) Ps. 1, 1-3; 118, 1-2; 127; Apc. 2, 9-10; 3, 7-12; 21, 22. (c) Fac. 1, 20-31; 2, 4-7-18-24; Ps. 44, 12-13; 127... Fac. 2, 24. (d) Mt. 19, 4-6; Mc. 10, 6-9; 1 Cor. 6, 16-17; Efs. 5, 22-33

veșnic?... Dar pe Cain, fiul lor cel întâi născut? Cine? Cine? Preacurvia trupească? Nu. Dar care? Preacurvia sufletească. Ce a fost, este și va fi.

Ce sunt persoanele acelea cu nume creștinesc – din cler și popor – îmbâcsite de credințe deșarte, superstiții... care la felurile lor necazuri, suferințe și trebuințe, aleargă la ghicitorii: cu bobii, cu ghiocul, cu spiritismul sau cu morții, cu păsări, cu animale, cu zodii, planete, psaltire, pravilă, buruieni și alte felurite trăsnași pe la Anul Nou, la Bobotează, la Sfântul Andrei, la Rusalii, etc., ca împ. Saul la vrăjitoarea din Endor, pentru care s-a sinucis trupește și sufletește?! (a). Dar aceia care aleargă la descânțece, farmece, vrăjitorii drăcești, ca trimișii lui Ozia la Beel-Zebub idolul Acaronului, pentru care s-a omorât trupește și sufletește...? (b) Dar aceia care descântă, ghicesc, vrăjesc, farmecă și toți aceia care cred și aleargă la acele slujbe drăcești, ce sunt?... Oare nu sunt preacurvari și preacurve spirituale?

Ce sunt acele persoane cu nume creștinesc, care cred în strigoi, în vârcolaci, în stafii, în cântecul cucului, al cucuvelei, în a nu da foc în anumite zile de frica uliului că-i ia puii și în alte superstiții păgubitoare sănătății și economiei casnice, care-i tulbură adeseori; în loc a se osteni, a cunoaște și a crede în Dumnezeu precum se cade? Au nu sunt niște preacurve și preacurvari sufletești?

Ce sunt acele persoane cu nume creștinesc – din cler și popor – care luptă a surpa pacea și bunavoirea adusă de Mântuitorul pe pământ prin Întruparea, Activitatea și Proslăvirea Sa (c), semănând în locul acestora, zizanii, intrigi și învrăjbiri crâncene între fiii și fiicele Bisericii, care luptă adeseori cu premeditare în adunări, consiliu, sobor, formând adunarea satanei (d), pentru a băga vrajbă, dezbinări și ruperi între copii și părinți, între soție și soț, între familii și neamuri, între Păstori și păstoriții lor, între penitenți (fiii și fiicele duhovnicești) și Duhovnicii lor iscusiți? Oare nu-s niște odioși, (mârșavi, scârboși, urâcioși, nesuferiți) preacurvari și preacurve sufletești? Mântuitorul arată clar că precum făcătorii de pace sunt fiii lui Dumnezeu, așa și semănătorii de zizanii, făcătorii de învrăjbiri, sunt fiii și fiicele diavolului... (e).

Ce sunt acei bărbați purtători de nume creștinesc care își leapădă podoaba bărbătească (barba și mustățile), arătându-se în public și în

(a) 1Împ. 15, 23; 28; 31; 1 Par. 10 comp. Lev. 20, 27; 2 Lege 18, 9-11; 13. (b) 4 Împ.; 1 Didahiile Ilie Miniati edit. 1897 pg. 148-150. (c) Mt. 26, 1-5; 14-25; 47-75; 27; 28; F. Ap. 4; 5, 17-42; 22, 30; 23, 1-3. (d) Apc. 2, 9; 3, 9; Ioan 11, 47-54; Mc. 14, 1; Lc. 22, 2. (e) Mt. 13, 88; Fac. 3, 15; Ioan 8, 44; 6, 70-71; 13, 18-35; F. Ap. 13, 6-11

Sf. Biserici despuiati de această podoabă, asemenea: femeilor, famenilor și scapeților??? Oare bărbații aceia (tineri, maturi și bătrâni) lepădători ai chipului bărbătesc dat de Dumnezeu (purtat de Mântuitorul și aleșii Lui), care poartă chipul stăpânitorului veacului acestuia (a), nu-s niște sufletești preacurvari și preacurve?

Ce sunt femeile și fetele acelea, care își slutesc chipul lor natural, dat de Dumnezeu, și-l slutesc după satanica modă a veacului acestuia, vitreg Ortodoxiei, prin sulimenirea fețelor, roșirea buzelor și a unghiilor mâinilor și picioarelor, prin grimarea ochilor, smulgerea sprâncenelor și încondeierea altora artificiale în forma cornițelor iezilor, coaselor, cosoarelor sau asemenea secerelor? Oare nu-s niște preacurve sufletești?

Ce sunt acele femei și fete care apar în public și-n Sf. Biserici, ca niște idoli, spoite, sulimenite cu fleacuri drăcești, cu fețele sluite, îmbrăcate după drăceasca modă a nudului: cu capetele, piepturile, spatele, mâinile și picioarele dezgolate??? Oare nu-s niște odioase preacurve sufletești?

Ce sunt acele purtătoare de nume creștinesc ce apar în public, ba chiar și în Sf. Biserici, mânjite pe fețe cu acele fleacuri drăcești (+) încărcate cu zorzoanele deșertăciunilor idolești: cu cercei în urechi, piepteni sclipitori în păr, inele în degete (b), brățări la mâini, mărgel, salbe, lăntișoare, panglici, mărtișoare, talismane satanice, agățate în jurul gâtului și pe piept; cu care se împopoțonează contra Dumnezeieștilor Scripturi (c) contra Sfintelor Pravile și a învățăturilor Sf. Biserici, spre a înșela sufletele tinerilor ușuratici și a fi mai frumoase – zic ele – de cum le-a făcut Dumnezeu? Oare nu-s niște preacurve spirituale, arvunate de aici de pe pământ vremelnicilor și veșnicilor munci ale iadului? Rogu-vă, judecați sănătos și creștinește: acele femei ori fecioare, care apar în public, pe drumuri, în ulițe, pe străzi, în târguri, la adunări, ba chiar și în Sf. Biserici, aproape despuiate, fără de nici o rușine, ba și cu ifose satanice prin acea șucheată modă draconică... nu-s ele niște notorii propagatoare ale desfrâului, stârnitoare ale dobitoceștilor patimi ale necurățiilor și reclame ale spurcatei preacurvii?... Și chiar de n-ar fi căzute unele din ele în

(a) Rom. 12, 2. (+) Idolatrii își spoiau idoli la care se închinau, ba chiar și fețele lor, că așa-i învățau diavolii din idoli cărora le slujeau și li se prosternau. Mahomedanilor, arabilor, ca și lui Mahomed, le place sulemeneia, vopsirea sprâncenelor și a genelor cu negru, și a unghiilor cu roșu (vezi Istoria Ev. Mediu și Modern pg. 44. D. Pătrășcanu). (b) Mărt. Ort. p. III într. 53, 54. (c) Ieș. 33, 5-6; Is. 3, 16-26; 1 Petru 3-6; 1 Tim. 2, 9-10; Can. 95 Sin. 6 ecum. cu tâlcul și subînsemnarea lui.

murdăria patimii desfrâului trupesc, oare nu-s ele niște odioase preacurve spirituale? Iată că are foarte multă dreptate Sf. Ambrozie Episcopul Mediolanului, care zice: "Femeia împodobită e casa tuturor dracilor din iad... o idoliță..."

Ce sunt acei părinți de copii cu nume creștinesc, care-și iubesc pe fiii și fiicele lor mai mult decât pe Dumnezeu Care li i-au dat și-i ține în viață? Oare slugărindu-și ei așa copiii și împopoțonându-i după sucheatele mode și după poftele și mândria satanică, făcându-i ca pe niște idoli și idolițe, sortindu-i astfel iadului vremelnice și veșnic, nu-s, dimpreună cu vlăstarele lor sclavizate niște preacurvari și preacurve sufletești? Iată, pentru scăparea de păcatul acesta, Cuv. Parascheva, Sf. M. Filofteia și alte femei și fecioare creștine, își dezbrăcau hainele luxoase de pe ele dându-le săracilor; iar ele îmbrăcau cu smerenie zdrențele acelor... Și așa s-au ales și sfințiți.

Ce sunt acele persoane creștine care nesocotind Dumnezeieștile cuvinte ale Mântuitorului: *"Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima"*, și ale Preacuratei Maicii Sale, care arătând în toate bunăcuviință, modestie și smerenie, plină de înțelepciune Divină, zice: *"...Că a căutat spre smerenia roabei Sale..."* ele agață pe fața Sfințelor Icoane ale Preasfințitei Maici cu Pruncul Iisus în brațe, felurite fleacuri sau zorzoane idolești: mărgelă, lăntișoare, coliere, salbe, cercei, inele, panglici, etc.? Am văzut în unele Sfinte Biserici, Chipul Pruncului Iisus în brațele Maicii Preacurate de pe Sfintele Icoane, acoperit de acele fleacuri idolatre!!! Și sufletele credincioșilor necăjindu-se a le da la o parte ca să vadă și să privească Fața "Mielului lui Dumnezeu Care ridică păcatele lumii!"... Cum cutează acele persoane ignorante și întunecate a pune acele fleacuri și deșertăciuni idolești pe Sfintele Icoane ale Maicii Precista cu Pruncul Iisus în brațe, când se știe din Sf. Cărți, că nici Maica Preacurată nici Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, n-au purtat în viața Lor pământească acele zorzoane idolești, pentru că acelea au fost și sunt o nesuferită urâciune înaintea lor? Oare acele ignorante persoane nu-s niște odioase preacurve și preacurvari sufletești?

Ce pildă de smerenie pot lua mamele și fetele creștine de la acele Icoane ale Maicii Domnului înzorzonate cu feluritele deșertăciuni idolești, asemenea idolilor egipteni, boului Apis, crocodilului, idolului Brahma, etc.? Câte creștine ușuratece, neluminate cum trebuie și copilițe fragede nu pleacă smintite de la acele Icoane înzorzonate

contra smereniei Maicii Domnului, împovărându-se de spiritul mândriei și împopoțonării cu înzorzonări idolești, cărora urmează petrecerile anticreștinești, desfrâul sufletesc și trupesc, cu cortegiul lor de blestemății și groaznicele prăbușiri în iadul vremelnic și veșnic, cu toată casa lor.

Oare ar fi cuviincios a pune fleacurile acelea idolești, cu care se împopoțonau idolii, idolatrii, femeile și fetele lumețe, urșii, maimuțele de la comedii și păpușile, pe pieptul unei călugărițe sau starețe? Nu. Pentru ce? Pentru că acestea-s niște împodobiri sau înzorzonări lumești, idolești și satanicești; iar călugărița e o persoană sfințită, duhovnicească. Adevărat, așa este. Dar oare Sf. Icoană a Maicii Preacurate cu Pruncul Iisus în brațe nu-i mai Sfințită și mai duhovnicească decât călugărița ori stareța aceea? Ba da. Atunci de ce se pun aceste fleacuri lumești, idolești, pe fața ei, tocmai acolo unde trebuie a se închina credincioșii, a cădi Sfințiții Liturghisitori și a lua clerul și poporul pildă de smerenie, cumpătare, bună-cuviință în port și întreagă înțelepciune? De ce? Și pentru ce? Și până când va dăinui această sminteală pe fața unora din Sfintele Icoane a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în brațe? Acele persoane care aprobă, poruncesc, și care pun deșertăciunile acestea idolești pe fața Sfintei Icoane a Maicii Precistei cu Pruncul Iisus în brațe, pe lângă că sunt preacurvari și preacurve spirituale, mai sunt și ucigași sau ucigașe sufletelor, care în loc de zidire în fața acelor Icoane înzorzonate, se smintesc aflându-și ruinarea.

Dacă un pictor ar scoate în vitrină spre vânzare niște Icoane, de pildă : Sf. Vasile cel Mare cu o vioară în mână; Sf. Ierarh Nicolae cu o pușcă în dreapta sa: Sf. Spiridon cu o ghioagă... în loc de Sfânta Evanghelie, cârja pastorală sau binecuvântare; oare ar cumpăra cineva acele icoane? Nu. Pentru ce? Pentru că Sfinții aceștia n-au purtat nici s-au ocupat cu acelea ca oamenii ordinari; ci cu Sfânta Evanghelie, păstorirea sufletelor, învățături și felurite minuni. Atunci cum se pun și se tolerează a se pune acele zorzoane idolești pe fața Icoanelor Maicii Precistei și a Pruncului Iisus, când acele deșertăciuni și fleacuri idolatre au fost și sunt urâciune înaintea lor?... O! Ce lucrare satanicească! O! ce orbire a lovit ochii majorității creștinilor de azi? O! Ce întunerice s-a lăsat peste creștinismul nostru! Și ne mai mirăm de ce sunt atâtea dezbinări în popor, ca odinioară în poporul izraelit după idolatrizarea lui Solomon? (a). Ne mai mirăm de ce cad unii creștini

din sânul Sf. Biserici Ortodoxe în prăpăstiile rătăcirii celor vreo 800 de secte! Ne mirăm de ce năvălesc cei fără de Dumnezeu peste noi! Ne mirăm de ce ne presează atâtea: greutăți, nevoi, primejdii, nefericiri și nesiguranță în mântuirea vremelnică și veșnică!... Să lepădăm toate idolismele astea. Să revenim înapoi la Ortodoxia curată, să credem, să viețuim și să petrecem după dreptarul Ortodoxiei, că numai așa vom scăpa de atâtea nevoi, vom dobândi binecuvântarea lui Dumnezeu și tot binele vremelnic și veșnic (b).

Ce sunt acei prețiși creștini nesocotitori ai Dumnezeiescului semn al Sf. Cruci... care hulesc că Crucea nu-i socotită la nimic, fiind numai două lemne sau două linii încrucișate? Dar aceia care înjură de Sf. Cruce? Dar aceia care o fac pe cărămizi, pe pietre, în mozaicuri de pardoseală a străzilor, caselor, localurilor publice, Bisericilor... Dar aceia (acelea) care o fac în mușamale, covoare, lăicere, preșuri de așternut pe jos, ori pe paturi, lavițe, scaune... în case, prin localuri, și în Sf. Biserici, unde se necinstește, hulește și profanează prin călcarea cu picioarele sau statul pe ele, deci pe semnele Sf. Cruci de pe ele? Ce sunt? Creștini? Dar ce fel de creștini sunt acești nesocotitori și profanatori ai Dumnezeiescului Semn al Sfintei Cruci, cu care s-au sfințit și fără de care nu se poate sfinți și salva din pierzare nimic? Sfinții și primii creștini purtau Semnul Sf. Cruci sus, la locul cel mai de cinste, pe acoperământul capului, deasupra (cerului) frunții, cum și în Biserici e așezat deasupra Catapetesmei și biruiau pe draci și pe vrăjmașii lor... Și noi, majoritatea clerului și a poporului, ne mai mirăm de ce suntem biruiți de draci, de vrăjmași și de nefericiri!!! Când, în loc de a mai purta acest semn Dumnezeiesc desupra frunților noastre, noi îl punem sau tolerăm a fi pus jos, spre a-l profana prin șederea pe el și prin călcarea cu picioarele?

Această indiferență religioasă ori mai bine zis îndărătnicie sata-nică, pune sumedeniile de profanatori sub greu blestem, sub afurisenie. Aceasta reiese clar și din hotărârea Sf. Sinod VI ecumenic.

Semnul Crucii. “Crucea cea făcătoare de viață – hotărăște întreg Sinodul VI ecumenic – arătându-se nouă mântuire, trebuie să punem toată silința spre a da cinstea cea cuviincioasă aceleia prin care ne-am mântuit din greșeala cea veche. Drept aceea și cu gândul și cu cuvântul și cu simțirea dându-i ei închinăciune, închipuirile Crucii cele ce se

(a) 2 Împ. 11- 22 și 4 Împ. 1-25; 2 Par. 10-36. (b) Ier. 7; 18, 11; 26; 27; Gal. 6, 16; Filip. 3, 16-21; Apc. 3, 7-12; 7

fac de oarecare pe fața pământului, a se șterge cu tot chipul poruncim, ca nu cu călcarea celor ce umblă, Semnul biruinței noastre să se ocărasească. Deci, de acum înainte, cei ce fac Semnul Crucii pe fața pământului, poruncim să se afurisească”.

Tâlcuire. Hotărăște canonul acesta ca să ne sârguim cu tot chipul a da cuviincioasa cinste Sfintei Cruci, prin Care ne-am mântuit și din robia păcatului ne-am slobozit și cu gândul aducându-ne aminte adică; de câte bunătăți printr-însa ne-am norocit. Și cu cuvântul povestind acestea și la alții și mulțumind lui Hristos Celui ce S-a răstignit pe Ea. Și cu simțirea: Sărutând-o, cinstind-o, oriunde o vom vedea. Și fiindcă unii, mai proști înseamnă pretutindeni închipuirea cinstitei Crucii, până și pe fața pământului, poate pentru evlavie, pentru aceasta poruncește Sinodul: “Ori unde s-ar afla semnul Sfintei Crucii, jos închipuit (pe unde trec oamenii și animalele) să se șteargă și să se strice, pentru a nu se călca și a nu se necinsti (de cei ce trec, umblă, ori stau acolo, de pildă: Pe trotuare, prin case, localuri publice, Biserici, etc.) Semnul cel Biruitor al mântuirii noastre”. Și cei ce de acum înainte ar face (ar porunci, sau aproba ori ar pune pe jos: pietre, mozaicuri, mușamale, lăicere, covoare și orice așternuturi, cu) Semnul Sfintei Crucii, pe locul unde s-ar călca în picioare (și pe scaune, lavițe, paturi unde șed) să se afurisească”.

Semnul Sfintei Crucii e Semn Dumnezeiesc, prin care se sfințesc toate: pruncii ce se nasc și mamele lăuze, cei care se botează, cei care se spovedesc, împărtășesc, locuințele omenesti, Bisericile, ș. a. Semnul Dumnezeiesc al Sf. Crucii, produce în ființa și raza activității binecredinciosului cleric ori creștin, puteri și Daruri supranaturale. În acest scop Sf. Ioan Hrisostom zice: *“Dacă se întinează vreo creatură (alimente, vas, fântână de apă, etc) ai la îndemână un mijloc de vindecare. Fă asupra-i Semnul Crucii, mulțumește, laudă pe Dumnezeu și toată întinarea (spurcăciunea aceea) va dispărea”* (a).

Apologetul Tertulian mărturisește că creștinii din vremea sa (+240 d. Hs) se însemnau foarte des cu acest Semn Dumnezeiesc. “La orice pășire și mișcare, la fiecare intrare și ieșire din casă, când ne

(a) 1 Tim 4, 1

N. B. Se înțelege că servitorii Bisericii și mai ales Sfințiții Liturghisitori, trebuie să avem grijă a învăța poporul să nu facă Semnul Sfintei Crucii pe pământ, nici să pună așternuturi cu Semnul Sfintei Crucii pe jos, prin case, Biserici, etc. arătându-le de ce nu e bine și nici cuviincios a face acestea, spre a nu cădea în pedeapsa afuriseniei și a caterisirii (can. 58 Apostolic; 19 Sin. VI; ș. a.) a pierderii Preoției (Osia 4, 6-9; Mal. 2, 1-9, 17; 2 Împ. 2, 19-36; Is. 24, 1-6; comp Iez. 2, 3; 18; 33; 34; Mt. 10...)

îmbrăcăm, ne încălțăm, ne spălăm, la masă, la aprinderea luminii, la culcare, la șederea pe scaun și la toată vorba, ne însemnăm cu “Semnul Crucii” – zice. Și pentru ce? Pentru că creștinii aceia simțeau cum se îmbogățeau prin folosirea acestui Semn Dumnezeiesc, cu puteri și daruri Divine.

Acestea știindu-le, orice cleric sau creștin dornic și osârdnic pentru mântuirea sa, să ia aminte a se păzi pe sine ca de foc, de a face Semnul Crucii pe pământ și de a pune așternuturi cu Semnul Sfintei Cruci pe ele, spre a nu se mai profana prin călcarea cu picioarele. Despre aceasta să învețe și pe alții, mai ales pe cei neștiutori, ținând seamă de porunca Domnului cea către Proorocul Preot Iezechiel, ce zice: “*Tu, fiul omului, ascultă ce-ți spun Eu. Nu fii îndărătnic, ca și această casă de îndărătnici...*” (a).

Aici judece bine cine are minte în cap și susține că are pe Dumnezeu, oare acești profanatori afuriși ai Semnului Sfintei Cruci, nu-s niște odioși preacurvari și preacurve sufletești?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creștinesc, care își pun fotografiile cu chipurile lor, ori ilustrații cu chipurile amorezaților în rama Sfintele Icoane, ori în rând cu Sfintele Icoane pe peretele de la răsărit în partea spre care se închină lui Dumnezeu, la care privesc adeseori când se roagă? Au nu-s niște preacurvari și preacurve sufletești, ori o formă de idolatrizați?

Ce sunt purtătorii aceia de nume creștinesc, care înjură de lege, de Biserică, de Mănăstire, de Cruce, de Precistanie (împărtășire, cuminecătură) de tămâie, cădelniță, de candelă, de lumânare, de Icoane, de Altar, de Prestol, de prescură, de candelabru, de suflet, de morți, de comandare, de pomeni, de parastase, de panaghii, de mormânt, de groapă, de colivă, de botez, de cununie, de înmormântare, de spovedanie, de toate tainele Bisericii, de toate cele Sfinte, ba chiar și de Precistă, de Hristos, de Duh, de Dumnezeu... asemănându-se diavolilor și infernalei fiare apocaliptice, despre care scrie Sf. Ap. și Ev. Ioan, așa: “Am văzut o fiară ieșind din nisipul mării, cu șapte capete, cu nume hulitoare de Dumnezeu și 10 coarne încoronate... care s-a închinat draconului și s-a deschis gura ca să hulească pe Dumnezeu, Numele, Locașul (Sf. Biserică) Lui și pe cei ce locuiesc în cer (în Biserica Triumfătoare și în Biserica Luptătoare) și să se războiască cu Sfinții Lui...” Sau asemenea “fiarei a doua ieșită din pământ cu două

coarne ca de miel, dar care vorbea ca draconul” (a). Oare aceștia nu-s niște odioși spirituali preacurvari și preacurve, înrudiți cu relele spirite ale infernului și întrupați cu aceste draconice fiare apocaliptice?

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, care ocărăsc și-și bat părinții, care necinstesc pe bătrâni și pe boierii lor, care defaimă, clevetesc și ponegresc pe Preoți și călugări, care nesocotesc Sf. Biserici, asemănându-le cu niște grajduri, crâșme și alte localuri de dezmăț, în loc de a se închina acolo lui Dumnezeu în Duh și adevăr (Ioan 4, 23) și a-și plânge păcatele, ei vorbesc deșertăciuni, râd, își fac cu ochiul unul altora, mai rău decât prin crâșme și pe la răspântii? Ce sunt acei tulburători ai Slujbelor Divine prin neorânduile lor, prin convorbiri lumești, răs, pufăituri, schime satanice, semne, etc., acei smintitori și împiedicători ai credincioșilor adunați în Sf. Biserici la rugăciuni?! Au nu sunt niște putregaiuri ai adunării Bisericii, niște prăbușiți în grea afurisenie (b) și niște spirituali preacurvari și preacurve?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creștinesc – din cler și popor – care în Duminici, praznice împărătești și-n sărbători sfinte, se adună să serbeze păgânește prin cântece curvești, ospete anticreștinești, cu mâncăruri, băuturi alcoolice, jocuri, convorbiri porcoase și alte blestemății (ce se văd în zilele Sfinte pe la crâșme, nunți cu lăutari și alte localuri de dezmăț); stricând astfel sfințenia zilei Sfinte și bucurând pe dracul? Ce sunt acei creștini sau creștine, care în Duminici și în sărbători lipsesc de la Sf. Biserici, și se adună prin târguri, pe străzi, pe ulițe și drumuri, maidanuri, crâșme, etc., sau aceia care vând și cumpără, gătesc bucate pentru zile lucrătoare, aleargă după oameni pentru zile lucrătoare, aleargă după oameni pentru lucru, sau acei care petrec anticreștinește în zilele Sfinte, ca niște dobitoace necuvântătoare, tăvălindu-se în răsfațaturile lor spurcate și de nimic, nechezând în chiote, chicote, cântece curvești, la jocuri și baluri ca niște cai sirepi, fără zăbală și rușine? (c). Oare nu sunt aceștia niște spirituali preacurvari și preacurve?

Sf. Ap. Pavel arată că aceștia sunt idolatri. Sf. Ioan Gură de Aur zice că: “În adunarea jucătorilor, diavolul sare în mijloc; iar casa, locul, localul unde se fac jocurile, e locașul dracilor din iad și oprește

(a) *Apc. 13. (b) Can. Apostolic 9; 6; 36 comp. 2 Antiohian; 3; 13; Timotei. (c) 1 Cor. 10, 7; Ieș. 32; Ier. 5, 7-13... Gal. 5, 19-21; Apc. 21, 8; 22, 15*

jucătorii a mai veni în Sf. Biserică până la părăsirea jocurilor. "Jucătorii joacă cu dracii", strigă Sf. Vasile cel Mare în Cuv. d. beție. Sf. Arhiereu Nifon vede într-o vedenie cum cântătorii jocurilor și jucătorii sunt călăuziți de draci la iad; iar plătitorii acelor muzicanți dau banii aceia jertfă lui Scaraoschi, căpetenia dracilor (a). Petru Maior în predica lăsatului sec de carne arată că jocurile... sunt petreceri drăcești. Prologul ne arată: Diavolul juca înaintea celui ce se ruga cu lenevire (b). Diavolul juca înaintea femeilor ce curveau (c). Cuviosul Isachie înșelându-se și închinându-se diavolului, a fost silit de draci să joace cu ei. Sf. Efrem Sirul și Cazaniile Sfintei Biserici Ortodoxe arată că acești idolatri (jucătorii) n-au parte cu Domnul Hristos; ci cu dracii (d).

Iată pentru ce și Sfintele Sinoade Apostolice, ecumenice și locale, opresc jocurile; iar pe cei care nu se părăsesc de ele îi pedepsește aspru. Pe clerici cu caterisirea și pe mireni cu afurisirea (e).

Ce sunt acei purtători și purtătoare de nume creștinesc, care în Duminici și sărbători petrec anticreștinește pe la crășme, nunți, cu-metrii, baluri și serbări idolatre cu lăutari, cântece curvești, jocuri, etc., care sâmbătă seara, Duminică după amiază până seara ori și noaptea târziu, se strâng în brațe la jocuri, se aprind în convorbiri pătimașe și josnice, se trag în întunericul nopții, unde se umplu de spiritul desfrânării, ba alții se și desfrânează, umplându-se sufletește și trupește cu scârnavă necurăție? Dar aceia care cântă ori ascultă cu plăcere cântece curvești? Creștini sunt? Nu, că așezămintele apostolice adevăresc că, numai cei ce cântă și ascultă cu plăcere cântecele și laudele Dumnezeiești se umplu de Duhul Dumnezeiesc; iar cei care cântă și ascultă cântece de amor, curvești, se umplu de duh demonicesc". Ei bine, atunci ce sunt aceștia? Au nu sunt niște spirituali, ba mulți dintr-înșii chiar și trupești, preacurvari și preacurve???... Deși ar reuși careva să scape trupește de păcatul

(a) V. Sf. 23. Dec. (b) Prol. 19-X; 26- VI; 12-X; 12-II-a. (c) "Pateric" pg. 105. (d) Vezi Cuv. 8, 24, 63, al Sfântului Efrem Sirul și Cazaniile din a 2-a zi a Învierii Domnului; a tuturor Sfînților; a Bunei Vestiri; a Sfântului Gheorghe; la Nașterea Domnului; la Botezul Domnului; la 1 Sept. a Sfântului Simeon Stălpnicului, la 29 August, ș. a. (e) Vezi can. 24; 62 și 30 Sin VI ec.; 42, 43 Apostolic; VII, 22; Laod. 54; Cart. 17, 70; și „Creștini ori păgâni?” „Lupta împotriva lui Satana”; „Părăsiți calea Pierzării”; „Izvorul răutăților”; „Pacea părinților cu pruncii lor”; „Calul Troian în Creștinism”; „Eclipse de Lumină”; „Mântuind Mântuiește-te”; „Oglinda Duhovnicească” ediția I-a pg. 464; Dr. Badea Cireșanu Tez. Lit. Tom. I. XL. XLIX, pg. 470, arată pe dervii și popii triburilor păgâne, idolatre, jucând. În Molițelnice la spovedanie e pusă între alte întrebări și aceasta: „Ai jucat?” Vezi și alte cărți din Tezaurul Ortodoxiei Creștine.

desfrânării, însă sufletește, cum adeverește Sfântul Ioan Gură de Aur, alți Sf. Părinți și dreapta rațiune, nu scapă, ci se întorc la casele lor cu idolul desfrânării în cap și cu necuratul spirit al preacurviei în inimă și în suflet.

Ce sunt acei plini de toată nedreptatea, de curvie, viclenie, lăcomie, răutate, pizmă, ucidere, sfadă, înșelăciuni, năravuri rele, șoptitori, grăitori de rău, urători de Dumnezeu, ocărători, semeți, trufași, iscoditori, aflători de rele, neascultători de părinți, neînțelegători, nestatornici în așezămintele Sfinte, Divine și Bisericești, fără dragoste (sfântă) neîmpăcați, nemilostivi *“care dreptatea lui Dumnezeu știind, cum că cei ce fac unele ca acestea vrednici de moarte sunt, nu numai fac acestea: ci încă și binevoiesc cu cei ce le fac?”* Dar acei iubitori de sine, iubitori de argint, măreți... hulitori... nemulțumitori, necurați, neprimitori de pace, clevetitori, neînfrânați, neîmblânziți, neiubitori de bine, vânzători, obraznici, îngâmfăți, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, având Chipul (forma) bunei credințe, dar puterea ei o tăgăduiesc”, aceia care înșeală sufletele neîntărite la felurite păcate și prăbușiri în iadul vremelnic și veșnic, aceia care pururea se învață și niciodată nu pot a veni la cunoștința adevărului? dar acei stricați la minte, care stau împotriva adevărului învederat, în ce chip stăteau odinioară vrăjitorii Egiptului Ianis și Iamvris împotriva lui Moise? Ce sunt acei prigonitori ai bunilor creștini, urmașii lui Hristos, acei oameni vicleni și fermecători, ce procopsesc spre mai rău, care înșeală și singuri se înșeală? Ce sunt aceștia toți de care Apostolul ne sfătuiește a ne feri de ei ca de niște ciurmați? (a). Au nu sunt, mai mult ori mai puțin, niște spiritali preacurvari și preacurve?

Ce este oare lumea aceasta purtătoare de nume creștinesc și zăcătoare în cel rău (b) pentru care Cuvântul lui Dumnezeu ne poruncește să nu ne rugăm: “Eu nu pentru lume Mă rog...”. “Tu nu te ruga pentru aceștia” (c), și ne strigă să ieșim din mijlocul ei (adică din obiceiurile, patimile și faptele ei cele anticreștinești) (d). Oare nu e o sumedenie de spiritali preacurvari și preacurve?

Ce sunt acei mândri, trufași, iscoditori, care se sting iscodind iscodiri, mâncând zilnic din acest pom al morții (e), alergători după

(a) Rom. 1, 29-31; 2 Tim. 3, 1-8; 12-13. (b) 1 Ioan 5, 19; Gal. 1, 4-10. (c) Ioan 17, 9; Ier. 7, 16-20; 11, 14-13; 14, 10-16; 15, 1-; 1 Ioan 5, 16. (d) 2 Cor. 6, 14-18; 7, 1; Apc. 18, 4; Is. 52, 11; 48, 20; Ier. 50, 8; 51, 6-45. (e) Fac. 3; 1 Cor. 6, 9-10; 2 Tim. 3, - 9.

slavă deșartă, lăudăroși, vicioși, îndărătnici, îngâmfați, încăpățânați și obraznici contra binelui, nesupuși adevărului, binelui și dreptății Divine, ambițioși, fuduli, pasionați după slutiștea chipului dat de Dumnezeu (a), ținând morțiș a fi după suchiata modă a stăpânitorului veacului acestuia, luxoși, sclivisiți, fățarnici... plăcuți lumii orbite de păcate și ucigătoare de suflete, care-s niște urâciuni înaintea lui Dumnezeu și care nu țin seamă de Cuvântul Divin ce zice hotărât: *"Dumnezeu va risipi oasele celor ce plac oamenilor"* (b). Au nu-s și aceștia niște spirituali preacurvari și preacurve?

Ce sunt acei mimici sau înrăutățiți, camuflați sub nume creștinești, care prin felurite batjocuri, ca viperele mușcă, înveninând pe aproapele, pe frați, surori, ba chiar și pe părinții lor spirituali și trupești? Oare nu-s niște infernali zdrențuitori ai vieții aproapei lor, distrugători ai păcii și iubirii sfinte și în plăcerea lor draconică niște satanici preacurvari și preacurve?... Și dacă mulțimea copiilor din Betel, batjocoritori ai Proorocului Elisei, au fost aspru pedepsiți de Dumnezeu prin sfâșierea și uciderea lor de urșii pădurii; iar Imineu și Alexandru au fost dați Satanei de Sf. Ap. Pavel, ca să învețe a nu mai huli (c); oare cu cât mai groaznic vor fi pedepsiți acești purtători de nume creștinesc, batjocoritori sau ponegritori ai aproapei lor? Prima și cea mai grea pedeapsă e ruperea lor din Trupul (viu al Bisericii) lui Hristos, împreună cu: lacomi, curvarii, cu închinătorii de idoli, cu bețivii, cu hrăpăreții... (d).

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, care își întind fețele într-un râs nebun sau desfrânat, provocând bărbații să izbucnească în hohote; iar femeile în chicote de râs, pe la adunările și ospetele lor??? Oare nu sunt niște spirituali preacurvari și preacurve, supuși blestemului Divin sau vaiului??? (e).

Ce sunt acei iubitori de bani și de avuții pieritoare, care minciunăresc, viclenesc, înșeală și silnicesc pe aproapele lor, amărându-i și scurtându-i viața, pentru a-și mări idolul avuției lor, asemenea negustorului cu diavolul văzut pe cântar și cu monahul cu draconul iubirii de argint, în chip de șarpe groaznic, încolăcit împrejurul grumazului său? Dar acei cămătari, al căror plug li-i pana, câmpul hârtia, și sămânța camăta spurcată a banilor lor... care doresc oamenilor:

(a) *Fac. 1, 26; Rom. 12, 1-2.* (b) *Ps. 52, 7; Lc. 16, 15 comp. 1 Împ. 16, 7.* (c) *4 Împ. 2, 23-24; 1 Tim. 1, 20 comp. 2 Împ. 3, 39; Ps. 27, 5-7; 2 Tim. 4, 14; 2, 16-17.* (d) *1 Cor. 5, 11; Ioan 8, 34-35-44; 1 Ioan 3, 8.* (e) *Is. Sirah 21, 22; Eccl. 7, 7; Lc. 6, 25; Pr. S. 14, 13*

sărăcie, nefericiri, lipsuri... ca să fie siliți a veni și a se împrumuta de la ei, spre a le suga toată vlaga și viața, ca lipitorile? (a) Oare nu-s niște odioși preacurvari și preacurve sufletești?

Ce sunt acei grăitori de vorbe spurcate, glume rușinoase, și convorbiri pricinuitoare dobitoceștilor desfrânări? Dar acei cântăreți și ascultători ai cântecelor de amor (curvești, spurcate); acei ce-și fac semne viclene cu ochiul (b), etc., acei privitori cu viclenie, acei săltători curvești, acei purtători de corespondență sau prieteni cu scop necurat? (c). Oare nu-s niște preacurvari și preacurve sufletești?

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, care pentru îndrăgirea (lăcomia sau îndrăcirea) pânteceului, nesocotesc: cele patru posturi, miercurile, vinerile și ajunurile de peste an, mâncând de frupt (fără a fi bolnavi) sau aceia care nesocotesc sfințenia Duminicilor și sărbătorilor sfinte prin înfundarea în crâșme și localuri de dezmăț sufletesc (d), beții, jocuri, cântece curvești, îmbuibări și prăznuiți păgânești? Oare nu-s niște spiritali preacurvari și preacurve?

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, care umplându-se de zavistie, ponegresc pe aproapele lor, îl discreditează ca fariseii și cărturarii evreilor pe Mântuitorul și pe urmașii Săi, cu ură infernală, semănând zizanii, învrăjbiri în sufletul familiei, sau în adunarea celor de un bun cuget cu ei, aceia care tulburându-se la progresarea aproapelui lor și bucurându-se de primejduirea lui, îi pregătesc în umbră ori în întuneric căderea?!? Niște infernali preacurvari și preacurve, înrudiți cu diavolul din iad, care pururea zavistuiesc fericirea vremelnică și veșnică a creștinilor și le pregătesc curse draconice și prăbușirea temporală și eternă.

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, osârdnici în agonisirea deșertăciunilor lumești și a viciilor; iar în câștigarea bogățiilor Duhovnicești și în agonisirea strălucitelor virtuți principale (credința vie, nădejdea tare, dragostea Sfântă și înflăcărată) cardinale (dreptatea, prudența, cumpătarea și forța) și în alte virtuți creștinești: smerenia, mila, bunătatea, etc., sunt lenevoși și indiferenți? Oare nu-s niște preacurvari și preacurve sufletești?

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, fanatici în apărarea și alimentarea neadevărului, potrivnic Adevărului Sfânt, acei răscolnici,

(a) *Si. I, 17; VI-10; 49 Apost.; V-10; Laod. 4; Cartag. 5; 20; Vas. 14; Ps. 27, 5-7; 2 Tim. 4, 14; 2, 16-17. (b) Mt. 6, 12; Lc. 11, 34-36; Pr. Sol. 6, 13; 10, 11. (c) Mt. 5, 27-28 Comp. Iov. 31, 1; Pr. S. 6, 25; fac. 34, 2; 2 Imp. 11, 2; Ps. 118, 37. (d) Can. 42, 43, 54 Apost.; 9 VI ecum. 22 VII-a ecum. 24 Laod. 47; 69; 70 Cartag.*

care de dragul minciunii (celor 13 zile) scoase din calendarul îndreptat de Sf. Sinod Ortodox Român și readucerea lui precis la calendarul Sinodului 1 ecum. din Niceea și la calendarul ceresc, cu echinocțiul (isimeria, egalitatea zilei cu noaptea) la 21 martie și 21 septembrie; au făcut și fac atâtea neorânduiri, tulburări și rebeliuni religioase în popor, contra Mamei noastre Duhovnicești, Sf. Biserică Creștină Ortodoxă Română... așa cum au făcut lipovenii contra Sfintei Biserici Ortodoxe rusești, arianismul, confesionarismul, ereticii, greco-catolicismul și sectarismul contra Ortodoxiei noastre (a). Mulți din acești nelămuriți în credința și adevărul Sfânt (b), stau camuflați prin Sf. Mănăstiri și Schituri mergând de formă la Sf. Biserică pentru slujire și primirea celor Sfinte după calendarul îndreptat, pe când în realitate ei susțin și slugăresc cu vicleșug diabolic minciuna scoasă din calendar, așa ca Iuda Iscariotul la Cina de Taină, secretul trădării Mântuitorului vrăjmașilor Săi, ca Anania și Safira secretul opririi din prețul țarinei, ca Arie secretul eresului său scris pe hârtia pusă în buzunarul hainei în dreptul inimii, pe care apăsa cu mâna înșelând pe Sf. Părinți ai Sinodului cu cuvintele: "drept așa cred". Așa și aceștia, una arată în public și altele au în inimi pe care le cred... Și când se văd puțin în largul lor, le propagă cu fanatism diabolic contra Ortodoxiei și a adevărului învederat! Unii din aceștia au cerut adeseori de la vrăjmașii cei mai vădiți și înverșunați ai creștinismului spre a tulbura și război Sf. Biserică Ortodoxă. O, ce satanisme infernale!... Oare acești răscolnici contra adevărului învederat al îndreptării calendarului Sf. Biserici Ortodoxe, care ca niște viermi (cu două capete) infernali tulbură dispoziția și liniștea fiilor și fiicelor Sf. Biserici Ortodoxe, prin ținerea morțișă la minciuna și tatăl ei diavolul (Ioan 8, 44), nu-s niște diabolici preacurvari sufletești? Dar acele idolițe idolo-slujitoare minciunii scoasă din calendarul îndreptat, ca israeliții șarpele de aramă făcut de Moise sau idolul Nehuștean, pe care l-a distrus credinciosul împ. Ezechia (c), acele scorpii demonice cu chip omenesc, care otrăvesc sufletele ucenicilor, ucenițelor, ori ale creștinilor slăbuți în cunoașterea credinței și a adevărului, acele creștine ignorante, bete de răscolnicia lor contra calendarului îndreptat... nu-s și ele niște satanice preacurve sufletești, ba și trupești multe din ele?

(a) Mt. 7, 15-20; 24, 11-24; Ioan 6, 70-71; 13, 18-30; F. Ap. 5, 11; Cazania D. VII după Paști, Ist. Bis., V. Sf. etc. (b) Tit. 1, 14-14; 2 Tim, 3, 6-7-13. (c) 4 Împ. 18, 4; 2 Par. 31, 1

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, care cu felurite minciunării, pâri, ponegriri, vicleșuguri și silnicii, nedreptătesc și torturează pe ai casei lor, pe aproapele lor, producându-le tulburări, necazuri, suferințe înfocate, primejduiri, disperare, boală, rupeți din viață, ba chiar și moarte înainte de vreme? Au nu-s niște infernali preacurvari și preacurve? Niște suflete devotate răului și hărăzite diavolului? Ba da. Aceasta o adevăresc și cărțile Sfinte, zicând: “Nedreptii nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu... Cei ce sufăr nedreptatea sunt ai lui Hristos, cei ce-și caută dreptatea sunt ai lui Adam, iar nedreptățitorii sunt ai diavolului, sau: “Cel ce se nedreptățește de voie și iartă pe aproapele, firește este al lui Iisus. Cel ce nici nedreptățește, nici se nedreptățește, firește este al lui Adam. Iar cel ce nedreptățește sau cere dobânzi, sau înșeală, firește este al diavolului” (a).

Ce sunt acei prețiși creștini care-și aleg în Sf. Biserică locurile cele mai de frunte pe care nu le merită și mai ales aceia care stau pe soalea Altarului cu spatelul la Sfintele Icoane ale catapetesmei și spre răsărit, încotro-s datori a sta cu fețele îndreptate, spre închinare lui Dumnezeu? Au nu sunt acești prețiși creștini asemenea acelor urâcioși israeliți idolatri pe care Domnul îi arată Proorocului Iezechiel stând cu dosul spre Templul Domnului? (b). Oare nu-s niște spirituali preacurvari și preacurve, înnegriți, ca îngerii căzuți, de păcatul mândriei?

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, crezuți deasupra altora, care strecoară țânțarul și înghit cămila cu tot bagajul ei? Aceia care, precum odinioară Caiafa și Pilat judecau și osândeau pe Dreptul Iisus la moarte și pe tâlharul Baraba îl eliberau, sau ca Ana ce judeca pe zealousul Pavel; adică aceia care liberează pe cei ce se obrăznicesc a călca în picioare legile Divine, creștinești, și împiedică, încurcă, împing în curse infernale cu premeditari pregătite, ponegresc și osândesc și pe cei mai osârdnici fii ai Bisericii, din cler și popor, ce se ostenesc până la sacrificiu pentru: păzirea, alimentarea și apărarea Ortodoxiei Sfinte? Au nu-s niște preacurvari și preacurve sufletești, cufundați sub blestemul Divin și prăbușiți în iadul vremelnic și veșnic?

Dar aceia care înconjoară marea și uscatul până fac câte un prozelit (ă) pe care apoi îl siluiește a-i sluji contra voinței lui Dumnezeu, făcându-l astfel fiu sau fiică a gheenei? Că de, capra sare masa și

ieduța casa! Au nu-s niște odioși preacurvari și preacurve sufletești, căzuți sub blestemul Divin și sortiți iadului vremelnic și veșnic?

Dar aceia care au luat cheia cunoștinței, care închid oamenilor Împărăția lui Dumnezeu, nici ei nu intră și nici pe alții nu-i ajută să intre; ci-i opresc ca să nu poată intra! Sunt fiii Luminii ori ai întunericului? Au nu sunt niște odioși preacurvari și preacurve, prăbușiți în blestemul Divin, în iadul vremelnic și veșnic?

Dar persoanele acelea care silesc pe creștini și creștine la jurăminte pentru ambițiile și interesele lor, pentru a călca astfel porunca Dumnezeiescului nostru Mântuitor, Care zice hotărâtor: "Ați auzit că s-a zis celor dedemult (Israelul vechi): Să nu juri strâmb, ci să împlinești înaintea Domnului jurămintele tale (cele bune). Eu însă vă zic: "Să nu vă jurați nicidecum?"... (a). Oare acești siluitori și îmbietorii la jurăminte nu-s niște preacurvari și preacurve sufletești?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creștinesc, care de dragul lumii ce zace în cel rău, pentru daruri, prietășuguri pieritoare ori avantaje păcătoase, strâmbă dreptatea, cufundând pe drept ostenitorii după Dumnezeu și suind în slavă deșartă pe cel strâmb, vicleșugul, lingușirile și minciunăriile draconice? (b). Au nu-s niște inferiori idolatrului Pilat în dreptate, niște spirituali preacurvari și preacurve, sortiți blestemului Divin, iadului vremelnic și veșnic?

Ce sunt acei preținși creștini, care mănâncă carnea și beau sângele aproapelui, fraților, surorilor, copiilor ori părinților lor, amărându-i, otrăvindu-i și distrugându-le viața pământească și spirituală, prin vicleșug, minciunării, felurite răutăți infernale și draconice, curse torturătoare? (c). Au nu sunt niște odioși preacurvari și preacurve sufletești urmăriți fulgerător de urgia Divină, de iadul vremelnic și veșnic?

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, care la Sf. Vasile se prefac în: brezăi, capre, lup, turcă, urâți, negri, etc., punându-și asupra chipului lor dat de Dumnezeu, diavolescul chip al idolilor păgânilor, acei bărbați care îmbracă haine femeiești și acele femei care îmbracă haine bărbătești, aceia care jucând, fac mult zgomot tulburător liniștei creștinilor, împiedicând mulțimea credincioșilor a merge la Sf. Biserici pentru ascultarea luminatelor slujbe ale întreitei sărbători (Tăierea împrejur a Domnului, Sf. Vasile și Anul Nou),

(a) Mt. 5, 33-37; 23, 16-22; Tâlc. Teofilact; Iac. 5, 12. (b) Is. 5, 23-25; Pr. S. 17, 15; 24, 24-25. (c) Mt. 10, 21; Ier. 19, 8-9

huind și enervând pe mulți cu trăsările lor idolatre, pentru necuratul câștig iscariotenesc? Dar aceia care-i primesc prin curțile și casele lor pentru a se veseli, a râde și a chicoti anticreștinește? Ce sunt aceștia toți, care sfințenia caselor lor creștinești dobândită prin primirea Sf. Icoane a Nașterii Domnului, o șterg, o mânjesc și o profanează prin facerea și primirea acelor chipuri de idoli și fețe satanicești? (a). Creștini ori păgâni? Au nu sunt niște prăbușiți în afurisenie, niște putregaiuri, niște rușiți din trupul viu al (Bisericii vii a) lui Hristos, niște ticăloșiți preacurvari și preacurve sufletești, sortiți de bunăvoie iadului vremelnice și veșnic?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creștinesc, care fabrică minciuni cu multă râvnă drăcească, le vâă cu osteneală în lume și le poartă din loc în loc, semănând astfel minciuna și iubind-o la nebunie? Au nu-s niște depărtați de Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, Care-i pur-Adevărul, și niște înrudiți cu diavolul, tatăl minciunii? (b) Au nu sunt și aceștia niște notorii preacurvari și preacurve?

Ce sunt acele persoane purtătoare numelui creștinesc, care în loc de a înălța la cer rugăciuni, cântări, laude și slavoslovii duhovnicești, însoțite de mireasma tămâiei sau smirnei sfințite de Preotul Bisericii; ei scot din gurile lor: felurite hule, sudalme, înjurături de cele sfinte, convorbiri porcoase, măscăriciuni și felurite deșertăciuni, însoțite de fumul tutunului, slugărind astfel și tămâind pe diavoli iadului, care le spurcă, împute și înnegresc sufletele? Au nu-s niște odioși preacurvari și preacurve sufletești?

Ce sunt acele persoane notorii cu nume și ranguri creștinești, care asemenea vicleanului și scârbosului Ahitofel (c), cu premeditari, sfaturi și consilii sau soboare diabolice, drăcești (d), se trudesă satanicește a învrăjbi și îndărătnici pe păstoriți contra bunilor Păstori, a învrăjbi pe copii cu părinții lor, pe fiii și fiicele duhovnicești cu Duhovnicii lor iscușiți? Au nu-s niște diabolici preacurvari și preacurve sufletești?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creștinesc, care nevrând a auzi Cuvântul lui Dumnezeu (e) jignesc și pe cel mai zelos Preot în luminarea lor, necinstindu-l, hulindu-l, ponegrindu-l, amărându-l, și amenințându-l cu distrugerea (a)... introducându-i

(a) *Ieș.* 20, 4; 2 *Lege* 4, 15-24; 5, 7-9. (b) *Ioan* 8, 44; *Comp. Fac.* 3, 4; 4, 9; 37, 31-32; 3 *Împ.* 13, 18; 4 *Împ.* 5, 22-25; 2 *Par.* 18, 21; *Mt.* 13, 38-39; *F. Ap.* 5, 8-9; *Tît.* 1, 12. (c) 2 *Împ.* 10-20-23; 17, 1-23. (d) *Apc.* 2, 9; 3, 9. (e) *Ier.* 6, 10-17; 7, 23-28; 3-11; *Ieș.* 9, 12; *F. Ap.* 7, 51; *Ioan* 8, 41-47; 1 *Ioan* 4, 4-6

învrăjbiri în casă și în slujba Preotească, unele punându-i otravă în prescura ce i-au dat-o la Sf. Proscomidie, altele punându-i nicotină în mâncare, altele spărgându-i un gavanos cu sânge în poartă, azvârlit un cui de fier pe deasupra Dumnezeiescului Jertfelnic când Liturghisea, după Heruvic, aprinzând lumânări pe Sf. Masă cu josul în sus... făcând împotrivă-i cu premeditare sfaturi ahitofelice (b), cu soboare diabolice și adunările Satanei (c), asemenea soborului Caiafei, Anei și Iscariotului contra Mântuitorului nostru Iisus Hristos (d), întinzându-i lațuri, curse infernale (e) sau expunându-l acestor draconice meșteșugiri spre a-l deruta, împiedica și face inofensiv sau nelucrător în rodnicia Duhovnicească, în ridicarea și luminarea poporului român ortodox, așa cum îi impuneau lui îndatoririle Preoției sale? Au nu-s niște preacurvari și preacurve sufletești? Niște diabolici idolași și satanice idolițe demonicești?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creștinesc, care în loc de a cinsti pe Preoții care se ostensesc cu educația religioasă-social-economică și luminarea lor după cuvântul Apostolului: "Preoții ce-și țin bine dregătoria, ostensindu-se în cuvânt și în învățătură, de îndoită cinste să se învrednicească" (f), ei îi hulesc, nesocotesc, ponegresc, persecută și-i întâmpină cu îndoite defăimări, batjocuri, figuri draconice, asupriri infernale și satanice presări, până la cele mai sistematice și aspre martirizări? Au doară aceia care varsă toate lăturile visate, clocite și depozitate în ligheanele capetelor lor în cursul stricatei lor vieți, petrecută anticreștinește și idolatricește, asupra preoților zeloși în luminarea poporului creștin ortodox, nu sunt ei niște odioși preacurvari și preacurve sufletești? Niște prăbușiți în Dumnezeiescul blestem, în vai (g) și în iadul vremelnice și veșnic?

Ce sunt acele persoane purtătoare de nume creștinesc, care în loc de a se ține și a se folosi de Pomul Vieții: luând aminte de sine, învățându-se a asculta de Dumnezeu, ferindu-se de căderea în păcat, chiar de ar fi și în sfințenie și ar viețui în bunătăți (h); se ating, mănâncă și se țin de Pomul Morții (cunoștinței binelui și răului) iubind iscodirea vieții și slăbiciunilor aproapelui, pasionându-se în ponegrirea, judecarea și osândirea aproapelui lor, cărora urmează mânia Divină,

(a) Iez. 2; 3; Ier. 18, 18; 11, 19; 20, 7-13; Is, Sirah 28, 12-29; 27, 12-29; Iac. 3. (b) 2 Împ. 16, 20-23; 17, 1-4, 15-23, 18. (c) Apc. 2, 9; 3, 9. (d) Ioan 6, 70-71; 13, 18-30; Mt. 10, 4; 21, 33-34; 26, 3-5, 14-25, 45-56. (e) Ps. 118, 61, 110; 139, 5; Iez. 3, 25; 4, 8; Ier. 20, 7-13. (f) 1 Tim. 5, 17; F. Ap. 28, 10; comp. can. 58 Apost.; Mt. 10, 14-15. (g) Is. 5, 20-21. (h) 1 Cor. 10, 12; Ps. 18, 12-13; Iez. 33, 13; Rom. 11, 20-22

pedeapsa morții sau cufundarea în iadul vremelnic și veșnic, pentru că cel ce judecă pe aproapele său este: Antihrist (a)

Ce sunt acele persoane purtătoare de notoriu nume creștinesc, care după făgăduința dată, că se leapădă de lume și de deșertăciunile ei... că nu va iubi nici tată, nici mamă, nici frate, nici soră, nici pe altcineva din ai săi și nici chiar pe sine însuși mai mult decât pe Dumnezeu, Căruia i s-au consacrat cu toată ființa (trup și suflet) și cu toată activitatea lor; ei însă neglijând, nesocotind îndatoririle sfinte, calcă în picioare făgăduințele depuse, nu din neștiință ori neputință; ci din firea rea și îndărătnicie, ținând la rudenii, slugărindu-le și iubindu-le mai mult decât pe Dumnezeu?

Ce sunt acelea... care de dragul copiilor, nepoților ori nepoatelor sau a altor rudenii trupești, sub motivul facerii și aranjării viitorului lor... își tulbură casa, se despoaie de haina duhovnicească a păcii și liniștirii sfinte, își chinuiesc fiii ori fiicele duhovnicești până la secătuire, sacrificare, leșinare, pierderea cunoștinței... unele chiar până la băgarea lor cu zile în mormânt?

Oare ce sunt acele ființe ramolite duhovnicește, care sug ca lipitorile vlaga fiilor ori fiicelor lor duhovnicești, ca să-și îndoape, sub camuflajul numelui și situației (hainei) sale, rudenii trupești? Au doară astfel de persoane, care pentru dragostea nebună după idolașii sau idolițele acelea, recrutate dintre rudele lor, nesocotind cuvintele Sf. Evanghelii citite în ziua alegerii lor: "Cel ce iubește pe: tată, mamă, fiu, fiică...mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine..." și în altă parte: "Cel ce urăște: tată, mamă, soție, fiu, fiica, ba chiar și însăși viața sa, acela nu poate să fie ucenic al Meu" (b). Și Apostolul ce zice: "Cel ce nu iubește pe Domnul nostru Iisus Hristos, să fie Ananema, Maranata" (c); oare nu sunt niște odioși preacurvari sau odioase preacurve sufletești? Niște idolo-slujitoare de idoli sau de idolițe, cu cumpăna minții ruginită, strâmbată și înțepenită în stânga, slugarnică ispititorului infernal? (d).

Ce sunt acei purtători de nume creștinesc, care iubesc lumea cu păcătoasele ei deșertăciuni, mode șuchiate, nud sau goliciune, slujirea fețelor, lux, sporturi scandalizatoare moralei societății, felurite: cântări, glume, convorbiri și petreceri anticreștinești? Au nu sunt

(a) *Fac.* 2, 8-9, 16-17; 3; *Hron.* o.c. pg. 27-28, (b) *Mt.* 10, 37-39, 33-34; 12, 30; *Lc.* 14, 26-27; *Gal.* 1, 10; 5, 24-26; 2 *Imp.* 6, 4-9. (c) 1 *Cor.* 16, 22; comp. *Ioan* 14, 21, 23-24, 15; 1 *Ioan* 2, 24; *Apc.* 3, 20. (d) *Ioan* 8, 44; *F. Ap.* 5, 1-11; *Mt.* 4, 1-11; *Lc.* 4, 1-13

niște preacurvari și preacurve sufletești? Ba da. Chiar de nu și-ar fi pierdut careva fecioria sau curăția conjugală, totuși (mai mult ori mai puțin) sunt murdăriți, necurați și decăzuți în preacurvia spirituală.

Neam viclean și preacurvar numește Mântuitorul pe necredinciosul popor iudeu, în special pe farisei, nu pentru păcatul preacurviei nici pentru idolatrie, de care mulți erau salvați; ci pentru necredința lor. Necredința, cele nedumnezeiești, depărtarea, despărțirea și lepădarea de Dumnezeu, sunt înfățișate de Domnul în Vechiul și Noul Testament drept păcat al preacurviei. Abaterea de la Creatorul nostru și din căile Lui se văd din raportul dintre suflet și Dumnezeu. În Vechiul Testament, Dumnezeu e înfățișat ca soț, sau bărbat logodit, căsătorit; iar Israel, poporul ales al Lui, ca soție a Sa; și, abaterea de la El, cu pogorârea în patimi josnice și păcate, în erezii și mai ales în idolatrii, e socotită preacurvie spirituală (a). Soarta neamului rău și preacurvar o arată Mântuitorul în asemănarea curăției celor îndrăciți de spiritul rău ce-i muncește și recăderea lor în stăpânirea mai multor spirite infernale, torturându-i mai groaznic: *“Când duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă și nu găsește. Atunci zice: ‘‘Mă voi întoarce la casa mea, de unde am ieșit’’. Și venind o află: deșartă, măturată, grijită și împodobită. Atunci se duce și ia alte șapte duhuri mai rele decât sine și intrând, locuiesc acolo. Astfel, starea din urmă a omului aceleia ajunge mai rea decât cea dintâi. Așa va fi și cu acest neam rău’’*.

Preacurvia Israelului cu idolii a fost pedepsită de Dumnezeu cu robirea lor în Babilon, etc.; iar preacurvia spirituală a fariseilor și poporului necredincios Mesiei, a fost pedepsită cu ruina Ierusalimului și împărțirea poporului prin toate neamurile. Așa a fost, este și va fi cu majoritatea creștinismului nostru ce zace în cel rău.

Aceasta o arată clar și Sf. Ap. Iacob poporului convertit la creștinism, dar care se lăsa robit de felurite păcate și patimi josnice, zicând: *“De unde-s lupte și sfezi între voi? Oare nu de acolo de la poftele voastre care se războiesc în membrele voastre? (adică între voi). Pofțiți și nu aveți ce doriți; ucideți și pizmuiți (zavistuiți), dar nu puteți dobândi ce pofțiți. Vă luptați și vă sfădiți, dar nu aveți cele dorite pentru că nu cereți. Cereți dar nu primiți, pentru că rău cereți, ca să cheltuiți în poftele voastre. Preacurvarilor și preacurvelor! Au nu știți că prietenia cu lumea aceasta, e o vrăjmășie împotriva lui*

Dumnezeu? Deci tot cel ce voințe a se face prieten lumii, acela se face vrăjmaș lui Dumnezeu” (a).

Multora li se pare că dacă-s scăpați de păcatul curviei ori al preacurviei trupești, sunt mântuiți, dar se înșeală amarnic, neținând seamă de groaznicele păcate ale curviei sau preacurviei spirituale. Au doară pentru ce au căzut îngerii din cer, care erau duhuri slujitoare? Nu pentru preacurvia spirituală, adică pentru despărțirea de Dumnezeu prin păcatul mândriei și pentru că pârau pe frații lor (b)? Dar protopărinților noștri Adam și Eva, când i-au prăbușit din fericire în nefericire și din viață în moarte, cine le-a fost cauza? Preacurvia trupească? Nu, căci deși erau legiuți, totuși, ei s-au împreunat tocmai după ce i-au izgonit din Rai. Deci, iată că preacurvia sufletească, adică călcarea poruncii lui Dumnezeu prin cedarea la vicleana șoptire a diavolului ce le grăise prin șarpe, adică prin mâncarea din pomul oprit (c). Ce l-a prăbușit pe Cain în iadul vremelnic și veșnic? Preacurvia trupească? Nu, că era feciorelnic; ci preacurvia sufletească prin pângărirea pământului cu vărsarea sângelui sau uciderea fratelui său Abel (d). Cine a oprit pe cele cinci fecioare neînțelepte de a intra cu Mirele Ceresc în câmara nuntală, adică în Împărăția lui Dumnezeu, și le-a lăsat în întuneric, din afară de câmara luminată a Nunții Cerești? Curvia ori preacurvia trupească? Nu, căci toate erau fecioare; ci preacurvia sufletească... (e). Trei din cele 24 vămi ale văzduhului sunt pentru oprirea și cercetarea cu de-amănuntul a sufletelor căzute în păcatul curviei, preacurviei și a spurcatelor amestecări cu oameni, cu dobitoace și cu diavoli... dar celelalte 21 de vămi au nu sunt pentru păcatele preacurviilor sufletești?

E bine a ști fiecare din noi următoarele: câte patimi sau feluri de păcate are fiecare creștin, atâția idoli, draci, are, pe care-i slugărește sau le idolo-slujește (f), că sunt 365 feluri de păcate și 365 de cete drăcești, care aleargă totdeauna prin lume, îndemnând oamenii, de la mic la mare, a săvârși acele păcate (g); că toate păcatele (preacurviile, în majoritate spirituale), formează uriașul corp urâcios și ucigător de suflete “păcatul” văzut de un Stareț Sfânt, în chip de fiară, monstru-balaur uriaș, ce înconjură în zbor cetatea Antiohiei, mân-

(a) Iac. 4, 1-4; comp. Ioan 15, 4-6, 19-25; Rom. 8, 6-9. (b) Is. 14, 12-15; Iez. 28, 1-17; Lc. 10, 18; Ioan 12, 31; 14, 30; 16, 11; Apc. 9, 1; 12, 7-17. (c) Fac. 1, 26-29; 2, 4-25; 3, 4, 1-2, 25-26; 5, 1-5. (d) Fac. 4, 3-24. (e) Mt. 25, 1-13. (f) Prolog 19 dec.; 11 mai; Sf. Efreim Sirul; Câte patimi și virtuți are omul, atâția draci și îngeri luminați sunt în el. (g) Vedenia Sf. Arhiereu Nifon; V. Sf. 23 dec.

când fără sațiu pe toți oamenii ce-i ieșeau în cale, de la mic până la mare: bărbați, femei, copii, bătrâni, preoți, călugări, etc. Acela era dracul iubirii de plăceri, dulceți sau deșertăciuni lumești (a). Multă dreptate are Mântuitorul când zice: *“Mulți sunt chemați dar puțini aleși”* (b). Și Solomon: *“Din o mie am găsit un om, dar din femei nici una la mie”* (c). Și Sfinții Părinți, ce zic: *“Din o mie de Preoți, abia unul se mântuiește și din zece mii de creștini, abia pe unul îl iau Îngerii”*.

Așa dar, acești spirituali, preacurvari și preacurve, asemenea idolatrilor despre care vorbesc Dumnezeieștile Scripturi și Istoriile lumii, că: *“Își aveau fiecare idolii săi... Se temeau de Domnul Dumnezeu și i se închinau Lui, dar în același timp slujeau și idolilor lor zeificați...”* (d). Se închină lui Dumnezeu dar slujind patimilor, sunt niște *“urâciuni”* sau *“vrăjmași”* înaintea lui Dumnezeu. De aceea zic Sf. Părinți: Efrem Sirul și alții: *“Mai bine ar fi să se întunece soarele... să piară lumea... ori să se deschidă pământul să-l înghită pe om, decât să păcătuiască el înaintea lui Dumnezeu și prin păcat să-și atragă asupra-și urgia Divină”*. *“Mai bine ar fi fost omului aceluia de nu s-ar mai fi născut...”* (e).

De toate aceste păcate ale preacurviei sufletești, precum și de ale curviei și preacurviei sufletești, precum și de ale curviei și preacurviei trupești, păcătoșii și păcătoasele cu nimic nu se pot spăla și curăți, fără numai prin adevărata pocăință (f) după Dreptarul Ortodoxiei sau Sfintele Pravile și prin Împărtășirea cu Dumnezeiescul Trup și Sânge al Mântuitorului nostru Iisus Hristos Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatele lumii” (g).

Balaurul, fiara și prooroul mincinos (h) ne-a lovit, încurcat și înmrejit tiranic adeseori, spre a nu da la lumină și acest adevăr: crud, dureros, dar folositor sufletelor osârdnice în activitatea mântuirii lor... Și în prezent ne-au strâmtorat cu multă sălbăticie, infernală înmănușată încât n-am putut să descriu acest adevăr, drept așa cum trebuia. Totuși nădăjduiesc că Atotputernicul Dumnezeu, care voiește ca nici un suflet să nu piară, ci la cunoștința adevărului să vină, spre a fi viu pururea și a dobândi fericirea vremelnică și veșnică (i), îl va

(a) Prolog 21 aug. (b) Mt. 22, 14; 20, 16; 7, 13-14. (c) Eccl. 7, 28; Iov. 33, 23-30; Ps. 11; 13; 81, 5; 33, 11. (d) 4 Împ. 17; Sofonia 1, 5-18; 3 Împ. 12, 27-33; 13. (e) Mt. 26, 24. (f) Mt. 4, 17; F. Ap. 2, 88; 2 Cor. 5, 18-20. (g) Ioan 1, 29; Is. 53; 1 Cor. 15, 3; Gal. 1, 4; Evr. 1, 3; 2, 17; 9, 24-28; 1 Petru 2, 24-1-9-25; 3, 18; 1 Ioan 1, 7; 2, 2; 3, 5; 4, 10; Apc. 1, 5-6; 5, 6-14. (h) Apc. 12; 13; 20, 2, 3, 10; 19, 20. (i) 1 Tim. 2, 1-6; Ps. 144, 7-9; Iz. 18, 21-23, 31-32; 33, 11; 2 Petru 2, 9; Ioan 3, 14-16

dezvolta până la desăvârșita folosire în sufletele binecredincioșilor creștini ortodocși, cititori și ascultători de pretutindenea.

IDOLATRIA ÎN CREȘTINISM

Idolatri se numesc toți acei care, faptele închinării lor le fac nu în cinstea adevăratului Dumnezeu (a); ci în cinstea făpturilor Lui: din cer, de pe pământ, din ape și de sub pământ (b); legându-și mintea astfel de anumite creaturi (c); sau de anumite locuri (d), unde își descarcă orbita lor evlavie. Privitor la evitarea și depărtarea idolilor din mijlocul poporului lui Dumnezeu – Israelul vechi și nou – în porunca I-a a Decalogului ni se poruncește a cunoaște pe Unicul Dumnezeu Cel adevărat, viu, Atotputernic și etern, oprind și înlăturând desăvârșit mulțimea dumnezeilor falși, idolii; iar în a doua poruncă ni se ordonă a lepăda toate chipurile idolilor și formele idolatriei (e).

Deși cu ajutorul lui Dumnezeu, s-a scos din mijlocul creștinismului chipul idolilor egipteni, haldeeni, etc. totuși, din nefericire închinarea la idoli e în ființă, ca și pomul morții lângă Pomul Vieții în Raiul pământesc. Poate că pe mulți îi prinde mirarea la auzul acestor cuvinte, ba chiar nu le vine a crede, totuși, adevărul arată că-i drept așa.

Închinarea de idoli în majoritatea creștinismului nostru din toate vremurile, sunt patimile rele, despre care ne grăiesc Dumnezeieștile Scripturi așa: *“Omorâți drept aceea mădularele voastre cele de pe pământ: curvia, necurăția, patima, pofta cea rea și iubirea de argint, care este închinare de idoli”* (f). De asemenea: lacomii, nesățioșii, îmbuibătorii pântecele și jucătorii, sunt idolatri, precum iarăși adevărește Sf. Scriptură, zicând: *“...Al căror dumnezeu le e pântecele și mărirea întru rușinea lor, care cugetă cele pământești... Să nu vă faceți slujitori de idoli ca unii dintr-înșii (israeliții în pustie) precum este scris: “Poporul a șezut de a mâncat și a băut și s-a sculat de a jucat...”* (g), (așa cum face și mulțimea ușuraticilor creștini ai vemurilor noastre pe la nunți cumetrii, crâșme și petreceri cu lăutari). *“Și trebuie să știți, că nici un desfrânat, sau necurat, sau lacom, sau*

(a) *Ieș.* 20, 2-3; 2 *Lege* 5, 6; 6, 4-9. (b) *Ieș.* 20, 3-5; 2 *Lege* 4, 15-21. (c) 3 *Împ.* 17, 7-41. (d) 3 *Împ.* 12, 29-32; 13; *Ioan* 4, 20-21. (e) *Ieș.* 20, 1-6; comp. 2 *Lege* 5, 6, 4-9; 4, 15-21; *Ps.* 113, 11-21; 134, 29-40. (f) *Col.* 3, 5; *Filip.* 3, 10; 1 *Cor.* 10, 7; 6, 9-10; *Efs.* 5, 8. (g) *Col.* 3, 5; *Filip.* 3, 10; 1 *Cor.* 10, 7; 6, 9-10; *Efs.* 5, 8

slujitorii de idoli, malahienii, sodomitenii, furii, bețivii, răpitorii, bârfitorii, sau ponegritorii aproapelui lor, n-au moștenire în împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu. Să nu vă lăsați amăgiți de vorbele deșarte, că pentru aceasta vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării... Să nu vă întovărășiți cu aceștia. Ca fiii luminii să umblați și să vă purtați, că altă dată erați întuneric, iar acum sunteți lumină în Domnul. Deci ca fiii luminii să vă purtați...” (a).

Idolatri ai vremurilor noastre sunt toți aceia (amestecați în adunarea creștinilor), care umblă cu descântece și cu farmece. Cei ce țin de aievea și adevărate norocul și ursita. Cei ce i-au aminte la vrăjitorii, la ghicirea în palmă, la vrăjile cu morții, cu ligheane și altele asemenea, arătând oamenii, oi sau alte dobitoace. Cei ce poartă baiere și le pun împrejurul lor. Cei ce poartă țidule și cred în ele sau în cuvinte de vrajă, sau în chipuri scrise pe ele și când le văd se roagă la ele sau se împrejoară cu ele, crezând că prin acestea n-ar putea să ardă sau să se înece, sau să se rănească. Și în sfârșit, cei ce întrebuințează legături și alte ajutoare pe care și medicina le osândește, sau cu cuvinte, sau cu slove, sau cu alte lucruri ce atârână, sau leagă ori dezleagă, precum cercei la urechi, sau inele în degete și altele asemenea” (b).

IDOLII JOACĂ ÎN MULȚIMEA CREȘTINILOR UȘURATICI

 Altă idolo-slujire foarte urâcioasă înaintea lui Dumnezeu și a creștinilor luminați de sus, care se vede adeseori prin satele și orașele noastre cu nume creștinesc, sunt: brezăile, caprele, etc. Acestea periclitizează mântuirea creștinilor:

- 1) a acelora care fac jocurile acelea drăcești și
- 2) a acelora care le primesc în curțile și în casele lor.

Brezăia, capra, turca, lupul și alte închipuiri sluțite de felul acestora, sunt rămășițe idolatre, obiceiuri păgânești sau păgânisme. Luând seama bine la acestea, le aflăm în chipurile idolilor păgânilor, care erau draci înșelători (c) și pierzători ai oamenilor.

(a) Col. 3, 5; Filip. 3, 10; 1 Cor. 10, 7; 6, 9-10; Efs. 5, 8. (b) Mărt. Ort. p. III, într. 53, 54. (c) 1 Cor. 10, 20-22; Comp. Lev. 17, 7; 2 Lege 32, 17; Ps. 105ă, 37; Apc. 9, 20

Cercetând Dumnezeieștile Scripturi și istoria antică, vedem că lumea depărtându-se de Dumnezeu a căzut în idolatrie (a). Astfel, în vremea patriarhilor: Avraam, Isaac, Iacob, în vremea lui Moise, era plină lumea de credința în feluriți idoli, d. p.: cerul, soarele, luna, stelele, norii, ploaia, fulgerele, vântul, focul, apa, pădurile, câmpul, animalele, jivinele târâtoare, etc. (b). popoarele păgâne închipuiau aceste zeități în felurite forme de oameni, animale, jivine, târâtoare și demoni (c). La aceste chipuri neînsuflețite se închina omenirea întunecată a idolatrilor.

Păgânii egipteni aveau feluriți idoli monștruoși, cărora li se închinău, d. ex.: idolul *Amon*, cu înfățișarea feței monștruoasă, cu cerc mare pe cap. Idolul *Șu*, cu înfățișarea văilor Nilului și forma oului pe cap. Idolul *Tefnut*, cu cap de fiară sălbatică (de leoaică, etc.) Idolul *Keb*, zeul pământului, cu o pasăre pe cap. Idolul *Osiris*, (soarele). Idolul *Isis*, (luna). Idolul *Horus*, (zeul muzicii) cu trup de om și cu capul de pasăre. Idolul *Anubis*, cu trup de om și cap de animal. Idolul *Neit*, zeița înțelepciunii. Idolul *Neftis*, zeul belșugului. Idolul *Tifon*, geniul răului. Idolul *Athor*, geniul animalelor, idolul *Knuma*, cu trup de om și cap de vacă. Idolul *Faaca*, cu chip de pește, etc.

Se mai închinău și vietăților: boului Apis, crocodilului, hipopotamului, pisicii, țăpului, berbecului, vițelului, câinelui, lupului, etc., florii Lotus, altor plante, legume, ceapă, usturoi, mărar, pomi, etc. (d).

Chipurile idolilor făcute din metal, piatră, în formă de statui foarte curioase, monștruoasă, erau împodobite cu văluri și felurite broderii de aur. Fiecare idol își avea capiștea lui (e).

Filistenii se închinău idolului *Dagon* (f), socotit de ei demon de al doilea ordin, biruitor și mare distribuitor de pâine la curtea dracilor. Statuia idolului acestui monstru, cu bust de om și coadă de pește, socotit inventator al agriculturii și altele, era adorat de filistenii.

Asiro-babilonenii, asemenea egiptenilor, se închinău la feluriți idoli monștruoși. Succot-Benoth, făcut în chipul unei cloști cu pui (g). Nebo (h), Nergal, în forma cocoșului (i). Așima, făcut în chipul iedului

(a) 2 Lege 8; 32, 1-43; Jud. 10, 6-16; 1 Împ. 8, 8; 3 Împ. 11, 33; 4 Împ. 22, 17; Ier. 2, 27; 16, 11; 18, 15; 19, 4; Iez. 14; Osia 4, 12; Rom. 1, 25. (b) Ieș. 20, 1-5; 2 Lege 4, 16-31; Is. 2, 6; 44, 17; Ier. 2, 7-30; Isaia 14, 1-4; Mih. 5, 18. (c) Ieș. 32; comp. Fac. 31, 19-30-35; Lev. 19, 4; 2 Lege 7, 5-25-26; 9, 12; 27, 15; Jud. 17, 3-4; 3 Împ. 12, 26-33; 13, 14, 9-16; 4 Împ. 17, 9-41; 217; 2 Paral. 33; 28, 2; Ps. 105, 19-42. (d) 2 Lege 4, 16-24; Ieș. 20, 4-5; 32. (e) 4 Împ. 17, 7-29-30-31-41. (f) 1 Împ. 5, 1-5; Jud. 16, 23; 1 Paral. 1, 10. (g) 4 Împ. 17, 30. (h) Is. 46, 1. (i) 4 Împ. 17, 30

(a). Nibcha (Nebhaz) cu înfățișarea câinelui; iar Tartac idolul, cu chip de măgar (b).

Adrameleh, cu înfățișarea calului, era socotit; mare cancelar al infernului, păzitorul garderobei șefului dracilor, președintele marelui sfat diavolesc. Rabinii istorisesc că se arăta idolatrilor care-l adorau, uneori în forma catârului și alteori în forma păunului (c).

Baal-Moloh, sub forma unei statui de bronz sau aramă, așezată pe un postament de metal ori piatră, era un idol cu cap de vacă, împodobit cu coroană, socotit prințul țării idolatrilor Larenii și membru în consiliul infernal. Acestui monstruos idol diavolesc i se jertfeau oameni și sumedenii de copii (d); și alți idoli numiți Baali (e); Baal-Berit (f); Baal-Zebub (g).

Astarteea, socotită de idolatri soția lui Baal-Moloh. Statuia acesteia, în felurite forme monstruoase și grețoase, în chipul unei vaci sau femei cu capul și coarnele de vacă, ori numai cu coarnele de vacă, în multe ținuturi era așezată prin lunci sau pe sub arbori frunzoși, stufoși. Acolo idolatrii se adunau aducându-i jertfe: plăcinte, prăjituri, parfumuri, băuturi alcoolice, lichioruri, etc., după care se ospătau, jucau și săvârșeau cele mai josnice și scârboase desfrânări, aduse drept cult și sacrificii acestei idolițe demonicești (h).

Grecii și romanii aveau de asemenea un mare belșug de idoli, parte bărbătească și femeiască, supuși feluritelor poște josnice, uciderilor și infernalelor răutăți.

Cronos, își mânca copiii săi făcuți cu femeia: Ra.

Zeus (Jupiter) (i), socotit de idolatri: domnul zeilor, creatorul cerului, aerului, timpului, închipuit cu figură maiestuoasă, s-a războit cu tatăl său Kronos, pe care biruindu-l l-a îmbrâncit, prăbușindu-l într-o prăpastie. Devenind astfel prin ucideri domn peste ceilalți zei, băsnesc că el s-ar mai fi schimbat și în vite și în păsări, ca să înșele femeile oamenilor, cu care păcătuind a făcut mulți feciori. Oare un ucigător de oameni, un ucigător de tată și preacurvar, poate fi socotit Dumnezeu? Nu.

Hefaiostos, băsnesc că a fost șchiop și fierar, agonisindu-și hrana de toate zilele cu ciocanul. Oare acest șchiop, hrănit din ajutorul oamenilor, poate fi numit Dumnezeu? Nu.

(a) 4 Împ. 17, 30. (b) Is. 46, 1. (c) 4 Împ. 17, 31. (d) 3 Împ. 18, 21-22; 4 Împ. 17, 16; Is. 46, 1; Ier. 7, 8; 19, 5; 32, 35; 50, 2. (e) Jud. 2, 11; 3, 7; 10, 6; 3 Împ. 18, 18; 2 Paral. 28, 2-3. (f) Jud. 8, 33; 9, 45. (g) 4 Împ. 1, 2-16. (h) Jud. 2, 12; 10, 6; 1 Împ. 7, 4; 31, 10; 3 Împ. 11, 5-33; 4 Împ. 23, 12. (i) F. Ap. 14, 12

Hermes, om plin de pofte josnice, fur, lacom, vrăjitor și măscărici, băsnesc că-i dumnezeul lor! Poate fi un astfel de decăzut și imoral, Dumnezeu? Adevărat că nu poate fi.

Asclepios, fost doctor, farmacist, meșter în amestecarea ierburilor, în facerea plasturilor cu care își agonisea hrana, că era sărac și pe care zic că l-a ars Zeus cu trăsnet din cer, băsnesc că e dumnezeul lor! Acest sărac și ars de Zeus, a putut fi Dumnezeu? Nu.

Ares, ostaș mânios, iubitor de dobitoace, mai pe urmă legat cu Afrodita, cu care fusese prins în curvie, a putut fi Dumnezeu? Nu.

Dionis care făcea chefuri noaptea, dascălul bețivilor, al ticăloșilor, care turba, răpea și fugea cu femeile vecinilor, cu care curvea și a fost înjunghiat de Titanic, poate fi socotit Dumnezeu? Nu.

Apolon, pizmaș, zavistnic și artăgos, pornit pururea la ucideri, fălitor cu săgețile ucigașe, cântător cu alăuta și vrăjitor pentru plată, putea fi socotit Dumnezeu? Nu.

Artemida sau Diana, sora lui Apolon, care cu arc, săgeți, tobă, fugea prin munți să prindă: cerbi, porci și alte vânat-uri ca să-și potolească foamea, putea fi dumnezeoaie, cum băsnesc ei? Nu.

Afrodita sau Venera, femeie depravată, care curvea cu Ares, cu Aghis, cu Adon, despre care băsnesc că murind l-a plâns cu amar, și s-a pogorât până în iad ca să-l răscumpere, poate fi aceasta dumnezeoaie, cum propovăduiau și strigau idolatrii? Nu.

Pluton, idolul bogățiilor, avariției; Momus idolul luării în răs, cu înfățișare cheflie, râzând, ținând într-o mână o păpușă și în cealaltă o mască; Silon, idolul beției, în forma unui bătrân cocoșat și vesel și alți mulți idoli, pot fi socotiți Dumnezei? Nu. Împărații păgâni cereau poporului idolatru să-i socotească drept dumnezei și să li se închine ca lui Dumnezeu (Dan. 3; 11, 37; Is. 14, 13-20; 2 Tes. 2, 4). Închinătorii idoloilor, după pilda stricăciunii și răutăților infernale ale aceloră, prăznuiau sărbătorile lor idolești cu: chefuri, cântece curvești, jocuri, păcate, ticăloșii și felurite blestemății. Prăznuirea idolului Afroditei era însoțită de felurite înverșunări și desfrânări scârboase. Idolul Bacus era sărbătorit cu îmbuibări și beții degradatoare. Sărbătorirea idolului Kron se făcea cu mâncare multă, cu chiote, strigări dezmățate și scârboase (așa cum se fac pe la cârciumi, nunți anticreștinești), și diferite neorânduiri și urgii. Spurcați erau dumnezeii idolatrilor, spurcate erau prăznuirile lor, spurcați erau și ei. Iată de unde au curs și curg spurcăciunile și în lumea vremurilor noastre.

Sfânta Biserică Creștină Ortodoxă, ne atrage zilnic atenția să ne reculegem din prăznuirile păgânești, să părăsim apucăturile rele, idolatre și demonicești, să prăznuim sărbătorile noastre creștinești nu în aluatul cel vechi, nici în aluatul răutății și al vicleșugului (ca păgânii idolatri); ci în azimile curăției și ale adevărului (așa cum se cuvine creștinilor). Sfânt este Domnul Dumnezeu nostru, Sfinte sunt sărbătorile Lui, și cu sfințenie mare trebuie să sărbătorim noi, așa creștinește, duhovnicește, ca să putem deveni, a fi și rămâne creștini buni, cu viață curată și sfântă. Mesele, prăznuirile și veselile creștinilor trebuie să fie duhovnicești, cuviincioase, cinstite, curate, binevoitoare și educative sufletelor, spre binele obștesc și spre slava lui Dumnezeu. *“Ori de mâncați ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți. Fiți fără de sminteală tuturor: iudeilor, elinilor și Bisericii lui Dumnezeu”* (a).

O mare parte dintre păgâni introducându-se în Biserica Creștină (†), fără catehizări și pregătiri serioase, au adus cu dânsii feluritele păgânisme și apucături demonice, cereri și sfaturi de la zidire, întrebarea ghicitorilor, augurilor, prezicătorilor, chemarea ajutorului nevăzut prin vrăji, farmece, morți, prin ghicit, oracole, etc. (b), precum și capra, brezaia, turca, jocurile, cântecele curvești și feluritele păgânisme, pe care le-au alimentat și conservat așa de tacit și cu multă încăpățănare, încât azi ne împiedicăm zilnic de ele (c). Dumnezeiescul semn al Sf. Cruci se profanează prin călcarea cu picioarele și starea cu indiferență pe el, în case, în localuri publice, ba și în Sf. Biserici, pe când deșertăciunile sau zorzoanele idolești (mărgelele, lăntișoarele, hurmuzurile, salbele, mărtișoarele, medaliile, talismanele, panglicile, etc.), se lăfăiesc pe fața Sfintelor Icoane a Maicii Precistei cu Pruncul Iisus în brațe, chiar și prin Sf. Biserici!!! Iată pentru ce au venit și vin asupra-ne feluritele pedepse copleșitoare. “Iată pentru ce Domnul pustiește pământul prefăcându-l în deșert, răstoarnă fața lui și împrăștie locuitorii. Și Preotului i se întâmplă ca și poporului, stăpânului ca și robului, slugii ca și domnului său, slujnicei ca și stăpânei sale, negustorului vânzător ca și cumpărătorului, celui ce

(a) 1 Cor. 10, 31-32; Col. 3, 17; Rom. 14, 13. (†) Rămășițele din acele păgânisme idolatre vedem adeseori și în majoritatea lumii de azi, purtătoare de nume creștinesc, d. p.: întrebarea porcilor, vitelor, parilor din gard, etc., în noaptea Anului Nou de unele fete, când și cu cine se vor mărita, cântecul cucuvelelor, a cucului, una sau mai multe rândunele văzute întâi, întrebarea bobilor, cârților de joc, a ghiocului, a cafelei, a papagalului, a șoricelului, a planetei, a zodiei, a psaltirei, a pravilei, etc. (b) Lev. 19, 31; 20, 6; 2 Lege 18, 10-12; 1 Împ. 28, 7-9; 4 Împ. 21, 6; 23, 24; Is. 8, 19; 19, 3. (c) 4 Împ. 17, 7-41

împrumută ca și celui împrumutat, datornicului ca și celui căruia îi este dator. Pământul e pustiit și jefuit că Domnul așa a hotărât. Pământul jelește și bolește, lumea se prăpădește și e în grea cumpănă. Pământul e pângărit sub locuitorii lui, căci ei au călcat legea, au înfrânt orânduile sfinte și au stricat legământul veșnic, făcut cu Dumnezeu. Pentru aceasta blestemul mistuiește pământul și locuitorii suferă pedeapsa nelegiuirilor lor; de aceea ei sunt prăpădiți, ajungând o nimica toată...” (a). Acestea le-am văzut, simțit și suferit aproape cu toții în ambele războaie mondiale! O, de ne-am îndrepta măcar de azi înainte, să credem și să viețuim creștinește pentru a putea spera la redobândirea fericirii vremelnice și veșnice.

MAJORITATEA CREȘTINILOR SE IDOLATRIZEAZĂ

Oamenii după potopul universal înmulțindu-se și ne mai ținând seama de sfaturile date de dreptul Noe și blagosloviții săi fii, Sim și Iafet, s-au depărtat de Dumnezeu, Izvorul tuturor bunătăților și fericirilor vremelnice și veșnice, s-au cufundat în bezna necunoștinței de Dumnezeu și s-au dedat la felurite patimi josnice, pe care le-au închipuit și zeificat în feluritele figuri ale idolilor. Deși Dumnezeu a ridicat bărbați Sfinți în Biserica Vechiului și Noului Testament, care au luptat până la sacrificiu pentru exterminarea idolilor, așa, încât nu se mai văd scârboasele lor chipuri în mijlocul adunărilor noastre, totuși în vremurile acestea, când soarele Ortodoxiei luminează în plină putere pe cerul creștinătății noastre, majoritatea creștinilor de azi se idolatrizează. Când, și cum? Întrebă unii. Atunci când se supun, iubesc, robesc și alimentează în ființa lor patimile rele ale acelor idoli monstruoși, ce și le întipăresc în minte.

Astfel, creștinii îmbăcsiți de mândrie josnică, idolo-slujesc după Lucifer, căpetenia dracilor sau monstruosul balaur-dracon cu îngerii lui, care nesocotind pe Dumnezeu Creatorul său, s-a împovărat cu acest păcat și s-a prăbușit din înălțimea și slava cerului, jos, jos, până la cele mai dedesubt ale pământului.

Creștinii iubitori de argint și de avuții, idolo-slujesc orbului idol Pluton, idolul aurului, argintului și averilor pieritoare de pe pământ,

ori mai bine-zis, diavolului care a ispitit chiar și pe Domnul nostru Iisus Hristos, precum ne istorisesc Dumnezeieștile Evangheliei. După ce Iisus a biruit cele două ispite (lăcomia pântecelui și slava deșartă) diavolul a dus – zice – pe Iisus pe un munte foarte înalt. De acolo i-a arătat toate împărățiile lumii și slava lor (cu feluritele plăceri amăgitoare) într-o clipeală de vreme, zicându-i: “Iată îți voi da ție toată stăpânirea aceasta cu slava ei, că mie îmi este dată și oricăruia voiesc, o dau pe ea. Deci, dacă Tu, căzând cu fața la pământ Te vei închina mie, va fi toată a Ta”. Domnul i-a răspuns: “*Du-te, (piei) de la Mine, Satano, că scris este: “Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai Lui Unuia să-I slujești!” Atunci fugind diavolul ispititor, până la o vreme, îngerii au venit la Dânsul să-i slujească Lui*” (a). Cei care biruiesc aceste trei ispite cu ficele lor, merg biruitori și slăviți, vremelnici și veșnici, după Mântuitorul, biruitorul tuturor ispitelor, păcatelor și diavolilor, iar cei care cedează, se învoiesc și se supun ispitelor, se trag rușinați de diavoli, cu nevăzutele lanțuri ale patimilor, de care-s pasionați, în iadul vremelnic și veșnic, ca niște idolatri și închinători ai diavolului. “*Cel ce face păcatul e de la diavolul, pentru că diavolul din început păcătuiește. Deci, Fiul lui Dumnezeu S-a arătat ca să strice lucrurile diavolului...*” (b).

Creștinii desfrânați și desfrânatele idolo-slujesc idoliței Astarteea, (Afroditei sau Venerei), care preînchipuia, în statuia ei, feluritele patimi scârboase ale dobitoceștii curvii și preacurvii trupești.

Pentru evitarea acestui păcat idolatrizator sufletelor, Mântuitorul ne poruncește a-l dezrădăcina desăvârșit din inimile noastre, zicând: “*Tot cel ce se uită la femeie cu poftă, acela a și preacurvit cu ea în inima sa*”; iar Apostolul sfătuiește a ne feri de căderea în această idolo-slujire, zicând: “*Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi...*” (c). Creștinii lacomi sau îndrăgitorii pântecelui, idolo-slujesc idolului: Bacus, Dionis și Silen, idoliî imbuibării pântecelui, (prin mâncăruri bune și multe), beții și petreceri anticreștinești, însoțite de cortegiul lor cu felurite blestemății. Apostolul adeverește că: “*Dumnezeul acestora e pântecele*” (d); iar Mântuitorul trage atenția urmașilor Săi, a se păzi de idolo-slujirea aceasta, zicând: “*Luați seama de voi înșivă, să nu se îngreueze inimile voastre cu sațiul mâncării și cu beția și cu grijile lumii, ca nu cumva să vă afle ziua aceea nepregătiți; căci ca o cursă*

(a) Mt. 4, 1-11; Lc. 4, 1-13. (b) 1 Ioan 3, 8 comp. Mt. 16, 23; Rom. 8, 5-9; 1 Cor. 2, 14; Iac. 4, 1-4. (c) Mt. 5, 18; Col. 2, 21, comp. Ieș. 20, 17; 2 Petru 2, 14. (d) Filip. 3, 19

(mreață) va veni asupra tuturor celor ce trăiesc pe suprafața pământului. Privegheați deci și vă rugați în toată vremea, ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce au să vină și să vă înfățișați (cu față senină) înaintea Domnului...” (a).

Creștinii pizmași sau zavistnicii, idolo-slujesc idolului Apolon, zeul artagului, pizmei sau zavistiilor, vărsărilor de sânge și mai ales diavolilor care au ispitit și surpat din fericirea Raiului pământesc pe protopărinții noștri Adam și Eva, acelor spirite infernale care au umplut de pizmă și ură groaznică pe Cain asupra fratelui său Abel, până ce l-a omorât, care au prăbușit în nefericiri și cumplite ucideri lumea din toate vremurile. Exemple: Cain (b); filistenii (c); fiii lui Laban (d); frații lui Iosif (e); Isus Navi (f); Aaron și Maria (g); Core și tovarășii lui (h); Penina (i); Saul (j); Aman (k); conducătorii Babilonului (l); arhieriei (m); iudeii (n). Mântuitorul vrând a dezrădăcina idolo-slujirea asta din mijlocul urmașilor Săi, zice: “Ați auzit că s-a zis celor de demult: să nu ucizi... iar eu zic vouă: “Tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deșert, vinovat va fi judecății; și cine va zice fratelui său: Raca (prostule...) vinovat va fi soborului; iar cine-i va zice: nebune, vinovat va fi gheenei focului” (o), și Apostolul: “Cel ce iubește pe fratele, în lumină petrece și sminteală întru dânsul nu este; iar cel ce urăște pe fratele său, întru întuneric umblă și nu știe unde merge, că întunericul a orbit ochii lui... Tot cel ce urăște pe fratele său, ucigător de oameni este; și știți, că tot ucigătorul de oameni nu are viață veșnică întru dânsul petrecând...” (p).

Creștinii mânioși idolo-slujesc idolului Ares... Și diavolului ucigător de oameni. “Voi – zice Mântuitorul – din tatăl vostru diavolul sunteți și poftele tatălui vostru voiți să faceți. Acela din început a fost ucigător de oameni și întru adevăr n-a stat, că nu este adevăr într-însul. Când grăiește minciună, dintru ale sale grăiește, pentru că este mincinos și tatăl ei” (r); iar Apostolul sfătuiește: “Mâniați-vă și nu greșiți. Soarele să nu apună în mânia voastră. Nu dați loc diavolului... Nu întristați pe Duhul Sfânt... toată amărăciunea, mânia, iuțimea, strigarea și hula, să se lepede de la voi împreună cu

(a) Lc. 21, 34-36; Rom. 13, 11-13; Gal. 5, 21; 1Cor. 10, 7; Apc. 3, 1-3. (b) Fac. 4, 5; 1 Ioan 3, 12. (c) Fac. 26, 13-15. (d) Fac. 31, 1. (e) Fac. 37, 4-11; F. Ap. 7, 9. (f) Num. 11, 28-29; Ps. 116, 16. (g) Num. 12, 1-2. (h) Num. 16, 1-3; Ps. 105, 16. (i) 1 Împ. 1, 5. (j) 1 Împ. 18, 8. (k) Est. 5, 13. (l) Dan. 6, 3-4. (m) Mt. 27, 18; Mc. 15, 10; F. Ap. 5, 17. (n) F. Ap. 13, 45; 17, 5. (o) Mt. 5, 21-26; 2 Lege 5, 17. (p) 1 Ioan 2, 10-11; 3, 15. (r) Ioan 8, 44; Efs. 4, 26-31; Col. 3, 8-21; Iac. 19-20; comp. Is. Sirah; 8, 20; 10, 19; 25, 15-29; 27, 31; 28, 3-13

toată răutatea... *Mânia nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu...*" (a). Creștinii lenevoși idolo-slujesc infernalelor spirite cu chip de broaște ale iadului (b). Aceasta îi face cerbi bine-alergători sau cai galopând după câștigarea deșertăciunilor, plăcerilor pieritoare și petrecerilor anticreștinești, cu cortegiul lor de blestemății, în căile pierzării, la iadul vremelnic și veșnic; pe când la câștigarea credincioșiei, viețuirii creștinești și a duhovniceștilor bunătăți veșnice, abia se mișcă, ca melcul, ba adeseori dau înapoi ca racul, pentru a se feri de tot ce le aduce mântuirea. Idolo-slujirea aceasta-i o răcire, indiferență și nepăsare pentru mântuirea veșnică a sufletului; o mahnire și dezgust de binele ce trebuie a face, o fugă sau dezertare de la osteneala cu care se face binele. Mântuitorul înfierează pe aceștia zicând: *"Slugă vicleană și leneșă! Ai știut că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am risipit? Pentru aceea se cuvenea să fi dat argintul meu schimbătorilor și Eu venind aș fi luat al Meu cu dobândă. Luați, dar, de la el talantul și-l dați celui ce are zece talanți. Că tot celui ce are i se va da și-i va prisosi; iar de la cel ce n-are și ceea ce i se pare că are i se va lua de la dânsul. Și pe sluga cea leneșă și netrebnică aruncați-o în întunericul cel mai dinafară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților"*. Și Apostolul sfătuiește: *"Să nu vă leneviți; ci să urmați acelor care prin credință și răbdare îndelungată moștenesc făgăduința"*. Din lenevire se nasc: slăbirea de voie, pricinuirea de păcate, sminteli, moleșeli, bănuieli și alte răutăți. Cu luare-aminte de sine și bună îngrijire se poate sta împotriva acestui păcat. *"Drept aceea – zice Domnul – privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul în care Fiul Omului va veni... Mijloacele voastre să fie încinse și făcliile aprinse, și voi, asemenea cu oamenii care așteaptă pe Domnul lor..."* și Apostolul zice: *"Fiți treji, privegheați, pentru că potrivnicul vostru diavolul, ca un leu răcnind umblă, căutând pe cine să înghită, căruia stați-i împotriva, întăriți fiind în credință..."* (c).

Creștinii batjocoritori, ponegritori și luători în răs ai aproapelui lor, idolo-slujesc idolului "Momus" făcut odinioară de idolatrii în chipul unui hazliu, râzând cu hohot, având într-o mână o păpușă și în cealaltă o mască. Răii, mândrii, bețivii, idolatrii și necredincioșii, iau

(a) Ioan 8, 44; Efs. 4, 26-31; Col. 3, 8-21; Jac. 1, 19-20; comp. Is. Sirah; 8, 20; 10, 19; 25, 15-29; 27, 31; 28, 3-13. (b) Apc. 16, 10-14. (c) Mt. 25, 16-30; Evr. 6, 12 comp. Ioan 3, 1-21; 1 Petru 2, 1-9; 1 Cor. 3, 1-3; Lc. 12, 35-36-48; 1 Petru 5, 8

în răs pe credincioși, ba chiar și pe Dumnezeu! (a) Dumnezeu lasă... însă scapă pe aleșii Săi de batjocoritorii oameni și diavoli (b).

Exemple de batjocoritori sau luători în răs: Ismail (c); Copiii din Betel, batjocoritori ai Proorocului Elisei și pedepsiți groaznic (d); Efraim și Manase (e); Ocârmuitorii din Iuda (f); Sambalat (g); Vrajmașii lui Iov (h); Vrajmașii împăratului David (i); Căpeteniile Ierusalimului (j); Amoniții (k); Soldații romani pe Mântuitorul (l); Fariseii (m); Irod (n); Poporul, Arhieriei și Cărturarii iudaici (o); Iudeii din Ierusalim (p); ateniienii (r). Batjocoritorii sau luătorii în răs, sunt disprețuiți de Dumnezeu, ocoliți de cei credincioși și urăți de oameni (s). Credincioșii care se păzesc de acești idolo-slujitori ai "Momusului" sunt fericiți. *"Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și din calea păcătoșilor n-a stat și pe scaunul pierzătorilor n-a șezut; ci în Legea Domnului voia lui, și în Legea Lui va cugeta ziua și noaptea. Aceasta va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său îl va da în vremea sa, frunza lui nu va cădea și toate, ori câte va face, vor sporii..."* (ș). *"Râvna Casei Tale m-a mâncat și ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea. Și am acoperit cu post sufletul meu și s-a făcut spre ocară mie. Și am pus îmbrăcămintea mea sac și m-am făcut lor spre pildă. Împotriva mea limbuțeau cei ce ședeau în porți și împotriva mea cântau cei ce beau vin... Pentru Tine am suferit ocară, acoperit-a rușinea obrazul meu... înaintea Ta sunt toți cei ce mă necăjesc. Ocară a așteptat sufletul meu și ticăloșie... Au dat spre mâncarea Mea fiere și spre setea Mea M-au adăpat cu oțet... Grăit-au împotriva Mea cu limbă vicleană, cu cuvinte de urâciune M-au înconjurat, și s-au luptat cu Mine în zadar... Blestemul... este răsplata celor ce mă clevetesc pe mine la Domnul și al celor ce grăiesc mari asupra mea. Îmbracă-se cei ce mă clevetesc pe mine în ocară și să se învelească ca și cu un veșmânt cu rușinea sa"* (t).

Creștinii invidioși idolo-slujesc idoliței "invidia", făcută odinioară de idolatri în chipul unei femei înspăimântătoare, cu fruntea încrețită, părul vâlvoi făcut din vipere, cu fizionomia cruntă a fioroasei uri, pe

(a) Pr. Sol. 1, 22; 21, 24; Ps. 118, 51; 68, 12; Pr. Sol. 20, 1; Is. 57, 3-6; Mt. 9, 24; Mc. 5, 39-40; Lc. 8, 53; 16, 14. (b) 2 Lege 28, 36-37; 3 Împ. 9, 7; 4 Împ. 9, 6-37; Dan 1-6; Zah. 3. (c) Fac. 21, 9. (d) 1 Împ. 2, 23-24. (e) 2 Par. 30, 10. (f) 2 Par. 36, 16. (g) Neem. 2, 19-20; 4, 1-3... (h) Iov. 30, 1-16. (i) Ps. 21, 6; 34, 15-16; 68, 10-12; 2 Împ. 16, 5-13. (j) Is. 28, 14. (k) Iez. 25, 3. (l) Mt. 27, 27-31; Mc. 15, 16-20; Lc. 23, 36; Ioan 19, 2-3. (m) Lc. 16, 14. (n) Lc. 23, 11. (o) Mt. 26, 68; 27, 39-44; Mc. 15, 29-32; Lc. 22, 63-64; 23, 35. (p) F. Ap. 2, 17. (r) F. Ap. 17, 32. (s) Pr. Sol. 3, 34; Ps. 1, 1; Ier. 15, 17; Pr. Sol. 24, 9. (ș) Ps. 1, 1-5. (t) Ps. 68, 11-14; 9, 22; 23, 25; 108

când un mare șarpe înfricoșat încolăcit împrejurul trupului ei slăbănogit, îi rupe pieptul.

Creștinii ponegritori, jignitori și tulburători ai aproapelui lor, idolo-slujesc idolilor, "Harpiele" făcute de idolatrii în chipul unor monștri fioroși, cu chip de femeie rea, cu urechi de urs, cu cap de vultur, cu aripi de liliac și cu ghiare lungi, ca niște cângi, la mâini și picioare...

Numai din cele arătate vedem câtă dreptate are proverbul străbunilor noștri care ne zic: "*Spune-mi cu cine te însoțești și-ți voi spune cine ești*". Și mai mult Mântuitorul zice: "*Tot cel ce slujește păcatului, rob al păcatului este. Și, robul nu rămâne în casă pururea... Voi de la diavolul sunteți și poftele tatălui (idolului, diavolului) vostru voiți să faceți...*" (a)

PĂCATUL CĂRUIA TE ROBEȘTI, E IDOLUL TĂU

Din cele arătate până acum, vedem că la oamenii de demult idolii cei nesimțitori, neînsuflețiți și unele jivini urâcioase ale pământului, erau dumnezeii lor; iar noi păcătoșii, mai ales cei din creștinismul vremurilor acestora, avem ca dumnezei pe păcătoasele patimi. Aceia de demult din neștiință păcătuiau închinându-se idolilor, pentru că locuiau în întuneric și în umbra morții, deoarece lumina dreptății Divine nu le răsărise lor. Noi creștinii însă, fiind luminați cu lumina Sfintei credințe Ortodoxe creștine, greșim în toată cunoștința, slujind patimilor noastre ca unor dumnezei. Aceia adeseori nevrând ei se închinau idolilor, fiind presați de porunca, frica și siluirea împăraților și a ighemonilor idolatri, care torturau groaznic și ucideau cu morți cumplite pe cei care nu voiau a se închina idolilor lor. Noi însă nesiliți de nimeni slugărim cu toată osârdia feluritelor patimi, păcate și diavoli, fără a ține seamă de Cuvântul lui Dumnezeu, care ne zice: "*Tot cel ce face păcatul, rob al păcatului este... Și, cel ce păcătuiește, de la diavolul este...*" (b).

Vai! Ce nărav rău și păcătos ne mai stăpânește, nărav urâcios care ne face asemenea cu idolatrii vremurilor, sortindu-ne la mai cumplite munci decât pe aceia. Păcătoasele noastre patimi sunt vârâte în noi, ca

(a) Ioan 8, 34-35, 44-47; 1 Ioan 3, 8; Fac. 3. (b) Ioan 8, 34; 1 Ioan 3, 8 comp. Rom. 6, 16-20-23; 2 Petru 2, 19; Fac. 3; Rom. 7; 8

niște idoli în capiştile lor. Ticăloşia aceasta a multora din noi o arată Sf. Ap. Pavel, zicând: *“Mulți (creștinați) umblă (altfel: idolatricește și nu creștinește) despre care de multe ori v-am spus; iar acum și plângând vă spun, că sunt vrăjmași ai crucii lui Hristos. Al căror sfârșit le e pierzarea, al căror dumnezeu le e pântecelul... Și: Unii ca aceștia nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pântecelui lor...”*. Dar pentru ce zice că: *“pântecelul e unora ca aceștia dumnezeu?”* (a). Pentru că-i slujește și-i face spre plăcere ca lui Dumnezeu, ba încă, cu mult mai mult. Asta se poate vedea și din aceea, că majoritatea creștinilor nu slujesc atât de mult Domnului nostru Iisus Hristos, cu postirea, cu înfrânarea, cu omorârea mădularelor... pe cât slujesc pântecelui lor, cu îmbuibarea, beția, ospetele și prăznuirile anticreștinești, cu feluritele desfătări, dulceți și plăceri trupești. Aceasta se zice și pentru celelalte patimi, care devin niște dumnezei ai noștri dacă ne robim lor de bunăvoie, și chiar de vreo nevoie.

Aceasta o adevărește și fericitul Ieronim, zicând: *“Acea, cărora pântecelul le este dumnezeu, acelora acesta li-i dumnezeu nou. Am privit la femeia aceea și am poftit-o pe ea (ori ca femeie la bărbatul acela cu poftă), pofta aceea o am ca dumnezeu nou. Și oricine, ceea ce pofteste și cui îi slujește, acela îi este dumnezeu”*. Așa dar, noi dacă avem în noi îmbuibarea pântecelui și beția, avem în noi pe idolul Bachus sau Dionis; Mânia pe Mars; Necurăția pe nerușinata Venera; Iubirea pe aur, de argint și de averi, pe idolul de aur al lui Nabuhodonosor, ș. a. m. d. deci, noi când slujim acelor patimi suntem socotiți printre închinătorii de idoli. Aceasta o arată clar și Sf. Ioan Gură de Aur, zicând: *“Să nu-mi spui mie cum că nu te închini idolului acela de aur; ci să-mi arăți că pe acelea ce le poruncește aurul nu le faci. În multe feluri sunt chipurile slujirii de idoli. Unul pe Mamona și-l socotește că-i este domn. Altul pântecelul și-l are în loc de Dumnezeu, ca dumnezeu. Alții alte pofte sau patimi prea cumplite își au.*

Deși nu le înjunghii lor boii sau alte vite precum elinii le înjunghiau și jertfeau, dar tu faci ceva mai cumplit înjunghiindu-ți sufletul tău. Nu-ți pleci genunchii, nici te închini idolilor, dar cu mai multă ascultare le faci acelea ce-ți poruncesc: și pântecelul și aurul sau averia și alte pofte sau patimi tirane. Se știe că elinii idolatri, sunt urâți, pentru că pe patimile noastre omenești le făcură dumnezei. Astfel, pofta desfrânării sau necurăția trupească o făcură și o numiră

Afrodită, (Venera, Venus, Astarteea); pe iuțime sau enervare, Ares (Marte, Mars); pe beție Bachus (Dionis). Acum tu, creștine, deși nu cioplești idoli precum aceia îi cioplesc, dar cu mai multă osârdie, sub acele patimi, care, pe mădularele lui Hristos făcându-le mădulare ale curviei și cu alte fărădelegi pe tine spurcându-te”.

De aici se vede că toată patima păcatului din noi și tot obișnuitul păcat ce-l facem mereu sau adeseori, este un idol al năravului nostru; iar iubitoarea de păcate, inima, este o capiște idolească, în loc de a fi Templu sau Biserica lui Dumnezeu Celui Viu, în care să Se odihnească Duhul lui Dumnezeu (a).

Iubirea păcatului e închinare de idoli. Învoirea la păcate cu gândul și dorința spurcată de a păcătui, e lepădare de Hristos. Împlinirea sau săvârșirea păcatului gândit și dorit, este jertfire la idoli. Iată așa se fac și în zilele noastre închinători la idoli, aceia care se robesc păcatelor. Așadar, în aceste vremuri, când în majoritatea creștinilor s-a înmulțit o astfel de închinare de idoli sau idolatrie, aceia (puțini) care se chinuiesc luptând adeseori până la sacrificiu cu riscul de a-și pierde situația și a-și scurta din viață, la a-și pierde toate, până și viața pământească, pentru a nu păcătui, ba încă a educa, a lumina și a îndrepta și pe alții pe calea vieții, devin Mucenici Duhovnicești fără de sânge.

IVIREA IDOLILOR ȘI RĂUTĂȚILE IZVORÂTE DIN ÎNCHINAREA LA EI

In vremurile străvechi, înainte de strămoșul, moșul și tatăl Patriarhului Avraam: Saruh, Nahor și Tara (Fac. 11, 21-24-26; Hornograf pg. 211-213), unii se ocupau cu facerea idolilor. Începutul închinării la idoli s-a făcut astfel: După moartea împăratului Vil, stăpânitorul Asiriei și Babiloniei sau Haldeei, Nil, fiul și urmașul său la împărăție, din marea dragoste și cinste ce-o avea față de tatăl său, care murise, a făcut un chip cioplit, la față și mărime, asemenea cu tatăl său cel mort. Acel chip l-a pus pe un stâlp în mijlocul capitalei imperiului său, unde se aduna zilnic foarte multă lume. Vrând ca tatăl său și după moarte să fie cât mai slăvit, a dat poruncă:

– Oricare din cei aflați vinovați și vrednici de pedeapsă după legile împărătești, dacă se va duce și se va închina înaintea chipului tatălui meu Vil, va fi iertat și slobod de orice pedeapsă.

Atunci toți vinovații și osândiții din împărăția sa au alergat la chipul cioplit al mortului împărat Vil și s-au închinat idolului aceluia spre a scăpa de vină și pedeapsă. Văzând ei că aceasta era spre plăcerea împăratului, mergea acolo multă lume și se închina idolului. Celelalte popoare dimprejur, urmând Haldeilor, și-au făcut și ei idoli în felurite forme și li se închinau lor.

În părțile Egiptului, de asemenea un puternic slăvit, anume Sirofronis, după moartea fiului său foarte iubit, mâhnindu-se și plângând mult, a făcut un idol după asemănarea fiului său, pe care l-a pus deasupra mormântului. La acel (idol) chip al mortului privind, se mângâia câte puțin. Oamenii de sub stăpânirea lui făcându-i plăcerea, au început a cinsti idolul acela cu jertfe și închinăciuni. După acesta au făcut și alți egipteni chipurile iubiților sau iubitelor lor, pe care le cinsteau cu jertfe, ospete, jocuri, chiuituri, chicote și alte felurite blestemății. Și așa treptat s-a umplut pământul egiptului de idoli, despre care ne povestesc istoriile și Sfintele Scripturi.

Dracii văzând pe oameni depărtați și despărțiți de Dumnezeu, cum alergau de jertfeau, slujeau, cântau, jucau și se închinau idolilor aceloră, au început a se băga și a se sălăslui în acei idoli, a scoate dintr-înșii glas omenesc, a grăi și a face felurite năluciri, spre înșelarea omenirii aceleia cufundată în marea beznă întunecoasă a necunoștinței de Dumnezeu.

Despre începutul idolatriei și groaznicile răutăți și nefericiri omenști, izvorâte din ea, înțeleptul Solomon istorisește între multe altele așa: “Un tată întristându-se cu amară jale pentru feciorul său răpit degrabă, i-a făcut chipul și pe acest fecior răposat a prins să-l cinstească asemenea unui dumnezeu și a rânduit celor din casa sa taine și slujbe sfinte. După aceea, cu vremea, întărindu-se acest păgânesc obicei, s-a păzit ca o lege și din poruncile tiranilor a ieșit cinstirea chipurilor cioplite. Când popoarele nu puteau să-i cinstească de față, pentru că locuiau departe, făceau o asemuire după chipul depărtat și potriveau un chip văzut al împăratului prea cinstit, așa, încât să dea celui ce nu era de față aceleași sânguincioase închinăciuni ca și cum ar fi de față. Și pentru izbânda acestei închinări, cei ce erau neștiutori au fost și ei împinși de pofta de slavă a meșterului. Pentru

că el voind să placă stăpânitorului, și-a pus tot meșteșugul său ca să facă asemănarea cât mai frumoasă. Iar gloatele, înșelându-se din frumusețea lucrului, l-au socotit acum ca Dumnezeu pe cel ce mai înainte îl cinsteau ca pe un om. Și aceasta a fost o înșelăciune pentru viața oamenilor, că ei, bătuți de nevoi sau robiți de tiranie, au dat pietrelor și lemnului numele ce nu se poate da la nimic de pe pământ. Apoi n-a fost destul că au rățăcit întru cunoașterea lui Dumnezeu, ci, viețuind – din întunericul minții lor – în război necurmat, au numit pace atâtea rele. Ei țineau slujbe în care ucideau chiar pe copiii lor, sau săvârșeau taine ascunse sau beții nebunești după barbare obiceiuri. Și nici viața, nici căsătoriile nu le mai păzeau curate, ci unul pe altul ucidea prin violență, sau îl batjocorea prin desfrânare.

Toate se învălmășesc în sânge și ucidere, în furtișag și vicleșug, în stricăciune și necredință, în răzvrătire și jurământ strâmb. În prigonirea celor buni și uitarea binefacerilor primite, în pângărirea sufletelor și răsturnarea truștelor nevoi, în tulburarea căsătoriilor și desfrânare și dezmățare sub ochii tuturor. Căci închinăciunea idolilor, care nici n-ar trebui pomeniți, este începutul a tot răul și pricina și sfârșitul. desfătărilor lor sunt niște bucurii smintite, proorociile lor sunt mincinoase, ei trăiesc în nedreptate și jură strâmb cu ușurință. Ca unii care nădăjduiesc în idoli cei fără de suflet, când jură strâmb ei nu se tem că li se va dovedi nedreptatea. Și din două părți pedeapsa va da peste ei, întâi pentru că au cugetat sucit despre Dumnezeu, închinându-se idolilor și al doilea pentru că au jurat viclenește pe nedrept, disprețuind sfințenia. Căci nu puterea idolilor pe care s-au jurat, ci pedeapsa cuvenită păcătoșilor, aceea prigonește pururea păcatul celor ce au greșit” (a).

Sf. Ioan Gură de Aur grăiește, între multe altele, despre idolatrie așa: “Un om oarecare bogat, cu amară plângere tânguindu-și fiul ce murise, cu multă părere de rău se jelea. Neaflându-și mângâiere în tânguirea și mâhnirea sa, a făcut chipul fiului său mort. Privind pururea la chipul acela i se părea că vede pe fiul său...”. Tot așa urmând și alții au făcut chipul iubitelor sau iubiților lor, și alte felurite chipuri de idoli, crezând fals că acelea înfățișau: cerul, ori soarele, luna și stelele, fulgerele, vânturile, apele, focul, felurite animale, sălbăticiuni și năluciri drăcești, cărora li se închinau, ospătându-se, jucând, chiuind, chicotind și desfrânându-se la praznicile lor idolatre. Iată așa

s-au învățat oamenii a schimba Slava lui Dumnezeu în chipul fapturilor Lui, căroră nebunește lucrând, li s-au închinat lor” (a). *“Gândul plăsmuirii idolilor – zice înț. Solomon – a fost începutul aprinderii spre desfrâu și născocirea lor a fost pierderea vieții”* (b).

CARE ZEU (IDOL) E MAI MARE?

In vremurile străvechi, înainte de Patriarhul Avraam, Haldeii își aveau ca Dumnezeu un idol, “focul” căruia i se închinau; iar egiptenii se închinau la apa pe care o cinsteau în chipul idolului Canopos, așezat în cetatea Canop, după numele idolului lor, zidită în pământul Egiptului la gura râului Nil, ce intra în mare. În acele vremuri străvechi, pe când împărăția Semiramis, Egiptul a fost supus de asirieni sau haldei. Atunci s-a născut o discuție aprinsă între popii idolești ai haldeilor și ai egiptenilor, care din dumnezeii sau idolii lor, ar fi mai mare și mai puternic? Haldeii susțineau că focul, dumnezeul lor, e mai mare și mai tare decât toți dumnezeii (idolii) de pe pământ, că nu numai pe dumnezeii de lemn îi arde; ci și pe cei de piatră îi sfărâmă; iar pe cei de arama, argint, aur,... îi topește. Egiptenii, care erau un popor foarte cult în înțelepciunea lumească de pe atunci, au făcut un vas mare (un fel de butoi uriaș) în chipul idolului lor Canopos și peste tot corpul lui au sfredelit niște găuri mici și dese, pe care le-au astupat bine cu ceară și cu smoală, așa fel, încât nu se cunoșteau de loc. Pe acel idol (vas uriaș al lor) l-au umplut cu apă. Haldeii cu popii lor vrând să înfrunte și să rușineze pe egipteni, cu arătarea puterii dumnezeului lor, focul, căruia se închinau ei, au făcut un foc mare în jurul uriașului idol Canopos, jucând și chiuind de bucurie, că ei vor ieși biruitori cu idolul lor. Când focul s-a aprins și făcut mare, începând a arde idolul egiptenilor, îndată topindu-se ceara și smoala, a început să țâșnească apa uriașului idol ca o ploaie mare, de jur-împrejur, care a stins focul desăvârșit. Și așa, idolul Canopos al egiptenilor a scăpat nears, ci numai s-a părilit și afumat. Atunci, pe când haldeii cu popii lor idolatri crăpau de ciudă și rușine, popii egiptului cu egiptenii au început a juca și a chiu, zicând:

(a) *Înt. Sol. 14, 12-11; comp. Ieș. 32; 1 Cor. 10, 7-8.* (b) *Ps. 105, 20; Ier. 2, 11; Rom. 1, 23; F. Ap. 17, 29*

– Canopos, dumnezeul (idolul) nostru e mai mare și mai tare decât dumnezeul (idolul) vostru, pentru că precum bine vedeți, l-a dovedit și biruit ca pe un neputincios”.

Astfel haldeii au rămas rușinați, așa cum rușinaseră și ei pe multe neamuri, arzându-le idolii cu foc.

Multe persoane cu nume creștinesc mai sunt și în vremurile noastre care se fălesc, ca și acei idolatri, cu idolii patimilor lor. Adeseori am văzut și vedem partea bărbătească slujindu-și chipul bărbătesc, fiecare, unii mai mult decât alții, ca să fie cât mai asemenea cu scapetii, famenii și femeile. De asemenea și partea femeiască se ostenește pururea în feluritele întreceri satanice cu idolii lor: cu luxul, cu șucheata modă a goliciei, cu care fără nici o rușine se arată în public, ba chiar și în Sf. Biserici, aproape despuiate, cu înzorzonarea asemenea idolilor, cu: cercei, mărgel, inele, salbe, panglici, etc., cu spoirea fețelor, smulgerea sprâncenelor și încondeierea altora în locul lor, grimarea ochilor, roșirea buzelor, a unghiilor mâinilor și picioarelor, etc., apoi întrecerea la jocuri, cântece curvești, chiuituri, chicoteli, facerea cu ochiul, râs, glume murdare, convorbiri porcoase, ș. a. Apoi rămășaguri, care mănâncă mai mult, ș. a. m. d. De aici vedem clar cât de multă dreptate are psalmistul când zice: *“Omul în cinste fiind n-a priceput. Alăturatu-sa cu dobitoacele cele fără de minte și s-a asemănat lor”* (a).

Fericiți sunt toți care s-au lepădat de idoli și idolatrie, (adică de patimile idolatriilor zeificate în idolii lor) slujind cu trup și suflet lui Dumnezeu, unindu-se pentru totdeauna cu el, Care este noianul tuturor bunătăților și statornicelor fericiri vremelnice și veșnice.

„Dumnezeul nostru în cer și pe pământ: toate câte a vrut a făcut. Idolii păgânilor: argint și aur, lucruri de mâini omenești: Gură au și nu vor grai. Ochi au și nu vor vedea. Urechile au și nu vor auzi. Nări au și nu vor mirosi. Mâini au și nu vor pipăi. Picioare au și nu vor umbla. Nu vor glăsuși cu gâtlejul lor. Asemenea lor să fie cei ce îi fac pe ei și toți cei ce se nădăjduiesc spre dânșii. Casa Israelului vechi și nou a nădăjduit spre Domnul Dumnezeu Atotcreatorul și țiitorul. Ajutorul și scutitorul nostru este... Și noi cei vii vom bincuvânta pe Domnul Dumnezeu de acum și până în veac... Cântați Domnului cântare nouă, lauda Lui în Biserica Cuvioșilor...” (b).

PREACURVIA CU IDOLII

Toată omenirea care se idolatrizează despărțindu-se de Dumnezeu și slujește idolilor, precum și aceia care se închină lui Dumnezeu, dar slujesc și idolilor, asemenea samarinenilor de odinioară, sunt socotiți idolatri sau preacurvari spirituali (a). Astfel de preacurvari spirituali au fost mulți în Biserica V. Test., precum am văzut din cele arătate până aici.

Pentru ridicarea omenirii și a poporului izraelit, noi aflăm scris în Dumnezeiștile Scripturi, că Dumnezeu adeseori și-a trimis Proorocii și Preoții Săi aleși, ca să trezească omenirea din bezna întunecoaselor idolatrii, spre a reveni la adevărata închinare numai Unuia Dumnezeu, Izvorul nesfârșit al tuturor bunătăților și redobândirii statornicei fericiri vremelnice și veșnice.

Abaterea de la adevărata închinare Unuia Dumnezeu în Duh și în Adevăr (b), la idolatrizări și felurite credințe deșarte, a provocat dezlănțuirea mâniei Divine asupra israeliților, dezbinarea și distrugerea treptată și apoi completă a împărăției lor. Prin păcatul idolatrizării israeliții erau socotiți drept niște desfrânați spirituali sau niște preacurvari și preacurve, cu sufletul și cu trupul lor, deși unii erau feciorelnici și alții curați în căsnicia lor. În scopul înalt pentru părăsirea acestei spirituale preacurvii idolatre, Dumnezeu, prin Moise, sfătuiește pe israeliți a lepăda de la ei idoli egipteni: *„Temeți-vă de Dumnezeu și serviți-i Lui în întregime și adevăr, depărtați zeii (idolii) cărora au servit părinții voștri, dincolo de râu și în Egipt (ale căror oase au rămas în pustie)... Lepădați fiecare: ticăloșiile, patimile, urâciunile ochilor voștri (idolii) și să nu vă spurcați cu idoli egiptenilor...”* (c).

„Israele... să nu te închini înaintea unui alt dumnezeu (idol)... Ferește-te a face legătură cu idolatrii aceia, ca să nu fie o cursă pentru tine... Jertfelnicele lor să le stricați, stâlpii idolești să-i sfărâmați, să tăiați dumbrăvile lor cele sfințite și dumnezeii (idolii) lor cei ciopliți să-i ardeți cu foc. Să nu te închini altui dumnezeu fără numai Domnului Dumnezeului tău. Să nu faci legământ cu locuitorii țării aceleia idolatre unde mergi, ca nu cumva desfrânând înaintea dumnezeilor (idolilor) lor și aducându-le jertfe... sau înrudindu-te cu ei, fetele lor curvind (idolatrizându-se) înaintea dumnezeilor lor, să

târască și pe fiii tăi să curvească (idolatrizeze) înaintea dumnezeilor (idolilor) lor. Să nu vă faceți vouă dumnezei turnați (a). Vegheați bine asupra voastră ca să nu vă stricați (idolatrizați sau să preacurviți sufletește) și să nu vă faceți chipuri cioplite sau închipuiri ale vreunui idol, care să înfățișeze bărbat sau femeie, nici închipuirea vreunui dobitoc de pe pământ, nici închipuirea vreunei păsări ce zboară sub cer, nici închipuirea vreunei jivine ce se târăște pe pământ, nici închipuirea vreunui pește sau altor jivine din ape ori de sub pământ. Vegheați asupra sufletului tău, ca, ridicându-ți ochii spre cer și văzând soarele, luna stelele și toată oștirea cerului, să nu te ademenești și să nu te închini lor nici să le slujești, pentru că Domnul Dumnezeuul tău le-a creat și lăsat acestea pentru folosință tuturor popoarelor de sub tot cerul...” (b).

Apoi le arată cum au preacurvit sufletește de la cei mai mari până la cei mai mici, prin idolatrizarea lor. “Și au preacurvit – zice Domnul lui Iezechiel – în Egipt, nebunindu-se și sporcându-se cu toți idoliilor lor, două femei: Ohola (Samaria sau cele zece seminții ale lui Israel) și Oholiba (Ierusalimul sau cele două seminții: Iuda și Veniamin), au preacurvit în tinerețea lor... Au preacurvit cu fiii (idolii) Babilonului, pângărindu-se cu ei... A sporit preacurviile sale, aducându-și aminte de zilele tinereții, când se desfrânase (cu închinarea la idoli) în țara Egiptului... Desfrânarea lor se va arunca asupra lor și își vor lua pedeapsa pentru păcatele făcute cu idoliilor lor și vor cunoaște că Eu sunt Domnul Dumnezeu” (c).

Aceasta reiese și din proorocia lui Iezechiel, unde Ierusalimul pentru închinarea la idolatrie e închipuit cu o desfrânată sau preacurvă (d). Această preacurvie se vede clar că era păcatul poporului izraelit pentru închinarea la idolatrie e închipuit cu o desfrânată sau preacurvă (e). Această preacurvie se vede clar că era păcatul poporului Israelit pentru închinarea la idoliile egiptenilor și babilonienilor și părăsirea Unuia adevăratului Dumnezeu, o înfricoșată crimă sufletească, pe care Proorocul-Preot Iezechiel o compară cu preacurvia soțiilor desfrânate, care își schimbă soții legiuți cu ibovnicii lor nelegiuți.

Pentru a trezi poporul Său, care pe lângă închinare Lui, slujea și idolilor neamurilor păgâne (f), asemenea femeii care pe lângă soțul ei,

(a) Ieș. 34, 10-17. (b) Iez. 23. (c) 2 Lege 4, 16-19; 5, 8-9; comp. Ieș. 20, 2-6. (d) Iez. 6. (e) Iez. 6. (f) 4 Împ. 17, 32-41

aleargă și după ibovnici, după care se înnebunește; Dumnezeu a întrebuițat felurite cuvinte de trezire și chemare, și felurite mijloace pentru readucerea lui Israel la adevărata cunoștință, credincioșie, închinare și slujire. *“Vorbește lui Aaron, Preoților și tuturor fiilor lui Israel – poruncește Domnul lui Moise – ca fiii lui Israel și din venetici, va da pe copiii săi lui Moloh, acela să fie dat morții: poporul băștinaș să-l ucidă cu pietre. Și Eu îmi voi întoarce Fața Mea asupra omului aceuia și-l voi stârpi din poporul său, pentru că a dat din copiii săi lui Moloh, ca să întineze locașul Meu cel Sfânt și să necinstească Numele Meu cel Sfânt. Dacă însă poporul băștinaș își va închide ochii săi asupra omului aceuia când va da din copiii săi idolului Moloh și nu-l va omorî, îmi voi întoarce ochii Mei împotriva omului aceuia și împotriva neamului, și-l voi stârpi din poporul său, pe el și pe toți cei ce fac desfrânări sau preacurvesc ca și el, desfrânând după idolul Moloh. Dacă vreun suflet va alerga la cei ce cheamă morții și la vrăjitori, ca să preacurvească cu ei, Eu voi întoarce Fața Mea împotriva sufletului aceuia, și-l voi pierde din poporul său. Sfințiți-vă voi înșivă și veți fi sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeuul vostru, sunt Sfânt...”* (a). Iată, tu te vei odihni cu părinții tăi; iar poporul acesta se va apuca să umble preacurvind după dumnezei străini, (idolii) pământului aceuia în care va intra, și pe Mine Mă va părăsi și va călca legământul Meu pe care l-am încheiat cu ei. Pentru aceasta se va aprinde mânia Mea asupra lui în ziua aceea și-i voi părăsi. Îmi voi ascunde Fața Mea de la ei și vor fi omorâți. Îi vor ajunge mulțime de necazuri și greutăți, și atunci Israel va zice: *“Aceste necazuri nu m-au ajuns ele oare pentru că nu-i Domnul Dumnezeuul meu în mijlocul meu? Dar Eu îmi voi ascunde Fața Mea de la el în ziua aceea pentru toate fărădelegile (preacurviile) lui, pe care le-a făcut întorcându-se la alți dumnezei (idoli)”* (b).

După ce îngerul Domnului a mustrat pe israeliți pentru idolatrierea lor și au fost groaznic pedepsiți... Domnul le-a ridicat judecători care i-au mântuit din mâinile jefuitorilor lor. Ei însă nici pe judecători nu-i ascultau; ci preacurveau cu alți dumnezei (cu idolii) închinându-se acelora și mâniind pe Dumnezeu..” (c). Vedeți cum însuși Dumnezeu arată clar preacurvia spirituală, cu urâciunea și pedepsirea ei?!

Mai departe Dumnezeu arată această ticăloșie sau preacurvie spirituală a poporului Său, zicând: "Pe Mine, Izvorul Apei celei vii, M-a părăsit (idolatrizându-se sau preacurvind sufletește după zeii sau idoli păgânilor), și și-au săpat loruși fântâni sparte, care nu pot ține apă... Israele! Tu însuți te pedepsești cu răutatea ta, și necredincioșia ta, apostazia și viclenia ta, te va mustra. Gândește-te bine și vezi cât e de rău că ai părăsit pe Dumnezeul tău și nu mai ai temerea aceea... În vechime când am sfărâmat jugul robiei tale și am rupt cătușile scalviei Tale, tu ai zis: "Nu voi sluji la idoli" și totuși, călcându-ți făgăduința, pe tot dealul înalt și sub tot pomul umbros (idolatrizându-te) ai preacurvit.

Te sădisem ca pe o vie de bun soi! Cum te-ai schimbat și prefăcut într-o sălbatică viță străină? Pentru aceea, de te-ai spăla chiar cu săpun, sodă și leșie, nelegiuirea (idolatria) ta va rămânea scrisă înaintea Mea. Cum poți zice: "Nu m-am întinat, și n-am umblat după Baali? Privește-ți urma pașilor în vale și vezi ce ai făcut, cămilă zburdalnică, deprinsă cu pustia, care găfâie în aprinderea patimii ei! Cine o va împiedica să-și facă pofta? Toți cei ce o caută, n-au nevoie să se ostenească; căci o află în luna ei. Nu te lăsa cu picioarele goale, nu-ți usca gâtul de sete! Dar tu zici: "Degeaba, nu! Căci iubesc dumnezeii străini și vreau să merg după ei". Precum furul când se prinde este batjocorit, așa s-a batjocorit pe sineși casa lui Israel, toată: poporul și împărații lui, boierii, proorocii și preoții lui, pentru că au zis lemnului cioplit: "Tatăl meu ești tu" și pietrei: "Tu m-ai născut...". Câte cetăți ai, atâtea sunt și dumnezeii (idoli) tăi, Iuda... Toți v-ați purtat cu necredincioșie și ați păcătuit împotriva Mea, zice Domnul (a). Dacă un bărbat își lasă femeia și ea se face soția altui bărbat, mai poate a se întoarce la dânsul? Prin asta oare nu s-ar spurca oare țara aceea? Tu însă ai preacurvit cu mulți ibovnici (idoli) și totuși, întoarce-te la Mine, zice Domnul. Ai spurcat țara cu preacurvia (idolatrizarea) și vicleșugul tău!... Tu ai frunte de preacurvă și ai lepădat rușinea... ai desfrânat acolo... Deși am lăsat pe fiica lui Israel, pentru atâtea preacurvii (idolatrizări) ale ei, dându-i carte de despărțire, totuși Iuda nu s-a temut; ci s-a dus și ea să se desfrâneze (idolatrizeze). Și prin văditele ei preacurvii a pângărit țara preacurvind cu lemnele și cu pietrele. Apostat-o... Recunoaște-ți vinovăția ta, căci te-ai abătut de la Domnul Dumnezeuul tău și ai preacurvit cu dumnezeii (idoli) străini sub tot arborele umbros și nu M-ai ascultat, zice Domnul... Precum

femeia necredincioasă își înșeală bărbatul său, așa și voi, casa lui Israel, v-ați purtat cu înșelăciune față de Mine...

Cum să te iert, Ierusalime, pentru acestea? Fiii și fiicele tale M-au părăsit, se jură pe dumnezei (idoli) care n-au ființă. Eu i-am săturat; iar ei au preacurvit (cu idolatrizarea lor) alergând cu grămada în casele desfrânatelor (capiștile idolatriilor). Ca niște cai sirepi aleargă încoace și-ncolo (în jocuri) nechezând (chiuind și chicotind) după soția aproapelui lor. Să nu pedepsesc Eu aceste lucruri? Să nu-Mi răzbun Eu asupra acestui popor (idolatrizat)?... Casa lui Israel și casa lui Iuda Mi-au fost necredincioase!... Pentru aceasta, Proorocule, iată, Cuvântul Meu îl fac foc în gura ta și pe poporul acesta (idolatrul-preacurvar) îl fac lemne, ca să-i ardă focul acesta... căci grozave și urâcioase lucruri se fac în țară! Proorocii proorocesc minciuni, preoții domnesc cu ajutorul acestora și poporului Meu îi place aceasta. Dar după acestea ce veți mai face?... Ierusalime, ia învățătură bună ca să nu Mă depărtez de la tine și să te pustiesc!... Cui să vorbesc și pe cine să vestesc ca să M-audă? Iată, urechea lor e netăiată împrejur și nu pot auzi. Iată, Cuvântul Domnului e de răs la ei și nu le e plăcut deloc. De aceea sunt plin de mânia Domnului și n-o mai pot ține în Mine. Toarn-o asupra copiilor de pe uliți, asupra adunării tinerilor, că vor fi prinși toți împreună cu bătrânii cei sătui de zile și trecuți la străini împreună cu tot avutul lor, când voi întinde mâna mea asupra locuitorilor țării acesteia, zice Domnul.

Pentru că fiecare din ei, de la mic la mare, sunt lacomi după câștig, de la prooroc până la preot, toți se poartă mincinos. Leagă în chip ușuratic rănilor poporului Meu, zicând: "Pace! Pace!" și numai pace nu-i. Dar, se rușinează ei oare când fac urâciuni? Nu, nu se rușinează deloc, nici roșesc. De aceea vor cădea printre cei căzuți și în vremea cercetării Mele vor fi aruncați", zice Domnul. Așa zice Domnul: "Opriți-vă de la căile voastre! Priviți și întrebați căile bune ale celor de demult, întrebați: care este calea cea bună și mergeți pe dânsa și veți afla odihnă sufletelor voastre!" Dar ei răspund: "Nu vrem să umblăm pe ele!" Pus-am păzitori peste voi și am zis: "Ascultați sunetul trâmbiței". Dar ei răspund: "Nu vrem să ascultăm, nici să fim cu luare-aminte la sunetul trâmbiței!" Pentru aceea ascultați popoarelor și tu, pământule: *"Iată voi aduce asupra poporului acestuia prăpăd, rodul cugetelor lor, căci n-au ascultat Cuvintele Mele și Legea Mea au lepădat-o"...*

Nu vă mai nădăjduiți în cuvintele amăgitoare: "Aici e Biserica Domnului... că numai de vă veți îndrepta căile și faptele voastre, de veți face judecată dreaptă între om și pârâșul lui, de nu veți strâmtora pe străin, pe orfan, pe văduvă, de nu veți vărsa sânge nevinovat în locul acesta și de nu veți merge după dumnezei străini (idoli), vă voi lăsa să trăiți în locul acesta... Casa (Biserica) Mea... oare n-a ajuns ea în ochii voștri o peșteră de tâlhari?... Vă voi lepăda de la Fața Mea... Tu nu te ruga pentru acest popor și nu înălța rugăciuni și cereri pentru dânsii, nici nu mijloci pentru ei înaintea Mea, căci nu te voi asculta. Nu vezi ce fac ei prin cetățile Iudei și pe ulițele Ierusalimului? Copiii adună lemne, părinții atâta focul și femeile frământă aluatul ca să facă pâini pentru zeita (idolița) cerului și să toarne jertfe altor dumnezei (idoli) ca să Mă mânie. Oare pe Mine Mă amărăsc ei – zice Domnul – și nu pe ei înșiși, spre rușinea lor?

Pentru aceea, iată, se revarsă mânia Mea asupra locului acestuia, asupra: oamenilor, dobitoacelor, copacilor, țarinei, rodurilor pământului, și vor arde și nu se vor stinge"... O! cine va da capului meu apă și ochilor mei izvoare de lacrimi, ca să plâng ziua și noaptea pe cei loviți ai poporului meu? O! de mi-ar da cineva sălaș de călător în pustie, aș părăsi pe poporul Meu și M-aș duce de la ei, căci cu toții sunt niște preacurvari (idolatrizați după idoli păgânilor) și ceată de defăimători! Ca un arc își încordează limbile lor pentru minciună și se întăresc pe pământ prin nedreptate, căci trec de la rău la mai rău și pe Mine nu Mă cunosc, zice Domnul. Păziți-vă fiecare de prietenul vostru și nu vă încredeți în nici unul din frații voștri, căci fiecare frate pune piedică celui alt și fiecare prieten împrăstie cleветiri. Fiecare înșeală pe prietenul său și nu spune drept: și-au deprins limba la minciuni și viclenesc până obosesc... Limbile lor sunt săgeți ucigătoare, grăiesc viclenii. Cu buzele grăiesc prietenos cu aproapele lor; iar în inimile lor îi pregătesc curse... Pentru acestea îi voi pedepsi... Ierusalimul îl voi face un morman de ruine, sălaș sălbăticiunilor, o pustietate fără locuitori..." (a).

„Aceia din voi, care vor scăpa, își vor aduce aminte de Mine printre popoarele unde vor fi duși în robie, pentru că voi umili inima lor adulteră, care s-a abătut de la Mine și ochii care s-au desfrânat cu idoli și ei vor simți dezgust către sine însuși pentru acele rele, pe care le-au făcut și pentru toate ticăloșiile lor. Și vor cunoaște că Eu sunt

Domnul și că nu în zadar i-am amenințat că le voi trimite toate aceste necazuri. Așa grăiește Domnul Dumnezeu: Lovește palmă de palmă, bate cu piciorul și zi: vai de casa lui Israel, că are să cadă de sabie, de foame și de molimă, pentru toate nelegiuirile sale! Cel ce va fi departe va muri de molimă, cel ce va fi aproape va muri de sabie; iar cel ce va scăpa și va rămânea de la acestea, va muri de foame. Așa-mi voi sătura cu ei mânia Mea. Când ucișii vor zăcea printre idolii lor și împrejurul altarelor lor, pe tot locul înalt și pe toate vârfurile de munte, sub tot pomul verde, sub tot stejarul umbros și în tot locul unde aduceau tămâie mirositoare tuturor idolilor lor, veți cunoaște că Eu sunt Domnul”.

„Da, așa voi face, căci Ohola și Oholiba (țările lui Israel și Iuda), au preacurvit (s-au idolatrizat) și pe mâinile lor au sânge; au preacurvit cu idolii lor, și pe fiii lor pe care i-au născut, i-au trecut prin foc, ca să-i aibă de mâncare. Au pângărit Locașul Meu cel Sfânt și sărbătorile Mele le-au spurcat” (a).

Moartea păcătosului este cumplită. David împ. Și Proorocul a spus acest adevăr. Milionarul Lupescu locuia în orașul B. Fiind desfrânat s-a îmbolnăvit de o boală rușinoasă, foarte gravă. Toate mijlocirile medicale nu i-au slujit la nimic. Moartea îl pândea din fiecare ungher și-i scrijila cu coasa sa, carnea plină de bube și trupul plin de răni. Intrase în sanatoriul Diaconeselor din București, fiindcă familia nu-l mai putea îngriji. Trei săptămâni în șir a dus-o într-un tipăt. Era bolnav greu și avea și “decapitus” un fel de boală care se cunoaște prin aceea că șira spinării rămâne goală: osul fără carne. Apofizele (urechile vertebrelor) se rupeau sub greutatea trupului. Agonia a ținut cinci zile. Voia să mai vorbească, dar nu mai putea. Însăși îngrijitoarele nu mai cutezau să se mai apropie de dânsul. Și când în ziua de 9 iunie 1920 și-a dat obștescul sfârșit, atunci, odată cu bucuria sfârșitului atâtor suferințe, surorile de caritate (îngrijitoarele) și-au adus aminte de cuvântul psalmistului: *“Moartea păcătosului este cumplită” (b).*

(a) Iez. 6, 9-13; 23, 36-39; comp. Ps. 105, 18-19-35-43. (b) Ps. 33, 21; din D. Ort. an. IX, Nr. 5-6, de Pr. A. Cosma

BINEFACERILE CURĂȚIEI

MUCENICI SE FAC ȘI DIN CREȘTINISMUL IDOLATRIZAT

In vremea persecuțiilor, când mulțimea omenirii necunoscând pe Dumnezeu se închina idolilor, mulți din creștinii plini de devotament sfânt alergând înaintea idolatriilor și mărturisind pe Hristos Dumnezeu, Cel preaslăvit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, primeau botezul de sânge al încoronatei Mucenicii, pătimind până la moarte pentru Hristos și credința Sfântă și astfel deveneau Mucenici Sfinți. Tot așa și în majoritatea lumii acesteia purtătoare de nume creștinesc și idolatrizată până în măduva oaselor și adâncul sufletului ei; adevărații creștini care sufăr multe și felurite lovituri și dureri în lupta lor cea bună contra păcatelor, care-și omoară zilnic pornirile sale și-și răstignesc trupul cu patimile și cu poftele, chiar și fără a-și vărsa sângele, devin Mucenici ai lui Hristos.

Precum orice păcat obișnuit este un idol al năravului nostru, tot așa și lupta împotriva păcatului este o osteneală sau jertfă mucenicească. Muncitorii acestor Mucenici, sunt: firea pătimasă, obiceiul rău, îndemnul lumii cu nume creștinesc zăcândă în cel rău, ispita aprinzătoare și diavolul care năvălește cu ele asupra noastră. Slugile muncitorilor acestora sistematizați sunt: gândurile spurcate care ne împing în prăpastia feluritelor păcate și acele fețe omenești care ne amăgesc. Muncirea cea de multe feluri e lupta cu gândurile spurcate, cu patimile, cu poftele și obiceiurile rele și iată că și așa se face Duhovnicescul Mucenic al lui Hristos, învrednicindu-se de duhovniceasca cunună, deși nu și-a vărsat sângele său ca aceia.

Aceasta sfântă muceniece ce se face și din creștinismul idolatrizat al tuturor vremurilor, o arată și Sf. Ioan Gură de Aur, care a făcut o strălucită muceniece fără de sânge în zilele luminătoarei sale activități duhovnicești, zicând: "Iată, zice cineva: Cum vom putea să urmăm

Mucenicilor în vremurile acestea, când nu mai sunt persecuții contra credinței creștinești ca atunci? Cu adevărat și eu știu aceasta, că vremea persecuțiilor acelora sângeroase a trecut, nu mai este; însă vremea muceniei este și acum. Astăzi nu mai e vremea de acele minunate lupte în care creștinii sufereau felurite torturări până la vărsarea sângelui și morți grozave; însă vremea pentru câștigarea cununilor mucenicești e și acum.

Astăzi nu mai izgonesc oamenii, dar izgonesc dracii. Nu ne mai chinuie tiranul, dar ne chinuie diavolul cel mai cumplit decât toți tiranii. Azi nu privești la cărbunii arzători cei puși de față, dar vezi și simți frigându-te văpaia cea aprinsă a poftei, care te pârjolește. Aceia au călcat cărbunii cei aprinși; iar tu calcă pe al firii foc. Aceia s-au luptat cu fiarele; iar tu înfrânează-ți mânia ca pe o fiară neîmblânzită și iute. Aceia au stat vitejește luptând împotriva nesuferitelor dureri; iar tu stai bine, luptându-te contra spurcatelor și viclenelor gânduri rele, care ies din inima ta, până ce le vei birui. Iată așa făcând vei urma mucenicilor.

Acum deși nu mai este lupta noastră contra trupului și a sângelui; dar însă este împotriva căpeteniilor, puterilor, domniilor și stăpânitorilor lumii întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutății de sub cer (a). Foc este pofta firii, foc nestins, care ne pârjolește pururea. Acesta-i un câine cumplit și turbat care năvălește asupra-ne cu furie. Măcar de o mie de ori de l-ai izgoni pe el, de o mie de ori se întoarce, se repede la tine ca să te sfâșie și nu încetează.

Drept este că-i cumplită văpaia focului, dar mai puternică și mai cumplită e văpaia poftei. Astfel niciodată nu avem împăcare sau ușurare de războiul acela trupesc, niciodată nu dobândim încetare de acea grea luptare, până ne aflăm în viața aceasta; ci totdeauna ne stă înaintea lupta, osteneala, nevoița, pentru ca mai prețioasă și mai luminoasă să ne fie și cununa...”.

Așadar, omorârea pasiunilor josnice, a patimilor și a păcatelor în noi, este o strălucită mucenie fără de sânge. Deci, pentru a scăpa de urâcioasa idolatrizare existentă în majoritatea lumii acesteia purtătoare de nume creștinesc și a deveni Mucenici de bunăvoie lui Hristos Dumnezeu, să luptăm lupta cea bună după Legea Sfântă, în așa fel, încât să murim păcatului și să viem lui Dumnezeu.

O MISTERIOASĂ ASCULTARE CIUDATĂ

Proorocul Osia, fiul lui Beerî, din seminția lui Isahar, era bărbat binecredincios și temător de Dumnezeu. În vremea aceea a împăraților Iudeii: Uzia, Iotam, Ahaz, Iezechia și a lui Ierovoam, împăratul lui Israel, pe când poporul israelit și majoritatea iudeilor se închinau idolilor; acest sfânt prooroc se închina și slujea numai Domnului Dumnezeu, Care a făcut cerul și pământul. El învăța pe idolatrizații neamului său, ostentindu-se foarte mult a-i întoarce la adevăr și la strămoșeasca dreaptă credință, prin sfaturile sale înțelepte. Umplându-se de Duh Sfânt și de râvnă pentru îndreptarea neamului său, el întrebuița toate mijloacele ce-i sta în putință, pentru luminarea, educarea, ridicarea și convertirea lor la cunoștința adevăratului Dumnezeu. În acest scop sfânt el lucra și suferea multe, până la sacrificiu.

Poporul israelit și iudeu, așa de groaznic erau rătăciți, în ființa lor de Dumnezeu, încât oricât de bine, clar, luminat, educativ, frățește și duhovnicește le vorbea Osia proorocul, ei nu pricepeau, ci mențineau cu tenacitate superstițiile și credințele lor idolatre. Astfel nevoind ei a se mișca din bezna întunecoasei idolatrii, la luminata credință în Unicul Dumnezeu Cel adevărat, viu, etern și Atotputernic, mergeau cu pași repezi în pierzare, spre distrugerea împărăției lor.

Atunci Domnul vrând a le deschide ochii ca să-și vadă preacurviile lor spirituale, poruncește Proorocului său Osia, să preacurvească în public, ca măcar pe calea aceasta să se trezească și să revină de la idoli la Dumnezeu Creatorul, Atotțiitorul, Izvorul tuturor bunătăților și statornice fericiri vremelnice și veșnice. În acest scop înalt, Domnul a grăit lui Osia, zicând: *“Mergi și-ți ia o femeie desfrânată și fă cu ea copii din preacurvie... Căci iată a preacurvit pământul (poporul israelit și iudeu) părăsindu-Mă pe Mine...”*

La porunca Domnului, parcă-l văd pe Proorocul Osia stând pe loc, frământându-și mintea și zicând în sine: “Doamne! Doamne! Cum să fac eu o fărădelege ca aceasta? Au n-ai poruncit Tu în legea Ta divină: “Să nu preacurvești...?” Au n-ai poruncit Tu în lege, că preacurvarii și preacurvele să fie uciși și nimiciți din poporul Tău?... Oare cum să mă pogor eu din sfinția dregătoriei Proorociei, cu care Tu m-ai înzestrat, în mocirla scârboasă a dobitoceștii și spurcatei preacurvii? Oare ce va zice lumea din poporul lui Israel și din Iuda când vor afla despre una

ca aceasta. Oare nu se va sminti lumea de această faptă rușinoasă?” La aceste cugetări serioase, Domnul îi porunceă tainic, dar biruitor; Mergi de fă așa... că prin această economisire vreau să trezesc pe poporul Meu idolatrizat, ca prin auzirea și vederea acestei fărădelegi săvârșite de tine, să-și vadă nelegiuirea lor. Prin pogorârea ta din sfințenie în mocirla spurcatei preacurvii, îi voi sili tainic și biruitor a-și deschide ochii spre a-și vedea pogorârea lor din bogăția sfințeniei, cu care i-am înzestrat și prăbușirea de bunăvoie în scârboasele mocirle ale idolatriei, în care s-au cufundat și stăruiesc cu încăpățănare a nu mai ieși din ele. Prin pogorârea ta din cinstea sfințeniei slujbei proorocești în brațele acelei femei preacurve, îi voi face a-și cunoaște nelegiuirea ce au săvârșit și o practică mereu, părăsindu-Mă pe Mine, Izvorul tuturor bunătăților, prin alergarea lor la idolii neamurilor, pe care-i slugăresc, îmbrățișează și li se închină. Când mâna sau piciorul cuiva a sărit din încheietura sa în lături, atunci mâna sau piciorul smintit din locul său, se mai pot îndrepta până nu le vei sminti din nou din poziția smintită sau din ieșirea aceea rea de la locul lor? Nu. Tot astfel poporul Meu, ieșit din rânduiala legilor Mele Divine și din sfințenia Mea, smintit sau sărit în bezna idolatriei, nu se poate îndrepta, de nu-l vom sminti astfel ca să-și cunoască sminteala și prăbușirea lui. Dacă o căruță încărcată, mergând pe drumuri prăvălitate s-a răsturnat; oare o va putea cineva îndrepta, sau a o da la loc până ce nu o va sminti din nou din poziția smintită în care se află răsturnată cu roatele în sus, ca din nou să poată merge spre a ajunge la destinația ei? Nu... Tot astfel și poporul acesta al lui Israel și al Iudei, răsturnat de la credința în Mine, în prăpăstiile spurcatelor idolatrii, trebuie a-l sminti prin auzirea și vederea preacurviei tale cu acea femeie destrăbălată, din poziția rea în care s-a răsturnat și a-l readuce prin acest mijloc misterios iarăși la Mine, Care sunt: Calea, Adevărul și Viața. Da, e drept că ei se vor sminti și se vor agita împotriva-ți, te vor pârî, ponegri, judeca și osândi cu foarte multă asprime pentru preacurvia ta cu femeia aceea destrăbălată; dar toate acelea se vor întoarce înzecit asupra capetelor lor, tulburându-i și arzându-i ca un foc pârjolitor, cât timp vor sta în preacurvia lor spirituală, adică la idolatria lor. Tu, Proorocule al Meu, fă ce-ți poruncesc Eu, ca prin această economisire să-i trag pe ei din pierzare la mântuire și Eu te voi curăți de acea spurcăciune a preacurviei și te voi sfinți cu darul Meu”.

Proorocul Osia (cumpănind acestea în mintea sa) supunându-se voii Domnului, s-a dus și a luat pe preacurva Gomer fiica lui Diblataim. Ea a rămas grea și a născut un fiu. Domnul i-a zis Proorocului: *“Pune-i numele Israel! Căci iată, puțină vreme mai este și Eu voi răzbuna vărsăturile de sânge ale lui Israel asupra casei lui Iehu și voi sfârși regatul casei lui Israel. Atunci voi sfărâma arcul lui Israel în valea lui Israel!”* După aceea iarăși a rămas femeia aceea grea și a mai născut o fiică și a zis atunci Domnul proorocului: *“Zi-i: Lo-Ruhama, căci de acum încolo nu voi mai avea milă de casa lui Israel, ca să-i iert păcatele, dar de casa lui Iuda Mă voi milostivi și o voi mântui prin Domnul Dumnezeu lui Israel. Și nu-i voi mântui pe ei nici cu arcul, nici cu sabia, nici prin luptă, nici prin puterea cailor sau a călăreților”*. Femeia a întârcat pe Lo-Ruhama și a rămas grea și a născut încă un fiu. Domnul a zis: *“Pune-i numele Lo-Ami, căci voi (idolatrizaților) nu sunteți popor al Meu; iar Eu nu sunt Dumnezeuul vostru”*.

După acestea Dumnezeu arată pedepsirea Israelului preacurvar după idolii Baali și făgăduiește felurite binefaceri și fericiri celor ce se vor întoarce la El, zicând: *“Numărul fiilor lui Israel va fi ca nisipul mării, care nu se socotește, nici nu se numără. Și în loc să vă zic vouă: “Voi nu sunteți poporul Meu” vi se spune: “Voi sunteți fiii Dumnezeului Celui viu”. Se vor aduna iudeii și fiii lui Israel laolaltă și își vor alege o căpetenie, vor ieși din țara robiei și Israel se va face mare și vor numi pe fratele lor: “Ami” și pe sora lor: “Ruhama!”* Osândiți pe mama voastră, învinuiți-o, căci ea nu mai este femeia mea; iar eu nu mai sunt bărbatul ei – ca să lepede de la dânsa podoabele desfrânării ei și semnele destrăbălării dintre sâni ei... Astfel, Eu îi voi dezveli goliciunea ei și o voi înfățișa goală ca în ziua când s-a născut și o voi preface ca într-o pustie, ca un pământ uscat și o voi prăpădi de sete. Nu voi avea milă de fiii ei, căci ei sunt copii de desfrânată, de vreme ce mama lor a preacurvit, cea care i-a zămislit a săvârșit lucruri rușinoase. Căci ea a zis: *“Duce-mă-voi după iubii (idolii) mei cei care îmi dau pâine, apă, lână și in, untdelemn și băuturi. Pentru aceasta, iată că-i voi astupa drumul său cu măracini. Voi ridica zid și nu voi afla unde sunt cărările sale. Ea va umbla după iubii (idoli și idolatrii) săi, dar nu-i va ajunge, îi va căuta, dar nu-i va afla. Atunci (strâmtorându-se) va grăi: “Merge-voi și mă voi întoarce la bărbatul meu cel dintâi, căci atunci îmi mergea mai bine decât acum”*. Dar ea nu și-a dat

socoteala, că Eu am fost Acela care i-a dat ei: grâul, mustul și untdelemnul și i-am înmulțit argintul și aurul, pe care l-a întrebuințat pentru Baali (așa cum și majoritatea creștinilor ușuratici, ce câștigă cheltuiesc pentru baluri, tutun, beții, jocuri și petreceri anticreștinești). Pentru aceasta îmi voi lua înapoi grâul la vremea lui și mustul la timpul lui, și-Mi voi lua lâna și inul cu care ea își acoperă goliciunea ei. Și acum voi descoperi goliciunea ei în ochii iubiților ei și nimeni nu va putea s-o scape din mânia mea. (Așa cum mânia divină a despuiat majoritatea ușuraticelor creștine din vremurile acestea, ce umblă aproape goale în public, ba și în Sfintele Biserici). Voi face să înceteze toate desfătărilor ei, sărbătorile, lunile nouă, zilele de odihnă și toate prăznuirile ei. Voi pustii via ei și smochinii ei, despre care ea a zis: “Acesta este darul pe care mi l-au dat iubiții (idolii) mei... O voi pedepsi pentru zilele de sărbătoare (antisfântă) în cinstea lui Baal, căruia îi aducea tămâieri, atunci când se gătea cu inele și-și punea podoabele (idolatre) și se ducea după iubiții (idolii) ei; iar pe Mine M-a dat uitării, zice Domnul. Pentru aceasta iată că Eu o voi atrage și o voi duce în pustie și voi grăi către dânsa, și-i voi da viile ei de acolo și Valea lui Ahor o voi preface în poartă de nădejde și ea va fi voioasă ca în vremea tinereții ei, ca în ziua când tu ai scos-o din pământul Egiptului. În vremea aceea – zice Domnul – tu Mă vei chema; “Bărbatul meu” și nu-Mi vei mai zice: “Baalul meu”. Eu voi scoate din gura ta numele baalilor și nu vor mai fi chemați fiecare pe numele lor. În ziua aceea voi încheia un legământ cu dobitoacele câmpului și cu păsările cerului, cu târâtoarele de pe pământ. Voi sfârâma arcul și sabia și voi face ca să nu mai fie război în țară; iar pe cei ce o locuiesc îi voi pune la adăpost. Eu te voi logodi cu Mine pe vecie, te voi logodi Mie după dreptate și bunăcuviință în bunătate și dragoste. Te voi logodi Mie în credințioșie ca să cunoști că Eu sunt Domnul. În ziua aceea, va fi – zice Domnul – Eu voi răspunde cerurilor; iar cerurile vor răspunde pământului, pământul va răspunde grâului, mustului și untdelemnului și ele vor răspunde lui Israel. Eu voi semăna pe Israel în țară și mă voi milostivi spre Lo-Ruhama și voi zice către Lo-Ami: “Tu ești poporul Meu”; iar el Îmi va răspunde: “Tu ești Dumnezeuul meu!”

După acea trecere de vreme văzând Domnul că poporul israelit și iudeu încă tot zace în bezna urâcioasă a spurcatei idolatrii, iarăși a mai trimis pe Proorocul Osia pentru a preacurvi cu o altă femeie

destrăbălată și preacurvă, spre a trezi din idolatrie pe poporul Său idolatrizat, zicându-i: “Osia! Mai du-te iarăși și iubește o altă femeie desfrânată, preacurvă, iubită de un ibovnic. Iubește-o așa precum Domnul iubește pe fiii lui Israel, dar ei se întorc spre dumnezeii străini (idoli) și iubesc turtele de struguri și stafide...”. M-am dus – zice Proorocul – a împlini porunca Domnului, am aflat o astfel de femeie și am năimit-o mie cu cincisprezece sicli de argint, un homer și un letee tot de orz... După ce am năimit-o astfel i-am zis: “Rămâi multă vreme, multe zile, fără număr, numai a mea. Nu vei mai preacurvi și nu vei mai fi a nici unui bărbat, și eu voi fi cu tine”. Așa, da... Căci zile fără de număr, de împărat, fără căpetenie, fără jertfă, fără stâlp de aducere aminte, fără altar, fără arătători și terafimi (povățuitori). După acestea fiii lui Israel se vor întoarce la credință și vor căuta pe Domnul Dumnezeu lor și pe David împăratul lor; iar la sfârșitul zilelor acelora de pe urmă, se vor apropia cu înfricoșare de Domnul și de bunătatea Lui...”.

Văzând Dumnezeu că și după această economisire spre trezirea idolatrizaților, majoritatea lor încă tot nu vrea să revină la adevărata credincioșie, îi muștră mai aspru pentru necredința, idolatrizarea și credințele lor deșarte, prin Proorocul Osia, zicându-le: “Ascultați Cuvântul Domnului fii ai lui Israel, căci Domnul stă la judecată cu locuitorii pământului, pentru că: “nu-i credință, nici iubire, nici cunoaștere de Dumnezeu. Toți jură strâmb, mint,ucid, fură, preacurvesc, năpăstuiesc, siluesc, varsă sânge peste sânge. De aceea țara e în mare jale; iar locuitorii ei fără vlagă. Poporul e asemenea celor ce se ceartă cu preoții lor (a). Tu te vei poticni ziua și proorocul noaptea cu tinminul tău. Poporul meu pierе pentru că nu mai cunoaște pe Domnul. Fiindcă tu ai lepădat cunoștința și Eu te voi lepăda din Preoția Mea și pentru că tu ai uitat Legea Domnului și Eu voi uita pe feciorii tăi... Poporului i se va întâmpla ca și preotului, voi pedepsi purtarea lui și faptele lui le voi întoarce împotriva lui (†). Vor mânca dar nu se vor sătura, când se vor desfrâna nu se vor înmulți (căci avortează și se împreună împotriva legilor divine), căci au părăsit

(a) *Comp. 2 Lege 17, 12; Ieș. 23, 20-25*

(†) *Istoria adeverește că tot ce a făcut poporul cu căpeteniile lui, trimișilor lui Dumnezeu, d.p.: Sfinților Prooroci; Ilie, Zaharia, Isaia, Ieremia, Iezechiel, Zaharia, lui Ioan Botezătorul, Mântuitorului și urmașilor Săi, Sfântului Ioan Gură de Aur, Mitropoliților Ungro-Vlahiei; Sf. Nifon și Antim Ivireanul, etc., aceleași au suferit și aceia. În aceleași greutăți, primejdii, nefericiri și mizerii s-au prăbușit și ei; iar cei care nu s-au pocăit deloc, au ajuns în osânda veșnică...*

pe Domnul... Un duh de preacurvie (idolatrizare) i-a făcut să rătăcească și au săvârșit destrăbălări, uitând pe Dumnezeu lor (idolatrizându-se). Dacă fiicele și nurorile voastre preacurvesc (alergând la idoli și idolatrizându-se) cu desfrânatele (idolatrele neamurilor) în templele (capiștile) lor, și așa, poporul merge în pieire. Dacă tu preacurvești, Israele, măcar Iuda să nu preacurvescă... Iată vin zile de pedeapsă și de răsplată pentru Israel, ca să-și vină în fire! Proorocul este un nebun, un rătăcit (e socotit de mulțime) omul cu Duhul lui Dumnezeu într-însul, din pricina mulțimii fărădelegilor lor și a mărimii păcatelor lor. Proorocul află pretutindeni lațuri întinse... Ei întind curse pe toate drumurile, capcane în Casa lui Dumnezeu. Grozave fapte de ocară au săvârșit...” (a).

Acestea toate și altele făcându-le și provocându-le Proorocul după porunca Domnului, pentru trezirea și convertirea idolatrizaților din neamul său, umplându-se de Duhul Sfânt a proorocit amenințări și pedepse, împotriva celor ce nu se părăseau de preacurvia cu idoli; iar celor convertiți: făgăduințe bune, despre venirea lui Mesia, Învierea Sa și mântuirea credincioșilor.

În toate vremurile de păcătoșire a poporului creștinesc și mai ales în zilele noastre, când majoritatea purtătorilor numelui creștinesc, din ambele sexe și din toate ramurile societății s-au idolatrizat groaznic și mereu se idolatrizează sistematic, preacurvind sufletește cu mare osârdie, până la sacrificiu; Dumnezeu slobozește anumite căderi ori numai vești ponegritoare (din zavistia satanică) despre căderea unora din persoanele sfințite, notabile și vestite, prin activitatea lor duhovnicească, așa, încât să le țiue amândouă urechile celor ce aud... Și când idolatrii spirituali, preacurvari și preacurve sufletești, se ridică cu bănuieli agitații, pâri, ură, judecată și osândă asupra persoanei ponegrită ori chiar greșită... toate acelea se întorc înzecit asupra: ponegritorilor, urătorilor, judecătorilor și osânditorilor, a acelor binevoitori ai feluritelor idolatrizări și preacurvii spirituale, cu care se asfixiază sufletele osârdnice și dornice de mântuirea lor. Da, acestea se vor întoarce asupra celor desfrânați spirituali “căci cunoscând dreapta Judecată a lui Dumnezeu, că cei ce fac unele (preacurvii spirituale) ca acestea, sunt vrednici de moarte, nu numai fac acestea; ci încă și binevoiesc cu cei ce le fac și laudă pe făptuitorii lor” (b).

O TAINICĂ LOPATĂ ALEGE GRÂUL DIN PLEAVĂ

Precum butucul, spițele și obada cu șina roții, se învârtesc în jurul osiei, așa se învârtește majoritatea omenirii împătimită, idolatrizată brut și modern, împotmolită în păcatele preacurviei spirituale și trupești, depărtată cu trup și suflet de Dumnezeu, Izvorul vieții și fericirii ei statornice, plină de uimire, în jurul ciudatei ascultări a Proorocului Osia sau trimisului Domnului, cel pârat, ponegrit, persecutat, judecat și osândit de ea cu toată asprimea ca cel din urmă om, dar iubit, ales și proslăvit de Dumnezeu.

Ascultarea aceasta a Proorocului Osia, trimisul Domnului, era o lopată misterioasă în mâna lui Dumnezeu, cu care alegea grâul din pleavă, adică pe credincioși din necredincioși, pe cei care se mântuiesc din cei care se osândesc pentru faptele și cuvintele lor rele. Credincioșii la auzirea și vederea acestei fapte, oprită cu toată asprimea de Legea Dumnezeiască, își corectau trecutul păcătos al vieții lor, se reculegeau, se pârau se ponegreau, se judecau și se osândeau fiecare pe sine, rușinându-se de idolatrizarea, împătimirile și păcătoșirea lor și astfel căindu-se, cu inimile înfrânte și zdrobite, se întorceau cu toată credințioșia și pietatea la Dumnezeul Cel viu, care-i primea cu dragoste părintească. Cei necredincioși, învechiți și pătrunși în întreaga lor ființă de idolatrizările și păcătoșirile lor, la auzirea și vederea călcării Legii Dumnezeiești chiar de Proorocul Osia trimisul lui Dumnezeu în mijlocul lor cu acea ciudată ascultare, se simțeau foarte satisfăcuți, se bucurau în inimile lor, îl pârau, îl publicau și ponegreau cât puteau mai mult unii altora, arătând ca într-un film cinematografic preacurvia lui, care de care mai mult, mai neagră și mai umflată, judecându-l, osândindu-l, disprețuindu-l și ponegrindu-l cu cea mai aspră cruzime. În același timp ei continuau progresiv înainte cu viețuirea lor idolatră, păcătoșită în ultimul grad, cu crescândă aprindere satanicească. Astfel, neînțelegând și neîntrebuintând ei acea economie Divină, făcută așa pentru redeșteptarea și ridicarea lor, se afundau cu pasiune tot mai mult în prăpăstiile: pârilor, ironizărilor, ponegririlor, judecăților și osândirilor răutăcioase, ce le pregăteau zilnic cu o satanică aprindere, trimisului Domnului pentru acea misterioasă ascultare ciudată.

Așa a fost, este și va fi cât va dăinui lumea aceasta, plină de pasiuni josnice, idolatrizări, credințe și viețuiri anticreștinești. Ca și în vremea Proorocului Osia, Dumnezeu întrebuițează în vremurile noastre toate mijloacele pentru trezirea, ridicarea și mântuirea păcătoșilor. Dumnezeu strigă și azi prin trâmbițașii Săi (care predică mereu prin scris și grai viu) ca odinioară prin Proorocii: Osia... Ioan Botezătorul, zicând: "Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția Cerurilor... Faceți roade vrednice de pocăință, că iată securea stă la rădăcina pomilor; deci, tot pomul care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc... Iată lopata este în mâna Domnului, El va curăți (cu această lopată misterioasă) aria Sa. Grâul îl va (alege și) aduna în jitnița Sa; iar plevele le va arde cu foc nestins" (a).

PARTICIPAREA LA JOCURILE IDOLATRE TE DUCE ÎN IADUL VREMELNIC ȘI VEȘNIC

Tot ceea ce iubește omul în lume, slujindu-i cu trup și suflet, cu vremea și agonisita lui, până la sacrificiu, în loc de a iubi pe Dumnezeu mai presus de orice creaturi ale Lui, este un idol, o idolatrie, o prăbușire de bunăvoie în iadul vremelnic și veșnic. Astfel de idolatrie spulberătoare păcii casnice, distrugătoare de familii și prăbușitoare idolo-slujitorilor lor, sunt și feluritele jocuri: de cărți, biliard, table, hipodrom, etc. Sf. Părinți vorbind în general despre răutatea feluritelor jocuri, zic: "Toate jocurile le-a făcut dracul".

Urmărind cu atenție pe creștinii robiți de acestea și groaznicele nefericiri vremelnice și veșnice în care se prăbușesc cei pasionați după ele, vedem bine că Sf. Părinți au foarte multă dreptate când zic așa. Câte soții nu așteaptă, împreună cu copilașii lor, pe bărbatul și tatăl lor, care-și pierde vremea, banii, cinstea, sănătatea, viața și sufletul la acele jocuri anticreștinești, drăcești. Soțiile și copilașii flămânzi, goi, suferinzi, plini de dureri și disperare, așteaptă zadarnic să vină acasă cu cele trebuincioase, soțul și tatăl lor, că ei prăpădesc tot ce câștigă, ba și mai mult, la jocurile de noroc. Unii din acei pasionați după aceste diabolice jocuri, vin târziu acasă ca vai de ei. La alții le vine numai numele, murdărit de fapta idolatrizării și sinuciderii lor. Câți din acești jucători de noroc, după ce au tot jucat și pierdut tot,

tot nu și-au zburat creerii din cap cu un glonț de armă?! Alții și-au pus lațul de gât, spânzurându-se. Unii s-au tăiat cu cuțit sau brici, ori s-au otrăvit. Alții s-au aruncat înaintea mașinilor, ori de la înălțime în adâncuri, de s-au sfârâmat, ori în ape s-au înecat... Și așa, în felurite morți năprasnice s-au pierdut vremelnici și veșnici.

În anul acesta s-a scris în ziare, că un astfel de jucător de noroc la hipodrom, câștigând vreo patru milioane de lei, a înnebunit de bucurie. După primirea știrii norocoase, a început a arunca cu pălăria în sus, a striga și a face felurite nebunii, după care în cele din urmă a murit. O altă victimă a curselor de cai o vedem publicată în ziarul "Momentul" din 19 iulie 1946, pe care-l dăm aici:

Dramatica sinucidere de la Hipodrom. Un tânăr pierzând toți banii la curse, se otrăvește cu cianură, lăsând o zguduitoare scri-soare tinerei sale soții.

Dramaticul sfârșit al tânărului Paul Weintraub – nu Weinberg, cum din eroare s-a scris – din str. Trinității 57, a produs o profundă impresie în cartierul Dudești, unde era bine cunoscut. Weintraub se căsătorise acum trei luni de zile cu o tânără licențiată în litere, foarte frumoasă, pe care a luat-o din dragoste.

Nu s-a împlinit însă nici "luna de miere" și o veche pasiune a tânărului bijutier Weintraub, înăbușită de dragostea pătimasă pe care o purta soției, a reizbucnit cu violență, pe care n-o putea stăpâni. Paul Weintraub era un pasionat al curselor de cai. Tot ce câștiga prin munca cinstită, lua drumul, fără întoarcere, al hipodromului. Spera că într-o zi "Fortuna" îl va favoriza și va câștiga singur un "Austriac" care-l va îmbogăți. Când s-a căsătorit a jurat soției sale – căreia îi destăinuise viciul – că se lasă de curse. Două săptămâni și-a ținut jurământul, apoi a reluat jocul cu mai multă ardoare. Ca să-și facă rost de bani, a început să-și vândă lucrurile din casă. Toate rugămintele d-nei Weintraub au rămas zadarnice.

Duminica trecută, Paul Weintraub se afla ca de obicei pe hipodrom. Vânduse o bijuterie de valoare – scumpă amintire de familie – care reprezenta ultima rezervă. Șansa l-a ocolit și de data aceasta, căci nici unul din caii pe care mizase nu a ieșit câștigător. În alergarea a treia, Paul Weintraub a pontat toți banii care îi mai avea – vreo 300.000 lei – pe favoritul cursei. Ghinionul nu l-a părăsit și calul a venit plasat.

Deznădăjduit, Paul Weintraub a părăsit hipodromul. S-a plimbat câțva timp pe șosea, apoi a intrat într-o cârciumă și a scris două scrisori. Către orele 6, în timp ce alergările continuau urmărite cu înfrigurare de mulțimea turfiștilor, nefericitul tânăr s-a retras într-un boschet, la câteva zeci de metri de zidul hipodromului și s-a otrăvit cu cianură de potasiu.

Cadavrul sinucigașului a fost descoperit a doua zi în zori. Iar dimineața, sărmana soție a bijutierului, a aflat îngrozită trista veste!

În hainele lui Weintraub s-au găsit cele două scrisori, una adresată soției, cealaltă poliției. “Nimeni nu e vinovat de moartea mea – a scris el poliției – și rog să nu mi se facă autopsia”. Impresionante sunt rândurile lăsate doamnei Meluța Weintraub. “Iartă-mă pentru durerea pe care ți-o fac. Te-am iubit prea mult și pentru ca să-ți dau posibilitatea să-ți trăiești viața cum trebuie, nu alături de un nenorocit ca mine, dispar din calea ta. Eu nu merit să trăiesc...”.

Dorința sinucigașului n-a fost împlinită: cadavrul a fost transportat la morgă unde i s-a făcut autopsia. Înhumarea s-a făcut pe o alee mărginașă din cimitirul Giurgiului, așa cum cere ritualul.

Iată cum și în vremurile noastre sunt mulți care se jertfesc cu trup și suflet la picioarele diavolului, sălășluit în idolii moderni.

„...S-au amestecat între păgâni și au deprins lucrurile lor și au slujit celor ciopliți ai lor, și s-au făcut lor spre sminteală. Și au jertfit pe fiii săi și pe fetele sale dracilor. Și au vărsat sânge nevinovat, sângele fiilor săi și al fetelor, pe care i-au jertfit celor ciopliți ai lui Hanaan și s-a omorât pământul lor în sânghiuri și s-au spurcat în faptele lor și s-au desfrânat în izvodirile lor” (a).

PEȘTELE SE ÎMPUTE NUMAI DE LA CAP?

Mergând pe drum, prin țărină, prin sate și orașe, cu piciorul, cu trăsură ori cu mașina, cu tramvaiul, cu trenul, etc., adeseori auzim vorbindu-se: “Peștele de la cap se împute...”, “Peștele de la cap se strică...”. Aceste vorbe le aruncă lumea cu multă ironie asupra conducătorilor țării și mai ales asupra Păstorilor Duhovnicești, necruțând nici pe cei mai buni. Este foarte drept că peștele se strică mai întâi de la cap (b), însă în susținerea aceasta morțișă a lumii,

lânțezândă în deșertăciuni, conviețuiri păcătoase, prăznuiri idolatre și petreceri anticreștinești, adeseori vedem că: "Peștele (poporul nostru, adeseori) se strică, se împute și de la coadă", adică stricăciunile, adeseori se văd clar pronunțându-se în cei mai mici din familiile conducătorilor, precum și în păturile de jos ale oricărui popor, după cum vom arăta aici:

Au doară Moise și Aaron n-au fost buni bărbați aleși ai lui Dumnezeu, în cuget, cuvânt și lucrare? Și iată, poporul israelit se strică de la coadă, se idolatrizează (a) prin revoltă și neascultare (b), prin cârtiri contra lui Dumnezeu și a conducătorilor (c) pentru a căror stricăciune, din 603.550 de israeliți puternici, liberați din robia Egiptului, 603.548 le-au căzut oasele în pustie și numai doi din acea mulțime de bărbați s-au învrednicit a intra cu poporul israelit în pământul Făgăduinței; Isus Navi și Haleb (d). Marele Arhiereu Aaron, oare n-a fost și el un bărbat sfânt, ales al lui Dumnezeu, care a sfântit și învățat înțelepțește pe Israel vreo 40 de ani și iată fiii săi: Nadab și Abiud, aduc foc străin înaintea lui Dumnezeu, pentru care nelegiuire au fost arși cu foc din cer (e).

Oare n-a fost viteazul Ghedeon un plăcut ales al lui Dumnezeu, un aprig biruitor al vrăjmașilor lui Israel și un înfocat apărător al neamului său? Și iată, dintr-însul se înalță un nou vlăstar, Abimeleh, care însoțit de niște oameni fără căpătâi, a intrat în casa părintească și a omorât 70 de bărbați, frați ai săi, fii ai lui Ghedeon, după care urgia divină l-a pierdut cu rușine și pe el și pe tovarășii săi, ucigașii din Sichem (f).

Oare n-a fost marele Preot Eli un bun credincios și ales al lui Dumnezeu, care ca Arhiereu și stăpânitor a condus poporul lui Israel timp de 40 de ani? Și iată, fiii lui, cu toate povețele bune, au ieșit așa de răi, încât au atras asupra întregii lor familii urgia lui Dumnezeu (g).

Samuel Proorocul, care a condus înțelepțește pe Israel în toată viața sa, oare n-a fost el un bun și ales plăcut al lui Dumnezeu? Și iată, că fiii săi, Ioil și Avia, cu toate sfaturile bune date de tatăl său, au ieșit așa de răi, încât poporul lepădându-i au cerut în locul lor a li se da un împărat pentru a-i conduce (h).

Oare Proorocul psalmist și împărat David, cel mai ales, înțelept, bun, viteaz și credincios dintre toți împărații lui Israel, care a făcut să

(a) *Ieș.* 32; 33, 1-6; *Num.* 25. (b) *Num.* 14; 15, 32-36; 16. (c) *Num.* 21, 4-9. (d) *Ieș.* 37, 26; *Num.* 1, 46; 32, 10-13; *Is. N.* 14, 6-15. (e) *Num.* 10. (f) *Jud.* 9. (g) 1 *Împ.* 1-4. (h) 1 *Împ.* 8, 1-2

progreseze până la o deplină strălucire împărăția poporului lui Dumnezeu, n-a fost el un om minunat și bine plăcut al Domnului? Ei bine și cu toate acestea, iată cum din coapsele lui iese un fiu înrăutățit, care își ucide pe fratele său Amon, tulbură groaznic casa tatălui său, ba chiar se revoltă contra tatălui său David, fugărindu-l din scaun, din palat și cetate, batjocorindu-i femeile (mamele lui vitrege), suflând asupra-i cu ucidere, până la înfrângerea sa prin spânzurarea cu părul capului de crengile unui copac în timpul când fugea călare pe catâr și uciderea lui groaznică de ostașii tatălui său (a).

Oare n-a fost primul împărat creștin Constantin cel Mare un bărbat ales, luminat de sus, cu o bună viață sfântă și un zelos ocrotitor al progresării Sfintei Biserici creștine? Ba da. Și caută bine de vezi că cei din familia sa aveau o viață ușuratică, vicioasă! Iată pentru ce Sfânta Biserică Ortodoxă l-a pus în calendar numai pe el și pe mama sa Elena, pentru a se serba între sfinții plăcuți ai lui Dumnezeu!

Oare n-au fost conducători buni, zeloși și mari luminători Constantin Brâncoveanu și Mitropolitul Antim Ivireanu, care stăteau și ordonau închiderea crâșmelor și a localurilor de petreceri anticreștinești, beții și felurite blestemății, iar creștinii toți – clerici și popor – să vină la Sf. Biserică și să serbeze zilele Duminicilor și Sărbătorilor întregi, sfințindu-le creștinește?

Dar vai! Mulți îndărătnicindu-se nu-i ascultau, ba îi mai și ponegreau, huleau, judecau, osândeau și amărau... după care Dumnezeu a lăsat întreg neamul românesc a fi călcat, rob și torturat groaznic de fanarioți! Judecați bine, din cele arătate, peștele era împuțit de la cap ori de la coadă?

Acum vreo 22 de ani Regentul Mitropolit Primat Miron Cristea, ordonă închiderea tuturor crâșmelor, bodegilor și localurilor de petreceri; iar pe creștini îi sfătuiește a merge la Sf. Biserică spre a asculta Dumnezeieștile Slujbe și predicarea Cuvântului lui Dumnezeu. Au n-a voit a face bine românilor acest luminat Ierarh? Au nu era acest ordin și sfătuire, o lumină ce tindea a lumina în sfeșnic și o sare care tindea a stagna creșterea putrejunii în popor? Ba da. Și cu toate acestea, majoritatea poporului român creștin ortodox, nesocotind ordinul și sfatul părintesc, în zilele sfinte, alergau cu duiumul la orașe, în căruțe și pe jos, rupeau cordoanele gardienilor, alergau la cârciumi,

pe care aflându-le închise se duceau pe la ușile din dos, cerșind și cumpărându-și băuturi bețive!

Ei, acum priviți, vedeți și judecați nepărtinitor. De unde se împuțea peștele? De la cap ori de la coadă?

În vremurile noastre, un nou episcop român ortodox, înflăcărat de zel sfânt, venind în eparhia R. Și ținând odinioară predică păstoriților săi, cu impunere a lepăda viciile și a îmbrățișa virtuțile creștinești, a părăsi căile pierzării și a umbla în căile vieții; a fost tras de haină de un cleric binevoitor al său, care l-a prevestit: "Mai ușurel P. S. Stăpâne, mai ușurel, dacă vrei să mai stai în scaun"...! De unde se vedea acolo stricându-se peștele? Oare nu de la coadă?

În deceniul acesta s-au dat ordine severe de conducătorii noștri, ca partea femeiască să nu mai apară în public, pe străzi, prin piețe, la adunări, ba chiar și prin Sfintele Biserici cu picioarele goale, purtând rochie scurtă până deasupra genunchilor... Ordinele au fost nescotite, buna-cuviință a îmbrăcămintei în spiritul creștinesc a fost abandonată, reclama desfrâului desfășurată, obrăznicia grosolană practică, frâna morală strică și prăbușirea majorității femeilor și fetelor în bezna întinericului și a babiloniei, neînălăturată! Vă rog să judecați bine: Aici peștele nu s-a stricat și încă nu se mai strică și de la coadă?

Conducătorii bisericești și civili au dat ordine și sfaturi bune pentru a nu mai săvârși femeile avorturi... Și cu toate acestea, păcatul avortării pruncilor se lăfăiește pretutindeni nestingherit! Irozii și irodiadele vremurilor noastre săvârșesc aceste odioase cruzimi infernale (omorârea pruncilor) mai rău decât toate jivinele pământului, mânjindu-se cu sânge de copii nevinovați! Oare aici nu văd cei ce ponegrec pe conducătorii Bisericii și ai țării, cum peștele se împuțea destul de groaznic și des și de la coadă, nu numai de la cap, cum susțin ei morțiș?!?

Adeseori s-au văzut și se văd preoți zeloși muncindu-se până la sacrificiu în luminarea poporului spre credincioșia și viețuirea lui după Dreptarul ortodoxiei, dar majoritatea poporânilor stăruiau și încă stăruiesc în credințe deșarte și viețuire anticreștinească. De unde se împuțea aici peștele? De la cap ori de la coadă? Așa e că de la coadă? Vedeți dar că peștele se împuțea adeseori și de la coadă!

Și dacă se văd uneori oarecare slăbiciuni la conducătorii și luminătorii poporului, acestea sunt o înzestrare a lor de la poporul care i-a

zămislit, născut, crescut și pregătit superficial, pentru a deveni conducătorii săi. De aici reiese adevărul că, ori pentru ce slăbiciuni judecă poporul pe conducătorii lui, și mai ales pe unii din plăcuții trimiși ai lui Dumnezeu, pe sine și se judecă și se osândește (a). Această ponegrire răutăcioasă a făcut pe mulți aleși ai Domnului din Biserica Vechiului și Noului Testament să se tânguiască îndurerăți, zicând: “Vai mie! căci am ajuns ca după culesul poamelor de vară, ca după culesul viilor! Nu se mai află nici un strugure de mâncare, nici o smochină timpurie, pe care o dorește sufletul meu! Om cucernic nu mai este în țară și nici un om drept pe pământ; toți pândesc să verse sânge, unii întind curse altora. Mâinile lor sunt gata să făptuiască răul: căpetenia cere daruri, judecătorul cere plată și cel mare grăiește după pofta sufletului său. Și ei au frânt pe cei buni ca pe o ramură de spin care iese din gard. Ziua vestită de străjile tale, ziua pedepsei tale a sosit; acum ei vor fi în mare încurcătură! Nu vă încredeți în prieteni și în cel de aproape nu vă puneți nădejdea și de ceea ce se sprijină pe pieptul tău păzește cuvintele gurii tale! Căci feciorul defaimă pe tatăl său și fiica se scoală împotriva maicii sale; iar dușmanii omului sunt cei din casa lui.

Ci eu numai spre Domnul voi aținti privirea, în Domnul Dumnezeuul meu îmi voi pune nădejdea și Dumnezeuul meu mă va asculta. Nu te bucura de mine, vrăjmașa mea, căci dacă eu cad, mă scol, iar când stau în întuneric Domnul este lumina mea. Îndura-voi mânia Domnului, căci am păcătuit împotriva Lui, până când El va judeca pricina mea și îmi va face dreptate; El mă va scoate la lumină și voi privi dreptatea Lui. Să vadă vrăjmașa mea și să se ascundă de rușine ceea ce-mi spunea: “Unde este Domnul Dumnezeuul tău? Ochii mei se vor uita la dânsa și în picioare călcată va fi ca tina de pe ulițe” (b).

SEMĂNĂTORII DE VÂNT CULEG FURTUNĂ

Adeseori am auzit și văzut în zilele noastre creștini ușuratici din toate ramurile societății, învățați și neînvățați, acuzând și batjocorind în felurite forme pe preoții Bisericii. Pe nimeni din funcționarii Statului, de la orașe și sate, nu acuză și batjocorește

(a) Mt. 7, 1-6; Rom. 2, 1; 14, 3-4-10-13; 1 Cor. 4, 3-5; Iac. 4, 10-12. (b) Miheia 7, 1-10

majoritatea creștinilor nesocotiți, ca pe Preoți. De exemplu în satele noastre, pe care din funcționarii satului ponegresc acei săteni nechibzuiți, cum ponegresc pe preoți? Pe primar? Nu. Pe jandarmi? Nu. Pe perceptor? Nu. Pe notar? Nu. Vedeți? Iată și de aici se vede destul de clar cum majoritatea lumii acesteia, purtătoare de nume creștinesc, lânchezește în întuneric și se cufundă zilnic tot mai mult în bezna întunecoasă a împărăției Satanei, împreună cu fiara apocaliptică (lumea zăcândă în cel rău) și cu proorocul cel mincinos (a). Falșii creștini nesocotesc și batjocoresc pe preoții Sfintei Biserici fiindcă nu cunosc bogatele sfințenii cu care Dumnezeu i-a înzestrat, atrăgându-și astfel: cădere, despuiere și prăbușire în iadul vremelnic și veșnic.

Într-o lume purtătoare de nume creștinesc, care în realitate e cariată de felurite credințe deșarte, superstiții, idolatrizări, petreceri și viețuiri anticreștinești, e firesc lucru că Preoții Bisericii sunt nesocotiți, ponegriți și batjocoriți. În lumea aceasta îmbăcsită de indiferentism religios, de orbire sufletească până la profanarea celor sfinte, călcarea cu picioarele pe Dumnezeuiescul Semn al Sfintei Cruci, agățarea zorzoanelor idolești pe fața Sfintelor Icoane ale Maicii Precista cu Pruncul Iisus în brațe, pe ale Preacuvioasa Maica Parascheva, etc. (Fleacurile idolești în fața Sfintelor Icoane și Sfintele Icoane în spatele zorzoanelor idolești! Ce contrast! Sfințenia Domnului în spate și idolismele în față!!!). Și deasupra acestora – pupăză pe colac – atâta sumedenie de sudalme și înjurături de cele Sfinte, ba chiar și de Precistă, de Paști, de Hristos de Dumnezeu...! Da, în lumea aceasta, care nesocotește hulește și înjură cele Sfinte, ba chiar și pe Dumnezeu, Vistierul tuturor bunătăților, nu-i de mirare că sunt ponegriți, batjocoriți și prigonți și Preoții Bisericii. Într-o lume așa de ușuratică, care profanează cele Sfinte, hulește și înjură chiar și pe Dumnezeu și dă dracului: rudenii, prieteni, cunoscuți, oameni, animale, lucruri, avere, ba chiar și pe sineși, adică cele Sfinte nesocotite, Dumnezeu hulit, înjurat; iar diavolului i se dă felurite plocoane, e firesc lucru ca Preoții Bisericii să se aștepte chiar a fi batjocoriți de cei mai mulți! (b).

Pentru luminarea sufletelor dornice de mântuire însă, aici e locul a grăi spre zidirea lor. Preoții sunt înzestrați de Dumnezeu cu supranaturalele puteri ale Preoției, cu bogății de sfințenie și luminare

și puși în Biserică spre folosul poporului (a). Nimeni nu poate deveni creștin, călugăr, etc., fără de Preoții Bisericii. Însuși Dumnezeu a rânduit prin preoți a creștina pe oameni, a-i pecetlui cu Sf. Mir, a-i împărtăși, a-i mărturisi, a-i cununa, a-i tămădui, a-i Preoți, adică a-i înzestra cu bogățiile Sale Divine, a-i mântui și ferici vremelnice și veșnic. Dumnezeu cu Darul Său lucrează prin preoți la curățirea, sfințirea, îmbogățirea spirituală, mântuirea creștinilor, la redobândirea statornice lor fericiri vremelnice și veșnice. Pentru aceasta poruncește El prin aleșii Săi a asculta și a cinsti pe Preoții Bisericii, zicând: “Iată Eu trimit pe Îngerul (Preotul) Meu, înaintea feței tale, ca să te păzească (călăuzindu-te bine) pe cale, ca să te ducă în pământul care l-am gătit ție. Ia aminte de tine însuși și ascultă de dânsul. Și să nu-i fii necredincios lui, pentru că nu se va lăsa el (Preotul) după tine, fiindcă Numele Meu este peste dânsul. De vei asculta și păzi cele ce îți poruncesc... vei fi Mie popor ales, Preoție împărătească, neam sfânt... Și Îngerul (Preotul) Meu va merge și te va povățui pe tine...” (b). “Cu tot sufletul tău teme-te de Dumnezeu și pe Preoții Lui cinstește-i. Cu toată puterea iubește pe cel ce te-a zidit și pe slugile Lui să nu le părăsești. Teme-te de Domnul și cinstește pe Preot și dă parte lui precum ți s-a poruncit ție”. (c). Toți cei ce ascultă pe Dumnezeu și cinstesc pe Preoții Lui, se luminează, progresează în bine, devenind fericiți vremelnice și veșnici. Puțini creștini însă cuprind cuvântul acesta, pentru că Însuși Mântuitorul a prezis: “Puțini sunt care se aleg, se mântuiesc și se fericesc” (d).

Precum mai sus am arătat, majoritatea creștinilor ușuratici “căldicei”, nesocotesc, hulesc și batjocoresc pe preoții Bisericii, dar toate câte le fac ei preoților, cu acelea se întâlnesc în viața lor vremelnică și veșnică.

Odinioară Cain nesocotind pe tatăl său l-a amăgit și a devenit uci-gașul fratelui său Abel, după care faptă rea, blestemat și pedepsit de Dumnezeu, a umblat în tot restul vieții: îngrozit, fugăr, gemând și tremurând... (e). Așa pățesc și cei ce n-ascultă și nesocotesc pe Preoții Bisericii.

Ham, cu fiul său Canaan, nesocotind pe tatăl său Noe, când l-a văzut beat și dezgolit, a căzut în blestem și batjocura lumii, împreună

(a) Ioan 15, 16; Mt. 10; 16, 15-19; 18, 16-20; 28, 16-20; F. Ap. 6; 13, 2-4; 14, 22; Tit. 1, 5; 1 Tim. 4, 14; 2 Tim. 1, 6; Efs. 4, 11; F. Ap. 20, 28. (b) Ieș. 23, 20-23; 1 Petru 2, 1-10. (c) Is. Sir. 7, 30-33; comp; 2 Lege 12, 19. (d) Mt. 7, 13-14; 20, 16; 22, 14; Rom. 9, 27. (e) Fac. 4

cu toată seminția lui (a). Așa pățesc și cei ce acuză, ponegresc și râd de slăbiciunile Preoților Bisericii.

Unii israeliți, amestecați cu veneticii, nesocotind sfaturile lui Moise, s-au idolatrizat făcându-și vițel de aur, mâncând, bând și jucând, pentru care au pierit în pustie (b); iar Core, Datan și Aviron, revoltându-se contra lui Moise, au pierit, înghițindu-i pământul (c). Așa au pățit și pățesc și purtătorii numelui creștinesc, care nesocotesc învățăturile Sfinte date de Preoții Bisericii și cei care se răzvrătesc împotriva lor.

Iscoadele trimise în Canaan, întorcându-se, au ponegrit țara aceea: "Pământul făgăduinței" și pe locuitorii ei, răzvrătind poporul izraelit contra lui Moise și Aaron... după care au murit acolo înaintea Domnului, loviți de o moarte năprasnică (d). Așa au fost și sunt pedepsiți adeseori acuzatorii și ponegritorii Preoților Bisericii, care răzvrătesc prin acestea poporul asupra lor.

Împăratul Saul, Milhol fiica lui Saul, Semei, Ahitofel și alți potrivnici din afară, ba chiar și Avesalom și alții, s-au răzvrătit, au batjocorit, au ponegrit și au atacat pe David Proorocul psalmist, împărat ales al lui Dumnezeu... dar toți s-au prăbușit în groaznice primejdii, nefericiri și în morți năprasnice (e). Așa au pățit și pățesc adeseori cei care acuză, ponegresc și se răscoală cu felurite răutăți asupra Preoților Bisericii, făcându-le amărăciuni și împiedicându-i a-și împlini îndatoririle lor preoțești.

Împărații lui Israel: Ieroboam... Ahab și Izabela și alți împărați idolatri, nesocotind sfatul omului lui Dumnezeu... al lui Ilie și a altor Prooroci trimiși de Dumnezeu, urgia Divină s-a dezlănțuit asupra lor cu o groaznică furie, pierzându-i cu toată casa lor de pe pământ (f). Așa au pățit și pățesc din vreme în vreme și creștinii ce se idolatrizează și nesocotesc pe preoții Bisericii, ba îi mai și batjocoresc și persecută.

Căpeteniile evreiești împreună cu majoritatea poporului întunecat și îndărătnic, nesocotesc, batjocoresc, hulesc, prigonesc, cumpără, prind, torturează, judecă, osândesc la moarte pe nedrept, răstignesc și omoară pe Cruce pe Mântuitorul, persecută cu o vrăjmășie infernală pe urmașii Săi și Biserica Lui (g), dar toate câte au făcut ei Domnului nostru Iisus Hristos, urmașilor Lui și Sfintei Biserici, s-a întors cu

(a) Fac. 9, 20-27. (b) 1eș. 32; comp. 1 Cor. 10, 7-10. (c) Num. 16. (d) Num. 13; 14. (e) 1 Împ. 16-31; 2 Împ. 6, 20-23; 13-18; 3 Împ. 2, 36-46. (f) 3 Împ. 12, 25-33; 13; 14, 1-20; 15, 29-30; 17-22; 4 Împ. 9; 10. (g) Vezi pe larg Sfintele Evanghelii și Istoria Sfântă

furie groaznică asupra lor, a Templului, Cetății, împărăției și a neamului lor până azi (a). Așa au pățit și pătesc adeseori și creștinii ușuratici, care se poartă rău cu luminătorii Preoți ai Bisericii, nesocotindu-i, neascultându-i, batjocorindu-i și prigonindu-i cu răutate infernală.

Măsura cu care a îndurerat împărăteasa Bizanțului Evdokia, patriarhul Teofil și alți ierarhi, clerici și demnitari bizantini, pe Sf. Ioan Hrisostom, nesocotindu-l, neascultându-l, acuzându-l, prigonindu-l, judecându-l, osândindu-l, caterisindu-l, surghiunindu-l... până la moarte, s-a întors cu adăugări asupra acelora. Mânia Dumnezeiască s-a dezlănțuit cu furie lovind cu plăgi și bătaii năprasnice pe cei ce l-au persecutat și lovit. După scoaterea lui din scaun și din cetate, nefericirile au năvălit asupra Constantinopolului și a imperiului. S-a aprins și a ars Biserica Sf. Sofia și palatul senatului, cele mai artistice, maiestuoase și frumoase edificii. Isaurii și herulii au năvălit asupra imperiului, făcând prăpăd. Evdokia a bolit groaznic și a murit; iar mormântul ei s-a cutremurat 32 de ani, până la aducerea Moaștelor Sfântului din Cumani. Teofil și alți ierarhi, preoți și demnitari, care atacaseră pe Sf. Ioan cu răutate în sinoadele făcute de ei, au fost pedepsiți cu felurite primejduri, tulburări, boli și morți năprasnice (b). Așa au pățit și pătesc adeseori creștinii ușuratici, care se pornesc cu răutate, făcând amărăciuni și dureri grele până la distrugerea Preoților care lucrează cu râvnă pentru duhovniceasca progresare, luminare și zidirea adunării creștinilor.

Radu-Vodă nesocotind și neascultând sfatul arhieresc al Sfântului Ierarh Nifon, care îl învăța a nu călca Sfintele Pravile și Legile Dumnezeiești, persecutându-l până a nu-i mai da nimeni cinstea cuvenită și a nu-i mai săruta nimeni mâna... și-a atras asupra-și mânia Divină cât și asupra țării Românești. Tulburări groaznice s-au făcut în țară din cauza partidelor ce se vrăjmașuiau de moarte. Radu-Vodă îmbolnăvind-se greu a murit în multe dureri. După îngroparea lui la Mănăstirea Dealului, mormântul i s-a cutremurat trei zile. Românii vedeau în aceste suferințe mânia lui Dumnezeu dezlănțuită peste țară și peste voievod (c). Așa au pățit și pătesc creștinii ușuratici care nesocotesc, necinstesc și prigonesc pe Preoții Bisericii care luptă până la sacrificiu pentru luminarea lor.

Zelosul Mitropolit Antim Ivireanul (a. 1690-1716 d. Hr.) luptând din răzputeri până la sacrificiu pentru luminarea poporului, progresarea Bisericii și a țării, adeseori a fost nesocotit, tulburat, hulit, ba chiar și ponegrit, când de unii când de alți purtători de nume creștinesc, ba chiar și de voievod. Dar greutăți și primejdii cumplete au năvălit asupra casei voievodului și asupra țării. Voievodul a fost ridicat de turci cu toată casa, întemnițat și ucis împreună cu fiii săi, în Constantinopol. Țara a căzut în ghiarele fanarioților, care au tulburat groaznic pe români vreo sută de ani, în care timp mulți și-au luat lumea în cap; iar alții au înfundat pădurile, formând cete de haiduci ca să-și răzbune. Boierii și românii mai înstăriți au fost căsăpiți de șleahtele fanarioților; iar ceilalți au fost storși și despuiati până la piele. Iată ce aduce nesocotirea, neascultarea și prigonirea Părinților Duhovnicești. În vremurile noastre au fost și sunt unii Preoți zeloși, care în lupta cea bună pentru curățirea păstorilor lor și a altor creștini și creștine de feluritele credințe deșarte, superstiții, idolatrizări, petreceri și viețuiri anticreștinești, au suferit mult până la sacrificarea situației, cinstei, sănătății și bucăți, bucăți din viață. Aceștia au suferit mult și multe mizerii făcute de unii falși creștini și creștine; dar și cei ce i-au amărât și lovit, de sus s-au pedepsit.

Așa, odinioară unul din acești Păstori, ni se istorisește că a fost atacat în felurite forme infernale de unii prețiși creștini, pentru că luptase a scoate pe parohieni din crâșme, de pe la jocuri și curățirea nunților de rugina idolatrizării cu jocuri, cântece curvești, lăutari, convorbiri porcoase, etc. Potrivnicii au fost pedepsiți de sus. O cârciumăreasă ce urmărise a-l ataca cu pumnalul, a fost lovită de o năprasnică boală și în furia crizelor a țâșnit sângele dintr-însa în sus până în tavanul camerei. Toată lumea a văzut acolo o înfricoșată pedeapsă divină, pentru acuzarea, ponegrirea și necăjirea Preotului, lucrător la luminarea sufletelor. Alți potrivnici, din acel sat și de prin împrejurimi, ponegritori și prigonitori ai acelui preot, au fost loviți de mânia Domnului în felurite forme.

Transferat fiind acest preot în alte localități, un învățător ce-i făcea amărăciuni cu felurite mișcări ostile bunei-cuviințe și pietății creștine, a fost pedepsit de sus cu boala udului, alții cu alte pedepse.

Trimis și de acolo într-o altă localitate lipsită de Biserică Ortodoxă de vreo sută cinci zeci de ani, pe lângă bapțiști și uniți, ridicați cu vrăjmășie asupra-i în lupta dusă pentru apărarea Ortodoxiei – pupăză

pe colac – s-au ridicat și unii din sânul Bisericii, încludați asupra-i de dragul fumatului, petrecerilor anticreștinești și pentru purtarea chipului veacului acestuia (papistălesc, ereticesc, lumesc, păgânesc, satanicesc)... Suferind și slăbit din cauza luptelor crâncene, a locuinței neigienice și a atacurilor mișelești, a celor pretinși aproape, Preotul s-a retras la munte în căutarea sănătății, unde iar a suferit mult, trupește și sufletește. Măsura cu care au măsurat acei nerecunoscători Preotului ce se sacrificase pentru binele lor, cu aceeași măsură li s-a măsurat, cu adaos. Toată lumea ținuturilor acelora s-a prăbușit în amară robie sub călcâiul trufașilor vrăjmași, care-i mai necăjiseră multă vreme. Astfel de greutăți și altele multe... a suferit și cel ce scrie acestea... În timpul servit ca paroh suplinitor sau administrator parohial în popor, timp de vreo zece ani, am suferit mult și multe, până la sacrificiu, după care m-am retras la munte, în căutarea sănătății zdruncinate...

Rămas între frații și surorile de haină și de aceeași numire duhovnicească, am suferit iarăși adeseori niște mizerii, năpăstui, acuzări mocnite și ironizări așa de infernale poate și din zavistie, ca Iosif de la frații săi (a) încât mă zdruncinau cumplit sufletește și trupește. Acestea erau alimentate cu mai mult foc infernal asupra-mi mai ales când luptam: pentru scutirea Dumnezeiescului semn al Sf. Cruci de la profanări prin punerea pe jos, călcarea cu picioarele pe el, hulire ori înjurare; pentru curățirea Sfintelor Icoane ale Maicii Precista cu Pruncul Iisus Hristos în brațe de agățarea zorzoanelor idolești (mărgele, zale, salbe și alte fleacuri femeiești) pe fețele lor și pentru luminarea sufletelor cu cuvântul lui Dumnezeu.

Cele suferite de la vrăjmașii Ortodoxiei țipau în gura acestora, provocate de așa-zișii: prieteni, frați, surori duhovnicești (b), cât, în viile dureri născătoare de disperări, mă vedeam silit a striga ca Proor. Ilie: "Doamne, iată mă văd rămas singur în Israel, dacă nu mi s-ar zice: *Lăsatu-mi-am încă șapte mii, care nu și-au plecat genunchii lui Baal... Și curând vine din Sion Cel ce mântuiește...*". Și iarăși: "Datori sunt cei socotiți tari să poarte slăbiciunile celor neputincioși și nu nouă să plăcem; ci fiecare să facă spre plăcere aproapelui său în bine spre zidire... mai ales în vremurile acestea, când toată zidirea are dureri și

(a) Fac. 37; 6-9; 13; 19, 1-14; 21; 27; Ieș. 2, 11-15; 12; 14; 15; Jud. 14-16; 1 Împ. 19-31; 2 Împ. 15; 17; 18; 3 Împ. 17; 18; 21; 22; 4 Împ. 1; 5; 6; 19; 20; Estera 3-9 ș.a. (b) Mt. 26, 50; 14-25; 27, 3-10; F. Ap. 1, 15-25

suspină împreună cu noi, care avem pârga Duhului. Adeseori m-am luptat contra eului spre a înlătura slava deșartă și a nu fi greutate cuiva, ca alți apostoli ai Domnului; ci pe cât mi-a stat în putință am fost cu liniște în mijlocul credincioșilor. Și precum doica bună își încălzește și îngrijește pe fiii încredințați ei, așa am căutat de m-am ostenit a vă da nu numai Evanghelia sau Cuvântul lui Dumnezeu, care-i Pâine îngerească și apa vie ce hrănește sufletele credincioșilor; ci încă și bucăți, bucăți din viața noastră, încă și sufletul nostru... Așadar, fie-ne iertat a grăi și nevrednicia noastră cu cuvintele Sf. Ap. Pavel: "De sunt alți frați ai noștri slugi ale Dulcelui Iisus Hristos, suntem și noi, mai micul lor, care în slujba Lui am întâmpinat multe greutăți, mizerii, năpăstuii, lovituri și ispite arzătoare. Adeseori m-am aflat în ispite felurite, în osteneli peste măsură, în suferințe coplesitoare, în ponegriri și împrôșcări de la vrăjmașii din afară și de la cei dinăuntru Ortodoxiei, corabia înotării noastre adeseori a fost atacată, lovită, uneori chiar și sfărâmată. În noaptea acestei vieți și-n adâncul învățaturii ispitelor, ne-au zbuciumat cumplit faraonii și abimelelii moderni, prin asmuțirea câinilor șleahteii lor și feluritele mrejuiri satanice, ne-au încurcat și presat până la sufocare. Mai-marele Damascului spiritual a închis în juru-mi cetatea patimilor cu scopul diabolic de a ne prinde în cursele lui, dar prin fereastra Providenței am scăpat dincolo de zidul cu metereze al vrajbelor pierzătoare de suflet.

Adeseori lucrând pentru ridicarea multora din prăpăstiile eterodoxiei și readucerea lor în Sionul Ortodoxiei, am fost acuzat de erezie, chiar și de cei de un nume și haină cu noi. În lupta dârză pentru luminarea sufletelor zăcânde în întunericul și umbra morții feluritelor viețuiri anticreștinești, am fost împrôșcat cu cuvintele: "Asta e nebun... Cine a mai văzut: creștinii să nu fumeze, să nu chefuiască, să nu joace, să nu cânte cântece de amor, să nu suduie... nuntă fără lăutari și moarte fără bocete...?"

Am fost urmărit și arestat când luptam pentru stârpirea beției, mama tuturor răutăților și readucerea purtătorilor de nume creștinesc din crâșme, de pe teritoriile Satanei și de pe meleagurile răătăcirii stiliste... în sânul Sfintei Biserici ortodoxe. Am avut de răbdat foarte multe lovituri spirituale, ale căror răni încă nu mi s-au tămăduit, ci sângerează mereu până acum, provocându-mi dureri coplesitoare. Adeseori am fost în primejdii în călătorii, în primejdii în casă, în primejdii din partea tâlharilor, mai ales a celor spirituali, în primejdii

din partea celor din seminția, limba, haina și connumirea noastră. În primejdii din partea păgânilor nebotezați și a celorbotezați, în primejdii, în orașe, în sate, în pustietate, în adunări, uneori și în Sfintele Biserici, chiar și în vremurile Liturghisirii... În primejdii și în nevoi grele între mincinoșii frați și surori. În costisitoare griji de Sf. Biserică Ortodoxă și mântuirea fiilor și fiicelor ei. Adeseori în supărări, în privegheri, în posturi, în năvăliri, în grija pentru noi înșine. Cine e neputincios și eu să nu fiu? Cine se smintește și eu să nu mă aprind...? Pentru mulțimea descoperirilor de sus și mie păcătosului și netrebnică slugă a Domnului, datu-mi-s-a înbolditor trupului îngerul Satanei să mă bată peste față ca să nu mă înalț... În durerile copleșitoare adeseori m-am rugat Domnului Dumnezeu ca să-l alunge de la mine (+). Dar mi s-a răspuns: "Destul îți este ție Darul Meu, că puterea Mea în neputințe se săvârșește". Așadar, mă voi lăuda și eu în neputințele mele, în desele-mi slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoane, în strămtorări pentru Hristos și lucrarea încredințată, rugându-L ca toți creștinii ortodocși, prin darul și Divinile Sale învățături, să devină cât mai desăvârșiți, bucueroși duhovnicește, mângâiați, pașnici, rodnici în tot lucrul bun, sporind în virtuți și în Duhul Cel de viață dătător, dezbrăcați de omul cel vechi al păcatului și îmbrăcați în Omul cel Nou al neprihănirii. Astfel progresând după plăcerea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, să purtăm Chipul Omului Ceresc (cum am purtat chipul celui pământesc) ca, cel muritor să se înghită de viață. Și așa precum în Adam toți murim, așa în Hristos să înviem.

Dumnezeu, Tatăl îndurărilor și al luminilor, de la Care se pogoară tot darul desăvârșit, să ne înzestreze pe toții fiii și fiicele Bisericii Lui, cu avuția Slavei Sale, să ne întărească în omul cel dinăuntru, să întemeieze și înrădăcineze adânc în ființa noastră dragostea Evangheliei Sale, ca să putem cunoaște și noi cu toți-Sfinții, ce este: lățimea, lungimea, adâncul și înălțimea adevăratei viețuiri în Hristos, Care ne va da nouă toate cele de trebuință și folos vremelnic și veșnic (a).

(+) Mizeriile, atacurile și suferințele ce mi s-au făcut s-au observat de cei care aveau ochi de văzut că au fost niște preziceri a decăderii, pedepsirii și suferinței atacatorilor noștri, uneori a neamului ori a cinului nostru, așa cum prigonirile și feluritele suferințe făcute de evrei: Proorocilor, Mântuitorului, Apostolilor și urmașilor lor, au fost preziceri misterioase căderii, prigoanelor, batjocoririlor și suferințelor Israelului în toate vremurile (Jer. 20; 28; Iez. 4-9; Mt. 27; Vezi pe larg Ist. Bisericească cu asediarea și prăbușirea împărăției și a neamului izraelit, cu groaznicele lor suferințe din feluritele vremuri și localități).

(a) Mt. 6, 33; comp. 3 Imp. 3, 5-14; Ps. 36/37, 23-31; Mc. 10, 28-31; Lc. 12, 31-40; 21, 31-37; 1 Tim. 4, 8; Apc. 2, 9-10; 3, 7-12; 21, 7

NUMAI DUMNEZEU E FĂRĂ PĂCATE

Majoritatea lumii acesteia purtătoare numelui creștinesc, idolatrizată în toată ființa ei, asemenea samarinenilor care se închinau Domnului, dar în același timp slujeau și idolilor (a), cu o crudă răutate infernală acuză, pizmuiesc, judecă, osândesc și ponegresc pe preoții Bisericii, sub motiv că de ce fumează, de ce joacă și se distrează, de ce se îmbată și se lăcomesc, de ce înșală și se sfădesc, etc., etc.?

Da, e drept că și preoții greșesc, păcătuiesc, unii într-un fel, alții în altfel. Au doară Preoții Bisericii sunt Îngeri fără de trupuri, ca să nu greșească, să nu păcătuiască ca și ceilalți oameni? Au n-am auzit cu toții în Sf. Biserică zicându-se: *“Că nimeni nu este fără păcat, fără numai Tu, Dumnezeu, Cel ce poți și celor repauzați a le da odihnă?”* (Molitfa dezlegării de păcate). Au n-am auzit cuvintele Dumnezeieștii Scripturi, care zic: *“În Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu nu este păcat”* (b), și: *“De vom zice că n-avem păcate (că nu suntem păcătoși) pe noi înșine ne înșelăm și adevărul nu este în noi. De vom mărturisi păcatele noastre, credincios este și drept, ca să ne ierte nouă păcatele și să ne curățească pe noi de toată nedreptatea. De vom zice că nu am păcătuit, îl facem mincinos pe dânsul și Cuvântul (adevărul) Lui nu este în noi”* (c).

Vedeți că toți suntem greșiți, păcătoși? Și aceia care acuză, ponegresc, judecă și osândesc pe aproapele lor și mai ales pe preoții Bisericii, mai îngreunându-se și cu păcatul mândriei și al suirii în Scaunul de judecată rezervat Mântuitorului, Sfinților Apostoli și urmașilor lor (d), apoi unii ca aceștia așa de mult se încarcă și se înnegresc la suflute, încât devin niște antihriști. Astfel, pe fruntea celor ce ponegresc pe Preoții Bisericii se imprimă adânc, ca o pecete înroșită în foc, zicala înțelepciunii: *“Râde dracul de porumbe negre și pe sine nu se vede”*. Acesta-i un adevăr: viu, grăitor, văzut și foarte pronunțat pe fruntea majorității lumii de azi.

(a) 4 Împ. 17, 32-34, 40-42. (b) 1 Ioan 3, 5; comp. 2 Cor. 5, 21; Evr. 4, 15; 9, 26-28; 1 Petru 2, 22-25. (c) 1 Ioan 1, 8-10; comp. 1 Împ. 8, 46; 2 Par. 6, 36; Iov. 9, 2; 14, 4; 15, 14-16; 4, 15-21; 25, 4-6; Ps. 50; Prov. S. 20, 9; Eccl. 7, 20-1; Rom. 3, 23; Iac. 3, 2. (d) Ioan 3, 19; 5, 22-27; 20, 21-3; Mt. 11, 27; 16, 15-19; 18, 19-20; 28, 18-20; comp. F. Ap. 1, 23-6; 5, 1-11; 13, 1-12; 1 Cor. 4, 5, 1-5; 6, 1-3 ș.a.

Preoții fumează! Da, sunt unii Preoți care fumează, însă foarte puțini. Aceia prin fumatul lor arată că majoritatea poporului: parte bărbătească și femeiască, e pasionată până la sacrificiu pentru patima fumatului. Adeseori s-au văzut pe câmp, în țarini și prin păduri, cum fumătorii care n-aveau tutun ori țigări la ei, îndată ce observau undeva pe cineva fumând își lăsau plugul în brazdă, sapa la pământ, coasa în polog, securea în lemn, secera în lan, boii înjugăți la car, etc., și alergau cu pălăria în mână și cu capătul brâului târâș, peste locuri și hotare, până ajungeau acolo, unde cerșeau o țigară, ori măcar să tragă două-trei fumuri din țigara ori pipa acelui fumător! Adeseori s-au văzut bărbați prigonindu-și soția și copiii ca să-i aducă tutun! Adeseori s-au văzut ostași, oameni și femei, vânzându-și pâinea de la gură pentru a-și cumpăra tutun, cu care apoi să pufăiască și să se afume. Adeseori s-au văzut băieți lipsiți, mai ales de prin mahalalele orașelor, care adună mucuri (capete) de țigări de pe jos, și adunându-se cerc în jurul mukului de țigară, îl aprind și trag fiecare câte un fum două, de parc-ar fi cine știe ce mirodenie, pe când în realitate e o urâcioasă duhoare împuțită!!!

Unii Preoți joacă! Da. Și aceasta e o arătare a grozăviei josnicei pasiuni de jocuri, baluri, serate și felurite petreceri idolatre, anti-creștinești, care stăpânește majoritatea purtătorilor de nume creștinesc de azi. Cine n-a văzut în duminici și sărbători, Sf. Biserici goale; iar cârciumile, localurile de dezmăț și jocuri, arhipline. Cine n-a văzut cum majoritatea purtătorilor de nume creștinesc dau lui Dumnezeu târâțele și lumii făina, adică la Sf. Biserică se duc rar, din Joi în Paști și atunci din obicei, dând pentru suflet puțin de tot; iar la crăsmă și la felurite petreceri anticreștinești, cu jocuri, cântece curvești, chiuituri păgânești, mode idolatre, fumat, ospete cu beții și alte blestemății, aleargă cu duiumul, des, cu tot dragul, ascultarea și atenția, unde cheltuiesc cu toată dărnicia și mâna largă de sute și mii de ori mai mult decât au dat pentru suflet la Sf. Biserică și la alte binefaceri. Apoi cine n-au auzit ori văzut, cum se muncesc în jocuri și idolatrii, ca să placă ei mai mult lumii și diavolului decât lui Dumnezeu. Așa e și cu celelalte păcate, de care pe drept ori pe nedrept sunt acuzați de lume, preoții Bisericii. Păcatele care se observă în mic la Preoții Bisericii, în realitate sunt multe, mari și uriașe în poporul acela de ponegritori și batjocoritori ai Păstorilor lor spirituali.

TABLOUL SPIRITUAL AL CREȘTINISMULUI MORAL!

Vestiții clerici căzuți în păcate grele, din porunca lui Dumnezeu, ca Proorocul Osia (a), ori din slobozirea divină ca dreptul Iov (b), sau acuzați pe nedrept din cauza beznei răutății zavistiei omenești ca dreptul Iosif (c), ori din slăbiciunea lor ca Noe (d), sau ca dreptul Lot (e), sau ca Patriarhul Iuda (f), ca David (g), ca Solomon (h), ca omul lui Dumnezeu (i), ca Ap. Petru (j), ca Ap. Pavel (k), ca Maria Magdalena (l), Cuv. Pelaghia (m), și Maria Egipteanca (n), ș.a.... sunt un îndemn pentru cei "cărora li se pare că stau, să ia aminte să nu cadă" (o); iar pentru cei căzuți în păcate grele, prin a căror repetate practicări (săvârșiri) s-au depărtat de Dumnezeu, să ia aminte de sine pentru a-și vedea și cunoaște bine prăpăstiile urăcioaselor păcate, în care s-au cufundat și cerând ajutorul Dumnezeiesc să facă toate eforturile spre a ieși din ele, ca Lazăr cel intrat în putrefacție din groapă, a se apropia și a se uni cu Dumnezeu Vistierul tuturor bunătăților și fericirilor vremelnice și veșnice.

Precum ceasornicul arată vremea trecută din zi și noapte, deși vremea nu este în el; așa și clericii, hotărâți de iconomia Divină prin felurile aparente simulări ori chiar căderi, arată poporului, adunării, soborului sau majorității ușurate a creștinilor și creștinelor unde activează, trecutul pierdut în păcate cu depărtarea lor de Dumnezeu, din care trebuie să revină ca fiul risipitor, spre a se înfia și redeveni moștenitori ai împărăției Cerurilor, gătită lor de la întemeierea lumii (p).

Se știe că: manometrele locomotivelor, tablourile cu aparatele indicatoare ale automobilelor, aparatelor zburătoare, etc., indică (arată) presiunea, voltajul, amperajul, viteza cu câți kilometri merge pe oră, distanțele drumului parcurs, cantitatea apei, benzinei și uleiului... deși acestea, fiecare în parte, nu sunt în manometrele sau în indicatoarele lor; ci în puterea presiunii curentului, în viteză, în distanțele parcurse, în rezervoarele lor respective; tot astfel și păcatele indicate de iconomia Divină prin unii clerici aleși, adeseori nu sunt într-însii, ci

(a) Os. 2; 3; 4. (b) Iov. 1; 2. (c) Fac. 39. (d) Fac. 9, 20-29. (e) Fac. 19, 30-38. (f) Fac. 38, 12-30. (g) 2 Împ. 11-18. (h) 3 Împ. 11. (i) 3 Împ. 13. (j) Lc. 22, 34; Mt. 26, 69-75. (k) F. Ap. 8, 3; 9; 1 Cor. 5, 8-10. (l) Lc. 8, 2; Mc. 16, 1-5. (m) Sec. V, V. Sf. 8 Oct. (n) V. Sf. 1 Apr. (o) 1 Cor. 10, 12. (p) Mt. 25, 34; Lc. 15; 1 Cor. 2, 9; Evr. 11, 16; 12, 22-8; Apc. 4; 5; 7; 21; 22

în poporul sau în adunarea bisericească ce-o păstoresc și-o administrează cu cele Sfinte.

Precum aparatul fotografic arată, în fotografiile scoase, chipul frumos ori slut, al persoanelor ce se fotografiază, deși acelea nu sunt în aparat, ci în felurite locuri; tot astfel și în clericii aleși ai lui Dumnezeu, prin iconomia Divină, se arată ceea ce este: bun sau rău, virtute sau viciu, în poporul sau în adunarea ce-o păstoresc în Numele Domnului.

Precum cinematograful sonor arată publicului ceea ce s-a făcut, grăit, jelit și cântat de anumite persoane în trecut... deși acele persoane nu sunt în aparat, ci departe; tot astfel și clericii aleși ai Domnului, prin iconomia Divină arată ce este în popor: binele ca să se facă; iar răutățile ca să se scârbească fiecare asupra lor și să le părăsească.

Precum aparatele de radio, arată ce se grăiește, cântă, etc., de unele persoane... deși acelea nu sunt în aparate, ci în mari depărtări; tot așa și prin unii clerici ai Săi, iconomia Divină arată, ca în niște ecrane, multe vicii neștiute și necunoscute, idolatrii modernizate și felurite blestemății, ce se lăfăiesc în popor nesupărate, ba chiar zeificate, în majoritatea poporului purtător de nume creștinesc.

Precum oglinda arată fiecăruia fața ce-o are: de-i curată curată; de-i buboasă buboasă; de-i strâmbă strâmbă; de-i mânjită mânjită, etc.; tot astfel adevărații Preoți arată: ce-i curat curat; iar ce-i josnic și păcătos, așa cum e... prin cuvântul lor: și când lumea e orbită și ține morțiș la acele idolisme sau făpturi, în loc de a iubi și a ține mai mult la Dumnezeu decât la orice din cer și de pe pământ... atunci se arată acelea și prin viața lor, ca și în viața Proorocului Osia, etc.

Precum decimalul (cântarul) prin greutatea pentru cântărit arată înzecit greutatea mărfurilor ce se cântăresc cu dânsul; tot așa, prin feluritele învinuiri aduse Păstorilor Bisericii se arată că acele păcate cu care ei sunt învinuiți, adeseori pe nedrept, sunt înzecite și mult mai multe în popor.

Precum un milimetru pe hartă arată zeci, sute, mii... de kilometri pe teren, tot astfel și în unii din Sfinții Liturghisitori, se arată în mic (miniatură) sumedeniile viciilor, idolatriilor, păcătoaselor patimi, care sunt plăcute, alimentate și practicate de popor cu foarte multă râvnă și aprindere satanicească, până la sacrificiu (a).

Astfel, din cele arătate aici reiese clar că toate învinuirile aduse de lume asupra clericilor Sfintei Biserici creștine Ortodoxe, pe drept sau

pe nedrept, că: fumează, joacă, se îmbată, că sunt lacomi, că se bărbieresc, că soțiile lor umblă aproape despuiate, sulemenite, etc., sluțite, arată că acele păcate, oprite de Legea Divină, sunt înzecite, însutite, înmiite... în ființa acelora care-i ponegresc, judecă și osândesc; drept așa cum era și în lumea idolatrizată, zăcândă în cel rău, care ponegreau, judecau și osândeau pe Proorocul Osia, pe Proorocul Preot Iezechiel, pentru misterioasa ascultare ciudată și scandaloasă: unul prin luarea celor două femei depravate, celălalt prin figurile ciudate cu preînchipuirile asedierii Ierusalimului, canonisirea culcării pe coasta stângă (390 de zile) și pe coasta dreaptă (40 de zile), hrana și băutura cu măsură, coacerea pâinii de orz în baligă de om ori de bou, tăierea părului capului și a bărbii... etc., arăta însutit și înmiit acele nelegiuiri și pângăriri ce se lăfăiau în poporul israelit.

Fiii și fiicele împărăției Luminii cinstesc, iubesc și ascultă pe Preoții Bisericii, folosindu-se de sfaturile lor, vremelnice și veșnice. Aceștia se hrănesc din Pomul Vieții, din care dobândesc o fericită viață temporală și eternă (a).

Fiii și fiicele împărăției întunericului, în loc de a se lumina, ei pândesc călcâiul Preoților, chiar și a celor mai zeloși în activitatea lor pastorală, ca șarpele călcâiul Evei și seminției ei, Cain pe Abel, Faraon cu egiptenii lui pe israeliți, filistenii pe Samson, Saul pe David, haldeii pe cei trei tineri și pe Daniel, căpeteniile evreilor pe Mântuitorul și pe vrednicii Săi urmași, Izabela cu Ahab pe Ilie, Irodiada pe Sf. Ioan Botezătorul, împărăteasa Evdokia cu patriarhul Teofil și șlehta lor pe Sf. Ioan Gură de Aur. Fanarioții pe Nationaliștii boieri români, etc. (b). Prin această pândire vicleană, păcătoasă, mârșavă și satanicească, aceștia mănâncă din pomul cunoștinței binelui și răului, din pomul morții, agonisindu-și boală spirituală, osândă, moarte și iad vremelnice și veșnice.

Din cele arătate reiese clar cât sunt de departe planurile lui Dumnezeu, în trezirea mântuitoare sufletelor decăzute, de planurile omenești. Aceasta o arată clar însuși Dumnezeu prin Prorocul Isaia, zicând: *„Luați aminte, căci gândurile Mele, nu sunt ca gândurile voastre și căile voastre nu sunt precum căile Mele; ci pe cât sunt de departe cerurile de pământ, așa de departe sunt cugetele Mele de cugetele voastre și căile Mele de căile voastre”* (c).

(a) Fac. 3, 22; comp. Apc. 2, 7; 22, 2-14; Ioan 5, 24-26; 3, 16-18; 6, 26-53; 7, 37-39; 8, 51; 14, 6-21-23; Mt. 28, 20. (b) Ps. 55, 1-6-13. (c) Is. 55, 8-9

OCĂRĂTORII PĂRINȚILOR TRUPEȘTI ȘI SUFLETEȘTI SE PRĂBUȘESC ÎN IADUL VREMELNIC ȘI VEȘNIC

Dumnezeiasca Scriptură ne istorisește că după potopul universal, dreptul Noe îmbătându-se și dezgolindu-se în somn, în cortul său, a fost luat în râs și disprețuit de nepotul său Chanaan și de fiul său Ham. Ceilalți fii ai săi: Sim și Iafet, aflând despre aceasta, cu multă iubire și respect au acoperit pe tatăl lor. După trezire, Noe cunoscând cele făcute de fiii săi, celor înțelepți le-a dat binecuvântarea; iar nepotului său Chanaan și fiului său Ham, le-a lăsat blestemul. Fiecare a secerat ce semănase. Așa a fost, este și va fi, cât va dăinui lumea aceasta.

După căderea marelui împărat, Prooroc și psalmist David în păcatul prăcuriei cu Versavia și uciderea soțului ei Urie, se povestește că fiii săi, Amon și Avesalom, auzind ce vorbea lumea pe seama decăderilor tatălui lor în acele grele păcate: preacurvie și ucidere, adeseori rușinându-se... îl tot dojeneau cu cuvintele:

– Vezi, tăticule, ce rău și rușinos este când omul nu e în stare a-și stăpâni patima sa! Cu cât e omul mai mare, mai cinstit și mai slăvit, cu atât e mai rușinos dacă n-a fost vrednic a-și stăpâni vasul său... Vai! Cum ai fost așa de slab! Cum te-ai lăsat târât de patimă? Dacă mata ai avut atâtea femei de cinste, fiice de împărați, apoi cum te-ai lăsat biruit de frumusețea acelei femei de rând! Iată, te-ai făcut de râs, de batjocură și urât înaintea întregului popor. Iată ne-ai făcut și pe noi de tot râsul în lume! Drept să spunem, de multe ori nici nu ne mai vine să scoatem capul în lume de rușine!!! David oftând tainic în adâncul sufletului său, le zicea:

– Destul îmi este mie greutatea păcatului meu, mustrarea Domnului prin Proorocul Natan și ochii întorși ironic ai neprietenilor mei, nu mă mai judecați și voi în fundul sufletelor voastre. Dragii tăticului! Grele-s ispitele și foarte greu de biruit. Voi care auziți și vedeți cum am căzut eu: “că iată, fărădelegea mea eu o cunosc și păcatul meu (Versavia, cu care păcătuind am mâniat pe Dumnezeu) înaintea mea este pururea” (a). Luați aminte să nu cădeți și voi. Fiți cuminți, ca să mă pot și eu bucura de purtările voastre frumoase. Fiți

temători de Dumnezeu, fiți binecredincioși totdeauna și așa nu veți suferi cele ce am suferit și sufăr eu pe urma păcatului meu.

Băieții se făgăduiau că vor fi pildă vie poporului, îngâmându-se și socotindu-se cu viața lor deasupra purtării necorecte cu legea Divină a viețuirii tatălui lor David.

Îngâmfarea acestor prinți ai lui Israel, era un păcat greu zămislit în ființa lor, asemenea unor copii pe care îmbrăcându-i mama lor cu hăinuțe curate, ei, în aceeași zi, răd și nesocotesc pe tatăl lor pentru că poartă o cămașă murdară și ruptă la lucru... cu care lucrând le câștigă hrana și cele trebuincioase existenței vieții pământești.

După câțva timp, iată, Amon lăsându-se biruit de ispită păcătuiește cu sora sa Tamar, fiică a lui David și soră după mamă cu Avesalom. O tulburare și rușine groaznică a umplut toată casa lui David! Avesalom umplându-se de râvnă amară cade în altă ispită. Atrage cu vicleșug în cursă (la un ospăț făcut cu premeditare spre a se răzbuna), și ucide pe fratele său Amon. Altă tulburare groaznică a umplut casa lui David ani de zile. Aceasta era și o canonisire de sus a lui David pentru păcatul său, dar și o pedepsire a fiilor săi, care-l tot judecau în cugetul lor și probozeau. După trei ani, cât a stat fugit la Tolmi, regele Ghedsurului, și alți doi în Ierusalim după revenirea lui, în care timp n-a văzut fața tatălui său David, Avesalom a fost iertat prin stăruința generalului Ioab, viteazul conducător la biruințe al oștirilor israelite (a).

După ce Avesalom s-a văzut iarăși în sânul familiei împărătești, a început a umbla cu strâmbătate după mărire, spre a deveni împărat în locul tatălui său. După ce cu vicleșug a câștigat inima multor bărbați din Israel, apoi tot cu minciună și vicleșug a dobândit învoirea tatălui său, spre a merge în Hebron pentru împlinirea unei făgăduințe Domnului. Ajungând acolo însoțit de 200 de oameni, a adunat de partea lui mult popor și prin vestitorii trimiși în țară, s-a investit împărat peste întreg Israelul și așa, s-a răsculat asupra tatălui său izgonindu-l de pe tron, din palatul său și din Ierusalim. Pe lângă aceste nelegiuiri, Avesalom, urmând sfaturilor vicleanului Ahitofel, s-a dus în palatul împărătesc și a preacurvit cu cele zece țiitoare ale tatălui său, în fața întregului Israel (b). Mânia Divină a ajuns și pe Ahitofel, care văzându-și planul zădărnicit s-a spânzurat la casa sa și pe Avesalom, care după înfrângerea oștirilor sale, fugind pe catâr, s-

a spânzurat cu părul capului său de creanga unui copac bătrân, unde fiind aflat de Iacob a fost ucis cu trei săgeți și zece însulițări (a)... Iată unde au ajuns acei fii neînțelepți, mândri prințișori, care complăcându-se se îngâmfau cu începutul bun al vieții lor, asupra tatălui lor, trecut prin multe: greutăți, primejdii și suferințe.

După ani de zile s-a făcut mărișor și Solomon, un alt fiu al lui David, născut din femeia cu păcatul și izvorul necazurilor. Auzind și acesta câte vorbea lumea pe socoteala părintelui său David, încet-încet, s-a semetit și el a învinui, uneori mai ușor, alteori mai apăsător și înveninat, pe bietul David, îmbătrânit de multele greutăți și supărări, ce le avusese în viață, în conducerea poporului și în casă. Împăratul uneori tăcea oftând tainic, alteori îl sfătuia să fie el mai înțelept și să se păzească spre a nu cădea poate și mai rău. Aceste sfaturi bune reies și din locurile scripturistice, unde arată cum după ce-l pune împărat peste Israel în locul său, David îl învață pe fiul său Solomon părintește, zicându-i:

– Iată, eu mă duc pe drumul pe care toți pământeni se duc. Întărește-te și fi om tare și bărbat. Să păzești legământul Domnului Dumnezeului tău, umblând în căile Lui și păzind legile Lui, poruncile Lui, hotărârile Lui și așezământurile Lui, precum sunt scrise în legea lui Moise, pentru ca să-ți fie binecunoscut orice vei face, ori încotro te vei întoarce. Ține seamă de legământul acesta, ca să-și țină și Domnul Cuvântul Său, pe care l-a grăit către mine, zicând: “Dacă fiii tăi își vor păzi drumul lor, ca să se poarte cu credincioșie înaintea Mea, din toată inima și din tot sufletul lor, atunci nu voi conțeni ca să fie din tine bărbat pe tronul lui Israel...” (b).

Solomon a ascultat de sfaturile bune ale tatălui său David, că el era cel mai înțelept dintre toți fiii împăratului. Pentru evitarea păcatului curviei și al preacurviei, el și-a luat în palatul său împărătesc: 700 de crăieșe și 300 de țiitoare, adică o mie de femei. A scris în proverbele sale pline de înțelepciune și anumite sfaturi foarte educative pentru păzirea de desfrânare și urmarea adevăratei înțelepciuni (c). E drept, că s-a păzit Solomon a cădea în desfrânarea în care căzuse tatăl său David cu mama sa Versavia, dar nepăzindu-se de alte laturi ale răutății, s-a prăbușit în alt păcat, mult mai greu și groaznic decât al tatălui său. Solomon avea între cele o mie de femei ale sale multe străine și

idolatre. Iată cum ne descrie Dumnezeiasca Scriptură căderea lui Solomon:

„Împăratul Solomon era iubitor de femei străine: Moabitene, Amonitene, Idumeene, Sidoniene, Heteene și Amoreiene. Femei străine și idolatre, de care zisese Domnul fiilor lui Israel: “Să nu vă duceți la ele, nici ele să nu vină la voi, ca să nu vă îndrepte inimile voastre spre dumnezeii (idolii) lor. De acestea s-a lipit Solomon cu dragoste multă... în vremea bătrâneții lui Solomon femeile lui i-au întors inima spre alți dumnezei și inima lui nu i-a mai fost deloc întreagă la Domnul Dumnezeuul său, așa cum a fost inima lui David tatăl său. Solomon a început a sluji Astarteei, idoliței Sidonienilor, lui Moloh idolul Amoniților. Astfel a făcut Solomon lucruri neplăcute înaintea ochilor Domnului și n-a urmat cu stăruință după Domnul, cum urmase David tatăl său. Atunci a zidit Solomon capiștea lui Chemoș idolul moabiților pe muntele din fața Ierusalimului și capiștea lui Moloh, idolul amoniților. Tot așa a făcut el și pentru toate femeile sale străine, care tămâiau și aduceau jertfe dumnezeilor (idolilor) lor. Atunci s-a mâniat Domnul Dumnezeuul lui Israel, Care de două ori i se arătase, și-i poruncise chiar anume pentru aceasta, ca să nu umble după alți dumnezei; ci să păzească și să facă ceea ce i-a poruncit Domnul Dumnezeu.

El însă n-a împlinit ceea ce i-a poruncit Domnul Dumnezeu. Și i-a zis Domnul Dumnezeu: “Pentru că ai făcut aceste (nelegiuiri) și pentru că n-ai ținut legământul Meu și poruncile și rânduielile Mele, pe care ți le-am dat, de aceea voi rupe împărăția ta și o voi da robului tău. Aceasta însă nu o voi face în zilele tale, pentru credincioșia lui David, tatăl tău; ci din mâna fiului tău o voi rupe. Din toată împărăția zece seminții le voi da robului (vrăjmașului) tău Ieroboam; iar seminția lui Iuda și Veniamin le voi da fiului tău (Roboam) pentru David robul Meu și pentru Ierusalimul pe care l-am ales” (a).

După aceasta Dumnezeu a ridicat cu mare vrăjmășie asupra lui Solomon pe Hadad idumenul, pe Rezon și pe Ieroboam dregătorul lui. Solomon a împărățit 40 de ani peste Israel, ca și tatăl său, apoi după ce s-a căit mult de păcatul săvârșit, a adormit cu părinții lui și a fost înmormântat cu ei în cetatea lui David. Tot Israelul s-a adunat în Sichem în frunte cu Ieroboam, chemat din Egipt unde fusese de frica lui Solomon, pentru ca să facă împărat pe Roboam. Poporul cu ocazia

(a) 3 Împ. 2, 1-4; 1 Paral. 22, 7-19

aceasta a cerut ușurarea sarcinilor, dar Roboam ascultând pe sfetnicii săi tineri și nesocotind sfatul bătrănilor sfetnici, a refuzat și a bruscătorul poporul, așa fiind potrivit, economisit și cârmuit de Domnul Dumnezeu (+) pentru ruperea împărăției, cum prezisese El lui Solomon și prin Proorocul Ahia lui Ieroboam (a). Atunci zece seminții ale lui Israel s-au lepădat de casa lui David, alegându-și împărat al lor pe Ieroboam; iar celelalte două: Iuda și Veniamin, au rămas sub împăratul Roboam, care ca și tatăl său Solomon, după ce s-a întărit, a părăsit Legea Domnului împreună cu tot Israelul... A făcut rele, pentru că nu și-a îndreptat inima să caute pe Domnul (b).

Împărăția lui Israel a ținut 253 de ani, (975-722 a. Hs.) sub 19 împărați, toți idolatrizați și idolatri, cu locuința în Sichem, apoi în Tera și mai pe urmă sub Amvri, în Samaria 1) Ieroboam I; 2) Adad; 3) Voasa; 4) Ila; 5) Zimvri; 6) Amvri; 7) Ahab; 8) Ohozia; 9) Ioram; 10) Iehu; 11) Ioaz; 12) Ioas; 13) Ieroboam II; 14) Zaharia; 15) Selum; 16) Manaim; 17) Fachesia; 18) Fachee; 19) Ozie.

Împărăția lui Iuda deși era mult mai mică (a șasea parte din întreg Israelul) a trăit 387 de ani (975-588 a. Hs.), mai mult cu 134 de ani decât împărăția celor zece seminții ale lui Israel. În acel timp Iuda a avut 20 de împărați, dintre care 8 temători de Dumnezeu; iar 12 idolatrizați și idolatri: 1) Roboam; 2) Aviu; 3) **Asa**; 4) **Iosafat**; 5) Ioram; 6) Ohozia; 7) Gotolia; 8) **Ioas**; 9) **Amasia**; 10) **Ozia-Azaria**; 11) **Ioatam**; 12) Ahaz; 13) **Ezechia**; 14) Manase; 15) Amon; 16) **Iosia**; 17) Ioahaz; 18) Ioachim; 19) Iehonia; 20) Sedechia. Acești 8 împărați buni (tipăriți cu literă neagră) deși au luptat contra idolatriei, stricând idoli, ucigând ori scoțând afară din țară pe descântători, fermecători, vrăjitori sau feluriți ghicitori, totuși, înălțimile unde poporul săvârșea jertfe și tămâieri idolilor, nu le-au înlăturat.

Prin păcatul idolatriei săvârșit de cel mai strălucit și înțelept împărat al lui Israel, Solomon, după care s-au luat și au urmat toți împă-

(+) 3 Împ. 12, 15; comp. Jud. 14, 4; 2 Par. 10, 15; 11, 4; 3 Împ. 12, 24; 2 Paral. 22, 7; 25, 20; 35, 20-24; comp. 4 Împ. 23, 24-29; Lc. 2; Iosif logodnicul cu Preasfânta Fecioara Maria, ce avea în pântec pe Iisus, erau în Nazaretul Galileei. Voia lui Dumnezeu era a se naște Pruncul Iisus în Betleemul Iudeei. Dumnezeu, prin Cezarul Augustus, dă porunca înscrierii. Iosif cu P.S. Fecioara Maria vin în Betleem și acolo naște pe Mesia Iisus Hristos.

Dumnezeu trimite pe Iona a se duce să propovăduiască niniuitenilor spre a se pocăi. Iona descălecat într-o corabie și pleacă la Tars, departe de locul poruncii. Dumnezeu vrea ca Iona să fie nu în Tars, ci în Ninive. O furtună învâluie marea, corăbierii trag sorți, care căzând pe Iona, acesta e aruncat în mare, e înghițit de peștele uriaș și după trei zile e aruncat pe țărmul Ninivei, acolo unde vrea Domnul, nu unde voise omul; Iona 1; 2; 3...).

(a) 3 Împ. 11, 11-13; 12, 26-40. (b) 2 Paral. 12, 1-14

rații lui Israel și majoritatea împăraților Ierusalimului, treptat, treptat, împărăția, întreg Israelul s-a tot slăbit, ca un om ce se apropie de moarte și apoi a apus în robia Babilonului, unde au zăcut 70 de ani.

După ce împ. Cyrus, cuceritorul Babilonului, a eliberat 42.560 de iudei cu 7000 de slugi și multe vite, le-au dat 5400 vase de aur și de argint ale Templului lui Solomon, pe care o luase Nabuhodonosor și le pusese în capiştea idolului său babilonean. Încurajându-i la reedificarea Jertfelnicului, Templului și a Ierusalimului, le-a dat 61.000 drahme și 5000 talanți de argint. Aceștia au plecat din Babilon sub conducerea prințului Zorobabel, a Arhiereului Isus, a Paharnicului împărătesc Neemia, a Preotului cărturar Ezdra, ș.a. Și au venit în Ierusalim plini de zel sfânt, unde au reconstruit Templul și Ierusalimul, după cât s-a putut, cu mari osteneți și necazuri.

Cu toată învoirea împăratului Cyrus (558-529 a. Hs.) a împăratului Darie... și Artaxerxe (465-424 a. Hs.) nu s-au înapoiat toți în Palestina. După plecarea celor dintâi sub conducerea prințului Zorobabel, la vreo 79 de ani, a mai plecat altă ceată de vreo 1200 iudei zeloși, sub Preotul Ezdra. După vreo doi ani a venit paharnicul Neemia, cu împuțernicire împărătească pentru zidirea Ierusalimului. Mulți însă din iudei au rămas în Babilon unde se deprinseseră a trăi. Alții s-au dus prin alte cetăți, mari și mici, ale lumii. Cete însemnate din aceia au rămas credincioși Legii Domnului, deși erau departe de țara lor. Prin acei evrei, neamurile păgâne idolatre, au ajuns a cunoaște unele părți din Legea Domnului. O pildă grăitoare despre aceasta e povestirea cu evreica Ester, privitoare la necazurile și salvarea evreilor rămași în Babilon (după an. 445 a. Hs.).

Evreii au trăit în pace sub stăpânirea blândă a împăraților persani timp îndelungat de vreo 200 de ani. De asemenea și sub scurta stăpânire a împăratului Alexandru Macedon, care cinstea și ocrotea Legea evreilor. După aceea au ajuns iarăși sub stăpânirea Egiptului timp de vreo sută de ani. În anul 205 au căzut în stăpânirea sirienilor, când au avut de suferit multe chinuri, sub Antioh Epifanul, ș.a. d.p.: bătrânul Eleazar fruntașul cărturarilor, cei șapte frați Macabei cu mama lor Salomeea... Poporul israelit trezindu-se, se răscoală și sub conducerea macabeilor face strălucite acte de vitejie, apărându-și cu zel înfocat, Legea, Templul și locul Sfânt (a).

Sub Ioan Hircan, fiul lui Simon Macabeul (135-106 a. Hs.), evreii au ajuns în culmea puterii lor. Palestina își recâștigase aproape aceeași întindere ca pe vremea lui David. După el urmă fiul său Aristobul I (106-105 a. Hs.) care își luă numirea de rege, dar a murit după un an de domnie. Cu acesta a început căderea strălucirii de mai-nainte a neamului macabeilor și a stării poporului. După el urmă Alexandru Imeneu (105-78 a. Hs.) care a cârmuit cu înțelepciune. Soția sa, văduva Alexandra (78-69 a. Hs.) a cârmuit mai departe cu multă vrednicie. Fiii săi, Hircan II și Aristobul II, s-au certat de la domnie. Ei, pentru a li se face dreptate, au chemat pe romani, care pe atunci ajunseseră cel mai puternic popor din lume. Romanii s-au folosit de aceasta și Pompei, căpetenia oștirii romane, care atunci se afla în Siria, veni și cuprinse Ierusalimul la anul 67 înainte de Hristos. El puse pe Hircan Arhiereu; iar domnitor numai cu numele. Adevărata ocârmuire a țării a încredințat-o idumeului Antipatru. Fiul acestuia, Irod (372 în. Hs.) a fost numit de romani rege al iudeilor. Acesta pentru a câștiga inima poporului, el care era străin, puse să se lărgască și să se împodobească cu mare strălucire toate zidurile bisericii lui Zorobabel. Această biserică era a treia de la Solomon și se numește a lui Irod. Într-înșa a intrat Domnul nostru Iisus Hristos. Acest Irod a fost omorătorul pruncilor din Betleem și din împrejurimile lui, cu scopul de a omorî pe Pruncul născut, Domnul nostru Iisus Hristos (Mica Biblie).

Aproape la 40 de ani, după ce poporul iudeu cu căpeteniile lui bise-ricești și civile, au persecutat pe Mesia Mântuitorul Hristos, L-au prins, torturat, judecat, osândit la moarte, răstignit, omorât pe Crucea înaltă înfiptă deasupra creștetului pleșuv al Golgotei... prigonind apoi și pe Apostoli, pe credincioși și tânăra biserică creștină; întreaga împărăție evreiască se prăbușește în pierzare. Țara e călcată de oștile romane, Ierusalimul asediat și distrus, Templul Sfânt ars, evreii măcelăriți, zdrobiți, omorâți de foame și boli, etc. Și cei rămași, împrăștiați în lume și vânduți, 33 de evreii și jumătate pentru un ban, la neamurile păgâne. Ce seamănă oamenii, aceea urmează să și secere.

Din cele arătate reiese clar că, credințioșia lui David a întemeiat imperiul israelit, care a progresat mult în vremea împărăției lui; iar abaterea de la adevărata credință a înțeleptului Solomon, la idolatrizare, pe care au practicat-o și urmașii lui, în prăpastia pierzării. Așa a fost, este și va fi cât va dăinui această lume.

Ca și fiii lui David, care-și probozeau pe tatăl lor pentru păcatul lui fac, pătimesc și se prăbușesc în iadul vremelnice și veșnice sumedenii de purtători ai numelui creștinesc. Acestea cunoscându-le să ne păzim cu toții de păcatul lui Ham, al lui Amon, al lui Avesalom, al lui Solomon și a altor batjocoritori de Părinți, ca să scăpăm de înfricoșatele lor pățanii. În acest scop, pururea să cugetăm la Cuvântul Dumnezeuieștilor Scripturi care ne învață și poruncește pururea, zicând: "Nu judecați ca să nu fiți judecați. Căci cu ce judecată veți judeca, veți fi judecați și cu ce măsură veți măsura se va măsura vouă. Tu ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău? Și bârna din ochiul tău nu o simți?... Fățarnice! Scoate mai întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți gunoiul din ochii fratelui tău... Tu cine ești care judeci pe sluga străină? Domnului său stă sau cade și va sta că puternic este Dumnezeu a-l pune pe dânsul să stea" (a).

Iubiților! Luați aminte de orice cuvânt îl grațiți la adresa Părinților Spirituali: "...Că de ați avea zece mii de dascăli, dar nu mulți părinți" (b).

M-AM FĂCUT TUTUROR TOATE CA SĂ-I DOBÂNDESC?

Prin căderea în păcatul neascultării de Dumnezeu a protopărinților noștri Adam și Eva, a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea (c). Treptat-treptat, omenirea s-a cufundat tot mai mult în păcate, în moarte, în iadul vremelnice și veșnice. Dumnezeu milostivindu-Se spre lumea prăbușită în pierzare, și-a trimis, din vreme în vreme, aleșii Săi ca să trezească omenirea, spre a părăsi felurile păcate, idolatrizări, patimile josnice și a se apropia cu trup și suflet de El, Creatorul, Atotțiitorul, Vistieria tuturor bunătăților și al statornice fericiri.

Cercetând cu de-amănuntul viața acestor aleși trimiși ai lui Dumnezeu, vedem cum unii mai potrivit și alții mai mult, s-au făcut tuturor toate, ca să-i atragă (dobândească) pentru "poporul ales și sfânt, pentru Dumnezeu, pentru Împărăția Cerurilor și statornica fericire vremelnice și veșnică".

Aceasta reiese din viața marelui Prooroc Moise, legislatorul și liberatorul israeliților din seculara robie a lor din Egipt. Viața lui Moise de

120 de ani, e împărțită în 3 perioade: prima clasă sunt cei 40 de ani petrecuți la curtea lui Faraon ca prinț înfiat. Perioada a II-a sunt cei 40 de ani petrecuți la socrul său Iotor, păstorind oile. Perioada a III-a sunt cei 40 de ani pe care i-a petrecut în multe necazuri cu trezirea poporului Israel, ridicarea, scoaterea din Egipt și călăuzirea lui în pustie spre pământul Făgăduinței. Partea cea mai aleasă a vieții lui Moise sunt ultimii 40 de ani, în care a suferit multe cu poporul lui Dumnezeu.

Moise (scos din apă) aflat, înfiat de fata lui Faraon și crescut în cultura egiptenilor și în desfătărilor împărătești, avea tot prilejul să-și trăiască viața ca un fiu de împărat, acolo în Egipt, unde traiul Faraonilor din acele vremuri era plin de toate: bucuriile, desfătărilor, comorile, dulceațurile și plăcerile, pe care le poate oferi lumea aceasta. Avea toate la îndemână care să-l facă a se simți fericit vremelnice. Moise însă făcându-se mare, privind la veșnica răsplată viitoare, s-a lepădat de a se mai numi fiul fetei lui Faraon, prinț al Egiptului, de viața și desfătărilor împărătești, dorind mai bine să sufere cu poporul lui Dumnezeu. Cuprins de-o credință vie, nădejde tare și dragoste înflăcărată, s-a lepădat de acele desfătări și a părăsit Egiptul. A ieșit din miresmele plăcute ale parfumurilor și desfătărilor împărătești ale curții lui Faraon și a trecut în tabăra cea săracă a poporului său, care mirosea “a usturoi, ceapă, praz” unde mizeria îi rânjea din toate părțile. Dintr-un fiu de împărat s-a coborât făcându-se un om de rând, umil, sărac, fugar și lipsit. Nimic nu l-a putut împiedica: nici mânia împăratului, nici desfătărilor împărătești, nici amenințările omenești, nici grija zilei de mâine, pentru că privirile lui erau îndreptate spre Dumnezeu Cel nevăzut și spre statornica fericire. Astfel Moise s-a făcut tuturor, celor din neamul său, toate, ca să-i câștige... Și așa a dobândit el pe mulți. Aceasta o arată clar și Sf. Ap. Pavel, zicând: “Prin credință, Moise, după ce s-a făcut mare, s-a lepădat de cinstea de a se mai numi feciorul fetei lui Faraon; voind mai bine să pătimească cu poporul lui Dumnezeu, decât să se bucure de plăceri păcătoase și trecătoare. El socotea ocara lui Hristos, o mai mare bogăție decât comorile Egiptului, pentru că avea ochii pironiți spre răsplătire. Prin credință a părăsit el Egiptul fără a se teme de mânia împărătească, căci văzând oarecând pe Cel nevăzut, era tare” (a).

Moise este o icoană slabă, umbroasă, dar foarte grăitoare a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care zice: "Voi în lume sunteți... dar nu sunteți din lume; ci Eu v-am ales pe voi din lume, pentru aceasta vă urăște pe voi lumea" (a). Din aceste cuvinte Dumnezeuiești, reiese că: noi adevărații creștini ortodocși deși suntem și trăim în lume, totuși trebuie să ieșim din "duhul sau păcătoșiile acestei lumi amăgitoare", să părăsim desăvârșit "Egiptul" acestui veac. A ieși din lume, urmează a pierde multe, multe, ca Moise. El și-a pierdut "vaza strălucită, numele cinstit de Egiptean, înalta poziție socială, traiul tihnit, desfătărilor, cinstea lumească, slava împăratească...", a pierdut tot ce avea lumesc. Așa au pierdut cele lumești și toți bineplăcuții lui Dumnezeu, care acum și pururea se bucură în cer, veselindu-se la vederea Feței lui Dumnezeu. Și așa au câștigat: sfințenia, pe Dumnezeu și veșnica răsplătire cerească. O, ce fericită pierdere! Și ce mare câștig, de care foarte puțini se învrednicesc, ostenindu-se cu înțelepciune.

Majoritatea creștinilor noștri – din cler și popor – sunt așa cum se văd: neputincioși, fără roadă și putrezi, pentru nepărăsirea Egiptului sau a lumii acesteia înșelătoare, cu desfătărilor și plăcerile ei. La a patra cerere a lui Moise și Aaron, pentru eliberarea poporului, după a patra plagă, Faraon le-a zis: "*Vă las să plecați a aduce jertfă Domnului Dumnezeului vostru (afară din Egipt) dar să nu vă depărtați prea mult*" (b), adică să vă întoarceți iarăși la cuptoarele mele, unde să-mi faceți și să-mi ardeți cărămizi. Iată așa face și diavolul faraon cu majoritatea creștinilor robiți lui. Când cer libertate a merge să slujească lui Dumnezeu, diavolul-faraon se tulbură, se împotrivește, se înfurie, face tot ce poate spre a-i împiedica și a părăsi Biserica. Când nu reușește a-i ține astfel în robia lui, le dă un fel de libertate, cât mai scurtă. "Te las să pleci și la Biserică, zice el, dar să nu te depărtezi de slujbele mele. Du-te Duminica și sărbătoarea la Biserică, dar condițional, după-amiază să fii prezent la cuptorul cârciumelor sau petrecerilor mele, cu jocul și cortegiul lor de blestemății. Fă-ți rugăciunile obișnuite, ține datinile, dar fii prezent la facerea "cărămizilor" poftelor mele..." (c). Doar nu veți vrea voi să întoarceți lumea pe dos! Oare nu tot așa au trăit: părinții, moșii și strămoșii voștri? Așa a fost lumea de când e ea și așa va fi până la sfârșitul ei". De acest glas viclean ascultând majoritatea creștinilor, își fac forma de închinători ai lui Dumnezeu, dar slujesc cu trup și suflet și cu toată agonisita lor,

(a) Ioan 17, 11; 15, 18- 97; 16, 1-2. (b) Ieș. 8, 28. (c) Ioan 8, 44-47; 1 Ioan 3, 8

diavolului-faraon și așa, se prăbușesc zilnic în iadul vremelnic și veșnic. Așa a făcut majoritatea Israelului vechi (a), așa au făcut și fac și majoritatea creștinilor, Israelul nou, învechit în necunoștința de Dumnezeu și în felurite idolatrizări moderne, patimi și păcate grele. Pentru a salva o parte din mulțimea ușuraticilor creștini căzuți în robia faraonului infernal, ni se cere imperios și nouă a ne face adeseori tuturor toate, ca să dobândim pe cât mai mulți, așa cum a făcut Proorocul Moise și alți mulți plăcuți ai lui Dumnezeu.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu-Cuvântul, S-a făcut tuturor toate, adică S-a întrupat, a activat, a slujit, a suferit, S-a crucificat, a murit, S-a îngropat și S-a proslăvit, ca să dobândească pe mulți. Aceasta o arată Sf. Ap. Pavel, zicând: Iisus Hristos chipul lui Dumnezeu fiind și de o Ființă cu Dumnezeu Tatăl (și Duhul Sfânt) n-a socotit un lucru răpit pe nedrept. Totuși, S-a micșorat pe Sine Însuși luând chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor. Și fiind după înfățișare ca omul, S-a smerit pe Sine, făcându-Se ascultător până la moarte, iar moartea I-a fost pe Cruce (lucrând astfel la mântuirea lumii). De aceea și Dumnezeu L-a prea înălțat, dăruindu-I un Nume mai presus decât tot numele; ca în Numele Lui Iisus să se plece tot genunchiul, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt. Și toată limba să mărturisească, că Iisus Hristos este Domn în slava lui Dumnezeu Tatăl” (b).

Așa, îl vedem pe Mântuitorul adeseori făcându-Se tuturor toate ca să-i dobândească, de pildă: El stătea la masă cu păcătoșii, cu cei socotiți gunoiul societății, cu prăpădiții, cu urâcioșii și degradații omenirii, încât mulți agitându-se răpșteau, zicând: *“Pentru ce Învățătorul vostru mănâncă și bea cu vameșii și cu păcătoșii?”* *“Iată, la un om păcătos a intrat să găzduiască”*. *“Iată Om mănăcător cu vameșii și cu păcătoșii”*. *“Noi știm că Acesta-i om păcătos...”*. *“Acesta cu beelzebub, domnul dracilor, scoate pe draci...”*. *“Nu zicem noi bine că samarinean (eretic) ești și drac ai...?”* etc. etc. (c).

O minunată Icoană despre Mântuitorul, Care S-a făcut asemenea nouă (afară de păcat) ca să ne dobândească pentru împărăția Sa, pe noi cei răătăciți și prăbușiți în prăpăstiile feluritelor păcate, ne-o zugrăvește și pune înaintea Sundar Singh, zicând: *“Sunt câțiva ani de când am întâlnit în munții Himalaia un om care avea mai multe sute*

(a) 4 Împ. 17, 32-34-40-42. (b) Filip. 2, 5-11. (c) Mc. 2, 16; lc. 5, 30; 15, 2; 19, 7; Ioan 9, 24; Mt. 12, 24; Ioan 8, 48; 9, 16

de oi. Pierzându-i-se câteva din oile sale, fiind rătăcite ori bolnave pe munte, el pretinse slugilor sale să plece în căutarea lor, dar aceștia n-au voit, de frica fiarelor sălbatice.

Văzând că tuturor slugilor le este frică, stăpânul se hotărî să meargă el însuși în căutarea turmei sale pierdută, pentru a o găsi și scăpa. Gândindu-se și chibzuind asupra scopului său, își zise:

– Dacă mă voi duce așa cum sunt, oile nu mă vor recunoaște. Ele cunosc pe ciobanii mei, care le-au dus la pășune, dar pe mine nu mă vor recunoaște de fel. Va trebui să semăn cu o oaie și atunci mă vor urma.

Acest om făcu atunci un lucru extraordinar. El îmbrăcă o piele mare de berbec și ieși astfel îmbrăcat, silindu-se să umble ca și o oaie. Găsind oile, acestea nu s-au sfiit de loc la vederea acestei ființe, care le era asemenea și astfel le-a putut aduce la târla lor, foarte fericit că scăpase toate oile rătăcite. Oile se uitau cu uimire, căci ele crezuseră că au de-a face cu un berbec și iată că era un om. El se făcuse asemenea unui berbec, numai pentru ca să scape oile pierdute; pentru iubirea oilor sale.

Iisus Hristos, Care este Dumnezeu, Se făcu Om pentru iubirea celor pe care voia să-i scape, fiind pierduți. Orbii spirituali, cred că El nu este decât un om, dar va veni timpul când vor înțelege că El este Fiul lui Dumnezeu, Care s-a făcut om pentru a scăpa omenirea pierdută. Acei care își fac timp pentru rugăciuni, nu vor afla aceasta tocmai în ultimul timp, ci vor înțelege deja de aici, din această lume... Ei vor afla că, El a fost Dumnezeu cu toate și a fost asemenea nouă, că a trăit în Palestina ca un om simplu. Lumea nu poate să recunoască aceasta, ci numai oamenii care se roagă ajung a înțelege. Acum câțiva ani eu însumi, nu cunoșteam pe Hristos așa cum este, ci credeam că El este un om mare..." (a).

Tuturor s-au făcut toate și adevărații urmași ai Mântuitorului, pentru a dobândi pe cât mai mulți. Aceasta o arată și Sf. Ap. Pavel, zicând: "Slobod fiind eu față de toți, tuturor m-am făcut rob, ca să dobândesc cât mai mulți. M-am făcut pentru iudei ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei. Pentru cei de sub lege m-am făcut ca un supus legii (nemaifiind eu sub legea Mozaică) ca pe cei de sub lege să-i dobândesc. Pentru cei fără de lege m-am făcut ca un fără de lege (nefiind fărădelege lui Dumnezeu, ci supus legii lui Hristos) ca să dobândesc

pe cei fărădelege. Pentru cei neputincioși m-am făcut ca un neputincios, ca să dobândesc pe cei neputincioși. Tuturor toate m-am făcut, ca măcar pe unii dintr-înșii să-i mântuiesc...” (a).

Dragostea Sfântă De mult locuia pe țărmurile unui râu un popor aspru și sălbatic. Se rugau la zei cruzi și trăiau la fel cu animalele câmpului. Țara însăși era o sălbăcie plină de mlaștini vătămătoare sau acoperită cu crâng încurcat și buruieni otrăvitoare. Numai lupta cu animalele sălbatice sau lupta acestor oameni cruzi între ei, răsuna în singurătatea mută.

Atunci veni de departe un om, se sui pe colina ținutului aceuia, privi jur-împrejur și se mâhni adânc la priverile triste ce i se desfășură înaintea ochilor, căci era un om cu suflet ales, la fel cu Apostolii și Duhul Domnului locuia în el. Își dădu numele de Irineu (în grecește Irini înseamnă “pace”), căci zicea:

– Am să aduc tuturor pacea lui Dumnezeu.

Astfel merse el la locuitorii cei sălbatici ai țării și aceștia îl primiră cu încredere și respect, căci era om de treabă, prietenos și Duhul Domnului era cu el. Îi învăță, cu multe și mari greutate, să nimicească mlaștinile și mărăcinișul, să lucreze pământul, le dădu grăunțe ca să semene și puseră pomi roditori. În felul acesta, Irineu înnoi fața țării și sălbăciea luă înfățișarea unor plăcute grădini înflorite.

Când într-o zi micul popor se adunase pe o colină în jurul lui Irineu, se minunară de toate aceste frumuseți ale câmpului și de ordinea și înfățișarea lor plăcută; se bucurară și voriră să se închine lui Irineu și ziseră:

– Tu ești însuși Dumnezeul pe care-L vestești! Tu ai venit la noi din cer: La ce ne sunt buni zeii cei muți?

Irineu râse și spuse:

– Puteți să vă bucurați de frumusețea țării voastre; acum însă trebuie să treceți de la bucuria pentru ce e frumos și bun, la cunoașterea adevărului.

Și Irineu le vorbi despre iubirea cea veșnică a Tatălui Ceresc, despre Iisus Hristos Mântuitorul și Domnul, despre mântuire și fericire și despre viața veșnică. Astfel învăță el pe fiecare din ei și toți, cum îl ascultau, puneau la inimă învățătura lui, își părăseau zeii și

credeau adevărului. După câțva timp veniră din nou la Irineu și-i ziseră:

– Tu ne-ai dat tot ce e mai frumos și mai bun: cum să-ți mulțumim? Irineu zise:

– Mulțumiți Aceluia, Care m-a trimis la voi! După cum țara voastră, îmbunătățită prin sângea voastră, vă bucură cu prisosință acum, prin tot felul de flori și roade, tot asemenea v-ați făcut și voi înșivă, un ogor al lui Dumnezeu și aduceți roadele credinței, nădejdi și dragostei. Dacă faceți acestea, veți fi mereu, din ce în ce mai mult, părtași ai păcii, pe care v-am vestit-o și ceasul trecerii voastre în veșnicie va fi ca seara unei zile frumoase de primăvară.

După aceste cuvinte Irineu își dădu sufletul. Fața repauzatului era veselă. Locuitorii țării plânseseră după el ca după tatăl lor și-l îngropară pe colina aceea, de unde el privise întâi ținutul înconjurător (a).

Monahul cu iubire sfântă a mântuit pe cel greșit. Doi frați au mers împreună la un târg, ca să-și vândă lucrul mâinilor lor și dacă au intrat în târg, s-au despărțit unul de altul. Iar unul, cu meșteșugul și îndemânarea diavolului, s-a înșelat și a căzut în păcatul curviei. Și după aceea aflându-l pe el fratele, tovarășul său, i-a zis lui:

– Să mergem, frate, la locul și chiliile noastre. Iar el a zis:

– Eu, frate, de astăzi nu voi mai merge cu tine.

Iar fratele auzind acel cuvânt, s-a minunat și l-a întrebat zicând:

– Pentru ce, frate, zici că nu vei merge cu mine?

Iar el a oftat și i-a spus lui, zicând:

– Eu, frate, după ce te-ai dus tu și te-ai depărtat de mine, am căzut cu o femeie în păcatul curviei și pentru aceea, frate, nu voi merge acum cu tine la chilia mea.

Iar fratele auzind acestea și văzându-l foarte mâhnit, scârbit și deznădăjduit și vrând ca să-i scoată sufletul lui din pieirea deznădăjduirii, a zis lui:

– Frate, și eu, dacă m-am despărțit de tine, am căzut în același păcat. Pentru aceea dar, frate, să mergem degrabă la chiliile noastre și cu osârdie să ne pocăim și Dumnezeu ne va ierta greșeala și păcatul nostru.

Și așa ascultând fratele, a mers la chilia sa și mergând la bătrânul, și-au mărturisit amândoi împreună căderea lor în păcatul curviei.

Atunci bătrânul le-a dat lor canon de pocăință; iar ei amândoi cu dragoste primind canonul, se rugau lui Dumnezeu unul pentru altul și văzând Dumnezeu silința și osteneala pe care o făcea fratele cel ce nu căzuse în păcat, pentru dragostea și mântuirea fratelui său, peste puține zile a iertat păcatul lui. Și a înștiințat Dumnezeu pe bătrânul, că pentru multa dragoste a fratelui ce n-a greșit, s-a iertat păcatul celui ce a greșit. *“Iată, fraților, a zis bătrânul, aceasta este dragostea cea adevărată, ca să-și pună cineva sufletul pentru mântuirea fratelui său”.*

Prin iubire și răbdare și-a mântuit fiul duhovnicesc. Un bătrân oarecare avea pe lângă dânsul doisprezece ucenici. Deci, s-a întâmplat din ispita diavolului, ca unul dintr-înșii să meargă în sat și să cadă cu o femeie în curvie și totdeauna pleca după Utrenie în sat și iarăși venea de dimineață, fiind încă întunerice. Deci a aflat bătrânul și frații fapta și pentru ca să acopere pe fratele, nu-l vădea pe el. Iar frații de multe ori au strigat asupra egumenului, zicându-i:

– Cum îl lași pe el așa și nimic nu-i zici lui?

Iar odată a mers bătrânul la fratele, încă de dimineață fiind și l-a afla numai ce venise din sat; și se întâmplase de schimbaseră în grabă mantia sa și o lăsase pe aceea și luase haina femeii. Deci, i-a zis lui bătrânul:

– Unde ai fost, frate? iar el a mințit, zicând:

– Până în cutare loc am fost, pentru o “trebuință”.

Și i-a zis bătrânul:

– A cui este haina aceasta? Și dacă a văzut fratele că este a femeii, s-a aruncat pe sine le picioarele bătrânului, zicând:

– Iartă-mă, stăpâne, că nu voi mai face aceasta de acum înainte.

Iar el l-a iertat și l-a mângâiat pe dânsul, zicându-i:

– Păzește-te de acum înainte, fiule, că ce câștigi, sau ce folos ai din acea spurcăciune, fără numai atât: aici de la oameni ocară și rușine; iar în veacul ce va să fie, focul nestins și viermii neadormiți și fără de sfârșit. Nu mai face, fiule, nu mai face, mă rog, ca să nu te mai tăvălești cu această faptă urâtă.

Și cu iubirea de oameni a lui Dumnezeu și cu îndelunga-răbdare a bătrânului, s-a întors fratele cel cu totul spurcat și s-a făcut Monah iscusit și toți frații împreună au mulțumit lui Dumnezeu pentru îndreptarea fratelui. Și au zis bătrânului:

– Fă dragoste, Părinte și ne spune nouă, pentru ce ai răbdat atâta fratelui? Iar el le-a zis lor:

– Vedeam pe diavolul de o mână ținându-l și trăgându-l la lume și eu îl țineam cu îndelungă răbdarea mea de cealaltă mână, ca nu dojenindu-l să meargă în lume. Iar când a vrut Dumnezeu să mântuiască făptura Sa, de acum am apucat și cealaltă mână și pe dânsul l-am văzut cu totul mântuit.

Deci, bună este răbdarea împreună cu rugăciunea, când se va întâmpla fratelui ispitire; că doar fiind cumva îmbunat Dumnezeu, se va îndura și va mântui pe cel greșit. Că dojana și înfruntarea cea fără de vreme nu face nici un bine (a).

Din cele arătate reiese clar că și noi suntem datori a ne face tuturor toate pentru a dobândi pe cât mai mulți, adică a salva, așa ca din foc, pe cei robiți cu trup și suflet faraonului spiritual. Cei care se vor osteni și vor lupta bine după lege până la sacrificiu, făcându-se tuturor toate cu scopul înalt și sfânt de a-i dobândi, aceștia vor deveni aleși ai lui Dumnezeu și moștenitori ai Împărăției Cerurilor.

† † † † † † †

Așa a pățit și pățește pururea, lumea care refuză a primi Cuvântul lui Dumnezeu și a-l păzi, spre redobândirea fericirilor vremelnice și veșnice.

Așa a refuzat lumea antedeluviană Cuvântul lui Dumnezeu, dat prin dreptul Noe, timp îndelungat de vreo 120 de ani și s-a pierdut, prin înecare, în apele potopului (b).

Așa a refuzat mulțimea lumii din cetățile Sodoma și Gomora... sfaturile bune ale dreptului Lot și s-a pierdut de ploaia cu piatră-pucioasă și foc din cer (c).

Așa au nesocotit Faraon și înțelepții Egiptului Cuvântul lui Dumnezeu, dat prin Moise și Aaron și după ce au fost bătuți cu cele zece plăgi, s-au pierdut înecați în apele spumegânde ale Mării Roșii (d).

Așa au refuzat israeliții Cuvântul Domnului, privitor la ferirea de idolatri și de idoli lor, pentru care, idoli aceia le-au rămas ca niște spini în coaste și curse aducătoare de iad vremelnice și veșnic (e).

Așa a refuzat Israel și Iuda Cuvântul lui Dumnezeu, dat prin Proorocii Săi, pentru care au fost pedepsiți cu amara robie babilonică de 70 de ani și alte robii groaznice, cu sfășieri lăuntrice, războaie, sabie, foamete și morți cumplite.

(a) „Pateric”, o.c. 209-291; 311-312. (b) Fac. 6-8; 2 Petru 2, 5. (c) Fac. 19; 2 Petru 2, 6-9. (d) Ieș. 5-15. (e) Jud. 2, 1-5

Așa a refuzat poporul lui Dumnezeu din Israel și Iuda, cvuvintele Mântuitorului și ale Apostolilor Săi, pentru care s-au prăbușit în pierzare: cu Templul, cetatea și împărăția lor!

Așa au refuzat creștinii bizantini, norii (clericii luminători) trimiși ai lui Dumnezeu cu ploile Cuvântului Divin, pentru care s-au cufundat cu catedrala Sfânta Sofia, cetatea Sfântă a Constantinopolului și cu împărăția lor, în patimi grele și în robia seculară, în care zac până azi sub călcâiul turcilor, unde mulți gem striviți de feluritele prigoniri, sufocări și suflul urâciunii ucigătoare.

Așa au refuzat popoarele purtătoare de nume creștinesc, norii cu ploaie, adică pe sfinții Liturghisitori și Dascăli, care le aduceau Cuvântul lui Dumnezeu și sfaturi folositoare de suflet, pentru care s-au prăbușit în felurite calamități, în neînțelegeri, certuri și babilonii, sfășieri interne și externe, cum au fost războaiele mondiale (1916-1918; 1940-1945, etc.) cu grozăviile lor infernale, în iadul vremelnice și veșnic.

„Frații mei! Nu iubiți lumea, nici cele din lume. De iubește cineva lumea, nu este dragostea Tatălui într-însul. Pentru că tot ce este în lume, adică pofta trupului și pofta ochilor și trufia vieții, nu este de la Tatăl, ci din lume este. Și lumea trece și pofta ei, iar cel ce face voia lui Dumnezeu petrece în veac. Fiilor, ceasul cel de apoi este; și precum ați auzit că Antihrist vine și acum antihriști mulți s-au făcut; din aceasta cunoaștem că ceasul cel de apoi este. Dintre noi au ieșit, ci nu erau dintre noi, că de ar fi fost dintre noi, ar fi rămas cu noi, ci au ieșit ca să se arate că nu sunt toți dintre noi” (a).

David păcătuiește și e pedepsit

David în viața sa
A făcut și-o faptă rea,
De-a lui Urie femeie
Se-ndrăgise... cum s-o ieie?...
Îl trimite-n bătlie,
O scrisoare-n urmă-i scrie:
– „Generale!... în război.
Urie, să pîră voi.
„Pune-l unde-i înceștare
„Și primejdie mai mare!...”
Regele răspuns primi:

– “Urie-n război muri!”
Și luatu-i-a femeia
De soție dup-aceea.
Cel Sfânt pe Natan trimise
Spre-a-l mustra. Proorocu-i
zise:
– “Un bogat și-un nevoias
Viețuiau într-un oraș.
Omul cel bogat vaci, boi,
Turme mari avea de oi!
Iară omul cel calic

Doar o oaie, alt nimic!
Și-ntr-o zi, celui bogat
Un oaspete i-a picat.

La sărac s-a dus grăbit.
Și oița i-a răpit..
O tăie... o pregăti...
Oaspele-și omeni!"

David, foarte-nduioșat,
Auzind a cuvântat:

– "Cel ce astea făptui,
„Cine-i?... Jur că va muri!"

Natan zise: – "Tu ești, rege
Omul cel fără de lege !
Omorâși pe-un biet ostaș
Și nevasta i-o luași!...

Pân-azi bunul Dumnezeu
Ajutatu-ți-a mereu!...
Pentru ce l-ai mâniat,
Făptuind așa păcat"...?

– "Da!" (răspunse el mâhnit)

Groaznic am păcătuit
Împotriva Domnului!"

Iar Proorocul zis-a lui:

– "Pentru ticăloasa-ți faptă
O să-ți iei răsplata dreaptă;
Pedepsit tu ai să fii
Prin iubirii tăi copii!"

Proorocia se-implini:

Fiul cel mic îi muri.

În tăcere, umilit.

El pedeapsa și-a primit...

Pedepsit fu și mai rău
Printr-un alt vlăstar al său:
Prin Avesalom! Âst fiu,
Vrea, cât mai de timpuriu,

Să ajungă rege-n țară...

A stârnit răscoală dară!

Regelui îi spuse-un om:

– "Fiul tău, Avesalom.

Vine-ncoace cu oști multe!

Toți de el încep s-asculte!"

David auzind a plâns.

Câțiva credincioși a strâns;

Și de dânsii însoțit

Din cetate a ieșit...

Fiul său îl urmări...

L-a ajuns și se porni

O-nfiorătoare luptă!...

David, cu inima ruptă,

Se ruga de-ai săi soldați:

– "Fiul!... fiul să-mi cruțați!"

Bravii săi apărători

Au ieșit biruitori.

A lui Avesalom ceată

Risipit-a fost îndată.

Chiar Avesalom, călare

Pe-un catâr... în goana mare,

A fugit!... Dar când să treacă

Pe sub un stejar gros, iacă!...

Părul lung pe umeri dat,

Într-o creangă s-a-ncurcat...

Iar catârul... s-a tot dus!

El de creangă acolo sus

Spânzurat în vânt rămase!...

Un oștean ce se luase

Îndârjit pe urma lui

(Generalul regelui!)

Cu o sulită-l străpunse...

Într-o groap-adâncă-l puse...

Pietre peste el zvârli,

Până ce-l acoperi.

Regele, când a aflat,

Mult în suflet s-a-ntristat:

– "Vai!" striga plângând amar.

„Fiul meu!... al meu vlăstar!...

Pentru ce în locul tău,

Nu murii mai bine eu?"

SĂ PUNEM STRAJĂ GURII

SĂ FIM GRABNICI LA ASCULTARE ȘI ZĂBAVNICI LA VORBIRE

19. Am zis că păcatul curviei nu-i așa mare; ci este o necesitate trupească și firească?

Acesta-i crezul creștinilor trupești, care trăiesc după trup și poftele lui josnice. Însă adevărul e departe de ei ca cerul de pământ și mântuirea este mai departe de ei ca Raiul de iad. Aceasta reiese clar din Dumnezeieștile Scripturi, care zic: *“Căile Mele nu sunt ca ale voastre și cugetele Mele nu sunt ca ale voastre. Pe cât sunt de sus cerurile de la pământ, atât de sus sau de departe sunt căile Mele față de căile voastre și cugetele Mele de cugetele voastre...”* (a).

Păcatul curviei primejduiește sufletele. Cu multă râvnă și cu mare pornire ne vorbesc nouă împotriva păcatului acestuia Proorocii, Mântuitorul clar și hotărât, și Apostolii cu urmașii lor, dar mai ales insuflatul de Dumnezeu Ap. Pavel. Noi credem că toate câte învață acest zelos Apostol, nu sunt învățături omenești, ci Dumnezeiești. Nu sunt învățături din predanii sau din aflări omenești; ci din luminarea și descoperirea lui Dumnezeu. *“Cunoscut vă fac vouă – zice el – că Evanghelia cea de mine binevestită nu este după om, că nici eu nu am luat-o pe ea de la om, nici m-am învățat; ci prin descoperirea lui Iisus Hristos”* (b). El era un organ al Preasfântului Duh, atins, lovit și robit, pentru activarea lui la mântuirea oamenilor; trestie era a cârturarului ce scrie degrab (c), care grăia câte Dumnezeu îi descoperea lui și scria câte Dumnezeu îi spunea. Pentru aceasta nu mai încape nici o îndoială cum că cuvintele lui n-ar fi cuvintele lui Dumnezeu.

Pornirea chipului cu care a grăit pentru curvie și cauzele pentru care a propovăduit astfel contra acestui păcat, sunt nearătate sau acoperite multora, mai ales celor trupești și pricinuitoare de mirare. Deci pentru aceasta trebuie noi să vorbim, spre lămurirea multora. Pentru multe păcate, mari și mici, mai pentru toate, a vorbit acest de Dumnezeu grăitor Apostol. Însă de vei urmări câte a zis pentru păcatul curviei, vei vedea că acestea sunt mai multe și mai grele decât celelalte, pe care el le-a grăit contra celorlalte păcate. Vorbind contra acestui scârbos păcat, el a zis: "Trupul nu curviei, ci Domnului și Domnul trupului...". Din cuvintele acestea reiese că: cel ce cade în acest păcat, acela nu nedreptățește om; ci pe însuși Făcătorul și Domnul zidirii, fiindcă trupul nu s-a făcut ca să curvească, ci ca să slujească Domnului său, lui Iisus Hristos Dumnezeu, pe când acela nesocotindu-se bine își face trupul său rob al curviei. Pentru păcatul acesta a zis: "Au doară pe mădulele lui Hristos le voi face mădule ale curviei? Să nu fie". Prin aceste cuvinte a arătat că cel ce face păcatul acesta, e mai rău decât răstignitorii lui Hristos. Aceia, precum știm, n-au îndrăznit să rupă mădulele (Trupului) lui Hristos; pe când aceștia luându-le (rupându-le din trupul Lui mistic, adică din Biserica Sa) le fac pe ele mădule ale curviei.

Aceste grozăvii ale păcatului curviei socotindu-le Apostolul adaugă: "*Au nu știți că cel ce se lipește de curvă, un trup este? Că vor fi – zice – amândoi un trup; iar cel ce se lipește de Domnul un duh este?*" Precum un măr bun dacă-l apropii și-l ții aproape unit lângă mărul putred, treptat-treptat putrezește mărul bun, devenind netrebnic. Așa și creștinii (fiii și fiicele Bisericii lui Hristos, din cler și popor) lipindu-se de curvă ori de curvar, putrezesc în păcatul lor și pier, dacă nu se vor părăsi și pocăi cât mai grabnic. Creștinul, în special clericul, lipindu-se de Domnul devine un Duh, un Corp spiritual cu Dânsul. El poate rămâne în această întregire superioară, supranaturală și foarte fericită, câtă vreme va cerceta Dumnezeuieștile Scripturi, scrierile Duhovnicești și va cugeta continuu (ziua și noaptea) în legea Domnului, ascultându-L, încrezându-I-se și iubindu-L pe El, agonisindu-și poruncile Lui și împlinindu-le cu multă osârdie. Aceasta reiese clar din Dumnezeuieștile Cuvinte ale Sfintei Scripturi, care zic: "*Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor n-a stat și pe scaunul pierzătorilor (clevetitorilor, ponegritorilor) n-a șezut. Ci în Legea Domnului voia Lui și în Legea*

Lui va cugeta ziua și noaptea. Acesta va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său îl va da în vremea sa și frunza lui nu va cădea și toate oricâte va face, vor sporii... Fericiți cei fără prihană în cale, care umblă în Legea Domnului. Fericiți cei ce cearcă mărturiile Lui, cu toată inima îl vor căuta pe dânsul... Fericiți toți care se tem de Domnul, care umblă în căile Lui” (a). “Eu – zice Domnul nostru Iisus Hristos – ori pe câți îi iubesc îi mustru și-i cert; râvnește dar și te pocăiește. Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (b). “Cel ce are poruncile Mele, și le păzește pe ele, acela este care Mă iubește pe Mine. Și cel ce mă iubește pe Mine, iubit va fi de Tatăl Meu și Eu îl voi iubi pe el și Mă voi arăta lui... De Mă iubește cineva pe Mine Cuvântul Meu va păzi și Tatăl Meu îl va iubi pe el. Noi (Tatăl Meu, împreună cu Mine și Duhul Sfânt) la el vom veni și Locaș la dânsul vom face...” (c).

Iată cum devine sau cum se formează unirea noastră cu Domnul, formând un supranatural Corp spiritual. La aceasta ne îndeamnă Mântuitorul, zicând: “Rămâneți în Mine și Eu în voi, ca să aduceți roadă multă... Eu sunt buciulm viței, voi vițele. Cel ce rămâne în Mine și Eu în el, acesta (ce-i în Mine, unit, una cu Mine) aduce roadă multă, că fără de Mine nu puteți face nimic (bun sau bine plăcut Tatălui Ceresce)” (d).

Mântuitorul ține așa de mult la această unire cu Sine a credincioșilor Săi, încât cu mare sârguință Se roagă Tatălui Ceresce pentru a-i păzi strâns uniți cu El, zicând: “Părinte Sfinte, păzește-i pe aceștia care i-ai dat Mie, ca să fie “una” precum și Noi... Fă ca toți să fie una, precum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine și aceștia întru Noi “una” să fie... Eu întru ei și Tu întru Mine, ca să fie desăvârșiți întru “Una” (Sobornică și apostolică Biserică Ortodoxă)... ca unde sunt Eu și aceștia să fie împreună cu Mine...” (e). Acestea cunoscându-le Sf. Ap. Pavel, strigă tuturor creștinilor: “Fugiți de curvie. Că tot păcatul pe care îl va face omul, afară de trup este; iar cel ce curvește, întru al său trup păcătuiește”. Prin aceste cuvinte el arată că cel ce face acest păcat e mai nemilostiv decât toți oamenii. “Că nimeni nici odi-

(a) Ps. 1, 1-3; 118, 1-2; 127. (b) Apc. 3, 19-20. (c) Ioan 14, 21, 23; comp. 1 Ioan 2, 5; 5, 1-3; 3, 1-2, 24. (d) Ioan 15, 1-16; comp. Colos 1, 23; 1 Ioan 2, 6; Filip 1, 11; 4, 13. (e) Ioan 17, 11-21-24; comp. Col. 3, 12-16; Ioan 14, 20; 1 Ioan 1, 3; 3, 24

nioară nu și-a urât trupul său; ci îl hrănește și-l încălzește pe el...” (a). Curvarul însă își vrăjmașuiește și își face rău însăși trupului său.

Apostolul vorbind despre păcatul acesta a zis: “că trupul nostru este biserică sau locaș al Duhului Sfânt, pe care L-am luat de la Atot-înduratul Dumnezeu. *“Au nu știți că trupul vostru este Biserica Duhului Sfânt, Celui dintru voi, pe Care îl aveți de la Dumnezeu și nu sunteți ai voștri?”* (b). Prin aceste cuvinte Apostolul ne arată clar, că noi nu avem nici o stăpânire: nici asupra sufletului, nici asupra trupului nostru, fiindcă noi suntem răscumpărați din robia păcatului și a iadului vremelnic și veșnic cu Sângele cel Preascump al Domnului nostru Iisus Hristos. *“Voi nu sunteți ai voștri înșivă. Că sunteți răscumpărați cu preț”* (c).

Vedeți cum arată de clar pe lucrătorul acestui păcat, drept un vrăjmaș al lui Dumnezeu, mai rău și decât răstignitorii Fiului lui Dumnezeu, mai nemilostiv decât toți nemilostivii, defăimător al Duhului Sfânt și depărtat de ascultarea ce-o datorește Stăpânului său Dumnezeu? *“Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu”* (d). O, arătare doveditoare! O, pornire josnică! Multă frică și cutremur aduc aceste cuvinte! Ba încă și mai mult decât acestea. Și cu toate acestea, în corinteanul care curvise cu maștesa, a arătat că este încă și mai înfricoșat păcatul acesta al curviei.

Înfricoșat divan a așezat Apostolul împotriva acestui păcătos curvar. Adunând pe toți credincioșii în divanul (consiliul sau sinodul) acesta de judecată, a intrat și el acolo cu duhul, încă și pe însuși Stăpânul Hristos L-au arătat acolo șezând și cu glas puternic hotărăște, zicând: “Eu nefiind la voi cu trupul, iar cu duhul fiind de față acolo, iată, am judecat ca și cum aș fi de față, pe cel ce a făcut așa; întru numele Domnului nostru Iisus, adunându-vă voi și duhul meu, împreună cu puterea Domnului Iisus Hristos, să dați pe unul ca acela Satanei, spre pierderea trupului, ca duhul să i se mântuiască în ziua Domnului Iisus” (e). O! Ce hotărâre înfricoșată și groaznică! Pe cine vreodată: fie lacom, sau răpitor, sau ucigaș, sau tâlhar, sau eretic... atât de aspru l-au pedepsit? Pe care din păcătoși vreodată l-a dat în stăpânirea Satanei, ca muncindu-l, să-i piardă trupul și viața lui? A! Ne aducem aminte că a mai dat Satanei și judecății lui Dumnezeu pe Imeneu și Alexandru Arămarul, care îl huleau, ponegreau, îi stăteau

(a) Efs. 5, 29. (b) 1 Cor 6, 19. (c) 1 Cor. 6, 19-20; comp. Apc. 5, 9-10; 1, 5-6; 20, 6; 22, 4-5; 1 Ioan 1, 7; 1 Petru 2, 1-10. (d) 1 Cor. 6, 20. (e) 1 Cor. 5, 3-5

împotriva și-l încurcau în slujba apostolatului său? (a). Dar cine este bărbatul care a rânduit acestea? Pavel, care pretutindeni cu mare glas propovăduia pe nemărginita milostivire și mila Domnului nostru Iisus Hristos, cea către păcătoși, strigând: *“Iisus Hristos a venit în lume, să mântuiască pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu, care am prigonit Biserica Lui...”* (b). Dar, ca să nu socotească cineva că pentru alt păcat și nu pentru curvie l-au pedepsit pe acela cu atât de multă asprime, mai-nainte de a grăi hotărârea pedepsitoare, le-au arătat numele păcătosului aceuia ce a greșit, scriind acestea: *“Cu adevărat, se aude întru voi curvie și curvie ca aceea care nici între păgâni nu se numește...”*. Ei bine, dar de unde a putut Pavel să grăiască și să facă atâtea și astfel de descoperiri și hotărâri energice împotriva acestui păcat? *“...Din descoperirea Domnului nostru Iisus Hristos”* (c). Aceasta o știm, pentru că el de câte ori, nu după porunca lui Dumnezeu, ci de la sineși învăța, de atâtea ori arăta că: aceea după socoteala sa o zice și nu învață porunca lui Dumnezeu. Așa d.p. când a grăit despre fecioare, aceasta a arătat, zicând: *“Pentru fecioare porunca Domnului nu am, iar sfat dau, ca un miluit de Domnul a fi credincios...”* (d). De asemenea și când sfătuia pentru starea femeii văduve așa a zis: *“Văduva mai fericită este de va rămâne așa, după a mea socoteală, după sfatul meu, că mi se pare că și eu am duhul lui Dumnezeu”* (e). Aceasta a arătat-o și când îndemna pe corinteni să miluiască pe săracii (creștinii sfinți) din Ierusalim mai mult decât ceilalți, zicând: *“Sfat întru aceasta vă dau...”* (f). Deci, Dumnezeu, Care este însuși curăție și sfințenie desăvârșită, întorcându-Se de către necurătenie și de către noroiul acestui urăcios păcat, a descoperit lui Pavel toate câte a zis și făcut împotriva nelegiuirii acesteia. Pavel vedea și în Dumnezeuieștile Scripturi greutatea păcatului acestuia. Pentru că din început oamenii cei binecredincioși, ori de la Adam cel întâi zidit cu moștenire unul de la altul învățându-se, ori de cuvântul firesc povățuindu-se, ori de la pilda potopului universal din vremea lui Noe, cu care s-a pierdut toată lumea de pe pământ învățându-se, rușinos, scârbos și urăcios era socotit înaintea lui Dumnezeu, păcatul curviei. Dovada acestui lucru e pilda binecredincioșilor oameni celor mai-nainte de legea cea scrisă, care măcar că nu primiseră nici o lege

(a) 1 Tim. 1, 20; 2 Tim. 4, 14-15. (b) 1 Tim. 1, 15-13; 2, 4; comp. F. Ap. 8, 1-3; 7, 58; 9, 1. 9. (c) Gal. 1, 19, 11-12. (d) 1 Cor. 7, 25. (e) 1 Cor. 7, 40. (f) 2 Cor. 8, 10

în scris, referitoare la acest păcat, totuși, se întorceau și se depărtau de el ca de un lucru urâcios lui Dumnezeu și necinstit.

Când a venit Patriarhul Iacob în Sichem, cetatea sichemenilor, atunci Sichem fiul Hevitului Hamor, stăpânitorul țării Canaanului, răpind pe Dina, fiica Patriarhului, s-a culcat cu ea, a stricat-o și a necinstit-o. Fiii lui Iacob: "Simeon și Levi, auzind de aceasta, prin vicleșug au omorât pe Sichem și pe toți sichemitenii, răpindu-le și averile lor. Auzind Iacob despre aceasta s-a tulburat foarte și muștrând cu asprime pe fiii săi, Simeon și Levi, le-a zis:

– Voi m-ați nenorocit, făcându-mă urât înaintea locuitorilor țării acesteia: cananeenilor și ferezeilor, care adunându-se împotriva mea, mă vor pierde pe mine și pe casa mea.

Simeon și Levi răspunzând au zis:

– Da ce? Ai fi primit ca să aibă sichemitenii pe sora noastră ca pe o curvă?

Bătrânul Iacob, omul lui Dumnezeu, auzind acestea s-a liniștit, socotind uciderea sichemitenilor drept pedeapsă a păcatului curviei. Atunci însuși Dumnezeu arătându-I-Se a gonit frica de la dânsul, poruncindu-i ca să se depărteze de acolo și așa să scape de primejdie.

– Scoală-te, suie-te în Betel, locuiește acolo și ridică acolo Altar Dumnezeului ce ți s-a arătat... (a).

Încă și hotărârea Patriarhului Iuda (unul din cei 12 patriarhi, fii ai lui Iacob) cea asupra văduvei Tamara, nora sa, dovedește cât de mare păcat socoteau binecredincioșii cei mai-nainte de lege, pe păcatul curviei. Când oarecare venind, au zis către dânsul:

– A curvit Tamara, nora ta și iată are în pânțele din curvie, atunci nici legătura rudeniei nu l-a împlânzit pe dânsul, nici dragostea către fiii lui cei răposați, foștii bărbați ai Tamarei, nu l-au făcut pe el pogorător; ci îndată a hotărât să o ardă pe ea.

– Scoateți-o pe ea afară ca să fie arsă (b).

Dacă acest păcat – va zice cineva – se judeca vrednic de atâta pedeapsă, cum acest Iuda l-a săvârșit cu nora sa Tamara, necunoscând-o pe dânsa; ci socotind-o că este curvă? Iuda ca un Judecător a osândit păcatul; iar ca un om a greșit... Pentru aceasta el și-a cunoscut păcatul său, și l-au mărturisit înaintea celor ce-o osândise, zicând:

– Ea este mai puțin vinovată decât mine... (c).

Domnul Dumnezeu vrând a da poporului israelit (în luna a treia după scoaterea din Egipt) poruncile Sale prin Moise alesul Său, a poruncit acestuia mai înainte cu trei zile să sfințească întreg poporul, să-și spele toți hainele și să fie curați. Moise pogorându-se din Sinai, a sfințit poporul, și-au spălat toți hainele și așa s-au curățit. Moise le-a zis:

– Fiți toți gata, bine curățiți. Nimeni să nu se atingă de vreo femeie. Așa curățiți și sfințiți, le-a rânduit anumite hotare, până unde să se apropie de munte, și să nu se suie pe munte ca să nu moară. D.p.: așa cum la noi în Sfintele Biserici le e hotărât mirenilor și mai ales mirencelor a nu intra în Sfântul Altar (+), unde se lucrează cele Dumnezeiești (a).

A treia zi tot muntele s-a arătat foarte înfricoșat, cu văpăi de foc arzător, fum ce se suia până la cer, nori, fulgere și tunete și sunete puternice de trâmbițe făceau să vuiască și să se cutremure văile și munții acelor ținuturi, așa, încât de departe privind s-a înfricoșat întreg poporul israelit, rămas acolo la poalele muntelui, minunându-se de cele ce vedea și auzea. Moise împuternicit cu Dar Dumnezeiesc, s-a suit sus la Domnul Dumnezeu ce Se pogorâse în norii luminoși deasupra Sinaiului, Care i-a dat zece porunci privitoare la iubirea de Dumnezeu și aproapele și alte porunci și rânduieli Sfinte (b). Vedeți? În Vechiul Testament la pregătirea pentru primirea Legii Sfinte, Israel, spre a deveni și a fi preoție împărătească și neam Sfânt, spre a asista din depărtare la primirea poruncilor Divine, a trebuit a se curăți, a se sfinți și a nu se atinge de femei. Cu cât mai mult se cere aceasta de la noi, Israelul cel Nou, sau poporul creștinesc? Cu atât mai mult, cu cât Legea Darului, Biserica lui Hristos Dumnezeu și Jertfa Euharistică a Noului Testament, sunt foarte mult superioare celor din Vechiul Testament de pildă: așa cum împăratul e superior umbrei sale. Vedeți? Că și celor căsătoriți când se apropie de sfințeniile Domnului nu le e îngăduit de a se atinge de femei cu împreunare trupească, decât în anumite zile: marți și joi, când nu-i post ori sărbătoare mare cu ținere... Și atunci numai pentru facerea de copii, altfel se numește

(+) Numai Monahilor și Monahiilor curate li s-au dat voie în Bisericile Mănăstirilor sau schiturilor lor unde viețuiesc, când servesc a intra în Sf. Altar; (15 Nichifor întrebarea I-a a lui Nicolae al Constantinopolului, 14 Sin VI și povățuirile Liturghierului) cu hatărârea de a nu se atinge de Sfânta Masă sau de Dumnezeiescul Jertfelnic, spre a nu cădea în păcat de moarte. Atingerea, lucrarea sau curățirea Sfintei Mese este rezervată numai Preoților, Diaconilor și Ipodiaconilor. (a) Can, 69 sin, VI icum. 44 Laodicea. (b) Ieș. 19

desfrâu sau curvie... Iată și de aici se poate vedea cât de mare păcat este curvia, preacurvia, sau păcătuirea cu femei străine, nelegitime. De aici vedem cât de bine este a ne ține cu înțelepciune de porunca Divină și de sfatul apostolesc: *“Nu te atinge, nici gusta... ca să scapi de moarte”* (a).

După primirea Legii în Sinai și trecerea câtorva zeci de zile, o parte din israeliți și venetici s-au idolatrizat prin facerea unui vițel de aur după chipul bouului Apis, căruia i se închinau egiptenii idolatri. Acolo la poalele Muntele Sinai, s-au idolatrizat aceia cărora li se dăduse sfințenia: mâncând, bând, chiuind și jucând în jurul vițelului (b). Dumnezeu atunci așa de mult S-a mâniat pe popor, că a voit să-l piardă acolo. Fiind îmlânzit de Moise, Domnul i-a poruncit să plece de acolo cu popor cu tot. Poporul să dezbrace de pe ei toate hainele frumoase și toate podoabele. *“Du-te de aici tu și poporul tău, dezbrăcați de pe voi toate hainele cele frumoase și toate podoabele voastre* (ispititoare și provocatoare desfrâului) *și voi vedea ce voi face cu voi”* (c). Vedeți? Dumnezeu impune lui Moise a pleca din locul unde păcătuiseră și a dezbrăca de pe ei hainele și podoabele acelea cu care se idolatrizaseră: mâncând, bând și jucând. El le-a poruncit a pleca din locul acela și a lepăda hainele și podoabele acelea, provocatoare idolatrizării și curviei. De câte ori în duminici și sărbători, ba chiar în praznicile împărătești: la Paști, Înălțare, Rusalii, Schimbarea la Față, Adormirea Maicii Domnului, Nașterea Domnului, la Sf. Vasile și Tăierea împrejur, la Sf. Botez, pe la zile onomastice, pe la nunți și botezuri cu cumetrii, noi, majoritatea purtătorilor de nume creștinesc, nu ne-am idolatrizat ca și evreii în pustia Sinaiului, mâncând, bând, cântând ori ascultând cântece curvești, jucând și chiuind??? Astăzi, când vedem mânia Domnului apăsând asupra noastră copleșitor, trebuie a ne depărta de crâșme, de localurile de dezmaț sufletesc și de alte teritorii diavolești și a lepăda de pe noi orice lux, mode șuchiate și podoabe idolești: inele, cercei, brățări, mărgel, lanțșoare, hurmuzuri, coliere, salbe și alte fleacuri satanicești, care provoacă sufletele neîntărite la această urâcioasă patimă a curviei.

Când Dumnezeu în muntele Sinai a dat legea cea scrisă, atunci atât de arătat și atât de doveditor a legiuit desăvârșita depărtare de acest păcat, încât nimeni nu este care să nu înțeleagă Dumnezeiasca poruncă dată contra păcatului acestuia: *“Nu va fi curvă – zice El –*

(a) Fac. 2, 16-17; Cols. 2, 21. (b) Ieș. 32; 1 Cor. 10, 7-8. (c) Ieș. 33, 1-6

din fiicele lui Israel și nu va fi cel ce curvește din fiii lui Israel” (a). Oare ce poate fi mai arătat, mai înțeles și mai clar decât aceasta? Dumnezeu însă a mai arătat Sfatul Său și din lucruri. Uciderea e mare păcat, e o călcare a poruncii Dumnezeiești a VIII-a din Decalog. Pe ucigași îi pedepsește Dumnezeu foarte aspru, fiindcă glasul sângelui celui ucis strigă către Dumnezeu, cerând izbândire asupra ucigașilor săi: *“Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine izbândire”* (adică să vă pedepsesc) (b). Cu toate acestea, uciderea făcută de Finees, care a ucis pe Zimvri și pe Hasvi, care curveau în fața israeliților ce plângeau (demoralizându-i), Dumnezeu i-a socotit-o lui întru dreptate. *“Și s-a sculat Finees și a făcut judecată, împlânzind pe Domnul și a încetat bătaia. Aceasta i s-a socotit lui întru dreptate, în neam și în neam, până în veac”* (c). Vedeți? Nu numai dreptate i-a socotit Dumnezeu lui Finees răvna aceasta; ci și răvnă Dumnezeiască. Drept aceea, El a învrednicit pe Finees împărăteștii Preoții. Și va fi lui – a zis Dumnezeu pentru Finees – și seminției lui după dânsul, așezământ veșnic de Preoție; pentru că a răvnit Dumnezeului său și S-au împlânzit pentru fiii lui Israel”.

Dacă vom deschide cărțile Legilor Darului vedem într-însele hotărârea cea pentru păcatul acesta dată de Unul Născut Fiul lui Dumnezeu. El a legiuit că și singura poftă a unui păcat ca acesta, măcar deși nevăzut, neuneltit și nelucrat, întină sau pângărește cu totul pe sufletul acela poftitor. *Auzit-ați că s-a zis celor de demult: “Să nu preacurvești”. Iar Eu zic vouă, că tot cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, a preacurvit cu dânsa în inima sa* (d). În aceste cărți vedem că și purtătorii de Duh, Apostolii, când au scris punerea de Lege, cea dintâi și pe scurt, au lăsat sub tăcere multe altele pentru scurtarea cuvântului; iar pe depărtarea păcatului acestuia din mijlocul adunării creștinilor, au legiuit-o ca din gura Duhului Sfânt, legiuint și propovăduind: *“Că s-au părut – zice – Duhului Sfânt și nouă, ca mai mult nici o greutate să se pună peste voi, afară de acestea, care sunt mai de nevoie: să vă feriți de cele jertfite idolilor, de sânge, de sugrumat și de curvie; de care de vă veți păzi pe voi, bine veți face...”* (e).

Toate acestea – zici – adevărate sunt. Ele sunt cunoscute încă nu numai de Pavel, ci și de mulți alții. Dar pentru ce, nimeni altul, nici

(a) 2 Lege 23, 17. (b) Fac. 4, 10. (c) Ps. 105, 30-31; comp. Num. 25. (d) Mt. 5, 27-28. (e) F. Ap. 15, 28-29

prooroc, nici Apostol, n-au zis, nici au hotărât asupra acestui păcat, câte a zis și hotărât Pavel? Pentru că Dumnezeu l-a trimis pe Pavel să propovăduiască Evanghelia la neamurile idolatre. "*Mergi – a zis Domnul către el – că Eu te trimit pe tine la neamuri departe*". Drept aceea și el pe sineși Apostol al neamurilor se numea: "*Că vouă zic – neamurilor – întrucât sunt eu al neamurilor Apostol, slujba mea o slăvesc*". Precum știm bine neamurile erau dedate la multe și felurite păcate, prin urmare ele erau foarte mult robite acestui păcat. Neamurile păgâne nu numai că nu socoteau păcatul acesta a fi necinste, ba încă îl și zeificau. Astfel ei aveau și dumnezeoale ca apărătoare, îndemnătoare și învățătoare. Corintenii cu păcatul curviei covârșeau pe toate celelalte neamuri păgâne, având afierosite în capiștea Afroditei mai mult decât o mie de curve de obște. O mare parte din aceștea erau foarte bogate din câștigul acestei nelegiuii și vestite în toată Elada. Deci, fiindcă neamurile, și mai ales corintenii făceau dumnezeu pe păcatul acesta, zeificând aceste scârboșenii și urâciuni, pentru aceasta Sf. Ap. Pavel ca un zelos Apostol și luminat Dascăl al neamurilor, spre a șterge pierzătoarea rătăcire și obișnuință din părinți și din creștere răsădită în inimile lor, cu scopul de a opri pornirea cea cu greu de oprit a tuturor celorlalți oameni, către această urâtă necurătenie, luminându-se de Dumnezeu, a pedepsit arătat pe corinteanul care curvise cu maște-sa. Insuflat de Dumnezeu pe lângă multele vorbiri, a scris mai cu de-amănuntul privitor la acest păcat urâcios arătând împrejurările, greutățile și vătămarile lui.

Lubiți frați și binecredincioși fii duhovnicești! Dacă în cetățile închinătorilor de idoli, s-ar afla mii de curve, nu-i nimic vrednic de mirare. Ei nu numai că nu aveau nici legi și nici dascăli care să oprească păcatul acesta; ci acei rătăciți aveau încă și dumnezei curvari și preacurvari, apărători ai curviei. Dar vrednic de mirare e când și în cetățile creștinilor se află curve. Așa, în vremurile noastre auzim sau vedem pe unii, prăpădindu-și averile și pierzându-și sănătatea lor în casele de curvie. Pe alții îi vedem cum fără frică și rușine, trăiesc împreună în concubinaj și împreună se strică cu străine și nelegiuite femei. Creștinii învățați în Dumnezeiasca Lege, cei legiuți după Dumnezeiasca Evanghelie, cei catehizați de învățătura purtătorilor de Dumnezeu Apostoli și mai cu seamă de învățătura cea insuflată de sus a Apostolului Pavel, cei luminați cu sfătuirea fericitelor Părinți și dascăli; creștinii care cunosc și cred cum că mare este păcatul curviei

și cum că osândă înfricoșată așteaptă pe curvari, ei ocrotesc curve și le bagă prin casele lor, unde păcătuiind cu ele nici nu se rușinează, nici nu se tem! Acesta cu adevărat este lucru de mirare, această faptă, afară de tot cuvântul, e vrednică de toată munca.

Creștine! Tu din ceasul acela din care te-ai încredințat Sfântului Botez, s-a sfințit nu numai sufletul tău; ci și trupul tău. sufletul tău s-a făcut fiică a lui Dumnezeu și trupul tău mădular al Domnului nostru Iisus Hristos. Deci, cum îndrăznești să faci mădularele lui Iisus Hristos mădulare ale curviei, tu care din ceasul acela din care ai ieșit din Dumnezeiasca scâldătoare te-ai făcut Biserică a Preasfântului Duh? Cum nu te înfricoșezi? Tu prin curvie strici Biserica Preasfântului Duh, adică corpul tău creștinat și înfiat lui Dumnezeu? Nu auzi înfricoșarea glasului apostolesc ce zice: *“Oricare va strica Biserica lui Dumnezeu, strica-l va pe acela Dumnezeu”* (a). Cum nu te îngrozești de înfricoșatul Divan al lui Dumnezeu, Care va osândi pe curvari și pe preacurvari? *“Iar pe curvari și pe preacurvari, îi va judeca Dumnezeu”* (b). Nu auzi pe Domnul Dumnezeu și Stăpânul tău zicând: *“Niciodată să nu dezlegi frâul întregii tale înțelepciuni, nici să stingi făclia Dumnezeieștilor Mele Legi, care te luminează pe tine spre înfrânarea și stăpânirea poftelor celei trupești?”* *“Să fie – zice – mijloacele voastre încinse și făcliile aprinse”*.

Da, zici tu, dar focul trupeștii poftelor mă arde și neputând a răbda aprinderea, mă povârnesc în prăpastia păcatului acestuia. Aceasta știind-o înțeleptul Pavel, doctorește patima curviei, zicând: *“Iar pentru curvie, fiecare să-și aibă femeia sa și fiecare femeie să-și aibă bărbatul său”* (c). Acest de trei ori fericit Apostol și dascăl luminător al Bisericii și pe nuntă o laudă, zicând: *“Cinstită este nunta și patul nespurcat”*. Dar iată că și aici cârtește păcătosul, zicând: *“Eu n-am posibilitatea să hrănesc femeie și copii!”* Ascultă-mă, rogu-te: Dacă oarecare împărat pământesc ar fi făgăduit ție toate cele spre trebuința ta și a femeii și a copiilor tăi, oare te-ai fi îndoit? Oare ai fi zis: N-am posibilitate să hrănesc femeie și copii? Tu nici nu te-ai fi îndoit, nici nu ai fi zis niște cuvinte ca acestea. Cunoaște bine, creștine îndoielnic și imputinat în credință, că: Împăratul Ceresc, Acela în a Cărui mână Atotputernică sunt marginile pământului *“Și înălțările munților ale Lui sunt. Că a Lui este marea și El a făcut-o pe ea, și uscatul mâinilor Lui l-au zidit”* (d).

Acesta singurul Preaputernicul și Atotstăpânitorul Cel prea nemincinos Dumnezeu, te sfătuiește pe tine zicând: Caută Împărăția Mea și umblă pe drumul faptelor bune, și Eu îți voi da ție pe toate câte sunt spre trebuința ta. *“Căutați – zice – mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și acestea toate se vor adăuga vouă”* (a).

Auzi cât de arătată este făgăduința lui Dumnezeu? Auzi cât de bogată e darea? Pe toate le făgăduiește să le dea: *“Și acestea toate se vor adăuga vouă”*. Deci, pentru ce te îndoiești? Pentru ce ești puțin credincios? Pentru ce te temi? Dumnezeu este Cel ce Se făgăduiește. Când păcătuiești, atunci teme-te de foame, de golătate și de orice altă pedeapsă. Când însă fugi de păcat și lucrezi fapta cea bună, atunci nicidecum nu te temi și nimic nu te îndoiește, pentru că Dumnezeu: *“Voia celor ce se tem de Dânsul va face și rugăciunea lor va auzi, și-i va mântui pe dânșii...”*. *“Mai tânăr am fost – zice Sfântul Psalmist, Prooroc-împăratul – și am îmbătrânit și n-am văzut pe dreptul părăsit, nici sămânța lui cerând pâine”* (b).

DEZBRĂCAREA DE PĂCAT ȘI ÎMBRĂCAREA ÎN VIRTUTE E CU PUTINȚĂ

Cu cât îi este cu neputință melcului a străbate cu iuțea văzduhul în zbor asemenea șoimului, vulturului ori rândunelelor; așa de greu se pare oamenilor trupești a se transforma în oameni duhovnicești. Cerescul cugetător Pavel legiuiește să ne dezbrăcăm de omul cel vechi, adică de tot păcatul și să ne îmbrăcăm în omul cel nou, făcând numai fapte bune. Acestea să le înnoim și cât putem mai mult să le înmulțim, până ce vom deveni asemenea cu Chipul cel dintâi, adică cu însuși Dumnezeu, Care ne-a zidit pe noi îndoit, după Chipul și Asemănarea Sa (c).

Această transformare, din omul cel vechi în omul cel nou, adică din om vicios în om virtuos, din om întunecat și rău, în om luminat și bun, este o lucrare, pe cât mai grea de îndeplinit, cu atât mai prețioasă, înaltă și Dumnezeiască.

(a) Mt. 6, 23. (b) Ps. 144, 20; 36, 25. (c) Fac. 1, 26-31; 2, 7; 3, 1; 9, 8; Cols. 3, 10; Înț. Sol. 2, 23-24; Gal. 3, 27; Ioan 3, 1-2

La aceasta, multă lume o vedem ridicându-se și protestând: “Dar cine are ochi atât de ageri, larg-văzători și așa de luători-aminte, ca să scape de nenumăratele și viclenele curse ale vrăjmașului? Cine poate să aibă atâta bărbăție și iscusință, ca să rămână nerănit de atâtea săgeți purtătoare de foc, pe care în tot ceasul le aruncă cu duiumul asupra noastră diavoli, vrăjmași ai mântuirii neamului omenesc? Cine-i acela care petrecând în atâta lume amăgitoare, să fie atât de mare la minte, ca să defaime bogăția ca pe o nimica, să nesocotească slava lumească, să calce în picioare amăgirile de tot felul, și să-și întoarcă fața de la bunătățile pe care le făgăduiește lumea? Cine-i acela care, purtând trupul acesta turbat, este atât de înalt și înălțat, ca nici de valurile poftelor îndulcitoare să nu se ude, nici de focul mâniei să nu se ardă? Cine poate – zic ei – să biruiască pe niște vrăjmași ca aceștia și să se păzească atât de nespurcat și curat și de toată fapta bună plin, încât să se facă pe sineși Icoană Vie a Dumnezeului Celui mai persus de toate și desăvârșit în tot binele?”

Iubiții mei frați și fii duhovnicești în Domnul nostru Iisus Hristos. Acestea toate omul nu le poate împlini numai cu puterile sale proprii, însă cu Darul și ajutorul lui Dumnezeu le poate săvârși. Pildă vie avem pe toți Sfinții Bisericii Vechiului și Noului Testament. Privitor la dezbrăcarea noastră de omul cel vechi al păcatului și îmbrăcarea în omul cel nou al strălucitelor virtuți, cuvintele Apostolului Pavel: *“Dezbrăcați-vă de omul cel vechi, împreună cu faptele lui și vă îmbrăcați în omul cel nou, care se înnoiește spre cunoștință după Chipul Celui ce l-a zidit”* (a) sunt cuvinte ale Domnului Hristos. Învățătura Apostolului Pavel și legiuirea lui Dumnezeu e una și aceeași. Dacă cercetăm Sfânta Evanghelie, nu vedem altceva într-însa fără numai porunci mai înalte decât neputincioasele facultăți ale firii omenești. Nimic altceva nu auzim acolo, fără numai cuvintele dumnezeiești, care ne învață să ne dezbrăcăm de omul cel vechi și să ne îmbrăcăm în omul cel nou. Astfel Mântuitorul lumii prin înfricoșări, oprește pornirile mâniei, zicând: *“Cel ce în deșert se mânia pe fratele său, vinovat va fi judecății”* (b). El izgonește departe din gura noastră tot felul de ocară și defăimare a aproapelui, propovăduind: *“Oricare va zice fratelui său, prostule, (deșertule, nătărăule, etc.) vinovat va fi soborului; iar care va zice, nebunule, vinovat va fi*

(a) Fac. 1, 26-31; 2, 7; 3, 1; 9, 8; Col. 3, 10; Înț. Sol. 2, 23-24; Gal. 3, 27; Ioan 3, 1-2. (b) Mt. 5, 22

gheenei focului” (Ibid). Ceva mai mult, mai înțelept și mai desăvârșit edificator, El legiuiește și depărtarea de păcătoasele poftă trupești, zicând: *“Ați auzit că s-a zis celor de demult să nu preacurvești. Dar Eu zic vouă; că tot cel ce privește la femeie spre a o pofti pe ea, atunci a și preacurvit cu dânsa în inima sa”* (a).

Dacă rudenția mea pe care o iubesc ca pe lumina ochilor mei, ori prietenul meu care îmi este trebuitor ca mâna cea dreaptă, ori ca piciorul meu cel drept, mă smintește pe mine și-mi vatămă sufletul meu, Mântuitorul îmi poruncește să-l depărtiez, să-l tai desăvârșit de la mine. *“Dacă ochiul tău cel drept te smintește, scoate-l și aruncă-l de la tine. Dacă mâna ta cea dreaptă, sau piciorul tău te smintesc, taie-le și aruncă-le de la tine, că mai bine îți este ție a intra în viață numai cu un ochi sau ciung, sau șchiop, decât amândoi ochii sau amândouă mâinile ori picioarele având, să fii aruncat în focul gheenei”* (b).

El voiește ca să nu ne jurăm nicidecum; ci cuvântul nostru să aibă atâta încredințare și putere adevăritoare, încât să nu avem nici o trebuință de jurămintele. *“Ați auzit că s-a zis celor de demult să nu juri strâmb; ci să dai Domnului jurămintele tale, Eu însă zic vouă: Să nu vă jurați nicidecum... ci să fie cuvântul vostru așa, așa; nu, nu; pentru că ce este mai mult decât aceasta, de la cel rău este”* (c).

Domnul cere de la noi mare răbdare și suferință de rău. *“Ați auzit că s-a zis: ochi pentru ochi și dinte pentru dinte. Eu însă zic vouă: Să nu stați împotriva celui rău; ci de te va lovi cineva peste fața obrazului cea dreaptă, întoarce-i lui și pe cealaltă”* (d). Se cere de la noi multă simplitate, defăimare și lepădare chiar și de lucrurile sau strictul necesar al vieții acesteia. Ca să scapi – zice El – de prigonitorii tăi și de judecăți cu felurite apăsări păcătoase, mărturii și jurămintele împovărătoare, *“lasă-ți și cămașa ta, celui ce voiește să-ți ia haina ta”* (e). El cere osârdie pentru dragostea aproapelui. *“Cel ce te va sili pe tine o milă de loc, mergi cu dânsul două; celui ce cere de la tine dă-i și de cel ce voiește să se împrumute de la tine, nu te depărta”* (f).

Pentru dezbrăcarea de omul vechi și îmbrăcarea în Omul cel nou, El ne cere a mări dragostea noastră până la desăvârșire, încât să iubim și pe vrăjmașii noștri, zicând: *“Ați auzit că s-a zis celor de demult: ‘Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău’”. Eu însă*

(a) Vers. 27. (b) Mt. 5, 19-30; 18, 6-9. (c) Mt. 5, 33-37. (d) vers 38-39. (e) Vers. 40. (f) Vers. 41-42

vă zic vouă: *“Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă pe voi, bine faceți celor ce vă urăsc pe voi și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă gonesc pe voi, ca să fiți fii ai Tatălui vostru din ceruri...”* (a). Toți câți le fac pe acestea, aceia cu adevărat se dezbracă de omul cel vechi și se îmbracă în omul cel nou, în Iisus Hristos, așa cum s-a făgăduit la Sf. Botez și la Sf. Spovedanie. De aici vedem că, cuvintele Sf. Ap. Pavel: *“Dezbrăcându-vă de omul cel vechi împreună cu faptele lui; și îmbrăcându-vă în omul cel nou...”*, sunt cuprinderea pe scurt a cuvintelor Mântuitorului celor întinse în Sfânta Evanghelie.

Dar pentru aceste stăpânești cuvinte, oare ce zic călcătorii poruncilor Divine? Ei, după multe și felurite chipuri părtinitoare loruși, își liniștesc tulburarea conștiinței lor și dorm liniștiți somnul morții sufletelor lor. Unii își domolesc muștrarea conștiinței lor nălucindu-și cum că acestea nu sunt porunci dumnezeiești; ci numai niște simple sfaturi. Și că oricare le va păzi pe acestea se sfințește; iar care le va lepăda pe ele, nicidecum nu păcătuiește. Alții socotesc că Dumnezeu a legiuit acestea nu pentru oamenii mireni; ci pentru Monahii și Pustnicii care voiesc a se desăvârși în fapte bune. Alții gândesc că împlinirea acestora este lucru cu neputință oamenilor și alții iarăși multe și felurite motivări pricinuind după ale lor socoteli și plăceri personale plăsmuind, amăgindu-se se odihnesc. Adevărul însă e unul singur; că acestea nu sunt sfaturi care privesc numai pe cei care doresc desăvârșirea; ci sunt porunci deobște date tuturor și potrivite pentru toți. Cei ce le calcă pe ele se fac nevrednici Împărăției lui Dumnezeu; fiindcă împlinirea acestora nu e lucru cu neputință; ci este prea cu putință tuturor celor ce voiesc. Ascultați dovada adevărului acestuia.

Când Domnul nostru Iisus Hristos a dat Sfintele Sale porunci, cele pentru buna desăvârșire a omului, a lăsat voia fiecăruia liberă, ca ori să le îplinească pe ele și să devină desăvârșit sau om nou; ori să le treacă cu vederea și să rămână nedesăvârșit sau om vechi, omul păcatului. Acestea ni le-a arătat nouă prin răspunsul Său către tânărul acela bogat, care după ce a mărturisit că a păzit toate Dumnezeieștile porunci din tinerețile lui, îl întreabă pe Domnul, ce îi mai lipsește: *“Ce îmi mai lipsește?” “Dacă voiești să fii desăvârșit – i-a zis Domnul – mergi, vindeți averile tale și le dă săracilor și vei avea comoară în*

cer și vino, ia-ți crucea și-Mi urmează Mie” (a). Vezi că aceasta înseamnă: “Dacă voiești?” Aceasta nu înseamnă poruncă; ci sfat.

Asemenea, sfat este și Cuvântul Domnului pentru feciorie. Astfel vorbind El despre cei scopiți sau despre fameni, n-a dat nici poruncă, nici hotărâre, ca toți și toate să feciorească; ci a zis așa: “*Cel ce poate cuprinde, să cuprindă*”. De aici vedem clar, că a lăsat alegerea fecioriei și a nunții la bunăvoința noastră. Aceasta a întărit-o și slăvitul Ap. Pavel, zicând: “*Iar pentru fecioare, porunca Domnului nu am; dar sfat dau, ca un miluit de Domnul a fi credincios*”. Pândește caracterul săvârșirii și răsplătirile cele ce se dau pentru dânsa: “*De voiești să fii desăvârșit, mergi, vindeți averile tale și le dă săracilor; și vei avea comoară în cer. Și vino de-Mi urmează Mie*”. Precum vedem aici, caracterele săvârșirii sunt trei:

1) Părăsirea desăvârșită a tuturor lucrurilor lumești: “*Mergi, vinde-ți averile tale*”.

2) Dragostea cea desăvârșită către aproapele: “*Și le dă săracilor*”.

3) Afierosirea cea desăvârșită către Dumnezeu: “*Ia-ți Crucea și vino de-Mi urmează Mie*”. După acestea urmează răsplătirea pentru desăvârșire, adică dobândirea plății cerești, a comorilor nepieritoare în cer: “*Și vei avea comoară în ceruri*”.

Prin comoara aceasta, El ne-a arătat pe covârșirea Dumnezeieștii Slave, pe care o vor dobândi cei ce au umblat pe drumul săvârșirii, în care au suferit mult și multe. Aceasta reiese și din frumosul tropar ce se cântă la prohodirea repauzaților fii și fiice ai Sf. Biserici creștine ortodoxe: “*Cei ce ați umblat pe calea cea strâmtă și cu chinuri (scârbe, suferințe), toți care în viață Crucea ca jugul ați luat și Mie Mi-ați urmat cu credință, veniți de luați darurile care am gătit vouă și cununile cerești*”. Iar când a învățat Mântuitorul nostru Iisus Hristos pe acelea care mai sus le-am pomenit, atunci mai întâi ne-a arătat că acestea sunt pe lângă sfaturi și porunci, zicând: “*Deci ori care va dezlega, strica, unele din aceste porunci mai mici și va învăța așa (întors, altfel) pe oameni, acela mai mic se va chema în Împărăția Cerurilor; iar cel ce va face și va învăța (drept așa cum am sfătuit și poruncit Eu) acela mare se va chema în Împărăția Cerurilor!*” (b).

Apoi numindu-le pe ele dreptate, a zis cum că dacă o dreptate ca aceasta a noastră nu va covârși pe aceea a cărturarilor și a fariseilor,

vom afla încuiată Ușa Împărăției Cerești. “Că zic vouă: că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în Împărăția Cerurilor” (a). Vezi pe lângă acestea, căci, când le-a învățat pe acestea, n-a mai zis: “Cel ce poate cuprinde, să cuprindă”; ci le-a grăit pe ele prin graiuri poruncitoare, înfricoșând pe cei ce le calcă, cu judecata, cu soborul și cu gheena focului, adică cu munca sau cu iadul vremelnic și veșnic.

După ce Domnul ne-a învățat acestea, îndată a zis: “Deci fiți voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru Cel din Ceruri desăvârșit este”. Din cele arătate reiese clar, că pentru desăvârșire a grăit Domnul acestea, nu pentru săvârșirea faptei bune; ci pentru împlinirea sau săvârșirea poruncilor Legii Noi a Harului. Apostolii, Evangheliștii și Domnul ne arată clar în Dumnezeiasca Sa Evanghelie și scrierile apostolice, că poruncile legii vechi (b) erau nedesăvârșite. “Așa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul Său, Unul-Născut, L-a dat, ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară; ci să aibă viață veșnică... Din plinătatea Lui noi am luat Har după Har...”.

„Legea nimic n-a săvârșit; iar Hristos prin legiuirile Sale le-a dat lor săvârșire, prin care ne apropiem și ne unim cu Dumnezeu” (c). Pentru aceasta adeverește însuși Mântuitorul că a venit în lume, nu ca să strice legea mozaică ori învățătura proorocească; ci ca să îplinească lipsurile acestora zicând: “Să nu socotiți că am venit să stric Legea sau Proorocii. N-am venit să stric, ci să împlinesc” (d).

Legea a oprit uciderea, judecata hotărăște împotriva ucigașilor, însă Domnul Hristos a oprit și mânia cea împotriva aproapelui, judecată rânduind asupra celui ce se mânie. “Ați auzit că s-a zis celor de demult”, adică ați auzit că s-a propovăduit de lege, celor din lege: “Nu vei ucide, iar care va ucide, vinovat va fi judecății”; iar Eu zic vouă, că tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deșert, vinovat va fi judecății”. Iată cu ce chip a dat legii săvârșirea. Și după ce a învățat cele ce plinesc legea, atunci a propovăduit pe aceia: “Deci, fiți voi desăvârșiți...”. Eu – zice – am făcut legea desăvârșită și dacă voi o veți plini pe ea așa desăvârșit, veți fi desăvârșiți păzitori ai acesteia, precum și Tatăl Meu Cel Ceresc în toate lucrurile Sale mai presus de desăvârșire este.

Totți oamenii care zic, cum că împlinirea poruncilor acestora este lucru peste putința lor, aceia hulesc hotărârea lui Dumnezeu, poate

necunoscând ei greutatea hulei acesteia. Căci pentru o pricină ca aceasta, de nevoie urmează aceia cum că Dumnezeu ori că este neînvațat, de vreme ce n-a cunoscut că poruncește cele peste putință; ori că este vrăjmășuitor și nedrept, căci a rânduit cele cu neputință, ca să osândească pe cei ce nu vor putea a le împlini pe ele. Și aceasta și aceea, amândouă întocmai sunt hule, care pe toate celelalte hule le covârșesc. Dar adevărul este că: Dumnezeu nu e nici neînvațat, adică nedesăvârșit, nici vrăjmășuitor, adică pătimas; ci este cu totul înțelept, cu totul mai presus de desăvârșire, mai presus de bunătate, prea drept, prea nepătimas.

Dar ce încheiem din toate acestea? Mai întâi încheiem cum că cuvântul acesta al Ap. Pavel: *“Dezbrăcându-vă de omul cel vechi împreună cu faptele lui și îmbrăcându-vă în omul cel nou, care se înnoiește spre cunoștință, după Chipul Celui ce l-a zidit”*; și învățătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos cea mai sus întinsă, în toate sunt împreună glăsuite. Și precum stăpâneasca învățătura nu e numai sfat; ci legiuire; așa și apostolescul cuvânt nu este numai sfătuitor; ci și poruncitor. Al doilea, că precum împlinirea aceleia, așa și plinirea acestuia, nu este lucru cu neputință. Și al treilea, că întocmai vinovați se fac și cei ce pe aceea nu o ascultă și cei ce pe acesta nu-l păzesc.

Dar măcar deși nu este cu neputință – zici – lucrul plinirii acestora, este însă foarte greu pentru slăbiciunile trupului nostru. Cu adevărat e greu. Pentru aceasta și Dumnezeu, Care cunoaște greutatea lucrului, a făgăduit a pune să șadă împreună în Scaunul Său, pe cel ce o va birui pe aceasta. *“Cel ce va birui, zice, îi voi da lui să șadă împreună cu Mine, în scaunul Meu, precum și Eu am biruit și stau împreună cu Tatăl Meu în Scaunul Lui”* (a). Mare este greutatea, mari sunt darurile cele pentru cei ce o biruiesc pe ea. *“Cel ce va birui, va moșteni toate și eu voi fi lui Dumnezeu, și el va fi Mie fiu”* (b). Săvârșirea tuturor lucrurilor celor mari are mare greutate. De ex.: Care lucru de mult preț îl câștigă cineva cu înlesnire? Și care lucru este ori mai de mult preț, ori mai înalt, decât Împărăția Cerească? Fie, greu este lucrul! Ca să-l isprăvești pe el ai trebuință de mare bărbăție, de multă osârdie, de deasă înfrânare, de neadormită luare-aminte, de neîncetată nevoință; ci acestea sunt vremelnice, acestea după puțină vreme trec; iar răsplătirea pentru acestea este nesfârșită. Și care este omul acela care nu rabdă tot felul de osteneli într-un singur ceas, ca să trăiască după

aceasta cu totul fericit în cealaltă vreme a vieții sale? Și cu toate acestea, nu un ceas; ci toată vremea vieții noastre, măcar de am trăi ostenind o mie de ani, ca o nimica este, împreună alăturându-se către vremea statorniciei celei veșnice a Împărăției lui Dumnezeu, cea gătită pentru cei ce au răbdat nevoița grea pentru dânsa. Fie, lucrul este greu, dar este foarte de nevoie, căci dacă nu vom păzi aceste Dumnezeiești porunci, vom rămâne afară de Dumnezeiasca Împărăție: *“Că zic vouă, a zis Domnul, că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în Împărăția Cerurilor”*. Nevoia deșteaptă osârdia, iar osârdia și pe cele mai grele, ușoare le face.

Dar dacă vei socoti lucrul, precum se cade, vezi apoi că el de la sine nu este atâta de greu pe cât tu ți-l închipui, ci legile lumii celei stricate, creșterea ta cea rea dată de părinții ce te-au născut, obiceiul cel răzvrătit și iubirea de sine cea de tot pierzătoare, îl fac pe dânsul greu. Scoate afară legiuirea cea făcătoare de stricăciune a lumii, gonește apucăturile rele de mai-nainte ale creșterii tale, aruncă de la tine silnicia relei obișnuințe, biruiește iubirea de sine care te tiranisește și atunci vei vedea, cum că nu este foarte greu. Dacă lucrul împlinirii poruncilor ar fi avut atâta greutate, pe cât are, ne închipuim noi cum atâta mulțime nenumărată de oameni au biruit o greutate atât de mare? Pe cele ușoare mulți, foarte mulți le isprăvesc, iar pe cele grele foarte puțini. Dar noi vedem aici nu numai mulțime nenumărată, ci și oameni de toată vârsta, rânduiala și starea, că le-au săvârșit pe acestea: bărbați și femei, tineri virtuoși, puternici și bătrâni neputincioși și obosiți, bogați și săraci, stăpâni și robi, boieri și supuși, împărați și ascultători, oameni de tot neamul, de toată limba, de toată socoteala, creșterea și năravul. Dar acela este lucrul minunat, că și oamenii care multă vreme au viețuit făcând lucruri potrivnice legiurii lui Iisus Hristos, cu lesnire au săvârșit Dumnezeieștile Lui porunci după ce le-au aflat.

Zaheu era mai-mare al vameșilor, era bogat și părăsește obișnuita lui nedreptate și răpire, împarte jumătatea averilor sale săracilor și dă înapoi împătrit celor ce de dânsul s-au nedreptățit (a). Matei părăsește vama în care ședea, împreună încă și obișnuita lui lăcomie de averi, și aleargă în urma lui Iisus Hristos, păzind toate Dumnezeieștile Lui porunci și povăduind în toată lumea Evanghelia lui Dumnezeu.

Samarineanca își preface înverșunarea cea de mulți ani în desăvârșita întreagă înțelepciune și se face Apostol și propovăduitor al evanghelicului adevăr. Nenumărați slujitori de idoli afundați în tot felul de dulceață, în toată înverșunarea, nedreptatea și la tot păcatul dedați, s-a întors de la toată obișnuita lor răutate de la părinți învățată și au primit și păzit punerile de lege ale lui Iisus Hristos. Martori ai acestui lucru adevărat sunt: romanii, corintenii, galatenii, efesenii, filipenii, colosenii și celelalte mult nenumărate neamuri, câte au crezut în Hristos. Dar încă cea mai vrednică de mirare aceasta este: că și însuși cei ce socoteau pe Iisus Hristos că este un amăgitor, învățătura Lui o înșelăciune, cu covârșire gonind pe cei credincioși și cu tot chipul luptându-se ca să șteargă nu numai legiuirea; ci și Numele lui Iisus Hristos de pe pământ, ei și-au șters apucăturile lor rele de mai-nainte și puterile vechii lor obișnuințe și cu totul au stins urâciunea cea deasupra lui Hristos,urgia și mânia deasupra celor ce credeau într-Însul și cu atâta amănunțime, au păzit poruncile și sfătuirile lui Iisus Hristos, încât s-au suit la o înălțime de faptă bună care înfricoșează toată mintea omenească. Martor vestit al acestora ce se zic, este Pavel, cel ce era mai-nainte prigonitor neîmpăcat, apoi vârf al propovăduitorilor credinței și mai înalt decât cei ce lucrează isprăvile cele mari ale faptei bune. De unde cu dreaptă cuviință a zis pentru dânsul lăudătorul acestuia: "Oare ce este omul, câtă este buna cinstire a firii noastre și de câtă faptă bună este primitor animalul acesta, Pavel a arătat-o, mai vârtos decât toți oamenii" (Hrisostom la cuv. 2 Petru, Pavel). Dacă poruncile lui Iisus Hristos ar fi fost atât de grele, pe cât noi le socotim, cum atâta mulțime de oameni, pe cât este mulțimea Sfinților, oameni care sunt de o fire, asemenea nouă pătimiși, le-au păzit pe ele cu atâta amănunțime?

Noi punem înainte slăbiciunile trupului ca pe niște împiedicări ale împlinirii Dumnezeieștilor Legi, dar prea nemincinosul Dumnezeu a zis cum că destul este spre împuternicirea neputinței noastre Dumnezeiescul Său dar, care pune de față săvârșirea puterii Sale în însăși neputința firii noastre: "Destul îți este ție, a zis către Apostolul Său, Darul Meu, că puterea Mea în neputințe se face desăvârșită". Pe cât este mai neputincioasă firea cea cu bună voință a omului, pe atât mai mult se adaugă măsura darului și strălucește măsura puterii Lui. Pe aceasta prin cercare cunoscând-o Pavel, cu multă dulceață se laudă, văzându-și neputințele sale și desăvârșit fiind încredințat căci îl

împuternicește pe el puterea lui Hristos ceea ce venea asupra lui: “Deci, prea cu dulceață, zicea el, mai vârtos mă voi lăuda în neputințele mele, ca să locuiască în mine puterea lui Hristos” (a).

O, oamenilor! Izgoniți din mintea voastră gândurile cele foarte rele, care sunt împotriva legiurii lui Iisus Hristos și îngrădiți-vă gura ca să nu mai grăiască cuvinte hulitoare asupra lui Dumnezeu. Bună este și nu aspră, ușoară și nu grea, Legea lui Iisus Hristos. Ridicați jugul Lui asupra voastră și învățați-vă de la Dânsul, că *“blând este și smerit cu inima”*. Și aceasta făcând-o, *“veți afla odihnă sufletelor voastre”*. *“Că jugul Meu – a zis El – este bun și sarcina Mea ușoară”* (b). Și dacă vreodată veți lepăda vreuna din poruncile lui Iisus Hristos, care lucru să nu fie, să nu ziceți că n-ați făcut păcat, motivând că nu voi, ci pustnicii sunt datori cu păzirea acestora, să nu socotiți că această călcare de poruncă este păcat prea mic și de iertat, zicând că predarea acestora n-ar fi lege, ci sfătuire. Să nu puneți pricină greutatea împlinirii poruncilor, ci răutatea voinii voastre. Nu în mândrie să vă sculați împotriva Făcătorului vostru, zicând că a legiuit cele cu neputință; ci în smerită cugetare și în adevărată pocăință bătându-vă pieptul ca vameșul, să strigați: *“Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului”* (c).

O, oamenilor! Câți credeți în Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu Celui viu, luați aminte la aceste cuvinte apostolești și adevărate ale lui Pavel: *“Când Se va arăta Hristos, viața noastră, atunci și voi împreună cu Dânsul vă veți arăta în Mărire”* (d). Când le gândesc pe acestea, atunci nu numai că fuge toată cuvântarea de pricinuire din mintea mea și din gura mea; ci și frică cuprinde pe ticălosul meu suflet și pe necurata mea inimă. Vine o zi, o, Iisuse al meu, în care voiești să te arăți înaintea mea și atunci eu voi vedea câte pentru Tine acum le cred. Atunci voi vedea Patimile Tale câte le-ai răbdat pentru păcatele mele, voi vedea Sfânta Cruce pe care pentru mine Te-ai spânzurat, voi vedea Coasta Ta cea împunsă, din care a ieșit Sângele și Apa pentru mântuirea mea. Atunci voi cunoaște nemărginita înțelepciune prin care ai făcut punerea ta de lege cea mântuitoare și voi desluși desăvârșit cât de amăgitoare au fost gândurile mele cele împotriva ei și cât m-am rătăcit socotind Dumnezeieștile Tale porunci că sunt foarte grele și cât Te-am întăritat pe Tine prin călcarea acestora! Și nu numai Tu însuși vrei să Te arăți înaintea tuturor oamenilor celor din

veac, ci și eu mă voi arăta înaintea ta și înaintea a toată lumea. Și atunci se vor arăta, goale și descoperite, nu numai lucrurile, ci și cuvintele, ba și pomenirile minții mele cele ascunse. Atunci închipuirile minții mele celei stricate se vor arăta descoperite, amăgirile și pricinuirile mele cuvinte de vicleșug. Atunci se va arăta de față toată necurăția sufletului meu, tot noroiul inimii, toate rănila păcatelor mele! Vai mie!

Frații mei, cei împreună cu mine păcătoși, vai nouă atunci! Căci în acea zi vom auzi și hotărârea cea înfricoșată și prea dreaptă: *“Duceți-vă de la Mine”*. Dar unde? *“În focul cel veșnic”*. Care? *“Care este gătit diavolilor și îngerilor lui”* (a). O! Doamne! Doamne al milei, izbăvește făptura Ta de-o osândă ca aceasta! Fraților! Pomeniți totdeauna ziua aceea. Aduceți-vă aminte, căci: *“Când Se va arăta Hristos viața noastră, atunci și voi, împreună cu Dânsul vă veți arăta în Mărire”*. Căci aducerea aminte de acestea ne face osârdnici spre lucrarea poruncilor Domnului nostru Iisus Hristos, Amin (b).

PĂCATUL DESFRÂNĂRII

reștinii sunt îndatorați a se păzi din răspuțeri de acest urâcios păcat ucigător de suflete. Păcatul acesta e de mai multe feluri:

- 1) Desfrânarea simplă (făcută de două persoane de sex deosebit, fără a fi legate prin vreo făgăduință, căsătorie sau înrudire).
- 2) Incestul (păcătuirea persoanelor înrudite prin: sânge, Botez, nașie, adopțiune...)
- 3) Răpirea (furarea fetelor, femeilor, logodnicelor, soțiilor altora și păcătuirea cu dânsule).
- 4) Sacrilegiul (păcătuirea cu persoane consfințite lui Dumnezeu și slujbelor Bisericii Lui, sau păcătuirea în loc Sfânt)
- 5) Păcătuirea contra firii (c).

Toate aceste feluri de desfrânări sunt păcate de moarte în sine, pentru că ele, pe cei ce le săvârșesc îi împiedică de a intra în Împărăția lui Dumnezeu. *“Au nu știți – zice Apostolul – că tot desfrânatul sau necuratul... n-are moștenire în Împărăția lui Hristos și Dumnezeu?”* (d). *“Dar, pe mădularele lui Hristos le voi face mădulare ale curviei? Să nu fie... Fugiți de curvie că tot păcatul care îl va face*

(a) Mt. 25, 41. (b) Is. Sir. 7, 38; După “Kiriadromiu”, o.c. pg. 362-374. (c) Efs. 5, 3; Rom. 1, 21-32. (d) Efs. 5, 5

omul, afară de trup este; iar cel ce curvește întru al său trup greșește...” (a). Despre aceasta ne încredințează în destul igiena și medicina. Pentru motive ce lesne se înțeleg de fiecare, ometem a da explicații mai mărunte despre toate felurile de desfrânări și despre împrejurările în care ele atrag o vinovăție și mai mare decât de ordinar. A vorbi după criteriile după care se poate judeca vinovăția grea a desfrânării simple, a celei tolerate în public (femei prostituate), a concubinajului, sau stricării unei fecioare, a adulterului și daunele materiale atrase prin el, daune ce impun datoria de restituire, precum și despre incest și despre păcatele împotriva firii, nu e cu putință într-o lucrare ce poate cădea în orice mâini. Aceste păcate pot forma un obiect de discuție numai între persoane mature și în special între preoți Confesori (Duhovnici)... (b).

Scârbosul păcat al desfrânării cu felurile necurății, vatămă groaznic ființa bărbaților și a femeilor. Desfrâul și orice necurăție, vatămă sănătatea trupului, tâmpește mintea, orbește sufletul, împietrește inima, îndepărtează pe om de Dumnezeu, comite înșelăciuni, cruzimi, jurăminte false, strâmbătăți, vrăjmășii, dueluri, duce la necredință, la deznădejdea mântuirii, uneori chiar la ucideri și sinucideri, cum vedem adeseori publicat și prin ziare. Exemple de felul acesta avem multe și în Dumnezeieștile Scripturi, din care dăm și aici câteva.

Urmașii lui Sit *“fiii lui Dumnezeu au luat fetele oamenilor, pentru care Dumnezeu mâniindu-se groaznic, a zis: “Nu va rămâne Duhul Meu pururea în oamenii aceștia pentru că sunt numai trup... voi pierde de pe fața pământului pe omul care l-am făcut, împreună cu toate vietățile pământului, apelor și văzduhului”*. După această hotărâre Divină, El a înecat toată lumea cu potop de apă, salvând numai pe Noe cu familia sa (c).

Dina, fiica patriarhului Iacob, ieșind din tabăra tatălui și a fraților săi la fetele și femeile țării Sihemului, ca să le vadă cum erau gătite, Sihem fiul hevitului Hamor, domnitorul țării, văzând-o a răpit-o și s-a culcat cu ea necinstind-o, după care au urmat cumplite ucideri (d).

Onan fiul lui Iacob intrând, după datina aceea, la soția fratelui său mort fără urmași, vărsându-și sămânța pe pământ, a murit din cauza acestui păcat (e).

(a) 1 Cor. 6, 15. (b) Vezi pe larg M.T.M. Dr. Arhm. Atanasie Mironescu pg. 538-549. (c) Fac. 6-9. (d) Fac. 34. (e) Fac. 38, 8-10

Sodomenii și gomorenii pentru spurcatele lor desfrânări peste fire, au fost distruși de Dumnezeu prin ploaie cu pucioasă și foc din cer (a). Israelii în pustie (b). Seminția lui Veniamin (c). David cu Versavia (d).

Obraznicii bătrâni judecători ai lui Israel, care poftind și osândind pe nedrept pe credincioasa Susana, acuzată de curvie, fiind vădiți de Daniel au fost pedepsiți cu moartea (Istoria Susanei)... Numai din aceste locuri reiese destul de clar, cât de multe și urâcioase nelegiuiri au izbucnit din desfrânare și cât de groaznic a pedepsit Dumnezeu pe necurații făptuitori ai acestui păcat.

Ce este necurația? Necurația, desfrânarea, este pofta neregulată sau peste măsură a lucrurilor lumești, împotriva rânduiei stabilită de Dumnezeu. Plăcerile trupești nu sunt în sine oprite, dar nu se pot nici dori măcar prin gând, afară de rânduiala stabilită de către Dumnezeu. Rânduiala aceasta este căsătoria legitimă, întemeiată de însuși Dumnezeu, spre propagarea și păstrarea omenirii.

Neorânduiala acestui păcat consistă în faptul că supune sufletul trupului. În orice societate regula este așa: capul să poruncească și membrii să se supună. Iar când omul păcătuiește prin necurație, se întâmplă tocmai contrariul, căci din două lucruri care sunt în om, anume: sufletul și materia și care prin unirea lor reprezintă societatea cea mai intimă, negreșit, sufletul are să stăpânească întreaga fire, deoarece numai el are lumina, înțelegerea, rațiunea și materia este neștiința, orbirea și pofta inconștientă. Așa a rânduit Dumnezeu. Iar contrariul se adevărește că rânduiala lui Dumnezeu nu este respectată. Materia se revoltă ca un rob răzvrătit și își supune legea sa grosolană sufletului, care părăsind suveranitatea sa, i se supune într-un mod rușinos. În loc să fie cap, ocârmuitor și stăpân, sufletul devine supus, slugă și rob. Aceasta este neorânduiala necurației și se poate afirma, că mândria fiind păcatul îngerilor, deoarece cel mândru este idol pentru sine însuși, iar scumpetea păcatul oamenilor, căci zgârcitul își face idol argintul, pe când necurația este păcatul dobitoacelor, dar omul necurat își face idol propriul său trup. Această învățătură o găsim în Sfânta Scriptură. Proorocul scrie: *“Omul în cinste fiind n-a priceput, alăturatu-s-a cu dobitoacele cele fără de minte și s-a asemănat lor”*. Asemenea ne învață și popoarele păgâne ale antichității, căci atunci când zeii lor erau necurați, se reprezentau

ca prefăcuți în animale, ceea ce, după observarea Sfântului Clement din Alexandria, ne arată că omul necurat ștergând din sine semnele Dumnezeirii, se aseamănă cu vitele (a).

Efectele necurăției. Precum am văzut mai sus, efectele necurăției sunt multe, rele și groaznic de primejditoare celor ce se supun orbește acestui păcat. Necurăția vatămă sănătatea trupului, tâmpește mintea, orbește sufletul, împietrește inima, îndepărtează de Dumnezeu, duce la necredință și la deznădăjduirea de mântuire.

1. *Necurăția vatămă sănătatea trupului și pentru aceea se reprezintă de zugravii antichității acoperită cu o mască și făcând gropi.* Spre a te convinge lesne despre aceasta, este de a intra într-o sală a unui spital și a vedea pe unii tineri, mai înainte frumoși, sănătoși și plini de putere; iar acum slabi, galbeni la față, urâți și siliți a se pleca sub jugul cuțitului sau al focului, căci s-au dat în prada desfătărilor trupești. Nefericiții! Au căutat fericirea și au găsit durerea și rușinea!

2. *Necurăția îndobitoceste mintea,* sugând în folosința ei egoistă influxul nervos, trebuincios la funcționarea minții, înăbușind originea facultăților celor mai frumoase, împiedicând dezvoltarea celor mai fericite dispoziții, stingând memoria și prefăcând chiar și pe oamenii cei mai predispuși la talente și geniu, în niște ființe stupide. S-a remarcat că în mod general, cei care s-au distins în litere, științe și arte, prin lucrări mari, se abțineau de la orice necurăție trupească și sufletească.

3. *Necurăția orbește mintea.* Mintea omului este luminată prin rațiune, credință și prin Darul Dumnezeiesc. Și oricât de mare să fie această întreită lumină, emanațiile necurăției o întunecă, precum emanația unui fluviu, întunecă strălucirea soarelui. Astfel, cel necurat încet-încet, văzând mai puțin calea dreptății, care trebuie urmată de oameni spre fericirea lor, nu mai vede în urmă nici lege, nici conștiință, nici cinste, nici credință, nici recunoștință, nici prietenie. Astfel au fost orbiți locuitorii Sodomei, precum scrie Moise: *“I-au pedepsit cu orbire, de la cel mai mic până la cel mai mare”* (b). Asemenea scrie și Daniel despre cei doi bătrâni necurați: *“Frumusețile te-au înșelat pe tine și pofta a răzvrătit inima ta”* (c). Dovada cea mai mare că necurăția orbește inima, sunt cuvintele Mântuitorului: *“Feriți-vă cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”* (a).

4. *Necurăția împietrește inima.* Când omul s-a dat pradă acestei nefericite pasiuni, el devine nesimțitor la toate, la sine precum și la ai săi și chiar la Dumnezeu. Relele cele mai mari, pierderea cinstei, a sănătății, a bunurilor, nu o simte, nu simte nimic, nu-l oprește nimic. Durerea părinților nici nu vrea s-o vadă, el devine nesupus, neascultător și necinstit față de ei. Tot ce-i îndreptează pe ceilalți: amintirea nevinovăției pierdute, farmecul virtuții, gândirea la moarte, la judecată și viața veșnică, fericită sau nefericită, îndemnurile, amenințările, exemplele, toate acestea trec prin inima celui necurat fără să lase urme: trăsnetul sfarmă piatra, iar necuratul este mai împietrit în inima lui. Fruntea, precum și inima lui, sunt de bronz.

5. *Necurăția depărtează pe om de Dumnezeu.* Și într-adevăr, lucrurile lui Dumnezeu sunt incompatibile cu o pasiune care calcă și disprețuiește totul, spre a-și împlini pofta. Așadar, lăsat în pofta voilor sale, necuratul devine numaidecât ceea ce Sf. Ap. Pavel numește *“omul firesc”* care *“nu primește cele ce sunt ale lui Dumnezeu, că nebunie sunt lui și nu le poate înțelege”*. Rugăciunea îl plictisește, cercetarea Sfintei Biserici îi amintește numai muștrări și știindu-se depărtat de Dumnezeu, nu se gândește la dânsul decât ca la un Judecător sever și aspru și pierzând din vedere că Dumnezeu este și Tată, se îndepărtează de Dânsul.

6. *Necurăția duce la necredință și la deznădejde pentru mântuire.* Depărtându-se de Dumnezeu necuratul este silit să devină necredincios, căci a se depărta de lumină este a se arunca în întuneric.

Într-adevăr, toate pasiunile îndepărtează pe om de la Dumnezeu, dar mai mult necurăția, deoarece are mai multă stăpânire asupra omului, muștrând conștiința aceluia care încă și-a păstrat credința. De aceea necurăția se împotrivesc tuturor adevărilor și caută a-și asigura pe robii ei, cum că după moarte nu va fi nici o viață viitoare, nici o judecată, nici o pedeapsă. Căci un lucru este sigur, că nu credința face pe vrăjmașii Bisericii, ci sfințenia legii, care este greu de păstrat și care silește pe om să-și înfrâneze pururea poftele trupești. *“Care este omul, scrie Chateaubriand, care ar tăgădui existența lui Dumnezeu, dacă toți ar avea curajul a-și înfrâna poftele necurate?”* Argumentul acesta este confirmat de istorie și noi vom cita un singur exemplu: Solomon, cel mai înțelept dintre oameni, a zidit lui Dum-

nezeu Templul cel mai frumos și când s-a lăsat stăpânit de necurăție, s-a lepădat de Dumnezeu și s-a închinat idolilor.

Necurăția produce deznădejdea mântuirii căci ea este foarte greu de îndreptat. Câți n-au promis că vor rupe lanțurile ce-i leagă de acest păcat și pe urmă, când a venit momentul de a înfăptui ruperea cu bărbăție, au uitat de făgăduința dată, s-au n-au mai avut curajul de a-și ține promisiunea. Chiar Domnul nostru Iisus Hristos vorbind de un om, din care duhul cel necurat a ieșit, zice că va veni încă *“cu șapte duhuri mai rele decât sine și intrând, locuiesc acolo și se fac cele mai de pe urma ale omului aceuia, mai rele decât cele dintâi”* (a). Văzând că voința-i este mai slabă decât dorința, că efortările sale nu reușesc, crede că nu va birui niciodată, deoarece nu se gândește la ceea ce a scris Solomon: *“Și am cunoscut eu că nu voi fi într-alt chip înfrânat, de nu-mi va da Dumnezeu... Și m-am rugat Domnului și m-am umilit înaintea Lui”* (b) și de aceea se aruncă în abisul pasiunii sale, precum scrie Sf. Ap. Pavel: *“Întunecați fiind la minte, înstrăinați de viața lui Dumnezeu, pentru necunoștința care este întru ei, pentru împietrirea inimii lor, care în nesimțire petrecând s-au dat pe sine înverșunării spre lucrarea a toată necurăția în lăcomie”* (c).

Păcatele care se nasc din necurăție sunt mai multe, dar cele mai de frunte sunt: minciuna, furtișagul și omorul. Necurăția este cel mai productiv din toate viciile, căci infectează atât sufletul cât și trupul prin faptele și prin gândirile sale, pe când alte vicii sunt sau numai păcate ale sufletului, sau numai ale trupului, precum mândria și ambiția sunt păcatele minții, pizma și ura ale inimii, lăcomia și lenea ale trupului. Ea este mai tare decât celelalte pasiuni, deoarece înduplecă pe cel mândru, liniștește pe cel mânios face mărinimos și generos pe cel zgârcit, așa că, considerând influența necurăției se poate afirma, că nenumărate sunt păcatele care se nasc din ea. Dar pentru a nu ne întinde prea mult, vom vorbi numai despre cele mai însemnate trei fiice ale ei și anume: 1 minciuna; 2 furtișagul; 3 omorul.

1. *Minciuna*. Necurăția naște minciuna spre a ascunde legăturile și intrigile ce le face. Câte vicleșuguri, meșteșuguri și fățarnicii trebuie să inventeze necuratul spre a depărta de la sine bănuielele! Pe lângă minciuni el adaugă calomnii, jurăminte false și trădări.

2. *Furțișagul*. Necurăția naște furțișagul cu scopul de a-și procura mijloacele necesare pentru a o satisface, cu scop de a ademeni, păstra și răzbuна.

3. *Omorul*. Necurăția naște omorul spre a depărta și a distruge piedicile și este cauza omorului superior, concurenților, victimelor și a complicilor. În Vechiul Testament pasiunea aceasta a făcut ucigaș pe cel mai blând dintre oameni, pe David; și în Testamentul Nou pe cel mai mare dintre Prooroci, pe Sf. Ioan Botezătorul, care a plătit cu tăierea capului său, necurăția împăratului Irod. Într-adevăr multe păcate se nasc din necurăție și de aceea a scris Sfântul Ambrozie că: "Ea este sorgintea viciilor" și Sf. Ioan Gură de Aur o numește: "Mare cuptor al crimelor și stupul relelor".

Cunoscând efectele așa de dăunătoare ale necurăției, creștinul se va feri și lepăda de dânsa, alungând-o din gândurile sale, fugind de tot ce poate da ocazii la acest păcat, precum sunt vorbele, privirile, spectacolele, cărțile imorale, necumpătarea, atât în mâncare cât și în băutură, lenea, societățile oamenilor necinstiți, rugându-se lui Dumnezeu pentru a căpăta înțelepciune și tărie; înfrânându-și toate poftele rele prin post, precum învață Mântuitorul nostru când zice Apostolilor: "*Că acest neam nu iese, fără numai cu rugăciune și cu post*" (a). "*Voiești să fii sănătos?*" (b). Întreabă Iisus, voiești să fii sănătos atât la suflet cât și la trup? Împotrivește-te necurăției cu mijloacele mai înainte indicate și vei birui, căci precum scrie fericitul Augustin: "Ceea ce au putut face alții, voi putea face și eu" (c).

Pentru a se cunoaște cât mai mult și mai bine grozăvia acestui păcat de creștinii curați, spre a se feri de el ca de ciumă; iar cei căzuți, pentru a-l părăsi desăvârșit, a-și îndrepta viața după voia lui Dumnezeu și a face roade vrednice de pocăință, dăm aici câteva întâmplări grăitoare:

Un diavol a luptat pe un călugăr 40 de ani până l-a biruit. Un frate oarecare de la Tebaida ne spunea nouă zicând: "Eu, fraților, am fost fecior al unui jertfitor diavolesc. Când eram copil mic, vedeam pe tatăl meu de multe ori, seara și dimineața, mergând în capiște, închinându-se și tămâind idoli. Iar odată am mers și eu după tatăl meu în taină, neștiindu-mă el, ca să-l văd ce face dacă merge în capiște și cum se închină. Și dacă am mers și am intrat în capiște, am

văzut pe Satana, șezând ca un împărat pe scaun împărătesc și toți ostașii lui stându-i înaintea. Și a venit unul din draci și s-a închinat lui. Iar el l-a întrebat pe acela, zicând:

– De unde vii și ce ai făcut? Răspuns-a dracul:

– Iată, la cutare parte am fost și am ridicat sfadă și război mare, și multă vărsare de sânge am făcut între oameni; și am venit să-ți spun.

Zis-a lui Satana:

– În câte zile ai făcut aceasta? Răspuns-a lui dracul:

– În treizeci de zile.

Satana mâniindu-se a poruncit și l-au bătut pe el zicând:

– Numai această slujbă mi-ai făcut în atâtea zile?

Și aceasta făcându-se, a venit altul, închinându-se lui. El l-a întrebat și pe acela, zicând:

– De unde ai venit? Răspuns-a lui acela:

– Am fost pe mare și am ridicat furtună groaznică asupra unei corăbii cu mulțime și s-au înecat toți în mare și am venit să-ți spun.

Și l-a întrebat pe el, zicând:

– În câte zile ai făcut aceasta? Răspuns-a el:

– În douăzeci de zile. Și a poruncit de l-au bătut și pe acela, zicând:

– Pentru ce numai acel puțin lucru și așa puțină slujbă mi-ai făcut într-atâtea zile?

Și iată și al treilea a venit și s-a închinat lui. Și l-a întrebat pe acela:

– De unde ai venit? Și a răspuns și acela, zicând:

– În această cetate s-a făcut o nuntă. Și am pornit sfadă și război mare între nuntași, între mire și mireasă și multă vărsare de sânge am făcut și am venit ca să-ți spun. Și l-a întrebat pe dânsul, zicând:

– În câte zile ai făcut aceasta? Și a zis:

– În cinci zile. Și a poruncit să-l bată și pe acela zicând:

– Pentru ce în cinci zile numai atâta puțină slujbă și lucru mi-ai făcut.

După aceasta a venit și altul și s-a închinat lui. Și l-a întrebat și pe acela zicând:

– Dar tu de unde ai venit? Răspuns-a acela:

– Eu, stăpâne, patruzeci de ani sunt de când pururea mă lupt cu un călugăr sihastru în pustie, iar în această noapte l-am împins și l-am aruncat în curvie.

Satana auzind aceasta s-a sculat și l-a sărutat pe el și luând cununa care era pe capul lui, a pus-o pe capul aceluia. Și l-a pus pe scaun aproape de dânsul, zicând:

– Cu adevărat bun lucru și plăcută slujbă mi-ai făcut, vrednic ești de cinstea mea, că ai făcut o biruință ca aceasta.

Acestea văzându-le eu cu ochii mei și cu urechile mele auzindu-le, am cunoscut că mare este Cinul Călugăresc. Și așa, eu lăsând lumea și păgânătatea am venit în pustie, povățuindu-mă Domnul Dumnezeu la calea mântuirii” (a).

Pedeapsa unei fete desfrânate. “Pe păcătoși îi urmărește răul” (b). Așa se zice la Cartea Sfântă, dar lumea nu crede. Ascultați însă o povestire adevărată, ce are martor un sat întreg. Într-una din zile, pe o uliță a satului, se vedea la o casă, lume multă și se auzeau țipete de femeie.

– Ce este acolo? Ce s-a întâmplat? Am întrebat și eu, căci din întâmplare treceam pe acolo.

– Ce să fie, sărut dreapta Părinte, ia, nenorocita de Maria s-a ars îngrozitor. S-a ridicat la gura sobii să ia de pe poliță un ulcior și i s-a aprins rochia. Dacă nu rupea tot de pe ea o găseai scrum. E numai o carne vie până la piept. N-a răbdato Dumnezeu. Ceasul cel rău..., și făcând cu multă frică o cruce se depărtă.

Știți cine e Maria, iubiți cititori? O fată care nu are după ce bea apă și ți-e silă să intri în casa ei din pricina lenevirii și a destrăbălării. Până la 20 de ani a născut doi copii și până să iasă la Sf. Biserică pe amândoi i-a trimis la groapă. Lumea șoptește că ea le-a făcut de petrecanie. La casa ei se strâneau toți derbedeii satului, ba și mulți străini. Odată am întâlnit-o și i-am zis:

– Nu ți-e frică de mânia lui Dumnezeu? Dar ea a dat din umeri. Acum zace de două luni pe un pat cu scândura goală, chinându-se amarnic. Văităturile ei sunt râsetele desfrânate de altă dată. Nu-i trecea de loc prin minte că: “pe păcătoși îi urmărește răul”, iar “pe drepți îi răsplătește binele”.

Dragă cititorule! Nu cumva ai uitat și tu de mânia lui Dumnezeu petrecând tot în păcate? Nu cumva și asupra ta apasă vreo negură a păcatului? De-i așa, nu vrei să ieși la lumină până mai este timp?! Nu întârzia a te ruga de iertare, că Bunul Dumnezeu se bucură de întoarcerea ta și te iartă, iar întorcându-te despre El te pedepsește. Iată, se începe un nou an! Începe-l cu bine! Începe-l cu hotărârea de a fi vrednic de numele de om și creștin, trăind în credință și în cinste (c).

VIRTUTEA CURĂȚIEI

Hărnicia duhovnicească a creștinului, în activarea lui creștinească, îl ferește mult de necuratul demon al desfrânării, de felurile necurății sufletești și trupești, conservându-l: curat, luminat, integru, statornic în bine, Sfânt, Biserica vie și locaș Sfânt al Dumnezeirii.

Virtutea puternică și strălucită, care se opune necurățiilor, desfrâului este: fecioria, curăția sau castitatea, prin care creștinul se păstrează pe sine curat, pe temeiul luminatei rațiuni și al Divinei Religii creștine Ortodoxe. Înțeleptul Solomon numește virtutea aceasta “bunătate”, zicând: *“Mai bine este a nu avea prunci și a avea bunătate, că nemurire este în pomenirea ei, că și la Dumnezeu se cunoaște bunătatea și la oameni”* (a). Prin aceasta inima este curată, prin ea creștinul se va apropia și se va uni cu Dumnezeu, va vedea și va avea pe Dumnezeu, Izvorul vieții, al bunătăților și al tuturor fericirilor. Aceasta ne-o arată Mântuitorul zicând: *“Feriți-vă cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”* (b).

Fecioria, adică înfrânarea continuu, de a vieții în deplină curăție pentru Domnul, e un sfat Evanghelic. *“În Împărăția lui Dumnezeu nici se vor însura, nici se vor mărita; ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu în cer”* (c). Biserica creștină privește fecioria ca unul din cele mai alese roade ale viețuirii creștinești și harice, prin care anumite persoane, de ambele sexe, se hotărăsc a urma deplin Mântuitorului nostru Iisus Hristos, se devotază cu trup și suflet slujirii lui Dumnezeu, păstoririi duhovnicești și luminării sufletești a poporului (c). Aceasta se conservă prin suferirea unor mari arșițe și cu mari sacrificii.

Ucenic salvat prin ruga părintelui său. Un frate a venit de la Schit la Avva Ammun și i-a zis:

– Mă trimite Părintele meu la slujbă și mă tem de curvie.

I-a zis lui bătrânul:

– Ori în ce ceas îți va veni ispita, zi așa: “Dumnezeul puterilor, pentru rugăciunile Părintelui meu, scapă-mă!”

Deci într-una din zile o fată a încuiat ușa după dânsul, intrând ei în casă. Iar el strigând cu glas mare, a zis:

– Dumnezeuul puterilor, pentru rugăciunile părintelui meu, scapă-mă. Și îndată s-a aflat pe cale către Schit.

Și-a dat viața pentru păzirea fecioriei. Sfânta Eufrasia din Antiohia, fu prinsă de niște soldați și când dânsa se convinge că nu mai poate să-și apere fecioria, recurse la următoarele:

– Dacă mă lași neatinsă – zise ea soldatului – îți voi da un medicament care te va feri de orice armă în război.

Soldatul deveni curios, atunci Sfânta Eufrasia luă o sticlută cu ceva lichid în ea, se unse în jurul gâtului și zise soldatului:

– Ca să te convingi de tăria acestui medicament, apucă sabia ta și izbește și te vei convinge că voi rămâne fără pic de urmă pe gâtul meu.

Soldatul izbi, capul fecioarei se rostogoli și numai astfel putu Sfânta să-și apere fecioria.

A refuzat totul pentru păzirea fecioriei. Sfânta Tecla, ucenica Sfântului Apostol Pavel, a făgăduit Domnului castitate deplină. Ea respinse propunerea unui tânăr de a se căsători cu el și din cauza aceasta a fost denunțată autorităților că e creștină și fu închisă într-o cușcă de lei. Dar leul, în loc să sară asupra ei, se culcă la pământ și-i lingea picioarele. Atunci ea fu așezată pe rug spre a fi arsă. Dar și focul se ferea a-i atinge trupul ei fecioresc. Așa a arătat Dumnezeu cât îi este de plăcută fecioria.

Căsătorii și-au păstrat fecioria. Sfânta Cecilia a fost fiica unor părinți distinși din Roma și fu botezată, pe când părinții ei au rămas păgâni, totuși, îi împliniră toate dorințele până la căsătoria cu un tânăr cu numele Valerian. Cecilia a făgăduit Domnului, feciorie desăvârșită. Deoarece nu putea împiedica căsătoria aceasta, ea îi zise lui Valerian:

– Dragul meu, trebuie să-ți comunic un secret; eu am un înger al lui Dumnezeu, care mă ocrotește cu îngrijire. Dacă el va observa că tu te atingi de mine cu dorințe trupești, își va vărsa mânia lui asupra ta; însă dacă tu mă vrei din inimă curată și îmi vei respecta castitatea (fecioria) el te va iubi deopotrivă cu mine și își va revărsa darul asupra ta.

Tânărul păgân îi făgădui aceasta, dar ceru să vadă pe acest Înger; însă o amenință cu moartea, în cazul, dacă ea ar iubi pe altul. Cecilia îi promise că-i va arăta pe Înger, dacă se va boteza. Valerian primi

botezul, văzu îngerul și amândoi trăiră în feciorie, murind moarte de martiri (a).

A supus căsătoria fecioriei. În vremea împăratului Arcadie și Onorie, după trecerea din viață a fericitului Alexie omul lui Dumnezeu, mulți în Roma au luat pildă de a-și păzi fecioria, ca și acela.

Era în cetatea aceea o fecioară de neam ales, foarte frumoasă la trup, iar la suflet mai frumoasă, pe care măritând-o părinții săi fără de voia ei, a luat-o un bărbat tot de neam bun și boier mare, făcând nunta după rânduiala lumii, cu muzică, cu jocuri și cu cântări. Însă aceea ce dorea să fie mireasa Împăratului Ceresc, nu avea nicidecum mintea ei la cele pământești, ci se gândea numai la cele cerești.

Deci, seara când i-au dus la cămara cea de mire și au rămas amândoi singuri, a căzut fecioara la rugăciune înaintea unei Icoane, rugându-se în sine cu lacrimi pururea fecioarei Maria, ca să-i ajute să-și păzească fecioria nestricată. Și așa s-a rugat două ceasuri, udând pământul de atâtea lacrimi pe care le-a vărsat. Iar mirele mult umilindu-se, a întrebat-o pe ea care este pricina acelei mâhniri așa de mare. Atunci ea a răspuns:

– Plâng, fratele meu preaiubit, pentru că am făcut făgăduință pururea Fecioarei Născătoare de Dumnezeu, ca să nu cunosc alt mire decât pe Stăpânul Ceresc, Fiul Ei și Mântuitorul meu; și acum m-au măritat părinții cu sila, fără de voia mea, și se va mânia Domnul și Stăpâna și ne va pierde de pe lume, muncind încă și sufletele noastre veșnic.

Iar tânărul stăruia să-i schimbe gândul ei, spunându-i multe mărturii: cum că și nunta cinstită, este bine primită de Dumnezeu și mulți însurați, bine au plăcut Lui și s-au sfințit. Însă fecioara cea cu gând viteaz s-a împotrivit, lăudând fecioria cu pilde vrednice de credință, mai ales cea a Stăpânului Hristos, Care pentru slava fecioriei S-a născut din pururea Fecioara Maria; și în sfârșit, i-a spus atâtea cuvinte de laudă a fecioriei, încât, cu ajutorul Dumnezeiescului dar, l-a biruit pe tânărul ei soț și a primit să viețuiască amândoi în feciorie, neîntinați ca doi frați și numai de fața lumii să se arate ca cei însurați.

Deci au petrecut în dragoste frățească și unire nestricată mulți ani, milostenie făcând, posturile ținând, cum și alte multe fapte bune ca niște iubiți prieteni ai lui Hristos! Și așa de mult au plăcut lui

Dumnezeu, încât toți ai cetății îi aveau în evlavie, văzând cea frumoasă viețuire a lor, ducându-se ei totdeauna la Sf. Biserică și fiind nelipsiți de la nici o priveghere ori altă adunare duhovnicească. Iar când bine a voit Dumnezeu, a chemat Stăpânul Hristos pe mireasa Lui cea fără de prihană la Cetatea Sa cea Cerească, ca să-și primească răsplata nevoițelor ei. Deci când îi cântau Preoții slujba cea de îngropare, după rânduiala repauzărilor, apropiindu-se bărbatul ei, cu lacrimi a sărutat-o pe dânsa și ridicându-și ochii și mâinile sale către cer, a zis acestea în auzul tuturor:

– Mulțumesc ție, Doamne Iisuse Hristoase, pentru buna mea împreună cu mine viețuitoare și prea iubitoare de feciorie, pe care mi-ai dat-o; sau mai bine să zic, pentru mireasa cea nestricată și comoara cea nefurată, pe care ți-o dau astăzi neîntinată, fără de prihană și curată, așa după cum mi-ai dat-o. Acestea zicând (o! minunile tale, Stăpână!) a deschis ochii fecioara și puțin zâmbind, i-a zis lui:

– Pentru ce, mire al meu preaiubit, ai descoperit mai-nainte de vreme, ceea ce nimeni nu te-a întrebat pe tine? Iar cei ce stăteau împrejur, auzind acest cuvânt au slăvit pe Dumnezeu, cel ce face asemenea minuni.

După puține zile mutându-se la veșnica odihnă și bărbatul ei, l-au îngropat rudele lui la Biserica lor, care era departe de aceea unde era mormântul fecioarei, soția sa. Însă după puțină vreme, vrând să-l scoată de acolo, ca să-l pună într-un mormânt nou pe care îl zidise, nu l-au găsit în mormânt. Rudeniile lui mirându-se mult de aceasta, deschizând mormântul fecioarei, l-au aflat acolo, spre mărturie, că după cum au fost în viața aceasta uniți în dragoste frățească și păzitoare de curăție, se cuvenea ca și trupurile lor să fie nedespărțite, după cum și sufletele lor se află în Împărăția Cerească.

Auzindu-se vestea aceasta în toată Roma, s-au spăimântat cu bucurie mare toți, pentru că într-adevăr, mare și vrednică de laudă faptă au săvârșit, pururea fericirii și pomenirii aceia, învingând firea omenească și defăimând desfătărilor cele ademenitoare ale trupului. Iar acum, în locul acestora stricăcioase, în împreunarea cea nestricată se bucură și se veselesc de frumusețile Raiului cele nestricăcioase și veșnice, în Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava și stăpânirea în veci, Amin! (a).

Ajutați să fugărim tâlharii. Pogorātu-s-a odată o corabie în laturile Diochiei și s-a lipit de marginea muntelui unde erau călugări. Și o femeie ieșind din corabie, stătea pe un dâmb. Venind după aceea un frate și văzând-o, s-a întors la bătrânul, grăind:

– Iată, o femeie stă lângă apă, care lucru n-a fost niciodată aici.

Iar bătrânul, dacă a auzit, luând un toiag a ieșit și alergând striga:

– Ajutați, fraților, că au venit aici tâlharii. Și văzându-l toți, alergau cu bețe asupra corabiei, și dacă au văzut corăbierii pornirea lor, au priceput și răpind femeia aceea din deal și trăgând funiile, au îndreptat corabia la adânc.

Prin luptă a biruit curvia. Un frate oarecare trăia în pustie și foarte îl supăra pe el dracul curviei. Văzându-se în atâta supărare de atâta foc și poftă spurcată și găsind o viziună de urs, a intrat într-însa și a șezut acolo șase zile, nemâncând nimic. Iar dacă a venit ursul și văzându-l pe el fratele, s-a temut și s-a spăimântat foarte și a strigat, zicând:

– Doamne, de știi Tu că voi cădea în păcatul necurăției, ca să-mi spure trupul meu, mai bine voiesc să fiu mâncat de această fiară. Iar de știi că nu voi cădea în păcatul necurăției, izbăvește-mă de fiara aceasta. Și îndată a auzit glas grăind:

– Scopți-l pe el și-l lăsați așa.

Și îndată din acel ceas a simțit că s-a luat de la dânsul acel război și supărarea. Și venind ursul a șezut lângă dânsul și nu i-a făcut lui nimic. Iar el ieșind a mers cu pace la chilia sa (a).

Prin lupta bună ne păzim curați. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: “Precum toată lumea, fără rezerve, ar găsi de foarte la locul ei, o cuvântare ce s-ar ține celor ce iau parte la jocurile olimpice, despre întrecerile ce au să facă, despre curajul de care au nevoie și biruința ce-i așteaptă, tocmai în clipa în care ei ar intra în arenă să înceapă exercițiile, tot astfel nu e nelalocul său să vorbim despre curăție, astăzi când privim ostașii lui Iisus ce-și scot puterea duhului din Tainele Dumnezeiești, pregătindu-se de luptă. În războaiele lumii, încoronarea vine după biruință; în lupta pentru Domnul, biruința vine după încoronare. Și de ce ne încununează oare Domnul înainte de a ne trimite în luptă? Ca să înfricoșeze pe dușmani și să ne înalțe cugetele;

ca aducându-ne aminte de cinstea ce ne-a dat-o să ne ferim de vorbe și fapte netrebnice.

Un prinț îmbrăcat în purpură și cu coroană pe cap, care s-ar lăsa târât de patimi nestăpânite la fapte nevrednice de maiestatea sa regală, și-ar veni în fire, văzându-și mantaua regală și s-ar hotărî să se ferească pe viitor de asemenea înfrângerii rușinoase. În același chip, voi creștinii îmbrăcați în Hristos, priviți la haina voastră Dumnezeuiască, de îndată ce poftele rele îmbie zadarnic și degrab vă veți simți mai buni și nu vă veți mai teme de săgețile Satanei. Și dacă o frunză de laur și de măsline, decorații și gloria acestei vieți trecătoare ademenesc pe atleți, nu e oare nesuferit și supărător lucru să rămânem, nesimțitori în față răsplătirii făgăduită de Domnul, neputându-ne hotărî să fugim de desfătări și să preferăm teama de Dumnezeu, poftelor trupești? Oamenii nu sunt singurele ființe care au instinctul imitației, ci îl au și animalele. Așa de pildă, să zboare un porumbel, că toți ceilalți îl urmează; și dacă un armăsar nechează în mijlocul hergheliei, întreagă o duce după el.

În același chip vă dă pildă Iosif cel Sfânt, vouă ceata lui Hristos și vă invită prin Dumnezeuiești cântări pe voi tovarăși de surghiun, să vă avântați pe urmele lui. Să ne unim sufletește cu acest sfânt și să lăudăm curăția nu numai cu cuvintele ci și cu fapta. El păstra cu statornicie și deosebită grijă curăția, deși ar fi putut duce, cu femeia lui Putifar, o viață plină de plăceri, de lux și de dulceață. Dar oricât de surâzătoare îi era această situație, fu de ajuns a se gândi că bogățiile, puterea și slava, se pierd odată cu viața, neaducându-ne decât plăceri trecătoare și că numai singură virtutea dăinuiește, pentru ca teama de Dumnezeu să pună frâu dorințelor sale.

Disprețuind plăcerile și făgăduințele stăpânei sale, el găsi temnița sa cea grozavă, mai plăcută decât palatele bogate, cu toate că este atât de greu pentru cel frumos să se sustragă de la plăceri! Și vom rămâne și mai mirați dacă adăugăm conștiinței acestei virtuți și timpul în care o practică Iosif cu atâta hotărâre. El își păstra sufletul său liber înainte de venirea pe pământ a Domnului și Făcătorului lumii. Fusesse crescut într-o casă de necredincioși și totul în jurul lui îl îndemna la rău. Nimeni nu-l învăța curăția, căci toți cei mari erau sclavii plăcerilor, iar slugile, robii pântecelui; sfințenia și cuviosia nu le erau cunoscute. Și cu toată necredința celor ce-l înconjurau, cu toate încercările și lingușirile stăpânei sale, el nu părăsi comorile cerești, păstră neatins

templul Duhului și ar fi dorit mai curând să moară, decât să aducă jertfă desfrânării. Și cu toate că n-a auzit pe Apostolul Pavel spunând că trupurile noastre sunt membrele lui Hristos, cu toate că nu auzise cuvintele Domnului, în nimic nu e mai mic Iosif în ochii celor ce au avut cinstea să primească părtășia făgăduințelor Divine și ca aceștia, ne învață tot cu aceeași putere, cum trebuie să luptăm și să veghem la curăția sufletului nostru” (a).

Păstrarea curăției. Sfântul Apostol Pavel recomandă Episcopului Timotei să se facă pildă credincioșilor cu curăția (b). În unele locuri ale Noului Testament se vorbește despre curăție, dar să nu credem că în Vechiul Testament nu s-ar face amintire de ea. Înțeleptul Solomon zice: “*Casele celor necurați se vor stinge*”. Fiule, să nu te biruiască pofta frumuseții, nici să te vânezi cu ochii tăi!” (c).

Același Solomon spune că nu poți să ascunzi foc în sân și să nu te arzi și nu poți călca pe cărbuni aprinși fără să suferi durere. Sf. Ioan Gură de Aur zice: “Cunosc greutatea lucrului, cunosc îndârjirea luptelor și însemnătatea luptei pentru curăție. Este nevoie de suflet tare și îndrăzneț, care urăște necurăția. Este vorba să călcăm pe cărbuni și să nu ne aprindem, să trecem printre săbii și să nu ne tăiem. Căci puterea sexualității este ca și a focului sau a sabiei. Ne trebuiesc ochi veghetori, răbdare, pereți, legi și lacăte, paznici treji și tari și simțire cerească. Căci de nu va păzi Domnul cetatea, zadarnic păzesc ziditorii”.

În istoria bisericească se vorbește despre Nichita Martirul, reprezentant al curăției. Un tiran arian nu l-a putut clătina pe acesta din credința cea dreaptă. A crezut deci să-i răpească nevinovăția, ca apoi acela să-și piardă și credința. Cu lanțurile își acoperea ochii spre a nu vedea pe o femeie adusă spre a-l seduce. Când lanțurile fură înlocuite cu fireturi străvezii și nu-și mai putu acoperi ochii, și-a mușcat limba și cu sânge a disprețuit pe cea desfrănată, care apoi a dispărut (d).

(a) Buletinul Eparhiei Argeșului pe iulie 1928. (b) 1 Tim. 4, 12. (c) Pilde. S. 14, 11; 6, 25. (d) Dr. Ep. Gh. Comșa, 350 pilde pg. 46

ZAVISTIA

SABIE CU DOUĂ TĂIȘURI

Acest cap al draconului-balaur este o durere și mâhnire grea a inimii pătimășului pentru binele și progresul aproapelui său, sau o bucurie și mulțumire satisfăcătoare pentru răul aproapelui său. Ea se naște când aproapele lui este mai avut decât el, sau și când acesta are aceeași avuție. Tot așa se întâmplă și în privința cinstei și a numelui bun, a științei și a măiestriei și a altor asemenea însușiri alese. Despre acest păcat zice Sf. Scriptură: *“Lepădând toată răutatea și tot vicleșugul și fățărnicile și pizmele și toate clevetirile, ca niște prunci de curând născuți, să iubiți laptele cel cuvântător și fără de vicleșug, ca printr-însul să creșteți spre mântuire, zidindu-vă înșivă ca niște pietre vii: casă duhovnicească, preoție sfântă, ca să aduceți jertfe duhovnicești plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos. Deci, voi (fiți și rămâneți) rod ales, preoție împărătească, neam sfânt, popor spre câștigare, ca să vestiți bunătățile Celui ce v-a chemat pe voi din întuneric la minunata Sa lumină...”* (a).

Din acest păcat se mai nasc: ura, clevetirea, defăimarea, vicleșugurile, înșelăciunile, uciderile și altele asemenea. Cine voiește să fugă de acest păcat, trebuie să cugete, că orice lucru bun, ce se dă omului, totul este de la Harul lui Dumnezeu, după cum se zice: *“Și ce ai care n-ai luat? Iar dacă ai și luat, ce te lauzi ca și cum n-ai fi luat!”* (b). Așadar, oricine zavistuiește pe altul pentru binele ce i l-a dat Dumnezeu, hulește pe Dumnezeu și este asemenea cu acela pentru care s-a zis: *“Au este ochiul tău viclean, pentru că Eu sunt bun? Au doară nu mi se cade să fac ce voi urea cu ale Mele?”* (c). Împotriva păcatului acestuia stă gândul cel bun și bunăvoința (d).

(a) 1 Petru 2, 1, 2, 5, 9. (b) 1 Cor. 4, 7. (c) Mt. 20, 15. (d) Mărt. Ort. p. III-a într. 30-31

Zavistia, pizma sau invidia, este o sabie cu două tăișuri în ființa celor ce o au. Cu o parte a tăișului ei vatămă pe cei ce o au, prin mahnirea de binele, cinstea și fericirea aproapelui lor; iar cu celălalt tăiș al ei face rău aproapelui, căruia pe orice căi, îi dorește și uneltește căderea. Păcatul acesta de moarte, naște felurite păcate: urâciune, mânie, răzbunare, strâmbătăți, violenție, minciunării, ucideri... Dumnezeu Scriptură ne pune înaintea o mulțime de exemple dureroase ale isprăvilor acestui păcat, d.p.: Diavolul zavistuieste fericirea protopărinților noștri, Adam și Eva, în Rai, și prin violenție mascându-se cu chipul șarpelui, prin minciună, i-a înșelat a călca porunca Divină, mâncând din pomul oprit și astfel i-a învrăjbit cu Dumnezeu, surpându-i din fericire în nefericire și din viață în moarte (a).

Diavolul continuând cu răutatea zavistiei lui, a umplut de ură pe Cain asupra lui Abel, care cu aceleași arme drăcești: violenția și minciuna, l-au scos pe fratele său din casa părintească, afară la câmp, unde l-a omorât (b). Diavolul umple de zavistie pe fiii lui Iacob împotriva lui Iosif, fratele lor nevinovat, asupra căruia tabără ca niște fiare sălbatice să-l omoare, apoi îl băgară într-o fântână părăsită și scoțându-l și de acolo, îl vândură negustorilor egipteni (c). Diavolul umple cu răutatea zavistiei pe Core, Datan și Aviron, cu ceata lor contra lui Moise și Aaron și a adunării Domnului, pentru care pricină s-a deschis pământul și i-a înghițit de vii (d). Diavolul a umplut pe filistenii cu răutatea zavistiei contra lui Samson (e). Diavolul umplând cu răutatea zavistiei pe împ. Saul, îl silea să fugărească pe David, binefăcătorul său, ca să-l piardă (f). Diavolul înfocă cu răutatea zavistiei pe farisei, cărturari, saducheii, irodiani, pe bătrânii și arhierii poporului evreiesc, contra Dulcelui nostru Mântuitor Iisus Hristos Dumnezeu, nesuferindu-L pentru că se ostenea ziua și noaptea a-i lumina cu învățăturile Lui, spre a-i pregăti pentru Împărăția Cerurilor. Deci, pentru că El nu zicea ca ei; ci numai după curatul adevăr, după voia Tatălui Cerească, L-au persecutat, discreditat, prins, legat, torturat, judecat la moarte, L-au crucificat și omorât deasupra pleșuvului creștet al Golgotei (g).

Diavolul a umplut cu răutatea zavistiei pe evrei și păgâni, pornindu-i contra Bisericii lui Hristos, cu scopul infernal de a o împiedica în creșterea ei și a o distruge desăvârșit de pe pământ (h). Din acestea

(a) Fac. 3. (b) Fac. 4. (c) Fac. 37. (d) Num. 16. (e) Jud. 14-16. (f) 1 Împ. 19-31; 1 Par. 10. (g) Vezi Sf. Evanghelii. (h) F. Ap. 4-28

și multe altele de felul acestora, putem cunoaște foarte bine la câte nelegiuri a dus și duce pe sumedenii de oameni zavistia.

„Cei ce cugetă nedrept și-au zis în sine: Viața noastră pământească este scurtă și tristă și omul nu poate scăpa de moarte, nici nu cunoaște cine l-ar izbăvi de iad, din întâmplare am ajuns să fim cum suntem și după viața aceasta vom fi ca și cum n-am fi fost niciodată; căci fum este răsuflarea din nările noastre și cugetarea o scânteie care se aprinde din mișcarea inimii noastre. Când se va stinge, trupul nostru se va face cenușă și duhul se va risipi ca aerul cel ușor. Numele nostru se va uita cu vremea și nimeni nu-și va mai aduce aminte de lucrurile noastre și viața noastră va trece ca urma norului și se va risipi ca negura, pe care o alungă razele soarelui și căldura lui o îngreuiază. Ca umbra de trecătoare este viața noastră și sfârșitul ei fără înapoiere, că s-a pecetluit și nimeni nu mai vine înapoi, după trecerea de aici.

Veniți deci, să ne desfătăm cu bunătățile cele de acum și de făpturi să ne folosim cu toată căldura tinereții. Să avem din belșug vinuri scumpe și miresme și să nu lăsăm să treacă florile de primăvară. Să ne încununăm cu flori de trandafir până nu se veștejesc. Nimeni dintre noi să nu lipsească de la petrecerile noastre, să lăsăm pretutindeni semnele veseliei noastre, căci aceasta este partea noastră și menirea noastră. Să asuprim pe cel sărac și drept, să nu ne fie milă de văduvă și de căruntețele bătrânului încărcat de ani să nu ne rușinăm. Puterea noastră să fie pravila dreptății noastre, că ce este slab nu este de nici o treabă. Să vânăm pe Cel drept fiindcă ne stingherește și se împotrivește isprăvilor noastre și ne scoate vină că stricăm legea și ne învinovățește că nu umblăm cum am fost învățați din copilărie.

El se face pe Sine că are cunoștință despre Dumnezeu și Se numește: Fiul Domnului. El este pentru noi ca o osândă a gândurilor noastre și ne este greu, chiar când ne uităm la El. Căci viața Lui nu seamănă cu viața celorlalți și cărările Lui sunt schimbate. Înaintea Lui suntem socotiți necurați și de căile noastre se ferește ca de o spurcăciune. El fericește sfârșitul celor drepti și Se laudă că are pe Dumnezeu drept Tată. Deci, să vedem dacă cuvintele Lui sunt adevărate și să cercetăm ce I se va întâmpla ieșind din această viață. Căci dacă Dreptul este Fiul lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu Îl va apăra și-L va scoate din mâna potrivnicilor Săi. Să-l cercăm cu ocări și cu chinuri, ca să vedem cât este de blajin și să ispitim răbdarea Lui. Să-L dăm unei morți de ocară, căci, după vorba Lui, Dumnezeu va avea grijă de El”. Acestea sunt

gândurile lor, dar ei se amăgesc, căci viclenia lor i-a orbit. Ei nu cunosc tainicele puneri la cale ale lui Dumnezeu, ei n-au nădejde în răsplata Sfințeniei și nu cred că sufletele curate vor avea cununa lor. Dumnezeu a zidit pe om spre nestricăciune și l-a făcut după Chipul Ființei Sale; iar prin gelozia diavolului moartea a intrat în lume, și cei ce sunt de partea lui vor ajunge să o cunoască” (a).

Văzându-ne deci, că și noi, ca oameni neputincioși, am fost otrăviți de moarte în felurite chipuri prin acest păcat al satanicei zavistii, să ne arătăm fiecare rănilor sale la Sfânta Mărturisire înaintea doctorului sufletesc, așa cum am făcut, după întrebările următoare:

1. Am clevetit pe alții?

Clevetirea este un păcat satanicesc. Ceata îngerilor de sub comanda lui Lucifer, pârau pe frații lor îngeri, ziua și noaptea, înaintea lui Dumnezeu. “Și am auzit glas mare în cer, zicând: *“Acum s-a făcut mântuirea și puterea și Împărăția Dumnezeului nostru și puterea Hristosului Lui; că s-a aruncat pârătorul fraților noștri, cel ce pâra pe ei înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea”* (b).

Clevetitor, în limba veche latinească, înseamnă “diavol” (c). Deci clevetitorul se numește diavol, luându-și numirea de la diavolul, căruia îi slujește prin felurite pări, care a pârât pe Dumnezeu la om și pe om la Dumnezeu, băgând vrajbă, neorânduială și depărtare (d). Clevetitorul doi ani să se pocăiască, metanii 18 în zi...”. “Cei ce sunt clevetnici și hulitori în această lume, lua-vor Județul și mânia lui Dumnezeu, ca și aceia ce cleveteau mai-nainte pe Moise” (e).

– De vei cleveti pe fratele tău – zice Avva Or – și te va mostra cugetul tău, du-te și îi fă metanie și spune-i că l-ai clevetit și te păzește ca să nu mai fii batjocorit, că moarte este sufletului clevetirea (f).

Clevetitorii sunt iertați numai după despăgubirea celor clevetiți de ei. Păcat greu este clevetirea și grăirea de rău, cu care rușinezi și defaimi pe aproapele, și-l vădești ca un om rău și viclean, și faci multă pagubă și primejdie, fiindcă îi iei cinstea și faima lui, pe care o au toți oamenii mai scumpă decât orice lucru al lor, iar unii mai mult și decât însăși viața lor. Aceasta este de multe ori păcat de

(a) Înț. Sol. 2. (b) Apc. 12, 10. (c) Vezi subînsemnarea tâlcuirii fericitului Teofilact la cap IV vers. 1, Ev. Matei. (d) Fac. 3; Iov 1, 6-22; 2. (e) Prav. Bis. Gov. glava 88; 7, 3; Despre acest păcat vezi Dr. Ath. Mironescu, „Teol Morală”, pg. 701-706; Arhim I Sriban „Predici populare”, pg. 150-152; can 6; Sin 2 ec; 7 Sin, 7 ec.; Sf. I Hrisostom; Efrem Sirul; „carte f. folositoare de suflet”, pg. 69, ș.a. (f) „Pateric” o.c. pg. 241, 15

moarte, când grăirea de rău se face pentru o însemnată pricină și împotriva unui om trebuincios, care era în mare cinste. O, cum de cutează unii obraznici și grăiesc de rău pe aproapele lor, despre lucruri pe care nu le-au văzut ei cu ochii și le publică, și-l vădesc ca un fur, sau curvar, sau ucigaș, și de altele ascunse, neștiind cu adevărat? O, nebuni și nepricepuți! Ce fel de muncă socotiți că va afla sufletul vostru ticălos pentru acest păcat?

Aceasta vă este dragostea cea către aproapele? Nu, zice Domnul: *“Nu judecați și nu veți fi judecați!”* Deci, sunteți datori chiar pentru această mântuitoare poruncă, de veți vedea în ceasul acela pe cineva săvârșind păcatul, să-l acoperiți cât veți putea, ca să se acopere și ale voastre păcate și ca să nu fiți judecați în ziua judecății. Iar voi nesocotiților, fără să-l vedeți îl batjocoriți și îl vădiți! Datori sunteți însă să-i întoarceți cinstea, adică să mărturisiți înaintea mulțimii că minciuni ați spus despre el, din răutatea voastră; iar dacă nu veți face așa, nu trebuie să vă ierte duhovnicul. Fiindcă păcatele care nu-s cu putință să se întoarcă înapoi, adică: uciderile, curviile și altele ca acestea, prin îngăduință se iartă cu canon foarte greu și cu pocăință ce se cuvine; iar câte păcate sunt cu putință să se îndrepte și să ajungă ca și cum n-ar fi fost, precum: eresul, furtișagul, clevetirea și altele ca acestea, nu trebuie să le ierte nimeni, după Sfintele canoane ale Sfinților Părinți, de nu veți întoarce cele furate, sau cinstea aceuia pe care l-ați defăimat, și să lăsați eresul (a).

Dintr-o azvârlitură, trei pălite. Așa zice românul, când dintr-o singură mișcare, poate da trei lovituri. Așa e și cu clevetirea. Clevetirea este una, dar face trei pagube.

1) Rănește pe clevetitor; 2) Rănește pe clevetit; 3) Rănește pe cel ce ascultă clevetirea!

După cum râul umflat adună de pe maluri toate gunoaiile și le poartă pe valurile sale, fără să-și dea seama că-și murdărește cristalul apelor curate, tot așa și clevetitorul își murdărește sufletul său. De aceea Sf. Ap. Pavel spune clevetitorului: *“Tu cel ce judeci, întrucât judeci pe altul, pe tine singur te osândești, că aceleași faci”* (b).

Vezi, dragul meu, să nu pățești și tu ca albina, vrând să te răzbuni pe altul, să nu-ți zdruncini propriul tău suflet, dându-l morții! Se

spune că, un clevetitor, pe patul morții, scoțându-și limba afară din gură, mușcând-o a zis:

– Limba aceasta m-a omorât.

“Da, limba e lumea nedreptății – cum zice Sf. Ap. Iacob – de aceea se crede că *“iadul e pardosit cu limbi de femei”* fiindcă ele sunt mai neînfrânate la limbă. Poți potoli foamea câinelui, dar nu poți potoli pe clevetitor (a). Păzește-ți dar limba de rău (b).

Cum se tămăduiesc clevetirile? Cuviosul Nifon sfătuind pe cei ce veneau la dânsul ca să audă cuvânt de mântuire, între altele pe care le spunea, le-a povestit și aceasta: că într-o cetate era un om cucernic și temător de Dumnezeu, care săvârșea multe faceri de bine celor de aproape, și îi iubea pe toți ca pe niște Îngeri ai lui Dumnezeu; iar aceia, din lucrarea vicleanului, urau foarte mult pe făcătorul lor de bine și unii îl socoteau ca pe un om cu obicei rău, iar alții ziceau că este eretic, și-l vorbeau de rău fără nici o sfială. El auzind acestea se bucura și mulțumind lui Dumnezeu, zicea pentru ei această rugăciune:

– Doamne, dă milă celor ce mă urăsc, celor ce mă vorbesc de rău și mă ocărăsc și să nu-i pedepsești pentru mine, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie. Zdrobește pe diavolii cei răi care se ridică asupra mea și precum nu te-ai întors de către mine, când am păcătuit, așa să nu te întorci nici de la cei care mă ocărăsc și mă vorbesc de rău pe mine netrebnicul robul Tău; ci întoarce-i și mântuiește-i cu nemărginita Mila Ta, ca să Se slăvească Preasfânt Numele Tău în veci. Amin”.

Într-acest chip făcând el și rugându-se, a scăpat de patima vorbirii de rău; iar cei ce-l ponegreau, văzând dragostea lui către dânșii, și-au venit în simțire și s-au îndreptat. Apoi zicea și aceasta că aceia care doresc să afle milă de la Dumnezeu, se cuvine să se roage des și să nu lase mintea lor să se risipească la alte lucruri, ci s-o adune și s-o aibă în rugăciunea lor; să alerge la sfintele slujbe ale Sfintei Biserici și să asculte Dumnezeieștile cuvinte cu mare luare-aminte și cucernicie. Apoi să nu vorbească cu alții și să râdă, nici să citească sau să cânte cu slavă deșartă, răcnind fără rânduială; căci cu unele ca acestea în loc să milostivească pe Dumnezeu, îl mânie foarte mult.

Deci când vrea să vorbească cu cineva, din cei ce veneau la dânsul și-l rugau să le spună vreo sfătuire folositoare de suflet, întâi le făcea metanie, zicând:

– Iertați-mă, fraților, că eu fiind orb, voiesc să povățuiesc pe alții, dar sunt silit de dragostea voastră. Apoi le vorbea cu mare smerenie cuvintele cele de Dumnezeu insuflate... (a).

Credinciosul regelui clevetit. Un rege avea un vistier, care ajunsese din cioban la dregătoria aceasta distinsă. Acest vistier fu pârât la rege că fură din comorile regești și că toți banii și toate prețioasele furate, le ține ascunse în palatul său, într-o boltă anume făcută și strașnic ferecată. Regele cercetă pe vistier, umblă prin palatul său și ajunge și la bolta cea ferecată. Porunci să i se deschidă, dar când intră, regele rămase uimit. Nu era nimic aici decât patru ziduri goale, o masă țărănească și un scaun de lemn. Pe masă era o bătă, o traistă și un fluier ciobănesc. Câmpiile verzi și dealurile împădurite se vedeau pe fereastră. La întrebarea regelui, vistierul zise:

– Eu în tinerețe am fost cioban la oi. Tu, rege, m-ai adus la curte. De atunci în fiecare zi eu petrec câte o oră în bolta aceasta, aducându-mi aminte cu drag de starea din care am ieșit și cânt din fluierul acesta doinele ce-am cântat odinioară, fiind la oi. Ah rege! Lasă-mă, te rog, să mă întorc încă o dată la pășunile părinților mei, unde eram mult mai fericit, decât aici la curtea ta!

Atunci regele se supără foarte pe clevetitorii cei răutăcioși, îmbrățișă pe bărbatul cel nobil, și-l rugă să rămână și de aici înainte în serviciul său. Tihna, nu aurul, nu bogății, fac fericirea între cei vii!

Clevetitorule, întoarce-ți desagi. Zaharia trecea peste un câmp cu niște desagi încărcăți pe umeri. Simion îl întovărășea. Zaharia vorbea pe drum neconținut, numai de greșelile altora, cât pentru greșelile sale, tăcea molcom. În sfârșit, îi zise Simion:

– Tu, cum se pare, ai pus toate greșelile străine în partea de dinainte a desagilor tăi, pentru ca să le ai totdeauna înaintea ochilor, spre a le putea huli; iar greșelile tale le-ai pus pe spate, ca nu cumva să le vezi. Întoarce desagi și ai să vezi că o să-ți fie foarte mare folosul.

Prostul pe alții hulește, iar cel cu minte la sine se gândește! (b).

2. Am șoptit la urechea altora?

Șoptitorul la urechea altuia arată vicleșugul secret. Aceasta este roada trupului și a depărtării lui de Dumnezeu, care, ca și alte păcate primejduiește mântuirea sufletului său (c).

Gura lumii. Un morar mână cu fiul său un măgar la oraș, ca să-l vândă. Un călăreț, cu care se întâlniră pe drum, le zise:

– Voi nu sunteți oameni cumiți, că lăsați măgarul să fugă fără povară, iar voi umblați pe jos; puneți-vă careva pe el.

Fiul se urcă îndată pe măgar. Însă acum trecând pe lângă un cărăuș, acesta-i întâmpină cu cuvintele:

– Băiat prost ce ești, dar nu ție rușine să mergi călare, pe când bătrânul tău tată umblă pe jos! Fiul se coborî repede și lăsă pe tatăl său pe măgar. Acum se întâlniră cu o țarancă, care zise:

– Ce mai tată fără de suflet! El șade în dragă voie pe măgar, și-l lasă pe fiul său să alerge după dânsul prin noroi.

Se puse deci și fiul lângă tatăl său pe măgar.

– Ah, bietul dobitoc! strigă un cioban, care-și păzea oile lângă drum, trebuie să se prăpădească. Voi aveți să omorâți măgarul! Acum se coborâră amândoi și fiul zise necăjit către tatăl său:

– Ce să ne facem cu măgarul, pentru ca să le fie oamenilor pe plac? Să-l ducem la târg agățat de o rudă, sau să-l dăm pe gârlă? Dar tatăl său zise:

– Acum văd, că tuturor nu le poți face pe voie nicicând și că-i bun sfatul: “Fă-ți tu trebușoara cum se cuvine, clevetitorilor nimic nu e bine!” (a).

Ușa încuiată. Într-o seară, un vestit misionar tâlmăcind ascultătorilor săi pilda celor zece fecioare, stăruia mai ales asupra cuvintelor de la sfârșit: “Și ușa fu încuiată”. În mulțimea ascultătorilor se găseau însă și doi tineri ușuratici, care veniseră cu gândul să ia în râs Cuvântul lui Dumnezeu și să batjocorească pe misionar. Așa, unul din ei șopti la urechea soțului său:

– Nu e mare lucru! Dacă o ușă se închide, alta se deschide.

Care nu mică le fu mirarea, însă când misionarul, fără să fi auzit ce vorbiseră ei în șoaptă, zise:

– Se poate ca printre voi să fie și nepăsători ușuratici sau păcătoși, care, împotrivindu-se Cuvântului lui Dumnezeu să gândească în ei înșiși: “Ce ne pasă? Dacă o ușă se încuie, alta se descuie”. Nu se înșeală acești batjocoritori; dar să vă spun eu care-i poarta ce se va deschide pentru ei, când poarta Cerului se va închide. E poarta prăpastiei fără fund, poarta nefericirii veșnice, poarta iadului!

Cei doi tineri căutară unul la altul galbeni la față și tremurând. Cine altul, decât Singur Dumnezeu, fu în stare să pună pe buzele cuvântătorului, tocmai cuvintele pe care ei le rostiseră în batjocură. Unul din acei ușuratici își veni în fire și se apropie de Cel ce întotdeauna este gata să primească pe cel păcătos, care se pocăiește. Dar celălalt? (a).

Păziți-vă de limbile rele. Omul mânios atâță vrajbă. De asemenea și omul păcătos tulbură prietenii. Aceștia, între cei împăcați pun clevetiri și sfezi. Sfadă năprasnică ce varsă sânge. Pe șoptitor și pe cel îndoit la limbă se cade a-i blestema, pentru că pe mulți din cei împăcați i-au pierdut. Limba întreită a clătit și a despărțit pe mulți. Blestematele limbi cetăți tari au stricat și casele celor bogați le-au răsturnat. Limba întreită femeii bune au izgonit din casele lor și le-au lipsit de ostenele lor. Cei ce vor asculta de limbile acestea blestemate, nu vor afla odihnă nici se vor sălășlui în liniște. Mulți au căzut de ascuțișul sabiei, dar mai mulți au căzut prin acele blestemate limbi infernale. Fericiti sunt cei ce s-au ascuns de către acelea și cei ce n-au trecut în mânia lor și cei ce n-au luat jugul lor. Jugul lor e jug de fier și legăturile lor sunt legături de aramă. Limba rea, rea îi este și moartea ei. Doamne ferește-ne... să nu stăpânească pe cei credincioși ca să nu ardă văpaia lor. Cei ce părăsesc pe Domnul vor cădea într-însele și într-înșii se va atâța focul lor și nu se va stinge. Trimite-se-va peste ei ca leul și ca pardosul îi va pierde pe ei. Cuvintelor voastre faceți-le jug și cumpănă și la gurile voastre să faceți, binecredincioșilor creștini, uși și zăvoare, ca buzele voastre să nu grăiască vicleșug. Luați aminte ca să nu vă alunecați printr-însele, ca să fiți vii aici vremelnice și dincolo de mormânt, în lumea viitoare, veșnic (b).

3. Am făcut semne cu mâna?

„Mai rău decât ochiul (care face semne viclene) ce s-a făcut? Pentru aceea înaintea a toată fața lăcrimează. Să nu-ți întinzi mâna unde el se va uita și să nu-ți bagi mâna cu el în blid” (c).

4. Am zavistuit pe alții? M-am bucurat de paguba și necazul altora? Mi-a părut bine când a murit altul? Mi-a părut rău auzind de binele altuia, de purtarea mai bună și de norocirea și fericirea lui?

Zavistia este un vierme neadormit, care pururea roade inima zavistnicului, îmboldindu-l a-i părea bine de răul altora și rău de binele altora. *“Și au mâniat – zavistnicii – pe Moise în tabără și pe Aaron Sfântul Domnului. S-a deschis pământul și a înghițit pe Datan și a acoperit în adunare pe Aviron. Și s-a aprins foc în adunarea lor, văpaia a ars pe păcătoși”* (a).

Învățătura Sfântului Vasile pentru zavistie. Să fugim, fraților, de zavistie, de cursa cea drăcească, ca nu legându-ne în răutatea păcatului, în munca cea amară să ne dăm. Pentru că Domnul se împotrivește celor mândri și celor smeriți le dă Dar. Deci, unde este zavistie și pricire, acolo nu este cercetarea Darului lui Dumnezeu, ci tot lucruri de hulă și diavolești gânduri. Apoi ce este mai ticălos decât zavistia? Zavistuieste leneșul la ostenele celui bogat și nu se silește mai întâi singur la osteneală, din care este cinstea. Zavistuieste păcătosul la curăția dreptului, dar nu voiește ca și el singur să se depărteze de la păcat. Zavistuieste curvarul la întreaga înțelepciune a celui blând, ci însă nu voiește să se asemenea vieții lui. Zavistuieste vicleanul stăpânitor tovarășilor săi, care aceeași cinste au căpătat și nu-și aduce aminte de Hristos, Cel ce a zis: *“Prietene, nu-ți fac ție strâmbătate, ia-ți al tău și te du, că voiesc și celui de pe urmă să-i dau ca și ție; sau nu sunt Eu slobod ca să fac ce voi vrea cu ale Mele? Măcar de este ochiul tău viclean, ci însă eu sunt bun”* (b). Drept aceea, nu pășiți înalt, ci lăsați zavistia, pentru că zavistia este scârbă inimii, stricăciune sufletului, uscăciune trupului, stricarea dragostei, către toți vrajbă, despărțirea neamului, împiedicarea faptei bune, arvună a muncii, lipsire de viața ce va să fie, a gheenei moștenire. Deci, acestea auzindu-le, fraților, să nu ținem zavistie, ci în dragoste să petrecem” (c).

Răutățile zavistiei. “...De s-a făcut răzvrătire și război în cer, de s-a tulburat pacea cea fericită pe care o aveau Îngerii între ei, de a căzut luceafărul în adâncimea iadului și ca un balaur cu coada lui a tras a treia parte a stelelor celor înțelegătoare, de s-a aprins la cele dinăuntru ale pământului focul cel nestins al muncii celei veșnice; la toate acestea “zavistia” a servit. De au călcat strămoșii porunca cea dumnezeiască, de s-au izgonit din Raiul desfătării la spini și la pălămidă, de s-a osândit Adam ca în sudoarea feței sale să-și mănânce

(a) Ps. 105, 17-19; Is. 26, 11; Iez. 35, 11-14; și “Mântuirea păcătoșilor” o.c. pg. 115-121. (b) Mt. 20, 13-15. (c) Prolog. 10 aug.

pâinea lui și Eva cu dureri să nască, de s-au făcut muritori cei ce au fost fără de moarte și dacă noi nefericiții strănepoți am moștenit păcatul strămoșilor noștri și împreună blestemul și urgia Dumnezeiască, la toate a servit "zavistia". De a urât fratele fără de dreptate și a omorât fără de omenire pe frate, de a spurcat pământul cu sânge curat, de a deschis poarta cea înfricoșată a blestemului, prin care a intrat moartea în lume, la toate acestea a servit "zavistia". Zavistia, începătoarea goanei lui Dumnezeu, învățătoarea neascultării, născătoarea uciderii de frate, pricina morții și rădăcina tuturor răutăților.

Zavistia torturează pe zavistnici. Idra aceea otrăvitoare a poezilor, se povestește că este cu șapte capete. Adică din șapte capete arunca otrava cea purtătoare de moarte. Asemenea este și păcatul, cu șapte capete. Capul cel dintâi are mândria, al doilea iubirea de argint, al treilea lăcomia, al patrulea lenevirea, al cincilea desfrânarea, al șaselea mânia și al șaptelea zavistia. Și din câte șapte aruncă otrava aceea aducătoare de moarte, care omoară sufletul; însă otrava zavistiei este decât celelalte mai pierzătoare. Căci toate celelalte păcate de moarte se uită la vreun folos osebit al lor; adică, vrea cel trufaș să se mărească, vrea iubitorul de argint să se îmbogățească, vrea lacomul să se sature, vrea leneșul să se odihnească, vrea desfrânatul să se dez-mierde, vrea mâniosul să facă răsplătire; dar zavistia se uită, nu la folosul ei, ci numai la răul vecinului. Căci zavistnicul vrea numai să vadă pe cel mărit fără de cinste, pe cel bogat sărac, pe cel procopsit ticălos. "Acesta este hotarul urâciunii, a vedea din fericit ticălos, adică pe cel ce se zavistuieste". Și iarăși, toate celelalte păcate de moarte aduc oarecare câștig și bucurie celui ce le face, d. ex.: se bucură mândrul în măririle lui, se bucură iubitorul de argint în bogăția lui, lacomul în bucatele lui, leneșul în nelucrarea lui, desfrânatul în poftele lui, mâniosul în răsplătirea ce-o face împotriva vrăjmașului său; dar zavistia nu numai că nu aduce nici un câștig și nici o bucurie, ci pricinuieste chiar mahniciune și mai vârtos celui ce o are, aduce mahniciune nesămuită. "Că zavistia este scârba suferită pentru buna procopsire a vecinului".

Pentru că Iacob dobândește binecuvântarea lui Isaac tatălui său și cinstea nașterii celei dintâi, se scârbește Isav cel viclean și caută să-l omoare. Pentru că Lia, o femeie a lui Iacob, este născătoare de copii mulți, se scârbește cealaltă. Rahila cea stearpă se sfădește cu bărbatul

ei și de multă mâhniciune vrea să moară: *“Dă-mi copii, iar dacă nu voi muri eu”*. Pentru că Iosif vede mai-nainte mărirea aceea pe care a rânduit-o Dumnezeu la Egipt și tâlcuiește fraților lui visurile cele tănuitoare, se scârbesc frații săi cei urători de frate. Întâi vor să-l ucidă, însă schimbându-și socoteala, îl aruncară într-un puț, de acolo iarăși scoțându-l, îl vândură, pentru ca să-l depărteze de la ochii lor. Pentru că David a ucis pe Goliat, a biruit pe cei străini de neam și a ridicat atât de înaltă mărirea lui Israel, împăratul Saul cel nemulțumitor și zavistnic se scârbește și vrea în tot chipul să-l lipsească de viață. Acum aruncă sulița într-însul adeseori, acum iarăși îl gonește și-l vânează. Și l-ar fi și omorât, pentru ca să-și sature tulbarea zavistiei lui cu nevinovatul sânge al aceuia, de nu l-ar fi mântuit cu minune acoperământul cel Dumnezeiesc.

Pentru că Iisus, Dumnezeu și Om, propovăduiește adevărul, vindecă bolnavi, iartă pe păcătoși, se scârbesc evreii, urătorii de Hristos cărturari, și-L grăiesc de rău ca pe un hulitor: *“Pentru ce Acesta grăiește așa hule?”* Încă altă dată (și era într-o zi de sâmbătă) vede Iisus că vine către El o femeie care cumplit se chinuia cu duhul slăbiciunii de 18 ani, încât obosită de greutatea bolii și făcându-se gârbovă, nu mai putea să-și ridice capul și abia îi ținea sufletul în buze. O vede, i se face milă, o vindecă: *“Femeie, te-ai eliberat de boala ta”*, și pentru că tot poporul arată bucurie și mulțumită la minuni ca acestea ale lui Iisus Hristos: *“Se bucura pentru toate cele preamărite care se făceau de El”*, cel mai mare al soborului se aprinde de mânie, se iuțește, ceartă, seamănă neghini în popor, pentru ca să-l facă să-și piardă evlavlia și cinstea: *“Șase zile sunt (zice) în care se cade să lucreze, într-acestea dar venind, vindecați-vă iar nu în ziua Sâmbetei”*. Și oare pentru ziua Sâmbetei era vreo poruncă să nu se facă minuni? Oare pentru ziua Sâmbetei oprea legea să nu se vindece bolnavi? Ba. Cel mai mare al soborului nu grăiește pentru râvna legii, ci grăiește pentru zavistia ce o are către Hristos. Acesta clevețește lucrarea minunii căci zavistuiește Mărirea Celui făcător de minuni. Satana e trecut din femeie în cel mai mare al soborului. Pe aceea a legat-o mai-nainte cu boala, pe acesta îl leagă acum cu zavistia. “Satana, cel ce a legat din început pe femeie, leagă acum pe cel mai mare al soborului cu zavistia și prin gura acestuia ispitește minunea” (zice Teofilact).

Dar buna procopsire pe care a fost s-o dobândească Iosif, n-a fost oare bună procopsire a fraților lui de obște, precum a arătat-o vremea pe urmă? Dar mărirea care-și câștiga David, n-a fost mărirea de obște și a lui Saul, a căruia și pe vrăjmaș l-a biruit și împărăția a întărit-o? Minunile lui Iisus Hristos, nu erau oare faceri de bine chiar și către evrei? Cu adevărat că da. Însă omul cel zavistnic nu se uită la folosul lui. "Că zavistia nu știe să aleagă folosul", ci se uită numai la folosul vecinului pe care îl vede și pentru care se scârbește. "Scârbă este zavistia către buna sporire a vecinului" și se nevoiește să-l întoarcă spre rău, căci în aceasta singură își găsește mângâiere scârbii lui. "Dovada urâciunii este a vedea zavistnicul pe cel zavistuit din fericit un mare ticălos".

Bogatul acela, nemilostiv și urător de oameni, ardea înăuntru în văpaia focului celui nestins (pentru care povestește Sf. Ev. Luca). Atunci, când ridicând ochii săi către cer vede în sânul lui Avraam pe Lazăr cel sărac, îl vede și cu strigare de umilință, se roagă, zicând: *"Părinte Avraame, miluiește-mă și trimite pe Lazăr să-și întingă numai vârful degetului său într-o picătură de apă și să vină să răcorească puțin limba mea cea arsă"*. Iubiți ascultători! Cererea aceasta a acestui bogat muncit, mi se pare a fi fără nici o socoteală. Pentru un om ca acela, care se ardea înăuntru în cuptorul cel întunecos, care și pe dinafară era înconjurat de văpăi și pe dinăuntru răsufla văpăi, cel ce era peste tot și trupul și sufletul în foc, ce ajutor ar fi fost pentru el atât de puțină apă, cu cât putea să atingă Lazăr vârful degetului? Toate apele izvoarelor și ale râurilor și ale mărilor, nu ajungeau să-l răcorească în atâtea văpăi și el cerea atât de puțină apă? Urmează dar că el ar cere altceva și o spune Dumnezeuiescul Hrisostom: "Acesta vede pe Lazăr acela, pe care-l văzuse mai înainte sărac și cerșetor, acum fericit, preamărit; l-a văzut mai înainte gol și plin de răni, iar acum îmbrăcat cu cea de Dumnezeu făcută podoabă a Dumnezeuității Lumini, în câștigarea vieții de veci. Mai-nainte dedesubtul mesei lui, flămând, poftind să se sature din fărâmiturile care cădeau, acum în sânul lui Avraam și sătul de Mărirea cea Dumnezeiască.

Bogatul vede și de zavistia lui se arde mai mult decât de tot focul acela al gheenei. "De zavistie se topește mai vârtos decât de gheenă". Cere dar să vină Lazăr către el, precum se pare, pentru ca să vină și Lazăr în muncă, să-i facă tovarășie să se depărteze de sânurile lui Avraam. Și de s-ar fi întâmplat a vedea un lucru ca acesta, cu adevărat

că ar fi dobândit oarecare repaus. “De zavistie mai vârtos se topește decât de gheenă”. Și pentru ca să vedeți că așa este, socotiți-vă, când a auzit de la Avraam aceasta, adică cum să meargă Lazăr colo și să-l găsească, era lucru cu neputință. Că zice: *“Prăpastie mare este în mijloc care oprește trecerea”*, iarăși zice bogatul: *“Mă rog, dar, Părinte Avraame, trimite-l pe el în casa tatălui meu”*. Ca și când ar fi zis, de vreme ce nu se poate să-l trimiți aici, să-l am tovarăș în iad, cel puțin trimite-l la casa mea, adică în lume, la viața cea de mai-nainte, la ticăloșia cea de mai-nainte, numai să fie departe, să nu se mai ferească în sânurile tale. Așa, zic iarăși: *“De zavistie mai vârtos se topește decât de gheenă”*.

Dar bogatul acesta osândit nu se cădea să se roage ca să meargă el însuși mai vârtos în sânurile lui Avraam, decât să vină Lazăr către el în iad? Se cădea, desigur. Dar zavistnicul nu se uită la al lui folos, adică să se vadă pe sine fericit, fiind osândit. “Că zavistia nu știe să aleagă folosul, ci se uită la răul altuia, să vadă pe cel fericit osândit. Acesta este semnul urâciunii să vadă zavistnicul pe acela pe care-l pizmuiește, din fericit un ticălos. Vrea el mai bine să vadă pe Lazăr în iad, decât pe sine în Rai. Și pentru ce? *“Căci zavistia este scârbă pentru buna propășire a vecinului”*. Pentru aceea zic teologii că la cei osândiți va fi chinul cel mai mare zavistia, adică să vadă fericirea și mărirea lui Dumnezeu, de care ei să fie întotdeauna lipsiți, iar cei sfinți să se bucure în veci de dânsa. Și de aici se va face plângerea aceea și scrâșnirea dinților. Și aceasta va fi cea mai grea muncă a muncii.

Aceasta este patima zavistnicului. Patimă, care între toate celelalte păcate, este păcat fără de bucurie și plin de întristare. Mai vârtos este un păcat, care este împreună păcat și muncă, căci este împreună și greșală și pedeapsă la cel ce-o are. Pentru acea Teologul prea înțelepțeste zice: Că patima aceasta decât celelalte patimi este cea mai nedreaptă și cea mai dreaptă. Cea mai nedreaptă căci pedepsește, pe cei buni; cea mai dreaptă căci chinuiește pe cei ce o au. Rugina nu roade atâta pe fier, cât roade zavistia acolo unde se află. Năpârca, când se naște, nu spintecă atâta cu unghiile pânțelele maicii sale, cât roade și spintecă inima celui zavistnic, zavistia sa. suflet grozav de chinuit și muncit și în această lume și-n cealaltă viață. Pentru aceasta eu zic că nu se cade să dorim unui zavisnic nici în această lume altă pedeapsă, nici în cea viitoare altă osândă. Destulă pedeapsă are aici pe zavistia sa, când vede binele vecinului, destulă muncă are acolo pe zavistia sa,

să vadă mărirea celor fericiți, precum vedea bogatul mărirea lui Lazăr în sânul lui Avraam. Însă până aici aceasta este patimă dreaptă pentru că chinuiește pe cei ce-o au.

Zavistncii primejduiesc pe aproapele lor. Zavistia este nedreaptă căci pedepsește pe cei buni. Vai! Cine poate să povestească răul cel mult ce-l face? Înțelegeți-o numai dintr-o pildă din cele multe: “În cetatea cea vestită a ateniilor se afla un filosof anume Leontie, din părinți de neam bun, după lege închinător de idoli, astrolog după învățătură, prea cinstit în viață. Acesta când era să moară, toată avuția lui a lăsat-o feciorului său, care era parte bărbătească, iar unei fete a lui ce-o avea, nu i-a lăsat nimic. Întrebându-se pentru ce părăsește partea cea mai slabă și nu-i lasă măcar zestrea ei, el a răspuns: Destul este fiicei mele norocul ei. “Destul îi este norocul”. Însă Atinais – așa se numea fecioara – nu s-a mulțumit cu dieta părintelui său, ci a tras în judecată pe fratele său, ca să strice dieta și să-și ia partea din avuția părintească ce i se cădea.

Au purces de la Atena la Țarigrad să ceară dreptate de la împăratul. Și era atunci împărat Teodosie cel Mic, înaintea căruia urmau să se înfățișeze. Deci, îndată cum a văzut-o sora împăratului, prea vestita Pulheria, că este o fecioară prea frumoasă la față, smerită la chip, înțeleaptă la cuvinte, cu adevărat fată de filosof și ca filosoafă, a îndrăgit-o, a primit-o cu cinste, a dăruit-o cu daruri, pe scurtă vorbă, botezând-o întâi, pentru că era de altă lege și schimbându-i numele din Atinais în Evdochia, a dat-o de femeie fratelui său, împăratul Teodosie și așa a făcut-o împărăteasă. Și iată că s-a împlinit cuvântul tatălui său, care a zis:

– Destul îi este norocul ei! O! Fericită și de trei ori prea fericită fecioară, întâi Atinais și acum Evdochia. Tu mai-nainte străină de neam fiind, te-ai făcut creștină. Dintr-o femeie proastă a ateniilor, te-ai hirotonisit împărăteasa Țarigradului. Tu te-ai lipsit de moștenirea părintelui tău și Dumnezeu ți-a dat o împărăție. Tu ai venit căutând zestrea ta și ai găsit un sceptru și o stemă împărătească. O! Bucură-te pentru mult binele de care te-ai învrednicit.

Iubiților ascultători, nu saltă oare inima voastră de bucurie auzind buna norocire a fecioarei acestia? Dar gătiți-vă ochii voștri la lacrimi ca să plângeți primejdia ei cea mare. O zavistie! O zavistie! Și cât ești de amară și câte pricinuiеști tu la oameni! Oarecine a zavistuit buna norocire a Evdochiei și a năpăstuit-o fără dreptate către împăratul,

bărbatul ei, cum că are puțină credință, cinstesc și dragoste ascunsă către oarecare Pavlin, bărbat foarte de cinstesc și învățat, cu care adeseori vorbea cu adevărat Evdochia, ca o învățată ce era și ea. Împăratul crede și nu crede, presupune însă tace și așteaptă vremea ca să se încredințeze. Până într-atâta, ascultați ce s-a întâmplat lucru de întâmplare, dar și de jale.

Într-o zi i se aduse împăratului un măr, care, pentru că era foarte mare, era lucru prea ales. Împăratul îl trimite către împărăteasa Evdochia. Aceasta neștiind că a năpăstuit-o cu Pavlin, trimite mărul acesta lui Pavlin care era bolnav. Împăratul mergând să vadă pe bolnavul Pavlin vede mărul acolo, i se schimbă fața și i se tulbură inima. Purcede cu întristare și cu mânie, intră la împărăteasă și o întreabă unde este mărul? Aceasta (sau că a fost lucrarea diavolului care se bucură de cele rele, sau și depărtarea lui Dumnezeu nu știu ce să zică), nu mărturisește adevărul, ci spune că l-a mâncat ea, ba încă adeverează cuvântul cu jurământ, jurându-se pe viața împăratului. A ajuns atâta. S-a întărit împăratul în prepusul său, a crezut pâra și îndată a trimis să taie capul lui Pavlin în patul său, cel ce nu avea nici o vină, nici știință. Desparte pe Evdochia, izgonind-o de la curțile împărătești și o surghiunește la Ierusalim. Și iată, o curte împărătească, în care cu puțin mai înainte împărăția, bucuria și pacea, acum acoperită de întristare și tulburare. Cine a făcut atâta rău? Zavistia. Iată un împărat mire tânăr, care era cu totul veselie în dragostea și desfătarea iubitei și dulcii sale soții, cu totul ieșit din sine se mânia de mânia și de amărăciunea sa. Cine a făcut atâta rău? Zavistia. Iată un ticălos Pavlin, fără dreptate omorât, care se tăvălește în sângele lui negreșit și nevinovat. Cine a făcut atâta rău? Zavistia. Iată o împărăteasă despărțită de bărbatul ei, lipsită de împărăția ei, izgonită de la scaunul ei, rănită la cinstea ei cea plină de daruri, cea cinstită, cea curată, Evdochia, să plângă în toată viața ei. Cine a făcut atâta rău? Zavistia. O, zavistie! O, zavistie! Și cât ești de amară. De câte rele te faci tu pricină la oameni! Și cel ce are o patimă ca aceasta, este vrednic să se mai numească om? Ori să se cheme acesta creștin?

Care ochi văd mai bine? Odată s-a întrebat un înțelept, care ochi sunt aceia ce văd mai bine? Cei negri? Cei albaștri...? Ai bărbaților sau ai femeilor? Ai oamenilor sau ai dobitoacelor? Și răspunsul a fost acesta:

– Ochii cei ce văd mai bine sunt aceia ai zavistnicilor. Pentru că văd și de departe, căci văd și lucrurile cele mai mici, ba și pe cele ce nu sunt. Un singur lucru numai nu-l văd, binele altuia. Dar îl văd și pe acesta însă atunci plâng și își închid ochii pentru ca să nu-l mai vadă.

Ascunde-te cât vei vrea, închide-te, depărtează-te, șezi cu singurătatea în chilia ta, fugi și la pustietate ca să fii sihastru; ochii zavistnicului te ajung oriunde și te văd ce faci. Zavistnicul are niște ocheane și vede foarte departe. Care este omul acela îmbunătățit și așa de sfânt, încât să nu aibă nici o greșeală măcar cât de mică? Nici unul. Numai Dumnezeu este fără de păcat și curat de prihană. “Se atinge dar zavistia nu numai de cei mult-pătimași, ci și de cei buni de vreme ce numai lui Dumnezeu este a fi fără de nici o greșeală și nebiruit de patimă”, zice teologul. Și pe cele mai mici greșeli le văd ochii zavistnicului. Răbdare dacă le vede pe cele ce sunt, dar și pe cele ce nu sunt?!

Un orb, pentru care ne povestește Sf. Ev. Marcu, s-a dus către Domnul Hristos, ca să se tămăduiască. Mântuitorul Hristos s-a atins de ochii lui și l-a întrebat, ce vede? El a răspuns: “Văd pe oameni ca niște copaci umblând”. A! Ticălosule orb. Oamenii ți se par ție ca niște copaci? Și ce asemănare este între copaci și oameni? Dar copacii care umblă, de vreme ce sunt înrădăcinați cu tărie în pământ? Rău vezi, omule, de vreme ce vezi pe cele ce nu sunt. Așa vede zavistnicul pe oameni, ca pe niște copaci umblând, în loc să-i vadă prea mici!

A! Creștine, acela pe care-l zavistuiеști este om și ție ți se pare copac? Tu vezi cele ce nu sunt și atunci ești îndoit orb.

Eu am zis până acum cele ce am știut să zic, isprăvească dar cuvântul acesta fericitul Pavel: “*Să nu ne facem iubitori de mărire deșartă, zice el, vorbind de rău unul pe altul, unul altuia pizmuind*” (a). Să nu ne facem iubitori de mărire deșartă, ci să se cunoască fiecare însuși pe sine, să nu vorbim de rău unul pe altul, să nu pizmuim unul altuia. “Căci (urmează tot acest Apostol vorbind nouă) de vă mâncați voi unul pe altul, vedeți, nu cumva să pieriți cu totul”. Aceasta este o profecie și s-a împlinit la noi. Atâta mărire a neamului nostru, atâta mărire a împărăției noastre, știți cum s-a stins? Citiți istoriile noastre. Nu de puterea perșilor, nu de sabia agarenilor, ci din cauza zavistiei noastre. Noi ne-am stricat, căci ne-am mâncat între noi. “Unul pe altul vorbind de rău, unul pe altul zavistuind. Și de ne înarmăm noi unii

asupra altora pentru ca să ne stricăm, nu mai este trebuință de alt vrăjmaș, nici chiar de diavolul, căci zice Hrisostom: “De ridicăm arme unii asupra altora, nici diavolul nu mai trebuie la pierzarea noastră” (a).

Dar, pentru Dumnezeu, Căruia credem și Care este Dumnezeuul păcii și Tatăl îndurărilor, pentru Sfânta Evanghelie pe care o ținem și care este testamentul dragostei, care este loc de bună întocmire și unire, să încetăm odată noi, rămășițele cele ticăloase ale neamului nostru, ce am mai rămas, măcar să nu mai dăm pricină să se bucure mai mult și să râdă de noi vrăjmașii voștri. Filistenii au biruit cu totul pe poporul israelit și chiar în acea zi s-a omorât și împ. Saul și feciorii lui. Mai mare stricăciune n-au avut altă dată israeliții. A auzit David vătămarea cea multă a neamului său și întorcându-se către tovarășii lui a zis: Nu spuneți nici descoperiți aceasta la Ghet și Ascalon, unde locuiau străini de neam. “*Nu povestiți la Ghet, nici binevestiți la ieșirea Ascalonului*”. Pentru ce? Pentru ca să nu audă ticăloșia noastră și să se bucure vrăjmașii noștri. “*Pentru ca să nu se veselească fetele celor străini de neam*” (b).

Fraților și împreună fraților creștini! Ticăloșiile noastre, patimile noastre, greșelile noastre, păcatele noastre să ni le spunem, să ni le descoperim cu grație de rău, nu “*unul pe altul grăind de rău, unul pe altul pizmuind*”. “Pentru ce? Pentru ca să nu se bucure cei străini de neam, cei văzuți și nevăzuți vrăjmașii noștri. Tăcere, milostivire, milă cu îndurare. Dar zavistia, care vorbește de rău, care clevetește, care osândește! Cine are o patimă ca aceasta, zic iarăși, nu este vrednic să se numească om, ori să se cheme creștin... (c).

Neînțelegerea fiilor, durerea părinților. Ce dureros lucru este când copiii unor părinți nu se pot înțelege! Ce lucru de durere poate fi o casă, unde nu se mai termină cearta, zavistia și dezbinarea între frați! Ce inimă îndurerată trebuie să aibă un tată, când copiii lui trăiesc în ură și ceartă! Dacă pe un tată pământesc îl doare acest lucru, cât de mult credeți că-L doare pe Tatăl cel Ceresc, neînțelegerea, ura și zavistia dintre fiii Lui de pe pământ?

Vai, ce păcat mare au față de Tatăl Ceresc și față de sufletul lor, acei creștini, care trăiesc în zavistie și ură (d).

5. Am zis la alții să se ducă în rușine, în temniță, în robie, în sărăcie, la diavolul, ș.a.? Am blestemat pe alții și am poftit în inima mea să li se întâmple acele blesteme?

Unii altora suntem mădulare din parte și toți la un loc formăm Trupul lui Hristos. Astfel, răul pe care îl dorim sau îl facem altora, îl vom suferi și noi, pentru că toți suntem un trup. *“De pătimește un mădular, pătimesc toate mădularele împreună; iar când se slăvește un mădular, împreună se bucură toate mădularele”* (a). Aceasta știind-o, să ne dorim, nu răul, ci binele unii altora, pentru că toți suntem Trupul Domnului Hristos și mădulare din parte (Despre aceasta vezi și “Vârtejul rătăcirilor” de autor).

Scaiul. O femeie rea de gură și care nu mai contenea din blesteme și ocări, merse la un Preot să se spovedească. Preotul o știa. Luă un scai, i-l puse în mână și-i zise să meargă într-un câmp, alături, și să semene una câte una grăunțele lui. Femeia se miră mult de un astfel de canon (pedeapsă), dar s-a dus. După ce isprăvi, veni din nou la Preot. Acesta îi spuse:

– Acum întoarce-te și adună toate grăunțele. Femeia ascultă dar văzu curând că era cu neputință. Tot așa e și cu vorbele. Ele zboară ca vântul. Odată spuse, nu poate să le mai pună înapoi, nici să le șteargă (b).

6. Am umblat cu vrăji, cu farmece, pentru a sparge casa aproapelui meu?

Aceștia cad în groaznică afurisenie și se fac părtași cu diavoli în osânda iadului.

7. Am dorit paguba și moartea altora?

Această dorință nu-i creștinească, ci este lumească, trupească, satanicească (c). Acest păcat, de nu se părește, despoaie pe suflet treptat de Darurile Dumnezeiești și prăbușește pe făptaș în prăpastia durerilor, nefericirilor, mizeriilor și în osânda iadului.

Ciudățenia pasării Nibus. O ciudată însușire are pasărea Nibus din India. Pe vreme bună și frumoasă, această pasăre stă în cuibul ei, tristă și posomorâtă. Dar îndată ce vine vremea rea, cu vânt,

vifor și furtună – ea zboară din cuib voioasă, desfătându-se în văzduhul tulburat. Exact așa e și omul cel invidios (gelos). Se întristează când vecinului sau și aproapelui său îi merge bine și se bucură când îi merge rău. Invidiosul și invidia nu poate suferi nimic de bine: nici hărnicia altuia, nici izbânda lui, nici chiar talentul ce-l are de la Dumnezeu (a).

Cererea pizmașului. Un împărat al sciților având ziua onomas-tică, voia să facă bine celor doi curteni ai săi, pe care îi avea în mare favoare. Îi chemă la sine și le zise:

– Cereți ce veți voi de la mine, dar să băgați de seamă, că, față de ceea ce va cere fiecare dintre voi, celuilalt îi voi da îndoit.

Unul din curteni era foarte bogat și cugeta întru sine că dacă va cere bani sau altceva, celălalt curtean va primi îndoit. Astfel zise:

– Mie nu-mi trebuie nimic.

Celălalt curtean fiind pizmătăreț și deci invidiind averea colegului său de serviciu, zise împăratului:

– Maiestate, eu doresc să mi se scoată un ochi. Nefericitul de el credea că prin aceasta celuilalt curtean i se vor scoate amândoi ochii. Dar împăratul cu minte îi zise:

– O, dragul meu, nu-ți pot nicidecum împlini dorința, căci pizma te-a orbit de amândoi ochii, așa că nu mai am de unde să-ți scot și eu un ochi!

Sf. Apostol Pavel numără pizma între faptele trupului (b), spunând că pizmătăreții nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. Să ne ferim deci de această buruiiană otrăvitoare. Să nu ne pară rău de bună-starea aproapelui, care patimă este împotriva bunătății și facerii de bine ca roade ale duhului (c).

Dezbinarea a trei pizmași. Trei călători se întâlniră odată într-o pădure. Toți trei plecară din satele lor în lume, căci nu puteau să rabde norocul altora. Din pădure plecară împreună și aflară pe cale o pungă cu bani. Nu s-au putut înțelege la împărțirea banilor, căci fiecare voia toți banii și nu putea răbda ca ceilalți să ia ceva. Au rămas deci lângă bani și-i păzeau ca nu cumva să vină cineva și să-i ia.

După două zile veni pe acolo stăpânul locului, un împărat bogat. Cei trei pizmași cerură ca împăratul să-i vindece de boala lor. Și

împăratul i-a pedepsit după felul pizmei, de care erau cuprinși. Unul nu voia să facă bine nimănui, altul nu voia ca vreun alt om să facă bine cuiva, iar al treilea nu suferea ca cineva să-i facă lui vreun bine.

Împăratul s-a mirat de ei și le-a spus:

– Voi nu sunteți destoinici ca să vă las banii aceștia!

Și luând banii, împăratul îi condamnă pe toți, după cum au meritat. Pe cel care nu putea nimănui să facă vreun bine, îl trimise în pustietate, desculț și fără vreo hrană sau băutură. Pe cel care nu putea căuta cu ochi buni ca omul să facă cuiva vreun bine lăsa să-l taie cu sabia, pentru că n-a meritat să trăiască pe lume, fiindcă îi plăcea numai răul. În sfârșit, pe cel care nu putea să rabde, ca omul să-i facă însuși lui vreun bine, îl lăsa să trăiască, pentru că singur năravul lui îi era o pedeapsă și îl trimise într-un loc al pământului său, unde se făcea cele mai multe fapte bune, însă el neputând răbda, de necaz, în curând s-a îmbolnăvit și a murit (a).

8. Am dat altora sfaturi rele, ca să facă așa?

Cei ce dau și cei ce ascultă astfel de sfaturi rele cad în grele nefericiri și-n groaznice pedepse (b). Astfel a făcut Ahitofel vicleanul și Avesalom contra tatălui său David. Păcatul acesta i-a prăbușit pe amândoi în pierzare (c).

„Cu cine să vorbesc și cui să vestesc ca să audă? Căci iată, urechea lor este netăiată împrejur și nu pot auzi; că iată, Cuvântul Domnului este de râs la ei și nu le e deloc plăcut. De aceea sunt plin de mânia Domnului și n-o mai pot ține în mine; o voi vărsa deci asupra copiilor pe ulițe și asupra adunării tinerilor și vor fi luați și bărbat și femeie și cel în vârstă și cel sătul de zile. Și casele lor vor trece la alții; tot așa și țarinile și femeile, pentru că voi tinde mâna Mea asupra locuitorilor țării acesteia, zice Domnul. Căci fiecare din ei, de la mic până la mare, este robit de lăcomie și de la Prooroc până la Preot, toți se poartă mincinos, lecuind rănila poporului Meu cu nepăsare și zicând: „Pace!” Pace!” și numai pace nu-i. Dar se rușinează ei oare, când fac urâciuni? Nu, nu se rușinează deloc, nici roșesc. De aceea vor cădea printre cei căzuți și în vremea cercetării Mele vor fi aruncați, zice Domnul” (d).

(a) O.M.P. ist. 736. (b) Lev. 20, 6-7; Ier. 14, 10-16; 7, 8-19; 11, 14; 23, 21; 27, 10-15; 29, 8-9; Ier. 13, 14-16; 14, 9-11; comp. 1 Tim. 4, 1-2; 2 Tim. 3, 1-9; Mt. 7, 15; Rom. 16, 17-18; 2 Petru 2, 1-3; 1 Ioan 1, 8-10. (c) 2 Împ. 15-18. (d) Ier. 6, 1-15

9. Am lăudat pe cei ce au făcut rău aproapelui lor?

Cei ce păcătuiesc astfel se fac părtași acelor fapte rele și se arată pe sineși că au duh vrăjmășesc în ei.

10. Am batjocorit, calomniind (vorbit de rău) pe alții înaintea mai multor oameni, răpindu-le astfel cinstea și numele lor cel bun?

Acesta este un păcat strigător la cer, care se răzbună groaznic asupra celor ce-l săvârșesc. Fiecare din noi e bine a ne judeca și prihăni păcatele noastre. Zis-a un bătrân:

– Cel ce fură, sau cel ce minte, sau cel ce face alt păcat, de multe ori, îndată după ce a săvârșit păcatul, suspină și se prihănește pe sine și vine în pocăință; iar cel ce are în suflet pomenire de rău, ori de stă la masă, ori de umblă, ori de doarme, ca de rugină se mănâncă. Și păcatul totdeauna nedespărțit îl are și rugăciunea lui se face blestem. Și toată osteneala lui se face neprimită, măcar de-și va vărsa și sângele său pentru Hristos (a).

Întoarce-ți desagii! Scrie într-un loc de la Sfânta Evanghelie despre *“bârna”* și *“pai”*. În firea cea veche a omului este și aplicarea cea rea de a vedea *“paiul din ochii altora, dar bârna din ochii lui, nu”* (b).

Ispita aceasta, păcatul acesta, l-a asemănat cineva, foarte potrivit, cu un om ce duce în spate o pereche de desagi încărcăți cu păcate. Iar acești desagi sunt astfel aranjați, că omul pune totdeauna în partea de dinainte păcatele altora, iar în partea de dinapoi: păcatele lui. Adică, vede totdeauna numai păcatele altora, iar pe ale lui nu le vede... Așa sunt oamenii cei lumești. E o lege aproape generală între ei, ca să vadă și să critice numai păcatele altora.

Dar de multe ori, ispita aceasta stăruie și între noi, cei care căutăm mântuirea. Să luăm seama, ea încearcă să intre în Biserica (adunarea) Domnului și trebuie să ne păzim de aceasta (c).

Să ne uităm bine la desagii aceștia cum sunt așezați și de cumva îi purtăm și noi, tot la fel ca în chipul de față, să-i întoarcem, în așa fel, ca păcatele noastre să fie în față, iar păcatele altora în spate și neîncetat zi și noapte, în tot timpul vieții pământești să ne vedem scăderile și păcatele noastre până la ultima răsufulare.

(a) „Pateric” o.c. pg. 403, 23. (b) Mt. 7,3. (c) Pr. I. Trifa ist. 580

11. După săvârșirea acestor feluri de crime, nu m-am dus iarăși la acei oameni, înaintea cărora am ponegrit pe aproapele meu, pentru a-i întoarce cinstea și a-i repara numele lui cel bun?

Cei care vatămă cinstea și numele cel bun al aproapelui lor, nu se dezleagă de păcatul acesta până ce nu repară ce au stricat, retrăgându-și calomnia lansată de ei în lume. Restituirea pagubei și repararea stricăciunii, e canonul care tămăduiește sufletele acestor păcătoși. Astfel, zilnic, până în ziua Judecății universale, sunt apăsați și osândiți. "Împacă-te cu pârâșul tău până ești pe cale (pe calea vieții vremelnice) cu dânsul, dă-ți silința să te izbăvești de el; ca nu cumva să te tragă la Judecător și Judecătorul te va da temnicherului și temnicherul te va arunca în temniță. Zic ție: nu vei ieși de acolo până nu vei plăti și filiarul cel mai de apoi" (a).

12. Îngreunându-mă cu păcatul mândriei, pizmei și al urâciunii, n-am iertat pe vrăjmașii mei când mi-au cerut iertare cu îndreptare și umilință?

Chiar când vrăjmașii noștri vin cu îndreptare sau cu restituirea stricăciunii și umilință, văzându-i îndreptați, suntem datori a-i ierta și a-i apropia cu precauție pentru viitor. "*De veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel Ceresc; iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu va ierta greșelile voastre*" (b).

Iartă, dar nu iartă. Sunt mulți creștini plini de viclenie, care iartă de formă, dar cu gândul rău de a lovi când vor putea pe cel ce l-au iertat. Cei ce fac astfel sunt niște persoane negre la suflet, infernale, mult mai primejdioase decât cei care n-au iertat de loc, adică nu și-au făcut forma. Sunt alții care fac mizerii aproapelui lor ca niște diavoli, ba poate și mai rău și silesc cu forță pe cei pe care i-au necăjit, și-i supără cu nedreptățile și hărțuielile lor, ca să-i ierte. Asta nu-i iertare, împăcare, ci păcate strigătoare la cer, care se răzbună asupra făptașilor.

Iertarea adevărată e mai mare ca postul. A trimis odată Sf. Epifanie către Avva Ilarion, rugându-l pe el și zicând:

(a) Lc. 12, 58-59; Mt. 5, 23-28. (b) Mt. 6, 14-15; comp. Mt. 18, 15-16, 22; Mc. 11, 25; Lc. 6, 37-38; 17, 3-4; 23, 34; Mt. 5, 44; F. Ap. 7, 60; 3, 17; 1 Cor. 4, 12

– Vino să ne vedem mai înainte de a ne duce din trup. Și mergând el, s-au bucurat unul cu altul. Iar mâncând ei, s-a adus o pasăre gătită. Și luând Episcopul a dat lui Avva Ilarion și a zis bătrânul:

– Iartă-mă, că de când am luat schima n-am mâncat junghiat. Și i-a zis lui Episcopul:

– Așa și eu, de când am luat schima, n-am lăsat pe cineva să adoarmă având ceva asupra mea, nici eu n-am dormit având ceva asupra cuiva. Și a zis lui bătrânul:

– Iartă-mă, că petrecerea ta este mai mare decât a mea.

Osândești pe cel căruia îi ceri iertare? Un frate oarecare avea scârbă asupra altui frate. Iar acel frate, înțelegând cum că cutare frate, are scârbă asupra lui, a mers la dânsul vrând ca să i se smerească, să-și ceară iertare și să se împace cu dânsul. Deci, bătând el în ușa fratelui, acela n-a vrut nicidecum să-i deschidă și să-l primească. Atunci, dacă a văzut că nu-i deschide, s-a scârbit și el. Și mergând la un bătrân i-a spus pentru acel frate, jeluindu-se cum că are scârbă asupra lui și a mers la dânsul să-și ceară iertare și să se împace cu dânsul și nu l-a primit, nici i-a deschis ușa. Iar bătrânul a zis lui:

– Caută, fiule, și-ți ia seama, că poate ai vreun gând în inima ta, cum că tu nu ești cu nimic vinovat, nici ai făcut lui vreun rău, ci el a făcut rău și el este vinovat; și așa pe tine însuți te îndreptezi, iar pe el îl învinovătești. Deci, pentru aceea nu-i dă Dumnezeu lui îndemnare ca să-ți deschidă și să te primească, pentru că nu cu adevărată pocăință mergi la dânsul, ci cu fățarie. Ci mergi și pune în inima ta, cum că tu ai greșit și tu ești vinovat, iar pe dânsul să-l îndreptezi. Și așa făcând, Dumnezeu îi va da lui îndemnare și umilință ca să se smerească și să se împace cu tine.

Și i-a spus lui această povestire: “Erau doi oameni mireni în Egit, în ținutul Alexandriei și amândoi erau cu bună cucernicie și cu viață bună. Aceștia sfătuindu-se au lăsat lumea și s-au călugărit amândoi împreună. Și auzind ei citindu-se cuvântul ce este scris în Sfânta Evanghelie, care zice: “*Că unii s-au scopit pe sine pentru Împărăția Cerului*” și râvnind acestui cuvânt al Evangheliei, s-au scopit amândoi. Și neștiind ei puterea Dumnezeieștii Scripturi, li se părea că foarte mare bunătate au făcut cu acel lucru, că s-au scopit pe dânsii pentru Împărăția cerului; iar Arhiepiscopul auzind de acel lucru al lor, i-a despărțit de Sf. Biserică. Dar ei răpșteau (cărteau) asupra Arhiepiscopis-

copului, zicând că pentru oarecare pizmă și fără dreptate i-a despărțit pe ei de Sfânta Biserică. Și s-au sfătuit să meargă la Arhiepiscopul Ierusalimului și să se jeluască și să-și spună pricina lor și acela îi va blagoslovi și îi va împărtăși iarăși Bisericii. Deci, au mers la Arhiepiscopul Ierusalimului și au început a se jeli pentru strâmbătatea ce le-a făcut-o lor Arhiepiscopul Alexandriei, de i-a despărțit pe ei de Sfânta Biserică, spunându-i și pentru ce pricină i-a despărțit. Iar Arhiepiscopul Ierusalimului auzind aceasta, a zis lor:

– Și eu vă despart pe voi. Iar ei auzind aceasta, s-au scârbit foarte și sfătuindu-se, au zis unul către altul:

– Să mergem, frate, la Arhiepiscopul Antiohiei și acela văzând scârba și strâmbătatea ce tragem, nefiind vinovați, își va face milă și ne va primi pe noi. Și așa au mers la arhiepiscopul Antiohiei și i-au spus lui plângerea și pricina lor, iar Arhiepiscopul auzind, a zis lor:

– Și eu vă despart pe voi. Iar ei în loc de nădejdea pe care o aveau, că îi va bucura acel Arhiepiscop, au auzit ca și de la ceilalți zicând: “Și eu vă despart pe voi”. Și s-au sfătuit după aceea să meargă la Roma, la Papa, zicând:

– Să mergem noi, frate, la Papa, și el ne va primi pe noi și ne va izbândi nouă despre toți ceilalți.

Și așa au plecat și au mers la Roma, la Papa, și s-au jeliut și au spus Papii toată pricina lor și cum toți Arhiepiscopii, necăutându-le dreptatea și nevinovăția lor, fără de nici o pricină sau vină, i-au despărțit pe ei de Sfânta Biserică. Iar Papa auzind acestea, le-a zis lor:

– Și eu vă despart pe voi. Iar ei auzind și de la Papa tot același cuvânt, pe care îl auziseră de la ceilalți Arhiepiscopi, se întrebau între sine, zicând:

– Ce vom face, frate, că aceștia sunt toți uniți la un cuvânt fiindcă ei se adună la soboare toți la un loc și se sfătuiesc și se unesc să țină toți una și să fie toți într-un cuvânt; ci noi să mergem la Sfântul Epifanie Arhiepiscopul Ciprului și să ne jeluim și să spunem lui toată pricina noastră. Și acela fiind om Sfânt și Prooroc și cunoscător, ne va cunoaște supărarea și nevinovăția noastră și scârba ce tragem fără dreptate și ne va primi pe noi.

Și așa, ieșind din cetatea Romei, au plecat și au mers la ostrovul Ciprului și dacă s-au apropiat de cetatea unde era Sfântul Epifanie, Dumnezeu i-a descoperit lui pentru venirea celor doi călugări și pentru lucrul și pricina lor. Iar Sfântul Epifanie înștiințându-se pentru

dânșii, îndată a trimis pe un cleric al său în întâmpinarea lor, ca să le spună, ca nici în cetatea lui să nu îndrăznească să intre, că nu-i primește. Iar ei auzind aceasta, s-au umilit cu inimile lor și s-au smerit pe sine, vorbind unul către altul și zicând:

– Cu adevărat, frate, noi am greșit lui Dumnezeu. Și pentru ce dar umblăm zbuciumându-ne, vrând ca să ne îndreptăm pe noi? Fie măcar și așa, precum socoteam noi, adică cum că toți fără dreptate și fără nici o vină, unul după altul, ne-au despărțit pe noi de Sfânta Biserică, dar acesta, încă nici n-am mers la dânsul să ne jeluim și să ne spunem pricina noastră, nici încă nu ne-a văzut pe noi, ci fiind el om Sfânt și Prooroc cunoscător, iată că însuși Dumnezeu i-a descoperit lui și i-a arătat venirea noastră la dânsul și greșeala noastră, pentru care ne-a poruncit nouă că nici în cetate să nu intrăm. Pentru aceea, frate, în zadar ne ostenim noi, umblând ca să ne îndreptăm că noi am greșit lui Dumnezeu și Dumnezeu i-a arătat greșeala noastră. Pentru aceea nu numai fața lui nu ne primește să o vedem, ci nici în cetate nu ne primește să intrăm.

Și așa au început a se umili, a plânge și a se smeri, cunoscându-și greșeala și păcatul lor. Iar văzătorul de inimi Dumnezeu, văzându-i pe dânșii că și-au cunoscut greșeala lor și s-au umilit inimile lor și se smeresc, căindu-se; i-a poruncit lui să trimită ca să-i cheme și să-i primească pe ei, că și-au recunoscut greșeala lor și acum smerindu-se se căiesc. Și așa, Sfântul Epifanie a trimis de i-a chemat la sine și cu multe cuvinte de folos i-a învățat și i-a mângâiat pe ei, i-a primit în Sfânta Biserică și i-a împărtășit pe ei cu Sfintele Taine. Apoi a scris pentru dânșii la Arhiepiscopul Alexandriei, zicând:

– Primește, frate, pe fiii tăi, căci cu adevărat acum s-au smerit și s-au pocăit. Și așa i-a trimis pe ei la locul lor.

Această povestire spunând-o bătrânul fratelui, i-a zis:

– Iată, fiule, aceasta este cu adevărat tămăduirea sufletului, ca în toate lucrurile să ne smerim, defăimându-ne și ocărându-ne pe noi, descoperindu-ne și vădindu-ne înaintea lui Dumnezeu păcatele noastre, iar nu ale fratelui nostru.

Acestea auzindu-le fratele, s-a umilit cu inima și făgăduindu-se că va face după cuvântul bătrânului s-a dus iarăși cu smerenie la acel frate care avea scârbă asupra lui, să se roage ca să-l ierte pe el; și bătând la ușa chiliei îndată a auzit acela și i-a deschis. Și mai înainte

până a se închina el și a-și cere iertare, acela s-a închinat lui cu smerenie, zicând:

– Iartă-mă, frate, că te-am scârbit pe tine. Și așa, cu dragoste și din tot sufletul sărutându-se unul cu altul, s-a făcut mare bucurie între dânsii.

Blagosloviți și iertați. A zis unul din Părinți:

– De te va ocări pe tine cineva, blagoslovește-l pe el. Și de va primi, bine va fi amândurora; iar de nu va primi, el va lua de la Dumnezeu ocară și tu blagoslovenie.

Petrecea odată Avva Theodor cu frații în schit și mâncând ei, luau cu evlavie paharele, tăcând și nezacând cuvântul “*iartă*”. Și a zis Avva Theodor:

– Au pierdut călugării obiceiul cel bun, nezacând: “*Iartă*”.

Iartă-mă. Avva Colov a zis odată fratelui său celui mai mare:

– Voiesc fără de grijă să fiu, precum Îngerii sunt fără de grijă, nimic lucrând, ci nelipsit slujind lui Dumnezeu.

Și dezbrăcându-se de haină a ieșit în pustie, unde făcând o săptămână, s-a întors către fratele său și după ce a bătut în ușă, l-a auzit pe dânsul și mai-nainte de a-i deschide, i-a zis:

– Tu cine ești? Iar el a zis:

– Eu sunt Ioan, fratele tău. Și răspunzând i-a zis lui:

– Ioan s-a făcut Înger și nu mai este între oameni.

Iar el i se ruga, zicând:

– Eu sunt.

Și nu i-a deschis lui, ci l-a lăsat până dimineța să se trudească. Iar mai pe urmă deschizându-i i-a zis:

– Om ești și trebuință ai să lucrezi ca să te hrănești.

Și i-a făcut metanie, zicându-i:

– Iartă-mă.

Acesta ședea odată în Sfânta Biserică și a suspinat, neștiind că este cineva în urma lui, dar cunoscând, i-a făcut metanie, zicând:

– Iartă-mă, Avvo, că încă nu m-am învățat.

Lesne iertător. A fost un Patriarh în Dumnezeiasca Cetate, care atât era de milostiv și lesne iertător celor greșiți, că unul dintre ai casei lui a furat de la dânsul aurul și temându-se a fugit în Tevaida Egiptului și umblând pe acolo l-au aflat varvarii și luându-l l-au dus la locul lor, de care lucru aflând Arhiepiscopul l-a răscumpărat cu optzeci de

galbeni. Deci venind el, l-a primit milostivul, încât ziceau unii din cetățeni că nimic n-ar fi greșit Arhiepiscopului.

Arde pe draci. Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând:

– Ce este sporirea omului către Dumnezeu? și a răspuns bătrânul:

– Sporirea omului este smerenia, că pe cât se pogoară cineva în smerenie, pe atât se înalță în sporire.

A zis un bătrân:

– Dacă smerindu-te pe tine vei zice cuiva: “Iartă-mă”, arzi pe draci.

Iartă-ne pe noi, stăpâne. A zis un bătrân, că smerenia poate mai mult decât toată sila și a povestit și un lucru ca acesta: “Au fost doi episcopi aproape unul de altul și erau odinioară supărați unul asupra celuilalt. Unul din ei era bogat și puternic, iar celălalt smerit. Și căuta cel puternic să facă rău celuilalt. Iar cel smerit auzind aceasta, zicea către clerul său:

– Avem să-l biruim cu Darul lui Dumnezeu. Și au zis lui clericii:

– Stăpâne, cine poate să-l biruiască pe el? Iar acela zicea:

– Răbdați, fiilor, și aveți să vedeți Mila lui Dumnezeu.

Deci pâdea el și când avea acela un praznic de Sfinții Mucenici, a luat pe clerul său și a ieșit și le-a zis lor:

– Veniți după mine și ori ce mă veți vedea pe mine că fac, faceți și voi și avem să-l biruim.

Deci mergând după dânsul, ziceau aceștia:

– Oare ce are să facă?

Și după ce au venit l-au aflat făcând slujbă și pe toată cetatea adunată acolo. Atunci Episcopul a căzut în genunchi la picioarele celui puternic, împreună cu clerul său, zicând:

– Iartă-ne pe noi, Stăpâne, robii tăi suntem!

Iar acela înspăimântându-se de ceea ce s-a făcut, umilindu-se, căci Dumnezeu schimbase inima lui, se apucă și el de picioarele lui, zicând:

– Tu ești Stăpân și părinte!

Și de atunci s-a făcut mare dragoste între dânsii. Și zicea cel smerit către clerul său:

– Nu vă ziceam vouă, fiilor, că avem să biruim prin bunătatea lui Dumnezeu? Deci și voi, când aveți vrajbă către cineva, aceasta faceți și veți birui cu Darul lui Dumnezeu.

Iartă-mă că mă pocăiesc. A fost un bătrân iubitor de frați și plin de multă dragoste, nesocotind niciodată răul. Un frate furând niște vase le-a dus și le-a pus la dânsul, neștiind el nimic pentru acel

lucru. După vreo câteva zile s-au cunoscut vasele acelea și pârât fiind bătrânul, a pus metanie, zicând:

– Iartă-mă că mă pocăiesc.

După puțin timp a venit fratele care furase vasele și le pusese la el și a făcut vorbă cu el și zicea bătrânului:

– Sfinția ta ai furat vasele?

Și bătrânul pune metanie fratelui, zicând:

– Iartă-mă.

Încă și altul din frați, de greșea cândva și tăgăduia, el pune metanie, zicând:

– Iertați-mă. Atât era de cucernic și de smerit Cuviosul, încât nici cu cuvântul n-a rănit cândva pe cineva.

Un iubitor de Hristos fiind dat la mucenie de slujnica sa, când era dus să se săvârșească, a văzut pe slujnica lui, care îl dăduse și-l vânduse și scoțând inelul cel de aur pe care-l purta, i l-a dat ei, zicând:

– Mulțumescu-ți ție, că de acest fel de bunătăți pricinuitoare mie te-ai făcut.

De la scaunul Sfintei Spovedanii, unul a ieșit iertat și altul osândit. Doi frați locuiau deosebi în pustie. Și a zis unul din ei celuilalt:

– Voiesc să mă duc la Avva Zinon și să-i spun un gând.

A zis și celălalt:

– Și eu voiesc aceasta. Deci s-au dus amândoi împreună.

Și luându-l pe el, fiecare deosebi și-au spus gândurile lor. Și unul spunându-le, a căzut înaintea bătrânului, rugându-l pe el cu multe lacrimi, ca să se roage lui Dumnezeu pentru dânsul. Și a zis lui bătrânul:

– Mergi, nu te slăbi pe sineți și nu grăi de rău pe cineva și nu te lenevi de rugăciunea ta.

Și ducându-se fratele s-a vindecat. Iar celălalt spunându-și gândul său către bătrân, a adăugat moale și cu nebăgare de seamă, zicând:

– Roagă-te pentru mine, dar n-a cerut cu dinadinsul. După o vreme s-a întâmplat de s-au întâlnit unul cu altul și a zis unul din ei:

– Când am mers noi către bătrânul, i-ai spus lui gândul pe care ziceai că voiești să i-l spui? Iar acela a zis:

– Da, i-am spus! A întrebat iarăși:

– Oare te-ai folosit după ce i-ai spus? Răspuns-a fratele:

– Da, m-am folosit, că pentru rugăciunile bătrânului m-a vindecat Dumnezeu. Iar celălalt a zis:

– Eu măcar că i-am mărturisit gândurile mele, totuși, n-am simțit nici o ușurare. Zis-a lui cel ce s-a folosit:

- Dar cum te-ai rugat bătrânului? Răspuns-a acela:
- I-am zis lui: roagă-te pentru mine, că am acest gând.

Iar celălalt a zis:

– Eu mărturisindu-mă, am udat picioarele lui cu lacrimile mele, rugându-mă lui ca să ceară îndurarea lui Dumnezeu pentru mine. Și așa, prin rugăciunea lui m-a vindecat Dumnezeu.

Acestea ni le-a povestit nouă bătrânul, învățându-ne că se cade celui ce roagă pe vreunul din Părinți pentru gânduri, cu osteneală și cu toată inima să i se roage și atunci va dobândi. Iar cel ce se mărturisește cu nebăgare de seamă, s-au ispitește, nu numai că nu se folosește, ci se și osândește (a).

Sfântul Apostol Iacob a iertat pe clevetitorii și pârâșii săi, când îl duceau la moarte.... Văzând evreii că Sf. Ap. Iacob, fiul lui Zevedei, făcea multe minuni în Numele lui Iisus Hristos, s-au pornit cu mare mânie asupra lui și au îndemnat pe împ. Irod ca să ridice prigoană asupra Bisericii lui Hristos și pe Iacob să-lucidă. Împăratul Irod și-a pus mâinile ca să facă rău unora din Biserică și a ucis cu sabia pe Iacob, fratele lui Ioan. Văzând el că aceasta a plăcut evreilor, a adăugat a prinde și pe Petru, pe care l-a și pus în temniță. Evsevie Episcopul Cezareei Palestinei, scrie despre Sfântul Iacob, că pe când se osânde de Irod la moarte, un bărbat oarecare anume Iosia, unul dintre cei ce au pârât pe Apostol către Irod, văzând bărbăția și îndrăzneala Sfântului Iacob, nevinovăția și sfințenia lui cunoscând-o și adevărul cuvintelor celor grăite de dânsul (pentru venirea lui Mesia) înțelegându-l, a crezut în Hristos și mărturisitor al lui Hristos deodată s-a arătat. Deci, îndată și acela împreună cu Sf. Iacob a fost osândit la moarte. Mergând împreună la locul cel de moarte, pe un slăbănog oarecare ce zăcea lângă cale, Sf. Apostol l-a făcut sănătos. Și când își găteau grumajii spre tăiere, a rugat Iosia pe Sf. Iacob, ca să-i ierte păcatul cel făcut din neștiință; căci a fost clevetitor asupra lui la împărat. Atunci Apostolul cuprinzându-l la sărutat, zicând:

– Pace ție. Și și-au plecat amândoi capetele spre tăiere; și astfel s-au sfârșit. Iar după tăiere, ucenicii Sfântului Apostol Iacob luând trupul învățătorului lor, cu Dumnezeiască povățuire l-au dus în Spania, unde și până acum se dăruiesc din mormântul lui tămăduiri de boli și

(a) „Pateric” o.c. pg. 67, 4; 346, 26; 403, 25; 88, 6; 97, 2; 102, 23; 249, 25; 351, 36-37; 366, 14; 400, 15; 401, 18; 75, 9

se săvârșesc minuni, în slava lui Hristos Dumnezeu, Cel slăvit împreună cu Tatăl și cu Sf. Duh, de toată făptura în veci. Amin (a).

13. N-am cerut iertare de la aceia cu care am fost învrăjbit?

„De îți vei aduce aminte – a zis un înțelept bătrân – de cel ce te-a necăjit, sau te-a necinstit, sau te-a păgubit, dator ești să-ți aduci aminte de el ca de un doctor trimis de Hristos și să-l ai pe el ca pe un făcător de bine, că însuși necazul acesta al tău, înseamnă că boalește sufletul tău; că de nu boleai, nu pătimeai (supărare când te-a ocărât). Deci, dator ești să mulțumești fratelui și să te rogi pentru dânsul, că prin el îți cunoști boala ta și să primești cele de la el ca pe niște doctorii trimise ție de la Iisus. Iar de te scârbești asupra fratelui, zici chiar lui Iisus:

– Nu voiesc să primesc doctoriile Tale, ci voiesc mai bine să putrezesc în rănilile mele. Cel ce voiește să se vindece de rănilile sale sufletești, dator este să sufere cele ce se aduc de doctor, ori în ce chip ar fi. Că nici celui ce boalește trupește nu-i pare bine a se tăia, sau a se arde, sau a avea curățenie, ci și cu greață își aduce aminte de acestea. Însă încredințat fiind că este cu neputință în alt chip a se izbăvi el de boală, fără numai prin acestea, le suferă cu vitejie, mulțumind doctorului, știind că prin puțină greață se va izbăvi din îndelungata boală. Fier arzător de bolnavi al lui Iisus este cel ce te necinstește sau te ocărăște, dar te izbăvești de slava deșartă. Curățenie a lui Iisus este cel ce îți aduce ție pagubă sau ocară, dar te izbăvește de lăcomie; iar de fugi de ispită folositoare, fugi de viața veșnică. Căci cine a dăruit Sfântului Ștefan atâta slavă, pe care i-au pricinuit-o lui cei ce l-au împroșcat cu pietre, dacă nu răbdarea? (b).

14. N-am dat bună-ziua acelorora cu care am fost învrăjbit; nici nu le-am mulțumit când ei m-au salutat?

Aceasta e o manifestare a învrăjbirii sau a ruperii prieteniei și a legăturii dintre oameni. Creștinii de aceeași credință și viețuire după Dumnezeu, trebuie a păstra legătura Duhului. Numai atunci când vezi bine că cineva întoarce adevărul în minciună, dreptatea în viclenie, lumina în întuneric, Ierusalimul în babilonie, virtutea în vicii, dreapta credință în superstiții și mai ales în eresuri, stăruiind a ne trage în

prăpastia pierzării după el, avem dreptul a ne retrage și a rupe legătura cu cel ce ne periclitează mântuirea.

Când însă ne stă în putință, trebuie a întrebuința noi feluritele mijloace cinstite pentru a atrage pe unii ca aceștia de pe teritoriile Satanei în Staulul Mântuitorului. Față de adevărații creștini, Mântuitorul și urmașii Lui, ne spun că orice slăbire sau rupere a legăturilor, să o reparăm imediat prin împăcare și spulberarea vrajbei dintre noi. *“Auzit-ați că s-a zis celor de demult: să nu ucizi, că cine va ucide, vinovat va fi judecării... Eu însă zic vouă: că tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deșert, vinovat va fi judecării. Și cine va zice fratelui său: “Raca (prost, neghiob, nătărău, vrednic numai de scuipat...) vinovat va fi soborului; iar cine va zice: nebunule, vinovat va fi gheenei focului. Deci, de-ți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, lasă acolo darul tău, înaintea Altarului, mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău și atunci venind adu darul tău. Împacă-te cu pârâșul tău degrab, până ești pe cale (în viață) cu el, ca nu cumva pârâșul să te dea judecătorului și judecătorul te va da slugii și în temniță vei fi aruncat. Amin zic ție: nu vei ieși de acolo, până nu vei da codrantul (banul) cel mai de pe urmă... Iubiți-vă unii pe alții, precum și Eu v-am iubit pe voi... Rămâneți întru Mine și Eu întru voi... Mâniați-vă și nu greșiți, soarele să nu apună în mânia voastră”* (a).

Față de cei care ne periclitează mântuirea sufletului, ni se poruncește a ne păzi... Și la nevoie grea a rupe chiar și legătura cu ei: *“Păziți-vă de aluatul (învățătura, sfaturile, vorbele) fariseilor și saducheilor... Păziți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi îmbrăcați în haine de oi, iar înăuntru sunt lupi răpitori... Păziți-vă de cei care fac împerecheri și sminteli împotriva învățăturii, care voi v-ați învățat și vă feriți de ei. Că unii ca aceia Domnului nostru Iisus Hristos nu slujesc; ci pântecelui lor și prin cuvinte bune (în aparență) și prin cuvântare de bine (lingușiri și amestecarea cuvintelor Divine cu cuvinte vătămătoare mântuirii sufletești, ca bucatele bine gătite, dar cu otravă în ele), înșală inimile celor proști... Oricine va veni la voi și nu va aduce învățătura aceasta, să nu-l primiți în casă și să nu-i ziceți lui: bucură-te; că cel ce îi va zice lui bucură-te, se va face părtaș faptelor lui celor rele”*.

„...Acum am scris vouă, să nu vă amestecați... dacă vreunul nu-mindu-se frate, va fi curvar, sau lacom, sau răpitor, cu unul ca acela nici să mâncați... Nu vă înjuगाți într-alt jug cu necredincioșii; că ce împărtășire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împreunare are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar? Sau ce parte este credinciosului cu cel necredincios? Sau ce însoțire este Bisericii lui Dumnezeu cu idolii? Că voi sunteți Biserica lui Dumnezeu Celui viu, precum a zis Dumnezeu: Voi locui întru ei și voi umbla între ei și voi fi lor Dumnezeu și ei îmi vor fi Mie popor. Pentru aceea ieșiți din mijlocul lor și vă osebiți zice Domnul și de necurăție să nu vă atingeți și Eu vă voi primi pe voi și voi fi vouă Tată și voi veți fi Mie fii și fete, zice Domnul Atotțiitorul”.

„Ieșiți dintr-însa (adică din adunarea călcătorilor de lege cu premeditare și vrăjmășie) norodul Meu, ca să nu vă împărtășiți cu păcatele ei și ca să nu luați din bătăile ei...”. „De omul eretic, după una și a doua sfătuire, te ferește; știind că s-a răzvrătit unul ca acela și păcătuiește fiind singur de sine osândit...” (a).

Căderea celui ce n-a iertat pe fratele său. Doi frați oarecare, în vremea goanei fiind prinși, s-au dus ca să mărturisească adevărul și muncindu-i i-au pus în temniță. Dar din ispita diavolească s-a făcut între dânsii oarecare prigonire și zădărare. Deci, unul căindu-se, îndată a pus metanie fratelui, zicând:

– Poate să se întâmple ca mâine să ne săvârșim; să lăsăm dar vrajba ce-o avem unul asupra altuia și să facem pace. Iar celălalt nu se pleca. A doua zi aducându-se iarăși la divan, au fost puși la muncă și cel ce n-a primit pocăința, din cea dintâi ispitire s-a biruit. Deci i-a zis lui dregătorul:

– Pentru ce ieri atâta fiind muncit, nu te-ai plecat?

Iar el răspunzând a zis:

– Pentru că ieri aveam dragoste către fratele meu și Darul lui Dumnezeu mă întărea; iar acum țin pomenire de rău către dânsul și vai, pentru aceasta m-am golit de mângâierea și acoperământul lui Dumnezeu (b).

15. Am pândit cu viclenie și cu gând a face rău altora?

Pândirea aceasta vicleană și cu gânduri rele, este asemenea cu pândirea șarpelui-diavol, care zavistuind fericirea protopărinților

(a) Lc. 12, 1; Mt. 16, 6-12; Mc. 8, 15-21; comp. Ieș. 12, 15-13-20; Lev. 23, 5; Num. 28, 16; 1 Cor. 9, 6-8; Gal. 5, 9; Efs. 4, 21-24; Mt. 7, 15-21; Rom. 16, 17-18; 2 Ioan 1, 10-11; 1 Cor. 5, 6-13; 2 Cor. 6, 14-18; Apc. 18, 4; Tit. 3, 10-21. (b) „Pateric” pg. 401-402, 19

noștri, Adam și Eva, a întrebuițat toate mijloacele diabolice pentru a-i surpa din starea lor fericită. Acesta-i pomul morții din mijlocul Raiului și oricine mănâncă din el, moarte mănâncă. Astfel de pândiri au fost izvorul a o mulțime de sfâșieri și ucideri. Sumedenii de suflete s-au pierdut și se pierd prin păcatul acesta. *“Păcătosul (zavistnicul), după mulțimea mâniei lui nu va căuta; nu este Dumnezeu înaintea lui, spurcă-se căile lui în toată vremea; leapădă-se judecățile tale de către fața lui... că a zis în inima sa: nu mă voi clăti din neam în neam fără de rău. A cărui gură de blestem este plină și de amărăciune și de vicleșug. Sub limba lui osteneală și durere, șade la pândă cu cei bogați în ascunsuri, ca să ucidă pe cel nevinovat; ochii lui spre cel sărac se uită. Pândește în ascuns ca leul în culcușul său; pândește ca să apuce pe săracul; să apuce pe săracul când îl va trage pe el. În lațul său îl va smeri pe el; plecase-va și va cădea când va stăpâni el pe cei săraci. Că a zis el în inima sa: Uitat-a Dumnezeu, întors-a Fața Sa ca să nu vadă până în sfârșit. Scoală-Te, Doamne, Dumnezeuul meu, înalță-Se mâna ta, nu uita pe săracii tăi până în sfârșit”* (a).

16. Din multă zavistie, m-am umplut de patimi și mi-am încărcat sufletul cu multe păcate?

Zavistia sau pizma se împotrivește bunătății lui Dumnezeu, dragostei către aproapele și dreptei rațiuni omenești. Zavistia tulbură sufletul, slăbește trupul, naște multe judecăți rău voitoare, calomnii și felurite porniri rele și criminale.

Ce e zavistia? Sabie cu două tăișuri este zavistia, care și pe altul și pe sine vatămă de moarte, ci mai întâi pe sine. Zavistia mai întâi pe a sa inimă o străpunge și grea durere îi face și la față se schimbă și oftează. Bine mustră Sf. Vasile pe zavistnic, zicându-i: “Pentru ce suspini o, zavistnicule? Oare pentru a ta nevoie sau pentru binele străin?”

Cu adevărat, nu atâta pătimește zavistnicul de a sa nevoie pe cât de binele străin, pentru că văzând pe aproapele său mai bun decât pe sine și în bună sporire și în cinste fiind, se rupe la inimă... Pe Cain nu atât îl dureau de neprimirea jertfelor sale de Dumnezeu, cât îl dureau pentru buna primire a jertfelor fratelui său, și nu pentru a sa pagubă se întrista, ci de a fratelui bună plăcere se scârbea. Deci, în loc de a se îndrepta pe sine prin chipul cel îmbunătățit al fratelui său, el mai

amar prin acela se făcea. Și pe cât acela se topea înaintea lui Dumnezeu spre mai bine, pe atâta acesta sporea spre mai rău. Pe cât acela se suia în înălțimea milei lui Dumnezeu, pe atâta acesta se pogora în adâncul pierzării. O! cât de cumplită răutate este zavistia! Să auzim despre ce ne spun Sfinții Părinți: Grigore Nissis zice: "Zavistia este începutul răutății, maica morții, întâia ușa a păcatului a tot răul rădăcină". Marele Vasile ne îndeamnă a fugi de ea, zicând: "Să fugim, fraților, de nesuferita răutate a zavistiei, pentru că este a șarpelui poruncă, a diavolului scornire, a vrăjmașului sămânță, a muncii arvună, a Dumnezeieștii plăceri împiedicare, cale la gheenă, de Împărăția Cerului lipsire". Sf. Ioan Gură de Aur arată că măcar de ar fi cineva și foarte îmbunătățit și de minuni făcător, iar de zavistie biruindu-se, de nici un folos nu-i sunt lui lucrurile cele bune, ci mai ales cu păcătoșii cei mari se socotește, zicând: "Măcar și semne de ar face cineva, măcar și fecioria de și-ar păzi-o, ori și post, ori și culcare pe jos de ar arăta și la Îngeri prin bunătăți de ar ajunge, mai spurcat decât toți va fi, având această greșală, adică pe zavistie. Și decât preacurvarul și curvarul și tâlharul și săpătorul de morminte, mai călcător de lege este" (a).

Păsările de pământ. Se povestește din bătrâni că odată, pe când Iisus Hristos era copil, numai de cinci ani, stătea în pragul casei și lucra mici păsărele din niște lut pe care i-l dăduse olarul de peste drum. În casa de alături, era un alt copil, Iuda urâtul, cu părul roșu cu zgârieturi și lovituri pe față și pe mâini; se cunoștea numaidecât că era un copil rău și neastâmpărat. Acum stătea liniștit și nu se bătea cu nimeni; modela și el tot păsărele de pământ din lutul ce-i dăduse Iisus.

Și cum sfârșea de făcut câte o păsărică, o puneă jos lângă el. Ia, niște păsărele cum fac copiii de când e lumea asta și pământul: cu coada scurtă, aripile mici și stând în picioare pe o bucată de lut. Cu toate acestea, se deosebeau unele de altele. Ale lui Iuda erau prost lucrate și nu stăteau în picioare; pe când ale lui Iisus, erau netede și frumoase. Iar copilul Iisus cum termina de făcut o păsărică, tot mai vesel era, căci care de care erau mai frumoase și El pe toate le privea cu dragoste.

Se însera. Soarele coborând spre asfințit, lumina tot de sub lumina lui. Atunci Iisus vârî mâna în apă; căci îi venise în minte să-și

(a) "Hronograf" pg. 80-81

zugrăvească păsărelele cu culoarea aceasta frumoasă, care făcea toate lucrurile să sclipească. Și soarele lăsă ca lumina lui să fie prinsă de Copil. Și Iisus, își vopsi păsărelele. Iar Iuda, care privea cu coada ochiului ce făcea Iisus, dădu un strigăt de mirare când le văzu așa de frumoase. Muie și el mâna în apă, ca să le vopsească pe ale lui, dar nu scoase decât noroi.

– Așteaptă Iuda! Vin Eu să le vopsesc și pe ale tale, zise Iisus.

– Nu vreau, răspunse el, sunt destul de frumoase și așa. Și sculându-se își lovi păsărelele cu piciorul, le turti și nu mai rămase acum decât niște grămăjoare de lut. Și după ce văzu isprava, se apropie și de ale lui Iisus, care străluceau la soare ca niște pietre nestemate. Se uită în tăcere la ele; apoi ridică piciorul și zdrobi una. Începu să râdă cu hohote și se pregătea să le zdrobească și pe celelalte.

– Iudo, ce faci? Nu știi că ele sunt vii și pot cânta? Dar Iuda izbea mereu. Speriat, Iisus se uită în jurul Lui. Ce să facă? Iuda era mare și voinic. Să cheme pe Mama Lui? Dar, până să vină, toate păsările vor fi moarte. Începu să plângă. Iuda turtiseră patru pui și mai rămăseseră trei. Și lui Iisus parcă-i fu necaz pe păsări văzându-le că se lasă zdrobite. Atunci ca să le deștepte, bătu din palme și strigă:

– Zburați, zburați păsărelele Mele! Și păsărelele își desfăcură aripile, se ridicară încet și apoi zburară, așezându-se sus pe acoperișul casei, unde erau la adăpost. Când Iuda văzu aceasta, se aruncă la picioarele lui Iisus, plângând și smulgându-și părul de durere. Sărutându-i picioarele, îl rugă să-l ierte, căci Iuda iubea pe Iisus și se minuna de El. Mama, care de departe urmărise și văzuse tot, veni; luă pe Iuda și așezându-l lângă Ea îi zise:

– Sărman copil, de ce încerci să faci lucruri, pe care nimeni nu le poate îndeplini? Cum vrei tu să fii asemenea Celui ce zugrăvește cu lumina soarelui și dă viață jucăriilor Lui de pământ? (a).

În această povestire plăsmuită din bătrâni, ni se arată tainic lucrul păstorilor buni, adevăraților urmași ai Universalului Arhipăstor etern, Iisus Hristos, care zilnic se ostenesc a forma sufletele mortificate în amestecul cu lutul patimilor, în suflete vii, însufletindu-le și înaripându-le prin Cuvântul Divin, prin Sfintele taine și Duh Dumnezeiesc, să zboare la cer (b). În lucrarea aceasta apostolească sunt imitați, încurcați și tulburați de lucrătorii cei răi (c). Azi vedem Chipul lui Iisus

(a) Dintr-o carte de școală. (b) Ioan 5, 24-30; 17, 20. (c) Filip 3, 2; Mt. 7, 15; Ioan 8, 44; Rom. 16, 17-18; 2 Cor. 11, 13-15; Gal. 1, 6-10; Apc. 16; 17; 21, 8; 22, 15

în Păstorii adevărați, iar chipul lui Iuda în păstorii vicleni și mincinoși; chipul păsărelelor îl vedem în sufletele ascultătoare și chipul Maicii Domnului în Biserica Lui.

17. Sunt foarte: 1) dușmănos și iubeasc aceasta? 2) Sunt nerecunoscător? 3) Iubesc a batjocori pe alții? 4) și mă simt satisfăcut când văd pe alții batjocoriți? 5) Am ură pe alții? țin minte răul făcut de alții?

1) Dușmănia e o revoltă contra iubirii ce trebuie s-o avem către aproapele nostru, după porunca Dumnezeiască. Iubirea de dușmănie duce în întuneric, în groaznice primejduiri și în moarte înădită.

Dușmănoșii se războiesc pe sineși. Împăratul roman Caligula, a voit să aranjeze o mare serbare publică, timpul însă îi fu împotriva, căci toată ziua a plouat ca și cu găleata. O ură fără de margini împotriva cerului îi cuprinse sufletul și în nebunia lui ordonă soldaților să-și încordeze arcurile lor și să sloboadă o ploaie de săgeți împotriva cerului. Săgețile s-au înălțat, apoi au coborât în capetele soldaților, omorând mai mulți dintre ei. Ba se zice, că una ar fi căzut și în capul împăratului, rănindu-l grav. Ura din suflet întunecă mintea din cap, căci oare fapta împăratului Caligula n-a fost o nebulie?” (a).

Dușmănia l-a ucis înădit. În satul X trăia un om necredincios, care nu înceta o clipă de a-și bate joc de Dumnezeu și de Preotul satului. Acesta avea un cal frumos, însă năvălaș, pe care el voia să-l învețe să lovească cu piciorul când cineva ar trece pe alături. Cel vizat spre a fi lovit de cal era chiar Preotul. Calul învățat izbi însă pe stăpân atât de rău, încât acesta muri. Când la moartea lui se sui clopotarul în turn să tragă clopotul, funia se rupse, iar sătenii care văzuseră ce s-a întâmplat, au zis că nu e vrednic și că să nu tragă clopotul după acel păcătos și așa l-au îngropat fără cinstea cuvenită (b).

Sacul cu dușmăni. – Biată femeie! Da unde mergi așa curbată în șale, târându-ți picioarele gemând sub povara acestui sac grozav de greu, ce-ți zdrobește umerii? Ce lucru de mare preț este în el? Nu poți da drumul curelelor și să răsuflă puțin? Este poate pâinea copiilor tăi, sau vreo comoară de grâu, de bani ori de veșminte, pe care le duci în spinare cu atâta trudă...

– Acest sac, ah! răspunse femeia, da, este de mare preț... Este sacul dușmăniilor mele. Pentru nimic în lume, nu m-aș dezbrăca de ele. Colțurile și nodurile sacului mi se înfig între umeri; duhoarea acră ce iese din el îmi face greață, îmi otrăvește zilele. Sub această greutate, pe care o simt apăsându-mă copleșitor în fiecare minut, trebuie încă să lucrez, să-mi fac gustul...

– Dar taie curelele femeie și nu te mai chinui!

– Cu ce să le tai? Capetele lor îmi intră adânc în carne!

– Taie-le cu un singur cuvânt, care este ascuțit ca briciul: “Iert”. Sacul va cădea. Apoi spune-le un cuvânt minunat de vindecător: “Uit”. Și sacul va dispărea ca prin minune...

Dar femeia își iubește mai mult sacul cu stocurile de vrăjmășii copleșitoare; și își continuă drumul, gemând sub povara satanicească (a).

Fiecare din noi creștinii suntem datori a înlocui vrăjmășia cu a iubi chiar și pe cei care ne dușmănesc pe noi, că așa ne poruncește Domnul (b) și așa ieșim mai bine. Așa a învățat și făcut Mântuitorul, precum și toți plăcuții Lui, așa să facem și noi ca să putem progresa în bine.

Sfântul Iacob iartă pe ucigătorii săi. Sfântul Apostol Iacob cel Mic (care nu trebuie confundat cu Iacob cel Mare), a fost cel dintâi Episcop al Ierusalimului. El postea adeseori și se ruga multă vreme în templu în genunchi, așa că, după cum povestește Iosif Flaviu, pielea de pe genunchii săi se îngroșase, ca aceea a unei cămile. Pentru virtuțile sale, era numit “cel drept”, și oamenii se socoteau fericiți dacă pe cale putea atinge marginea hainei sale. După ce a condus timp de 30 de ani Biserica din Ierusalim, fu acuzat de Sinedriu că a călcat Legile lui Moise, pentru care fu osândit să se suie în ziua de Paști în vârful Templului și de acolo să-și mărturisească învățăturile sale și să se lepede de ele în fața poporului. Iacob într-adevăr, se sui pe creasta Templului, dar în loc de a se lepăda de învățătura Celui răstignit, o predică cu glas tare, încât cărturarii mâniindu-se peste măsură, se suiră până la el și-l aruncară jos de pe creastă. Iacob se ridică cum putu pe genunchii sfărâmați, își înălță privirea către cer și se rugă pentru vrăjmașii săi astfel:

– Părinte Ceresc, iartă-le lor și călăuzește-i pe calea cea dreaptă la cunoștința adevărului.

Dar mulțimea înfuriată îl luă ca țintă și începu a arunca asupra lui o grindină de pietre. În sfârșit, un om îl lovi de moarte în cap cu un par... Câțiva ani după aceea, la anul 70 pedeapsa lui Dumnezeu căzu ca plumbul asupra Ierusalimului și iudeii toți erau încredințați că acea groaznică nefericire era pedeapsă pentru moartea pricinuită celui "drept". Și Domnul Hristos pe Cruce S-a rugat pentru vrăjmașii Săi. Asemenea și întâiul Martir, Sf. Ștefan (a).

Otone I iartă pe fratele său. Împotriva împăratului Otone I, de multe ori s-a răzvrătit fratele său Enric și totdeauna a fost biruit și osândit la moarte, dar apoi grațiat prin mijlocirea mamei sale, Matilda. De trei ori una după alta, Enric s-a răzvrătit și de trei ori împăratul l-a iertat, din iubire către mama sa. Când însă acest frate nerecunoscător s-a răzvrătit pentru a patra oară, împăratul n-a vrut să mai știe de iertare. Enric însuși de data aceasta nu mai nădăjduia grație, dar sfătuit de mama sa, făcu o nouă încercare. Era în noaptea Crăciunului din anul 945 și Otone I împreună cu boierii curții sale, veniseră să asculte liturghia solemnă în catedrala din Quedimburg, când, iată, în timpul Sfintei Liturghii, după Sfintele Daruri, fratele său, deja osândit la moarte, intră în Sf. Biserică îmbrăcat ca penitent, se apropie de Sf. Altar și se aruncă la genunchii împăratului. Acesta-l privi cu fața aspră și-i zise:

– De trei ori te-am iertat, dar a patra oară nu te mai iert. Până în trei zile capul tău vinovat va cădea. Tocmai în clipa aceea, Preotul care sluzea, căută în Sfânta Evanghelie locul în care Petru a întrebat pe Hristos: "De câte ori trebuie să iert fratelui meu? Până de șapte ori?" și Hristos a răspuns: "Eu îți zic nu de șapte ori, ci de șaptezeci de ori câte șapte?" (b). Preotul citi cu glas tare pasajul acesta către împărat, care se simți cu ochii plini de lacrimi, ridică pe fratele său căit și nu numai că-l iertă, dar îi și mai dădu ca dar de Crăciun, marele ducat de Bavaria. Datoria noastră de a ierta pe vrăjmașii noștri ne e amintită ori de câte ori recităm rugăciunea: "Tatăl nostru" (c).

Dragostea de vrăjmași. Un rob negru din India de apus își căpătase încrederea stăpânului său prin purtarea lui creștinească. Când acesta odată avu nevoie de alt număr de robi, îl luă cu el la târgul unde se vindeau robii, și-i porunci să caute el pe aceia care i-ar găsi

(a) C.T.M. Arhim. I. Scriban, pg. 515-518, vezi pe larg Ist. Bis. Eus. o.c. pg. 54-57; V. Sf. 23 oct. (b) Mt. 18, 21-2. (c) C. T. M. Arhim. I. Scriban pg. 515-518, vezi pe larg Ist. Bis. Eus. o.c. pg. 54-57; V. Sf. 23 Oct.

mai buni. Robul căutase peste tot, când văzu între alții și pe un bătrân istovit.

- Masa (Doamne), zise el, trebuie să-l cumperi și pe acesta .
- De ce? întrebă stăpânul.
- Masa, răspunse negrul, trebuie să-l iei!

Negustorul deși nu avea mult de câștigat la acest bătrân, totuși se învoi. Nu mult după ce trecu la noul stăpân, bătrânul se îmbolnăvi greu. Piosul negru îl îngrijii și-i arătă cea mai duioasă atenție, încât nu se putea ca stăpânul să nu observe aceasta.

– Ce ai tu cu bătrânul, îl întrebă stăpânul său, de îngrijești cu atâta milă de el? Este poate tatăl tău?

- Nu, Masa, a răspuns robul, nu e tatăl meu.
- Atunci îți este poate vreo rudă?
- Nu, Masa, nu mi-e nici o rudă.
- Atunci cine? Prietenul tău?
- Nu, Masa nu mi-e nici prieten!
- Atunci ce? întrebă stăpânul.

– El e vrăjmașul meu, Masa! Omul acesta m-a furat pe mine când eram copil, de la tatăl meu și de la mama mea și m-a vândut ca rob. Și, cuvântul Domnului poruncește: *“Dacă vrăjmașul tău flămânzește, dă-i să mănânce, dacă însetează dă-i să bea”* (a).

2) Nerecunoștința e un păcat urâcios înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor: *“Cel nemulțumitor părăsește în cuget pe cel ce l-a mântuit...”* (b). Astfel de nerecunoscători s-au arătat israeliții față de Dumnezeu și trimișii Lui, după ce i-a scos din robia amară a Egiptului, unde suferiseră 430 ani (c). Saul (d); Iehu (e); David (f); Iezechia (g); Nabuhodonosor, Baltazar (h); cei 9 leproși (i).

Și tu, fiule! Când marele bărbat de stat al Romei, Iuliu Cezar (+ 44 a. Hr.) printre ucigașii săi, care în senat se năpustiră asupra lui cu pumnalele scoase ca să-l străpungă, a văzut și pe “Brutus” fiul său adoptiv, și-a acoperit fața cu veșmântul său, ca să nu mai vadă atâta nerecunoștință și a strigat cu glas dureros:

– Și tu, fiule Brutus?!

(a) C.T.M. Arhim. I. Scriban pg. 515-518, vezi pe larg Ist. Bis. Eus. o.c. pg. 54-57; V. Sf. 23 Oct. (b) 2 Tim. 4, 10. (c) 2 Lege 32, 6-22; Jud. 8, 34; Neem. 9, 20-26; Is. 5, 1-7; Iez. 16, 1-39. (d) 1 Împ. 15, 17-19. (e) 3 Împ. 16, 1-4. (f) 2 Împ. 12, 7-9. (g) 2 Paral 32, 25. (h) Dan. 5, 18-31. (i) Lc. 17, 15-18

Când Mântuitorul a văzut pe ostași și slugile Arhierilor în grădina Ghetsimani, veniți ca să-l prindă și omoare, călăuziți chiar de ucenicul Său, Iuda Iscarioteanul, care-L trădă prin sărutarea vicleană, a zis îndurerat:

– Iudo! prin sărutare vinzi pe Fiul Omului!

Noi creștinii suntem fii adoptivi ai lui Dumnezeu, ucenici sau urmași ai Mântuitorului. Oare nu cumva sunt și printre noi nerecunoscători asemenea lui Brutus, sau ca Iuda Iscarioteanul... față de Dumnezeu și Biserica Lui? Oare nu cumva sunt și între noi purtători de nume creștinesc, ba și de haină sfântă, care răsplătim binefacerile părintești ale lui Dumnezeu, ca și acești nerecunoscători cu astfel de vătămări infernale???

3) Batjocorirea și satisfacția la vederea suferinței celor batjocoriți e un greu păcat, care copleșește sufletele păcătoșilor de felul acesta. Și lumea e plină de batjocoritori, dar cei care sufăr batjocurile cu întreagă înțelepciune se folosesc vremelnice și veșnic. Oamenii de nimic batjocoresc cele sfinte și pe plăcuții lui Dumnezeu.

Exemple: Ham batjocorește pe tatăl său Noe (a); Ismail pe Isaac (b); copiii din Betel pe Elisei (c); soldații romani cu poporul, cărturarii și arhierii evreiești pe Mântuitorul (d), etc., etc.

Ocăărăște și laudă morții... așa răbdând câștigi. În vremurile de demult, pe vremea pustnicilor și sfinților, un om ce dorea după mântuirea sufletului, se duse la un pustnic și îl rugă, zicând:

– Sfinte Părinte, te rog, spune-mi, cum să înțeleg cuvintele Apostolului Pavel: *“Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea s-a răstignit față de mine și eu față de lume?”* (e). Și i-a zis lui pustnicul:

– Du-te, dragul meu, la cimitir și ocăărăște morții, așa cum vei ști tu mai urât și pe urmă să vii iar la mine. Ducându-se omul, începu a bate mormintele cu pietre, strigând:

– Ocară vouă morților, mișeilor, păcătoșilor, putrezităților, roșilor de viermi... Și întorcându-se omul, vesti pustnicului că a făcut întocmai.

– Și ce ți-au grăit morții când îi ocărai, întreabă Pustnicul.

(a) Fac. 9, 26-27. (b) Fac. 21, 8-21. (c) 4 Împ. 2, 23-24. (d) Mt. 26, 68; 27, 27-31; Mc. 15, 16-20; Lc. 23, 36; Ioan 19, 2-3; Lc. 16, 14; 23, 11; Mt. 26, 68; 27, 39-44; Mc. 15, 29-32; Lc. 22, 53-46; 23, 35. (e) Gal. 6, 14

– Nimic, răspunse omul. Și i-a zis lui Pustnicul:

– Du-te din nou la cimitir și îi slăvește pe morți așa cum vei ști tu mai frumos. Și ducându-se omul la cimitir începu a-i slăvi pe morți, zicând: “Slavă vouă, morților, slavă vouă, dreptilor, credincioșilor, sfinților...”. Și întorcându-se omul, vesti că a făcut întocmai.

– Și ce ți-au grăit morții când îi slăveai, întreabă pustnicul.

– Nimic, răspunse omul. Și i-a zis lui Pustnicul:

– Du-te acum, dragul meu, acasă și citește din nou cuvintele Apostolului Pavel, gândindu-te necurmat la morții care au tăcut, când tu îi ocărai sau îi slăveai. Dacă voiești să te mântuiești, fă și tu așa... Fă-te, *“mort față de lume”*... nici ocările oamenilor și nici laudele lor să nu le socotești...

Un creștin adevărat este *“mort față de lume”*; este mort față de ispitele ei, față de amăgirile ei, față de prigoanele ei (a).

Batjocura l-a scos din păcat. Nifon avea un prieten cu numele Nicodim, care venind și privind cu mirare la fața lui, s-a spăimântat, însă tăcea. Nifon i-a zis:

– Ce privești așa la mine, ca la un necunoscut? Iar Nicodim a răspuns:

– Crede-mă, frate, că niciodată nu te-am văzut într-acest chip, precum te văd acum; că fața ta este înfricoșată ca de arap. Acestea auzindu-le tânărul, s-a înfricoșat și s-a rușinat, acoperindu-și fața cu mâna, apoi s-a dus mâhnit. Și mergând pe cale își zicea:

– Vai mie, păcătosul, dacă în lumea aceasta sunt negru cu sufletul și cu trupul, dar la Judecata lui Dumnezeu cum voi fi? Cum mă voi arăta feței lui Dumnezeu? Amar mie, pățimașul, unde ești acum suflete? Vai mie, ce voi face, oare mă voi putea pocăi? Căci cum voi zice lui Dumnezeu, miluiește-mă, făcând atâtea lucruri neplăcute înaintea lui?

Acestea și mai multe zicând în sine, a venit acasă foarte mâhnit și necăjit și se tulbura de gândurile cele potrivnice. Pentru că gândurile cele bune îi ziceau:

– Fă rugăciune noaptea către Dumnezeu, ca precum voiește El, astfel să rânduiască cele pentru tine, iar cele rele îi ziceau dimpotrivă, astfel:

– De vei face rugăciune, te vei îndrăci și vei fi tuturor de răs și i se aducea în minte frică de la diavolul care-i tulbura sufletul foarte rău. Iar el abia întărindu-se puțin și-a zis:

– Când umblam în desfrânare, nici un rău nu m-a întâmpinat, iar acum, când voiesc a mă ruga lui Dumnezeu, voi pătimi ceva rău? Blestemat să fii tu, necuratule și vicleanule diavol, care îmi aduci unele ca acestea.

Făcându-se noapte, s-a sculat din pat, și a început a plânge și a se bate în piept, zicând:

– Cum am viețuit, cu bună credință și cu obiceiuri bune, în anii mei cei dinainte, iar acum am murit, răbindu-mă cumplit cu păcatele! Doamne Dumnezeu meu, spre Tine am nădărdit, mântuiește-mă, ca nu cumva diavolul să răpească ca un leu sufletul meu, nefiind cel ce izbăvește.

Apoi stând el la rugăciune și căutând către răsărit, iată a venit o negură întunecată, ce s-a apropiat de dânsul și l-a aruncat în boală și în frică peste măsură. Atunci Nifon s-a spăimântat și zăcea în patul său, suspinând și plângând pentru păcatele sale. Iar dimineața a venit în Sfânta Biserică și ridicându-și ochii a căutat spre icoana Preacuratei Fecioarei Maria, Născătoarea de Dumnezeu și suspinând a zis:

– Miluiește-mă, Apărătoarea creștinilor, ceea ce ești cu Dar dăruită Curată, ajută-mi pentru mila Ta cea mare, căci Tu ești nădejdea celor ce se pocăiesc. Acestea zicând, chipul Maicii lui Dumnezeu a căutat la dânsul cu față veselă și blândă. Văzând Nifon această minune s-a mirat și a început a se bucura și a se înveseli cu inima. Apoi a zis:

– O! Adâncul iubirii de oameni a lui Dumnezeu, cât de mare este mulțimea milei Tale, Doamne, pe care o arăți asupra celor ce greșesc înaintea ta! Pentru aceea ai făcut și pe Preacurata Maica Ta, ca să fie rugătoare către Mărirea Ta. Apoi rugându-se mult și sărutând cu dragoste Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a ieșit, zicând în sine:

– Vezi, ticălosule suflet, cât ne iubește Dumnezeu, chiar când noi singuri fugim de la El? Iată, ne-a dat nouă spre apărare, pe Preacurata Maica Sa; iar noi chiar și pe această Ajutătoare o trecem cu vederea. Și astfel mângâindu-se, a preamărit pe Dumnezeu.

După aceasta i s-a arătat diavolul în vedenia somnului, în chipul unui copil, care îi era tovarăș în fărădelegi și sta împotriva lui foarte

supărat, ca și cum ar fi fost în mare mâhnire. Spre acela căutând Nifon, a zis:

– Pentru ce ești așa de mâhnit? Diavolul a răspuns:

– Iată, trei zile sunt de când ai fost la prietenul tău Nicodim și te-ai răzvrătit; pentru aceasta mă întristez, căci nu pot suferi, să mă treci cu vederea. Nifon i-a zis:

– Și ce întristare ai tu? Iar diavolul și-a întors fața și nu i-a dat răspuns. Nifon îndată deșteptându-se, a priceput, că diavolul se întristează pentru pocăința lui. Deci, sculându-se degrab, a alergat la Sf. Biserică și pironindu-și mintea și ochii către Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, s-a rugat până când iarăși a văzut-o zâmbind și a simțit în inima sa o plăcere Dumnezeiască... (a).

4) Ura e un păcat greu care a îmbrâncit pe Cain a-și ucide pe fratele său Abel, pe fiii lui Iacob a hotărî moartea fratelui lor Iosif, pe care l-au vândut egiptenilor ca să nu-l mai vadă niciodată, pe Saul contra lui David, pe căpeteniile iudeilor asupra Mântuitorului, pe evrei și păgâni contra Bisericii lui Dumnezeu, ș.a.m.d.

Ura și pizma l-a prăbușit în pierzare. În vremurile muncitorilor când munceau și omorau pe creștini pentru credința în Hristos, atunci au prins și pe doi frați călugări ca să-i muncească și i-au aruncat pe ei în temniță până a doua zi, iar a doua zi să-i scoată, ca să-i muncească și să-i omoare. Acești doi frați aveau vrajbă și pizmă între dânsii. Deci fiind ei în temniță aruncați, bătuți și munciți, unul din ei umilindu-se cu inima sa, a zis celuilalt:

– Frate, iată, mâine ne vor scoate la judecata lor și ne vor munci și ne vor omorî și vom merge către Domnul. Pentru aceea, dar, vrajba și pizma ce a fost și este și acum între noi, se cade să o lăsăm, să ne împăcăm și să ne iertăm unul pe altul acum, mai înainte de moartea noastră, ca să luăm, curați fiind, muncile și moartea pentru credința și dragostea lui Hristos și așa ne vom învrednici a lua cununile mucenicești din mâinile lui Hristos și vom fi primiți în ceata mucenicilor. Și acestea zicând, i-a făcut metanie după obiceiul călugăresc, grăind:

– Iartă-mă, frate, ca să fii și tu iertat de mine și de Dumnezeu. Iar acela fiind biruit de vrăjmășeasca pizmă, n-a vrut nicidecum să-l ierte. Iar a doua zi dacă s-a făcut ziuă, i-au scos pe ei din temniță, ca să-l taie. Deci, acela care n-a vrut să se împace și să ierte pe fratele său,

văzând că vor să-l taie, înspăimântându-se, s-a lepădat de Hristos, iar pe tovarășul lui, crezând în Numele Domnului, l-au tăiat. Iar pe cel ce s-a lepădat de Hristos, l-a întrebat muncitorul, zicând:

– Pentru ce ieri nu te-ai lepădat de Hristos, ca să nu te fi muncit?

Răspuns-a lui acela:

– Când am lăsat eu pe Dumnezeuul meu și nu m-am împăcat cu fratele meu, atunci și pe mine m-a lăsat și m-a părăsit ajutorul Lui și rămânând gol de dânsul, m-am lepădat de Hristos.

5) Ținerea de minte a răului suferit de la cineva, e o mare piedică în calea mântuirii creștinului. E o blestemată cursă și cușcă a vrăjmașului diavol, cu care încurcă sumedenii de creștini de a-și lua zborul la cer, pe treapta săvârșirii faptelor bune. Fiecare dintre noi creștinii suntem datori a lupta din răspuțeri pentru a ne descărca din nevăzutele, dar foarte mult simțitele legături draconice ale acestui păcat.

Păcatul acesta surpă sufletele în iad. Ne-a zis nouă, Sfântul Antonie în învățătura sa, spre folosul nostru:

– Că un an am săvârșit, rugându-mă lui Dumnezeu, ca să-mi descopere locul dreptilor și al păcătoșilor. Iar într-o noapte m-a strigat oarecare glas de sus, zicându-mi:

– Antonie scoală și vino. Și știind eu pe cine mi se cade să ascult, am ieșit, și uitându-mă am văzut pe oarecare ca pe un uriaș, lung, negru, urât și înfricoșat, stând și ajungând până la nori, având mâinile întinse în văzduh, sub care era un iezer ca o mare. Și am văzut suflete zburând ca niște păsări zburătoare și câte treceau de la mâinile lungului aceuia se mântuiau și trecând de acolo, mergeau cealaltă cale fără de grijă; iar câte erau lovite de mâinile lui, se opreau și cădeau în iezerul cel de foc. Și pentru cei ce zburau scrâșnea cu dinții săi, iar pentru cei ce cădeau jos, se bucura. Și a fost glas către mine, zicându-mi:

– Înțelege ceea ce vezi. Aceștia, pe care-i vezi că zboară în sus, sunt sufletele dreptilor, care nu s-au supus lungului aceuia și merg în Rai. Iar cel lung ce stă, este vrăjmașul, care apucând pe cei vinovați, îi oprește și nu-i lasă să treacă, surpându-i în iad, căci au urmat voiei lui și au fost stăpâniți de ținerea în minte de rău (a).

Firul milostivirii. Se spune că de mult, pe la poalele munților, locuia pe plaiurile noastre o zgripturoaică de babă, care multe făcute și nefăcute înfăptuise. Pasă-mi-te o știau până la mari depărtări, cale de șapte sate, pentru multele-i parascovenii, așa că cine nu dădea cu gândul, tot la vrăjile împielitei de babă nimerea. Iar babornița o ducea ca în sânul lui Avraam, ghiftuindu-se cu de toate bunătățile, cu care o omeneau cele ce-i băteau pragul. De atâta huzur și de atâta îndopăciune cu toate bunătățile, ce nu erau de nasul ei, și-i veneau la picioare cu nemiluita, într-o zi i-a plesnit fierea zgripturoaicei, când îi era lumea mai dragă. Că tocmai făcuse ce făcuse și dezbinase pe doi însurăței.

Și cum i-a fost veacul babei, tot așa și veleatul: Șapte diavoli o apucară, ducând-o în împărăția lor. Și cu toți d-avalma, huștiuliuc! tocmai în fundul iadului.

– Da ce-i gălăgia asta? se răsti tartorul, de bocește așa mai înainte de a gusta din ceaunul cu catran și jeregaie? Nepristan, s-o băgați în cazanul cu smoală clocotită, iar Sarsailă să stea de pază, gata s-o înghită și s-o dea la fund de trei ori, după Legea Sfântă de care și-a bătut joc o viață întreagă!

Cu sufletul fript de atâta dogoare, baba miorlăi o rugăciune, pe care n-o mai îngânase de când era copilă și încă nu se dedase la blestemățiile diavolești. Norocul tăgărței drăcești fu că tocmai în clipa aceea să treacă Maica Domnului prin dreptul porții iadului. Și rugăciunea bolborosită de băborniță înduioșă pe Preasfânta Fecioară, care se milostivi s-o asculte până la capăt. Și cum urgia diavolească se potolise din pricina închinăciunii spășite, glasul ei stăpâni întreg cuprinsul iadului:

– Maică Precistă, mai bolborosi baba, milostivește-te și spre mine, o biată păcătoasă, după cum ai iertat multe și grele păcate ale multora.

Maica Domnului cât p-aci să poruncească unui Heruvim să se ducă și s-o mântuiască pe babă din grelele munci ale iadului. Dar Sfântul Petru, să nu tacă din gură:

– Așa, babo – zice Sfântul – după ce gustași din blidul cu foc clocotit, te-ai cumințit... că în loc să faci bine în viața pământească, te-ai ținut numai de fapte necurate. Iar baba de colo, cu lacrimi cât pumnul, zise:

– Ba am făcut și bine preasfinte, că într-o zi a trecut o biată de femeie calică pe la mine și rugându-mă s-o ajut, i-am dat și eu de unde

am avut, i-a niște fire de uriioc din cele rămășițe ale urzelei de război, ca să aibă cu ce să țeară primeneli la copii.

– Cu fire de uriioc să țeară! – se miră Sfântul Petru – dar bine că te-a lăsat inima și de atâta! Ia să mă duc să cercetez... Zis și făcut. Sfântul dete o raită prin Rai, unde nu-i fu greu să dea și de calica aceea miluită odată de babă.

Întorcându-se la gura iadului cu un smoc de fire de uriioc, prinse a depăna firul și a-i da drumul în adânc, spre inima pământului, unde era tartorița, zicându-i:

– Uite, babo, uriioc ai dat, pe fir de uriioc să te mântui. Iar vrăjitoarea când văzu firul subțire alunecând până la picioarele ei, zvâc se apucă cu nădejde de el cu amândouă mâinile. Și prinzând inimă, începu să se urce pe fir. N-apucă însă să se cațere nici cât un stat de om, când un alt suflet căznit, o apucă de picioare rugându-se:

– Fie-ți milă și ia-mă și pe mine! Dar baba, tot țâfnoasă și botoasă și acolo în iad:

– Ia, mai du-te naibii, că de-abia mă ține firul pe mine!... Și zvârlind din picioare ca să scape de povară, s-a opintit prea tare și firul slab:

– Sfârrr! s-a rupt, iar baba: hălăbuc! în cazanul cu catran fierbinte, pe toartele căruia rânjea Sarsailă, prinzând-o cu furca de fier și dând-o la fund. Iar baba, din fundul cazanului de-acolo mai înțelese ca prin vis glasul Sfântului Petru care a zis:

– Dacă nici acolo, în împărăția diavolului, nu ți-a fost milă de altul... cum să-ți fi fost milă de cineva pe pământ! Stai acolo, că bine stai! (Dintr-o carte de școală).

„Pacea să o urmați cu toții și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul. Socotind ca nimeni să nu se lipsească de Darul lui Dumnezeu. Ca nu vreo rădăcină a amărăciunii odrăslind în sus, să facă sminteală și prin aceea să se spurce mulți” (a).

RĂUTATEA ZAVISTIEI

DRAGOSTEA SFÂNTĂ ESTE VINDECAREA

18. Mi-a părut bine când un om a ucis pe altul?

Aceasta e manifestarea demonică a zavistiei... Să nu ne bucurăm de suferința, căderea sau de uciderea altora, pentru că nici noi nu știm ce ne vor aduce împrejurările viitoare și ziua de mâine. Deci "*Ajunge-i zilei răutatea ei*" (a). Cei ce păcătuiesc astfel să-și aducă aminte de pășania lui Abimeleh, care și-a ucis 70 de frați ai săi, ca să fie numai el mai mare; de răutăciosul Amon; de pilda galileenilor și a smochinului neroditor, ș.a. (b).

Bunătate de suflet. Prințesa de Villacerf, voind să-și facă operație, chemă pe unul din cei mai renumiți medici (doctori) din Paris. Acest învățat, de obicei era foarte îndemânatic în meșteșugul lui doctoricesc. Din nefericire, de data aceasta n-a cusut rana cu mulfă băgare de seamă și câteva zile după aceea toată mâna prințesei se umflă îngrozitor.

Trebuie neapărat să-și taie mâna. Dar nici această operație nu izbuti medicului. Peste câteva zile prințesa era pe patul de moarte. Nemaiavând nici o nădejde de viață, câteva clipe înainte de a muri, chemă avocatul său și-l puse să scrie adaosul următor la testamentul deja făcut mai înainte:

„Las medicului X, care fără voia lui, a fost pricina morții mele, un venit pe viață, de două mii poli de aur. Aceasta pentru că prevăd, că întâmplarea peste care a dat, operându-mă, îl va lipsi poate de toți bolnavii (clienții) lui. Și nu vreau, ca din pricina morții mele să cadă în sărăcie”.

Câtă bunătate de suflet! Această povestire ne arată mai bine decât mii de vorbe, că bunătatea este adevărata mărire, ca și adevărata frumusețe a sufletului (a).

19. Am povestit altora greșelile aproapelui meu?

Povestirea feluritelor greșeli ale aproapelui nostru vatămă în trei părți: 1) pe ponegritor; 2) pe ponegrit; și 3) pe cei ce ascultă ponegririle acelea.

Dumnezeiasca Scriptură mustră și înfierează aspru pe ponegritori, zicând: *“Gura ta a înmulțit răutate (povestind greșelile aproapelui) și limba ta a împletit vicleșuguri (prin felurite ponegriri). Șezând împotriva fratelui tău ai clevetit și împotriva fiului maicii tale ai pus sminteală. Aceasta ai făcut și am tăcut. Ai socotit fără de lege că voi fi ție asemenea? Mostra-te-voi și voi pune înaintea feței tale păcatele tale. Înțelegeți, dar, acestea, cei ce uitați pe Dumnezeu, ca nu cumva să răpească și nu va fi cel ce izbăvește”* (b).

Vechimea acestui păcat, datează din primele veacuri ale omenirii. Așa d.p. vedem în Sf. Scriptură cum Ham, cu fiul său Hanaan, povestește fraților săi greșeala sau slăbiciunea tatălui său Noe, când se îmbătase de vin, pentru care s-au îmbrăcat cu blestemul. Păcatul acesta a stricat multă lume. Sf. Ap. Pavel înfierând patima aceasta, zice: *“Să nu fim măriți în deșert, unii pe alții întărâtând, unii altora pizmuind... ca nu unul să se umfle mai mult decât celălalt... Și voi umflați sunteți...”* (c). Dacă o umflătură deformează fața omului cu atât mai mult cu cât ea este mai mare și mai urâcioasă; tot astfel prin umflăturile grăirii de rău se diformează: sufletele, credința și viețuirea celor ce grăiesc de rău, a celor grăiți de rău și a celor ce ascultă cu plăcere grăirea de rău, cu atât mai mult, cu cât vor fi mai săraci de cuvântul lui Dumnezeu, de credințioșia și de viețuirea creștinească. Aceasta cunoscând-o bine Apostolul, oprește grăirea de rău, zicând: *“Fiecare din noi are să dea seama despre sine înaintea lui Dumnezeu. Deci să nu ne mai judecăm unii pe alții; ci mai bine să judecați ca să nu faceți nimic care să fie o piatră sau un prilej de poticnire pentru*

(a) P. U.C. ist. 13. (b) Ps. 49, 20-23; comp. Ecl. 8, 12; Fac. 42, 21; 2 Lege 29, 19-20. (c) Gal. 5, 26; 1 Cor. 4, 6; 5, 2

frații voștri...” (a). Aceasta e doctoria cea mai bună a tămăduirii grăitorilor de rău.

Povestirea greșelilor, pomenirea sau grăirea de rău, este tot cuvântul care nu se cutează a se grăi înaintea celui învinovătit pe ascuns. Aceasta reiese din mai multe locuri ale Sf. Scripturi și ale cărților sfinte și morale. Un bătrân cuvios a zis, – spune Patericul – că tot graiul ce nu poate a-l grăi cineva fiind de față fratele sau persoana despre care se vorbește, grăire de rău este. Marele Vasile zice că: “Atunci când cineva spune greșeala celui alt pentru ca pe acela să-l îndrepteze, sau pe alții să-i facă prevăzători ca să nu cadă în acea greșeală ori în altele și să-i folosească, este iertat, numai să se ia aminte ca să se zidească sufletele și nu cumva să se dărâme. Cu acest scop prevăzător și edificator scria Sf. Apostol Pavel ucenicului său Timotei: “...Pe Imeneu și Alexandru i-am dat Satanei ca să se învețe să nu mai hulească”. “Alexandru arămarul multe rele mi-a făcut, plătească-i Dumnezeu, de care și tu te ferește, că foarte a stat împotriva cuvintelor noastre”. Afară de aceasta – zice el – cel ce povestește greșeala aproapelui său altora pentru a-l vădi pe el, grăitor de rău este, măcar de ar fi și adevărul ceea ce se spune despre el (b).

Aproape 19 sute de ani au trecut de când Apostolul a grăit cuvintele acestea de mai sus, care se citesc prin Sfintele Biserici, dar lumea parcă ar fi tot aceeași. Multe lucruri s-au schimbat de atunci pe harta globului pământesc. Împărății mari și puternice s-au pulverizat; regate și voievodate s-au nimicit; popoare au murit și altele s-au născut în locul lor. Multe s-au schimbat în felul de gândire, vorbire, port și lucrare; numai sufletul omenesc a rămas parcă același, neschimbat în cursul vremurilor, stăpânit de aceleași porniri pătimase și măcinat de aceleași păcate, între care și de grăirea de rău. La nimic parcă nu suntem noi înclinați mai mult, atunci când ne întâlnim câte doi, trei... decât a povesti greșelile aproapelui nostru; a-i scoate în relief greșelile retăcând calitățile lui cele bune. Pentru aceasta Apostolul se ridică și azi în Sf. Biserică, zicându-ne: “Să nu ne mai judecăm unii pe alții... Să nu ne mai umflăm unii asupra altora prin grăirea de rău”, ci să ne ferim de tot ceea ce ar putea fi pentru aproapele un exemplu rău sau prilej de poticnire. Să nu uităm, că

(a) Rom. 14, 12-13. (b) 1 Tîm. 1, 19-20; 2 Tîm. 4, 14-15; Vasile cel Mare, Hotăr. XXV pe scurt

fiecare prin felul său de a vorbi, poate să fie un dascăl propovăduitor de adevăr și bine obștesc, ori un semănător de cuvinte și exemple rele. Noi, prin felul nostru de a fi, putem a deveni și a fi niște luminați edificatori de suflete... ori otrăvitori de vieți nevinovate și de izvoare curate.

Pentru ca noi să devenim buni și folositori societății în cercul nostru de activitate creștinească, să ne întoarcem întreaga ființă și activitate la Dumnezeu și voile Lui, așa cum floarea soarelui își întoarce floarea ei tot către soare. Precum firele de ederă se ajută unele pe altele a se înălța pe pereții caselor și pe copaci, vița, fasolea, cum se înălță ele pe aracii puși lângă dânselle, așa și noi, să ne unim în cugete și-n simțiri, ca să ne suim prin Dreptarul Ortodoxiei pe scara strălucitelor virtuți creștinești, la Dumnezeu, Izvorul tuturor fericirilor noastre. Numai așa făcând, vom putea deveni, a fi și rămâne ceea ce ne numim că suntem, adică creștini. Numai așa lumina lui Hristos luminează tuturor. *“Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri...”* (a).

Povestești spre zidire ori spre surpare? Zis-a un bătrân: “De vrei să vorbești de greșeala și păcatul vreunui frate, socotește că de vei crede că îl vei îndrepta pe el, sau vei folosi pe altul, atunci să grăiești; iar în alt chip de vei vorbi, adică cu fățărerie, numai ca să-l mustri și să-i descoperi și să-i arăți greșeala și păcatul lui înaintea altora, să știi că nu o să scapi de Dumnezeiasca certare, ci și tu singur în aceeași greșeală și păcat, sau într-altul mai mare, vei cădea, părăsindu-te ajutorul lui Dumnezeu și de alții fiind muștrat, te vei rușina”.

Traista și sacul cu păcatele. S-a făcut odată sobor într-un Schit pentru un frate ce a greșit. Și Părinții grăiau, iar Avva Pior tăcea; dar mai pe urmă sculându-se a ieșit. Și luând un sac, l-a umplut cu nisip și îl purta pe umerii lui. Și punând și într-o traistă puțin nisip, o purta dinaintea sa. Și întrebat fiind de Părinți, ce înseamnă aceasta, a zis:

– Acest sac, care are nisipul cel mult, sunt greșelile mele, căci multe sunt și le-am lăsat pe ele dinapoia mea, ca să nu simt durere pentru dânselle și să plâng și iată, aceste mici sunt ale fratelui meu, înaintea

mea și întru acestea mă îndeletnicesc, judecându-l pe el; dar nu trebuie așa să fac, ci mai vârtos pe ale mele să le aduc dinaintea mea și să port grijă de dânsule și să mă rog lui Dumnezeu ca să mi le ierte. Și auzind Părinții, au zis:

– Cu adevărat, aceasta este calea mântuirii (a).

Inima-i piatră de moară. “Inima omului – zicea un vestitor al Sf. Evanghelii – este ca o piatră de moară. Dacă bagi pe ea grâu – ea macină făină. Dacă o punem în slujba Domnului, ea macină “grâu” și dă “făină”. Dar dacă nu o punem în slujba aceasta; dacă nu-i dăm grâu să macine, ea umblă înainte goală și se mistuie pe sine, și se tocește, ca o piatră de moară care umblă fără măcinis.

Asta-i când omul se mistuie în întristări, în supărări, în deznădejde, etc., neavând pe piatra morii grâu de credință, rugăciune, etc. Când inima n-are grâu de măcinat, atunci se apropie și Satana și bagă pe piatra morii neghina lui și macinișului: ură, zavistie, gânduri rele, etc. Ca piatra morii, inima umblă neîncetat. Ce macină inima noastră??? (b).

PĂCATUL ZAVISTIEI

Răsplata creștinilor care luptă și lucrează cu bună chibzuială contra acestui păcat de moarte, este foarte plăcută și strălucită; iar a acelor care se robesc și slugăresc cu trup și suflet acest păcat, este copleșitor de grea, înfricoșată, torturătoare și foarte cumplită.

Pentru că multora e aproape necunoscută, deși groaznic de simțită, vom arăta și aici mai pe larg despre această satanică otrăvă ucigătoare de suflete. “Zavistia (pizma sau invidia) e o voluntară întristare a cuiva pentru binele aproapelui său, privit ca micșorând binele său propriu.

Nu e zavistie orice întristare ce se simte la privirea binelui și a prosperității altuia. Așa d. ex. un negustor, care se întristează văzând că afacerile negustorului vecin merg mai bine ca ale sale și se întristează nu pentru că vecinului îi merge mai bine, ci numai pentru că afacerile sale nu merg așa de bine ca ale vecinului, nu e vinovat de zavistie, el vrea concurență, fără a dori vreun rău vecinului său și concurența este permisă. De asemenea omul nu e vinovat de zavistie

când întristarea vine din indignare, de ex. când o persoană primește o funcție înaltă pentru care nu este nici vrednică nici destul de înțeleaptă, deoarece atunci întristarea provine din răul de care voim să fie scutită societatea. Prin urmare, zavistia, consistă în întristarea simțită la privirea binelui aproapelui pe care-l considerăm, ca un rău pentru noi, sau pentru interesele noastre, fiindcă micșorează însemnătatea, stima și slava noastră.

„Zavistia, zice fericitul Augustin, este ura fericirii străine”, și Sf. I. Damaschinul, o numește „întristare pentru bunurile altora”. Așa că motivul zavistiei este întristarea. Zavistia atârnă așadar de la fericirea străină, precum umbra atârnă de la lumină. De aceea zavistnicul se bucură când cineva a cărui fericire îi roade inima, cade, se înjosește, își pierde situația și averea; deoarece crede că răul celui căzut este un bine pentru dânsul, adică înjosirea unuia este ridicarea sau înălțarea altuia. Zavistia nu este o pasiune primitivă care își are originea sa în natură, căci dobitoacele nu sunt zavistnice. Cerbul nu pizmuește puterea leului. Pasiunea aceasta este socială, adică ea s-a născut când oamenii constituiți în societate s-au întristat văzând superioritatea sau fericirea cuiva. Deci provine din inferioritate și nu dintr-o trebuință absolută și de aici se stabilește un început de rivalitate (dușmănie). Așa d. ex. nu se zavistuesc oamenii chiar cei mai mari ai antichității, nici cei dintr-o altă țară. Un școlar va fi zavistuit de un conșcolar, dar nu de învățătorul său, un student de litere nu va pizmui pe un alt student de carieră militară și liniștea lui nu va fi tulburată de slava ce-i aduce curajul arătat în război. *“Pe cel fără de minte îl ucide mânia, scrie Iov, iar pe cel rățăcit îl omoară zavistia”*, fiindcă nici o superioritate nu e plăcută, mai cu seamă oamenilor slabi, urâți, tineri, bătrâni și inferiori atât sufletește cât și trupește. Așadar, originea ordinară a zavistiei este mândria, căci numai dorul de a stăpâni pe ceilalți, sau a străluci în societate mai mult ca ei, naște zavistia. De fel zavistnicul este mic și slab, sau fără putere fizică sau morală. El este bănuitor, lingușitor, mlădios și șiret; vorbirea lui este orânduită, plină de formule blânde; privirea lui este catifelată și pretinde la blândețe. Dar prefacă-se cât va vrea fățarnicul, ochiul lui strălucește de răutate și de mânie; cuvintele lui, ascuțite și mușcătoare, trădează starea lui sufletească; buzele lui zbârcesc și când nu-l privești se uită la voi precum un tigru se uită la oameni; părul lui este neorânduit. Spălăcirea pielii îl arată că venin curge în venele sale. Pielea

decolorată, ochii adânciți, mintea exaltată, membrele tremurătoare și scrâșnirile dinților arată mânia ce torturează inima zavistnicului.

Sunt patru specii de zavistie:

Una atacă bunurile lumești, precum bogățiile, onorurile, funcțiile, favorizarea conducătorilor, frumusețea, puterile și altele asemenea.

A doua se apucă de bunurile rațiunii, precum este priceperea, destoinicia, dibăcia în arte și științe.

A treia încă mai rea se apucă de stima aproapelui, câștigată prin bunele sale însușiri. Această categorie a pizmașilor învinovățesc pe vrăjmașii lor de toate viciile ce se pot închipui, sunt mârniți când el reușește și veseli când cade.

A patra specie de zavistie și cea mai rea din toate, este aceea care invidiază virtuțile și Darurile Dumnezeiești și este păcat împotriva Sfântului Duh.

Zavistia este un păcat, care, precum scrie Sf. Ap. Pavel, exclude de la moștenirea Împărăției Cerești: *“Faptele trupului arătate sunt... necurăția, înverșunarea, slujirea idolilor, fermecătoriile... zavistiile... pizmele, uciderile... cei ce fac unele ca acestea, împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni”* (a). Și pentru ce? Pentru că zavistia se împotrivește bunătății lui Dumnezeu, dragostei către aproapele și chiar rațiunii.

1. *Zavistia se împotrivește bunătății lui Dumnezeu*, care își întinde Providența asupra tuturor ființelor și mai cu seamă asupra oamenilor. *“Pe soarele Său (Dumnezeu) îl răsare peste cei răi și peste cei buni, și plouă peste cei drekți și peste cei nedrekti”* (b). Darurile Dumnezeiești au de scop să răsplătească sau să îndemne. Dar pizmașul se împotrivește acestei bunătăți, fiindcă vrea totul pentru dânsul. Caracteristica pizmașului este foarte bine reprezentată în parabola fiului risipitor și în cea despre plata egală a celor ce au lucrat în vie.

2. *Zavistia se împotrivește dragostei către aproapele*, care consistă în a se bucura de binele lui și a se întrista de necazurile și nefericirile lui. Sentimentul acesta așa de bine-l exprimă Sf. Ap. Pavel, când scrie romanilor: *“Bucurați-vă cu cei ce se bucură și plângeți cu cei ce plâng”* (c). Domnul nostru Iisus Hristos a poruncit: *“Iubiți pe vrăjmașii voștri”* (d). Dar zavistnicul face chiar contrariul. Nu numai

(a) Gal. 5, 19-21, (b) Mt. 5, 45 (c) Rom. 12, 15. (d) Mt. 5, 44

că se bucură de nefericirea străinilor și a vrăjmașilor, ci se bucură chiar și de aceea a rudelor, întristându-se totodată de binele lor.

3. Zavista se împotrivește chiar rațiunii omenești. Într-adevăr, când vrei vreun rău cuiva, rațiunea cere ca aceasta să-ți fi făcut cândva vreun rău oarecare chiar și numai închipuit, dacă nu adevărat. Dar ce fel de rău i-a făcut zavistnicului omul pe care-l zavistuiește? Nimic! Crima acestuia constă în faptul că a obținut mai multe succese decât el. Ba ceva mai mult, rațiunea cere să nu facă nimic fără folos trupesc sau sufletesc. Așa ambițiosul are un folos oarecare din ambiția lui, hoțul din furturile lui, necuratul din desfătărilor lui, leneșul din lenea lui; dar zavistnicul ce fel de folos va dobândi din întristarea lui? Se va putea întrista oricât de mult, dar succesul altuia nu va scădea pentru aceasta. Așadar, zavistia este un păcat numai din răutate și pentru aceasta îl numește Sfânta Scriptură păcatul diavolului (a). Și putem zice că: nimic nu este mai rău, decât cel ce-și pizmuiește lui și asta e răsplătirea răutății lui (b).

Dobitoacele cele sălbatice, scrie Sf. Ioan Gură de Aur, ne atacă numai când sunt silite de foame, sau când sunt provocate de noi, zavistnicii însă, din contră, și pe binefăcătorii lor îi privesc ca pe vrăjmași. Admit să ne întristăm de prosperitatea altora. Necuratul poate protesta ardoarea pasiunii sale, hoțul sărăcia lui, ucigașul mânia lui, pretexte nedrepte într-adevăr, dar pretexte; pe când zavistnicul nu poate pretexta decât numai răutatea lui și dacă este o datorie a noastră de a iubi chiar pe vrăjmași, ce crimă va fi crima noastră, când urâm chiar pe prietenii noștri! Așadar, să băgăm de seamă a nu pizmui pe nimeni, bucurându-ne cu cei ce se bucură, întristându-ne cu cei ce suferă, aducându-ne aminte că spre a fi părtași stării Mucenicilor, va fi destul că am compătimit suferințele lor și aceasta ne va umple sufletul de dragoste”.

Efectele zavistiei sunt că tulbură sufletul și slăbesc trupul zavistnicului.

1. *Zavistia tulbură sufletul.* Cu adevărat, deplorabilă este starea zavistnicului, căci neputând trăi cu oricine, crede că toată lumea îl nefericește și-i întristează inima, atât inferiorii și egalii cât și superiorii lui. Are frică, ca inferiorii să nu se înalțe și să devină egali cu dânsul, îl tulbură frica de egali și încă mai mult de superiori, pe care nu-i poate

ajunge. Din aceasta se vede adevărul cuvintelor Sfântului Ioan Gură de Aur, că înainte de a vătăma pe ceilalți, zavistnicul se vatămă pe sine însuși și că pasiunea lui îl roade precum viermii rod lemnul ce i-a produs. Asemănându-se astfel cu nenorocitul care își mănâncă mâinile, cu acea deosebire că foamea nu-i va trece. “Potolim foamea câinelui, scrie Sf. Vasile cel Mare, dându-i de mâncare, pe când făcând bine pizmașului, îl facem mai rău, căci nesimțitor la binefacerile primite, se întristează pentru că tu ești așa de fericit că-l poți ajuta pe el”.

2. *Zavistia slăbește trupul*, de aceea Sf. Scriptură o numește carie sau stricarea oaselor. Doctorul Descuret scrie: “Omul dedat acestei pasiuni începe să cadă în întristare și taciturnitate... pasiunea aceasta, eminamente concentrică, respinge sângele din periferia trupului la organele interne. Dacă concentrarea aceasta devine abitală, adică dacă afecțiunea trece din starea acută la o stare cronică, sângele totdeauna respins spre inimă și venele cele mari dilatează canalele, de unde se nasc deprimări obositoare, suspine tăiate, palpitații violente și anevrisme dese”.

Păcatele care se nasc din zavistie sunt judecățile rău-voitoare, clevetirile și tot felul de fapte criminale. Cu drept cuvânt s-a pus zavistia între păcatele de căpetenie sau capitale, căci precum scrie Sfântul Grigorie: ea este premergătoarea tuturor relexor, mama morții, poarta păcatului, rădăcina tuturor viciilor, principiul durerilor noastre, izvorul tuturor calamităților, biciul naturii” (a). Acest tablou al zavistiei s-ar putea întuneca încă mai mult citând pe alți Părinți ai Bisericii, care ne arată fecunditatea răufăcătoare a acestei pasiuni:

1. *Ea este mama judecăților rău-voitoare*. Pentru zavistnic toate faptele altora sunt zugrăvite cu culori întunecoase și chiar virtuțile altora le consideră ca vicii. Spre pildă ne pot servi acei farisei, care zavistuind pe Iisus Hristos, toate faptele Lui le arătau ca rele, zicând că e nepăsător de sărbători, dacă El vindeca pe vreun bolnav în zi de Sâmbătă; îndrăcit dacă făcea minuni: prieten păcătoșilor, dacă-i căuta spre a-i mântui; înjurător de Dumnezeu, dacă răspundea la întrebările lor; și când nu mai puteau tăgădui minunile publice și evidente făcute de Dânsul, ei le atribuiau lui Beelzebub și nu puterii Dumnezeiești.

(a) Sf. Grigorie în viața lui Moise

2. *Clevetirile*. Zavistnicul nu-și păstrează pentru sine judecata sa rău-voitoare, ci o trâmbează pretutindeni. Murdărește pe cei ce-i atinge precum melcul murdărește cu balele sale locul pe unde trece. El povestește ceea ce știe și ceea ce nu știe; inventează, exagerează, face deducțiuni, râde, batjocorește, sfâșie în toate părțile, ascunzându-și viciul sub aparența glumei, a compătimirii, ba chiar a zeului. Negreșit se întâmplă că se vorbește rău despre cineva, prin ușurință și în mod de a trece vremea, dar cea mai mare parte de vorbiri răutăcioase se nasc din zavistie, voind a împiedica reușita unui concurrent sau a se răzbuna de succesele ce le-a dobândit.

3. *Faptele criminale de orice fel*. Nu există faptă infamă care să descurajeze pe zavistnic pentru a-și satisface ambiția. De la începutul lumii se constată aceasta. Omorul lui Abel de către Cain, vânzarea dreptului Iosif de către frații săi și chiar Domnul Iisus Hristos din zavistie a fost predat lui Pilat, spre a fi pedepsit cu moarte, precum scrie Sf. Matei că *“pentru zavistie L-au dat pe El”*. Așadar, zavistia murdărește limba, mâinile, inima, și nu este păcat pe care să nu-l faci prin gând, prin vorbă, prin fapte; și toate cele ce am spus până acum ajung ca să ne convingem că trebuie să ne ferim de pasiunea aceasta, s-o urâm, spre a ne depărta de dânsa sau spre a ne îndrepta, dacă din nefericire până acum ne-a stăpânit.

Remediile pentru a ne vindeca de zavistie sunt: Smerenia și lepădarea de lucrurile lumești. Remedierea zavistiei este foarte grea dar posibilă. Deoarece zavistuirea se naște din mândrie, spre a o vindeca trebuie smerenie. Sf. Apostol. Pavel ne învață remediul acesta când scrie către galateni: *“Să nu fim măreți în deșert, unul pe altul întărâtând, unul altuia zavistuiind”* (a). Dar cum vom întrebuința remediul acesta dacă nu ne vom lepăda de cele lumești? Căci dacă zavistuim avuțiile altora, serviciile, talentele, funcțiile și foloasele lor, pricina este că pe acestea le prețuim mai mult decât valorează ele. Ce am crede despre un om mare, care ar zavistui jucăria unui copil? Negreșit că am zice că și-a pierdut mințile! Același lucru se poate zice despre care dau prea mare însemnătate lucrurilor trecătoare, lucrurilor care de loc nu asigură fericirea pe care ei o așteaptă. Sf. Scriptură numește pe acei oameni *“râvna răutății”* care *“întuneacă cele bune”* (b). Neputând da omului o fericire sigură, statornică, serioasă și

adevărată, lucrurile lumești sunt ca niște jucării de copii pentru zavistnic, căci când nu le are plânge spre a le căpăta; iar când le are le aruncă la o parte. De ce le caută atunci cu atâta aviditate?

În ceasul morții, bogățiile, onorurile, funcțiile, frumusețea..., ni se vor arăta nevrednice de prețuirea cu care le-am valorat, ba ele ne vor procura o judecată mai aspră, căci Judecătorul ne va întreba ce folos am făcut cu Darurile Providenței Sale, spre mărirea lui Dumnezeu? Așadar, ele sunt mai mult o piedică decât un folos și astfel privite ne putem lepăda mai lesne de ele și ne vom remedia de păcatul zavistiei (a).

Virtutea care se opune zavistiei este dragostea către aproapele.

BIRUIEȘTE OTRAVA ZAVISTIEI CU DRAGOSTEA SFÂNTĂ

Minunată e puterea focului dragostei sfinte. Aceasta atacă și mistuie puterea focului infernal al zavistiei. Însuși Mântuitorul a arătat-o, poruncindu-ne: *“Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, din tot sufletul, din toată inima, din tot cugetul și din toată virtutea (adică mai mult și mai presus decât orice din lume) și pe aproapele tău ca însuși pe tine... Iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă fac vouă rău și vă rugați pentru cei ce vă prigonesc și vă necăjesc pe voi”* (b). De asemenea și Sf. Apostoli ne sfătuiesc aceasta ca să *“biruim răul cu binele”* (c). Având în vedere că dragostea sfântă e cea mai puternică și strălucită virtute, care a folosit și folosește foarte mult omenirea, vom vorbi mai pe larg despre aceasta în partea a șaptea a acestei cărți, spre a cunoaște cât se poate mai bine și a ne folosi de ea, pentru a birui, cu dragostea sfântă, zavistia infernală, care pustiește multă omenire.

Invidia smulge sadul bun pe care ar trebui să-l ude și să-l îngrijească. Sfântul Ioan Gură de Aur, vorbind pentru vestejirea sataniceștii invidii, la cuvintele Apostolului: *“Părinții sunt datori a strânge fiilor... deci și eu cu dulceață voi cheltui și mă voi cheltui și pe mine pentru sufletele voastre... măcar că mai mult iubindu-vă pe voi, mai puțin sunt iubit de voi* (d) grăiește așa: *“Gândește-te tu bine câte*

(a) *Tractat de Morală creștină*, o.c. pg. 112-120. (b) Mt. 22, 37-38; 5, 44-8; 22, 37-8. (c) Rom. 12, 17-21 (d) 2 Cor. 12, 15

grade sau scări are faptul acesta. Trebuia a lua de la dânșii cele de trebuință și el nu lua. Acesta este primul grad sau mai bine zis întâiul succes. Al doilea că era lipsit. Al treilea că le propovăduia Evanghelia. Al patrulea că se preda pe sine lor. Al cincilea că-și va cheltui nu numai banii, ci și pe sine, pentru dragostea luminării și mântuirii lor. Al șaselea că făcea acestea pentru cei ce nu-l iubeau pe dânșul atât de mult. Al șaptelea că pentru cei ce-l iubeau mult. Și al optulea că suferea multe în această lucrare a mântuirii lor, până la legături, învolburări, întemnițări și ură de moarte din partea celor ce-l invidiau, urzindu-i căderea și pierzarea.

Iată, pe acesta – zice el – să-l râvnim noi. Mare păcat este, fraților, de a nu iubi pe aproapele; dar încă și iubit fiind cineva, să nu iubească, desigur că este cu mult mai mare păcat. Că dacă cel ce iubește pe cel ce îl iubește, nu este fapt mai mare ca al vameșilor, apoi cel ce nici aceasta nu o are, este împreună cu fiarele sălbatice, sau mai bine-zis, chiar mai jos decât acestea. Ce spui, omule? Nu iubești pe cel ce te iubește? Și pentru ce mai trăiești atunci? La ce mai ești tu folositor atunci? În ce anume lucruri? În cele politice? În cele particulare? În nimic, căci nimic în lumea aceasta nu poate fi mai netrebnic, ca omul cel ce nu știe a iubi. Legea aceasta a iubirii au cinstit-o de multe ori până și tâlharii, asasinii și spărgătorii de case; ba și cei ce se împărtășesc numai din pâine și din sare, s-au schimbat prefăcându-se în totul; iar tu, care nu numai din pâine și sare te împărtășești, ci și întrărilor și ieșirilor și vorbelor și faptelor, nu iubești? Cei ce iubesc într-un mod necinstit, iată că-și cheltuiesc întreaga lor avere cu femeile curve; iar tu având o iubire curată și cinstită, ești atât de rece, atât de netrebnic și neputincios, că chiar și fără cheltuială nu primești a iubi?”

„Dar cine – zici tu – este atât de ticălos, cine este atât de sălbatic, încât să respingă și să urască, pe cel ce-l iubește?” Tu faci bine că nu crezi că nu s-ar putea petrece un asemenea fapt absurd; dar dacă eu îți voi arăta pe mulți de acest fel, cum vom mai suferi rușinea? Când tu de pildă vorbești de rău pe cel iubit; când auzindu-l pe altul vorbindu-l de rău și nu-i iei apărarea, când el progresează tu îl invidiezi apoi atunci ce fel de dragoste ai către el, deși nu este de ajuns de a arăta dragoste către cineva numai prin faptul de a nu-l invidia, precum nici de a-l dușmăni, sau de a-l război, ci de a ține strâns și de a înălța cu laude pe cel iubit – dar cu mult mai mult când faci totul și grăiești spre a-l doborî, apoi atunci ce ar putea fi mai ticălos ca un

astfel de suflet? Ieri și alaltăieri îți era prieten și vorbeai cu el, și stai la masă cu el, apoi fiindcă deodată l-ai văzut progresând, ai aruncat masca prieteniei și ți-ai pus-o pe cea a dușmăniei, sau mai bine zis a nebuniei, fiindcă este o adevărată nebunie a te atinge de bunurile aproapelui tău. Acest fapt, este fapt de nebuni și al căinilor turbați. Căci și privirile lor sunt îndreptate cu furie asupra aproapelui, fiind asmuțiți, așa zicând, de invidie.

Este mai bine de a avea cineva înăuntru al tău un șarpe învârtindu-se, decât de a avea invidia, fiindcă pe șarpe cel puțin îl poate vărsa dinăuntru prin doctorii, sau îl poate liniști prin mâncare, în timp ce invidia nu se rostogolește numai înăuntru pântecelui, ci se cuibărește și înăuntru sufletului; și astfel acest șarpe al patimii este greu de scos de acolo. Șarpele fiind înăuntru nu s-ar atinge câtuși de puțin de corpul omului, dacă are mâncare – în timp ce invidia, chiar de i-ai întinde mii de mese, roade chiar sufletul, mușcându-l din toate părțile, rănindu-l și spârcuindu-l. Și nici o altă mângâiere nu află, prin care să se poată opri de la această nebunie, decât numai una singură; nereușita sau neizbânda în afaceri a celui invidiat. Numai așa se liniștește sau mai drept vorbind, nici așa, fiindcă dacă vede pe acesta mergându-i rău, vede în același timp pe altul mergându-i bine și atunci aceleași dureri le simte din nou și astfel, pretutindeni răni, pretutindeni dureri, căci pentru unul ca acesta nu este nimeni pe pământ pe care să nu-l vadă că-i merge bine.

Dacă exagerația bolii acesteia, merge atât de departe, că cel cuprins de ea chiar în casă de s-ar încuia pe sine și acolo el ar invidia pe bărbații cei vechi, încetați din viață. Decât de a pătimi de aceasta oamenii din lume, este desigur un lucru urâcios, însă nu atâta de grozav – dar ca boala aceasta să o aibă până și cei scăpați din mijlocul tulburărilor din lume, aceasta desigur că e cel mai grozav rău.

Aș fi voit să tac; dar dacă prin tăcere s-ar putea astupa rușinea izvorâtă din fapte, desigur că tăcerea ar fi un câștig; dar dacă chiar netăcând eu, lucrurile vor tăcea mai tare decât limba mea, atunci nici o vătămare nu poate fi din cuvintele mele, ci din contră, un folos și un câștig oarecare (va izvorî) din biciuirea relelor acestora.

Boala aceasta, iubiților, s-a atins până și de Biserică. Boala aceasta toate le-a răsturnat pe dos și a sfâșiat trupul Bisericii; și stăm unii contra altora, găsindu-ne înarmați cu invidia. De aceea mare este stricăciunea. Căci dacă clădind noi cu toții și este lucru de dorit de a

sta bine cei învățați, dar încă atunci când noi cu toții dărmăm, apoi care va fi sfârșitul?

Dar ce faci, omule? Tu crezi că dărâmi pe cele ale aproapelui, fără să te gândești că mai-nainte de cele ale aproapelui, le dărâmi pe ale tale! Nu vezi pe grădinari și pe agricultori, cum că toți aleargă către un singur scop? Că unul de pildă sapă, altul răsădește, altul acope-ră rădăcinile, un altul udă ceea ce s-a răsădit, un altul leagă răsadul, un altul curăță pământul de orice viermi stricători... Și în fine, cu toții au în vedere un singur lucru; păzirea plantei răsădite.

Dar cu invidia nu se petrece așa; căci ceea ce eu sădesc, un altul clatină și dezrădăcinează. Lasă cel puțin ca ceea ce am răsădit să se înțepenească bine, ca astfel să devină mai puternică decât încercarea ta de a fi smulsă. Tu prin aceasta nu smulgi lucrul meu, ci pe al tău; eu am sădit, iar tu trebuie a uda. Iar dacă tu ai clătinat planta, ai scos-o din rădăcină și nu mai ai pentru ce s-o uzi. Dar poate că vezi pe grădinar că-i merge bine? Nu te teme, că nici eu nu sunt ceva și nici tu. *“Nici cel ce sădește, nici cel ce udă este ceva; ci numai Cel ce dă creșterea”* (a). Numai al Unuia singur este lucrul acesta; al lui Dumnezeu. Așadar, dacă tu smulgi cele răsădite, apoi te lupți cu Dumnezeu...

Ai văzut la câte rele devenim noi înșine cauza relelor? Ai văzut cum pierdem și împrăștiem turma? Deci, să devenim odată mădulare adevărate și un singur trup. Cel lăudat respingă laudele ce i se aduc și arunce-le fratelui său; iar cel ce aude laude de altul, bucură-se împreună cu cel ce laudă. Că dacă în chipul acesta ne vom purta, vom atrage spre noi și pe Cap, iar dacă suntem dezbinați între noi, atunci și noi ne vom depărta de ajutorul cel de acolo; iar dacă ajutorul de acolo se depărtează de noi, atunci trupul va fi mult vătămat, nefiind ținut strâns bine de sus.

Deci, ca nu cumva să se întâmple aceasta, apoi alungând de la noi zavistia și invidia și trecând cu vederea credința celor mulți, să îmbrățișăm dragostea și concordia. Căci numai așa ne vom învrednici și de bunurile prezente și de cele viitoare. Căroră fie ca toți să ne învrednicim, prin Harul și filantropia Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Se cade slava, stăpânirea și cinstea, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin (b).

(a) 1 Cor. 3, 7. (b) Vezi mai larg Omilia 24 și 27 la ep. II-a către Corinteni, a Sf. Ioan Gură de Aur

Pilda fiului risipitor

Și Iisus mai spusu-le-a:
„Doi feciori un om avea.
– “Tată, dă-mi din avuție
Partea cuvenită mie”.
(Zise cel mic într-o zi)

El averea le-o împărți.
Cel mai mic luatu-și-a,
Dup-aceea, partea sa;
A plecat de lângă tată
într-o țară depărtată;
Și-acolo a sale-averi
Risipitu-le-a-n plăceri.

Partea-i când și-a cheltuit,
Numai iată c-au venit
Vremi de foame peste țară;
Lipsă el ducea, amară.

Și la urmă... ce-a făcut?...

Se lipi de-un om avut,
Omu-l puse la moșie
Păzitor de porci să-i fie.

Cum era de-nfometat,
Roșcovele-ar fi mâncat,
Care turma le rodea;

Dar nici astea nu le-avea.
Zise deci în gândul său:

– “Câți argați la tatăl meu

Din belșug au pâinea lor!...

Ș-aici eu, de foame mor!

La căminul lui-napoi

Am să plec... Și zice-voi:

„Tată scump! greșit-am rău

Ție și lui Dumnezeu.

Vrednic nu-s, cât mai trăiesc,
Fiul tău să mă numesc.

Ia-mă, fii bun!... nu drept fiu...
Ci argat barem să-ți fiu!”

Și la tatăl său veni

Tatăl său, când îl zări,

Alergatu-i-a-nainte,

L-a cuprins la piept, fierbinte,

Și l-a sărutat cu dor...

El grăit-a plângător:

„Tată scump! greșit-am rău

Ție și lui Dumnezeu!

Vrednic nu-s, cât mai trăiesc,

Fiul tău să mă numesc!”

Iară tatăl, fericit,

Slugilor a poruncit:

„Dați-i haina cea mai bună!

Scump inel îi dați să-și pună

Azi în deget, ca-nainte!...

În picioare încălțăminte!

Și vițelul gras tăiați!...

Să ne veselim, argați:

Ăst fiu, mort fu, și-a-nviat;

„Fu pierdut, și s-a aflat!”

Și s-au pus pe veselie.

Cel mai mare, când să vie,

Seara, de la câmp... stă-n loc...

Când aude-n casă... joc!...

Cheamă pe-un argat în grabă:

„Ce sunt astea?” Îl întreabă.

„Fratele-ți, care plecase,

Din străini s-antors acasă.
Taică-tău a-njunghiat
Azi vițelul îngrășat,
„Și petrece...mulțumit
Că feciorul i-a venit”.
Auzind așa cel mare,
Sta cuprins de supărare,
Să mai intre nu voia...
Tatăl său, rugatu-l-a.
El răspunse: “Ți-am slujit,
„Tată, ani neconținut,
Ajutându-te la muncă,
Fără-să-ți calc nici o poruncă.
„Și din turma ta bogată,
Nu mi-ai dat un ied vreodată,
Să petrec pe placul meu,

Cu prietenii, și eu...
Iar când ăst fiu îți veni,
Care-n chefuri cheltui
Tot ce-avea... tu ai tăiat
Lui vițelul îngrășat!”

Tatăl zise: –”Dragul meu!
Tu cu mine ești mereu!
Câte-averi am pe pământ,
Ale tale toate sunt!
Cade-se a ne veseli
Pentru-acesta ce veni:
Că el mort fu, și-a-nviat:
Fu pierdut, și s-a aflat!”

P. Dulfu

Norul și vâlcea

Știți, că prin popor există o vorbă:
Când ai și când poți, îți bați jos de toți!
O vale armonioasă, mult încântătoare
De-un râu ce curgea prin mijlocul ei,
Avea toată vara belșug și răcoare,
Flori mirositoare, pomi, mici copăcei.
Mai în toată ziua, o ploaie mică
Generoasă amică, din comoara sa
Apă din belșug aici revărsa.
Furioasa vale, într-o dimineață;
Văzând micul nor, i-a vorbit așa:
„Ți-am mai spus odată, nouri plini de ceață!
Să mă lași în pace cu ploaia ta;
Am destulă mană, vezi și tu prea bine
Câte izvoare nasc din sânul meu

Ce tot vii ca neaga, ce cauți la mine
Au doar, de-a ta apă, am nevoie eu?
Mergi în altă parte de-ți varsă veninul,
Peste cele locuri , uscate și seci,
Unde crește numai urzica și spinul,
Unde nu-s izvoare; ci secetă, chinul...”.

Așa-mi zici vâlcică? Rămâi sănătoasă!”
– Norul îi răspunse ceva tulburat –
„Te las fericită, mândră și frumoasă,
Ține minte însă, că m-ai alungat...”.

Mai mult timp nu plouă, râurile secau,
A pătruns căldura până la izvor...
Iarba se usca, copacii își pleacă,
Triști și fără vlagă, vârfurile lor.
Valea umilită, acum se căiește
Dar e prea târziu...

Ploaia alungată și disprețuită
Udă alte locuri, hrănește alt râu;
Soarele o arde, vântul o usucă
Încât pe-acea vale, fiori o apucă...

„S-a trecut cu gluma – zise-atunci vâlceaua –
Cu seninu-acesta, arzător, uscat...
Unde ești ploită? surioară dragă!
Ah! Ce rău îmi pare că te-am alungat!”

I-ai dat cu piciorul, acum îi duci dorul

(Culegere din popor și prelucrată de autor).

Baba și diavolul

A fost o-nsoțire ce trăia a iubire,
În pace, în tihnă și-n mare unire.
Ei nu știau ceartă vreodată-n viață,
Ci-și da unul altuia vorbe cu dulceață.
În scurt, într-atâta trăiau aceștia bine
Încât de poveste erau la oricine.
Diavolul însă, care-n căsnicii coada-și vâra,
Și face să-nceapă-ntre ei, gâră-mâră,
Se sili p-aceștia cu neîncetare
După a sa voie să-i aducă-n stare.
Întinzând el dară cursele lui toate
Și ca să-î supună văzând că nu poate
Căută o babă, auzind că ele
Îl întrec pe dânsul la drăcii și rele.
Ș-a găsit pe una, Vișana anume,
Întâia drăcoaică dracilor din lume.
Se duce la dânsa, pricina îi spune
Că n-a fost puțință pe ei a-i supune,
Zicând: „Știi, că este un grai de când veacu,
Că-și sparge cu vremea opincile dracu.
Ia, numai privește opincile mele
Că se trențuiră în mici peticele,
Și tot nu pot încă să bag între dânsii
O intrigă mică și să-mi râz de dânsii;
Dacă dar poți face mai mult decât mine,
Arată-ți puterea, te rog, fă-mi un bine" !
Ea clăti cu capul, și-ntre rânjitură
Își arată colții cei pociți din gură.
Zicând: „Ei copile! vezi că e pricina,
Că nu știi pe unde se udă găina.
Îți trebuie încă să înveți la școală,
Că deși ești diavol, dar ți-e tidva goală.

O bătrână, astfel, cum mă vezi pe mine,
Nici la degetu-mi ăl mic nu te pun pe tine”.
Zise el: „Se poate, pe vorba-ți se vede,
Dar pân-nu văd cu ochii, nu-mi vine a crede”.
— Ei bine, dar ce mi dai?
Că pe capul tatii nu mă duc degeaba”.
— Bucuros, răspunse, pe loc voi fi gata
Să-ți dau o pereche papuci galbeni plata”.
„Nu m-aș fi dus, zise, dar cu astea toate
Merg ca să vezi numai Vișana ce poate”.
Deci începu baba adesea să meargă
La acea femeie, căscioara să-i spargă.
Găsi ea mijloace s-o-mprietenească
Cu una cu alta ca să o momească.
Și precum pescarul undița-și întinde
Și cu râmă-nșală peștele și-l prinde.
Așa își întinse planurile sale
Spre ea ca s-o tragă cu vorbe morale,
Până când văzu că prinse ea putere
Și are mijloace ac să bage-n miere.
Așa-ntr-o zi-ncepe femeii să-i zică:
„O! fetica mami! cum ești frumușică,
Cum îți văd purtarea, cum te văd cinstită
Și cum ești de blândă, cu firea tihnită.
Trăiești încai bine și cu bărbătelul?
Ori ca pisicuța (gâr-mâr) cu cățelul?
Dar să nu-ți prea pese, că toate-și au leacul,
Eu am meșteșuguri să-mblânzesc pe dracul!
Și ți-l fac să fie blândișor ca mielul
Și să-l joci cum joacă mâța șoricelul”.
„Ni-mi trebuie, mamă, tânăra îi zise,
Soarta mea un prea bun bărbat îmi trimise,
Drag mi-a fost și-mi este, el iar, mă iubește,
Și ca noi îmi pare că altul nu trăiește.
Cu ceva de-l supăr, îmi crede, mă iartă,

Căci mațele în om și încă tot se ceartă.
Sunt prea mulțumită cum trăiesc în viață,
Numai sănătate Sfântul să trimeată”.
„Ori și cum, fetico, îi răspunde baba,
Când îl vei supune, altfel merge treaba,
Că usturoi dulce și bărbat chiar moale
Nu se poate-n lume, el nu poartă poale.
Cât de bun să-ți pară, tot ciocan îți este,
C-așa li-e ursita bietelor neveste:
N-ai să-ți deschizi gura să-i dai vreo poruncă;
Că-ndată asupra-ți ura își aruncă;
Numai a lui vorbă-n seamă să se ție,
El ca untdelemnul deasupra să fie.
Să-ți fac eu un lucru, ascultă de mine,
Să trăiești cu dânsul încă și mai bine.
Îl îmbrobodești, știi, chiar ca pe-o muiere,
Îi pui în cap țestu și rabdă-n tăcere”.
Tânăra acestea auzind, se pleacă,
S-asculte pe babă, ce-o-nvăța să-i facă:
„Na ăst brici, îi zise, că-i vrajit de mine
Și la prânz bărbatu-ți acasă când vine,
Și când după masă o vrea să se culce,
Tu du-te la dânsul cu firea-ți cea dulce,
Prefă-te că îl ei, în cap a-i ucide,
Și când vezi c-adoarme și ochii închide
Atunci scoate briciul (vai ce amăgire)!
Și cruciș din păru-i taie patru fire,
Și mai către seară, firele acele
Mi le vei da mie să le pun la stele:
Apoi să vezi viață, să vezi fericire,
Să vezi trai atuncea și să vezi unire!”
Proasta tinerică, briciul în sân bagă,
Dorind să se facă soțului mai dragă.
Baba pe-altă parte la bărbatu-i merge,
Din ochi îi clipește, îl mișcă de haină,

Se face că are să-i spună o taină.
 El, vrând iar să afle ce o să-i vorbească,
 Se puse să-i spună și ea să-i șoptească.
 Zicând: „Dragul mamii, of! ce te așteaptă!
 Ce nefericire ți s-a pus în faptă!
 Soția ta astăzi, perechea-ți iubită,
 O să te răpună cu moarte cumplită:
 Că ea spre un tânăr are înclinare,
 Pe care-l iubește mai de mult îmi pare;
 Și el un brici dându-i o-nvăță dușmanul
 Ca să-ți taie capul, astfel dându-i planul:
 Astăzi când vei merge să prânzești acasă,
 O să ia să-ți cate, în cap după masă.
 Și viindu-i bine mâna o să-și puie
 Ca să-ți taie gâtul și să te răpuie.
 Și dac-a mea vorbă necrezută-ți pare,
 Prefă-te că nu știi de nici o urmare.
 Și-i vedea cu ochii gândul cum îi este,
 Să zici bogdaproste că ți-am dat de veste”.
 Omul, cum aude, speriat peste fire,
 Stă la îndoială, și-n nedumerire,
 Se muncea cu gândul, cum a lui soție
 Într-atât tirană asupra-i să-i fie!
 Și cum să-ndrăznească la o așa faptă
 Cu totu-mpotrivă și neînțeleaptă?
 – Nu gândește urma! nu gândește răul!
 Și acel ibovnic, al ei, nătărăul.
 Cum putu s-o-nvețe ca să mă omoare!
 Nu știe că-i ocnă și spânzurătoare?
 Și ea, ticăloasa, nu putea să-mi spuie,
 Căci dragoste-n silă niciodată nu e.
 Să-mi fi zis: „Eu, frate, mă duc de la tine,
 Că nu ești pe gustu-mi, n-ai nimic cu mine.
 Și-i dam voie însu-mi, să meargă în pace,
 Cu el să trăiască pe unde îi place;

Pesemne păcatul și ața îi trage
Amândoi viața în nevoi să-și bage;
Ce zic, nici eu nu știu, așa e, se vede,
„Vorba de rău, omul, prea lesne o crede”.
Deci dar mă voi duce și mă voi preface
Că nu știu nimica, să văd ce se face”.
Judecând acestea se duce acasă,
Ca și altă dată se puse la masă;
Mâncând în tăcere, și-ntristat cu totul,
Se dete pe-o pernă, rezemându-și cotul.
De necaz și ciudă foc ieșea dintr-însul,
Iată și nevasta veni lângă dânsul.
Îi aplecă însă capul pe genunche:
„- Stai să văd, zicându-i, ai vreun păduche?”
Așa el se lasă să vadă ce-o face
Și parcă adoarme, mijind se preface.
Ea atuncia briciul, încet din sân scoate
Și-asupra-și pornește urgiile toate;
Că el, cum o vede, în picioare sare,
Îi ia din mâini briciul, zicând cu strigare:
Tirană muiere, ăsta-ți este dorul!
Asta-ți e credința, ăsta ți-e amorul?
Asta ți-e virtutea cea nelegiuită!
Asta ți-e morala cea afurisită!
Cum din cer nu cade fulger să te ardă,
Să te mistuiască, trăsnet să te piardă.
Cum nu se despică locul ce te ține
Și să te înghită de vie pe tine.
Fugi! Piei, nemilostivo! nu-mi sta înaintea,
Nu-ncape-ndreptare, nu ascult cuvinte!
Du-te de trăiește cu cine îți place,
Dintr-această clipă pleacă de-aici, drace.
Că mi-ai voit răul, nu-ți fac răsplatire
Bogdaproste babii, că mi-a dat de știre!”
Ar fi vrut săraca să-l încredințeze

Dar cine-i da ei pas, ca să se-ndrepteze;
 Geaba ea acuma făcea jurămintе
 Că cutare babă a scos-o din minte.
 Și-a pierdut credința ca și Eva Raiul,
 Și ca pân-aicea nu le-a mai fost traiul.
 Care săvârșire văzându-o dracul,
 S-a speriat cu totul de babă săracul;
 Atât îi fu frică de acea bătrână
 Încât nici papucii nu-i dete în mână.
 Ci el îi întinse c-o prăjină lungă,
 Ca nici răsuflarea-i la el să ajungă
 Și ca de-o aspidă să se otrăvească,
 Să-l facă în lume să se pedepsească.
 Iată dar minciuna ce face în lume,
 D-a cărei pricină istorii sunt sume!

(Anton Pann).

Căința omului păcătos

O Iisusul meu iubit
 Tu pentru mine Te-ai jertfit
 Și Sângele Ți-ai vărsat
 Pentru a șterge al meu păcat
 Astăzi eu la Tine vin
 Obosit și plin de chin
 Și Te rog, Lumina mea,
 Să mă iei sub paza Ta
 Căci destul purtai povara
 Care este a lui Satana

Care mă trăgea în jos
 Tot spre iadul întunecos!
 Eu vin la Tine-ncredințat
 Căci deacum voi fi iertat,
 Și voiesc Iisusul meu
 Să-ți port și eu jugul Tău;
 Căci jugul Tău adevărat
 Este prea bun de purtat
 Și iarăși a Ta povară
 O pot duce că-i ușoară.

(Din popor)

Trâmbița judecății

Auzi trâmbița cum sună,
Adevărul s-a înălțat,
Cete de creștini s-adună,
Ereticii au turbat.
Aduceți Scriptura mie
Cu spada lui Dumnezeu,
Ca să tai în carne vie
Și s-azvârl tot ce e rău.
Putred și vătămător
Din trupul creștinilor,
Să rămână sănătos
Ca Soarele luminos.
După cum Hristos a zis
În Evanghelie stă scris
Și mă rog lui Dumnezeu
Să-mi ajute Darul Său;
După regulă să lupt
Glasul lui în veci s-ascult;
Turma Sa să i-o conduc
S-o feresc de hoț, de lup.
Căci așa mi-a poruncit
Cel ce-aici m-a rânduit,
Astă pildă El mi-a dat
De Păstor adevărat.
Un Păstor bun strajă stă
Viața pentru oi și-o dă;
Iară cel tocmit cu plată
Fuge când un lup se-arată.
Turma lupilor o lasă
Nu-i a lui, puțin îi pasă.
„Oile-Mi cunosc Eu bine,
Dânsele Mă știu pe Mine:
Cum Mă știe Tatăl Meu
Și cum știu pe Tatăl Eu.

Sunt, zice, Păstorul bun
Viața pentru oi Mi-o pun
Am și alte oi departe,
Ce din turmă nu fac parte.
Aduna-le-voi aci
Glasul Meu vor auzi;
Și-o să fie-n viitor
Doar o turmă și-un Păstor.
Deci, de-acuma înainte
Să fim cu luare-aminte;
Tot ce-i rău să lepădăm,
Viciile să le-aruncăm.
Dragii mei, vă rog, de-acuma
Părăsiți jocul și crășma.
Sufletul să vi-l spălați,
Păcatul vi-l lepădați
La Duhovnic iscusit
Ca să poți fi folosit.
Căci puteri i-a dăruit
Sus în cer și pe pământ.
Domnul lui i-a glăsuțit
Prin acel ce l-a sfințit
Când l-au hirotonisit:
„Ucenic al Meu iubit,
Ție-ți dau de azi-nainte
Cheia-mpărăției Sfinte;
Tot ce jos lega-vei tu
E legat și-n cer de-acu
Ce vei dezlega aci,
Dezlegat și-n cer va fi.
Deci dar, pentru-n suflet rău
Ce s-a-ntors la Dumnezeu,
Bucurie de nespus
Se face-ntre Îngeri sus.

Să punem întreaga noastră ființă în slujba Domnului

Doi ochi avem, ce-s un mare Dar, ca să privim cu ei la Dumnezeu
Dar trebuie abătuți să nu vadă deșertăciuni, scăpând astfel de
cel rău

Dumnezeu nu vrea să vadă ochii ce privesc cu mândrie,
Ochii plini de desfrânare, de nesaț și lăcomie.
Ochii ce nu vor să vadă pe sărmanul de la poartă
Ochii care n-au zărit pe săraci loviți de soartă
Ochii care n-au vărsat lacrimi pline de căință
Ochii care-au rămas, orbi, pentru cei din suferință.
Ochii ce nu văd la ei, ceea ce văd la vecini
Ochii aprinși spre păcate, ochi zavistnici și haini.
Fericiți sunt ochii aceia ce privesc la Dumnezeu
Oglindindu-se-n cărți Sfinte și se păzesc de cel rău.
Două urechi ne-a dat Domnul, s-ascultăm Cuvântul Lui
Cei ce nu vor să-L asculte, aceia nu-s sadul Lui.
Fericiți sunt cei ce-ascultă Cuvântul lui Dumnezeu,
Și-l păzesc cu-nțelepciune, căci vor scăpa de cel rău.
Gură ca să cuvântăm, ne-a dat în dar Dumnezeu,
Pentru-a-L lăuda cu toții, grăind adevărul Său.
Fericit este tot omul, care gura-ș stăpânește
Păzindu-se a nu grăi, tot ceea ce nu zidește.
Dumnezeu ș-aleșii Lui, nici nu vor ca să audă
De-acei care grăiesc hule, cântece curvești și zburdă.
Strunele ce-au răsunat, cu păcate pân-departe,
Gurile ce-au susținut, jocuri, cuvinte deșarte;
Gurile ce-I cântă azi imne de slăvire
Dar îndată se întrec în a Lui hulire.
Guri ce jurământul strâmb, tot mereu îl spun,
Guri ce scui pă în obraz, pe cel drept și bun.
Două mâini ne-a făcut Domnul, ca să lucrăm pentru El
Dânsul ne arată clar, că nu suferă de fel
Jertfa mâinilor păgâne, mâinile însângerate,

Mâinile ce cu hrăpiri, sădesc vii, clădesc palate.
Mâini ce jefuiesc pe oameni să strângă multe averi,
Mâini ce-adună bănet mult pentru-mbuibat și plăceri.
Mâini ce din prisosul lor, nici un dar nu fac
Mâini ce pâinea nu și-o rup, ca să dea și la sărac.
Mâini ce daruri dac-aduc, la Biserică vrodată,
Vor s-audă osanale, de la lumea toată.
Mâinile ce nu muncesc, mâini ce nu mângâie,
Mâini ce fețele-și ascund sub munți de tămâie.
Mâinile ce-s cârmuite de duh diavolesc...
...Jertfa lor cu miros greu – zice – nu vreau s-o primesc.
Două picioare ne-a dat Domnu-n, în căile Lui să umblăm
Și-n toată viața noastră Locul Sfânt să-l frecventăm

.....
Eu-s Acelaș ieri azi și-n veci, Domn și Dumnezeu,
Pleacă-ți dar urechea ta! Iată ce vreau Eu:
Vreau ca mintea ta să-ți fie: cuib de-nțelepciune!
Vreau ca mâna ta să-ți fie: servă-n fapte bune!
Ochii luminați să-ți fie: oglinda bunătății,
Iar gura, după Lege: Trâmbița dreptății.
Vreau să fii cu trup și suflet, slujitor al Meu
Luminat, devotat sfetnic, plin de zel mereu.

CUPRINS

MÂNDRIA

Cele șapte capete ale draconului 7

Păcatul mândriei 14

PĂCATELE MÂNDRIEI

După felul pomului sunt și roadele 47

MÂNDRIA STRICĂ LUMEA

Suferința este alifia vindecătoare 92

MÂNDRIA ȘI SMERENIA

Smerenia înalță, iar mândria smerește 135

Mândria surpă sumedenie de suflete 148

Smerenia înalță sufletele 153

Mândria și smerenia 163

ZGÂRCENIA

Vrei să fii bogat? Împarte până la moarte! 172

ZGÂRCENIA ȘI DĂRNICIA

Vrei să fii om fericit? Nu fii lacom nici zgârcit 221

Avariția a ucis și ucide sumedenie de suflete 233

Dărnicia fericește pe cei darnici 238

SĂ NE PĂSTRĂM CURAȚI

Desfrânarea ruinează trupul și sufletul 248

DEZMĂȚUL SUFLETESC

Preacurvia spirituală 290

Idolatria în creștinism 313

Majoritatea creștinilor se idolatrizează 319

Păcatul căruia te robești e idolul tău 324

Ivirea idolilor și răutățile izvorâte din închinarea la ei 326

Care zeu (idol) e mai mare? 329

<i>Precurvia cu idoli</i>	331

BINEFACERILE CURĂȚIEI

<i>Mucenici se fac și din creștinismul idolatrizat</i>	338
<i>O tainică lopată alege grâul din pleavă</i>	346
<i>Participarea la jocurile idolatre te duce în iadul vremelnic și veșnic</i>	347
<i>Peștele se împute numai de la cap?</i>	349
<i>Semănătorii de vânt culeg furtună</i>	353
<i>Numai Dumnezeu e fără păcat</i>	362
<i>Tabloul spiritual al creștinismului moral!</i>	364
<i>Ocărâtorii părinților trupești și sufletești se prăbușesc în iadul vremelnic și veșnic</i>	367
<i>M-am făcut tuturor toate ca să-i dobândesc</i>	374
<i>Păcatul desfrânării</i>	406
<i>Virtutea curăției</i>	415

ZAVISTIA

<i>Sabie cu două tăișuri</i>	422

RĂUTATEA ZAVISTIEI

<i>Dragostea sfântă este vindecarea</i>	469
<i>Păcatul zavistiei</i>	473
<i>Biruiește otrava zavistiei cu dragostea sfântă</i>	479
<i>Cuprins</i>	495

În vremurile acestea vitrege, de lupte și masacrări înfricoșate, de grelele încercări și refugieri, când parcă balaurul apocaliptic a încolăcit tot pământul și cu otrava lui ucigătoare a mortificat sumedenii de suflete, din care pe multe le-a tras în iad; cu ajutorul milostivului Dumnezeu, am săvârșit și lucrarea de față: volumul 5 din „Oglinda Duhovnicească”...

Rugăm pe Atotțiitorul și proniatorul Dumnezeu, să dea acestei lucrări, daruri și puteri îmbelșugate de sus, ca să străbată cu rapiditate prin lumea aceasta plină de zbucium și să ducă pace multă în adâncurile ființei cititorilor și ascultătorilor ei, luminând mințile, înfrumusețând cuvintele și înnobilând lucrările și activitățile lor, spre izbăvirea tuturor de orice rele, spre binele obștesc și slava lui Dumnezeu.

Autorul

„Oglinda duhovnicească” este o lucrare cuprinsă în șase volume, ce însumează aproximativ 3.000 de pagini.

Autorul și-a dorit ca, parcurgând textul acestei lucrări, cititorul să-și privească adevăratul său chip moral, sufletesc, ca într-o oglindă, cu trăsăturile lui bune sau rele, pozitive sau negative, pentru a-și da seama de adevărata lui stare, să poată alege calea ce și-o dorește, și să știe ce-l așteaptă la sfârșitul acestei vieți.

